

Kayseri'de Yenigün

**Yunus Nadi'nin Anadolu'da Yenigün Gazetesinin
Kayseri'de Yayınlanan Sayıları**

HAZIRLAYAN
MEHMET ÇAYIRDAĞ

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları

Kayseri'de Yenigün

Yunus Nadi'nin Anadolu'da Yenigün Gazetesinin
Kayseri'de Yayınlanan Sayıları

HAZIRLAYAN
MEHMET ÇAYIRDAĞ

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları No: 200

Kayseri’de Yenigün

Hazırlayan: Mehmet Çayırdağ

Bu kitap KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ’nin bir kültür hizmetidir.
Eserin tüm hakları saklıdır. Yazılar ve görsel malzemeler izin alınmadan kullanılamaz.

Birinci Baskı : Haziran 2024
ISBN : 978-605-9117-**-*

Yayın Koordinatörü : Salih Özgöncü
Yayın Yürütme Kurulu : Erkan Küp
: Mustafa Erdoğan
: Maide Olgun

Emeği Geçenler : Rumeysa Ersözlü Muhammed Karadurmuş Ayten Dikilitaş Sena Babur Tok
: Mustafa Ergül Ramazan Yurtlu Hüseyin Yılmaz Pelin Tunç
: Sultan Akkaya Enis Yılmaz Hasan Uzalp Tuba Çolak

Tasarım : Deniz Doğan

Baskı ve Cilt :

Adres : Kayseri Büyükşehir Belediyesi
Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
T.: +90 352 220 70 90

Kayseri'de Yenigün

**Yunus Nadi'nin Anadolu'da Yenigün Gazetesinin
Kayseri'de Yayınlanan Sayıları**

**HAZIRLAYAN
MEHMET ÇAYIRDAĞ**

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları
T A R İ H D İ Z İ S İ

İçindekiler

Takdim.....	vii
Ön Söz	ix
Giriş.....	11
Açıklamalar.....	17
1 Eylül 1337 (1921) Perşembe.....	18
2 Eylül 1337 Cuma 2. Sayı.....	29
4 Eylül 1337 Pazar 3. Sayı.....	39
5 Eylül 1337 Pazartesi 4. Sayı.....	50
6 Eylül 1337 Salı 5. Sayı.....	60
7 Eylül 1337 Çarşamba 6. Sayı.....	70
8 Eylül 1337 Perşembe 7. Sayı.....	79
9 Eylül 1337 Cuma 8. Sayı.....	87
11 Eylül 1337 Pazar 9.Sayı.....	96
12 Eylül 1337 Pazartesi 10. Sayı.....	106
13 Eylül 1337 Salı 11. Sayı.....	115
14 Eylül 1337 Cumartesi 12. Sayı.....	124
15 Eylül 1337 Perşembe 13. Sayı.....	134
17 Eylül 1337 Cumartesi 14. Sayı.....	144

18 Eylül 1337 Pazar 15. Sayı.....	158
19 Eylül 1337 Pazartesi 16. Sayı.....	163
20 Eylül 1337 Salı 17. Sayı.....	174
21 Eylül 1337 Çarşamba 18. Sayı.....	183
22 Eylül 1337 Perşembe 19. Sayı.....	194
24 Eylül 1337 Cumartesi 20. Sayı.....	204
25 Eylül 1337 Pazar 21. Sayı.....	216
26 Eylül 1337 Pazartesi 22. Sayı.....	225
27 Eylül 1337 Salı 23. Sayı.....	233
28 Eylül 1337 Çarşamba 24. Sayı.....	242
29 Eylül 1337 Perşembe 25.Sayı.....	258
1 Ekim 1337 Cumartesi 26. Sayı.....	268
2 Ekim 1337 Pazar 27. Sayı.....	279
3 Ekim 1337 Pazartesi 28. Sayı	290
4 Ekim 1337 Salı 29. Sayı.....	300
6 Ekim 1337 Perşembe 30. Sayı.....	311
7 Ekim 1337 Cuma 31. Sayı.....	321

Takdim

evgili Kitapseverler!

Hayal etmenin ve özgürlüğün kaynağı, başarının sırrı, geçmiş deneyimlerin bilgisi ve hakikat arayışı okumaktan geçmektedir. Okumak ve kitap gönülden gönüle yoldur.

Okumakla aralanır perdeler, açılır ufuklar, aydınlanır karanlıklar, çözülür sırlar, anlaşılır insanlar. Okumak, bizi cehaletin karanlığından bilgeliğin felahına çıkarır. Yepyeni ufukları bize açan kitaplarla kültürel mirasımızı ve başka dünyaları okuruz. Her bir kitap yolculuğu ile zamanımızı ve dilimizi en doğru şekilde kullanıp hayattan ve zamandan kazanmış oluruz.

Kitap, tarihî bağlamda bir hafıza, kültürel anlamda bir geleneğin tevarüsü, sanatsal bakımdan insanlığa bırakılan mirasın geleceğe taşınması, medeniyet açısından ise zamanı ve mekânı belirleme unsurudur. Kitabı ve eseri olanlar insanlık tarihini yazarlar.

İlk çağlarda dahi taşlara, mağaralara yazan insanın amacı kendini ifade etmek ve iz bırakmaktır. Gerek tahtalara, ağaçlara, derilere yazılı olsun gerekse iki kapak arasında sahifelere yazılsın kitap, kültürel bir mirastır, toplumun hafızasıdır.

İlk emre muhatap olan insan, okur Yaratan Rabb'inin adı ile kâinatı, kendini, Rabb'ini ve kitabı. Bu yönüyle kitap vahiydir, hakikattir, dünya ve ahiret mutluluğunun rehberidir.

“Eğitimi önemsiyoruz çünkü cehaletin düşmanınız.” sloganıyla hareket ettiğimiz güzel şehrimizde ulaşım, yol, su gibi ihtiyaçları şehircilik anlayışıyla görüp giderdiğimiz gibi, sosyal ve kültürel ihtiyaçları da dikkate almaktayız. Kitapları ve kitap yuvaları olan kütüphanelerimizi hemşehrilerimize sunma gayreti göstermekteyiz. Kayseri Büyükşehir Belediyesi olarak, siz kitapseverleri kitaplarla buluşturmak için elimizden geleni yapıyoruz. Gerek basılı kitaplar, gerek e-kitaplar ile hayal etmeniz ve hayallerinizi gerçekleştirmeniz için sizleri kütüphanelerimize bekliyoruz.

Tarihsel ve coğrafi anlamda medeniyetlerin beşiği olan Kayseri’de tarihimizi, geleneğimizi, kültürümüzü ve sanatımızı yansıtan eserleri yayımlayarak halkımıza ulaştırma

kaygısı taşıyoruz. Biliyoruz ki yayımladığımız eserler geleceğe bıraktığımız mirasımız, hoş bir sedamızdır. Açtığımız her bir kütüphane ve kültür merkezi, yayımladığımız her dergi ve kitap, memleketimize olan saygı ve sevgimizin somut bir göstergesidir. Akif’in dediği gibi: “Okuyorsa ahali, yapılamayacak ne var.”

Hayal eden, merak eden, araştıran ve okuyan neslimiz gelecek adına ümit vaat etmektedir. Kütüphanelerimizin raflarında okurlarıyla buluşmayı bekleyen her bir kitap bu anlayışla hareket eden hemşehrilerimizi beklemektedir. Unutmayalım ki bir insanın hayatta kendisine yapabileceği en büyük iyilik; iyi bir okur olmaktır.

Bir kütüphanenin rafında, bir kitabın sayfalarında, bir yazının satırlarında gönüllerimizin buluşması dileğiyle.

Dr. Memduh Büyükkılıç
Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı

Ön Söz

Mondros Mütarekesinin o karanlık günlerinde işgalcilerden vatani kurtarmak ve yeni bir devlet kurmak üzere Anadolu'da harekete geçen millî güçleri ve başlarındaki Mustafa Kemal Paşa'yı desteklemek üzere, İstanbul'da Yunus Nadi (Abalıoğlu) tarafından 2 Eylül 1918'de yayınlanmaya başlayan "Yenigün" Gazetesi, birkaç defa işgalciler tarafından kapatılıp açıldıktan sonra, 16 Mart 1920'de İstanbul'un fiilen işgali, Misak-ı Millîyi kabul eden son Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın basılıp kapatılması ve ele geçen milletvekillerinin Malta'ya sürülmesi üzerine Yunus Nadi tarafından baskı makinaları kaçırılarak bu defa Ankara'da 10 Ağustos 1920'den itibaren "Anadolu'da Yenigün" ismi ile yayınlanmaya başlamıştır. Bu defa Sakarya Savaşları sebebi ile Ankara'daki meclis ve kurumların, bir tedbir almak üzere Kayseri'ye taşınması kararı üzerine, Mustafa Kemal Paşa'nın kendisinin çıkarmış olduğu "Hâkimiyet-i Milliye" gazetesinin Ankara'da kalması, Yenigün'ün Kayseri'ye taşınmasını istemesi ile Yunus Nadi, gazetesini Kayseri'ye göndermiştir. Gazete burada, Tacıkızıl Mahallesi'nde (Mahalle şimdi Cumhuriyet Mahallesi'nde Atatürk Evi, Cıncıklı Cami ve Güpgüpoğlu Konağı çevresinde bulunuyordu) herhalde Atatürk'ün 1919'da Sivas Kongresi'nden sonra Ankara'ya giderken ilk defa Kayseri'ye geldiğinde kalmış olduğu Raşid Ağa Konağında (Atatürk Evi) faaliyete geçmiş ve Vali Muammer Bey'in 1910'da kurduğu ve Erciyes gazetesini bastığı vilayet (Liva) matbaasında basılmaya başlamıştır. 1 Eylül-7 Ekim 1921 tarihleri arasında 31 sayı neşredilen (Tatil olan cuma günleri genellikle yayınlanmıyordu.) gazete Sakarya Zaferi'nin kazanılması üzerine tekrar Ankara'ya taşınmıştır.

İşte bizim burada "Kayseri'de Yenigün" ismi ile yayınlamakta olduğumuz, Anadolu'da Yenigün gazetesinin Kayseri'de yayınlanan 31 sayısı ile Kayseri'nin o kısa dönemdeki durumunu millî tarihimizin bir dönüm noktası ve ölüm kalım mücadelesi olan Sakarya Savaşı safahatını takip etmek imkânına kavuşmaktayız. Bilhassa dönemin belgelerinin eksik olduğu bu devre ait Kayseri'nin profesyonel gazeteci gözü ile değerlendirilmesi, belediyesinin çalışma kabiliyeti, sıtma hastalığı gibi acil durumları, şehit çocukları için Talas'ta açılan "Darüleytam" hakkındaki acıklı tespitten ve asayiş konuları hakkında çok değerli bilgilere ulaşmış bulu-

nuyoruz. Orijinalleri İstanbul Beyazıt Kütüphanesi ve Ankara Millî Kütüphane'de bulunan gazeteyi her gruptan okuyucunun istifade edebilmesi için sadeleştirerek yayınlıyoruz. Şimdiye kadar şehrimiz kültürü ile alakalı birçok yayınlarda bulunmuş olan Kayseri Büyükşehir Belediyemizin Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç'a teşekkürlerimi sunuyor, belediyenin bu faaliyetlerinin artarak devamını diliyorum.

Mehmet Çayırdağ
2023 Kayseri

Giriş

Kayseri'nin 19 ve 20. yüzyıllarını içine alan Yakın Çağ tarihi kaynakları büyük önem taşımaktadır. Bu dönemde meydana gelen büyük savaşlar, Ermenilerin tehciri ve Rumların mübadelesi toplumu doğrudan etkilemiş ve demografik durumda değişikliklere sebep olmuştur. Bu yüzyıllarda ağır külfeti yüklenen Türkler, süresi belli olmayan askerlikler, savaşlar, sakat kalmalar ve şehitliklerden gözünü açamaz olmuş, gittikçe fakirleşmiş ve kimsesizleşmişlerdir. Hâlbuki askerlikten muaf olan azınlıklar, Osmanlı Devleti'nin bir bakıma kapitülasyon mahiyetinde olan yeni tanıdıkları haklara dayanarak ve iç bünyeye müdahale eden büyük devletlerin koruyup kollamaları ile şirketler kurup, fırsattan bilistifade gittikçe zenginleşmişler, güya hâkim durumda olan fakir Türk halkına iş verir patronlara dönüşmüşlerdir. Nüfus mübadeleleri ve cumhuriyetle birlikte durum tersine dönmeye başlamışsa da yoksul ve büyük ölçüde savaşlarla iş gücünü kaybetmiş Türk halkının toparlanabilmeleri uzun yıllar almıştır.

Bu dönemin sosyal yapısı, demografik durumu, savaşlar ve asayiş durumu, halkın üretebildikleri hakkında devrin kaynaklarından önemli malumatlar edinmekteyiz. Bu kaynakların başında Osmanlı Dönemi kadı sicillerinden (mahkeme kayıtları) de istifade ederek "Mir'at-ı Kayseriye (Kayseri Tarihi)" isimli bir kitap meydana getiren Vilayet (Sancak) Baş Kâtibi Ahmet Nazif Efendi gelmektedir.¹ Özel idare arşivinden Erciyes Üniversitesine naklettirdiğimiz Kayseri'nin 1872 tarihli tahrir defterleri de dönemin tam bir aynası durumundadır. Bunlar içerisinden başta Kayseri merkez olmak üzere bazı yerlere ait tahrir defterleri neşredilmiştir.² Yine bu dönemde Osmanlı Devleti'nin çıkarmakta olduğu salnameler (yıllıklar) içerisinde Ankara vilayetine bağlı Kayseri Sancağı hakkında önemli bilgiler bulunmaktadır.³ İsmet Demir'in hazırlayıp Kayseri Ticaret Odası tarafından yayınlanan 1834 tarihli Kayseri

¹ Ahmet Nazif, *Mirat-ı Kayseriye (Kayseri Tarihi)*, Yay. Prof. Dr. Mehmet Palamutoğlu, Kayseri 1987.

² Hüseyin Cömert, *19. Yüzyılda Kayseri*, Kayseri 2007; aynı yazarın Kayseri, Talas, Tavlusun gibi bu arşivden yayınladığı yayınlar da bulunmaktadır.

³ Uğur Kocabaşoğlu-Murat Uluğtekin, *Salnamelerde Kayseri* 1998, Kayseri Ticaret Odası Yayını. Ankara Büyükşehir Belediyesi Ankara Vilayeti Salnamesinin tamamı 13 cilt olarak yayınlanmıştır, Ankara 2014.

Temettuat (vergi) ve Hüseyin Cömert tarafından yayınlanan 1831 tarihli Nüfus Defterleri de bu konuda önemli kaynaklardır.⁴

Kayseri Büyükşehir Belediyesi’nde yapmış olduğumuz danışmanlık süremiz esnasında yayınlamış bulduğumuz Kayseri’nin ilk gazetesi “Erciyes” in ikinci dönem kırk sayısı bu döneme ait çok önemli bilgi ve haberler vermektedir.⁵ Ali Rıza Önder’in 1910-1960 yılları arasında Kayseri’de yayınlanan gazete ve dergileri gösteren kıymetli çalışması dönem için istifade edilecek bilgileri ihtiva etmektedir.⁶ Zübeyir Kars (Saltuklu), Kayseri’nin Millî Mücadele Dönemine ait kıymetli bir çalışma yapmıştır.⁷ Kayseri Vakıflar Bölge Müdürlüğüne ait Vezir Hanı’nın bir bölümünde ele geçen, harf inkılabından önce Kayseri’nin çeşitli kurumlarına ait binlerce evrak ve defterler tarafımızdan yine Erciyes Üniversitesi’ne naklettirilmiştir. Bunlar üzerinde üniversite tarih bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Gülbadi Alan tasnif çalışmaları yapmış ayrıca evrakları dijital ortama da geçirmiştir. 16. Yüzyıldan itibaren yazılmış belgeleri havi bu evraklar gerçekten bir hazine değerindedir. Bunlarla ve özel idare arşivi ile Erciyes Üniversitesi diğer üniversiteler arasında eski arşivi olan tek üniversite olmuştur.

İşte yayınlamakta olduğumuz “Anadolu’da Yenigün” gazetesinin Sakarya Savaşları sırasında, 1 Eylül-7 Ekim 1921 tarihleri arasında Kayseri’de neşredilen 31 sayısı ile Kayseri’nin o kısa dönemdeki durumunu ve millî tarihimizde bir dönüm noktası, aynı zamanda ölüm kalım mücadelesi olan Sakarya Savaşı safahatını takip etmek imkânına kavuşmaktayız. Yunus Nadi (Abalıoğlu)⁸ tarafından ilk önce 2 Eylül 1918’de İstanbul’da yayınlanmaya başla-

⁴ İsmet Demir, *Kayseri Temettuat Defteri*, Kayseri Ticaret Odası Yayını, Kayseri 1998; Hüseyin Cömert, 1831 Nüfus Defteri, Kayseri 1994.

⁵ Prof. Ali Aktan-Doç. Dr. Özen Tok, *Erciyes*, Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Kayseri 2009.

⁶ Ali Rıza Önder, *Kayseri Basın Tarihi*, Kayseri 1972, 2010.

⁷ Zübeyir Kars (Saltuklu), *Millî Mücadelede Kayseri*, Ankara 1999.

⁸ Nadir Nadi (Abalıoğlu) 1880’de Fethiye’de doğdu. Galatasaray Lisesi’ni bitirip Hukuk Mektebine girdi. II. Abdülhamid’e karşı gizli bir derneğe üye olduğundan 1901 yılında tutuklanıp Midilli Adasına hapsedildi. 1908 de İkinci Meşrutiyetin ilanı ile İstanbul’a dönüp İkdâm ve Tasvir-i Efkâr Gazetelerinde çalışmaya başladı ve başyazar oldu. 1911 de Aydın mebusu seçildi. Birinci Dünya Savaşı sonunda 1918 de İstanbul’da “Yenigün” ismi ile kendi gazetesini yayınlamaya başladı. Millî mücadele taraftarı olduğundan gazetesi birkaç kere kapatıldı. 16 Mart 1918’de İstanbul fiilen işgal edilince matbaasını da alarak Ankara’ya geldi ve burada gazetesini “Anadolu’da Yenigün” ismi ile çıkarmaya devam etti. Gazetesi ile Millî Mücadele ve lideri Mustafa Kemal Paşa’ya büyük destek veriyordu. Sakarya Savaşları sırasında da gazetesini Kayseri’ye gönderip burada 31 sayı çıkarttıktan sonra zafere ulaşınca tekrar Ankara’ya naklettirdi ve burada 1924 yılı

yan “Yenigün”⁹ İstanbul’un işgali ve yapılan baskılar üzerine Ankara’ya nakledilmiş, burada “Anadolu’da Yenigün” ismi ile yayına devam etmiştir. Sakarya Savaşları sırasında, Ankara’nın düşme ihtimaline karşı önlem olarak meclis ve bir kısım kuruluşların Kayseri’ye nakilleri kararlaştırılınca, Yunus Nadi’de gazetesini Kayseri’ye taşıtmış ve gazetenin 31 sayısı burada neşredilmiştir. Sakarya Zaferi neticesinde tekrar Ankara’ya dönerek orada 1924 yılının mayıs ayına kadar yayına devam etmiştir.

“Kayseri’de Yenigün” ismi ile yayınladığımız bu 31 sayıda Kayseri’ye ait önemli bilgiler bulunmaktadır. Şehrin durumu, belediyenin çalışmalarının değerlendirilmesi, o günlerin meşhur salgını sıtma ve şehit çocuklarının bakıldığı Talas Darüleytamının (yetimler yurdu) acıklı durumu gibi konularda uzun yazılar kaleme alınmış, günlük asayiş hakkında da emniyet haberleri verilmiştir.

Orijinalleri İstanbul Bayezid Kütüphanesinde ve Ankara Millî Kütüphane de olan gazetenin Kayseri’ye ait nüshalarının CD’lerini ve kopyalarını getirterek bunları yeni yazıya çevirip ayrıca orijinalinde dönemin ağdalı lisanı kullanılmış bulunduğu ve bunun yeni nesil tarafından anlaşılmasının zorluğu sebebi ile sadeleştirilmesi de yapılarak yayınlamış bulunuyoruz.

Kayseri’de genellikle 30x46,5 cm ebadında, arkalı önlü tek sayfa olarak yayınlanan gazetenin 17 ve 18 Eylül tarihli iki nüshası, yazıların fazlalığından 38x57,5 cm olarak farklı yayınlanmıştır. 1 Eylül 1921 (1337) tarihli ilk nüshasının başta ortada bulunan logosunun yukarısında, küçük puntolarla “Anadolu’da” yazısı bunun altında iri başlık olarak “Yenigün 1334” yazıları bulunmaktadır. Başlığın sağında: “Üçüncü sene-Numara: 1-Nüshası 5 kuruş-tur-Sahib-i İmtiyaz ve Baş Muharriri: Yunus Nadi-Kayseri 22 Zilhicce 1339-Perşembe 1 Eylül 1337” yazıları bulunmaktadır. Başlığın solunda ise: “İdarehane: Sivas Kapısı Tacıkızıl Mahallesi-Telgraf adresi: Kayseri Yenigün-Abone şeraiti: 3 aylığı 400, 6 aylığı 700, seneliği 1200-

mayıs ayına kadar yayınına devam etti. Aynı yıl İstanbul’da, yayını bugün de devam eden “Cumhuriyet” gazetesini kurdu. 1920-1923 arasında Türkiye Büyük Millet Meclisinde İzmir milletvekili olarak bulundu. Daha sonra Muğla milletvekili olarak 1943 yılına kadar görevini sürdürdü. Aynı zamanda gazetesi Cumhuriyet’in başyazarlığını yapan Yunus Nadi, Millî Mücadele Dönemine ait bir kısım kitaplar da yazdı. 1945’de Cenevre’de vefat etti, Büyük Larus Ansiklopedisi.

⁹ Ömer Sami Coşar, *Millî Mücadele Basını*, s. 177-188; Nurettin Gülmez, Kurtuluş Savaşında Anadolu’da Yenigün, Ankara 2016, s. 1.

Günü geçen nüshaların beheri yirmi kuruştur-İlan muhteviyatından dolayı gazete mesuliyet kabul etmez-Abonelerine Ankara nüshasını irsal eder-Yenigün'ün Kayseri nüshası" yazıları bulunmaktadır. Burada başyazar olarak Yunus Nadi ismi yazılı ise de Yunus Nadi Kayseri'ye gelmemiş (bu sırada mecliste milletvekili) başyazıları, Kayseri'de gazete ile ilgili Kemal Salih (Sel) KS rumuzuyla yazmıştır.¹⁰

Birinci sayıda gazetenin Kayseri'de çıkma sebebi şu şekilde de izah edilmiştir: "Yenigün bu günden itibaren Kayseri'de intişare (yayınlanmaya) başlıyor. Ankara'daki Yenigün ile buradaki Yenigün aynı yolun yolucusu, aynı gayenin hadimi (hizmetkârı) dirler. İkisi birbirinden ayrılmaz küldür (bütündür). Maksudımız milletimizin heyecanı ile mütenasip (uyumlu) olarak neşriyat sahamızı genişletmek, Anadolu karilerimizi (okuyucularımızı) daha yakından, daha çabuk, daha kolay kendi mevcudiyeti (varlığı) ile alakadar etmektir. En başlı emelimiz mukaddes yurdumuzun düşman ayaklarından bir an evvel kurtulmasını temin için elimizden geldiği, gücümüzün yettiği kadar kalemimizle çalışmaktır." Görüldüğü gibi gazetenin Kayseri'ye naklinin asıl sebebinin Ankara'nın düşme ihtimalinin olduğu, morallerin bozulmaması için gizlenmiştir. Gazetenin başka bir sayısında ise bu durum, "Nasıl İstanbul'dan icabet ettiği için Ankara'ya nakledilmişse şimdi de Kayseri'ye nakledilmiştir." şeklinde izahat yapılmıştır.

Sakarya Savaşlarının kazanılacağına, düşmanın yurttan muhakkak atılacağına iman ederek bunu her an heyecanla ifade eden gazete, bu konuda hiçbir şekilde moral bozukluğuna uğramamış ve okuyucularını da bu konuda cesaretlendirmiştir. Zaferin Allah'ın inayeti ile muhakkak kazanılacağını hatta İzmir'in dahi düşmandan temizleneceğini büyük bir inançla ifade etmiştir. Nitekim o karanlık günlerde gazetenin bu kehaneti fazlasıyla gerçekleşmiş ve zalim düşman denize dökülmüştür. Yine her zaman Başkumandan Mustafa Kemal Paşa'ya bağlılığını ve hürmetini göstermiş, ondan hiçbir şekilde ümidini kesmemiştir. Atatürk'le birlikte Millî Mücadelenin kahraman komutanları hakkında da yayınlar yapıp röportajlar yayınlamışlardır. İşgal bölgelerinde görülmemiş zulümlerde bulunan zalim düşmana karşı bütün gücü ile hücumlarını yükseltmiş, cepheye çağrılan yeni dönem gençleri emre uyup, vazifelerine koşarak cephedeki arkadaşlarına destek olmaya ve işgalden inim inim inleyen dindaşların imdadına yetişmeye çağırmıştır.

¹⁰ Ceren Çıkm, *Anadolu'da Yenigün*, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kayseri Ansiklopedisi, C 1, s. 128-129.

Gazete cephe ve İstanbul, Zonguldak, Antalya ve Karamürsel gibi merkezlerde bulunan özel muhabirlerinden aldığı telgraflarla vatandaşları durumdan haberdar etmiştir. Yani telgraf idaresi gazeteye büyük bir destek vermiştir. Yine baş yazıları yanında “Askerî Mütihazsıs” imzası ile harp safahatı uzun uzun ve detayları ile değerkendirilmiş, düşmanın ve ordumuzun yapacağı teşebbüs ve hareketler hususunda büyük bir vukufiyetle tahminlerde bulunmuş ve bu tahminlerin tamamı da ilerleyen zamanda gerçekleşmiştir. Yine zaferi vatandaşın yurttaki heyecanlı mitingleri ile birlikte büyük bir sevinçle sayfalarında dünyaya ilan etmiş, Mustafa Kemal Paşa’nın mecliste Sakarya Savaşını anlatan uzun nutkunu, bir sayısını tahsis ederek bu önemli açıklamaları bütün yurda yaymıştır. Savaş sırasında ve zafer kazanıldıktan sonra halk ağzı şiirlerle de heyecanı artırmıştır.

Savaş esnasında ve zaferle birlikte Kayseri’de Saat Meydanı’nda (Cumhuriyet Meydanı) yapılmış olan mitingleri, konuşmacıların yaptığı konuşmalardan nakiller vererek anlatmış, Sakarya Savaşı sebebi ile Kayseri’de bulunan Bursa mebusu Servet Efendi ve yine şehirde müfettiş olarak bulunan Mazhar Müfit Bey’in konuşmaları ve nihayet vatanperver Kayseri Müftüsü Remzi Efendi’nin zaferin kazanılması için yaptığı duaları nakletmiştir. Mazhar Müfit Bey’le ayrıca Kayseri’nin Millî Mücadeleye desteği konularında röportajlar yapmıştır. Millî Mücadele ile ilgili başka illerde aynı görüşte yayınlarda bulunan gazetelerden (mesela Konya’da Babalık) nakiller yaparak oralardaki durumlardan ve vilayet ve sancak halklarının (Bolu gibi) askerin ihtiyaçlarının karşılanması konusunda yaptıkları yardımlardan ve bu yardımların (sigara, tütün, kibrit, mektup zarfı ve kâğıdı gibi) bizzat seçilen bir heyetle cepheye gönderilip ordu yetkililerine teslim edildiği haberlerini yapmıştır. Savaş yaralılarının başta Kayseri olmak üzere cephe gerisindeki vilayetlerin hastanelerinde tedavi edildikleri de yine gazetede yer almıştır.

Gazetenin ilanlar kısmından Kayseri ile dikkat çekici bilgiler edinmekteyiz. Burada dış tabibi ilanı, kale önündeki muayenahanelerinde iki doktorun hemen bütün hastalıkları tedavi ettikleri reklamlarını okumaktayız. Yine şehrin ileri gelenlerinden Nuh Naci Bey’in (Yazgan) şehirde İtalyan makarnaları (makaronya) ile boy ölçüşen daha hesaplı olan makarna üretip sattığını, Sait Azmi Bey’in de (Kayseri mebusu Turhan Feyzioğlu’nun babası) meydana güzel bir lokanta açtığı haberlerini almaktayız. Vezir Hanında halı satışı, yine kadın ve çocuk ayakkabı ve eşya satışlarını da bu reklamlarda görmekteyiz.

Gazetede az da olsa fotoğraflar ve temsili resimler kullanılmıştır. Kayseri sayılarına birden otuz bire kadar özel sayı verilmesi, tatil olan cuma günlerinde de bazen yayın yapılması sebebi ile ortaya çıkacak karışıklığı önlemiştir. Yine asayiş haberlerinde, olayların geçtiği mahaller belirtilirken bu sıra da Sovyetler’in ve Afganistan’ın elçiliklerinin de Kayseri’ye taşınmış olduklarını görmekteyiz. Yine zafer tebriklerinden hangi milletvekillerinin Ankara’dan Kayseri’ye gelmiş olduklarını da öğrenmekteyiz.

Gazetenin, Kayseri Lisesi’nin Millet Meclisi olarak hazırlanması, öğrencilerinin durumu vesaire konularında hiç malumat vermemesi şaşırtıcıdır. Ancak lisenin öğrencilerinin, Ankara’dan nakledilen Ankara Lisesi öğrencileri ile birlikte “Darüledep Lisesi” binasında (şimdi Dedeman Ortaokulu yerinde bulunan eski Ticaret Lisesi) tedrisata devam ettikleri çeşitli vesilelerle haber yapılmış, yine Kayseri’de bulunan Türkiye Kadın ve Erkek Öğretmen Derneği’nin kongrelerinden haberler verilmiştir.

Açıklamalar

A.A.: Anadolu Ajansı

M.Ç.: Mehmet Çayırdağ

K.S.: Kemal Salih (Sel)

K.A.: Yeni Günün Ankara'da çıkan sayılarında yazıları bulunan Kaya Bey

Babalık: Millî Mücadele Dönemi'nde Konya'da Çıkan Gazete

İkdam: Millî Mücadele Dönemi'nde İstanbul'da Çıkan Gazete

Doğru Yol: Millî Mücadele Dönemi'nde Kıbrıs'da Çıkan Gazete

Öğüt: Millî Mücadele Dönemi'nde Balıkesir'de Çıkan Gazete

Açık Söz: Millî Mücadele Dönemi'nde Kastamonu'da Çıkan Gazete

İnkılap: Millî Mücadele Dönemi'nde Bursa'da Çıkan Gazete

Anadolu: Millî Mücadele Dönemi'nde Antalya'da Çıkan Gazete

1 Eylül 1337 (1921) Perşembe

1334

Üçüncü Sene

Numara: 1- Nüshası 5 kuruştur

Sahib-i İmtiyaz ve Baş Muharriri: Yunus Nadi

Kayseri 22 Zilhicce 1339-1 Eylül 1337 (1921) Perşembe

İdarehane: Sivas Kapısı-Tacıkızıl Mahallesi

Telgraf Adresi: Kayseri Yenigün

Abone Şartları: 3 aylığı 400, 6 aylığı 700, seneliği 1200
kuruş

Günü geçmiş nüshaların beheri: 20 kuruştur

İlan muhteviyatından dolayı gazete mesuliyet kabul etmez

Abonelerine Ankara nüshası gönderilir.

YENİGÜN KAYSERİ NÜSHASI

MUHTEREM OKUYUCULARIMIZA

Gazetemizin gösterdiği azim ve himmet yolunda her gün artan bir gayretle çalıştığını, kuruluş gününden beri İstanbul'da, Anadolu'da neşriyat hizmetleri ile ispat eden "Yenigün" bu günden itibaren Kayseri'de yayınlanmaya başlıyor. Ankara'daki "Yenigün" ile buradaki "Yenigün" aynı yolun yolcusu, aynı gayenin hizmetkârıdır. İki biribirinden ayrılamaz, birliktedir. Maksudımız milletimizin heyecanı ile uyumlu olarak neşriyat sahamıza gazete gönderebilmek, Anadolulu kardeşlerimizi daha yakından, daha çabuk ve daha kolay kendi varlığıyla alakadar etmektir.

En baş emelimiz, mukaddes yurdumuzun düşman ayaklarından bir an evvel kurtulmasını temin için elimizden geldiği, gücümüzün yettiği kadar kalemimizle çalışmaktır. İnşallah Anadolu'nun kurtulması pek yakındır. İnşallah o yakın olan kurtuluş günlerinde de yine kalemimizle halkımızın yükselmesine çalışacağız. Kendimiz aciz olsak da gayemiz mukaddestir. Tevfik Allah'tandır.

ALLAH BİZİMLEDİR

Bugün bütün kalpler ordumuzun kalbiyle beraber çarpıyor. Bütün gözler yine onun hareketine bakıyor.

Biliyoruz ki harp bir oyundur. Her iki tarafta muvaffakiyet seslerini ortaya sürerek nihai muzafferiyeti elde etmeye çalışıyor. Ancak düşmanımız sayıca bizden fazla olabilir. Fakat onun bu başarısına karşı bizim manevi bir kuvvetimiz var ki her kuvvetin üstündedir. Allah yardımını elbette, kuvvetli enerjiye sahip olan tarafa, yani biz Müslüman Türklere ihsan edecektir.

Son resmî tebliğler muharebenin (Sakarya) son şiddetiyle devam ettiğini, düşmanın büyük kayıplar verdiğini bildiriyor. Düşman pekiyi biliyor ki artık bu oynadığı son kozdur. Bunu da kaybederse bir daha artık Anadolu seferi bitmiş, İzmir hatta Trakya kaybolmuş "megali idea" bir daha dirilmemek üzere ölmüş olacak. Nihayet bunu da kaybederse Kral Kosti tacını belki hayatını kaybedecek.

Bütün bu sebeplerin burada anlatılması uzun sürecek. Daha birçoklarını ilave ederseniz, bu son taarruzun da niçin bu kadar inatçı davrandığını, bunca ağır kayıplara karşılık niçin hücumların son şiddetle devam ettiğini anlarsınız.

Bir de kendimize bakalım; her gün büyüyen bir azim, bir gayretle ordumuzun sayısı çoğalıyor. Askerlerimiz yığın yığın cepheye koşuyor. Maddi muvaffakiyet sesleri gün geçtikçe düşmanın kinine aksine ona denk bir surette artıyor. Manevi kuvvetimiz de milletin heyecanlıyla birlikte yükseliyor.

İki tarafın maddi manevi kuvvetlerini karşılaştırdınca kolayca anlarız ki sonunda zafer bizimdir. Allah’ın inayetiyle Anadolu’da tek bir Yunan askeri kalmayacaktır.

Allah’a hamdolsun ki Müslümanız. Kerim-i Teâla’nın Kuran-ı Kerim’indeki emirlerini can kulağıyla dinleyelim: “Ya eyyühellezine âmenu, el-iyas...”, “Ey müminler! Allah’ın lütfundan umutsuz olmayınız. Umutsuzluk kâfirlere layıktır.” Onun için az gün sonra muvaffakiyet, muzafferiyet haberlerinin kulaklarımızı çınlatacağı, yüreklerimizi sevinçlerle çırpıtıracaklarını kuvvetle ümidedelim. Buna göre el birliği ile bütün azmimizle çalışmamıza, ordu için fedakârlıklarımızı son haddine vardırmamıza devam edelim.

Allah bizimledir. K.A.

TÜRK SAVAŞ MARŞI

Saldır yalın kılıç

Ulu ana ruhu söyle, yalın kılıç

(Bu kısım yazının asıl metninde deforme olduğu için okunamamıştır.)

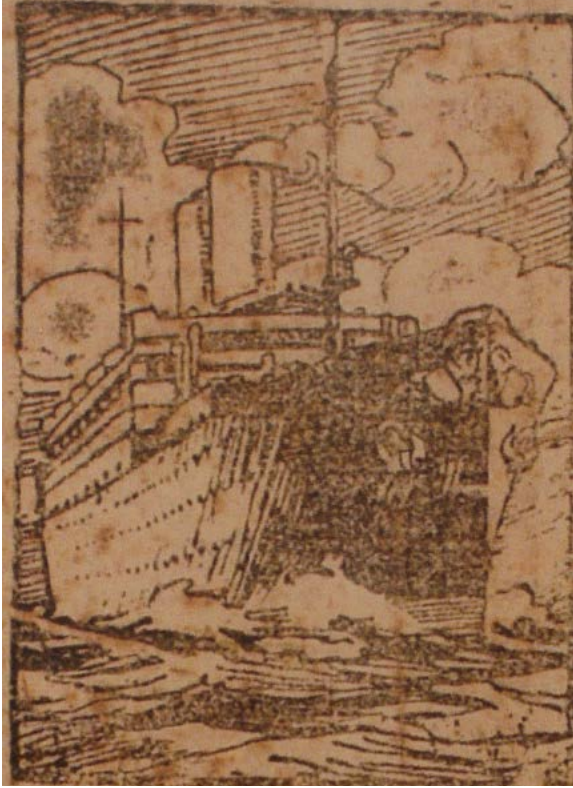
MİTING

Geçen gün Saathane Meydanı’nda (Kayseri) halkın iştirakiyle büyük bir miting yapılmış, alçak düşmanın kibirli saldırılarına

göğüs germek ve düşmanın taarruzunu kendisine pek pahalıya mal etmek için ordumuzun göstermekte olduğu kahramanlık ve mücahitlik bir iftihar lisanı ile anılmış ve Mebus Mazhar Müfit Beyefendi’nin, Anadolu ahalsinin göstermekte olduğu azim ve fedakârlığının düşmanı nihayet mahv ve mağlup edeceği muhakkak bulunduğu dair olan değerli hitabeleri ahali üzerinde pek mühim tesirler bırakmıştır.

Toplantıya Müftü Remzi Efendi’nin etkili duasıyla son verilmiş ve Kayseri ahalsinin selam ve hürmetlerinin bir kere daha orduya duyurulması için (görevlendirilen heyete) vekâlet verilmiş ve durum bahsi geçenler tarafından ilgili makama telgrafla arz edilmiştir.

GÜLCEMAL İSTANBUL'DA

(Gülcemal Vapuru) -Yolda Yunanlıların Vapura Saldırısı, Amerikalı Bir Tüccarın Hakkımızdaki Beyanı

Ankara: (A.A.) –Gülcemal Vapuru New-york'tan İstanbul'a gelirken Relbe açıklarında bir Yunan torpidosu tarafından tutulup Bandırma'ya götürülerek arama yapılmıştır. Vapurun tutulduğunu işiten Amerikalı tüccar Nediler, bir Amerikan torpidosuyla Bandırma'ya gelirken yolda vapura tesadüf etmiş, vapurla beraber İstanbul'a dönmüştür.

Gemi beş yüzden fazla yolcu ile altı yüz ton ticari eşya ve kömürle yüklüdür.

Ankara: (A.A.) –Gülcemal Vapuruyla gelen Amerika tacirlerinden Bavagurner, İstanbul gazetelerinden birine beyanatında Türklerin ne kadar centilmen ve kibar olduklarını tatmak fırsatından dolayı seyahatten fevkalade memnun kaldığını, vapurda Amerikalıların Türkler hakkında ki fikirlerini tamamen değiştirdiklerini söylemiş ve Yunanlılar tarafından tutulması ile gayet çirkin bir hareket karşısında kaldıklarını ve bunun Amerikalılarca hakaret olarak görüldüğünü ilave etmiştir.

ANKARA BELEDİYESİ'NİN HARBE KATKI FAALİYETİ

Ordumuza Bin Süngü Hediyesi

Ankara Belediyesi millî mücadelenin icap ettirdiği bir tarzda faaliyetine devam etmektedir. Geçen gün Ankara Belediyesi'nin bu faaliyetlerinden Yenigün'ün Ankara nüshası biraz bahsetmişti. Dün edindiğimiz yeni malumata göre süngü imalatına başlamış ve imalatın sonuna gelmiştir. Ankara esnafının bu hususta gösterdiği yardımseverlik takdire şayan olmuştur.

SİVAS'TA BÜYÜK BİR MİTİNG

Sivas'ta hükûmet dairesi önünde, son zamanda kadın, erkek binlerce halkın iştirakiyle büyük bir toplantı yapılmış ve halk... (Bu kısım yazının asıl metninde deforme olduğu için okunamamıştır.)

HARİCİ (DIŞ HABERLER)

Sanatçı Karuze'nin Vefatı

Newyork'tan bildirildiğine göre meşhur İtalyan Karuze vefat etmiştir. Karuze'nin vefatı temsil âlemin de cidden büyük bir kayıbidir.

Dempesey'in Evliliği

Geçenlerde cihan boks şampiyonluğunda... nı mağlubeden Amerikalı Dembesey meşhur... ile evlenmiştir.

İKİSİ DAHA YAKALANDI

Geçenlerde Ankara hapishanesinden on dokuz mahpusun firar ettiği ve bunlardan beşinin yakalanmış olduğunu ve dün aldığımız malumata göre sonradan ikisinin daha ele geçirilmesinde muvaffakiyet hâsıl olmuştur. Dün hapishaneye getirilen firarilerden birisi Kayı köyünden Aşık oğlu Hüseyin'dir. Adı geçen mavzerle silahlı olduğu halde jandarmalar tarafından Güdül köyündeki değirmende, diğeri İliç Nahiyesinin Yuva

köyünden Softa oğlu Mehmed'in evinde ele geçirilmiştir. Adı geçenlerin ele geçirilmesinde jandarmanın bilhassa çalışması ve gayreti olmuş ve diğerlerinin ele geçmesi hususunda da fevkalade sıcak çalışmada bulunmuştur.

ORDUMUZA SÜNGÜ HEDİYESİ

Ankara Belediyesi Reisinin fevkalade çalışması sayesinde dünden itibaren Millî Müdafaa Vekâletine her gün ikişer yüz süngü hediye edilmektedir.

MEMED EMİN - SAMİH RIFAT BEYLER

Şair Mehmed Emin ve Samih Rıfat Beyler Geyve'den Antalya'ya doğru yola çıkarak buraya ulaştıkları, meclisten (TBMM) gönderilen bir telgrafnamede bildirilmektedir.

DOĞU TÜRKİYE'YE YENİ BİR ÇIKIŞ (KAPI)

Batum Limanı'nın Türkiye için serbest liman olması ve adı geçen liman vasıtasıyla ihraç ve ithal edilecek bütün eşya ve malların her türlü kayıt ve vergilerden muaf olması kararlaştırıldığı iktisat vekâletinin bildirisinden anlaşılmıştır.

EFELERİN YARDIMI

Kocaeli'nde aydın yardımsever gençlerimizden kurulan bir dernek, muhacirler yararına birkaç temsil vermiş idi. Derneğin hizmetini genişletmek dileğiyle geçende Yenipazar Nahiyesine geçerek orada dahi, istisnasız herkesin rağbetini kazanan birkaç temsil verdiğini ve zavallı muhacirlerimize önemli miktarda yardım teminine muvaffak olduğunu sevinçle işittik. Ulu Tanrı cümlesinden razı olsun.

Derneğin Yenipazar'dan kahraman Yörük Ali Efemize gönderdiği birkaç bilete karşılık olarak, adı geçen derhâl yüz lira yardım yolladığı gibi ayrıca dünkü yazdığı bir mektupta dahi yardımsever ve müteşebbis gençlerimizin bu hayırlı hareketlerini takdir ve hizmetlerine teşekkür etmiştir. Demirci Mehmet Efe'nin dahi bu yardıma on lira göndermek suretiyle iştirakini memnuniyetle haber aldık demiştir.

1. Sayının Arka Yüzü

YABANCI BASIN

Bulgarlar ve Romen – Yugoslavya Anlaşmazlığı

Bulgar basını Romanya ve Yugoslavya arasındaki müzakerenin şeklinden endişe ile bahsediyorlar ve komşularından haklı olarak şüphe ediyorlar.

Sofya'da yayınlanan "Dan" gazetesinden:

Bulgaristan basınında yeniden yeniye bir tehlike emareleri başladı. Evet, aleyhimizde oluşan siyasi varlığımızın ortadan kaldırılması hakkında arzu ve... edilmekte olduğu, memleketimizin taksim edilmesine dair şayialar ortaya çıkmaya başladı. Okuyucularımız... Hariciye Nazırı... nın hasmane beyanatını görüyorlar. Romen... bize karşı korunma tedbirleri almak... Sırbistan ile Romanya arasında bir güç birliği tesis etmekten ibaret bulunduğu hususu mülakatta beyan edilmiş idi. Ne var ki... Yunanistan ile de tesis edilmek üzere olacağını ilaveten... etmiş idi. Matbuatın... Romanya ile Sırbistan arasında meydana gelen anlaşmazlık hakkında ortaya çıkarılan haber ve... onların yakın doğunun mevcut hallerinden istifade etmek niyetinde oldukları anlaşılmaktadır.

Mevcudiyetimiz aleyhinde icra olunan tehditler ile birlikte Avrupa'nın hakkımızda adem-i... mücip olacak birtakım şayialar... da yayınlanmaktadır. Bulgaristan hükûmetinin Ankara hükûmeti ve Bolşevikler (Rusya) ile anlaşma imzalamak üzere müzakerede bulunduğu ve... kuvvet ve itibar verdirmek için geri dönmek için olduğu... edildi. Bulgar... "Lika" gazetesi sözde Roma'dan aldığı bir telgrafa nazaran... (Bu kısım yazının asıl metninde deforme olduğu için noktalı yerler okunamamıştır.)

SON HABERLER

TRABZON: (A.A.) 25 Ağustos- Trabzon'da Hürriyet Meydanının da yapılan toplantıda kesin zaferi kazanacağı şüphesiz bulunan orduya güvenildiği belirtildikten sonra bütün milletin manevi kuvvetiyle Baş Kumandan Gazi Paşa hazretlerinin emirlerine amade olunduğu beyan edilmiş ve zafer için dualar okunarak orduya bütün Trabzonluların selam ve hürmetlerinin gönderilmesi kararı alınmıştır.

Bu toplantıda Misak-ı Millî asıl sınırlarının gerçekleştirilmesine kadar mukavemete ve bir fert kalıncaya kadar mücadele etmeye yemin edilmiştir.

ÇARDAK: (A.A.) 27 Ağustos –Burada bütün kaza ahalisinin iştirakiyle yapılan

muazzam bir toplantıda düşmana son kahredici darbeyi indirecek olan ordumuz için dua edilmiş ve çarpan kalplerin her türlü fedakârlığı ifaya hazır oldukları belirtilmiştir.

ANKARA: (A.A.) 29 Ağustos –Paris'ten bildirildiğine göre Rusya'ya yardım edecek uluslararası heyet önümüzdeki ekime kadar Rusya'ya iki yüz elli bin ton yiyecek göndermeye karar vermiştir.

ANKARA: (A.A.) 29 Ağustos –İstanbul'da çıkan Rumca "Berveüdes gazetesi" 24 Ağustos tarihiyle Atina'dan bildirildiğine göre Arnavutlar, şimdiki Epir'in muhtariyetini ilan etmişlerdir.

ANKARA: (A.A.) 29 Ağustos –İstanbul'un tarafsızlığı müttefikler tarafından birçok defa ilan edildi. Buna rağmen Yunanlılar İstanbul'daki teşkilatlarını büyütme bütün kuvvetleriyle devam etmektedirler. Yunan Komiserliği İstanbul'da bulunan Venizelos taraftarı subayların hükûmet tarafından affedildiğini, Rum millî müdafaa merkezlerine bildirmiştir. Ancak bu subaylar İstanbul'da âlemin gözü önünde kurulan askerî kuvvetleri idare edeceklerdir. Bu mahalli teşkilatın işareti, evvelce Trakya'da teşkil edilen, fakat devletlerin müdahalesi ile lağvedilen Palaülog ordusunun taşıdığı kartallı şapkalar. Tamamlanması için çalışılan bu teşkilat için çeşitli imalathanelere birçok şapka sipariş edilmiştir.

ANKARA: (A.A.) 29 Ağustos –“Periüdos” gazetesinin istihbaratına göre son günlerde Romanya basını, Bulgaristan’la dostane münasebetinden bahsetmekte ve Bulgaristan hakkında olumlu dil kullanmaktadır. Bulgaristan ile samimi bir münasebet tesisi fikrinin öncüsü olan bu gazete, her iki millet arasında iktisat esasına göre bir iştirak arzu etmekte ve Sofya’yı müşterek çalışmalar hususunda pek hevesli görmektedir.

ANKARA: (A.A.) 29 Ağustos –Yunanlılar Mezatlı ve civarında, ahalinin araba ve hayvanatını harp malzemesi naklinde kullanmak istemişlerse de halk dağlara kaçmak suretiyle bu nakliyatın yapılmasından imtina etmiştir.

ANKARA: (A.A.) 29 Ağustos –Bir haftadır geceli gündüzlü devam eden muharebeler (Sakarya) esnasında düşman bazı taraflarda ölümlerini bile defnetmeye vakit bulamıyor. Düşman taarruzunun ilk gününden beri insafsızca ileriye doğru sürdüğü askerlerini, askerlerimizin hâkim olduğu ovalara yığın yığın terk ederek çekiliyor. Son Anadolu muharebelerinin hiçbirinde düşman inadının bu derece dehşetle pahalıya mal olduğu görülmemiştir. Tacını kurtarmak ve tahtını muhafaza etmek endişesinden başka bir şeyle uzman olmayan yabancı kral, büyük kısmı Türkiyeli Rumlardan oluşan ordusunu bir haftadan beri, kim

bilir kaçınıcı defa olarak sıra sıra kayalıkta hiç farkı olmayan cephemize çarpıyor. Ve her çarpışında ortada binlerce insan leşinden oluşan bir enkaz yığını bırakıyor. İki günden beri dürbünlerini karşısındaki vadilere doğru çeviren kumandanlarımızın seyredip gördüğü manzaralar ekseriya bu tüyleri ürpertici yığınlardır.

DÜZCE: (A.A.) 28 Ağustos –Bugün Düzce tarihi bir gün geçirdi. Öğleden sonra binlerce halk hükûmet dairesi önünde bir miting yaparak Kur’an-ı azimüşşanımızı yeryüzünden kaldırmaya, İslam binasını yıkmaya kasteden düşmanlarımıza karşı, din ve vatan uğrunda, hatta yolunda silahlı mücadeleye sarılan şanlı ordumuza minnet ve şükranlarını göstermek ve nihai zaferi temin için bütün mevcudiyetleriyle orduya yardımcı olacaklarını taahhüt etmişlerdir.

SÖKE: (A.A.) 29 Ağustos –Dün burada muazzam ve heyecanlı bir toplantı yapılmış ve Misak-ı Millî ve ordumuzun muzafferiyeti için dualar edilmiş ve şehitlerin ruhlarına ithafen Mevlid-i Nebevi okunmuştur.

MUZAFFER OLMAK İÇİN HER ŞEYİ FEDA EDECEĞİMİZ MİLLÎ MÜDAFAA VEKİLİ MUHTEREM REFET PAŞA HAZRETLERİNİN TAMİMLERİ

**Millî Müdafaa ve Dâhiliye Vekili Muh-
terem Refet Paşa hazretleri bilumum ordu
ve kolordu kumandanlarına, bütün vila-
yetlere aşağıdaki tamimde bulunmuştur:**

Garp Cephesi kumandanı İsmet Paşa hazretlerinin bu günlerde ehemmiyet arz eden cephelerine ait işler ile daha serbest meşgul olabilmeleri için genelkurmay başkanlığından istifaları üzerine Millî Meclis bu başkanlığa Fevzi Paşa hazretleri ve Millî Müdafaa Vekâletine de ben seçildim. Dâhiliye Vekâleti işleri ile de vekâleten meşgul olmaya devam edeceğim. Mutlaka muvaffak olmak için verilen yeni pek mühim kararlar hakkında ayrıca bilgilendirme de bulunacağım. Fakat daha şimdiden açıklayabilirim ki bu andan itibaren Dâhiliye ve Millî Müdafaa Vekâletlerinin yegâne vazifesi ordularımızı kati zafere eriştirmek için çalışmaktan ibaret olacaktır. Yüklendiğim işin mesuliyetini idrak ediyorum. Bizim omuzlarımızdaki bu muazzam yük aynı zamanda bütün arkadaşlarımda da omuzlarına yüklenmiştir. Bütün arkadaşlarımda bunu aynı kuvvetle idrak ederek mesailerini birleştirmelerini rica ederim. Bu nokta-i nazardan en ufak ihmale

müşamaha etmeye imkân bulunamayacağı hakkında bütün ilgililerin kesin bir lisanla dikkat nazarlarına sunulmasını da ayrıca rica ederim. Muzaffer olmak için her şeyini feda etmek bu andan itibaren kendimi mesul gördüğüm yegâne düsturum olacaktır. Bu (genelge) halen mutasarrıflıklara, ordu ve kolordulara arz edilmiştir.

RESMÎ TEBLİĞ

30 Ağustos 1337 bütün cephelerde düşmanın bu günkü taarruzu geç vakte kadar devam etmiştir. Birliklerimiz her tarafta asıl mevzilerini muhafaza etmektedir.

HARP VAZİYETİ

Ankara: (A.A.) 30 Ağustos (Acele dir)
–Cepheden gelen malumata göre düşmanın dün Beğlik Köprü mıntıkasında tekrar teşebbüs ettiği taarruzlar büyük kayıp verdirilerek püskürtülmüş ve Bozdağ doğusundaki faaliyeti neticesiz bıraktırılmıştır. Düşman kendisinin sağ tarafında çevirme teşebbüsünde muvaffak olamayan kuvvetlerini daha doğuya kaydırmaya başlamış, fakat karşısında yine birliklerimizin ateş duvarına çarpmıştır. Muharebe Çanak kale Harbinin dalgalı senelerine benzemektedir.

BİR YARDIM NUMUNESİ

Ankara Hilal-i Ahmer (Kızılay) yönetim kurulundan Niğde'nin muhterem mebusu Vehbi Efendi hazretleri tarafından Ankara hastanelerinde tedavi altındaki yaralılarımıza yedirilmek üzere yirmi sekiz baş koyun hediye edilmiş olduğundan, bu şefkat gösterilerinden dolayı adı geçene alenen teşekkür ederiz.

MUĞLA TALEBELERİNİN YARDIMI

Muğla Kız Lisesi öğrencileri örmüş oldukları yirmi beş çift çorabı kahraman askerlerimize dağıtmak üzere Hilal-i Ahmer merkezine göndermişlerdir.

TRABLUSGARP'DA HİLAL-İ AHMER

Az önce gelen bilgilere göre Trablusgarp Müslümanları ve bazı Hristiyan ve Musevi ileri gelenleri şehrin belediye dairesinde toplanmışlar, başta Belediye Reisi Hasan Paşa olmak üzere Edipler tarikatından yapılan konuşmalardan sonra Anadolu'ya yardım için Hilal-i Ahmer Cemiyeti teşkil etmişlerdir. İlk olarak otuz bin İtalyan frank bağış toplanmıştır. Cemiyet faal bir surette çalışmalarına devam etmektedir.

İHRACAT VERGİSİNİN KALDIRILMASI

Anadolu'da ihraç edilen eşyaya ait gümrük vergileri kaldırılmıştır. Bu karar iktisat âleminde pek mühim bir tesir hissi bırakacaktır.

ŞUBE NAKLİ

Tavlusun şubesinin Bünyan Kaza merkezine, Erkilet şubesinin de İncesu Kazasına nakli kararlaştırılmıştır.

ASILARAK İDAM

Zile ve Yozgat havalisinde meydana gelen isyan hareketinin faillerinden olup... geçen eşkiya ve... başkanlık ve birçok fenalığı yaptığı için zanlı olarak tutuklanarak Tokat İdari Divanı'na gönderilen isyankarların meşhur reislerinden Mehmet oğlu Ekiz Hasan ile Arslan Kiri oğlu Kel Nuh adı geçen mahkemede verilen hüküm gereği Tokat'ta asılarak idam edilmişlerdir.

KAYIP ARANIYOR

Altıncı Fırka Sekizinci Topçu Cebel-i Tata-
riye kumandanı Yüzbaşı İsmail Hakkı Efendi,

Güney Cephesi Süvari Alayı Kudretli Cebel
(Dağ) Bataryası Teğmeni İzmitli Rüştü Efendi,

Yukarı da isimleri yazılı subayların nerede
olduklarının idarehanemize bildirmeleri
insanîyet namına rica olunur.

Müdür-i Mesul: Sami, Liva Matbaası

2 Eylül 1337 Cuma 2. Sayı

BU İZZET-İ NEFİS MESELESİDİR

Bizce bir milletin pek ve yüksek hasleti büyük bir izzet-i nefse (onura) sahip olmasıdır. Fertlerde tecelli eden izzet-i nefisten bir kısmı olduğu takdirde kıymetlidir. Nefsime bakıyorum, orada ağır bir surette yaralanmış millî bir izzetin çırpınan eserini görüyorum. Türklüğünü duymuş her kişiyi de kendimle aynı durumda buluyorum.

Millî izzet-i nefisini pek yüksek tutan Türk'ün başına üç seneden beri indirilen hakaret yumrukları nedir? Bu yumruklar altında ne kadar acı sızlıyoruz. Millî varlığımızı kurtarmak kaydıyla girdiğimiz bugünkü savaşta herhalde bu yaralanan izzetimizin intikamı kaygısını taşıyoruz.

Dinimize, varlığımıza düşman olan koca bir kefare âleminin temsilcisi olarak üzerimize saldırılan vahşi Yunan sürüleri nedir? Düşünüyorum da eski millî şanımızla bugünkü vaziyetimiz arasındaki duruma bakıp yakıcı, kahredici bir hayrete düşüyorum.

Altı yüz bu kadar sene evvel, İstanbul'a ve civarlarına hâkim olan köhne Bizans İmparatorluğuyla çarpışan genç, dinç, küçük

bir Türk kitlesi iki yüz seneden az bir zaman içinde, İstanbul'a, boğazlara hâkim olduktan başka Avrupa'da Tunalara, Asya'da Toroslara dayanıyor. Yeni kudretli, medeniyetli bu Türklük, şimdi elimizde yarısı kalan koca bir ülkenin hâkimi oluyor. Ondan sonra doğuda, batıda al sancağımızın gölgesine aldığımız yerleri hatıra getirmeye lüzum görmüyorum. Ben kendilerini, yıktığımız uzun bir saltanatın enkazından zanneden Yunan palikaryalarının, bugün bize karşı aldıkları vaziyeti o şerefli mazi ile karşılaştırmak istedim. Bazı dakikalarım oluyor ki hırsımdan ellerimi ısıyorum. Bir hamlede bütün Yunanlıları yerin dibine sokmak istiyorum. Böyle ilahi bir kudreti kendimde bulamamaktan üzüleniyorum.

Yunan! Bize asırlarca işretle şehvet satan bu hakir, bu bayağılığın bayağısı sürü bize karşı topla, tüfekte yürüyecek, Anadolu'nun şimdiye kadar düşman ayağı değmemiş bakır, mahrem yerlerini Türk kanıyla boyamaya cüret edecek bir kitle midir? Meğerse talih bize ne kadar küsmüş! Tanrıya karşı kim bilir ne büyük isyanımız var! Tövbe edelim, istiğfar edelim, Allah'ımız gafur ve rahimdir. Fakat millî izzetimizi göz önüne getirelim.

Başımıza indirilen hakaret sillesinin ne kadar ağır olduğunu duymaya çalışalım. Türk, silahla değil dişiyle, tırnağıyla Yunan sürülerini boğar. Daha kaç sene evvel hilelerle dövüşen Türk, bugün palikaryaya mı boyun eğer? Hayır, bunu hiçbir vakit havsalama sığdıramadım. İzmir'den, Bursa'dan sonra Afyonkarahisarlar, Kütahyalar, Eskişehirler düşman ayağı altında inlediği halde yine sığdıramadım.

O, istediği zaman harikalar yaratır, umulmadık kahramanlıklar yapar, cihanı hayrete düşürür. Onun kalbinde Allah korkusundan başka bir korku yer tutmamıştır.

Bazen diyorum: Acaba kabahat sarıklı olsun, fesli olsun biz münevverlerde midir? Türk'ü hakıyla aydınlatamıyor muyuz? Uyarma vazifemizde ihmalimiz mi var? Bu hususta lazım gelen her şeyi yaptık mı? Bütün bu suallere ulu orta cevap vermek kolay değil. Binaenaleyh biz vazifemizi daha iyi kavramak, işimize daha sıkı yapışmak mecburiyetindeyiz.

Türk'ü hakarete dayanıklı zannedersek hata üstüne hata etmiş oluruz. Türk'ün aklına değil kalbine müracaat etmelidir. Onun yüreğinde pek feyizli bir surette yaşayan millî gurur hissinden istifade etmelidir. Son günlerde görmüyor muyuz, Türk nelerini feda etmiyor? O bu fedakârlığında ila-maşallah

devam eder, bıkmaz usanmaz. Binlerce senelik tarihi buna şahittir.

Öyle ise münevver beyler, efendiler, iş sizin himmetinize kalmıştır. Kayıtsızlığın hesapsız bir cinayet olduğunu bilirsiniz. Cinayetlerin en hafifi, milletin kudretini istifade sahasına koymakta gösterilecek ihmaldir.

Yunan muhakkak kahredilmelidir. İnşallah kahredilecektir de. Bu emniyetle kollarımızı sıvamalı, büyük bir şevkle çalışmalıyız. Cihanın gözleri Türk'e Türk'ün gözleri de aydınlarına, zenginlerine bakıyor. Hem milletimizi hem kendimizi uyandıralım. K.A.

KASATURALAR

Her yerde belediye çalışanlarının ellerinde birer ayarlı dirhem olduğu halde, burada bellerinde bir kasatura bulunuyor. Cepheye lüzumu olan bu gibi önemli aletlerin neden bırakıldığı garip bir şey. Acaba eksik tartan ve karaborsacılık yapan esnafları süngülemek için mi bırakılmış.

DÜŞMAN ORDUSUNDA 20.000 ZAYIAT

Düşmanın zayiatı pek müthiştir. Ordumuz düşmanı mutlaka mağlup edecektir. Türk milleti bütün kuvvetini zaferi kazanmaya hasretmiştir.

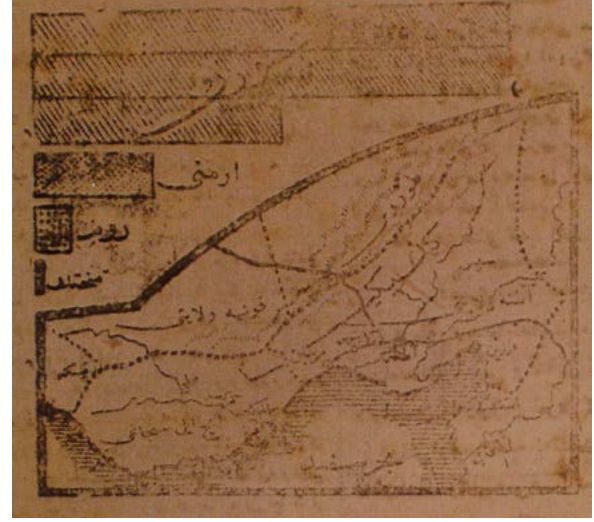
Dün akşamüzeri özel cephe muhabirlerimizden aşağıdaki telgrafları aldık.

Ordumuzun ve milletin Allah'ın himmetine dayanarak Yunan sürülerini mutlaka harap edeceğinden eminiz. Aşağıda ki telgraflar bu imanımızı doğruluyor. Zafer ve muvaffakiyete çok yakında olacağı ümit edilmektedir.

1 Eylül-(Özel cephe muhabirimizden):

Bütün cephelerde askerlerimiz pek yiğitçe bir surette harp etmektedir. Kahramanlarımız bütün bölgelerimizi tam bir metanetle muhafaza ediyor. Elde edilen esirler Yunan ordusunun fevkalade yorgun olduğunu söylüyor. Süngü harbimizle Yunan birliklerinin mevcutları dikkat çekecek bir surette azalmış olup dörder, beşer bine inmiştir. Bu dört günlük harpte şimdiye kadar düşman zayıyatı 20.000 e ulaşmıştır.

ADANA'MIZIN KURTULUŞUNA DOĞRU

(Fransız kuvvetlerinin işgali altında bulunup ve pek yakında anavatana tekrar karışacağı muhtemel olan Türk Adana'mızda Türk ekseriyetini gösteri temsili harita)

1 Eylül-(Ankara özel muhabirimizden):

Fransa'nın doğu işlerine vâkıf meşhur siyasilerinden Franklin Buyyon, Adana ve havalisi hakkında Fransa hükûmetinin kesin talimatını alarak Paris'ten hareket etmiştir. Franklin Buyyon eylül ortasında Ankara'ya geleceği muhtemeldir.

YUNAN KURMAYLARI BİRBİRİ İLE BOĞUŞUYOR

Anadolu içlerine sokulan Yunan ordusu başına gelecek felaketi anlıyor. Bunun için bir taraftan sürüklenmişlik suallerini almakla meşgul olurken diğer taraftan da Yunan kurmayları birbirine giriyor. Bu konuda Anadolu Ajansı'nın verdiği iki telgraf çok dikkat çekicidir:

1 Eylül (Ankara özel muhabirimizden): Cephemize Anadolu'nun her yerinden her gün yeni düzende kuvvetler geliyor. Her taraftan orduya hitaben birçok telgraflar gelmektedir. Milletın düşmanı mağlup ve kahretmek için nasıl yardımlar yapılmasına lüzum varsa hepsini ifaya amade olduğu bu telgraflarla pekiyi anlaşılıyor.

Ankara: (A.A.) 31 Ağustos –Yunan ordusunun son Sakarya taarruzundan önce birçok kurmay subaylarından müteşekkıl olarak yapılan harp meclisinde bir kısım subaylar daha ileriye hareketten vazgeçilmesinde ısrar eylemişlerdir. Son taarruz neticesinin Yunanlılar aleyhinde olmaya ve yakın olan felaketi hissettirmeye başlayınca Yunan kurmayları birbirine girmiş ve aralarında birçok defalar silah patlamıştır.

Kurmay heyet arasında meydana gelen silahlı kavgaya karışmış kırkı aşkın

subay koruma altında cepheden İzmir'e gönderilmiştir.

ANKARA: (A.A.) 31 Ağustos –Harbin nihayetsiz devam etmesinden usanan ve neticenin lehlerine çıkacağından ümitlerini kesmeye başlayan Yunan gazeteleri, şimdi Yunanistan'ı bu maceraya sürükleyen mesulleri arıyorlar ve birbirlerine hücum ediyorlar. Hükûmetçi basın halka diyor ki: “Yunan milletinın başına gelen bu felaketlere sebep, yabancı kuvvet ve himayesiyle başımıza musallat olan Giritli Venizelos'tur. Venizelos memleketi, milleti yabancı devletlerin menfaat ve entrikalarına körü körüne alet etti. Bu devletler arasında Yunanistan'ı ihtirasa vesile eden İngiltere hükûmetinin, Türkiye'ye karşı uzun müddet ödemedede ve harcamada bulunduktan sonra artık bizden yüz çevirdiğini gösteren alametler vardır. Bugün bu sonu gelmeyen harp içinde Türklerle karşı korumasız, yapayalnız bırakıyoruz. Ve üstünlüğümüzü kaybetmiş bulunuyoruz.” Venizelos matbuatın hücumlarına cevaben Kuvay-ı Milliye'yi ezmek imkânının mevcut olduğu ilk günlerde Yunan ordusunun ileri harekâtına müsaade almak için, kendisinin sarf ettiğı himmete Loid Corc tarafından (avam) kamerasında verilen nutkun bir delil teşkil ettiğini ve bundan Fransa ve İtalya'nın Yunanistan'a karşı, adeta hasmane bir tutumda olması ve İngiltere'nin de şüpheli

bir vaziyet almış olmasının sebebini, artık Yunanistan'dan İngiltere'ye güvenen bir hükûmetin mevcut olmadığında aramak lazım geldiğini iddia etmektedir. Bu kızgın ve ümitsiz mücadeleye bağımsız matbuat dahi katılmıştır. Ağustosun yirminci gecesi Atina'nın meşhur gazinolarından birinde eski amiral, eski bakan ve mebuslardan mürekkep bir guruba ahali iskemlelerle hücum ederek cümlesini darp ve yaralamışlardır. Galeyandan korkan polis saldırganları yakalamaya cesaret edememiştir.

2. SAYININ ARKA YÜZÜ

TÜRK VE MÜSLÜMAN ÂLEMİ

Bugün bilumum ulema, şehrimizde (Kayseri) bulunan mebuslar, subaylar, askerî erkân ve esnaf ile ahalinin iştiraki ile cuma namazından sonra İmam Sultan Zeynelâbidîn hazretlerinin Türbe-i Şerifleri önünde toplantı yapılacaktır. Bu toplantıda beldenin müftüsü Ahmet Remzi Efendi hazretleri tarafından kahraman ordumuzun kesin zafere nail olması için dua edilecektir. Şehrimiz müftülüğü tarafından bütün İslam ahalisine hitaben aşağıdaki beyanname yayınlanmıştır.

BEYYANNAME

Müslümanlığı yeryüzünden kaldırmak, mübarek vatanımızı baştan başa istila ile harabe haline çevirmek zalim maksadıyla üzerimize saldıran hain düşman sürülerine karşı dini korumak ve Allah'ın ismini yaymak için canlarıyla başlarıyla uğraşan dokuz gün dokuz geceden beri fasılasız, düşmanın en müthiş hücumlarına göğüs geren fedakâr ordumuzun kati muzafferiyete nail olması için yarınki cuma günü cuma namazından sonra İmam Sultan Zeynelâbidîn hazretlerinin Türbe-i Şerifleri önünde, umum halkın iştirakiyle dua edilecektir. Bütün ulema,

mebuslar, memurlar, subaylar, askerî erkân, esnaf ve belde ahalisinin, her meşguliyeti terk ederek grup grup sancaklarla, tekbir ve tehlillerle adı geçen türbe-i şerife yanında toplanmaları ilan olunur.

OKUYUCULARIMIZDAN BİRİ TARAFINDAN GÖNDERİLEN MEKTUP

KAYSERİ

Kayseri Belediyesi:

Bütün şehirler belediyesi, bu sırada bir vazifeyi tertip ediyorlar. O da millî müdafaaya yardım ve koruma. Kayseri Belediyesi'nin bu yardımlara icabet edip etmediğini bir tarafa bırakarak kendisine öteden beri düşen vazifenin hangisini yapmış olduğunu soralım:

Civar karataşlı evlerden oluşan mahallelerde mevcut olan evler olmasaydı şimdiki faaliyetiyle binlerce aileyi acaba nerede iskân ettirecekti. Her sokakta adım başında mevcut lüzumsuz, sahte, zararlı, henüz olmamış ham meyve, karpuz, kavun satan sergilere mi yerleştirecekti. Mutasarrıf Zekayi Bey zamanında sırf sebze ve meyve satmak için yaptırılan çarşı (şimdiki Bürüngüz Cami arkasında idi. M.Ç.) bugün dükkânlarının her biri birer ahır olmuş. Evvelce ecdadımızın yaptırdığı ve her bir esnafa ayrı ayrı tahsis edilmiş çarşılar yerlerini değiştirmiş. Evvelce o dehşetli topçu ve süvarilerimizin

silah, teçhizat ve levazımını temin eden Sipahi Pazarında bugün iki üç kırık, çakmaklı tüfek satan iki dükkândan başka hiçbir eser kalmamış, buna mukabil bitli bir yorgan ve eskiden başka bir şey bulamazsınız. Garibi şu ki kundura mağazasının yanında karpuzcu dükkânı ve bitişiğinde berber ve diğer tarafında kebabçı. Ne tezat.

Sokağa rahatlıkla atılan karpuz kabukları, domates süprüntüleri bunun yanında kemik sıyrıklarının karışarak hâsıl olan koku ve sinekler, nasıl olmaz de kimseyi aşilamaz.

Mahallelere gelince; en geniş sokağı ancak bir arabanın geçişine bile müsait olmayan yerlerde geceleri orduya un yetiştirilmesi için köylerinden kağnılarıyla gelen kadın, çocuk ve ihtiyarlardan oluşan kabile, araba ve öküzleri bir tarafta, kendileri de sokağın kenarlarında yattıklarını belediye görmüyor mu? Bunlarla hal-i hazırda hemen hepsi bağlarda oturan ve evleri bomboş duran Kayseri esnafının ev ve kahveleri açılmaz mı? Temizlik arabalarının bile geçemeyeceği derecede çöplerle kapanan yollarını belediye görmez mi? Hükûmet ve civarından bile geçmeyip boş duran bu arabaların neden çalışmadığını soran yok mudur? Duyduğumuza göre sıhhiye müdür-i muhteremi beyin belediyeye yapılan müracaatları netice vermemiş!

MEVLAN-ZADE'NİN YENİ VAZİFESİ

Siyasi rengi pek karışık olan Serbesti (gazetesinin) sahibi maruf Mevlan-zâde Rifat'ın şimdi de İngilizler hesabına icray-ı faaliyete başladığını haber aldık. Parasız kaldıkça kalemini ve vicdanını satan bu adam şimdi de İngiliz parasıyla on kişilik bir propaganda heyeti teşkil ederek Bağdat havalisine gitmiştir.

HİLAL-İ AHMER'İN YARALI BİR GAZİMİZE YARDIMI

Kayseri Merkez Hastanesi sıhhi heyeti-nin insani himmetleri ile yapılan ameliyatı neticesinde sağ ayağını kaybeden yaralı gazilerimizden Simav Kazası ahalisinden Tıraş oğullarından Mustafa oğlu Mehmet'e Hilal-i Ahmer Kayseri merkezi tarafından 4600 kuruş sarfla suni ayak imal ettirdiği memnuniyetle haber alınmıştır. Hilal-i Ahmer Cemiyetini takdir eyleriz.

KAYSERİ'DE DARÜLMUALLİMİN

Bu resmî sene başında Kayseri'de bir Darülmuallimin (öğretmen okulu) tesisi ve açılması kararlaştırılmıştır. Darülmuallimin olarak darülrifan binası münasip görülmüş olup tahliyesine teşebbüs olunmuştur. İdare heyeti ve öğretmenleri kısmen tayin edilmiştir.

YENİ HAYAT MEKTEBİ

Kayseri'de özel bir mektebin açılacağı haber alınmıştır. Bu mektep yeni esaslar dâhilinde eğitim ve öğretimini idare edecek ve şimdilik ilkokul ilk sınıf ile kız lisesi orta kısmının ilk sınıfını ihtiva edecektir. Memleketimizin en değerli muallimleri tarafından idare edilecek olan bu mektebin bir an evvel açılmasını temenni ederiz.

BİR HİLKAT GARİBESİ

Talas'ta oturan Mariyani Sakaryan isminde bir kızın dirseğinden aşağı kolları doğuştan yoktur. On üç yaşında olan bu kız ellerinin noksanlığını ayakları ile tamamen temin etmektedir. Bizzat şahidi olduğumuza göre bu kız yalnız ayaklarıyla tamdır. Muvaffakiyetle yazı yazmakta, dikiş dikmekte, ipliği iğneye geçirebilmekte, keman ile gayet güzel havalar çalmaktadır. Ayakları ile bu kadar maharet gösteren kızcağzı tabiatıyla yemeği de ayakları ile yediğini okuyucularımıza izaha lüzum yoktur. Bu son marifeti şayan-ı takdir ise de pekte hoşş gider iş değil.

İSTİKLAL MAHKEMELERİ

Kastamonu, Konya ve Samsun'da görev yapacak olan İstiklal Mahkemeleri'ne seçilecek aza için Büyük Millet Meclisi'nde yapılan

seçimin tasnifi neticesi yeterli çoğunluk hasıl olmadığından yeniden seçim yapılacaktır.

RESMÎ TEBLİĞ 31 AĞUSTOS 1337

Bugün geç vakte kadar devam eden düşman taarruzları, mukabil taarruzlarımızla geri atılmış düşmanlardan bir subay olmak üzere bir miktar esir alınmış, birkaç makinalı tüfek de ele geçirilmiştir. Düşman zayıtı büyüktür. Düşman gerilerinde faaliyetlerini sürdüren süvarilerimiz düşmanın Güzelce Kale civarındaki ordugâhlarını topçu ateşi altına alarak zarar verdirmiştir.

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN TEŞEKKÜRÜ

1 Eylül: (Ankara özel muhabirimizden): Büyük Millet Meclisi ordumuzun gösterdiği güç ve mukavemeti en son toplantısında lisanen takdirle anmış, kahraman ordunun kahraman Başkumandanı Mustafa Kemal Paşa hazretlerine teşekkür telgrafı göndermeye karar vermiştir.

YUNAN MECLİS-İ MEBUSANINDA

İnebolu özel muhabirimizden: 28 Ağustos gecesi Atina'da bazı bakan ve mebusların yaptığı bir toplantıya Teselya İhtilalcileri

tarafı olan halk hücum ederek cümlesine zarar vermiş ve yaralamışlardır.

KRAL KOSTANTİN'E YENİ BİR SUİKAST

Kralın ansızın İzmir'e hareketinin kendisine yapılacak suikasttan ileri geldiği hakkında şayialar devam ediyor.

BAYAĞILIKTAN BAYAĞILIGA

2 Eylül: (Ankara özel muhabirimizden) -Kralın Eskişehir'de hasta olduğu belirtiliyor. Kosti'nin bir suikasta uğramış olduğu düşünülmektedir. Hastalık pek mühimdir. İzmir'den, Atina'dan doktor çağırılıyor. Kral da her gün birkaç defa baygınlık geçirmektedir.

Yeni Gün: Aleksandr'a (İskender) yar olmayan tacın Kosti'yi bahtiyar edemediği anlaşıyor.

İSTANBUL HABERLERİ

Telgrakos Gazetesinin Cephe Muhabiri

Ankara: (A.A) 31 Ağustos- İzmir'de yayınlanan Telgrakos gazetesinin cephe muhabiri yazıyor: Sakarya civarında muharebe şiddetle devam etmektedir. Genel Kurmay her ne fikre sahipse henüz tebligat çıkarmamıştır.

Ankara-(A.A.) 31 Ağustos: Cenevre'den haber alındığına göre Arnavutluk ile Yugoslavya arasında sulhun gerçekleşmesi için Cemiyet-i Akvam'a (Birleşmiş Milletler) müracaat edilmiştir.

Ankara-(A.A.) 27 Ağustos: Üsküdar Jandarma Taburu tarafından Alemdağ civarında Rumlar'ın oturduğu Paşa köyüne gönderilen küçük bir müfreze köylülerin ateşi ile karşılaşmış. Müfreze askerlerden bir kaçı şehit edilmiştir. Üsküdar taburu içinde bulunan İngiliz heyetinden bir subay ve bir er refakatinde gönderilen ikinci bir müfreze de aynı şekilde mukabeleye maruz kalmış ve İngiliz zabiti yaralanmıştır. Bunun üzerine adı geçen köy İngilizler tarafından dinamitle kundaklanarak harap edilmiştir.

ARNAVUTLARIN YENİ TALEPLERİ

Teribuna gazetesinin istihbaratına göre Arnavutluk Bulgaristan'dan Görice'den başka Yanya ve Preveze üzerinde de ilhak iddiasında bulunmakta ve adı geçen şehirleri Bulgaristan'dan ayırmak için ordu hazırlamaktadır.

ZABITA VUKUATI (KAYSERİ)

Çarşamba günü saat sekizde Çakaloz Mahallesi'nde oturan Bilecik Sancağı'nın Osmangazi Mahallesinden Çekmeceli

Osman Çavuş Ermeni Cemile kadının dışarıda bulunmasından istifade ederek kapısına anahtar uydurmak suretiyle evinin içine girip 11 parça eşyasını çalmış olduğu, olayın şikayetinden anlaşılmasıyla polisçe ele geçirmek için takip başlatılmıştır.

PRENS SABAHATTİN BEYİN TELGRAFI

İstanbul'daki Prens Sebahattin Bey Büyük Millet Meclisine ordumuzun muvaffakiyeti için dileklerini havi bir telgraf göndermiştir.

PAŞA KÖYÜ BERHAVA EDİLDİ

Alemdağ civarında Rumlarla meskun Paşa köyü ahalisi İngiliz jandarmalarını ateşle karşıladıkları için İngiltere tarafından kundak ve dinamitle berhava edilmiştir.

İLANLAR

Eylülün ikinci cuma günü saat altı da Talas'ta bulunan yetimhanenin kızlar kısmında şehitlerin ruhuna ithaf olunmak üzere Mevlid-i Şerif okunacağından arzu buyuran hanımların teşrifleri.

MERKEZ KUMANDANLIĞINDAN

Büyük Millet Meclisi kararıyla şehit ve halen cephede bulunan subayların ailelerine erzak verileceğinden adı geçen ailelerden

henüz isimlerini kaydettirmeyenlerin vesikaları ile birlikte Merkez Kumandanlığı'na müracaatları ilan olunur.

Umumi harpte Filistin Cephesinde Onikinci Fırka Kurmay Yüzbaşı İstanbul'lu Ali Rıza Efendioğlu Şükrü Bey'in hayatı veya ölümü hakkında ailesine bilgi verilmek üzere Kayseri Merkez Kumandanlığına durumun ihbarı insanlık namına rica olunur.

KAYIP ARANIYOR

Altıncı Fırka Sekizinci Şınaydır Topçu Dağ Batarya Kumandanı Yüzbaşı İsmail Hakkı Efendi,

Cenup Cephesi Süvari Alayı Kudretli Cebel Bataryası teğmeni Rüştü Efendi,

Yukarıda isimleri yazılı subayların nerede olduklarının idarehanemize bildirilmesi insanlık namına rica olunur.

Mesul Müdür Nurullah Sami, Liva Matbaası

4 Eylül 1337 Pazar 3. Sayı

DÜŞMANI MÜHİMSEMEZLİK ETMEMELİDİR

Yunan değil isterse İngiliz olsun. Yılanla sivrisinek aralarındaki büyüklüğün küçüklüğün farkına rağmen iki zararlı hayvandır. Birinin kafasını ezmek oldukça kuvvete, oldukça maharete muhtaç iken ikincisi bir parmak ucuyla yok edilir. Öyle iken yılanın zehri insanı hemen öldürür. Sivrisineğin zehri ise çektire çektire, organları yavaş yavaş tahrip ettikten sonra yok eder. Yunan sürülerinin bir bataklıktan üremiş sivrisineklerden farkı nedir? Halbuki bir el vuruşunda onlarcasını öldürmek mümkündür. Fakat elinizi yalnız sallamakla iktifa ederseniz, o daha fazlalaşarak hücumlarını artırır. Sizi rahatsız etmekte, iğneleri ile kötü zehrini akıtmaya devam eder.

Yunanlılar asırlardan beri bize sivrisinek düşmanlığı gütmüşler, bizi meyhaneleri, kötülükleri yahut ticarethaneleri ile asırlarca zehirlemişlerdir. Bünyemiz kuvvetli oldukça bu zehirden müteessir olmadık. Fakat ufak bir zaaf zehirlerinin fenalığını artırdı. İşte bugün bünyemizi kökünden mahvetmek için son gayreti sarf ediyorlar.

Asırlarca hem merkeze boyun eğen, önümüzde bin türlü dalkavukluklar yapan, zevkinizi temin eden Apostallar, Yorgiler, Pavliler, bugün Kral Kostantin'in orduları halinde toplanmış Türk'ün öz yurdu üzerinde topuyla, tüfeğiyle canımızı almaya çalışıyor.

Yunan palikaryaları, şu bizim eski sadık halkımızdan olan rumlar görünüşte Kostin'in tacını kurtarmak için kan döküyorlar. Hakikatte hepimiz biliyoruz Türk'ün ocağına incir diyorlar.

Doğrusu bana çok garip geliyor, Yunanlı Türk'e nasıl böbürlenebiliyor. Velev topla, tüfekte, tayyare ile hülase en yeni harp vasıtaları ile mücehhez olsun Türkiye'ye nasıl hücum etmeye cesaret ediyor? Fakat sivrisinekte öyle değil mi? Kovarsın yine gelir kanını emer ve sen el salladıkça onun cesareti artar. Bir sıkıca vursan geberir gider. İşte iş o sıkı vurmaktır. Zannediyorum ki biz düşmanı pek hakir görüyor da sıkı vurmakta gecikiyoruz. Bugün düştüğümüz vaziyeti başka türlü tasvir etmek imkanını bulamıyorum. Halbuki artık hergünki yazılarda anlaşılmış bir hakikattir, en ağır, en tehlikeli hastalıkları, göze görünmeyecek kadar küçük hayvancıklar yapıyor. Bunun

bize tesiri yılanların, çıyanların zararından kat kat hatta kıyas kabul etmeyecek kadar fazladır. Mikropların vücutlarını yok etmek ne kadar lazımsa bugün millî bünyemize konarak varlığımızı kemiren Yunan sürülerini bir şiddetli darbe ile yok etmek o kadar lazımdır.

Asırlardan beri meyhaneleriyle, fuhuşhaneleriyle kanımızı, riyalarıyla, dalkavukluklarıyla neslimizi kirletmeye çalışan herifleri hâlâ eski gözle görmekte artık mana kalmamıştır. Bu müsamaha artık büyük bir cinayet derecesi bulmuş, hatta geçmiştir.

Türk alicenaptır. Fakat müsamahanın bu derecesine hamakat denmezse cinayettir. Ah! Üzerimize atılan düşman ezelden bizim mahvımıza ahdetmiş, sivrisinek tabiatında aşağılıktır. Bir yumruğumuzla yüzünü, beynini ezmek elimizdedir. Yeter ki, öyle yumruklar vuralım. O sivrisineklerin dâhilinde hâlâ bataklananlarına da eskisi gibi güler yüz göstermekten vazgeçmeyi unutmayalım. Çünkü o da bir millî cinayettir.

T.K

CUMA GÜNKÜ MİTING (KAYSERİ)

(Cuma günü mitingde nutuk irade eden Hakkari Mebusu Mazhar Müfit Bey)

Halk cuma namazını müteakip camilerden ellerinde sancakla grup grup miting meydanına tekbir getirerek geldiler.

Ulemadan Kızıklı Hacı Kasım Efendi nutkuna dua ile başlayarak bu cihadın bir cihad-ı ekber olduğunu, her Müslümanın üzerine kesin farz olduğunu, ayetler ve hadisler getirerek pek etkili bir surette ifade ederek cümle müminler, Müslümanlar ve ordumuza Cenab-ı Haktan yardım buyurmasını niyaz ile dua etti. Bütün ahalinin amin ve tekbir sesleri arasında duasına nihayet verdi. Halk önlerinde sancaklar olduğu halde hükûmet meydanına geldiler.

Belediye dairesi balkonundan ulemadan muhterem Mebus Abdullah Azmi Efendi

nutkunda üzerimize saldıran düşmanın bundan yüzlerce sene evvel gelen haçlı ordusundan başka bir şey olmadığını, evvelce gelen haçlıların boyunlarına taktıkları haçları bunlar kalplerine takmış olarak geldiklerini izah ettiler.

Buna müteakip Bursa Mebusu Şeyh Servet Efendi hazretleri Sevr Anlaşması'nın maddeleri açıklandıktan sonra bunun islamiyeti yıkmak için tertib edilmiş olduğunu, bu anlaşma ile İslamiyetin biran bile devam edemeyeceğini, hakkımızda gönderilmiş olan ayetler ve hadis-i şeriflerin bize bu gibi anlaşma ve şartnamelere tabi olmamamızı, olmaktan ise İslamın tek bir günü hatta tek bir ferdi kalıncaya kadar buna karşı koymamızın emredildiğini izah etti.

Halifeye itaatın ancak o halife tarafından şartların emredildiğine göre hareket etmesi ile mümkün olduğu, aksi takdirde ona körü körüne tabi olmanın şeriata (dine) aykırı bulunduğunu, ayet-i celile-i Kur'aniye ile açıklayarak bütün Müslümanların şeriati kurtarmak, onun emretteği hükümleri yeryüzünde tatbik ve icra için yekvücut olup müşavere ederek hareket etmesi lazım geleceğini, bugünkü hükûmetimiz olan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'nin bu surette teşekkül etmiş, bu yolda hareket etmiş olduğunu açıklayarak bir saat süren ateşli nutkuna son verdi.

Hakkari'nin Muhterem Mebusu, heyet reisi Mazhar Müfit Bey nutkunda, işgal ederek ele geçirme taraftarı olan Avrupa'nın üzerimize saldırdığı haçlı ordusunun masum ve kimsesiz kadınlara, beşikteki yavrularımıza varıncaya kadar kahpecesine saldırdığından dolayı çürüdüğü ortaya çıkmıştır. Buna karşılık yapılacak olan yegâne hareketin Millî Hükûmetimiz'in silah altına davet ettiği evlatlarımızdan başka bu cihanda eli silah tutanların silahıyla bunu yapamayanların malıyla, her şeyi ile yardım etmesi lazım geldiğini söyledi. Alkış tufanı arasında nutkuna nihayet verdi.

Bütün halk tekbir getirerek sancakların arkasından yavaş yavaş dağıldı.

RESMÎ TEBLİĞ

Garp cephesinde sağ cenahta düşman taarruzları tamamen geri atılmıştır. Merkez mıntıkasındaki düşman bir miktar arazi kazanmıştır. Sol tarafta ise diğer taraflara göre sükûnet vardır.

ANKARA ÖZEL MUHABİRİMİZİN MÜHİM BİR TELGRAFI

Başkumandanımız Mustafa Kemal Paşa ordumuzun mutlaka zafere nail olacağı teminatını vermişlerdir.

ANKARA-3 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafnamesidir):

Düşmanın dünkü şiddetli harplerine bedel, bugün yalnız sağda ve merkezde hafif topçu ateşi teati edilmiştir. Cephenin diğer kısımlarında sükûn görülmektedir.

Başkumandan Mustafa Kemal Paşa hazretleri Büyük Millet Meclisi'nde verdiği cevapta vatanın istiklalini müdafaa eden ordumuzun vazifesini hakkıyla yapacağını ve Hüda'nın yardımı ile nihai zafere nail olacağını temin etmişlerdir. Vaziyeti yakından gören yetkili bir zatın yine Büyük Millet Meclisinde okunan mektubundan düşmanın mağrurane saldırılarının neticesiz kalıp kendisinin de bu hali gördüğüne, fakat geriye döndüğü takdirde dâhilde (yunan tarafında) ortaya çıkacak karışıklıktan korktuğu cihetle dışını sıkıp son nefesine kadar harbe devam ettiğine dair mektuptaki izahat üzerine mecliste kanaat hasıl olmuştur. Bu gibi devamlı ve şiddetli bir muharebede bazen dört yüz, bazen de beş yüz metre ilerinin, gerinin ehemmiyeti olmaz. Bu azim ve imanla bir gün inşallah düşmanın ayaklarımız altında son nefesini verdiğini göreceğiz. Harbin başladığından beri cephe de bulunan yetkili, hususi bir mektubunda, vatan topraklarının adım adım müdafaa edildiğini ve edileceğini ve aynı zamanda böyle kahraman ordu

ile ona destek olan erkeği, kadını, genci, ihtiyarı tehlikeyi anlamış milletimizin azmi ve fedakârlığı sayesinde düşmanın er ye da geç kovulacağını yazıyor.

ANADOLU'DA YUNANLILAR

Taymıs (Times) gazetesi son sayılarının birinde aşağıdaki baş makaleyi neşrediyor:

Yunanlılar Anadolu'daki Türklere karşı kazandıkları ilk muvaffakiyetlerini şimdiye kadar muhafaza ettiler. Eskişehir'de Türklerin karşı hücumu geri atıldığından beri ehemmiyetli bir muharebe meydana gelmedi. Rivayete göre Yunanlılar Ankara'ya doğru tren hattı üzerinde bir miktar ilerleyebilmişler ise de Mustafa Kemal ordusunun yorgunluğuna dair hiçbir açıklayıcı haber ortaya çıkmamıştır. Şimdi her iki taraf da gelecek çarpışma için kuvvetini toplamakla meşguldürler. Yunanlılar ileri hareketlerine devam arzusunu gösteriyorlarsa da her ihtimale karşı Eskişehir'in kuzeyindeki treni tamire lüzum gördüklerinden biraz daha vakit geçireceklerdir. Mustafa Kemal Eskişehir'e altmış beş mil mesafede bulunan Sivrihisar'da yeni bir muharebeye girişmek ve mağlup olduğu takdirde Yunanlıları Anadolu'nun daha içerisine doğru çekip bağlantı hatlarını zorlaştırmak emelindedir.

Yunanlılar muvaffakiyetlerinden o kadar emin görünüyorlar ki Kral Konstantin Eskişehir'e gösterişlerle girmiş ve muzafferiyetlerini emin ruh halleriyle kutlamıştır. Bu sevinçler meşru görülebilirse de ümit edilir ki, hakiki durumu anlamaktan ve yirminci asır zihniyetiyle hareket etmekten uzak olmamalıdır. Bazı alametlerden anlaşıldığına göre Yunan kamuoyu gerçekleştirilmesi mümkün olmayan hayaller ile uğraşmaktadırlar.

Atina basını yeni baştan Yunanistan'ın İstanbul üzerindeki emel ve iddialarından bahsetmeye başlamışlardır. Yunan ileri gelenlerinden hiçbirisinin böyle bir hülyayı ciddiyetle düşünmekte olduğunu zannedemeyiz. Hatta askeri şanla gururlanan Kral Konstantin'in kendisi bile böyle bir mükafat bekleyemez. Bununla beraber Yunan muzafferiyetinin Sevr Anlaşması ile gerçekleşmek hayalleri hakkındaki tasavvurların mevcut vaziyeti değiştirmiş olduğunu da teslim etmek lazımdır. Yunanlıların bir müddet Anadolu'nun İstanbul'a yakın olan kısmını kontrol altında bulundurmaları ve boğazlarda gayet müsait ve yüksek bir mevki tutmaları mümkündür. Yunanlılara bu ortamın daimi olmayacağını açıkça kabul etmelerinden bir zarar gelmez. Türkler muharebede daha geriye çekilecek olsalar bile, Yunanlılara zapt ettikleri araziye terk ve tahliye etmeyeceklerdir. Sevr Anlaşması'na

ümit bağlasalar bile başlayacak düzeltmeler bir neticeyi sağlamayacaktır. Yapılacak iş harplerin önünü alacak adilane esaslar üzerine dayanan bir anlaşma olmalıdır. (İleri gazetesi)

3. SAYFANIN ARKA SAYFASI

HARBİN ÖZETİ

Ankara-(A.A) 2 Eylül: Cepheden aldığımız bilgilere göre dokuz günlük harp olayları aşağıda özetlenmiştir.

Dokuz günden beri düşmanın ordumuz cephesinde yaptığı emin saldırı hamlesi her tarafta kendisine çok fazla zarar verdirerek durdurulmuş, önemli muvaffakiyet bekleyen düşman bilakis kendisi için akıbeti müthiş felaketler ortaya çıkmasından endişe etmeye başlamıştır. Düşman birliklerindeki kayıp, bilhassa subay kaybı önemlidir. Düşman askeri bin türlü zorlama ile hattımızın önüne sürülmekte ve buradan tesirli ateşlerimizle, süngülerimizle erimektedir. Bin tereddüt ve bezginlikle her gün bazı noktalarda düşmanın yaptığı taarruzlar ise birliklerimizin metanetli karşı koymaları neticesinde kolaylıkla def edilmektedir. Er ve subaylarımızın çarpışma isteği ve fedakârlığı her türlü övgünün üzerindedir. Hatta yaralı er ve subayların birçoğu savaş hattını terk etmemişlerdir. Genel kayıplarımız düşmana nispetle pek azdır.

Düşman gerilerindeki tacizlerimiz akıncı birliklerimizin yaptığı baskınlarla her gün muvaffakiyetle taçlanmakta, düşmanın otomobil ve nakliye kolları toplanarak ve

bir kısım asker muhafazasında harp hattı gerisine sevk ediliyorsa da, fırsata hazır akıncı birliklerimizin taarruzlarından kurtulamıyorlar. Bu suretle 27 Ağustos baskınımıza uğrayan yüz elli otomobilden oluşan bir nakliye kolundan 16 otomobili, savaşçıları ve muhafızları imha edilmiş, diğerleri geriye, firara mecbur bırakılmıştır. Düşman askerlerine bir ekmeğin dörtte biri verilmektedir.

Ankara – 2 Eylül : Peyderpey gelen esirler pek fena bir haldedirler. Düşmanın Müslüman ahaliye reva gördüğü fecaati gizlemektedirler. Kendilerine ekmek vermeyen, hayvanlarını ve kadınlarını gizleyen köylülerimiz derhâl idam edilmektedir. Bazı genç kızlarımızın düşman ağırlıklarıyla taşındığı haber alınmıştır. Askerin güzergâhındaki birçok köyler yakılmaktadır. Bu cümleden olmak üzere Aziziye civarındaki Soğuk Kuyu, Suvaret, Dereköy ve Koza, ırmak civarında Şarkiye, Gürcistan, Kaynarca, Bereket, Koca Pınar köyleri de yakılmıştır.

Evvelce Yunan hizmetinde çalışan bazı kimseler, düşmanın Müslüman ahaliye yaptığı mezalim ve işkencelerini gördükten sonra iltica fırsatını araştırmaktadırlar. Bu cümleden olarak zorla Mehmed'in kafasını kesen arkadaşı Murat iltica etmiştir.

Ankara-(A.A) 1 Eylül: İstanbul Umumi Muhacirler Müdüriyeti, Yunan facialarına dair ikinci siyah kitabı neşretmiştir. Bu kitap

birincisine nispeten daha ziyade tüyler ürpertici olaylar ile doludur. Bu olaylar son zamanlarda Marmara sahilimize gelen İngiliz, Fransız, İtalyan ve Amerikan murahhaslarıyla Osmanlı Hilal-i Ahmer heyetinin görüp tahkik ettikleri ile ve birçok resimler ve vesikalarla doğrulanmış ve tespit edilmiştir. Bu kitabın girişinde deniyor ki:

Bu ilkbaharda Yunan ordusunun Marmara sahillerinde kadın, erkek, çoluk, çocuk ve beşikteki yavrularına kadar gözle görülen geniş bir katliam, yalnız Marmara sahillerinden merkeze aksetti. İçerilerden halen haber alınamıyor. İlk neşrettiğimiz siyah kitaptan sonra bu katliamın duracağını zannediyorduk, durmadı. Bu ikinci kitap, birincisinden daha siyahtır. Yunan askerleri bütün saldırganlığıyla bin seneden beri Marmara havzasının kenarlarına yerleşmiş olan Türk köylü ailelerine hücum etti. Erkekler kadınların önünde parçalandıktan sonra Yunan subayları ve erleri, Müslüman kadın ve kızların her gün devam eden taarruzlarla ırzlarını kirlettiler. Onları köylerden dağlara ve civar ormanlara kaçırdılar. Evvelce çocukların yalnız kollarını kesiyorlardı, daha sonra çocukları katliama koyuldular.

Siyah kitapta yer alan müşahedelere göre son yunan faciasına sahne olan yerler Beykoz, Şile, Kandıra, Ezine, Bayramiç, Kale-i Sultaniye, Bandırma, Erdek, Çatalca, Geli-

bolu, Bostancı ve diğerleri havalisini teşkil ediyor. Yalnız Elmalık mevkiinde bin yüz Müslüman şehit edilmiştir. Belli bir programa uygun olarak yapılan bu katliamlar Yüzbaşı Dimitri, Papa Gorigorbiyu ve Papaz Yorgius namında Yunan memurları tarafından idare olunmaktadır.

Ankara-(A.A) 1 Eylül: Eski Dersim mebusu Lütfü Fikri Efendi Bey İstanbul basınında neşrettiği bir makalede diyor ki: İttihat ve Terakki zamanında memleketin siyasetine uygun gördüğüm şeyleri zamanın yetkililerine daima söylemekten nasıl çekinmemiş isem bugün de Anadolu mukavemetini derin bir kanaat ve iman ile lüzumlu görüyor onu takviye için elimden gelen her şeyi yapmak istiyorum.

TAYİN

Ordu sancağı mutasarrıflığına Kayseri Mutasarrıfı İbrahim Ethem Bey, Kayseri'ye Niğde Mutasarrıfı Kemal Bey, Niğde Mutasarrıflığına da Dâhiliye Vekaleti Memurin Müdürü Ahmet Muhtar Beyler değiştirilmiş ve tayin edilmişlerdir.

TEKÂLİF-İ MİLLİYE KOMİSYONU FAALİYETTE

Tekâlif-i Milliye (Millî yükümlülükler) hesabına alınacak zahirelerin süratle top-

lanması ve gönderilmesi hususunda kurum tarafından görevlendirilen Komiser Kasım Bey tarafından gösterilen sürekli faaliyet neticesinde bir hafta zarfında 80.000 kilo zahire toplanmış ve hemen sevkine başlanmıştır. Bedelleri tüccarlara havale edilmek suretiyle 27 binek ve taşıyıcı hayvan satın alınmıştır.

Dağıtımı yapılan çamaşırların toplanmasına başlanmıştır.

DÜŞMAN'IN TAARRUZLARINA ŞİDDETLİ MUKABELELERLE KARŞI KONULMAKTADIR

Cephe-2 Eylül (Hususi muhabirimizin telgrafıdır): Sabahtan beri düşmanın merkezimize ve sol cenahımıza taarruzları, şiddetli karşı koymalarla püskürtülmüştür. Beylik Köprü tarafında tertip edilen kuvvet şiddetli topçu ve piyade ateşi altına alınmış ve karşı taarruzumuzla geri atılmıştır.

Cephe-2 Eylül (Hususi muhabirimizin telgrafıdır): Düşman ordusunda iâşe müşkülâtı son dereceye varmış ve dizanteri hastalığı son şiddeti ile yayılmıştır. Alınan esirlerin beyanatı ve durumları bunu doğrulamaktadır.

ORDUMUZ FEVKALADE KAHRAMANLIKLAR GÖSTERMEKTEDİR

Cepheden gelenler, anlı şanlı ordumuzun, hakkımızı ve hürriyetimizi korumak için o muhteşem hücumlarını ve fedakârlıklarını takdir lisanı ile methetmektedir.

İNGİLİZ VE ATINA BASINI BİLE İTİRAF EDİYOR

Zonguldak-2 Eylül (Hususi muhabirimizin telgrafı): İngiliz ve Atina basını harbin pek şiddetli olduğunu, karşılarındakilerin kuvvetli olduğunu, bu vaziyetin devamı için ağır fedakârlıklar gerektiğini müştereken yazıyor.

SITMA HAKKINDA (KAYSERİ'DE SITMA HASTALIĞI)

Okuyucularım büyük ve mukaddes bir istiklal harbinin gazete sütunlarından maceralarını mütalaa buyururlarken biraz da memleketin en mühim hastalığı olan sıtmanın da lütfen çok fena tahrip tarzını dinlesinler. Bunun ne olduğunu, insanı nasıl perişan ettiğini söylemeye hacet yoktur. Yalnız şu kadar diyebiliriz ki tahribatta bulunduğu memleketi tetkik ederseniz oranın halkının benizlerinin fevkalade sarı ve gözlerinde derin bir yorgunluk, hayata

karşı büyük bir ümitsizlik bulunduğunu müşahade edersiniz. Hastalık mahiyet olarak hiç de tehlikeyi haiz değilse de gösterdiğimiz kayıtsızlık bunu memleketimizin en müthiş bir derdi haline koymuştur. Başka memleketlerde sıtmaya karşı her gün akla gelmeyecek koruma çareleri düşünülürken bizim ihmal ettiğimiz pek fena oluyor. Nüfusumuz az, hastalıklar yakıyor feryadıyla çırpınırken sıtmayı ihmal ettiğimiz pek gariptir. Aziz ve sevgili vatanımızda çocuk daha pek küçükken, bu hastalığın kahredici çeşitleri ile kavrulurken hayata karışıyor ve bütün hayatı boyunca sıtma ile uğraşıyor. Ak sakallı ihtiyar ölünceye kadar kötü, yakıcı bir ateş ile yanıp kül oluyor. Memleketimizi tahrip eden üç hastalık vardır: Verem, frengi ve sıtma. Hadi diyelim verem, frengi sade Türkler'in değil batının, doğunun, fakir milletlerin velhasıl bütün beşeriyetin müşterek düşmanıdır. Fakat sıtma gibi basit, ilacının temini kolay, vücutta geçirdiği zaman bilinen bir hastalığa karşı acaba işkence altında perişan olmak, tevekkül içinde teselliye esir olmak pek acınacak bir hal değil midir? Hakikaten Cenab-ı Hakka tevekkül lazımdır. Fakat bütün çarelere başvurduktan sonra tevekkül en son yapılacak iştir. Ne âlâ, Kayseri'deki kamışlar sıtma plazmadisinin fabrikası olan sivrisinekler ile kardeştir. Her ikisinin de anaları bataklıktır. İnsan Kayseri'yi görmeden Ambar civarından geçen kokmuş ve çirkef o

suyu görür görmez hemen Kayseri'nin sıtmalı bir mevki olduğuna hükmediyor. Hatta halk arasında Ambar'ın sıtmasının kötülüğü pek meşhurdur. Orada bu hastalığa tutulanların pek çoğunun hayatını kaybettiği söylenmektedir. Kayseri'de insan hiçbir istatistiğe müracaat etmeden derhâl sıtma menbağının oradan geçen pis derenin olduğunu anlar. Dereye karşı şu kadar yüz seneden beri bir tedbir yapılmayarak memleketin bu beladan kurtarılmadığına insan üzülmüyor. Derenin suyunu muntazam yollarla etrafa dağıtıldığında yatağı temizlenir ve lokasyondan tecrit edilip muntazam bir mecra, yeterli surette temin edilirdi. Halbuki Kayseri'de susuz pek çok yer vardır. Bunların tabi akış karşısında susuz bulunması pek acayıptır. Velhasıl bütün düşünceler yukarıda zikrettiğim tevekküle dayanıyor. Memleketin birçok yerinde bu derenin cereyanından daha seri bir seyirle sular akarken karşısında tam bir ilgisizlikle seyredilmiş, hiçbir tedbir yapılmamıştır. İster ki bundan sonra artık eski usulle hareket edilmesin. Geniş ilimler ve muazzam dersler sahibi her şahsın kıymeti bütün nüfus kadar önemlidir. Artık tarihe karışmış olan her milletin başına gelenlerin sebepleri hakkında derin derin düşünmek mecburiyetindeyiz.

Memleketin her Türk evladı memleket kadar kıymetlidir. Zaten memleket nedir? Bütün insanları o halde bütün kudret ve kuvvetimizle dış düşmana karşı koyduğumuz kadar hastalıklara da karşı koymalıyız. Yapılacak tedbirleri düşünmeli. Bizdeki bu sıtma hastalığı hakkında, bundan sonra gazetelerde okuyucularına sürekli makaleler halinde olay ve tedavisini izah etmeye çalışacağım. Ve ümit ederim ki, bu bir vesile olur da bundan sonra yekvücut olarak bu hastalığa karşı çalışılır.

Zincidere – Doktor Ulvi Kazım.

İHTİKÂR

Zincidere tütün ve reji satış memurlarının yedi buçuk kuruşluk paketi dokuz kuruş, dokuz kuruşluğunu on iki kuruş satmakta olduğu istihbar edildi. Reji müdürünün nazarıdikkatini celbederiz.

POTİ PARİZYEN (GAZETESİ) ANADOLU'NUN YUNAN TAARRUZUNDAN BAHSEDERKEN DİYOR Kİ:

Anadolu'nun Yunan taarruzunun ilk safhası sona ermiş ve Yunanlılar Afyonkarahisar'a Kütahya ve Eskişehir'e girmişlerdir.

Yunan Genel Kurmayı, kuvvetlerini tekrar gruplara taksim, zapdedilen hat üzerinde yeni hareket üsleri, cephe gerisinde iâşe ve menzil merkezleri teşkil ettiğini haber veriyor ve Ankara istikametinde yeni bir ileri hareketi yapacağını da açıklıyor. Şimdi son malumata göre durumu tetkik edelim: Yunan genel Kurmayı millî ordularının bütün kısımlarıyla temas ile zor bir meydan muharebesinde zorlayarak hasmının kuvvetlerini tamamen imha etmedikçe hakiki bir karar alma ümidini besleyemez. Şimdiye kadar bu gaye elde edilememiştir. Bugün ortaya çıkmış bir hakikattir ki Türk Kuvay-i Milliyesi şimdiye kadar Yunanlıların hareketlerine az veya çok yoğun bir şekilde mukavemet göstermiştir.

Afyon Karahisar, Kütahya ve Eskişehir, Millî Ordu tarafından Yunan kuvvetlerinin oralara gelmesinden birçok saatler ve bazen birçok günler evvel tahliye edilmiştir. Yunan ordusu Anadolu'nun taa kalbinde, göğsünde bulunuyor. Bu ordu, hareketin pek zor olduğu bir memlekette ileri karakolların baskınlarına ve hatta karşılıklı atışmalarına göğüs gererek daima muharebelerle uğraşıp durdu.

Yunan ordusu düzenlenmeye, iâşesini, erzakını, nakliye vasıtalarının sabit olmasından dolayı gittikçe zorlaşan şartlar

dairesinde temin edilebilecek yeni esaslar kurmaya mecburdur.

Yunanlıların yeni işgal ve istila eyledikleri yerler milliyetperverler tarafından tamamen boşaltılmıştır.

Şurası da açık bir hakikattir ki, harp Yunanistan'a on üç milyon drahmiye mal olmaktadır. Yine açık hakikattir ki hiçbir Avrupa ordusu bütün Anadolu'yu uzun müddet askerî işgal altında bulundurmaya muktedir değildir.

5 Eylül 1337 Pazartesi 4. Sayı

DÜN GECE GELEN YENİ MALUMAT: CEPHELERDE EN SON VAZİYET

Cephedeki nisbi sükûn devam etmektedir. Düşman son derece yorgun bir vaziyettedir. Yunanlılar bir haftadır tebliğ neşretmiyorlar. Düşmanın dinlendikten sonra talihini bir kere daha tecrübe etmesi muhtemeldir.

Harp vaziyeti: Bugünkü harp vaziyetimizi tetkik için öncelikle düşmanın ilk defa 7 Temmuzda başlayan ve birkaç gün süre tamamıyla ilerleyen ilk taarruzdan sonra hasıl olan vaziyeti tetkik edelim. Uzman stratejistten: Tabya hareketine geçilmesi için zamanın başlangıcında biraz acele edilmiş, Altıntaş önünde, düşmanın sol cenahımıza karşı çok üstün kuvvetlerle icrasına teşebbüs ettiği çevirme manevrasının gelişmesine mani olunamamış ve neticede ordu İnönü-Batı Kütahya–Altıntaş umumi hattından Sakarya hattına alınmıştı. Hasıl olan bu zor vaziyetten koca bir orduya toplarıyla bütün ağırlıklarıyla velhasıl bütün malzemesiyle gayet kısa bir zamanda bu geniş hat manevrasını yaptırmak hususunda Batı Ordusu'nun kıymetli Kumandanı İsmet Paşa ile Kurmay Heyeti'nin gösterdiği dirayet ve düşmanın çevirme birlikleri karşısında

kuvvetlerimizin yaptıkları fedakârlık millî harp tarihimize kaydolunacak en büyük harp olaylarındanıdır.

Düşman eline geçirdiği emsalsiz fırsatı gerek sayı ve gerekse malzeme fazlalığına rağmen askerî erkânın acemiliği yüzünden kaybetmiş ve Sakarya önüne geldiği zaman artık harekete mecali kalmamıştı.

Ordumuz düşmanın bu mecalsiz halinden istifade ederek kazandığı zaman zarfında Sakarya doğusunda Ankara-Eskişehir demir yoluna dik bir vaziyet almış, bugün icra edilmekte olan büyük meydan muharebesine hazırlanmaya başlamıştı.

İşte düşmanın 23 Ağustos tarihinde başlayan taarruzunun ikinci safhasından evvelki vaziyet bu merkezde idi. Düşman bu vaziyeti almak mecburiyetinde kalır ve sonra ordumuz aleyhine şu vaziyetleri alabilirdi:

1. Sakarya kuzeyine geçerek ordumuzun sağ cenahına taarruz etmek. Bu hareket arazinin dağlık ve askerî yönden müsait olmaması sebebiyle beğenilecek bir durum değildir. Hususiyle burada mağlup olduğu takdirde pek müşkül bir vaziyet düşer idi.

2. Porsuk Nehri boyunca harekete cepheden taarruz. Burada arazi harekete müsaittir. Ancak düşman Anadolu haritasında belli başlı bir mevki tutan Sakarya Nehri'ni ateş altında geçmeye mecbur olacak ve bu geçit şüphesiz ki, kendine pek pahalıya malolacaktır. Lakin burada muvaffak olsun olmasın gerek takip ve gerekse çekilme harekâtına süre yetmeyecektir.
3. Altıntaş cihetine doğru genel takip ile ordumuzun sol cenahına taarruz. Burada arazi gerek harbin icrasına ve gerekse tabiatına göre başlayacak harekete müsaittir. Bu bakımdan düşmanı (burada) beklemek icabeder. En mühim istikamet bu idi.

Düşman da 23 Ağustos'ta ikinci ve üçüncü ihtimalleri tercih etmiş, kendi sağ cenahında, tren hattının güney kısmıyla Altıntaş- Haymana'ya gelen istikametini uygun bulmuştur. Bu suretle başlayan taarruz Altıntaş önünde de olduğu gibi düşmanın sol cenahımıza yönelttiği çevirme hareketiyle gelişmiş, manevraları mukabil hareketlerimizle sonuçsuz bırakıldıkça yeniden tatbikata tevessül edilmiş ve bu suretle devam eden mukabil manevralar tesiriyle muharebe cephesi umumi istikametine yönelmiştir.

Bu vaziyet her iki taraf için de mühimdir. Zira ordumuz tren hattına dik ve Kızılırmak'ın Yahşihan – Köprüköy umumi istikameti arasındaki kısma paralel vaziyetini muhafaza ve düşman da arkası Altıntaş-Afyonkarahisar'ı istikametini muhafazaya mecburdur.

Şu halde her iki ordu da muvaffakiyetsizlik halinde – Yunanlıların ... meydan muharebesinde uğradıkları gibi kendisi sol cenahını en büyük fedakârlık pahasına kayıp ile bir manevra hareketi yapmak zorunda kalacak.

Bu suretle çok tehlikeli vaziyete düşecektir. Her iki taraf....

(Devamı tamamen soluk ve okunmaz durumda olduğu için çevirme yapılamamıştır) (en altta)

Askerî Müttehassıs

DÜN GECE GELEN HABERLER

Ankara-4 Eylül (A.A): Cepheden gelen malumata göre evvelki gün olduğu gibi bugün de öğleye kadar nispeten sükûnet sürmekte. Düşman son derece yorgun bir halde bulunmaktadır. Düşmanın bekledikten sonra talihini bir kere daha tecrübe etmesi muhtemeldir. Yunan Başkumandanlığı bir haftadan beri resmî tebliğ neşretmemektedir.

(Düşmana her gün yeni yeni darbeler indiren
Kahraman ordumuzun Kumandanlarından Miralay Kazım Bey)

RESMÎ TEBLİĞ 3 EYLÜL 1337

Akşama kadar iki taraf arasında bazı noktada topçu ve piyade ateşi teati edilmiştir.

AJANSIN VERDİĞİ TAFSİLAT

Ankara-3 Eylül (A.A): Cepheden alınan malumata göre dün gece ve bugün şiddetli mukabil taarruzlarımızla düşmanın merkeze karşı olan taarruzları geri atılmış ve durdurulmuştur. Askerlerimizin savaş istekleri fevkaladedir. Düşman gördüğü bu şiddetli saldırı üzerine talihini bütün cephede yeniden deneyebilecektir. Bugün yalnız topçu ateşi atışması yapılmıştır.

(Kahraman ordumuzun kahramanca saldırılarını idare eden kumandanlarımızdan Miralay Selahaddin Bey)

İSTİKLAL MAHKEMESİ YAKINDA ŞEHİRİMİZE (KAYSERİ) GELECEK

Dün aldığımız malumata göre Cebel-i Bereket (Osmaniye) Mebusu İhsan, Gaziantap Mebusu Kılıç Ali, Kütahya Mebusu Cevdet ve Elaziz Mebusu Hüseyin Beylerden oluşan Ankara İstiklal Mahkemesi yakında Ankara'dan hareketle Yozgat, Kırşehir, Çorum cihetlerinden dolaşarak faaliyetlerde bulunacak, bu arada şehrimize uğrayacaklardır. İstiklal mahkemesinin doğrudan doğruya mı yoksa yukarıda isimlerini saydığımız yerlerde faaliyette bulunduktan sonra mı şehrimize geleceğine henüz kesin olarak karar verilmemişse de büyük bir ihtimalle ilk olarak doğrudan doğruya Kayseri'ye gelecektir.

İstiklal Mahkemesi'nin bu suretle bu havalide faaliyette bulunacağını bilhassa memnuniyetle karşılar, ara sıra sütunlarımızı dolduran yol kesici eşkıyanın meydana getirdiği olaylara bu suretle nihayet verileceğine kesinlikle inanıyoruz. Bu suretle İstiklal Mahkemesi Reisi Cebeli Bereket Mebusu İhsan Bey'in bir resmini okuyucularımıza sunuyoruz. Adı geçen, İstiklal Mahkemesi'nin adalet dağıtan önemli bir üyesidir.

(Yakında şehrimize geleceği haber verilen
Ankara İstiklal Mahkemesi Reisi Cebel-i Bereket
Mebusu İhsan Bey)

toru Yarkononki dün sabah Argun (Argıncık) Meydanı'nda kurşuna dizilmişlerdir.

İkinci sayfada son haberlerde, gece yarısından sonra gelen hususi haberleri okuyunuz.

DÜN ASILAN VE KURŞUNA DİZİLENLER

Dün şehrimizde Saathane Meydanı'nda Batı Cephesi Harp Divanı kararı ile casusluk maddesinden mahkûm Bursa polis memurlarından İstanbullu Haydaroğlu Abdülbaki asılarak idam edilmiştir. Batı Cephesi Harp Divanı kararıyla firar suçundan mahkûm Köylülü (Bilecik) İlya oğlu Hanya, Leonidoğlu Simon, Estaladioğlu Yako, askerî sırları açıklama ve casusluk suçuyla suçlanan beşinci fırka alayının yedinci taburu mükellef dok-

4. SAYININ ARKA SAYFASI

MİLLET GALEYANDA

Anavatana saldıran düşmana karşı bütün millet fedakârlığa amadedir. Aksaray'da, Koçhisar'da ve Ürgüp'te toplanan binlerce halk bunun için andiçmiştir.

ANKARA: (A.A) 1 Eylül- Karaman kazasından sekiz saygın imza ile aldığımız bir telgrafta deniliyor ki: İstiklal ve mevcudiyetimizi mahv için ana vatanımız olan Anadolu kasaba ve köylerine taarruzlarla aksakallı ihtiyarlardan süt emen çocuklara varıncaya kadar bütün dindaşlarımızı katli ve imha eden zalim düşmanın son büyük taarruzunu haber alan kazamız ahalisi evvelki gün Cami-i Kebir'de toplanarak ırzımızı ve namusumuzu kahramanca müdafaa yolunda kanını dökmekte devam eden orduya selam ve hürmetlerinin tebliği ricasında bulunmaya karar verilmiş ve askerlerimizin selameti için Mevlid-i Şerif okunmuş, caminin kapısı önünde kurbanlar kesilmiş ve belde müftüsünün gayet tesirli bir duasıyla bu dini toplantıya nihayet verilmiştir. Bu münasebetle millî mücadelemizin sonuna kadar malen ve bedenen her türlü fedakârlığa hazır ve amade bulunduğu bir kere daha and içilerek tekrar edilmiştir.

ANKARA: (A.A) 31 Ağustos- Aksaray'dan beş imza ile aldığımız bir telgraf bize buralarda dahi büyük bir halk toplantısı yapıldığını haber veriyor. Bu toplantıda örneği az görülen bir dini ve millî heyecan ortaya çıkmıştır. Cuma namazından evvel şehitlerin ruhlarına ithaf edilmek üzere okunacak Mevlid-i Şerif'te hazır olmak için bütün Müslümanlar kasabanın dört köşesinden grup grup amin demişler ve kasabayı tekbir sesleri ile doldurmuşlardır. Mevlid-i Şerif'in okunmasından ve cuma namazının kılınmasından sonra birçok hutbeler ve nutuklarda bulunulmuş ve her türlü insani kaygılara rağmen topraklarımızı istila eden vahşi düşmana karşı milletin kalbindeki kin büyük bir galeyanla ortaya çıkmış ve şanlı ordumuza ve kahraman kumandanlarımıza, subay ve askerlerimize şükran ve minnette bulunarak aşağıdaki kararlar verilmiştir:

1. Türk toprağını, Müslümanların mukaddesatını ayaklar altına alan hain düşmanın kati surette imhasına kadar harbe devam olunacaktır.
2. Bizi bu elim badireden kurtaracak ve namusumuza sürülen lekeyi kanıyla temizleyecek olan mukaddes ordumuzun maneviyatının bütün arzu ve emelleri temin edilecektir.
3. Düşmanı iki defa mağlup eden ve son defa da olduğu yerde durdurmak suretiyle

şecaat ve askerî maharetini üç kere ispat eden ordumuza ve kumanda heyetine milletin selam ve saygısı bildirilecektir.

KOÇHİSAR: (A.A) 25 Ağustos- Eşraftan ve ulemadan altı imza ile gelen bir telgrafta şanlı ordumuza Koçhisar ahalisinin selam ve minnettarlığının bildirilmesini rica ve herkesin son zaferi temin için vazifelerinden hisselerine düşen kısmın tam faaliyet ve arzu ile ifa edildiğini bildirmektedir.

ÜRGÜP: (A.A) 25 Ağustos- Bütün ahalie vekil olarak Belediye Reisi Halil ve Millî müdafaa Reisi Nedim imzası ile gelen bir telgrafta belediye dairesi önünde binlerce halkın toplanmasıyla aşağıdaki kararların alındığı bildiriliyor:

Hain düşmanın topraklarımızdan çıkarılması ve haddinin bildirilmesi talebi ve hazırlığına kadar malen ve bedenen bütün varlığımızı fedaya arzu ile hazırız.

Vatani kurtarmak için büyük fedakârlıklar gösterdiğini iftihar ve şükranla gördüğümüz muhterem ordumuzun bütün kumandan, subay ve muhterem erlerine nihayetsiz selam ve hürmetlerimizi, son dereceye varan minnettarlığımızı bildiririz. Pek haklı olan davamıza Cenab-ı Hak koruyucu ve yardımcıdır. Şanlı ordumuzun yardımcısı Allah'tır.

TÜRK ORDUSUNUN KUVVET VE KUDRETİ

Bu orduyu yerinden oynatabilmek pek büyük fedakârlığa bağlıdır.

ANKARA: (A.A) 2 Eylül- İngiliz basınının Atina'dan aldığı telgrafta Anadolu askerî hareketinin pek hararetli bir safhaya girdiği bildiriliyor. Deyli Kronikıl'ın Yunanistan muhabiri Yunan ordusunun bütün cep-hede taarruza geçtiğini, bizim pek şiddetli bir mukavemet göstermekte olduğumuzu yazıyor ve ilaveten diyor ki: Türk ordusu tahmin edildiğinden daha çok kuvvetlidir. Bu ordunun işgal ettiği harp mevkiileri sağlamdır. Bu orduyu yerinden oynatabilmek pek büyük fedakârlığa muhtaçtır.

İÇİMİZE GİREN YILANLAR

Muvaffakiyeti er meydanında elde edemeyen düşman, casuslarla işini görmek istiyor. Ankara'da bulunan biri yakalandı.

Millî Müdafaa Bakanlığı'nın Liva makamına bir emirnamesi: İçerilerimize girerek kısmen yakalanan bu casuslar ortaya fesat atmak istiyorlar. Millet bu gibi hainler hakkında üzerine düşen vazifeyi yapmaktadır.

Ana vatana saldıran Yunan sürüleri iki ay evvel başladıkları son taarruzlarında kahraman ordumuzun hücumları karşısında hezimete yüz tutuyor. Yunanlılar bu suretle

er meydanında kazanmaya bir türlü muvaffak olmadıkları muvaffakiyetleri, içimize sokmak istedikleri casusların yapacağı fesat çıkarma hareketleriyle elde etmek istiyorlar. Fakat hayır! Büyük ruhlu Türk Milleti'nin cephedeki mevcudiyeti, oradaki azim ve imanı ne kadar kuvvetli, ne kadar yüksek ise cephe gerisinde de buradaki azim ve imanı da o kadar kudretli, o derece fazladır. Yunanlılar bu işlerinde de cephedeki bozgunluklarına uğrayacaklar, bu işlerinde de muvaffak olamayacaklardır. Nitekim Millî Müdafaa vekâletinden gönderilen ve aşağıda naklolan telgrafta pekiyi görüleceği üzere isimleri Müslüman olan ve içimize girmeye muvaffak olmuş bulunan bu hainlerden birisi bu defa yakalanmış ve Allah lanet etsin asılmıştır. Diğerleri de hiç şüphesiz onun akıbetine uğrayacak, Türk Milleti, arasına sokulan bu hainlerden kendisini temizleyecektir. Millî Müdafaa vekâletinin dikkatle okumaya değeri olan tamimi şudur:

Sakarya boyunda on günden beri devam eden büyük meydan kavgasında, Allah'ın inayetiyle askerimiz daima galip ve muzaffer olmuş her taraftaki düşman taarruzları kırılmıştır. Düşman pek büyük kayba uğramıştır. Düşmanın silah kuvvetleriyle elde edemediği başarıyı başka yollarda aramaya kalkmasından şüphe ediliyor ki, hakikaten muharebeler esnasında Üsküplü Bayram

isminde, düşman tarafından geldiğinden şüphe edilen birisi yakalanmış ve tahkikat neticesinde bunun Yunan parası ile çalışan sekiz kişilik bir casus heyetine mensub olduğu anlaşılarak İstiklal Mahkemesi'nde verilen hükme uyularak idam edilmiştir. Bunun yedi arkadaşı vardır. Bunların vazifesi askerlerimizin arasına girerek ve daha geride içlere dağılarak ordunun ve milletin manevi kuvvetini kırmak, şayialar, yalan haberler dağıtmak ve ordumuz hakkında alacakları haberleri düşmana bildirmek olduğu anlaşıldı. Bunun için gerek ileride gerek gerilerde bu gibi haberler çıkaranların sözlerine katiyen inanılmamalı, bunların derhâl yakalanmaları, gerek ordu mensuplarının, gerek bütün devlet memurlarının ve bilhassa millet efradının en birinci vatani vazifesidir. Bunlar yakalanınca derhâl İstiklal Mahkemesi'ne verileceklerdir. Bu gibi casusları görüp gücü yettiği halde yakalamayan veya en yakın karakola haber vermeyenler vatana karşı borcunu yapmamış olarak bilinecek ve tabii vatan haini sayılacaktır. Bu casusları yakalayan veya yakalanmasına yardım edenlere beşer yüz lira mükâfat verilecektir. Ordu ve asker hareketi hakkında alınacak haberlerin ötede beride konuşulmaması kesinlikle lazımdır. En mühim bir haberin gaflet eseri olarak bu casusların kulağına ve o vasıta ile düşmana gideceğini her Müslüman bilmelidir.

KOSTANTİN ALEYHİNDE

İstanbul Rumları'nın Önemli Toplantısı

ANKARA: (A.A) 2 Eylül- İstanbul'da yayınlanan Tevhid-i Efkar gazetesinin haber aldığına göre İstanbul Rumları Kostantin aleyhinde birtakım kararlar almışlardır. Geçenlerde müfrit militerlerden oluşan Avam Kamarası ile görevlerinden alınmış Venizelosçu subaylardan müteşekkil Rum Müdafay-ı Milliye Cemiyeti'nin daveti üzerine bütün İstanbul Rumları Beyoğlu'nda Zuğrafyan Mektebi'nde umumi bir toplantı yapmışlardır. Epeyce hararetli olan müzakereler neticesinde Kostantin aleyhtarları üstün gelerek Rum milletinin Yunanistan'daki hükümdar meselesinde ihtiyatlı ve gözlemci bir siyaset takibine karar verdiklerinin patrikaneye bildirilmesini kabul etmişlerdir.

GÜLÜNÇ FIKIRLER

Bir İngiliz gazetesi ve Yunan İstekleri

ANKARA: (A.A) 2 Eylül- İngiliz Standard gazetesi Yunanlılara tahsis ettiği bir makalede diyor ki: Henüz kendisi rehberine muhtaç ve memleketini imar ve idareden aciz bulunan Yunan'ın Türkiye'yi düzeltmeye ve İstanbul'u işgale kalkınması pek gülünçtür. Ciddiyetle kabul edilemeyecek bu gibi mütalaalara Avrupa hiçbir vakit alet olmamalıdır ve olmayacaktır.

MUALLİMLERİ DAVET

Sani ve ibtidai bütün muallim beylerin önümüzdeki pazartesi günü sabahleyin alaturka saat üçte Darüledeb'e teşrifleri rica olunur.

SON DAKİKA

**Gece Yarısından Sonra gelen
Telgrafımız, Cephe ve Ankara Özel
Muhabirimizin Dünkü Hadiselere Ait
Mühim Telgrafı**

DÜNKÜ HARP HAREKÂTI

4 EYLÜL: (Cephede bulunan özel muhabirimizin telgrafı) : İki günden beri bütün cephede başlayan umumi sükûnet devam etmektedir. Bugün hafif piyade ve topçu ateşinden başka bir şey olmamıştır. Düşmanın morali fevkalade kırılmıştır. Ancak dünden beri olan bir şey varsa o da düşmanın yeni harekât için fevkalade hazırlık yaptığı, bu günlerde taarruzlarını beklemek lazım geldiği merkezindedir.

DÜN ANKARA'DA BİR HÂİN ASILDI

ANKARA: 4 EYLÜL (Özel Muhabirimizin Telgrafı) : Cepheden son getirilen Yunan esirleri arasında Osmanlı tebaası olan bir Rum'a tesadüf edilmiş, İstiklal Mahkemesinde yapılan mahkemesi neticesinde ihaneti tahakkuk ve isabet eylediği üzere bu sabah Karacaoğlan Çarşısı'nda asılarak idam edilmiştir. Bu şahıs aslen İskıya'lı olup ismi Niko'dur.

YUNAN TERAKKİPERVERLERİ GUNARİS ALEYHİNDE

ANKARA: 2 EYLÜL (A.A) : ATİNA Terakkiperver Partisi Reisi Buno Dimitrakumios "Estia" gazetesinde neşrettiği bir bildiride millete barış tavsiyesinde bulunduktan sonra milleti müthiş bir felaket uçurumuna atmadan iktidar mevkiinden çekilmesini Gunaris (Başvekil) hükûmetine teklif etmektedir.

HASAN FEHMİ BEY

Üç ay iznine dair: Seçildiği yere giden Büyük Millet Meclisi Reis Vekili ve Gümüşhane mebusu Hasan Fehmi Bey bu defa izni tamamlandığı cihette Ankara'ya gitmek üzere şehrimizden ayrılmıştır.

MEKTEB-İ SULTANİ AÇILIYOR (KAYSERİ)

Kayseri Gündüz Sultani Mektebi Müdürlüğünden:

Mektebimiz bu ayın üçüncü cumartesi günü açılarak eğitime başlanacak ve aynı günde ikmal imtihanları yapılacaktır.

Bugünden itibaren kayıt ve kabul muamelesine başlanmıştır.

Mektep Kömürlük Meydanındaki Darüledeb binasına (Eski Ticaret Lisesi Mehmet Çayırdağ) nakledilmiştir.

Yeniden kabul olunacak efendilerin gerekli evrakı getirerek müracaat etmeleri ilan olunur.

ANKARA SULTANİSİ TALEBESİNE

Kayseri'de Ankara Sultanisi Müdüriyetinden:

Ankara Sultanisine kayıtlı olup halen Kayseri'de bulunan talebenin Darüledeb binasında mektep idaresine müracaat etmeleri.

DAVET

Merkez Kumandanlığından;

Piyade Yedek Üsteğmen : Şevketoğlu
Mustafa Efendi

Piyade Yedek Üsteğmen : Celaloğlu
Mehmet Emin Efendi

Piyade Yedek Üsteğmen : Mehmet Cema-
loğlu Ahmet Kemal Efendi

Makinalı Tüfek Teğmeni : Haliloğlu İbra-
him Hakkı Efendi

Piyade Yedek Subay Vekili : Mehmetoğlu
Raşit Efendi

Piyade Yedek Subay Vekili : Avnioğlu
Mehmet Neşet Efendi

Piyade Yedek Üsteğmen : İbrahimioğlu
Fahri Efendi

Piyade Binbaşı : Hadi Efendi

Yukarıda isimleri yazılı, vekâletler emrinde
Ankara'dan Kayseri'ye gelen Yedek Subay-
ların (İhtiyat zabiti) serien merkeze mür-
caatları ilan olunur.

6 Eylül 1337 Salı 5. Sayı

REFET PAŞA HAZRETLERİ'NİN BEYANATI

Düşmanın taarruz etme kuvveti kırılmıştır.

Ankara özel muhabirimizin mühim bir telgrafı: Millî Müdafaa vekaletinin muhterem vekili cepheye gidip döndükten sonra Millet Meclisinde açıklamalarda bulunmuş ve demiştir ki: Harpte silahlarımız muvaffak olmuştur. Düşmanın taarruz kuvveti kırılmıştır. Harbin ilk mühim safhası lehimize neticelenmiştir.

(Refet Paşa Hazretleri)

ANKARA-5 EYLÜL- Aceledir (özel muhabirimizin telgrafı) :

Millî Müdafaa Vekili Refet Paşa hazretleri bir müddet önce cepheye gitmiş ve bu defa geri dönmüşlerdir. Refet Paşa hazretlerinin beyanâtı Meclis Umumi Heyetinde fevkalade güzel tesir hâsıl etmiştir ve pek ziyade memnuniyeti mucip olmuştur.

Millî Müdafaa vekilimiz beyanatlarında, milletin istenilen fedakârlığı tamamen yapmasından yüksek kumanda heyetinin müteşekkiri ve minnettar olduğunu erkan ve askerî amirlerimizin, subaylarımızın, Mehmetciklerimizin kahramanlık ve fedakârlığını takdir için kelime bulamadıklarını, ordunun bütün ihtiyaçlarının milletin azmi sayesinde vaktinde yetişmiş olduğunu ve düşmanı muhakkak mağlup ve kahredeceğimizi söyledikten sonra beyanatlarına devam ederek demiştir ki: Bugün Sakarya yollarında silahlarımız muvaffak olmuştur. Düşmanın taarruz kuvveti kırılmıştır. On dört günden beri devam eden harbin ilk mühim dönemi lehimize neticelenmiştir.

YENİ BÜYÜK MUHAREBELERE BAŞLIYORUZ ALLAH BİZİMLE BERABERDİR

Allah'ın inayetiyle mutlaka muzaffer
olacağız. Hususiyle karşımızdakiler
Yunan sürüleri olduktan sonra...

RESMÎ TEBLİĞ: 4 EYLÜL 1337

Yeni başlayan düşman taarruzu geri atılmış ve esir alınmıştır. Sağ cenah ve merkez mıntıkalarında bugün öğleyin başlayıp gece geç vakte kadar devam eden düşman taarruzu kayıplar verdirerek püskürtülmüştür ve esir alınmıştır. Sol cenahta, düşman gerilerinde harekât tatbik eden müfrezemiz düşmana zayıat verdirerek esirler almıştır.

VAZİYET-İ HARBİYE VE HAREKÂT-I ASKERİYE

Dünkü nüshamızda bugünkü vaziyet-i harbiyemizi yazarken düşmanın temmuz başından beri başlayan taarruzunu başlangıcından itibaren tetkik etmiş ve bu güne kadar geçirmiş olduğu iki safhayı hülasa ettikten sonra bugün icra edilen ve edilecek olan büyük muharebelerde her iki tarafın talihi, topların ağzına, süngülerin ucuna bağlı bulunmaktadır demiştik.

Bugün de vaziyet-i harbiyemizi tetkik ederken aynı şeyi tekrar edeceğiz. Bir iki günden beri yayınlanan resmî tebliğler ve cephede bulunan özel muhabirimizin, dünkü nüshamızda son haberler kısmında bulunan hususi telgrafı, cephede harbe ufak bir ara verildiğini, bir iki tarafın hafif ve piyade topçu ateşinden gayrı bir şeyin olmadığını bildirmektedir. Aslında bu esasen beklenen bir şeydi. Yunanlılar Eskişehir'i aldıktan sonra pek zayıf düşmüşler ve hususiyle kıymet-i harbiyesini hiçbir suretle araya vermeyen ordumuzun karşısında ilerlemeye imkân bulamamışlardı. Yunan ordusu bu suretle uzun bir devre durakladıktan sonra geçen ayın ortasında yeni bir taarruza başlamış ve nihayet beş altı gün kendisinin Sakarya Vadisi'ne kadar ilerlemesine, harp icabı dolayısı ile ordumuzca müsaade edildikten sonra, 22-23 Ağustos tarihinde çarpışmalar şiddetlenmeye, yavaş yavaş her iki taraf büyük muharebelere, bilhassa 25 Ağustosta fevkalade şiddete ulaştı.

Ordumuz dirayetli şekilde idare edilerek bütün düşman taarruzlarını püskürttü. Bu büyük muharebeler eylülün ikisine, yani iki gün evveline kadar devam etti. Düşman her yerde büyük ve müthiş kayıplara uğratıldı. Strateji noktasından pek fazla uzaklaşan düşman için bu müthiş bir şeydi. Nitekim karşımızdaki ordu fevkalade sarsıldı. O

derece ki, 2 Eylül'den beri ister istemez olduğu yerde kalmaya mecbur oldu ve işte birkaç günden beri cephede devam eden sükûnetin asıl sebebi bundan ibarettir.

Şimdi ne olacak? İki tarafta böyle karşı karşıya keşif mahiyetindeki çarpışmaları yaparak hafif piyade topçu atışları ile mi vakit geçirecektir? Hayır, bilakis bu bir iki gün içerisinde nihayet durumu anlayabiliriz. Yunan ordusu büyük bir tereddüt içerisinde. İki eylülünden beri taarruzdan vazgeçmesi, büyük muharebelere yanaşmaması da bunu gösterir. Yunanlılar şimdi zaafa uğrayan, hatta bazı yerlerde tamamen hezimete uğrayan, ordularındaki boşlukları kapatmakla yeniden yeniye hazırlıklar yapmakla meşguldür. Buna karşı dünkü nüshamızın son haberler kısmında, cephedeki özel muhabirimizin 4 Eylül 1337 tarihiyle çekmiş olduğu telgrafta bulunan şu cümleyi hatırlamak lazımdır: "Ancak dünden beri olan bir şey varsa o da düşmanın yeni harekât için fevkalade hazırlık yaptığıdır. Bu günlerde taarruzunu beklemek lazım geldiği merkezindedir."

Şu halde bu günlerde yeni bir yunan taarruzunu beklemek lazımdır. Eğer bu taarruzu Yunanlılar yapmayacak olursa şüphesiz ki, biz yapacağız. İki taraftan birisi mutlaka ileriye atılacaktır.

Her iki ihtimale karşı netice ne olacak; bunun cevabını en basit şekilde düşünenler

bile kolaylıkla keşfedebilir. Biz muzaffer olacağız. Çünkü meydanda karşı tarafta stratejisinden çok fazla uzaklaşmış, hastalık, susuzluk ve iâşesizlik gibi bin türlü müşkilat içerisinde bulunan zayıflamış, kuvvetini kaybetmiş bir Yunan ordusu; bu tarafta ise fevkalade müsait arazi üzerinde kuvvetli ve bütün bunlardan yüksek olarak azim ve imanı büyük ve sebatlı olan bir Türk ordusu var. Hakikatle talih, kudret ve mükemmeliyettedir. Madem ki bu iki şey bizim taraftadır, Allah'ın inayetiyle mutlaka muzaffer olacağız. Hususiyetle karşımızdakiler Yunan sürüleri olduktan sonra. (Askerî Müttehassıs)

KATU KATU!...

YUNAN ASKERLERİNİN GUNARİS'İ TAHRIKLERİ

ANKARA: 3 EYLÜL (A.A) : Yunan Başvekili Gunaris son taarruzdan evvel Eskişehir'de bulunan bitkin askeri harbe teşvik için bir nutukta bulunmak istemiş ise de daha söze başlamadan evvel askerler 'katu, katu' yani in aşağı, aşağı nidaları ile hareket etmişler ve susmaya mecbur bırakmışlardır. Yunan askerleri bu sırada terhis istemişler ve iki aya kadar memleketlerine gönderilmedikleri takdirde silahlarını bırakıp gideceklerini söylemişlerdir.

(Yunan başvekili Gunaris)

YENİ BİR YUNAN SİYASİ PARTİSİ

ANKARA: 4 EYLÜL (A.A): Atina mah-buatının neşriyatından anlaşıldığına göre eski parti başkanlarından Dimitrakopulos geçen hafta vefat eden Rallis'in tavsiyesine uyarak "Trakbiruran" adıyla bir parti kura-cak ve yeniden faaliyet sahasına atılacaktır.

ARNAVUTLAR VE YUNANİSTAN

YUNAN HUDUDUNDA ARNAVUTLARIN ŞİDDETİ

ANKARA- 4 EYLÜL (Özel Muhabirimizin Telgrafıdır.): Evvelce Yanya meselesi yüzün-den gerginleşmiş ve daha sonra barışa yüz tutan Yunan – Arnavut münasebetleri son günlerde tekrar bozulmuştur. Arnavutlar ve Epir'deki açık haklarının elde edilmesi bu suretle oradaki arazilerinin ana vatanlarına katılması için tekrar faaliyete başlamışlar ve Yunan hududunda önemli şiddet hare-ketlerinde bulunmuşlardır.

5. SAYININ ARKA YÜZÜ

ANADOLU’DA GALEYAN

Bütün Millet Yek Vücut Kitleler Halinde Millî Gaye İçin Andıçıyor!

ANKARA: 3 EYLÜL (A.A): Bolu Belediye Dairesi önünde toplanan beş binden fazla halk tarafından memleketi kahramanca müdafaa eden fedakâr ordumuza selam ve minnet sunulması karar altına alınmış ve ordunun muzafferiyeti için dua edildikten sonra verilen kararı ordumuza bizzat tebliğ etmek üzere on kişilik bir heyet ayrılmıştır. Bu heyet Bolu ahalisi tarafından orduya naçiz bir hediye olarak gönderilen bin kilo tütün ile on iki bin adet sigara kağıdı, on bin kutu kibrit ve subaylar için birinci sınıf sigara ve beş bin adet mektupluk zarf ve kağıt ve beş bin adet iğne ve matara dahi götürecektir. Bolu kız mektebi talebeleri imaline başladıkları sancağı, Bursa’ya girecek ilk kahramana verilmek üzere aralarında yüz bin kuruş yardım toplanmasını karara almışlardır.

ANKARA: 3 EYLÜL (A.A): Kurucaşile Nahiyesinde bütün halkın iştirakiyle bir miting yapılarak, hayat ve namusumuzu ayaklar altında mahvetmek hain emeli ile topraklarımıza saldıran düşmanın yok edilmesine kadar mukaddes mücadeleye

devam edilmesi, ordumuzun muzafferiyeti için dua edilerek kumandanlarımızla askerlere memleketin selam ve hürmetlerinin bildirilmesine karar verilmiştir.

ANKARA: 3 EYLÜL (A.A): İskilip, Amasra, Viranşehir, Tonus, Köprü, Kars, Zile, Çermik, Siverek, Pötürge, Bünyan, Avonos, Çorum, Liva, kaza ve nahiyelerinde bütün ahalinin beraber toplantılar yaparak ordumuza selam ve hürmet sunmasını ve mukaddes gayemizin tahakkukuna kadar harbe devam edilmesi ve bu uğurda her türlü fedakârlığa hazır oldukları hakkında karar verdikleri Anadolu Ajansı’na gelen telgraflardan anlaşılmaktadır.

BULGARİSTAN VE YUNANLILAR

ANKARA-4 EYLÜL (Özel muhabirimizin telgrafıdır.): Yunan – Bulgar münasebetleri son günlerde bilhassa gerginleşmiştir. Yunanlılar Bulgaristan’dan fevkalade şüphe ve endişe etmektedirler. Yunan gazeteleri Bulgar milletin fikirlerini ve geleceğe ait maksatlarını emniyetli görmemekte, bu mesele hakkında hükûmet aleyhinde şiddetli neşriyatta bulunmaktadırlar. Bulgar çeteleri cesurca hareketlerle Yunanlıları fevkalade taciz etmektedirler. Yunan Hükûmeti Edirne’de Bulgaristan’a karşı muhtemel bir hareket için yığınak yapmaya başlamıştır.

TRAKYA VE EPIR YUNAN ORDULARI

ANKARA: 3 EYLÜL (A.A): Yunan Hükûmeti Makedonya, Trakya ve Epir, ordularının idaresi için bir umumi kumandanlık ihdas etmiş ve bu ordunun başına General Suluvais tayin edilmiştir.

DELİBAŞI'NIN AKİBETİ

Konya isyan hadisesinde, isyanın başkumandanlığını yapan ve üzerinde çıkan resmi belgelerle tespit edildiği üzere Yunan ordusu ile beraber çalışan Delibaş Mehmet, Konya valisi Galip Paşa'nın özel tedbirleri ile Ali Bey tarafından ölü olarak ele geçirilmiş ve kesik başı Karaman'dan Konya'ya getirilmiştir. Bu hainin gördüğü cezadan dolayı Konyalılar fevkalade memnun olmuşlardır.

BİR HAINİN CEZASI

ANKARA: 3 EYLÜL (A.A): Konya'dan bildirildiğine göre düşman ordusuna katılan ve son harekâta esir edilerek Konya'ya getirilen Türkiye tebaasından Yanbu-toğlu Yorgi, İstiklal Mahkemesi'nin verdiği karara göre Hükûmet Meydanı'nda asılarak idam edilmiştir.

ORDUMUZUN VAZİYETİ HER ZAMANKİNDEN KUVVETLİDİR

Cepheyi dolaşan asker bir mebusumuzun Ankara muhabirimize beyanatı: Düşman tahminim üzerinde zayıta, uğramış, fevkalade kayıp vermiştir. Herhalde pek yakında büyük zaferi göreceğiz.

ANKARA-4 EYLÜL (Özel Muhabirimizin Telgrafı.): “Burada cephenin son günlerindeki durumu hakkında yaptığım tahkikatta kahraman ordumuzun manen ve maddeten fevkalade iyi bir vaziyette olduğunu, en küçük neferinden en büyük kumandanına kadar durumun önemini, ordunun her ferdinin idrak etmiş bulunduğunu gördüm.” Cepheyi ziyaret ederken ileri mevzilerine kadar her tarafını gezen ve dün şehrimize gelen asker bir mebusumuzla yaptığım mülakatta adı geçen bana vaziyetin her zamankinden daha iyi olduğunu beyan ettikten sonra ilaveten dedi ki: “Düşman tahminimin üzerinde zayıta uğramış, fevkalade kayıplar vermiştir. Bu suretle denilebilir ki Yunan Ordusu zindeliğini hemen hemen tamamı ile kaybetmiştir. Diğer taraftan ordumuza gelince, onun vaziyeti bugünkü kadar iyi ve güçlü şekilde hiçbir zaman bulunmamıştır. Herhalde yakında büyük zaferi göreceğiz.”

YUNAN ORDUSU ÇEKİLME BAŞLANGICINDA

Yunan Başvekili “Kralın yakında Atina’ya döneceği ihtimal dâhilindedir.”

Muhtelif gazeteler kralın dönmesi ihtimalini yorumlarken bunun Yunan ordusunun çekilme sürecinde bir başlangıç olduğunu söylüyorlar.

ANKARA-4 EYLÜL (Özel Muhabirimizin Telgrafıdır.): Yunan Başvekili Gunaris az önce yaptığı beyanatında Eskişehir ve Kütahya civarında bulunan Yunan Kralı Kostantin’in rahatsızlığına binaen yakında Atina’ya dönmesi ihtimalinin mevcut olduğunu beyan etmiştir. Gunaris’in Yunan Kralı’nın bu suretle dönüş ihtimali bulunduğu dair yaptığı beyanatı gazeteler tarafından umumiyetle, biraz da istihza ile yorumlanmış ve hatta bazı gazeteler bunun, yakında başlayacağı pek muhtemel olan Yunan çekilmesinin bir başlangıcı olduğu fikrini ileri sürmüşler ve kralın şimdiden bu suretle dönüşünün, Yunan kamuoyunun şöyle böyle ayaklanmış olduğu bir zamana tesadüf ettirileceğini ilave etmişlerdir.

AVRUPA DEVLETLERİ VE ANADOLU SAVAŞLARI

ANKARA-4 EYLÜL (Özel Muhabirimizin Telgrafıdır.): Son Yunan taarruzunun ikinci safhası bütün dünyaca pek büyük bir ehemmiyetle takip edilmektedir. Avrupa basını sütunlarca yerini Anadolu savaşlarına ait tafsilatla işgal eylemektedir. Nitekim resmî, muhalif Avrupa gazeteleri devletlerin, bu savaşların neticesini büyük bir dikkat ve ilgi ile beklemekte olduklarını söylemektedirler.

KENDİ KENDİLERİNİ YALANLIYORLAR

ANKARA-4 EYLÜL (Özel Muhabirimizin Telgrafıdır.): Son günlerde bazı Yunan gazeteleri ve bunlara ek olarak İstanbul’daki malum muhalefete uygun fikirde olan Rum gazetesinin neşriyatı o derece gülünç bir hale gelmektedir ki, Yunan Hükûmeti bile bu neşriyatı tekzip mecburiyetinde kalmıştır. Bu varakpareler Türk ordusunun büyük bir mağlubiyete uğradığını ve imha edildiğini ve daha bilumum buna benzer birçok çirkeflikler neşretmişlerdir. Bu neşriyatın Yunan Hükûmeti tarafından tekzibe mecburiyet hissedilmesi, onlarla oyalanan Yunan kamuoyunu fevkalade sükût-i hayale sevk etmiştir.

YUNAN ORDUSU PERİŞAN BİR VAZİYETTE

Bütün düşman ordusu açlık, susuzluk, hastalık ve yorgunlukla boğuşuyor.

ANKARA: 4 EYLÜL (A.A): Geçenlerde metbuluk hükümlerine karşı silah kullanma cinayetiyle suçlamalarından dolayı mahkemeleri yapılan Osmanlı uyruğunda bulunan bazı Türkiyeli Rum esirlerin ifadelerinden anlaşıldığına göre Yunan ordusunda açlık, susuzluk, hastalık ve yorgunluk hüküm sürmektedir. Düşman, kuvvetlerinin aşağı yukarı yüzde yirmisini kaybetmiştir. Asker ikmalinden yoksundur. Mühimmatı ve erzakı pek büyük müşkülât ve zorlukla sevk etmektedir. Osmanlı uyruğunda bulunan bu Türkiyeli Rumlar, kendilerine bu harbe neden iştirak ettikleri sorulduğu vakit zorla topladıklarını söylüyorlar. Ekseri İstanbulludur ve mütarekeden sonra müttefiklerin askerî ve kolluk kuvvetlerinin gözleri önünde, bazı esirlerin ifadelerine göre onlardan bir kısmı, müsadere onayı üzerine askere alınmışlar, Galata Rıhtımı'ndan vapurlara bindirilmişler ve Marmara sahillerine çıkarılmışlardır. Müttefiklerle aramızda yapılmış mütareke hükümlerine göre her türlü devletler hukuku kaidelerine ve o derece azim ve inat ile muhafaza edilmek istenen boğazlar ve havalisinin serbestisine şiddetle muhalif olan bu hareketleri

insaniyet namına reddeder ve Yunanistan hükûmetinin bu küstah hareketinin kendi milletinden saydığı kimselerin kanı ve canı ile karşılık göreceğini ilan ederiz.

Türkiye Devleti tebaasından oldukları halde Anadolu'dan Yunan ordusuna katılmakla metbuluk hükümleri aleyhine silah kullandıklarından dolayı suçlanan, İstanbul'da Papa Nikoladis oğullarından Lionida oğlu Niko, yine İstanbullu Marko oğlu Yuvar'ın yapılan açık duruşmasında Marko oğlu Yuvar'ın Türkiye tebaasından olduğu anlaşılmadığından mesuliyetinin bulunmadığına ve esirler garnizonuna sevkine, Niko'nun ise Türkiye tebaasından olduğu halde düşmana katıldığı ve esir edildiği açık itirafıyla sabit olduğundan Ankara İstiklal Mahkemesi'nce asılarak idamına karar verilmiş ve idam hükmü dünkü gün yerine getirilmiştir.

SON DAKİKA

Yunan taarruzunun kırıldığına dair Anadolu Ajansı'nın doğrulayan bir telgrafı:

ANKARA: 5 EYLÜL (A.A) : Düşmanın taarruzu tamamı ile kırılmıştır. Askerî vaziyet lehimize olarak netice bulmak üzeredir. Anadolu Ajansı yakında okuyucularına müjdelerde bulunacağını ümit eder.

LAHİKALARI TETKİK KOMİSYONU

Kanuni Lahika Tetkik Komisyonu'nun Adliye Vekaleti Dairesi'nde Usul-i Muhakemat-ı Cezaiye Kanununun tetkikatiyla da çalışmakta olduğu haber alınmıştır.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara'da Emniyet Müdürü Esat Bey'in Kars Mutasarrıflığına tayini üzerine genel müdürlük işlerinin Muavin Vehbi Bey tarafından ifa edildiği malumdur. Dün şehrimize ulaşan bir habere göre adı geçen müdürlüğe eski Gelibolu Mebusu Şakir Bey tayin edilmiştir.

MAARİF TAYİNLERİ

Maraş İdadisi (lise) Müdürlüğü'ne oranın Darülmuaallim (öğretmen okulu) Müdürü Darülfünun (üniversite) mezunlarından Bedri Bey tayin edilmiştir.

Trabzon Mekteb-i Sultanisi Müdürlüğüne Ali Canip Bey'in tayin edildiği memnuniyetle haber alınmıştır.

SULTANİLER DEVAM EDECEK

Maarif bütçesinin Büyük Millet Meclisi Millî Bütçe Encümenince tetkiki esnasında, bütün Anadolu'da yalnız beş sultani (lise) bırakıldığı, diğerlerinin ise kapatılma-

sına karar verilmiş olduğu bilinmektedir. Memleketteki maarif hayatı için hiç de arzu edilemeyecek bir şekilde bulunan bu karar az önce aldığımız malumata göre değiştirilmiş ve kapatılan on yedi sultani mektebinin -bu sene dâhil kaydıyla- yeniden açılarak hemen eğitime başlanması Maarif Vekaleti'nce bütün maarif müdürlüklerine tamim edilmiştir.

ŞÜPHELİ BİR CASUSUN ELE GEÇMESİ

Vesikasız seyahat ederken ele geçen, yapmış olduğu harita ve mevcut başka evraktan casus olması muhtemel bulunan Konya istasyonunda katip Sivaslı Papayan Kirkor, takip olunarak tahkikat işlemi yapılmaya başlamıştır.

ZABITA VAKALARI (KAYSERİ'DE)

Silah taşıyanlar - Hükûmet emrine aykırı olarak şehir dâhilinde ruhsatsız Rovolver taşıyan Avşaroğlu İbrahim ve üzerinde büyük saldırma bulunan Osman oğlu Hamdi, haklarında tutulan mazbata evrakıyla doğruca adliyeye verilmiştir.

Kaçakçının başına gelen - Halacaoğlu Mahallesi'nde Kadiroğlu Ali nam şahıs, elinde bulunan on iki kilo kaçak tütün ile tutuklanmıştır.

ŞEHİTLERİN AİLELERİNE YARDIM

Kayseri’de bulunan şahit ailelerinden henüz maaş tahsis edilmemiş olanlarına yardım edilecektir.

Bu gibi ailelerin vesikaları ile birlikte
Kiçikapı'daki Hilal-i Ahmer ambarındaki
memurlara müraacatları tavsiye olunur.

BAYİLİK YAPMAK İSTEYENLERE

Gazetemizin şehrimizde daha seri ve muntazam bir surette dağıtımını temin etmek üzere yeniden iki bayiye ihtiyaç olduğundan, talip olanların matbaamıza müracaatları...

7 Eylül 1337 Çarşamba 6. Sayı

HARBİN İKİNCİ SAFHASI BAŞLADI, ALLAH'IN YARDIMI İLE BU DEFA DA DÜŞMANI MAĞLUP EDECEĞİZ. REFET PAŞA'NIN BEYANATI

Özel muhabirimizin telgrafından:

Bugün Sakarya yollarında silahlarımız muvaffak olmuştur. Düşmanın taarruz kuvveti kırılmıştır. On dört günden beri devam eden harbin ilk mühim safhası lehimize neticelenmiştir.

Bugünkü harp harekâtını büyük bir maharet ve dirayet ile idare eden Muhterem Reisimiz Başkomutanımız Mustafa Kemal Paşa hazretleri

RESMÎ TEBLİĞ 5 EYLÜL 1337

Merkez mıntıkasında düşmanın bugün dahi yaptığı taarruzlar sonuçsuz bırakılmıştır ve bütün cephede aralıklı topçu ve piyade ateşleri teati edilmiştir.

AJANSIN (A.A.) VERDİĞİ TAFSİLAT

5 Eylül 1337

Düşmanın taarruzu tamamıyla kırılmıştır. Askerî vaziyet lehimize olarak netice bulmak üzeredir. Anadolu Ajansı yakında okuyucularına müjdelerde bulunacağını ümit eder.

YENİ ZAFERE DOĞRU

Ankara özel muhabirimizin, evvelki akşam gelen ve dünkü nüshamızda yer verilen telgrafi mühim bir müjdeli haberi ihtiva etmektedir. Millî Müdafaa Vekilimiz Refet Paşa hazretleri cepheye gidiş gelişinden sonra Büyük Millet Meclisinde vermiş olduğu beyanatlarında milletin azmi sayesinde düşmanı muhakkak mağlup ve kahredeceğimizi, makamının verdiği salâhiyetle millet temsilcilerini temin ettikten sonra ilaveten dediler ki:

-Bugün Sakarya yollarında silahlarımız muvaffak olmuştur. Düşmanın taarruz kuvveti kırılmıştır. On dört günden beri devam eden harbin ilk mühim safhası lehimize neticelenmiştir.

Hakikaten harbin ilk safhası kahraman ordumuzun muvaffakiyetiyle neticelenmiş düşman mağlup ve mahvedilmiştir. Bundan sonra da Türk galibiyeti, Yunan hezimetini sonuna kadar devam edecektir. Türk milleti ve subayı tamamıyla şuurlu, istenilen fedakârlığı yapmış, bağrından çıkardığı ordu da üzerine aldığı vazifeyi ifa etmiştir ve edecektir. Harbin iki üç günden beri başlayan ikinci safhasında mühim rolü yine ordumuz oynayacak, millet de bugüne kadar bütün varlığıyla yaptığı fedakârlığına yine devam edecektir. Her gün Anadolu'nun en büyük şehirlerinden, kasabalarından ve en küçük köylerine varıncaya kadar toplanan binlerce halk bugün büyük bir heyecan içerisinde. Millî galeyan son derecesini bulmuştur. En büyüğünden en küçüğüne kadar milletin gözü cepheye dikilmiş, mutlu neticeyi bekliyor. Allah'ın inayetiyle bu mutlu netice yakındır. Millet Misak-ı Millî'nin kazanılmasına kadar millî davasında devam edecektir. Anadolu'nun her yerinde her gün bunun için ant içiliyor.

Millet fedakârlığında devam ettikçe, her gün tarihine yeni şan ve şeref sayfeleri

ilave edecek ve kahraman ordu da vazifesini ifa edecektir. O ordu ki tarihinin en parlak kahramanlık misallerine her gün yeni yeni örnekler vücuda getiriyor. O ordu ki muhterem başkumandanı Mustafa Kemal Paşa'nın etrafında toplanan kumanda heyetinin emri altında yekvücut ve sarsılmaz bir kitle halindedir. O ordu ki düşmanları bile kudret ve mükemmelliğini itiraf etmek mecburiyetinde kalmıştır. Ve nihayet bütün bunlardan sonra o ordu ki kahraman bir milletin bağrından doğmuş kahramanlar ordusudur. Ve Hak için çarpışıyor, Allah'ın inayeti ile mutlak ve mutlak zaferi elde edecektir ve pek yakındır... (K.S.)

HARBİN VAZİYETİ VE ASKERİN HAREKÂTİ

İki günden beri takip ettiğimiz harbin durumunda, birkaç gün evvel devam eden sessizlik devrelerinin son bulacağını ve iki taraftan birinin mutlaka ileri atılacağını yazmıştık. Dört ve beş Eylül tarihli resmî tebliğler ki bir gün öncesine ait harbin durumunu anlatmaktadır, cephede harekâtın başladığını ve bunun en fazla sağ ve orta cenahlarda yapılmakta olduğunu bize haber veriyor. Düşman Eskişehir'den sonra başladığı savaşlara, ilk zamanlarda kendisinin sağ ve bizim sol cenahımıza önem verdirecek suretle devam etmiş ve bu suretle Haymana

önlerinde on gün kadar devam eden ve daima düşmanın geri atılmasıyla nihayet bulan büyük muharebeler olmuştur. Düşmanın o zamanki harekâtı güneyden bir çevirme harekâtı yapmak ve bu suretle bizi sağa doğru çekilmeye mecbur etmek gayesine yönelikti. Düşman bu gayesinde muvaffak olamadı ve okuyucularımıza naklettığımız üzere gerek Refet Paşa hazretlerinin beyanatından, gerek Anadolu Ajansı'nın verdiği tafsilattan ve gerekse resmî tebliğden anlaşıldığı üzere bütün bu teşebbüsleri kendisine pek pahalıya mal olduktan başka neticesiz de bırakıldı. Bu suretle düşmanın bu yeni taarruzunun birinci safhası kendisinin mağlubiyetiyle neticelendi. Yunan'ın, kahraman ordumuzun saldırıları önünde yediği darbe o kadar müthişti ki düşman bunun önünde şaşaladı, ister istemez kendini toplamak ihtiyacını hissetti. Onun için cephede birkaç gün hafif piyade ve topçu ateşinden başka bir şey olmadı.

Düşman kendisini biraz topladıktan sonra birinci plandan vazgeçti ve artık bu defa resmî tebliğin de bize bildirdiği üzere sol cenahımızı bıraktı, orta ve sağ cenahlara hücumla başladı. Cephemiz bugün malum olduğu üzere tam olarak şu vaziyettedir:

Sağ cenahımız Mihaliççık gerilerinde, merkez mıntıkamız Polatlı civarında, sol cenahımız da Haymana havalisindedir.

Bugünlerdeki şiddetli muharebeler sağ ve merkez bölgelerimizde vuku bulmaktadır. Acaba bu muharebelerin neticesi ne olacak ve ne kadar devam edebilecektir?

Dört ve beş eylül tarihli resmî tebliğler bize mutlu neticeyi şimdiden haber veriyor. Her dakika bir kat daha kuvvetlenen ordumuz, her dakika bir kat daha zayıflayan Yunan süvarileri karşısında, Allah'ın yardımıyla mutlaka galip gelecektir. Haymana muharebelerinde en doğru bir tedbirle düşmanı eriten kahraman yiğitlerimiz burada da muzaffer olacaktır. Nitekim oldular da... Düşmanın Eylülün üçüncü günü sağ cenah ve merkez bölgelerimize öğleden başlayıp gece geç vakte kadar devam eden taarruzu kayıplarla geri atıldıktan başka, esir de alınmıştır. Dört Eylülde yine yalnız merkez mıntıkasında düşmanın yaptığı taarruz da tamamıyla başarısız kılınmıştır.

5 Eylül tarihli resmî tebliğdeki "Bütün cephede aralıklı topçu ve piyade ateşleri teati olunmuştur." cümlesi de bizim için bir uğurlu haberdur. Çünkü bu gibi harekât çoğunlukla çekilme başlangıcıdır. Belki bu satırları yazdığımız dakikada kahraman ordumuz Hakk'ın inayeti ile düşmanı çekilmeye mecbur bırakmıştır. Her hâlde yakın bir gelecek bize mutlu neticeyi müjdeleyecektir. Geleceğe güvenerek bakalım ve

mutlaka muzaffer olacağımıza inanalım.
(Askerî Uzman)

SİLAH BAŞINA 1297, 1298, 1299 DOĞUMLULARA

1. Mukaddes maksadımızın elde edilmesi, düşmanın on günden fazla büyük kuvvetlerle gururlu saldırılarını Hüda'nın izniyle defeden ordumuzun takviyesi için 1299, 1298, 1297 doğumluların da acilen silah altına alınması ve bu efradın 9 Eylül 1337 tarihine kadar şube merkezlerinde toplanması, Millî Müdafaa Vekâletinin emirleridir.
2. 9 Eylül 1337 tarihine tesadüf eden cuma günü iş bu üç sınıf fertlerin şube merkezlerinde toplattırılması için bütün memurlar ve ahali devamlı olarak çalışmalıdır.
3. Bütün devlet memurları ve ulema ve memlekette sözü dinlenenler ve bütün millet efradı bu sevkiyatı vatani bir vazife olduğunu düşünerek canla ve başla çalışmayı en mukaddes bir vazife bilmelidir.
4. Memleketin uleması, köylerden efradın toplu olarak şube merkezlerine çağır ve sevkinde yardımcı olmaları ve sancak ve bayraklar elde olacak şekilde özel mera-sim ile efradı uğurlamaları pek faydalıdır.

5. Aynı doğumlu gayrimüslim efrat dahi zamanında çağırılacak, 1300'lü, 1303 doğumlu gayrimüslimler, tertip edilen yerlere sevk olunacaktır. Bunlardan nakit olarak bedel ödeyenler serbest bırakılacaktır.
6. 9 Eylül cuma günü şubelere gelmemek suretiyle davete icabet etmediği görünenler İstiklal mahkemesine verilecektir.

SAĞ CENAHTA VE MERKEZDE DÜŞMANIN ÇEKİLDİĞİ GÖRÜLMYE BAŞLADI

Dün gece geç vakit cephede bulunan hususi harp muhabirimizden alına gayet önemli telgraf.

6 Eylül, gayet aceledir. (Cephede buluna harp muhabirimizin telgrafıdır.): Düşmanın iki günden beri yaptığı taarruzların büyük zararlarla geri atılması üzerine, düşmanda çekilme alametleri görülmeye başlamıştır. Sağ cenahımızın ve merkez mıntıkamızın karşısındaki düşman birliklerinin, parça parça, kıta halinde güneybatıya yürüyen kollarıyla çekildikleri görülmüştür. Kumanda heyetimizce bu harekâtın mahiyeti henüz tespit edilememişse de çekilme alameti ile yüz yüze olduğumuz muhakkaktır.

6. SAYININ ARKA SAYFASI

BU NE REZALET?

Bizim için kan dökenlerin muhterem, mübarek ruhlarına böyle mi mukabele edilecek?

İki gün oluyor, hiç birimizin, aklımızın kabul edemeyeceği, hiç birimizin işittiği zaman iğrenmekten kendini alamayacağı, çirkin bir hadisenin meydana geldiğini haber aldık. Koca bir milletin istiklali bahis mevzu olduğu şu dakika binlerce kahraman cephe boylarında kanını dökerken, içimizde bu memleketin evladı olduğunu iddia eden bazı adamlar eğlence, zevk ve neşe ile meşgul oluyorlar. Bu kadarla kalsa yine bir derece... Fakat bu esnada dinin ve kanunun menettiği bu işleri yaparak rakı kadehini ağzına atarken sıkılmadan ve utanmadan “Şehitlerin ruhlarına.” deniliyor. Bunu ispat eden bir zat olayın şahidi oluyor...

Bu efendiler hiç düşünmüyorlar mı ki onlar zevk ve neşe ile meşgul iken yüzlerce Türk kahraman kanını, onları muhafaza için döküyor? Yüzlerce dul kadınlar, yüzlerce yetimler ağlıyor. Öte tarafta düşman işgali altındaki ana topraklarımızda ak sakallı ihtiyarlarımızın gözleri oyuluyor, hemşerilerimizin ırzına geçiliyor, beşikteki çocuklarımızın gözleri oyuluyor...

Bu adamlar maalesef memleketin aydın sınıfından olduklarını iddia ediyor, aveneleri ile de aydınları lekeliyorlar. Bunların şimdilik isimlerini sükûtle geçerek sadece Niğde eski mutasarrıfı ile diğer üç dört Müslüman (!) ve iki çalgıcı Hristiyan'dan ibaret olduğunu ve hadisenin Kayseri'nin göbeğinde, Seten Mahallesi'nde, Afgan Sefarethanesi karşısında meydana geldiğini söyleyebilirim. Zabıta işe vaziyet etmiştir. Mutasarrıfın, ilgili memurların emniyetle dikkatlerini çekmek isteriz. İlgililer memleketin kaderi bahis mevzu olduğu şu sırada kanlarını memleket için dökenlere Fatihalar göndererek ve onların çocuklarına ellerinden gelen yardımı yapacaklarına, şüheda ruhuna diyerek rakı içen bu adamları İstiklal mahkemesine sevk etmeli ve uygun cezalara çarptırılmalıdır. Gazetemiz bu meseleyi sonuna kadar ehemmiyetle takip edecektir.

KONYA ÂSİLERİNİ MAHKEME EDEN HEYET

Konya İstiklal Mahkemesi'nin teşkili ve mahkeme heyetinin mahalline giderek vazifeye başlamaları üzerine adliye mahkemelerinde muhakemeleri yapılan Konya isyanı hainleri, tertip edicileri İstiklal mahkemelerine devrolunmuş ve bu esnada adı geçen mahkemedeki bazı yolsuzlukları tespit edilen Konya Bidayet Ceza Mahkemesi

heyetinden bazıları da İstiklal mahkemesine gönderilmiştir. Adliye vekâletince işinden el çektirilenler, Reis İhsan, üye Sabit ve Refet efendiler ve diğerlerinin meselede alakasının olmadığı anlaşılmıştır. Dün bu konuda Adliye Vekâleti Sorgu Hâkimi Fikret Bey bu mesele hakkında henüz kâfi derecede malumat olmadığını beyan etmiştir.

YUNANİSTAN'DA KARIŞIKLIK - BAHRİYELİLERİN İSYANI

Yunanistan'da büyük ölçüde hoşnutsuzluk başladı. Yunan Bahriyelilerinin isyanı Avrupa'da fena bir tesir bıraktı. Yunanistan'ın dâhili, siyasi karmakarışıklığına dair Elefteros Tibos gazetesinin dikkat çeken neşriyatı...

ANKARA-4 Eylül (A.A.): Atina gazetelerinden anlaşıldığına göre Yunanistan'ın hemen her tarafında büyük ölçüde hoşnutsuzluk alametleri var. Gazeteler, partiler birbirlerini bu çıkmaz yola sapıldığından dolayı suçluyor. Yekdiğerlerini şiddetli şekilde tenkit ve itham ediyorlar. Yunan bahriyelilerinin isyanı Avrupa'da pek fena bir tesir meydana getirmiştir. Yunanlıların dâhili siyaseti tamamen karışık ve beceriksiz bir hal almıştır. İhtilal içerisinde bulunan Girit'e Atina hükûmeti henüz münasip bir vali bulup gönderememiştir.

ANKARA-4 Eylül (A.A.): Atina'da çıkan Elefteros Tibos gazetesi sonu gelmeyen muharebeden dolayı Yunanistan işlerinin tamamen karışık olduğu bir zamanda geniş ölçüde ayaklanma ve karışıklıkların ortaya çıkacağını yazıyor.

DÜNKÜ TAARRUZLAR TAMAMEN PÜSKÜRTÜLDÜ

Harp muhabirimiz dünkü taarruzların kolayca geri atıldığını ve düşmana büyük kayıplar verdirildiğini bildiriyor.

6 Eylül (Cephede bulunan hususi muhabirimizin telgrafıdır.): Düşmanın bugün merkezden üç fırka ile yaptığı taarruz kolaylıkla def edilmiş, sürülmüş ve kendisine büyük zarar verdirilmiştir. Yunanlılar bir haftadan beri tebliğ vermemekte devam ediyorlar.

YENİ GETİRDİKLERİ SEÇKİN BİRLİĞİN BAŞINA GELENLER

Cephedeki özel muhabirimizin telgrafı: Düşmanın Tekfur Dağı'ndan (Tekirdağ) getirdiği birlik büyük zayıyata uğratılmıştır.

5 Eylül (Cephede bulunan özel muhabirimizin telgrafıdır.): Üç gün devam eden bir sükûnetten sonra dünden beri sağ cenahımızla merkez mıntıkamızda yeni muharebeler başlamıştır. Düşmanın bütün taarruzları

şiddetli mukabelelerle püskürtülmüştür. Fevkalade zayiata uğrayan düşmanın Trakya'da teşkil edip Tekfur Dağı'nda topladığı Prens Nikola kumandasındaki yeni seçkin fırkayı cepheye getirdiği ve yedi günden beri harbe soktuğu anlaşılmıştır. Düşmanın bu fırkası da fevkalade zayiata uğratılmıştır.

YUNAN GENEL KARARGÂHINDA ŞİDDETLİ TARTIŞMA VE YARALANMALAR

ANKARA: (5 Eylül özel muhabirimizin telgrafıdır.): Yunan genel karargâhında, son muharebelerdeki mağlubiyetler dolayısıyla ayrışma meydana geldiği ve hatta tartışmalar zuhur ettiğini evvelce bildirmiştim. Bu defa da aldığımız tamamlayıcı malumat bu haberleri tamamıyla doğrulamaktadır. Verilen tafsilata göre ayrılık bilhassa Yunan Umumi Karargâhındaki kurmay heyet arasında görüşlerin karşılaşmasından ileri gelmiş ve zuhur eden şiddetli münazaralar neticesinde birkaç kurmay subay yaralanmıştır.

HELE BİR KERE KENDİLERİNİ İDARE ETMEYİ ÖĞRENSİNLER

ANKARA- 4 Eylül: Yunanlıların İstanbul'u işgal etmek tasavvurunu bahis konusu yapan Ebuninig İstendarit gazetesi diyor ki: Yunanlılar başkalarını değil hatta bizzat

kendilerini bile idareden acizdirler. Böyle bir milletin İstanbul önünde görülmesine mütefikler kati surette muhalefet edeceklerdir.

ALMANYA'DA KARIŞIKLIK

**Muhalif ve Taraftarlar Arasında
Çekişme – Didi Ojberik'in Katlinin
Tesirleri – Eski Kumandanlar ve
Generaller Lehide Nümayişler –
Basının Sekiz Günlük Yayın Tatili**

ANKARA-4 Eylül: Almanya'daki karışıklık devam etmektedir. İmparatorluk tarafları genç subaylar ile sosyal demokratlar arasındaki çekişme Ojberik'in katlinden sonra gittikçe alevlenmektedir. Eski kumandan ve generaller arasındaki işler devam ediyor. Alman hükûmeti bu münasebetle basına sekiz günlük yayın yasağı emrini vermiştir.

EMİR FAYSAL'IN IRAK KRALLIĞI

ANKARA: 5 Eylül (A.A.) – Londra'dan bildirildiğine göre Emir Faysal'ın Bağdat'ta Irak Krallığına çıkması merasiminde hiçbir hadise olmamıştır.

HİNT İHTİLALİ

**İhtilal Zannedildiğinden Daha Mühim-
dir – İngiltere'nin Takip Etiği Fena Siyasetin**

Neticesi ve Bir Makale – İsyan Bölgelerinde Örfi İdare İlanı

ANKARA: 4 Eylül (A.A.) – Eküdüpari gazetesi Hindistan’da meydana gelen yeni karışıklıklardan bahsederken diyor ki: “Bu ihtilal İngiltere’nin Türkiye ve hilafete karşı takip ettiği siyaset neticesidir. Bu siyaset devam ederse bu ihtilaller bir başlangıç mahiyetinde olacaktır. İleride olacak olaylar işin ehemmiyet ve ciddiyetini bir türlü görmek istemeyenleri feci şekilde hayretlere sevk edecektir.”

ANKARA: 4 Eylül (A.A.) – Hindistan umumi valisi Londra’ya çektiği bir telgrafta Güney Hindistan havalisindeki karışıklığın zannedildiğinden çok fazla önemli olduğunu bildiriyor.

ANKARA: 4 Eylül (A.A.) – Londra’dan haber alındığına göre Hindistan’ın isyan çıkan bölgelerinde örfi idare ilan edilmiştir.

MİLLÎ HEYECAN

**Bütün Millet Düşmanı
Anavatandan Atmak İçin Her Türü
Fedakârlığa Hazırdır.**

VİRANŞEHİR: 3 Eylül (A.A.) – Ana topraklarımıza saldıran Yunan ordusunun bu teşebbüslerini önlemek kahraman ordumuzun kati muzafferiyete kavuşmasına dua

için bütün halkın iştirakiyle gayet muazzam bir toplantı yapılmasına ve Misak-ı Millî’nin muhafazası için her türlü fedakârlığın ifasına karar verilmiştir.

ANKARA: 4 Eylül (A.A.) – Genç Sancağından ulemadan Mola Mehmet, Belediye Reisi Mehmet, Müftü İlyas, Şeyh Eyüp Abdullah, ulemadan Ali Efendiler imzasıyla aşağıdaki telgraf alınmıştır:

“Sancak ve civarından eşraf ve ulema ve şeyhler ve belediye reisleri ve bütün ahali hükûmet konağı önünde muazzam bir toplantı yaparak memleketimizin hayat ve istiklalini mahvetmeye niyetlenen düşmanı, emsali görülmemiş bir kahramanlık ve fedakârlıkla kahr ve mahveden şanlı ordumuza selam ve ihtiramlarımızın takdimine ve millî emelimizin elde edilmesine kadar her türlü fedakârlığı yapmaya hazır bulunduğumuzun ilanına karar verildi.”

KONYA’DA BİR ZALİMİN İDAMI

KONYA: 4 Eylül – İsyan olaylarında kendisine verilen yüzbaşılık rütbesiyle olmadık zulümler işleyen Osmanoğlu Topal Mevlüt İstiklal mahkemesi kararıyla bu gün hükûmet meydanında asılarak idam edilmiştir.

GÖREVDEN ALINMA VE MAHKEMEYE SEVK

Konya merkez Orman Müfettişi Esat Bey, yolsuz muamelelerinden dolayı görevinden azledilmiş olduğu ve mahkemeye sevk edileceği haberi alınmıştır.

TEŞEKKÜR

Kayseri’de yayımlanmamız sebebiyle hakkımızda samimi tebriklerde bulunan “Kayseri” refikimiz ve yine bu münasebetle birçok tebrik mektupları gönderen muhterem okuyucularımıza bilhassa teşekkür ederiz.

ZABITA HABERLERİ

Evvelki gün Hacı Kasım Mahallesi’nden İran tabasından Hüseyin adlı şahsın evinde yasak silahlardan bir Fransız filintası bulunarak müsadere edilmiştir.

BAYİLİK YAPMAK İSTEYENLERE

Gazetemizin şehrimizde daha seri ve muntazam bir surette dağıtımını temin etmek üzere yeniden iki bayiye ihtiyaç olduğundan talip olanların matbaamıza müracaatları.

ADLİYE VEKÂLETİNDEN

Halen Kayseri’de bulunduğu haber alınan Nevşehir Sorgu Hâkimi Enver Efendi’nin iki gün içerisinde adliyeye vekâleti sicil müdür-lüğüne müracaat etmesi gerekmektedir.

KAYIP ARANIYOR

Altıncı Fırka Sekizinci Şınayder Topçu Dağ Batarya Kumandanı Yüzbaşı İsmail Hakkı Efendi,

Güney Cephesi Süvari Alayı Kudretli Dağ Batarya Kumandanı Teğmen İzmirli Rüştü Efendi,

Yukarıda isimleri yazlı subayların nerede olduklarının idarehanemize bildirilmesi insaniyet namına rica olunur.

8 Eylül 1337 Perşembe 7. Sayı

DÜŞMANIN PÜSKÜRTÜLDÜĞÜ VE GERİYE DOĞRU HAREKETİ RESMÎ TEBLİĞLE DE BELİRTİLMİŞTİR

Düşmanın taarruz kuvveti tamamıyla kırılmıştır. Tahmin edilemeyecek derece fazla olan kanlı zayıat düşmanı artık bir daha taarruz edemeyecek hale getirmiştir. Bugünlerde düşmanın çekilmesinin gelişmesini bekleyebiliriz.

Cephe için cephe gerisinde büyük faaliyetleri görülen Şark Cephemiz Kumandanı Kazım Karabekir Paşa hazretleri

Cephe için cephe gerisinde büyük faaliyetleri görülen merkez ordumuz kumandanı Nurettin Paşa hazretleri

RESMÎ TEBLİĞ: 6 EYLÜL 1337

Düşman taarruzları tamamıyla kırılmıştır. Geriye giden düşman birliklerinin Garp Cephesi'nin bazı kısımlarında üç günden beri devam eden taarruzları tamamıyla kırılmış ve bu akşam da bazı düşman birliklerinin geri gittikleri görülmüştür.

ÇEKİLMENİN GELİŞMESİNİ BEKLEYEBİLİRİZ

Düşmanın geriye doğru yaptığı hareket acaba aldatma bir mahiyette midir? Herhalde şu üç dört gün zarfında pekiyi haberler alacağımızı ve büyük zaferlerin arifesinde bulunduğumuzu tahmin edebiliriz. Allah, hak için çarpışan bizimle beraberdir.

HARBİN VAZİYETİ VE ASKERİ HAREKÂT

Dün bu sütunumuzun son satırlarında “Belki bu satırları yazdığımız dakikada kahraman ordumuz Hakk’ın inayetiyle düşmanı çekilmeye mecbur eylemiştir. Herhalde yakın bir gelecek bize mutlu neticeyi müjdeleyecektir. Geleceğe itimat ile bakalım. Mutlaka muzaffer olacağımıza inanalım.” demiştik.

Hakikaten evvelki gece geç vakit cephe-deki harp muhabirimizden gelen telgraf ve bugünkü sayımızda bulunan altı eylül tarihli resmî tebliğ bizim bu fikrimizi doğrulamış ve Hakk’ın yardımı ile düşmanın sağ ve merkez mıntıklarımızda üç günden beri yapmaya başladığı taarruzları tamamıyla püskürten kahraman ordumuz düşman birliklerini geriye harekete mecbur etmiştir.

Gerçekten İstanbul’da yayımlanan “Pres D’ösüvar” gazetesinin de yazdığı gibi daima hakikatten bahseden ve pek ziyade mütevazı

olarak yazılan resmî tebliğimizin “Bu akşam da bazı düşman birliklerinin geri gittikleri görülmüştür.” demiş olması bizim için en büyük bir müjde mahiyetindedir.

Düşman pazartesi günü akşamüstü niha-yet bütün taarruz kabiliyetinin kırıldığını görmüş ve o gece özel harp muharibimizin telgrafında bildirdiği üzere sağ cenahımızın ve merkez mıntıkamızın karşısında parça parça kıta halinde güney batıya doğru yürüyüş kollarıyla çekilmeye başlamıştır.

Acaba düşmanın bu hareketinin bir aldatma mahiyetinde olması ve diğer taraftan taarruza başlaması ihtimali var mıdır? Buna cevap verebilmek için önce düşmanın bugünkü kuvvetlerini dikkate almak ve son şu birkaç günden beri meydana gelen olaylara göz atmak lazımdır. Düşman temmuzun yedinci gününden itibaren hemen pek az fasılalar istisna edilecek olursa, tam iki aydan beri hiç durmamış, mütemadiyen hareket halinde, bazen ilerleyerek yorulmuş, ekseriyle de ordumuzun karşısında kırılmış ve en iddialı saldırıları yaparak büyük zayıata uğramıştır. Düşman yorgunluk ve ordumuzun verdiği zararlardan başka susuzluk, açlık ve hastalık gibi bin türlü müşkülata uğramış taa Sakarya’ya kadar geldiğine ve geleceğine bin kere pişman olmuştur. Düşmanın zayıatı o derece fazladır ki dünkü nüshamızda görülmüş olacağı üzere Tekfur Dağı’ndaki

(Tekirdağ) hiç harbe girmeyen yeni kurulmuş olan bir fırkasını daha harbe sokmuş ve nihayet Avnik'te ordumuz tarafından imha edilir derecesinde ve büyük zayiata uğratılması üzerine harp meydanını terke mecbur olmuştur.

Böylece bu derece yorgun olan ve bu derece büyük zayiata uğrayan bir ordunun tekrar taarruza başlaması ihtimali olabilir mi?

Şu halde Yunanlılar sınır birliklerinin yardımı ile ordularının çekildiğini hissettirmek istemeyerek kaçacaklardır. Hatta buna başlamışlardır bile...

Herhalde şu üç dört gün zarfında pekiyi haberler alacağımızı büyük zaferlerin arifesinde bulduğumuzu tahmin edebiliriz.

Allah, hakkı için çarpışan bizimle beraberdir. (Askerî Mütahassıs)

REFET PAŞA HAZRETLERİNİN YENİ BEYANATI

Muharebenin ikinci safhasının oluşmasını da tam bir güvenle bekleyebiliriz.

Refet Paşa hazretleri diyor ki: “Düşmanın zayıfatı tahmin edilemeyecek derecede kanlıdır. Ben düşmanın taarruz kudret ve kabiliyetinin tamamıyla kırılacağına kani oldum.”

ANKARA: 6 Eylül (A.A.) – Dün cephe-den dönen Millî Müdafaa Vekili Refet Paşa hazretleri Hâkimiyet-i Milliye gazetesine şu beyanatta bulunmuştur:

On dört günden beri devam eden Sakarya Meydan Muharebesi'nde düşmanın bütün taarruzları ret ve defedilmiş ve düşman tahmin edilemeyecek kadar kanlı zayiata uğratılmıştır. Ben cephede yüksek kumanda heyetiyle görüştüğüm ve cepheyi gördükten sonra düşmanın bu taarruzlarından başka taarruz kudret ve kabiliyetinin tamamen kırıldığına kani oldum. Bugün diyebilirim ki Sakarya yollarında on dört günden beri devam eden meydan muharebesinin ilk safhasında bizim silahlarımızın galibiyeti ile ordularımız muzaffer olmuştur. Muharebenin bundan sonraki safhasının oluşmasını da tam bir güvenle bekleyebiliriz.

ESKİŞEHİR'İ TAHLİYEYE Mİ HAZIRLIYORLAR?

Rum ve Yunan mahfillerinde karamsarlık ve telaş son dereceyi buldu.

Yunan ordusunun bir haftada Ankara'yı fethedecek iken Eskişehir'i tahliye hazırlanması ve çok zayıflatılmış mağlubiyetler, Yunan halkının ve ordusunun maneviyatını pek fena sarstı.

ANKARA-6 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır.): Kahraman ordumuzun on beş günden beri devam eden düşman taarruzunu kahramanca hücumlarla püskürtmesi ve nihayet düşmanı büyük zayıat içerisinde çekilmeye mecbur bir hale getirmiş olması İzmir ve havalisindeki Rumlarla, Yunanlılar üzerinde pek fena tesirler bırakmıştır. Taarruzun ilk günlerinde, nihayet bir haftaya kadar Ankara'ya gideceklerini (!) ilan eden Yunanlıların bugünkü acıklı vaziyetleri hakkında olduğu kadar orduda dahi kötü tesir bırakmış ve muhalif askerî birliklerde itaatsizlik ve kumandanlarına hakaret edecek hadiseler olmuştur. Artık İzmir ve civarında her gün yapılan nümayişlerden eser kalmamış, malum palikaryalar başları eğilmiş, üzüntü ve ümitsizlik içerisinde dirler. Özellikle bugünlerde Eskişehir'in tahliye edilmek üzere olduğuna dair alttan alta dolaşan haberlerin doğurduğu telaş pek ziyadedir. Artık Yunanistan'da ne halkta ve ne de ordularında zerre kadar moral kalmamıştır.

ARTIK SESLERİ KISILDI

ANKARA: 6 Eylül (A.A.) – Harbin kendi aleyhlerine dönmesi neticesi karşısında Yunan gazetelerinin sesleri kesilmiş gibidir. Yantiris gazetesi harbin yalanlar içinde devam ettiğini söylüyor. Gerçekten bu cahil-

ler yüksekten atıp tutma imkânı kalmadığı zaman daima yalandan bahsederler.

DÜŞMAN ÇEKİLİYOR - CEPHEDE SÜKÜNET VAR

Gece yarısından sonra harp muhabirimizden gelen telgraf:

7 Eylül – (Cephede buluna özel harp muhabirimizin telgrafı):

Bugün cephede sükûnet vardır. Düşman halen çekilmeye devam ediyor. Çekilmenin hızlanması beklenmektedir.

7. SAYININ ARKA SAYFASI

RAHAT RAHAT ANKARAYA GELECEKLERMİŞ AMA...

**Keşif kollarımıza iltica eden iki
Bulgar'ın harp muhabirimize
anlattıkları.**

**Eskişehir'den hareket ederken
ordusunu nasıl kandırmıştı. – Düşman
ordusunun zayıyatındaki dehşet –
Yorgun birliklerden teşekkür eden yeni
bir birlik – Dönüşün sebepleri.**

**7 Eylül (Cephede bulunan harp muha-
birimizin telgrafıdır.):**

Düşmanın on, on beş günlük muharebelerde verdiği kayıpların miktarı pek müthiştir. Bugün Yunanlılardan kaçarak keşif kollarımıza iltica eden iki Bulgar'ın bana verdikleri beyanatlarına göre düşman Eskişehir'den sonra yaptığı harekette orduyu avutmak için artık bundan sonra Ankara'ya kadar yürüyüş yaparak gideceğini, hiçbir mukavemetle karşılaşılmayacağını, Türk ordusunun yalnız Yunan topçularının ateşiyle çekileceğini, Türkleri pek yakında tamamıyla imha edecekleri gibi propagandalarda bulunmuşlardır. Yunanlıların hareketlerini müteakip maruz kaldıkları şiddetli mukabele ordularının maneviyatını fevkalade sarsmış

ve günden güne artan kayıplarının verdiği dehşet orduda galeyan husule getirmiştir. Düşmanın zayıyatı o kadar müthiştir ki bir nefere dört hayvan bırakılmak üzere taşıyıcı askerleri bile harbe sokmaya mecbur olmuş, imha edercesine bozulan ikinci ve on ikinci fırkaları ile pek çok noksan mevcutlu birleşik bir fırka teşkil etmişlerdir. Diğer taraftan orduda cephanesizlik da yüz göstermiş, Bursa'dan otomobille getirilen cephaneler tükenmiştir. Düşmanın iki günden beri başlayan çekilmesinin sebebi de en çok zayıyatın fazlalığı ve cephanenin noksanlığından başka askerlerin moralinde meydana gelen çöküşe bağlanmaktadır.

İNGİLİZ GENERALİ HARRINGTON'UN BEYANATI

Sakarya etrafında harp eden Türk ordusu muhakkak galip gelecektir.

Muharebenin son safahatı yabancı çevrelerde ordumuzun lehine fevkalade iyi tesir meydana getirmiş ve İngiliz General Harrington bir ziyafette pek fazla lehimizde beyanatta bulunmuştur.

ZONGULDAK-6 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafı): Sakarya önlerinde devam eden Türk-Yunan muharebelerinin bir haftadan beri aldığı vaziyet, muharebenin son safhaları yabancı çevrelerde Türk ordusu

lehinde fevkalade iyi tesir meydana getirmiştir. O derece ki az önce İstanbul'da İran sefarethanesinde verilen resmî bir ziyafette davetli bulunan meşhur İngiliz Generali Harrington Türk ordusunun muhakkak galip geleceğinden bahsederek ordumuzun meziyetlerini zikretmiş ve pek ziyade lehimizde beyanatta bulunmuştur. Bilhassa İngiliz Generali Harrington'un bu tarzdaki beyanâtı Yunan resmî ve askerî çevrelerinde endişe ile karşılanmıştır. İstanbul ve yabancı basın ordumuzun kudret ve cengâverliği hakkında uzun uzadıya neşriyatta bulunmaktadır.

İTİLAFLAR DEVLETLERİ BİLE YUNAN MEZALİMİNİ İTİRAF ETTİLER

İtilaf Devletleri Yunan işgali altındaki yerlerde yapılan tahkikatın müspet netice verdiğini ve Yunan mezaliminin tahakkuk ettiğini hükûmetimize bildirmiştir.

ANKARA- 6 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır.): İzmir'in işgalini müteakip yapılan teşebbüsler üzerine İtilaf Devletlerinin Yunan mezalimini araştırmak maksadıyla İzmir ve havalisine yabancı bir araştırma heyeti gönderdikleri ve bu heyetin Yunanlıların yaptığı mezalim hakkında delillere dayalı bir rapor tanzim ve taktim eylediği halde bunun dikkate alınmadığı malumdur. Bu defa gelen malumata göre İtilaf Devletleri

son defa Gemlik ve Mudanya havalisine gönderdikleri araştırma heyeti raporunda Yunanlıların Müslüman ahaliye yaptığı mezalim ve kötülöklere vâkıf olmuşlar ve tahkikatlarının olumlu netice verdiğini, bunun için Yunanistan'la müzakere teşebbüslerinde bulunduklarını, dolaylı olarak hükûmetimize bildirmişlerdir.

TÜYLERİ ÜRPERTECEK MEZALİM VE KÖTÜLÜKLER

Güzel İzmir'imizde Yunanlıların zavallı kardeşlerimize reva gördüğü mezalim – Deniz ortasında yollarından çevrilen ve bilinmeyen bir yere götürülen Müslümanlar.

ANKARA: 6 Eylül – İzmir'de Müslümanlara karşı yapılmakta olan zulüm ve hakaret son günlerde yine şiddetini artırmıştır. Müslümanlar artık geceleri sokağa çıkamayacak bir hale gelmişlerdir. İzmir Yunan Postanesi, işgal sahaları için İtalyan postaları vasıtasıyla Anadolu'dan gelen mektupları kabul etmemektedirler. Yolcular, postalar vesair nakliyat görülmemiş bir zorluk ve gözetleme altında bulunduruluyor. Düşmanın esir diye İzmir'e getirdiği Türklerin harman ve tarlalarında, işleri başından toplanmış bir takım zavallı köylüler olduğu görülmektedir. Yunan jandarmaları bunları teşhir için, kendi

kıyafetleriyle İzmir sokaklarında, özellikle Rum mahallelerinde dolaştırmak ve yerli Rumların taciz ve hakaretlerine maruz bırakmak suretiyle eğleniyorlar.

ANKARA: 6 Eylül – Yunanlıların zulmünden dolayı evvelce İstanbul'a kaçıp, bu defa Yalova ve diğer havalideki köylerine dönen muhacirlerin bindiği vapur, yolda bir Yunan torpidosu tarafından çevrilerek, kadın ve çocuklar Heybeli Ada'ya çıkarılmışlar, erkekler meçhul bir semte götürülmüşlerdir. İstanbul hükûmeti bunlar hakkında siyasi girişimlerde bulunmuştur.

KAHRAMANLARIMIZLA HABERLEŞME

Askerlik şubelerinde, cephedeki kahramanlarımıza mektup yazılmak üzere teşkilat meydana getirilmiştir.

Bunların zarf ve kâğıtlarını hükûmet temin edecek, köylerden gelen kardeşlerimizin mektupları yazılacaktır.

Millî Müdafaa Vekâletinden bütün asker alma kalemlerine tebliğ edilen emirname suretidir:

Her asker alma şubesi merkezinde, pazar yerine yakın bir yerde mektup odası adı altında bir kuruluş vücuda getirilecektir.

Pazar kurulduğu gün Millî hükûmet ve askeriyenin emri altında bulunan kâtip ve

yazıcılardan, ihtiyaca tamamen kâfi gelecek miktarda bu kurumda toplanacak, bunların kâğıtları hükûmetçe karşılanmak üzere pazar yerine gelecek kardeşi, oğlu, baba veya akrabaları cephe bulunduran askerlerin ailelerine ücretsiz mektup yazacaklardır. Adreslerin gayet okunaklı ve açık olmasına dikkat edilmelidir. Kâğıt ve zarf şubelerin bütçesinden temin olunacaktır. Her yerin en büyük mülkiye memuru ve şube reisi bu hizmetin tamamıyla düzenlenmesinden sorumludur.

Aynı suretle cephe bulunduran birlik kumandan ve subayları da askerinin ailelerine yazacakları mektupların muhakkak yazılması için gerekli tedbirleri alacaktır. Bu işi temin etmek için gerekli zarf, kâğıt ve kartpostallar kıtalara gönderilmek üzeredir. Daha sonra ihtiyaç hasıl oldukça umumi levazımdan istenmelidir. Köylere kadar bütün adreslerin ve aile ünvanlarının açıkça yazılması lazımdır.

Asker alma şubelerinde, kıtalarda ve kurumlarda bu uygulama en ücra köylere ve en ufak müessese ve kıtalara kadar ilan edilmeli ve bu şefkat ve muhabbet yardımının kıymeti anlatılmalıdır.

Postanelere gelecek asker mektuplarının yerlerine teslimi jandarmalar için bir muhabbet ve namus borcu telakki edilecektir. Bu hususta kaza jandarmaları kendi takımları

ve karakol kumandanları vasıtasıyla, kendi emirlerinde bulunan köy korucularından da istifade etmeli ve bu mektupların yerlerine kadar sevkini temin edecek bir usul tanzim edilmelidir. Bu vazifenin tanziminden her rütbedeki bütün jandarma kumandanları mesuldür.

Pulsuz asker mektuplarının yerlerine gitmediği hakkında, çevrede bir kanaat vardır. Posta ve telgraf umum müdürlüğü bu kanaatin yanlış olduğunu açıklayıp ispat edecek kesin tedbirleri almalıdır.

ESİRLERİN DEĞİŞİMİ İÇİN İNGİLTERE BİZİMLE KONUŞACAK

ZONGULDAK-6 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır.)-

Son günlerde İngiltere hükûmeti Anadolu'da bulunan kendi esirleriyle, İngiltere müstemlekelerinde bulunan esirlerimizin değişimi hakkında Ankara hükûmetine müracaat etmek üzere girişimde bulunmaktadır.

KAYSERİ MUHASEBECİLİĞİ

Şehrimiz Muhasebecisi Hikmet Bey emekliye sevk edilmiş ve yerine Sivas Defterdarı Faik Bey tayin olunmuştur.

BAYİLİK YAPMAK İSTEYENLERE

Gazetemizin şehrimizde daha seri ve muntazam bir surette dağıtımını temin etmek üzere yeniden iki bayiye daha ihtiyaç olduğundan isteyenlerin matbaamıza müracaatları gerekmektedir.

9 Eylül 1337 Cuma 8. Sayı

SAKARYA ZAFERİ: SAĞ VE SOL CENAHTA BAŞLAYAN KARŞI TAARRUZLARIMIZ ÜZERİNE DÜŞMAN BİR ŞEKİLDE KAÇMAYA BAŞLAMISŞ KAHRAMANLARIMIZ MAĞLUP DÜŞMANIN SİPERLERİNE GİRMİŞTİR

Düşmandan çekilme belirtileri görülmesi üzerine karşı taarruzlarımız hem sağ hem de sol cenahlarımızdan başlamıştır. Sağ cenahta iki düşman alayı perişan edilmiş, sol cenahta kahramanlarımız düşman siperlerine girmiştir. Yüzlerce düşman ölüsü vardır. Namağlup Türk ordusu henüz âdeti sayılmayan birçok esir almış, mühimmat, harp silahları ve bombalar ele geçirmiştir. Karşı taarruzumuz Hakk'ın yardımıyla devam etmektedir.

ANKARA-8 Eylül – (Acedir)-Cepheden bugün aldığımız malumata göre harbin durumu aşağıdadır:

Sağ cenahta kahraman birliklerimizin yapmış olduğu karşı taarruz neticesinde düşmanın iki alayı pek perişan surette çekilmeye mecbur olmuştur. Düşmandan esir, silahlar ve mühimmat alınmıştır. Bu

noktada düşmanın ilk kaybı olarak beş yüz kadar ceset sayılmıştır.

Sol cenahta taarruz eden kahraman birliklerimiz devamlı ve şiddetli muharebelerden sonra düşman siperlerine gitmiştir. Düşmanın üç hattan ibaret olduğu ve İngiliz bombaları ile dolu olduğu görülmüştür. Burada iki yüz kadar düşman ölüsü sayılmıştır. Düşmanın ağır ve hafif makinalı tüfeklerinden başka sayısı henüz bilinmeyen bomba ve silahı ele geçirilmiştir. Taarruzumuz bu bölgenin diğer kısımlarında da devam etmektedir. Bugün yapılan tayyare keşfine göre düşmanın çeşitli sınıflardan oluşan bir kolunun karma karışık bir surette batıya doğru geriye gitmekte olduğu anlaşılmıştır. Anadolu Ajansı, Allah'ın yardımıyla yakında okuyucularına daha büyük müjdeler vereceğini ümit eder.

YAKINDA ESKİŞEHİR'E GİREBİLİRİZ

Birbirinin ardından gelen haberlerle görüşleri daima doğrulanan askerî mütehasssımız yakında Eskişehir 'e girileceğini söylüyor.

RESMÎ TEBLİĞ 7 EYLÜL 1337

Cephenin muhtelif noktalarında düşman mevzilerine yapılan taarruz ve baskılarla bazı mühim noktalar düşmandan ele geçirilmiş ve geri alınmıştır. Bir miktar esir alınmış ve makinalı tüfek elde edilmiştir. Her iki cenahtan düşman gerilerine akın yapan süvarilerimiz düşmanın otomobil kollarına taarruz ederek bir hayli zayıat verdirmiştir.

HARBİN DURUMU VE ASKERÎ HAREKÂTİMİZ

Birbirinin ardından gelen haberler kahraman ordumuzun zaferini doğruladı. Dün askerî durumu tetkik ettiğimiz anda “Düşmanın çekilmesinin gelişmesini bekleyebiliriz.” demiş ve hatta bunu makalemize başlık yapmıştık. Müjde verelim ki artık beklemeye gerek kalmamış düşmanın çekilişi tamamıyla başlamış ve gelişmiştir.

Kahraman ordumuz dün gelen haberlere bakılırsa zaten tahmin ettiğimiz gibi düşman ordusunu öylesine mağlup ve perişan etmiştir ki “Sakarya Zaferi” harp tarihinin sayılı sayfalarından birini teşkil edecektir. Artık muhakkak ve fiilen belli olmuştur ki Türk ordusu namağluptur. Türk ordusu kahramanlar ordusudur. Türk ordusunun yalnız son bir sene içerisinde kazandığı

zaferlerden “Sakarya Zaferi” bunu bir kere daha doğrulamış ve ilan etmiştir.

Son askerî harekâta gelince resmî tebliğlerin ve telgraf haberlerinin bize verdiği tafsilata nazaran ordumuz düşmanın taarruz kabiliyetini tamamen kırdıktan sonra bazı düşman kollarının geriye doğru hareketini gördü. Cephede bulunan hususi muhabirimiz bu hareketin mahiyetinin henüz kumanda heyetince açıklanmamışsa da çekilişin başlangıcı olduğunu haber verdi. Biz de o sıralarda bu fikri doğruladık ve hususiyle dün düşmanın geriye doğru yaptığı bu hareketin bir aldatma olmayacağını sebeplerini zikrederek yazdık. Hakikaten son gelen haberler bu görüşümüzü doğruladı. Ordu düşmanın bu hareketinin çekilmenin başlangıcı olduğunu kaydettikten sonra sağ ve sol cenahlarda derhâl karşı taarruza geçti ve kahramanlarımızın cengaverlik kudretleri sayesinde Hakk'ın yardımı ile bunda da muvaffak oldu. O derece ki namağlup ordumuz düşman siperlerine girerek birçok esir ve savaş mühimmatı aldıktan ve düşman leşlerini çiğnedikten sonra bazı mühim askerî noktaları da zabt ve geri aldı. Nitekim resmî tebligata göre sadece harp meydanlarında yedi yüz kadar düşman ölüsü sayıldığına göre, düşmanın pek çok yaralı verdiği ve netice olarak oldukça mühim zayıata uğradığını tahmin

edebiliriz. Bunun esasen büyük kayıplar içinde bulunan düşman ordusunu pek çok sarsmış olduğu muhakkaktır. Velhasıl bugün askerî vaziyet fevkalade lehimize bir cereyan takip etmeye başlamıştır.

Keşif tayyarelerimizin tespitlerine göre düşman, karma karışık bir vaziyette, yani doğru tedbirle hezimete uğramış bir halde doğuya doğru çekilmektedir. Bu çekilme namağlup Türk ordusunun hücumları karşısında yine devam edecektir.

Diğer taraftan her iki cenahtan düşman gerilerine akın yapan süvarilerimizin muvaffakiyetleri düşmanın çekilmesinde pek mühim bir sebep olmaktadır. Kahraman süvarilerimiz akınlarını büyük muvaffakiyetle yapmaktadırlar.

Ordumuz, son Yunan taarruzunun birinci safhasında olduğu gibi bu defaki ikinci safhasında da galip ve muzaffer olmuştur. Bu zayıtın bu suretle devam edeceği muhakkaktır. Artık ezilmiş bulunan Yunan ordusunun tutunması beklenemez. Böylece düşmanı takiben muzaffer ordumuzun pek yakında güzel Eskişehir'imize de gireceğini tahmin etmek pek güç değildir. Bu zaferin Eskişehir'den de sonra devam edeceği, Allah'ın inayeti ve ordumuzun kahramanlığı sayesinde ümidedilebilir.

Herhalde, evvelce de dediğimiz gibi geleceğe güvenle bakalım. Yakın bir gelecek Türk atlılarının yalnız Eskişehir değil İzmir sokaklarında da dolaşacağını bize gösterecektir.

Askerî Müttehassıs

KARA YAVŞAK TEPELERİNİ İŞGAL ETTİK

Cephede bulunan özel muhabirimizin dün gece gelen telgrafı- Düşmanı Çal Dağı eteklerinde takip ediyoruz.

Garp cephesindeki kahraman ordumuzun kumandanı İsmet Paşa hazretleri

Harp Muhabirimizin Telgrafı

8 Eylül – (Özel harp muhabirimizin telgrafı) – Sağ cenahımızda, merkezimizde ve sol cenahımızda dün Hakk'ın yardımıyla taarruza geçen kahraman ordumuz, pek büyük muvaffakiyetler elde etmiş ve önünde düşmanı perişan bir surette kaçmaya mecbur etmiştir. Düşman karşı taarruzumuzun daha başlangıcında önümüzden kaçmaya başlamış ve bir iki saat içerisinde harp meydanında beş yüzden fazla ölü bırakarak Çal Dağı eteklerine doğru çekilmiştir. Birliklerimiz burada hakim mevkiide olan ve pek mühim askerî noktalardan bulunan Kara Yavşak Tepelerini işgal etmiş ve düşmanın iki alayının dağıtılmış olduğu görülmüştür. Burada alınan esirlerin ifadesinden düşman ordusunun büyük zayıat verdiği ve zayıatın pek fena olduğu anlaşılmıştır.

Sol cenahımızda taarruz eden birliklerimize gelince, burada devamlı pek şiddetli muharebe olmuş ve nihayet düşman çekilmeye mecbur bırakılmıştır. Ordumuz, birbiri arkasına yapılmış üç sıra siperlere girmiş, burada binlerce İngiliz bombalarını ele geçirmiştir. Düşmanın sol cenahımızdaki büyük mağlubiyetinden sonra çekilmeye karar verdiği ve bunda da pek mühim zorluklara maruz kaldığı anlaşılmıştır. Düşman çekilmeye karar verdikten sonra muhtelif sınıflardan oluşan birçok kuvvet-

leri Sivrihisar'ın güneyinden batıya doğru gerilemektedir.

DÜŞMAN ÇAL DAĞI'NDAN ÇEKİLMYE BAŞLADI

8 Eylül- (Özel harp muhabirimizin telgrafı) – Muzaffer ordumuzla birlikte düşmanı adım adım takip ediyorum. Düşman sağ cenahımızda sabahleyin geldiği Çal Dağı'ndan da çekilmektedir. Düşmanın arkasında fevkalade faaliyet gösteren süvari birliklerimiz düşmanı burada da takip etmektedir.

8.SAYININ ARKA YÜZÜ

SİLAH BAŞINA

97, 98, 99 Doğumlular! Millet Sizi Bugün İçin Bekliyor, Koşunuz.

Mukaddes gayemizin sür'atle elde edilmesi için bugün hepinizin şubelerinizde toplanması lazımdır.

Millî hükûmetimiz üç gün evvel, "Millî gayemizin elde edilmesi ve düşmanın on günden fazla, büyük kuvvetlerle gurur içinde yaptığı saldırılarını Allah'ın izni ile defeden ordumuzun takviyesi için" şimdiye kadar çağrılmayan 97,98 ve 99 doğumluları silah başına çağırdı. Anavatan'a saldıran, her gün işgali altındaki topraklarımızda yapmadığı kötülükleri bırakmayan dünyanın en alçak milleti Yunanların bir an evvel mahvedilmesi ve tepelenmesi için meşru hükûmetimizin davetine hemen icabet ediniz. Sizin omuzlarınıza alarak düşmana çevireceğiniz silahın atacağı her kurşun, millî gayemizin elde edilmesi için giriştiğimiz faaliyetin ileriye doğru giden geniş bir adımını teşkil edecektir. Sizin cepheye koşarak ileri atacağınız her adım yüzlerce dindaşımızı, yüzlerce arkadaşımızı düşman esaretinden, düşmanın kötülüklerinden kurtaracaktır. Bugün vazifenizin başına koşmakla hem Allah'ın emrini yerine getirmiş olacak, hem

de memleketimize, milletimize en faydalı bir surette çalışmış olacaksınız.

97,98.99 Doğumlular! Koşunuz, Allah size selâmet versin. Burada bıraktığınız çocuklarınıza, ailenize, kardeşlerinize millet bakacaktır. Orada çocuklarınızı, ailelerinizi ve kardeşlerinizi düşman elinden kurtarınız. Koşunuz, onlar sizi bekliyorlar!..

AHMET MUHTAR BEY BUGÜN GİDİYOR

Geçenlerde Niğde Mutasarrıflığına tayin edildiğini yazdığımız Dâhiliye Vekâleti Memurlar Müdürü Ahmet Muhtar Bey'in-bugün görev yerine gideceğini haber aldık. Muhtar Bey mülkî memuriyetlerde uzun müddet çalışmış, birçok yararlıkları görmüş, kıymetli, azimkâr ve ismini müdrik bir idare memurumuzdur. Kendisinin muvaffakiyetini samimiyetle temenni ederiz.

YENİ MUTASARRIFIMIZ GELİYOR

Niğde'den Kayseri Mutasarrıflığına nakledilen Kemal Bey'in bugün gelişini bekliyoruz.

KARAMANLI ASIM'IN İDAMI

KONYA: 5 Eylül (A.A.) – Şehrimizde görevlerine devam eden İstiklâl Mahkemesi, Konya İsyanı olayını çıkaranlardan Karamanlı Asım'ın idamına karar vermiş ve

adı geçen, bu sabah Hükûmet Meydanı'nda idam edilmiştir.

ÜÇ HAIN DAHA ASILDI

İNEBOLU: 6 Eylül (A.A.) – İstiklâl Mahkemesinde idama mahkûm edilen Yuvan oğlu Vasil ile Şaki Çete reisi Raif ve Cıva Hasan bu sabah idam edilmişlerdir.

KONYA DARÜLEYTAM (YETİMLER YURDU) MÜDÜRLÜĞÜ

Konya'da bu kere tesisi hızlandırılan Darüleytam Müdürlüğüne eski Konya Maarif Müdürü Ferit Bey tayin edilmiştir.

ANTALYA POLİS MÜDÜRLÜĞÜ

Antalya Polis Müdürü Kamil Bey, Dâhiliye Vekaletinden aldığı emir üzerine evvelki gün memuriyet dairesine gitmiştir.

YANGIN OLAYI

Evvelki gün saat on sıralarında Yalman Mahallesinde Acem Ahmed'in zevcesi İkbâl'in kiralayarak oturduğu, Cevizoğlu Osman hemşiresi Akkadın'ın evinde dikkatsizlik neticesi olarak meydana gelen yangın başka tarafa geçmesine meydan verilmeksizin söndürülmüştür.

MAREŞAL FOŞ "ASIL MUHAREBE ŞİMDİDİR" DİYOR

Meşhur Fransız Mareşali diyor ki "Altuntaş'ta hakiki Yunan muvaffakiyeti yoktur. Asıl muharebenin neticesi şimdi görülecektir."

Zonguldak muhabirimizin telgrafı:

ZONGULDAK: 7 Eylül – (Özel muhabirin telgrafı) – Meşhur Fransız kumandanı Mareşal Foş, biraz önce Anadolu harbi hakkında yapmış olduğu beyanatında Türk ordusunun durumunu zikrettikten sonra, Yunanların muhakkak mağlup olacaklarını söylemiş ve beyanatına devam ederek demiştir ki:

"Yunanların Altuntaş'ta yaptıklarını söyledikleri muvaffakiyet tamamen stratejiktir. Yakında anlaşılacak asıl hakiki muvaffakiyetin kimde olacağı. Şu sırada Sakarya'da cereyan eden muharebeler neticesinde durum görülecektir."

Mareşal Foş'un dünyanın en söz sahibi bir kumandanı sıfatıyla bu tarzda verdiği beyanati, şimdiye kadar her gün bir muvaffakiyet (!) kazandıklarını ilan eden Yunanların mevkiini Avrupa yüksek mahfillerinde bir kat daha gözden düşürmüştür.

Diğer taraftan yüksek rütbeli bir Fransız subayı da diyor ki "Türk ordusu fevkalade harp kabiliyetine sahiptir. Onun karşısında

bulunan Yunan ordusu çökmüştür. Yakında foyası meydana çıkacaktır.”

ZONGULDAK : 7 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır)- Şimdi İstanbul'dan aldığım malumata göre büyük ve rütbeli bir Fransız subayı Türk-Yunan muharebeleri hakkında az önce beyanatta bulunmuş ve Türk ordusunun mutlaka muzaffer olacağından bahsederek demiştir ki “Yunan ordusu dâhili olarak berbat bir vaziyette-dir ve çökmüştür. Türk ordusunun kısa bir mukavemeti bile Yunan ordularının foyasını meydana çıkarmaya kafidir.”

DÜŞMAN ZAYIATI: 30.000 KİŞİ

Zayıatın bu miktarını Avrupa gazeteleri yazıyor. Yunan gazetelerinin, Avrupa basınının bu neşriyatını sessizce karşılamaları bahis konusu haberlerin dehşetini bir kat daha artırmaktadır.

ZONGULDAK: 7 Eylül (Özel muhabirin telgrafı) – Yunanlar Eskişehir'den sonra başladıkları taarruzu müteakip uğradığı büyük zayıat hakkında Avrupa basını uzun uzadıya neşriyatta bulunmaktadır. Tan vesaire gibi iyi ve belgelenmiş malumat alan yabancı gazeteler son on beş gün zarfındaki Yunan zayıatının; esir, ölü, yaralı ve harp dışı olmak üzere otuz bin kişiye ulaştığını yazıyorlar. Yunan gazetelerinin, bu neşriyatı görmez-

den gelmeleri bu haberlerin doğruluğunu bir kat daha artırmaktadır.

ZAFER MÜNASEBETİ İLE MEBUSLARIMIZIN MÜJDELEMESİ

Sakarya Zaferini müteakip mebuslarımızın seçim bölgelerine gönderdikleri telgraf:

Sakarya'da ordumuzun kazandığı büyük zafer münasebetiyle Ankara'da bulunan Büyük Millet Meclisi'nin muhterem üyeleri tarafından 7 Eylül tarihiyle seçim bölgelerine aşağıdaki telgrafı göndermişlerdir:

“Düşmanın bu defaki taarruzu muvafakiyetle geri atılmıştır. Hezimete uğrama emareleri başlamıştır.” Diğer taraftan Ankara'da bulunan şehrimiz mebusları Sabit, Osman, Ahmet ve Rıfat Beylerden Belediye Reisliğine dün aşağıdaki telgraf gelmiştir:

“Hakk'ın yardımı ile düşman bu taarruzunda da hezimete uğradı. Müjdeler.”

LEHLİLER'LE MÜNASEBETİMİZ

Leh (Polonya) temsilcisi, mevkiimizin sağlam ve askerimizin maneviyatının mükemmel olduğunu söylemiştir.

ANKARA: 7 Eylül- Lehistan'ın İstanbul temsilcisi Bodfu, Ankara hükûmetinin mevkiinin pek sağlam ve Türk askerinin kuvve-i maneviyesinin mükemmel oldu-

ğunu ve Türklerin silah bırakmayacaklarını ve çarpışmanın süresiz bir surette devam edeceğini söylemiş ve Türkiye-Lehistan münasebetlerinin öteden beri samimi olduğunu, gelecekte daha ziyade samimi ve dostane olacağını ilave etmiştir.

BİR İNGİLİZ GENERALİ

Sakarya Muharebelerinin Türklerin muvaffakiyetiyle neticelendiğine inandığını söylemiştir.

ANKARA: 7 Eylül (A.A.) – İstanbul'dan alınan hususi ve yarı resmî haberlere nazaran oradaki İngiliz askerî mahfillerinin son Sakarya Muharebelerine dair malumatı tamamı ile bizim lehimize. Bu cümleden olarak İstanbul işgal heyeti içinde mühim bir mevki sahibi olan bir İngiliz generali, bu muharebenin bizim muvaffakiyetimizle neticeleneceğine inandığını söylemiştir.

UMUMİ SEVİNÇ

Anadolu Sakarya Zaferini büyük sevinçlerle karşıladı – Her yerde tezahürat yapıyor.

ANKARA: 8 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır) – Sakarya'da yapılan muharebelerin birinci ve ikinci safhalarının kahraman ordumuzun muzafferiyet ve galibiyetiyle neticelenmesi ve düşmanın hezimete

uğrayarak geri çekilmeye başlamış olması, Ankara'da fevkalade sevinç hasıl etmiş, halk tezahüratta bulunmuştur. Taşralardan hemen gelmeye başlayan telgraflar, bütün Anadolu'nun fevkalade tezahürat ve sevinç içinde bulunduğunu göstermektedir. Zafer haberi buraya dün geç vakit gelmiş ve bütün mebuslar tarafından seçim bölgelerine telgrafla müjdelerde bulunmuşlardır.

BAŞIBOŞ ATLAR

Dün sabah Sivas Kapısı Caddesinde (Şeyh Tennurî Caddesi) sahihsiz bulunan bir arabanın hayvanları ürkerek, sokakta alabildiğine koşmaya başlamışlar ve Rus Sefarethanesi'nin binasına çarparak kayışı kırdıktan sonra durabilmişlerdir.

SÜRGÜNLERİN CEZALANDIRILMASI

Şehrimizde bulunan bazı sürgünlerin cezalandırılmalarına karar verilmiştir. Bunlardan Arif Oruç Bey, Kayseri'nin Bünyan Kazasına, Baytar Yüzbaşılığından çıkarılmış Affan ve Kenan Efendilerle, tutuklu bulunan Nazım Bey Şarki Karahisar'a, Osman İzzet Efendi de Sivas'a naklolunacaklardır. Adı geçenlerin nakil muamelesi bu günlerde yapılacaktır.

ANKARA SULTANİSİ TALEBESİNE

Kayseri’de Ankara Sultanisi Müdüriyetinden: Kayseri’de bulunan Ankara Sultanisi talebesinin kaydedilmek üzere Darüledep binasındaki mektep idaresine müracaatları.

DUMLUPINAR’DAKİ BİR AKINIMIZ

ANKARA: 7 Eylül (A.A.): Batris gazetesinin bir kaç gün evvel İzmir’den haber verdiği göre; Dumlupınar’ın güney batısında Banaz tren istasyonunu bir Türk kuvveti berhava etmek teşebbüsünde bulunmuştur. Tren hattı 318 ile 320. kilometreler arasında, dört noktada hasara uğramış ve iki yerinde beş altı metre kadar havaya uçurulmuştur.

İSTANBUL’DAN GELENLER

İstanbul Orman ve Madenler Bakanlığı Baytarlık İşleri Umum Müdürü Ali Rıza Bey İnebolu’ya gelmiştir. Kendisinin buraya geleceği haber alınmıştır.

ADANA BAYTAR MÜFETTİŞLİĞİ

Açık olan Adana Baytar Müfettişliğine Eskişehir Müfettişi Adil Bey tayin kılınmış ve memuriyet yerine gitmek üzere buraya (Kayseri’ye) gelmiştir.

İSTİFA

Baytar Baktiriliyolojihane Müdürü Şefik Bey memuriyetinden istifa etmiştir.

MÜMKÜN OLMAYAN BİR VAZİYET

ANKARA: 7 Eylül (A.A.) – İstanbul’da Türk kurmaylarından bir zat, İkdam gazetesi muhabirine verdiği beyanatında Yunan’ın son partiyi kaybettiğini, düşman için bir kıs muharebesine devam etmenin imkansız olduğunu söylemiştir.

MUALLİMLER DERNEĞİ ŞEHİRİMİZDE

Evvelce Ankara’da kurulan Türkiye Muallimler ve Muallimeler Derneği şehrimizde (Kayseri’de) toplanmış ve kongrede seçilmiş olan heyet idaresi faaliyete başlamıştır. Heyetin çalışmalarında muvaffakiyetlerini temenni ederiz.

Müdür-i Mesul: Nurullah Sami-Liva Matbaası

11 Eylül 1337 Pazar 9. Sayı

DÜŞMAN SOL CENAHTA SAZLAR, MERKEZDE KARA DAĞLIK AŞAĞILARINA ÇEKİLMEKTEDİR

Başkumandanımız Mustafa Kemal Paşa hazretleri dünkü raporlarında düşmanın kesin mağlubiyeti kabul ettiğine hükmetmiştir. Öğle raporuna nazaran ordumuz düşmanın vaziyetine göre lüzumlu tertibatı almıştır. Düşmanın çekilmesi devam etmektedir.

BAŞKUMANDANLIK RAPORLARI

Harp Muhabirimizin Telgrafı

9 Eylül – (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafı) – Düşmanın çekilişi ve ordumuzun takibi devam etmektedir. Başkumandan Mustafa Kemal Paşa hazretleri bu sabahki raporlarında düşmanın kati mağlubiyeti kabul ettiğine hükmetmektedir. Keza Başkumandanlık öğle raporlarında düşmanın vaziyetine göre ordumuzun tertibat almış olduğu belirtilmektedir. Şimdi düşmanın yeni bir fırkasının daha batıya doğru çekildiği gözetlenmektedir. Düşman bütün çekildiği yerlerde birçok ganimet bırakmaktadır.

Resim- Düşmanın kesin mağlubiyeti kabul ettiğini beyan eden Başkumandanımız ve muhterem reisi-miz Mustafa Kemal Paşa hazretleri

DÜŞMANIN ÇEKİLME İSTİKAMETLERİ

Özel harp muhabirimizin sabah telgrafı

9 Eylül – (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafı) – Kahraman birliklerimiz bütün cephede başlattıkları karşı taarruza devam etmektedir. Düşman her tarafta binlerce miktarda silah, cephan, eşya ve harp malzemesi bırakarak çekiliyor

ve firar ediyorlar. Birkaç günden beri mühim miktarda esir alınmıştır. Kuvvetlerimizin şiddetli tazyiki önünde çekilmeye başlayan düşmanın dünden beri sol cenahımızda Beğlik Köprü'den Sazlar istikametine, merkez mıntıkamızda da Kartal Tepe, Kara Dağlık aşağılarına doğru çekilmekte oldukları görülmüştür.

MİLLETİN AZMİ

Büyük ruhlu Türk milletinin bağrından kopan kahraman ordumuz, son bir sene zarfında harikalar yaptı. Birinci ve ikinci İnönü Zaferlerinden, Dumlupınar'daki büyük galibiyetinden sonra, şimdide Sakarya Zaferini kazandı ve bugünkü durumu birçok büyük zaferlerin daha arefesinde olduğumuzu bize gösteriyor. İtiraf etmeli ki bugünkü zaferlerin kazanılmasında siperlerde silah ve süngü ile çarpışanlar kadar değilse de, siper gerilerinde muhtelif şekillerde çalışanların da büyük hissesi vardır.

İki sene evvel ne idik, bugün ne olduk? Buna Allah'ta, tarihte, bütün dünyada şahittir. İki sene evvel cenazemiz için kefen hazırlanmış, mezarımız kazılmıştı. Bugün o kefeni yırttık ve o mezarı kapattık. İki sene evvel bizim ölüm kefenimizi hazırlayanlar, iki sene sonra bugün bize hayat elbiseleri dikmek için ellerini uzatıyorlar. İki sene evvel artık Türk'ün dünya üzerinde ismi kalma-

dığını iddia edenler ki – bunlar Avrupa'nın iyi niyetli (!) siyasileri idi- iki sene sonra bu gün doğuda barışın ve devletlerin dengesi- nin düzelmesinin ancak bağımsız bir Türk varlığı ile mümkün olacağını söylüyorlar.

Milletin azmi ve onun içinden çıkan Mustafa Kemal dehası, bugünkü yeni Türkiye'yi ve halkı, er meydanında yalnız kendisinin kuvvetiyle hâsıl ederek orduyu meydana getirdi. Millet bugün bütün varlığıyla Misak-ı Millî'nin gerçekleştirilmesine kadar, her ne pahasına olursa olsun mücadeleye devamla azmeylemiş ve şimdiye kadar bu gayeye vâsıl olmak üzere yürüdüğü yolun büyük kısmını katetmiştir. Küçük, büyük, kadın, erkek, milletin her ferdinin millî gayeye nasıl çalıştığını görmek için Anadolu'nun herhangi bir yerinde, şöylece bir günlük seyahat etmek, nasıl fedakârlıklarla çalıştıklarını size gösterecektir. Yollarda tesadüf edeceğiniz muhtelif cins arabaların ve yüzlerce insanın nereye gittiğini görürüz. Hepsi hükûmetin emrinde meccanen ve memnuniyetle iş görmekte olduklarını söyleyeceklerdir. Tesadüf edeceğiniz herhangi bir köyde yarım saat kadar oturunuz. Orada kardeşlerinizin hemen yanınıza gelerek “Efendi! Ne haberler var?” diyeceklerini ve “Ah! Şu düşmanı bir kere atsak” cümlesini ilave ettiklerini göreceksiniz. Köylü ile görüştüğünüz zaman, bütün varını orduya

terk ettiğini, yalnız işitmekle değil kendiniz de göreceksiniz.

Evet, bütün millet millî gayenin kazanılması için azmetmiştir. Milletın azmı böyle devam ettikçe orada daha büyük zaferler kazanacaklar ve ana vatanımıza saldıran düşmanı yalnız Eskişehir'den değil yakında İzmir'den de atacaktır. Buna imanımız vardır. K.S.

HARBİN DURUMU VE ASKERÎ HAREKÂT

Bugünkü hususi telgraflarımız arasında çok dikkat çekici haberler vardır. Bugünkü askerî harekâtımızı büyük bir dirayetle idare eden, Anadolu'nun millî kahramanı ve ordumuzun Başkumandanı Mustafa Kemal Paşa hazretleri dün sabah yayınladıkları raporlarında, düşmanın kesin mağlubiyeti kabul ettiklerini anlamış, diğer bir raporlarında dahi, ordumuzun düşmanın son vaziyetine göre gerekli tertibatı almış olduğunu beyan buyurmuşlardır.

Hakikaten evvelce dahi izah eylediğimiz üzere Büyük Sakarya muzafferiyetimizle düşman kesin mağlubiyete uğramış ve çekilmeye başlamıştır. Düşmanın bugünkü çekilme hareketleri sol cenahımızda Beğlik Köprü'den Sazlar istikametine ve merkezde de Kartal Tepe ve Kara Dağlık aşağılarına olduğuna ve esasen diğer bir düşman fır-

kasının da batıya doğru çekilmekte olduğu görüldüğüne göre, düşman halen çekilme istikametini Aziziye'ye yöneltmiş demektir. Aziziye, Eskişehir'in güney batısına tesadüf etmekte olup, kuzeyden Beğlik Ahır istasyonunun istikametindedir. Düşmanın burada bir müdafaa hattı yapıp yapmadığı kestirilemezse de çekilme veya müdafaaya geçeceği tahmin edilemez. Son vaziyet düşmanı o derece berbat ve perişan bir hale sokmuştur ki artık oralarda tutunabilmesine imkan kalmamıştır. Böylece düşmanın Aziziye'den daha gerilere çekileceğine ve oradan da çekilme istikametini Afyonkarahisar ve Dumlupınar'a yönelteceğine fazla bir ihtimal verilebilir. Düşmanın bu çekilme hareketleri, kumanda heyetimizce özel dikkatle takip edilmektedir. Nitekim Başkumandan Paşa hazretleri 9 Eylül tarihli öğle raporlarında ordumuzun, düşmanın vaziyetine göre tertibat almış olduğundan beyan buyurmuşlardır.

Diğer taraftan şayan-ı dikkat olan cihet, orta ve sol cenahlarımızda taarruz yaparak düşmanı firar ve çekilmeye mecbur etmişken, sağ cenahımızdaki düşman birliklerinin biraz da olsa ilerleme teşebbüsünde bulunmuş olmalarıdır. Bununla birlikte 8 Eylül tarihli resmî tebliğimiz buna dair bize kısa fakat kat'i izahat vermektedir: "Sağ cenah mıntıkasında düşmanın ilerleme teşebbüsleri

zayıatla püskürtülmüş ve takip edilmektedir.” Demek ki burada da düşmanın ilerlemesine izin verilmemiştir. Hatta çekilmeye bile mecbur edilmiştir ki, ordumuz düşmanın taarruzlarını geri attıktan başka kendisini takip etmektedir bile...

Böylece resmî tebliğlerin ve diğer özel cephe haberlerinin bize verdiği izahat, vaziyetimizin pek ziyade lehimizde olduğunu ve askerî harekâtın pek olumlu geliştiğini gösteriyor. Şu halde harp vaziyetimiz iyidir. Düşman çekilmekte ve ordumuz tarafından takip edilmektedir. Hakk'ın yardımıyla büyük muzafferiyetlerin arefesindeyiz.

Askerî Müttehassıs

RESMÎ TEBLİĞ: 8 EYLÜL 1337

Sağ cenah mıntıkasında düşmanın ilerleme teşebbüsleri zayıatla geri atılmış ve takip edilmiştir.

Merkez mıntıkasında tarafımızdan başlatılan taarruzlarla düşman mevzilerinin bazı mühim kısımları zapt edilmiş ve esir alınmıştır.

Dünkü ve bugünkü taarruzlarımız neticesinde düşmanın uğradığı zayıat mühimdir.

RESMÎ TEBLİĞ: 9 EYLÜL 1337

Merkez mıntıkasında taarruza devam eden birliklerimiz düşman mevzilerinin bazı kısımlarını zapt ile bir miktar tüfek, malzeme ele geçirilmiş ve esir alınmıştır. Elde edilen bütün esirlerin ceplerinde buğday ve arpa taneleri bulunmuştur.

DÜŞMANI SAKARYA ARKALARINA ATIYORUZ

Gece yarısından sonra harp muhabirimizden gelen telgraf: 10 Eylül – (Cephede bulunan özel muhabirimizin telgrafıdır) –

Düşman hezimete uğrayarak çekilmeye devam etmektedir. Anlaşıldığına nazaran düşman, Sakarya'nın batısına geçmeye çalışmaktadır. Ordumuz çekilen düşmana karşı taarruzlarını şiddetlendirmiştir. Anbean mühim neticenin elde edilmesini beklemekteyiz.

9.SAYININ ARKA YÜZÜ

ANKARA’DA TEZAHÜRAT

On bin kişilik büyük topluluk yeni askere alınacakların çağırılması münasebetiyle Ankara’da büyük tezahürat yapmış ve Cuma namazını eda etmiştir.

ANKARA: 9 Eylül – (Özel harp muhabirimizin telgrafıdır) - Ordunun takviyesi ve düşmana kat’i darbenin bir an evvel indirilmesi suretiyle millî gayenin bir an evvel elde edilmesi için, hükûmetin silah altına davet ettiği 1297, 1298 ve 1299 doğumlu vatandaşların çağırılması ve toplanması münasebetiyle bugün Ankara’da fevkalade tezahürat yapılmıştır. Bütün dükkânlar kapanmış, halk büyük topluluk halinde, aralarında yeni toplanan asker olacaklar olduğu halde, pek heyecanlı ve büyük bir toplantı yapılmıştır. Heyecan ve izdiham içinde Hacı Bayram-ı Velî Cami-i Şerifi namazgâhına toplanan halkın miktarı on bin kişiyi aşkındı. Kahraman ordumuzun muzafferiyeti, düşmanın çekilmeye başlaması münasebetiyle Misak-ı Millî’nin pek yakın bir zamanda elde edileceğine dair çok heyecanlı nutuklar verilmiştir. Daha sonra on bin kişilik büyük cemaat halinde Hacı Bayram-ı Velî Cami-i Şerifinde açık namazgâhta Cuma namazı kılınmış ve Cenab-ı

Hak’tan ordumuza yardım için dileklerde bulunulmuştur. Tesirli duaların okunmasını müteakip yeni toplanan gençler, mutlu ve büyük sevinç içinde şubeye gitmişlerdir. Millî heyecan son derecededir

HARİCİYE MÜSTEŞARI SUAT BEY

Bir müddetten beri şehrimizde bulunan Hariciye Müsteşarı Suat Bey’le diğer bazı hariciye memurlarının bugünlerde Ankara’ya gidecekleri haber alınmıştır.

YENİ MUTASARRIFIMIZ İŞİNE BAŞLADI

Şehrimiz mutasarrıflığına tayin olunduğunu evvelce yazdığımız Niğde Mutasarrıfı Kemal Bey, dün yeni vazifesine başlamıştır. Kemal Bey’i tebrik ve muvaffakiyetini samimiyetle temenni ederiz. Yeni mutasarrıfımızın, belediye işleri itibarıyla maalesef şimdiye kadar bakılmamış olan şehrimizde esasen bilinen faaliyetlerini göreceğimizi ümit ederiz. Dün şehrimize gelen Kemal Bey, memurlar ve memleket eşrafı tarafından, bir saat mesafede karşılanmıştır.

MUHASEBECİ FAİK BEY

Şehrimizin muhasebeciliğine tayin olunduğunu yazdığımız, eski Sivas Muhasebecisi Faik Bey, dün Mutasarrıf Bey’le birlikte şeh-

rimize gelmiş ve yeni vazifesine başlamıştır. Muvaffakiyetini temenni ederiz.

NAFİANIN (BAYINDIRLIK) FAALİYETİ (!)

Hayli zamandır Kayseri-Anbar yolunun tamir edileceğini, hatta mevcut amele ile işe başlanmış olduğunu işitiyorduk. Sose tamir değil, bilakis tahrip edilmiş. Nafia idaresi böyle kuru sözlerle vakit geçireceğine hiç olmazsa yolu eski haline döndürsün kafidir ve biz razıyız. Gölge etme başka ihsan istemem.

YİRMİ SEKİZ FIRARININ ELE GEÇİRİLMESİ

Polis idaresinin faaliyeti sayesinde az önce yirmi sekiz firari asker kaçağı ele geçmiş ve şubeye teslim edilmiştir.

GÖRDÜNÜZ MÜ HAMİYETİ

Mebuslara Örnek Olacak Bir Mebus

Talas'ta Darüleytamın (yetimler yurdu) islah, iaşe ve düzenlenmesini Gaziantep Mebusu Abdurrahman Lami Bey üzerine almıştır.

Şurada yanı başımızda Talas'ta bir Türk Darüleytamı var. Orada yüzü aşkın yetimimiz, bir taraftan doyuruluyor, yatırılıyor diğer taraftan tahsil ve terbiyelerine önem veriliyor. Darüleytam teşekkül ettiği zaman

buna yardım edilmiş, her şey temin edilmiş, devamını temin edeceğiz denilmiş... Bizde her şeyde yapılan şey bunda da olmuş. Daha sonra yüz üstü bırakılmış, ne hükûmet (Mutasarrıflık) ve ne de halk maalesef aldırmamış, oradaki yetimleri unutmuş. Hele hükûmet bu işte son derece ilgisiz bir vaziyet almış. Yetimlerimizin tahsil ve terbiyeleri şöyle dursun aç ve susuz bırakılmış. Bu sırada burada bulunan yabancı bir kurum, Amerikan Yardım Cemiyeti Darüleytamımızın yardımına yetişmiş, her ay beş yüz lira ödemeye başlamış, bu suretle bir zamandan beri, yetimlerimizin hiç olmazsa kuru ekmekle birer tabak bulgur çorbası ve pilavı yiyebilmesi, bu suretle açlıktan kurtulması, yabancı bir kuruluş tarafından temin olunmuş... Gördünüz mü fecaatı? Anadolu'nun göbeğinde Türk yetimleri ecnebi bir kuruluşun yardımına muhtaç oluyor. Hükûmet de bu vaziyet karşısında ilgisiz kalıyor, hatta halkın yardımına bile müracaat etmiyor.

Her ne ise, maalesef olan olmuştur. Dün memnuniyetle haber aldık ki Gaziantep'teki millî mücahadesiyle meşhur olan Gaziantep Mebusu Abdurrahman Lâmi Beyefendi biraz önce meseleye vâkıf olmuş ve Türk yetimleriyle dolu olan bu Darüleytamımızın islahiyle tanzimini ve iaşesini üzerine alarak bir heyet teşkiline teşebbüs etmiştir. Ken-

disinin bu teşebbüsünü pek yerinde bulur ve takdir ederiz. Gazetemiz bu teşebbüse memnuniyetle yardımcı olacaktır.

ZABITA OLAYLARI

Yakalama – Daha önce Bilecikli muhacir Cemile Hanım’ın dışarıda bulunduğu sırada evinden on bir parça eşyasını çalan ve takibat neticesinde bu işi yaptıkları belirlenen Keleşin Kör oğlan ile arkadaşı Ömeroğlu Hıdır evvelki gece yakalanmışlardır.

Direk Hırsız – Birkaç gün evvel Kale Mahallesinden Alim Efendi’nin direklerini çalan meşhur sabıkalılardan Keleş oğlu Hasan evvelki gece yakalanmıştır. Adı geçen kabahatini itiraf etmektedir.

İçmiş! –Evvelki gece sarhoş olarak postahane yakalanan İzmir muhacirlerinden Mustafa Efendi nezaret altına alınmıştır. Evrakı adliyeye verilecektir.

Yol Kesiciler – Hatice ismindeki kadını yirmi gün evvel yolda yürürken önüne geçerek zorla götürdükleri anlaşılan Zeybekoğlu Şükrü ve arkadaşlarının tahkikatına polisçe devam edilmektedir.

KRAL YARALANDI

Rodos’taki Muhabirimizin Doğrulan Bir Telgrafı

Kral’ın yaralı olması ve harbin iyi bir şekilde devam etmemesi, Yunan kamuoyunu üzüntüye düşürdü.

ANKARA: 10 Eylül (Özel muhabirimizin Telgrafıdır) – Bir müddetten beri cephede bulunan Yunan Kralı Konstantin’in yaralı olduğuna dair çıkan şayialar, şimdi Rodos’taki özel muhabirimiz tarafından gelen bir telgraf ile doğrulanmıştır. Kral’ın yaralanması ve ordularının bozulması Yunan askerî mahfillerinde ve kamuoyunda pek fazla telaş ve endişeyi mucip olmuştur.

KONYA ASİLERİNİN İDAMI

Konya İsyanı hadisesinin tertipçilerinden olup bir müddetten beri Konya Ceza Mahkemesinde mahkemeleri yapılan ve İstiklâl Mahkemesinin Konya’da teşkili üzerine oraya devrolunan asilerin mahkemesi az önce tamamlanmış ve bunlardan mühim bir kısmı idama mahkûm edilmiştir. İdama mahkûm edilip asılarak idam hükümleri yerine getirilenler aşağıda gösterilmiştir:

İsyan Valisi Mustafa Remzi, Mustafa Remzi’nin biraderi Mehmet Hilmi, Maz-

lumzâde Osman, Hacı Sabit, Ebe Mustafa, diğer Mustafa

ÇOK FAYDALI BİR TEŞEBBÜS

Biraz önce Maarif Vekâleti Orta Öğretim Umum Müdürlüğü, çok faydalı bir teşebbüste bulunmuştur: Köylülerimizin irşat ve aydınlanması için civarda bulunan köylere birer muallim göndermek... Orta Eğitim Umum Müdürü Kazım Nami Bey'in bu pek yerinde teşebbüsünü bilhassa takdir ederiz. Köylülerimizin irşat ve aydınlanmaya olan ihtiyacı pek fazladır ve bilhassa bu gün için buna şiddetle ihtiyaç vardır. Aldığımız tamamlayıcı malumata göre köylere taksim ve gönderilmek üzere bulunan muhtelif muallimlerin, hareketleri pek yakındır. Muvaffakiyetlerini temenni ederiz.

İSTİKLÂL MAHKEMESİNİN BİNASI

Geçenlerde yakında şehrimize (Kayseri) geleceğini yazdığımız Ankara İstiklâl Mahkemesi için kiralanan binada tam faaliyetle hazırlıklar yapılmaktadır. Hazır edilen bina Ankara'dakine göre daha geniş olup, kâfi miktarda odalardan müteşekkil ve mahkemeye mahsus geniş bir salona sahiptir. Binanın kiralınması ve içinin teftişi ve hazırlıkların yapılması için Mahkeme Başkâtibi Ali Rıza Bey'in pek ziyade himmeti

bulunmuş ve kendisi tam faaliyet içerisinde çalışmaktadır.

AFERİN ERCİYES LOKANTASINA

Kayseri Hilal-i Ahmer Merkezinden:

Dava vekillerinden ve Hilal-i Ahmer (Kızılay) Cemiyeti Kayseri merkez heyeti azasından Sait Azmi Bey'in, Saat Kulesi karşısında açmış olduğu Erciyes Lokantası, bugünkü hasılatının tamamını Hilal-i Ahmer Cemiyetine bağışlamıştır.

Memleketin temizlik ve nefasete riayet eden bir lokantaya ihtiyacını temin etmek suretiyle gösterdikleri himmet ve gayretten dolayı memnuniyetimizi belirtir ve teşekkür ettiğimizin lütfen ilanını rica eyleriz.

ZAFER MÜJDELERİ

Mebus Ahmet Hilmi (Kalaç) Bey'den Gelen Telgraf:

"Ordumuz muzaffer, düşman kahredilmiştir. Askerimizin kahramanlığı fevkaladedir."

Geçen günkü nüshamızda kahraman ordumuzun Büyük Sakarya Zaferi münasebetiyle bütün Büyük Millet Meclisi azası tarafından seçim bölgelerine zafer telgrafları çekilmiş olduğunu yazmıştık. Dün de Ankara'da bulunan şehrimizin mebuslarının

dan Ahmet Hilmi Bey tarafından aşağıdaki telgraf alınmıştır:

“Allah’ın yardımıyla ordumuz muzaffer olmuştur. Düşman kahredilmiştir. Askerlerimiz gösterdiği kahramanlık her türlü övgünün üzerindedir.”

ACABA NİYE GÖNDERİLMİYOR?

İşitiyoruz ki Satın Alma Komisyonu’nun satın aldığı yüz elliden fazla yük hayvanlarının ekserisi pek zayıf ve bir kısmı adeta işe yaramayacak hale gelmiş... Bunlar hâlâ burada duruyor. Henüz kullanılma yerlerine sevk edilmiş değiller. Acaba niye? Tekâlif-i Milliye Komisyonunun dikkatini çekeriz.

FUAT BEY’İN VEFATI

Dün büyük bir teessürle işittik ki teftiş göreviyle Yozgat’ta bulunan Çorum Mebusu Fuat Bey ahirete göçmüştür. Merhum, uzun müddet mülkî memuriyet ve müfettişliklerde bulunmuş, bilahare Çorum’dan mebus seçilerek Büyük Millet Meclisi’ne katılmıştı. Fuat Bey bir müddet önce Yozgat’a görevli olarak gidişini müteakip hastalanarak yirmi gün kadar yatmış ve nihayet Rahmet-i Rahman’a kavuşmuştur. Kederli ailesine taziyet dileriz.

ŞEHİRİMİZDE BİR DİŞ MUAYENEHANESİ

Bir müddet önce Eskişehir’den gelen Diş Tabibi Sezayi Bey’in şehrimizde (Kayseri) bir diş muayenehanesi açacağını memnuniyetle haber aldık. İhtisasın önemi fazla olan bu gibi hastalıklarda halk için pek faydalı olan bu teşebbüsü takdir ederiz.

REJİ MÜDÜRLÜĞÜ KULAKLARI ÇINLASIN

Geçenlerde Zincidere’deki Rum tütün-cüsünün, mamül ve mamül olmayan tütün paketlerini üç dört kuruş fazla fiyata sattığını yazmış ve Reji İdaresinin ehemmiyetle dikkatlerini çekmiştik. Hükûmetin tayin ettiği resmî bir fiyattan pek ziyade fazla ile satışa devam eden bu cüretkâr satıcının, işine eskiden olduğu gibi devam ettiğini hayretle görüyoruz. Zincidere gibi kulağımızın dibinde bulunan bir yerde Reji İdaresi bayinin böyle muamelesini görürde önüne geçmez ve geçmemekte hâlâ devam ederse, vah o Reji İdaresinin haline!.. Tekrar ehemmiyetle dikkatlerini çekiyoruz.

VEFAT

İktisat Vekâleti Müdürü Ali Rıza Bey'in kızı Nazmiye Hanımın, dünkü Perşembe günü, henüz pek genç yaşında vefat ettiği haberi alınmıştır. Kederli ailesine taziyet dileriz.

BAYİLİK YAPMAK İSTEYENLERE

Gazetemizin şehrimizde daha seri ve muntazam bir surette dağıtımını temin etmek üzere yeniden iki bayiye daha ihtiyaç olduğundan, talip olanların matbaamıza müracaatları.

12 Eylül 1337 Pazartesi 10. Sayı

TAARRUZLARIMIZ MUVAFFAKİYETLE DEVAM EDİYOR, DÜN DUA TEPE ÇEKİRDEKSİZ VE ÜÇ PINAR'I İŞGAL ETTİK

Düşmanın ric'at (çekilme) hareketi sağ cenahımız da dâhil olduğu halde bütün cepheye yayılmış, mukabil taarruzlarımız şiddetlenmiştir. Düşman önemle takip olunmaktadır. Dün muhtelif yerlerimizi düşman elinden kurtardık, birçok esir aldık ve harp mühimmatı ele geçirdik.

DÜŞMANIN DÜNKÜ KARŞI TAARRUZUNU BÜYÜK ZAYİAT VERDİREREK DEFETTİK - 11 TARİHLİ RESMÎ TEBLİĞ

Takip kuvvetlerimiz düşman gerilerinde müessir olmaya başladı. Köylerimiz yanıyor, düşman bütün çekildiği yerleri yakıyor. Birkaç günden beri merkez mıntıkasında başlayan ve 10 Eylül 1337'de bütün cepheye yayılan mukabil taarruzlarımız neticesinde bütün düşman, bilhassa sol cenahımız karşısındaki bütün mevzileri terk ile çekilmeye başlamış, bugün 11 Eylül 1337'de bu çekilmeyi gizlemek için merkez cenahımız aleyhine yönelttiği taarruzlar muazzam zayıatla geri

atılmıştır. Takip kuvvetlerimiz çekilen düşmanın yan ve gerilerinde tesirli olmaya başlamıştır. Düşman çekildiği istikametlerde bütün köyleri yakmaktadır.

**Kahraman ordumuzun kahraman Mehmetçiği
düşman karşısında dinini, milliyetini, namusunu
müdafaa ederken.**

HARBİN DURUMU - ANADOLU AJANSI TEBLİĞİ

ANKARA: 11/12 Eylül (A.A) – Cepheden bugün aldığımız malumata göre harbin durumu şöyledir: Ordumuz şiddetli taarruzlarıyla düşmanın sağ cenah mevzilerini işgal etmiştir. Düşmanın bu çekilmesi ve sıkışıp kalan birliklerini koruma maksadıyla Beğlik Köprüsü'ndeki mukabil taarruzu büyük telefata geri atılmış ve takip olunmaktadır.

YUNANLILARIN VAZİYETİ PEK VAHİMDİR

Yunan ordusu çekilirken pek fena vaziyete düşmüştür.

RESMÎ TEBLİĞ 10 EYLÜL 1337

Beğlik Köprü mıntıkasında tarafımızdan icra edilen taarruz neticesinde düşmanın mevzilerinin mühim kısımları zabt edilmiş ve düşmandan birçok top ve pek çok makinalı tüfek ve harp malzemesi ele geçirilmiş ve biri subay olmak üzere birçok esir alınmıştır.

HARBİN VAZİYETİ VE ASKERÎ HAREKÂT

Vaziyet-i harbiye düşmanı çekilmeye mecbur ettikten sonra lehimizde ve müsait bir durumda cereyan etmektedir. Ordumuz her gün yeni bir muvaffakiyet almakta,

her gün düşmanı daha fazla bir şiddetle takip etmektedir.

Şimdi vaziyet ne olacak? Düşmanın eylülün ikinci ve üçüncü gününe kadar olan vaziyeti, herhalde bizim için pek de lehimize değil gibi görünüyordu. Düşman epey ilerlemiş, kuzey ve doğuya doğru bir vaziyette, yiyeceği müthiş darbeden bihaber bulunuyordu. Bu sırada vaziyetini idrak eden ordumuz lüzumlu tertibatı aldıktan sonra mukabil taarruza geçti.

Düşman güneyde, yani bizim sol cenahımızda asıl hareket merkezinden o kadar uzaklaşmıştı ki, kendisi de oralara geldiğine geleceğine bin kere pişman oldu. Düşmanın oralardaki arazinin hiç müsait olmamasından dolayı menzil tertibatı hiç te yerinde değildi, bilakis pek berbatı.

Ordumuz mukabil taarruza geçer geçmez düşman derhâl çekilmeye karar verdi. Düşmanın bu hareketi bilhassa kahramanlarımızın hücumu karşısında pek çaresiz idi. Merkezden ve bizim sol cenahımızdan bazı düşman birliklerinin geriye doğru gittiği görüldü. Buna mukabil sağ cenahımızdaki düşmanın bilakis yerinde durduğu ve hatta taarruzda bulunmak istediği görüldü. Fakat sağ cenahta bulunan birliklerimizin şiddetli mukabeleleri önünde düşman burada da ilerlemeye muvaffak olamadı, hatta biraz geriledi.

Çekiliş başladığından beri düşmanın en çok sol cenahımızda ve mümkün mertebe süratli, sağ cenahımızda ise daha yavaş gerilemekte olduğu görülüyor. Bundan anlaşılacağına göre düşman, kuzeyde bulunan kıtaları yavaş yavaş çekilmekte, güneyde ve merkezde ri'cat eden kıtaları için bir emniyet tertibatı vücuda getirmek istemektedir. Düşmanın çekilme hareketleri ne olabilir? Resmî tebliğden ve hususi harp muhabirimizin bize verdiği izahattan ve oraların esasen malum olan vaziyetinden anlaşıldığına göre burada iki çekilme istikameti mevcuttur.

Doğrudan doğruya tren hattını takip etmek

Güneyden Sakarya Suyunu takip ederek, İlyas Paşa- Hacı Kale-Mehmet Bey yoluyla Aziziye'ye gitmek.

Düşmanın bu iki istikametten herhalde birincisini takip etmesi, hareket üssüne daha iyi bir vasıta ile ve menzil hizmeti daha iyi görülmek suretiyle gitmesini temin eder. Fakat acaba düşman bu yolu kolaylıkla takip edebilecek midir? İşte buna imkan bulmak pek müşkildir. Düşman güneydeki kuvvetlerini birinci çekilme istikametine, yani tren hattına getirebilmek için Beğlik Köprü'den geçmek mecburiyetini hissedecektir. Çünkü Sakarya'yı geçebilmek için kuzeyde sahip olduğu yegâne köprü budur. Kuvvetlerimiz burada maharetle idare

edildiği takdirde- ki bunda şüphe yoktur- düşmanın durumu pek fena bir vaziyete düşecektir. Hâlâ burada düşmanın imha edilmek ihtimali vardır. Aksi takdirde, yani düşman sol cenahımızda çekilen kuvvetlerini bu yoldan geçirmek istemez ve evvelce dediğimiz gibi Sakarya Suyu'nun yanından geçerek İlyas Paşa-Mehmet Bey yolunu takip ederse, yine birçok müşkilata maruz kalacaktır. Burada arazinin fenalığından menzil hizmeti bir türlü görülemeyecektir. Her halde her iki çekilme istikametini takibini de bilmeye muvaffak olmak pek müşkildir. Acaba düşmanın güneydeki kuvvetleri hangi istikameti takip edecek? Düşman ilk hamlede bir kısım birliklerini Sakarya'nın batısına çekmeye muvaffak oldu, fakat gerisi? İşte bu pek güçtür. Düşmanın güneyden geriye kalan kıtalarını Beğlik Köprüsünden öte tarafa alabilmesi, kendisi için adeta imkansızdır. Böylece düşmanın İlyas Paşa yolunu, menzil (konaklama) hizmetinin pek fena olduğunu bildiği halde, çaresiz takibe mecbur olacağı kuvvetli ihtimaldir. Aksi takdirde Beğlik Köprüsü üzerlerinde, gizli birlikleriyle mukabil bir taarruza geçmesi ve güneydeki birliklerimize bu suretle, orta tarafı işgal ettirmesi lazımdır. İşte biz bunu şüpheli görüyoruz.

Askerî Müttehassıs

HARP MUHABİRİMİZİN TELGRAFI

Dua Tepe, Çekirdeksiz ve Üç Pınar'ın işgali – Mühim miktarda esir ve ganimet.

11 Eylül – (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafı) – Düşmanın çekilmesi, sağ cenahımız da dâhil olmak üzere cepheye tamamıyla yayılmıştır. Cephenin her noktasında başlayan ve bugün bilhassa şiddetlenen taarruzlarımız muvaffakiyetle neticelenmektedir. Bugün bilhassa Beğlik Köprü mıntıkasında karşı taarruzlarımız pek fazla şiddetlenmiş ve Dua Tepe, Çekirdeksiz, Üç Pınar kahraman birliklerimiz tarafından işgal edilmiştir. Bugünkü muvaffakiyetimiz neticesinde her gün yağma edilen binlerce harp mühimmatı ve alınan yüzlerce esire ilave olarak, çeşitli top ve mühim miktarda silah, cephane ve harp malzemesi ele geçirilmiş, subay ve askerlerden oluşan mühim miktarda esir alınmıştır. Karşı taarruzlarımız halen şiddetle devam etmektedir.

10.SAYININ ARKASI

MÜTTEFİKLER BİLE...

Yunan taleplerine “Gülünecek şey” diyor. Romanya Hariciye Bakanı Naki Yuvanesko, Yunan talepleri münasebetiyle beyanatı.

Yunanistan hakkında dikkat çeken beyanat aldığı-mız Romen Hariciye Bakanı Naki Yuvanesko

Aşağıdaki satırlarda Zonguldak özel muhabirimizin dikkat çeken bir telgrafı vardır. Bir müddet önce yabancı memleketlere seyahat eden ve halen Paris'te bulunan Romanya hükûmeti Hariciye Nazırı Naki Yuvanesko, vermiş bulunduğu beyanatında Yunanistan'ın İstanbul ve Boğazlara dair son zamanlarda vukuu bulan taleplerinin ve bu konuda bazı mahfillerde cereyan eden münakaşaların gülünecek bir şey olduğunu ve Yunanların hadlerinden büyük bir işe

girişmiş olduklarını söylemiştir. Naki Yuvanesko gibi Avrupa siyasi çevrelerinde özel bir mevkii sahibi olan bir tanınmış siyasinin bu tarzda beyanatta bulunması ve bilhassa bu beyanatın, Naki Yuvanesko gibi Yunanların müttefiki bulunan Romen hükûmetinin Hariciye Nazırı sıfatına haiz bir zattan sadır olması, Yunanlar için ne elimdir!

Zonguldak muhabirimizin son Telgrafı şöyledir:

ZONGULDAK: 10 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır)- Paris'te bulunan Romanya Hariciye Nazırı Naki Yuvanesko, az önce vukuu bulan beyanatında ezcümle demiştir ki "İstanbul'un ve Boğazların Yunanistan'a verileceği sözü gülünecek bir şeydir. Yunanistan haddinden büyük davaya girişmiştir."

ASKER ALMA ŞUBESİNDE FAALİYET

Kayseri Asker Alma Şubesi işlemleri hakkında dün araştırmada bulunduk. Şubenin işlerinin, bilhassa yoğunluğuna rağmen 18 Ağustos 1337'den 6 Eylül 1337'ye kadar, yani pek kısa müddet zarfında 1294-1300 doğumlular arasında iki bin yüz askerin alınması temin edilmiş, bunların büyük kısmı sevk edilmiştir. Şube memurları ve müdürlerinin bilhassa şu sıralardaki semereli faaliyetlerini takdir ederiz.

SEVR ARTIK VEFAT ETMİŞTİR

Avam Kamarasında hararetli bir celse-Loid Corc'un Sevr'e dair beyanatına mukabil, Askevit'in suskun cevabı:

ZONGULDAK: 10 Eylül (Özel Muhabirimizin Telgrafı) – İngiliz Başvekili Loid Corc, Avam Kamarasının son toplantılarından birinde Doğu Meselesi hakkında beyanatta bulunurken, Sevr Anlaşması için demişti ki: "Sırası gelince Sevr 'de değişiklik yapılacaktır."

Loid Corc'un beyanatını bitirmesini müteakip kürsüye gelen Muhalif Parti Reisi ve eski başbakan Mösyö Askevit, Başvekilin bütün beyanatına karşı çıkmış ve ezcümle Loid Corc'un Sevr hakkındaki beyanatına cevaben: "Sevr artık vefat etmiştir" demiştir.

AVAM KAMARASINDA CEVAPSIZ KALAN BİR SORU

Müşterek Mebus Noverti'nin Loid Corc'a sorduğu bir soru; 16 Ağustos tarihli Tayms gazetesinden: Avam Kamarasından Hul Mebusu Mister Kinoverti, İngiliz tüccarlarının, Yunanlara karşı vatanlarını müdafaa etmekte olan Türklere- saldırgan Yunanlara olduğu gibi- silah satmaya müsaade edilip edilmeyeceği yolundaki sualine cevaben Mister Loid Corc demiştir ki:

İngiliz Mualif Parti Reisi Askevî

“Kraliyet ve imparatorluk hükûmeti bu memlekette silah ve mühimmat ihracını denetleyemez. Yalnız 1921 senesi mart’ının yirmi dördüncü günü kabul edilmiş kanun, bazı cins silah ve buna benzer maddelerin ihracını yasaklamıştır. İhracı yasak olan bu eşya listesi resmî gazetenin otuz bir Mart tarihli nüshasından neşredilmiştir. Bu listede yer alan eşyanın ocak ayından beri ne Türkiye ve ne de Yunanistan’a ihracına müsaade edilmemiştir. Sualin ikinci kısmına verilecek cevap olumludur. Ancak muhterem mebusun hasma yöneltmiş olduğu rolleri kabul edemem, Biz tamamen tarafsız

kalacağız. Hasımlar arasında asla bir fark gözetilmeyecektir.”

Mister Kinoverti: “Demek oluyor ki biz bu uygun olmayan ticarete devam edeceğiz?” Kinoverti’nin bu suali cevapsız kalmıştır.

ATINA’DA GECELİ GÜNDÜZLÜ MÜZAKERELER

Halktaki Telaş ve Endişe Kabineye de Sirayet Ediyor

ANTALYA- 10 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır): Yunan ordusunun bozulması ve çekilmeye başlaması üzerine Atina’da telaş ve endişe fevkalade artmıştır. Bütün Yunanistan büyük bir buhran içerisinde. Halkın galeyanı karşısında hükûmet ne yapacağını şaşırarak bir vaziyettedir. Kabinin geceli gündüzlü müzakereler yapmakta, bu müzakerelere hükûmet partisinden birçok mebus da iştirak etmektedir. Muhalif gazetelerin neşriyatı, hükûmetin durumunu pek ziyade sarsmıştır. Artık halk, hükûmet gazetelerine ehemmiyet vermemekte, Elefteros Betros, Rizusyastis gibi hakikati yazan gazeteleri almaktadır. Bahis konusu gazetelerin neşriyatı, birbirini müteakip verdikleri fena haberler, cepheden gelen acı istihbarat, ordunun elim vaziyeti kamuoyundaki üzüntü ve endişeyi bir kat daha artırmaktadır. İzmir’de de aynı vaziyet mevcuttur.

İNGİLTERE İÇİN EN MÜHİM MESELE

İrlanda meselesi ve şimdiye kadar cereyan eden müzakereler – İngiltere’de yayınlanan Deyli Kronikıl, Deyli Grafik, Deyli Tiyüz, Deyli Ekspres Gazetelerinin bu konudaki yazdıkları:

Londra’da çıkan Deyli Kronikıl diyor ki: “Sin Fayner’ler, birleşik hareket ile İrlanda’nın gayesi yalnız daimi bir mütareke değil, fakat düşmanlığın ebediyen tatil edilmesidir. Millî hak ve hürriyetleri için kaderlerini serbestçe tayin edebilmeler ve bunları kullanabilmelilerdir. Sin Fayner’ler bu fırsattan istifade mi edecekler, yoksa gerçekleri hayallerine feda mı edecekler?”

Deyli Grafik: Mösyö Delera’nın ortaya koyduğu delillerin bir münakaşaya esas olup olmayacağını soruyor ve bunun Sin Fayner’lerin İrlanda hakimiyetini anlayış tarzlarına bağlı olduğunu ilave ediyor.

Deyli Tiyüz ise: “İrlanda’ya yaptığımız teklifler, aramızdaki olumluların beklediği tarzda fevkalade geniş ve adaletlidir,” dedikten sonra: “İrlanda ahalisinin bu kadar güzel bir fırsatı yok etmeyeceğini zannediyoruz” diyor.

Deyli Ekspres: “Bütün beklentiler hilaflına İrlanda meselesinin halli için İngiltere Hükûmeti’nin yaptığı teklifleri Mösyö Valera

reddetti. Ancak Mösyö Valera’nın bu sözünün kesin olduğuna inanmak istemiyoruz.”

Anlaşıyor ki İrlanda, lider partisinin yeni Magna Karta’sının dayattığı zorluklara maruz kalmıştır.

İngiltere’de halen günün meselesi olarak telakki edilen meseleler içinde İrlanda meselesi, en ziyade fikirleri meşgul ediyor.

İrlandalılar bu hakikati layıkıyla anladıkları zaman Mösyö Valera’nın mektubu ile biraz kapanmış olan ayrılık yolu ebediyen açılmış olacaktır. Lord Perkermen’in bize geçen hafta hatırlattığı gibi, tarafların artık kanlı çözümlere müracaat etme zamanı geçmiştir.

SIRBİSTAN KRALI PETAR KARADORDEVİÇ VEFAT ETTİ

Kral Petar’ın vefatıyla Kraliyet Prens Aleksandr’a intikal edecek demektir.

Fransa’da isteği ile ikamet etmekte olan Sırbistan Kralı Petar Karadordeviç’in vefat ettiği, İstanbul’a Sırp Temsilciliğine gelen bir telgraftan anlaşılmıştır.

Petar Karadordeviç 1846’da Belgrad’da doğmuştur. Sen Piyer Fransız Askerî Okulunda tahsil görmüş ve 1870 muharebesine iştirak etmiştir. Prens Aleksandır Obrono-viç’in katli üzerine 1903’te Sırbistan Kralı ilan

Fransa'da vefat eden Sırbistan Kralı Petar

edilmiş ve Birinci Dünya Savaşı senelerine kadar fiilen krallık etmiştir. Son senelerde yaşının pek ilerlemiş olması sebebi ile hissettiği düşkünlükten dolayı Avrupa'da yaşamayı tercih ettiğinden, oğlu Prens Aleksandr vekaleten vazife yapıyordu. Kral Petar son zamanlarda büyük hastalıklar geçirmekte olduğundan, sağlık durumunun her an endişeyi mucip olduğu haber verilmekte idi.

İRANLI ALİ EFENDİ'NİN HİMAYESİ

Belediye Bahçesi (Kayseri) lokanta ve kahvehanesi kiracısı İranlı Ali Efendi, yarınki bütün hasılatını Hilal-i Ahmer menfaatına terk edecektir. Halkımızın bu hamiyetli harekete karşı ilgisiz kalmayacağı tabiidir.

MUALLİMLER DERNEĞİ'NİN ÖZEL HASTA BAKIMI

Muallime ve Muallimler Kayseri Derneği Umumi Katipliğinden:

Azamızdan ve mütehassıs doktorlardan Doktor Remzi Bey, dernek azasının ve ailelerinin muayenesini üstlenmiş olduğundan, ihtiyacı olanların umumi katipliğe müracaatları rica olunur.

AMASYA İSTİNAF AZALIĞI

İzinli olarak şehrimizde bulunan Çerkes Bidayet Hakimi Osman Bey, terfien Amasya İstinaf Azalığına tayin edilmiştir. Osman Bey eski muktedir memurlarımızdan olduğu için yeni vazifesinde dahi muvaffakiyetlerini temenni eyleriz.

BU GÜNDEN İTİBAREN GAZETEMİZ

Muhterem okuyucularımızdan gördüğü rağbete karşı haberleri daha evvel verebilmek için geçici olarak öğleden sonraları yayınlanacak ve sonradan ajans ayrıca neşredilmeyeceği cihetle Anadolu Ajansı'nın bütün haberlerini, yalnız gazetemiz neşredecektir. Gerek cephe, gerekse Ankara'da Posta ve Telgraf Umum Müdürlüğü nezdinde teşebbüste bulunarak haberlerimizin süratle verilmesi temin edilmiştir. Bu suretle öğleden

sonra çıkacak olan gazetemizde okuyucularımız düne ait bütün haberleri ve cephe istihbaratını okumuş olacaktır.

POLİS VE JANDARAMANIN TEŞEKKÜR EDİLECEK FAALİYETİ

1. 11 Eylül'e kadar jandarma tarafından 330 firari asker yakalanarak şubelere verilmiştir.
2. Son yirmi dört saat zarfında polisçe 25 firari yakalanarak şubeye teslim edilmiştir.

13 Eylül 1337 Salı 11. Sayı

BÜYÜK SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ KAHRAMAN ORDUNUN TAM BİR ZAFERİYLE NİHAYET BULMUŞTUR

21 GÜNLÜK BÜYÜK MUHAREBE

Perişan bir surette kaçan düşman ordusu kahramanlarımızın hücumu karşısında binlerce ölü terk ederek, binlerce malzemesini bize bırakarak, yüzlerce esir vererek perişan ve mağlup olmuştur. Ordumuz Allah'ın yardımıyla daha büyük zaferlerin arifesindedir. Düşmanı pek yakında güzel İzmir'imizden de atacağız.

Anadolu'nun Millî Kahramanı ve Sakarya Muzafferî
Mustafa Kemal Paşa hazretleri

BEĞLİK KÖPRÜ MUHAREBESİ

Düşmanın dün Beğlik Köprü doğusunda terk ettiği iki fırkalık kuvveti mevzilerini muhafaza etmek istemiş ise de kıtalarımızın şiddetli taarruzları karşısında firara mecbur kalmıştır. Düşman bütün cephede çekilmektedir. Evvelce sağ cenahımızda yavaş yavaş çekilen düşman bu defa kaçmaya başlamıştır.

RESMÎ TEBLİĞ 12 EYLÜL 1337

Birkaç günden beri devam eden karşı taarruzlarımızla Sakarya mıntıkasındaki düşman ordusu binlerce ölü verdirilerek mağlup edilmiş ve tayyarelerimizin dahi iştirakiyle her taraftan icra edilen bir takip neticesinde muharebe meydanında ve kaçış yolları üzerinde birçok silah, eşya, harp malzemesi ve otomobiller terk ederek ve hatta yaralılarını dahi taşımaya fırsat bulamayarak perişan bir surette çekilmeye başlamıştır. Yalnız bu çekilişi korumak için Beğlik Köprü doğusunda terk ettiği, takriben iki fırkalık bir kuvveti, bugün de mevzilerini muhafaza etmek istemişse de birliklerimizin şiddetli taarruzlarıyla bu düşman kolları da doğal olarak pek kuvvetli olan mevzilerinden atılmış ve bu suretle 23 Ağustos 1337'den beri fasılasız yirmi bir gün devam eden Sakarya Meydan Muharebesi, ordumuzun tam bir muzafferiyetiyle nihayet bulmuştur.

ORDUMUZUN GECE TAARRUZU

Düşman tamamıyla hezimete uğramış, her tarafta kaçıyor. Daha mühim neticeler elde etmek üzere biz düşmandan birçok otomobiller aldık.

13 Eylül 1337 – Çok aceledir (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafıdır): Sakarya boyunda kazandığımız

büyük muzafferiyeti müjdelerim. Düşman sağ cenahımızda yaptığımız büyük muharebede binlerce zayiata uğratılarak perişan ve mağlup edilmiştir. Ordumuz süratle ilerleyerek Mihaliçcik'in pek yakınında bulunan Kartal Tepe'yi Hakk'ın yardımı ile zabt ve geri almıştır. Kahramanlarımız diğer birlikler ve süvari grupları ile müştereken taarruza devam etmektedir. Bütün gece taarruzumuz faaliyetle ilerlemiştir. Düşmandan subay ve asker olmak üzere yüzlerce esir, binlerce silah ve milyonlarca fişek, çok miktarda cephane ve harp levazımı ele geçirdik. Değişik otomobiller harp ganimetleri arasındadır. Düşman tamamıyla hezimete uğramıştır. Çok mühim neticeler elde etmek üzereyiz.

(Garp Cephesinin namdar kumandanı İsmet Paşa hazretleri)

(Sağ cenah fırka birliklerimizin muzaffer kumandanı Miralay Kazım Beyefendi)

GUNARİS KABİNESİ DÜŞTÜ

Yeni kabineyi Amele Partisi kurdu. Yunanistan'da fevkalade galeyan. Kral Atina'ya gitti. Prens Andriya'yı tayyare ile kaçırdılar.

13 Eylül 1337 – Çok aceledir (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafıdır): Hezimete uğrayarak kaçan düşman geçtiği yerlerde binlerce ölü bırakıyor. Burada aldığımız yüzlerce esirlerin birçoklarıyla şimdi görüştüm. Düşman açlıktan kıvrınmaktadır. Esirlerin ifadesinden anlaşıldığına göre Yunanistan'da büyük bir buhran başlamıştır. Gunaris Kabinesi, cepheden gelen acı haberler üzerine galeyan eden kamuoyu

karşısında derhâl istifa etmiş ve yerine harp aleyhtarı Amele (İşçi) Partisi geçmiş ve kabineyi Milyinadis kurmuştur. Prens Andriya dünkü muharebede yaralanmış ve tayyare ile harp cephesinden kaçırılmıştır. Bursa'da tedavide bulunan kral hastalığına rağmen süratle Atina'ya dönmüştür.

DÜŞMANIN GÜNEY CEPHESİNDEKİ KAÇIŞ İSTİKAMETİ

12 Eylül – (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafıdır): Düşmanın kaçıışı devam etmektedir. Yunanlıların gizli birlikleriyle ordularının çekilmesine meydan vermemek için yaptıkları bütün taarruzlara şiddetle mukabele edilmiş ve tamamen püskürtülmüştür. Ordumuz düşmanı takibe devam etmektedir. Şimdiye kadar aldığımız binlerce mühimmat ve silahlar arasında altı tane top bulunmaktadır. Düşman sol cenahımızda Ilıca Vadisi'nden Beş Köprü istikametinde çekilmektedir.

FRANSIZ HÜKÜMETİ ANADOLU MUHAREBESİNE MÜDAHALE İÇİN TEŞEBBÜSLERE GİRİŞMİŞTİR

ZONGULDAK: 12 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır): Tan gazetesi son sayısında mühim bir haber neşretmektedir. Tan'a göre Sakarya'daki Türk zaferi münase-

betiyle başlayan Yunan çekilişi artık Türklerin galibiyetini bir kere daha göstermiştir. Tan şimdiden devletlerin Anadolu'da Türk-Yunan mücadelesine müdahale sırası geldiğine kanidir. Fransa hükûmeti, İngiltere ve İtalya nezdinde, bu münasebetle teşebbüslerde bulunmuş ve devletlerin Anadolu harbine müdahalesi lüzumunu açıklamıştır.

11. SAYININ ARKA YÜZÜ

YUNANLILAR İLERİDE TUTUNABİLECEKLER Mİ?

Harbin Durumu ve Askerî Harekât

Dün en son askerî vaziyetimizi izah ederken düşmanın çekilme istikametlerinin ne olduğunu ve ne olabileceğini izah etmiş ve düşmanın karşı karşıya kaldığı mühim zorlukları bahis mevzuu ettikten sonra, düşmanın tren hattını tercih etmek isteyeceğini, fakat bunun için Beğlik Köprüsü'nden geçmek mecburiyetinde olduğunu söyleyerek demiştik ki: "Düşmanın güneyde geriye kalan birliklerini Beğlik Köprüsü'nden öte tarafa alabilmesi kendisi için adeta imkânsızdır. Bu sebeple düşmanın İlyas Paşa yolunu, konaklama hizmetinin çok fena olduğunu bildiği halde, çaresiz takibe mecbur olacağı büyük ihtimal dâhilindedir. Aksi takdirde düşmanın Beğlik Köprü üzerinde sakladığı birliklerle karşı taarruza geçmesi ve güneydeki birliklerini bu suretle öte tarafa intikal ettirmesi lazımdır. Fakat acaba buna muvaffak olabilecek midir? İşte bunu şüpheli görüyoruz."

Dün bunları yazdıktan sonra gelen haberler düşmanın hakikaten Beğlik Köprü civarında karşı taarruza geçtiğine ve fakat bunun kahraman ordumuz tarafından büyük

zarar verdirilerek geri atıldığına dairdi. Resmî tebliğin bu konuda verdiği izahatta dahi görülmüş olacağı üzere düşman, çekilişini gizlemek için taarruzlarını merkez ve sol cenahımız üzerine yöneltti. Maksudı sol cenahtaki kuvvetlerini yukarıya naklederek sol cenahtan diğer tarafa intikal ettirmek idi.

Fakat düşman bunda muvaffak olamadı. Gizli taarruzlarını yapamadı ve tabii geçenlerde Sakarya'nın batısına almaya muvaffak olduğu beş fırkadan gayrisi öte tarafta kaldı. Düşman şimdi çaresiz menzil (konaklama) hizmetinin pek fena olduğunu bildiği halde İlyas Paşa'ya doğru giderek Hacı Kale-Mehmet Bey yolundaki Aziziye'ye doğru yönelecektir. Nitekim bugün cephedeki harp muhabirimizden gelen telgrafta dahi bu yön izah edilmekte ve düşmanın Ilıca Vadisi'ne -burası Haymana'nın güneybatısına ve Polatlı'nın güneyine düşmektedir- Beş Köprü istikametine doğru çekildiğini bildirmektedir ki bu istikamet Aziziye'ye yönelmektir. Düşman sağda ve merkezde dahi çekilmekte olduğuna göre çekiliş bütün cepheye yayılmıştır demektir.

Şimdi en mühim husus düşmanın çekiliş esnasında herhangi bir hatta tutunup tutunamayacağı ihtimali mevcut olup olmadığıdır. Beğlik Köprü ile Eskişehir arasında düşmanın muharebeyi kabul etmesi ihtimali bulunan iki hat vardır:

1. Sarıköy-Sivrihisar hattı. Bu hat tamamıyla tren hattının güneyine düşmektedir.
2. Alpiköy İstasyonu-Aziziye hattı. Burası da tren hattının güneyinde yer almaktadır. Bu hattın kuzeyinde bulunan Alpiköy, Eskişehir'e giden tren hattının ikinci istasyonudur.

Düşmanın bu iki müdafaa hattından birincisinde, yani Sarıköy-Sivrihisar hattında tutunabilmek imkânı yoktur. Çünkü Sarıköy ile halen düşmanın bulunduğu Beğlik Köprü arasındaki mesafe 62 kilometreden ibarettir. Çekilen bir ordunun, bilhassa ağır zayıat içerisinde bulunduğu bir zamanda bu kadar yerde toplanması ihtimali, bilhassa Yunan ordusu için imkânsız denecek derecede çürüktür. Diğer taraftan esasen güneydeki kuvvetler Aziziye hattına doğru çekilmeye başlamışlardır ki bu itibarla dahi Yunan ordusunun Sarıköy-Sivrihisar hattında muharebe kabul edecek halde olmadığı tahmin edilebilir.

Şu halde Yunan ordusu çaresiz Alpiköy'e kadar ilk hamlede çekilmek mecburiyetindedir. Alpiköy'le Yunanlıların halen bulundukları Beğlik Köprü arasında yüz on kilometre mesafe vardır. Burada Yunan ordusunun, güneyden de Aziziye'ye geçirdiği birliklerle bir "Alpiköy-Aziziye" müdafaa hattı tesis ederek muharebe kabul etmesi pek zayıf bir ihtimal olduğu tahmin olunabilir.

Fakat acaba Yunan ordusu bunu yapabilecek mi? Büyük zayıfla çekilmeye mecbur edilen, susuz ve aç kalan kuvvetlerini bir araya toplayabilecek mi? Ön ve arkasından yakasını bırakmadan takip eden kahraman Mehmetçiklerimizin önünde acaba Yunan ordusu kendisini toparlayabilecek mi?

Farz edelim ki bütün bunlar olsun, Yunan ordusu kendisini toparlasın ve Eskişehir'e yirmi bir kilometre mesafede bulunan Alpköy ile Aziziye hattı üzerinde muharebeyi kabul etsin, acaba muvaffak olabilecek midir? Merkez üssünden tamamıyla uzaklaşmış bulunan, her gün bir kat daha kuvvetten düşmüş ve perişan bir vaziyette bulunan Yunan ordusunun; her saat binlerce taze kuvvet alan, kahramanlığı ve şecaati bütün dünyaca malum olan Türk ordusu karşısında bu bozgunluğundan sonra harpte muvaffak olabileceği tahmin olunabilir mi? Herhâlde pek yakın bir gelecek bize ordumuzun Eskişehir'e gireceğini ve Yunan ordusunun daha geriye çekilmeye devam edeceğini gösterecektir. Allah büyüktür. -Askerî Mütihassıs-

KAYSERİ MUALLİME VE MUALLİMLER DERNEĞİ

Şehrimizde bulunan Ankara Muallime ve Muallimler Derneği idare heyeti ve üyele-

riyle şehrimiz muallimlerinin, önümüzdeki cuma günü toplanacakları haber alınmıştır. Bu toplantıda şehrimizde bulunan Ankara Derneği idare heyetinin durumu müzakere edilecek ve ayrıca Kayseri Derneğinin kurulması konusu konuşulacaktır.

BÜTÜN AVRUPA "TÜRKLER MUZAFFER OLACAKTIR" DİYOR

Fransız ve İtalyan Gazetelerinin Çok Mühim Neşriyatı

Fransız ve İngiliz yayın organları umumiyetle: "Yunanlıların başarısızlığı anlaşılmıştır." diyorlar. İtalyan gazeteleri, devletlerin müdahalesini ve Yunanlıların daha fazla kan dökülmeksizin Anadolu'dan çıkarılmasını talep ediyorlar.

ZOLGULDAK: 12 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır): Sakarya Vadisi'nde başlayan Yunan çekilmesinin ve ordumuzun şiddetli mukabele taarruzlarının Avrupa'da fevkalade iyi tesirleri görülmüştür. Esasen şimdiye kadar meydana gelen yayınlarda daima Türk ordusunun muzaffer ve galip olacağını beyan eden Avrupa basınının bugünkü neşriyatı zannedildiğinden daha mühimdir. Fransız ve İngiliz basını umumiyetle artık Yunanlıların başarısızlığının anlaşıldığı hususunda hemfikirdirler. İtalyan gazeteleri ise artık Türklerin muhakkak

muzaffer olacağını beyan ederek, devletlerin müdahalesini ve bu suretle fazla kan dökülmeksizin Yunanlıların Anadolu'dan çıkarılması lüzumunu ve Türklerle barış anlaşmasının, doğu barışının temini için lüzumlu olduğunu söylüyor.

HARİCİYE VEKÂLETİMİZİN ŞİDDETLİ BİR NOTASI

**Yunan Mezalim ve Vahşetine Ait En
Son Gelen Haberler Tüyleri Ürpertecek
Mahiyettedir.**

**Bir Nota ile Durumu Şiddetle
Protesto Ettik**

ANKARA: 12 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır): Yunanlıların Anadolu topraklarımızdaki kardeşlerimize karşı reva gördüğü mezalim ve vahşet hakkında alınan son haberler tüyleri ürpertecek mahiyettedir.

Yunanlılar köylerimizi yakmakta, kardeşlerimizi öldürmektedirler. Binlerce kadınlarımızın namuslarına tecavüz edilmiş, binlerce çocuklarımız Yunan süngülerinin ucunda can vermiştir.

Büyük Millet Meclisinin son toplantısında mesele görüşülmüş ve Millî Mecliste pek hararetlî konuşmalar yapılmıştır. Meclis durumun şiddetle protesto edilmesini karar altına almış ve bu karar üzerine Hariciye

Vekâleti bütün devletlere gönderdiği bir nota ile Yunanlıların Müslüman ahali hakkında reva gördükleri mezalim ve vahşeti şiddetle protesto etmiştir.

KRAL HASTA!

Tedavi İçin Bursa'ya Nakledildi

**Yarasının verdiği ızdırabı sıtma bir kat
daha artırmaktadır.**

(Yunan Kralı Konstantin)

KARAMÜRSEL: 11 Eylül – (Özel muhbirimizin telgrafıdır): Yunan Kralı Konsantin'in yaralandığı hakkındaki şaya gerçekleşmektedir. Kral aynı zamanda sıtmadan fevkalade ızdırap çekmektedir. Yunan Kralı, tedavi edilmek üzere Bursa'ya nakledilmiştir. Hastalık haberlerini Yunan hükûmeti gizlemektedir.

ZABITA HABERLERİ

Şehrimize yarım saat mesafede Çay Bağları mevkiinde Hacı Abbas oğullarından Mustafa'nın baldızı Ayşe'yi zorla evinden kaçırarak Gülük Mahallesi'nden Yalancı oğullarından Mustafa hariç arkadaşı Talaslı Mustafa ve bahsedilen Ayşe Jandarma Kumandanlığı emri ile yakalanmış, tahkikat evrakı ve raporları liva savcılığına teslim edilmiştir. Hacı Mustafa'nın da yakalanması için çalışılmaktadır.

Yazıcepni köyünden Karaoğlan oğullarından Mahmut ile Mustafa ve arkadaşları aralarında meydana gelen kavga neticesi Mustafa ve arkadaşları tarafından Mahmut sopa ile kafa ve diğer yerlerinden ağır şekilde dövülmüş ve yaralanmıştır. Failleri yakalanmıştır.

VETERİNERLİK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ

İktisat Vekâleti Veterinerlik İşleri Genel Müdürü Sabit Bey, Vekâletten aldığı emir üzerine dün Ankara'ya gitmiştir.

SULTANÎ 11'İNCİ VE 12'NCİ SINIFLARI AÇILIYOR

Kayseri'de Ankara Sultanisi Müdüriyetinden:

Sultaninin on birinci ve on ikinci sınıfları eğitimine Eylül'ün on yedinci (cumartesi) günü Darüledep binası dâhilinde başlanacaktır. Kayıtlı talebenin belirtilen günde mektepte hazır bulunması ve yeniden kaydolacakların da mektep idaresine müracaatları.

İLANLAR

MÜHÜR KAYBI

Namıma yazılı şahsi mührümü kaybettim. Bu mühürle mühürlenmiş hiçbir kimseye (senedim) olmadığı cihetle, yenisini kazdıracağımdan bahsi geçen mührün hükmü olmadığı ilan olunur. Gesi köyünden Halil Bey-zade Ahmet Hilmi

DOĞURMUŞ VE DOĞURACAK ÇOCUK ANNELERİNE MÜJDE

Ailemin doğum yapmasından evvel ve sonra göstermiş olduğu fennî ve sıhhi dikkat ve maharet ve ihtimamlarından dolayı Kütahya Baş Tabibi Hayriye Hanım'a son derece teşekkür borçluyum. Pek kolay ve gayet fennî bir tarzda doğurmak, acısını duymamak ve tehlikesiz kurtulmayı arzu edenlerin hemen Kaleönü (Kayseri) Şifa Eczanesine müracaat etmelerini hassaten tavsiye ederim. Muallim Cemal Gültekin.

14 Eylül 1337 Cumartesi 12. Sayı

ORDUMUZ İLERLİYOR, SAĞDA KARTALTEPE'YE, SOLDA BEŞKÖPRÜ'YE YAKLAŞIYORUZ

Cephede Bulunan Harp
Muhabirimizden Gelen Telgraf

Yunan Esirlerinin Dikkat
Çekici İfadeleri

Yunan ordusu fevkalade perişan bir halde çekilmektedir. Yunanlıların ara sıra çekilişlerini örtmek için yaptıkları taarruzlar şiddetle ve derhâl geri atılmaktadır. Yeni alınan esirlerin ifadeleri.

14 Eylül – (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafı): Ordumuz süratle ilerlemeye devam ediyor. Sağ ve sol cenahlarda ve merkezde düşman fevkalade perişan bir halde çekilişe başlamıştır. Ara sıra Yunan kuvvetleri çekilişlerin biraz muntazam olması için gizli birlikleriyle karşı taarruz yapmak istiyorlarsa da kahraman ordumuz tarafından kolaylıkla püskürtülüyorlar... 13 Eylül akşamına kadar alınan ganimetlerin miktarı hayret edilecek derecede fazladır. Yunanlılar çekilmeye mecbur oldukları yerlerde bütün malzeme ve mühimmat-

larını terk etmektedirler. Altı top, hemen hemen kullanılacak bir haldedir. Her gün birçok esirler almaktayız. Bu defa aldığımız esirlerden aldığım malumata göre Yunan ordusunun hali pek elimdir. 13 Eylül akşamına kadar birliklerimiz sağ cenahta Kartal Tepe'yi geçmiş, sol cenahta Beş Köprü'ye yaklaşmıştır.

(Zafer davulu)

ANKARA'DAN TELGRAF: ZAFER DAVULU

Kâve-i Zâlim'in Ankara'dan gazetemize
telgrafla gönderdiği zafer şiiri

*Dan dan da dan dan, dan dan da dan dan
Düşman bozuldu Allah'a şükran
On beş gün ancak harb etti kaçtı
Aftos pusuymuş ordu-yı Yunan
Milyon gelsin isterse tekrar
İşte açıktır meydan-ı Turan
Serdarımızdan efrada dek
Türk ordusunda herkes bir arslan
Hatta kadınlar, kızlar beraber
Memnun ve şadan, mesut ve handan
Bilmem nasıldır tebliğ-i resmî
Yunan ilinde dan dan da dan dan
Biz Eskişehir'i gerçi bıraktık
Ric'atti lakin her şeyi yalandan
Düştü tuzağa en sonra işte
Aldandı düşman, aldandı düşman
Doldu Sakarya, lâşesiyle her gün
Her gün akıttık deryaya al kan
Seyreyle şimdi ne imiş felaket
Bir kere duysan ahvali Balkan
İslam ilinde ne idi muradın
Konstantinim, ey dâra-yı viran
Salyangozu git sat başka yerde
Almaz sümüklü burda Müslüman
Bulgur ararken daldın pirince
Dimyat yolunda oldun perişan
Can attı oğlun tayyareye ah
Kurtuldu kaçtı mecruh ve nalan*

*Sen kaçma bari bir kahve iç gel
Sonra olur bu her Türk'e hicran!
Ar firarın ey aşınası
Askerliğinde olmaz bu noksan
Aklında derya oldu kaçtın
Türk ordusundan, dan dan da dan dan
Benden nasihat vazgeç bu işten
At tacı başından, çek hurka yorgan
İsviçre'de bak zevk ü safaya
Âlem bu âlem, devran bu devran
İsterse gönlün, bazan davul çal
Olsun sana her Yunanlı kurban
Dan dan da dan dan, dan dan da dan dan*

Ankara 13 Eylül 1337 Kâve-i Zâlim

ANKARA'DA MİLLÎ MECLİS ÖNÜNDE TEZAHÜRAT

Sakarya Zaferi Ankara'da fevkalade
sevinç ve memnuniyet doğurmuştur.

ANKARA: 14 Eylül – (Özel muhabirimi-
zin telgrafıdır): Büyük Sakarya Muzafferiyeti
Ankara'da fevkalade tezahüratla karşı-
lanmıştır. Gündüz bütün şehir bayraklarla
donanmış, bütün halk sevinç ve memnuniyet
içerisinde şehri dolaşmıştır. Gündüz yapı-
lan tezahürata geceleyin fener alayları ile
devam edildi. Büyük Millet Meclisi önünde
binlerce kişiden oluşan bir büyük kalabalık
tezahüratta bulundu. Birçok vatanperverane
nutuklardan sonra tesirli dualar okundu.

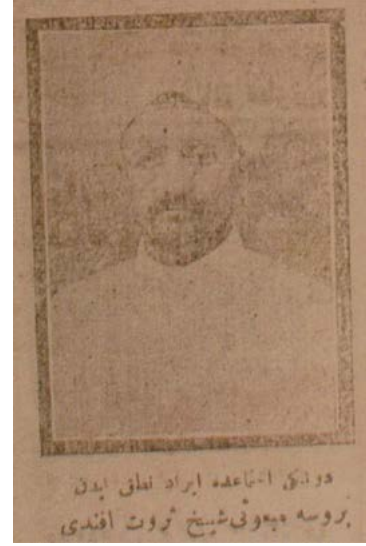
Halk katile katile hastaneleri dolaştı. Yaralı gazilerimize şükranlarını arz ettiler. Her tarafta çalınan mızıkalarla sokakları birbiri üstüne dolduran binlerce halk ile Ankara en mesut günlerinden birini yaşadı. Halkta sevinç ve memnuniyet fevkaladedir. Her gün gelen yeni yeni zafer haberleri bu sevinci bir kat daha artırmaktadır.

KAYSERİ ZAFERİ TEZAHÜRATLA KUTLADI

Saat Kulesi Meydanında Muazzam
Bir Toplantı – Vatanperverane
Nutuklar ve Dua

**Dünkü toplantıda bir konuşma yapan Hakkâri
Mebusu Mazhar Müfit Bey**

**Dünkü toplantıda konuşma yapan Bursa Mebusu
Servet Efendi**

Kahraman ordumuzun büyük Sakarya Muzafferiyeti dün öğleye doğru duyuldu. Halkın bu büyük zafer münasebetiyle duyduğu sevinç fevkalade idi. Dükkânlar kapatıldı. Her yerde bayraklar asıldı. Sokaklara davul, zurna çıktı. Halk büyük zaferi fevkalade tezahüratla kutluyordu. Nihayet öğleden sonra saat ikide Saat Kulesi Meydanı'nda büyük bir toplantı yapıldı. Umumi sevinç pek fazla idi. Bu esnada Büyük Millet Meclisi'nin azası olup Milli Meclis namına teftiş görevi ile şehrimizde bulunan Mazhar Müfit Bey bir konuşma yaptı. Meclisin bu değerli hatibi ateşli bir lisanla Yunanlıların menfur emellerinden bahsederek milleti-

mizin azmi sayesinde, Allah'ın yardımı ile daima muzaffer olunacağını ve ebedî eserleri ile üç kıtaya, kahramanca menkıbeleri ile de kalplere abideler dikmiş olan Türk milletinin ortadan kaldırılamayacağını ilave eyledi. Ve şimdi de mazideki o muazzam günleri ihya eden Baş Kumandan Mustafa Kemal Paşa hazretlerine ve muhterem kumandanlarımıza, kahraman askerlerimize karşı hissedilen şükran ve minnetin tebliğine bir heyete vekâlet verilmesini teklif etti. Bu teklif binlerce halkın alkışları arasında kabul olundu. Mazhar Müfit Bey, "Zafer bizimdir arkadaşlar" diyerek kürsüyü Bursa Mebusu Şeyh Servet Efendi'ye terk etti.

Şeyh Servet Efendi Allah'ın ve Peygamber'in emriyle açılan bu kutsal cihadın, nihayet yine onların rahmet ve şefaatiyle muzaffer olarak neticeleneceğini müjdeledi. Ve her İslam'ın boynuna düşen vazifenin tamamen yerine getirilmesiyle Hakk Teâlâ'nın ve onun habibi olan Peygamberimiz Efendimizin hoşnut olacağını söyledi. Hatip daha sonra medeniyetin hakiki manasını izah ederek Avrupa'daki medenilerin (!), Sevr Anlaşması ile ellerimizi bağladıktan sonra boğazımızı da kesmek istediklerini söyleyerek dedi ki "Onların medeniyetleriyle vahşet tırnakları uzadı." Şeyh Servet Efendi alkışlandı.

Müteakiben Müftü Remzi Efendi İslam'ın yücelmesi ve yardımı, kahraman askerlerimizin muvaffakiyeti için tesirli bir dua okudu. Ahali tekbir sedaları arasında ve büyük sevinç içerisinde Allah'ına bugünkü büyük muvaffakiyetten dolayı şükrederek yavaş yavaş dağıldı.

RESMÎ TEBLİĞ: 13 EYLÜL 1337

12 Eylül'de Beğlik Köprü mıntıkasındaki düşman aleyhine yöneltilen karşı taarruzumuz, 13 Eylül sabahına kadar bütün gece süngü ve bomba muharebesi halinde devam etmiş ve çevredeki birliklerinin çekilişini koruma için tutunmak isteyen iki düşman fırkasına yüzlerce ölü verdirilerek perişan bir surette Sakarya'ya atılmıştır. Şu anda tamamen Sakarya'nın batısına atılmış olan düşman ordusu, birliklerimiz tarafından takip edilmektedir. Düşmanın gerilerine daha birkaç gün evvel sevk edilen süvari ve hafif piyade fırkalarımızdan biri, Güney Sivrihisar yakınlarında düşmanın bir iki taburluk kuvvetini dağıtarak üç tayyare, dört otomobil ve başka malzemeler ele geçirmiştir.

12. SAYININ ARKA YÜZÜ

ZAFER BİZİMDİR

Harbin Vaziyeti ve Askerî Harekât

Harbin vaziyeti bize pek olumlu, Yunanlılar için de olumsuz bir safhaya girmiştir. Ordumuz Büyük Sakarya Zaferi'ni kazanarak muzaffer olmuş, Yunan ordusu bir defa daha tepelenmiştir.

En son gelen haberlere göre düşmanın çekilmesi devam etmekte, ordumuz tarafından süratle takip edilmektedir. Artık bugünkü vaziyete göre Yunan ordusunun Alpi (Alpu) Köy-Aziziye hattında tutunabilmesine pek de imkân görmüyoruz. Çünkü resmî tebliğde de belirtildiği üzere Yunan ordusu binlerce ölü bırakmış, birçok esir vermiş, külliyetli miktarda cephane ve harp levazımını terk ederek tam manasıyla çekilmeye başlamıştır. Hususiyle Beğlik Köprü galibiyeti üzerine düşmanın orada tutunamayıp güneydeki kuvvetlerini çaresiz, menzil hizmeti hiç de görülemeyecek derecede fena olan İlyas Paşa-Aziziye istikametine sevk etmesi, bu kuvvetler için adeta felaket sebebi olmuştur. Düşmanın Alpiköy-Aziziye hattında tutunamayacağı dikkate alındıktan sonra acaba ne olacaktır?

Düşman herhâlde güneyden Aziziye'ye götürdüğü kuvvetlerinin istikametini, Azizi-

ye'den sonra Afyon Karahisar'a yöneltecektir. Merkezde ve kuzeyde bulunan kuvvetlere gelince bunlar esasen perişan surette batıya doğru kaçmakta ve ordumuz tarafından şiddetle takip olunmaktadır. Ordumuzun takibi o derece şiddetli olmuştur ki kahramanlarımız daha ilk hamlede Kartal Tepe gibi, Mihaliççık'ın pek yakınında olan bir mevki bile zapt edecek derecede ilerlemişlerdir. Bu sebeple düşmanın gerek sağ cenahımızda ve gerekse merkezde Eskişehir'den evvel tutunabilmesine ihtimal verilemez. Eskişehir'le Kütahya arasındaki hatta gelince, biz onu da şüpheli görürüz. -Askerî Mütahhassıs-

KASTAMONU VALİLİĞİ

Kastamonu Valiliğine tayin olunan eski Dâhiliye Müsteşarı Refet Bey görev yerine giderek vazifeye başlamıştır.

HARP VE MEKTEP

Mektebin bir anlayış tarzı vardır ki kilişenin yalnız kendi nüfuzunu tesis ve muhafaza etmeye çalıştığı devirlerden kalmıştır. Bu anlayışa göre mektep dört duvar içinde âlem den bihaber, yalnız zihinleri doldurmaya, yalan yanlış bir ahlak yapmaya çalışır. Hatta terbiye bilimi tarihi, büyük Alman Eğitimcisi Her Baret'ten bahsederken, onun

dünya gürültülerinden uzak, yalnız terbiye işleri ile uğraştığını, bir takdir diliyle anar. Bu terbiye gönülleri hayattan almayan, hayatın zorlukları ve sırrı ile uyumlu olmayan bir terbiyedir. Kafanın sade nazari tahlil ve terkipleriyle elde ettiği bu terbiye (eğitim) tarzı belki beş-on âlim yetiştirir, fakat büyük bir cemaati, hele bir milleti bütün fertlerine kadar hiç sarmaz ve sarsmaz. Hâlbuki bu asrın mektebi, muhitin, cemiyetin, milletin, hatta beynelmilel hayatın inkılaplarını ve değişimlerini bir sistem ve usul dâhilinde yapmaya mecburdur. Bu vazifenin terbiyesini yapmayan mektep kısırdır, üretimsizdir. Hatta denilebilir ki hayatın akışına uymadığı için olumsuzdur.

İstanbul'da mütarekeden sonra bir müddet Maarif Nazırlığı yapan Rum oğlu Fahreddin Bey, nereden geldiği pek belli olan telkin ile mekteplerde milliyetten bahsedilmeyeceğini, garip bir tamim ile mekteplere bildirmişti. Hatta zavallı bir meslektaşımız bu emre muhalefetten dolayı azledilmişti. Lakin, hatta değil bir Fahreddin Bey, padişahıyla beraber birçok vekiller heyeti, birçok tesirlerin düzenlemesiyle coşan milli galeyanı durdurmaya muktedir değildir. Ve nitekim olamadılar ve kendileri o sel önünde yuvarlanıp gittiler.

Mektebin her gün olaylarla temas eden talim heyeti ve talebesi, o olayların ve hadi-

selerin ruhunu, akışını anlamak mecburiyetindedir. Böyle olmayınca onlar cemiyetin devam eden hayatında bir kıymet değildir. Bilakis mesela bugünkü harbimizin ruhunu anlayan bir mektep, talim heyeti (öğretmenler) ve talebesi ile birlikte cephe gerisinde de bir kuvvettir. O da bu muazzam kavgada dikkat çeken bir unsurdur. Onlar da kuvvetli şuuruları ve imanları ile menfi kuvvetleri yenerler. İnkılapçı hükûmetler mekteplerin bu nevi vazifesinden çok istifade etmişlerdir. Fakat mektepler, manasıyla yalnız okutma ve yazdırma müessesesi telakki edilince onun cemiyetteki mühim vazifesi düşünülmemiş olur. Bu takdirde bu iş daha az şuurlu ellere veyahut kurumlara mecburen havale ediliyor. Çünkü bugünün sosyal ve iktisadi hayatı o kadar geniş bir hal almıştır ki bunu tanzim ve düzenleyecek -bilhassa hareket zamanlarında- mühim kurum ve mühim teşkilata ihtiyaç vardır.

Maddiyatta ikame (çözüm) kanunu ancak ihtiyaçla olabilir. Maneviyatta bu kanunun bilmem ne kadar yeri vardır. Nafi Atuf

DOKTOR FİKRET BEY

Büyük Millet Meclisi azasından Bayezit Mebusu Doktor Fikret Bey, Evvelki gün şehrimize gelmiştir. Kendisi birkaç gün sonra tekrar dönecektir.

TÜRKOĞLU GAZETESİ

Bolu'da "Türk Oğlu" ünvanıyla bir refi-kimiz yayına başlamıştır. Muvaffakiyetini temenni ederiz.

ZİNCİDERE'DEKİ TÜTÜN SATICISI

Zincidere'deki tütün satıcısının yüksek fiyatla satışta bulunduğu geçenlerde yazılmış olduğu malumdur. Bu mesele hakkında Reji Müdürü bize izahat veriyor ve oradaki satıcının Rejinin bayii olmadığını söylüyor. Ancak bir bayi olmayan satıcının fazla fiyatla satış yapması lazım gelmez. Reji idaresi bunu dikkate alıyor ve "millî hükûmetçe icra edilecek tahkikat neticesine göre kanuni işlemin yapılacağını" bize bildiriyor. Biz herhangi bir idareyi veya hareket şeklini tenkit etmesini bildiğimiz kadar takdir etmeyi de biliriz. Bu sebeple Reji Müdürü'nün bu hareketini memnuniyetle kaydediyoruz.

FARKINDA OLMADAN BİRBİRİNİ TEPELEMİŞLER

İki Yunan Müfrezesi Arasında Şiddetli Bir Atışma

Ankara'dan alınan malumata göre geçenlerde akıncı kollarımızın tacizinden pek müteessir olan düşman muhtelif istikametlerden yanlarına topçu verip iki

müfreze çıkarmıştır. Bu müfrezeler Ağustos'un otuzuncu günü Sivrihisar güneyinde ve Sivrihisar ile Aziziye arasında, Sakarya üzerindeki Hacı Hüseyin Köprüsü civarında karşılaşmışlar ve her ikisi de birbirlerini Türk zannederek şiddetli bir muharebeye başlamışlardır. Muharebe beş buçuk saat kadar devam etmiş ve iki taraf arasında mühim miktarda ölü ve yaralı meydana gelmiştir.

YENİ ARNAVUTLUK

Balkan Harbi'ni Müteakip Kararlaştırılan Hudut

Avrupa Devletleri Arnavutluk Arazisinin Yunanistan'a Verilmesine Karşı Çıkıyorlar.

İngiltere hükûmeti başlıca ilgili olarak Arnavutluk hududunun Yunanistan lehinde değiştirilmesini talep etmekten vazgeçtiğini bildirmiştir. Tan gazetesi (Paris) bu mühim kararın Adriyatik'in doğu sahillerinde kesin bir denge tesisine yardım edeceği ümidini açıklayarak, Arnavutluk'un güney hududunun altı büyük devlet tarafından 1914 senesi 13 Şubat'ında Atina'ya verilen bir nota ile bildirilmesi sebebiyle, İngiltere'nin bu konudaki uygun görmesi ve katılması üzerine bahis konusu hududa artık kesin gözle bakılabileceğini hatırlatıyor. Bu gazete, Yunanistan'ın Florans Protokolü gereğince

Arnavutluk'a terk edilen araziden vazgeçmesinin tabii bulunduğunu kayd ile diyor ki:

"Mösyö Buvanoviç, Cenevre'de Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemiyeti) meclisinde hükûmet taleplerinde Arnavutluk'un 1913 senesindeki hududunun değiştirilmesini talep etmediğini açıklamıştır. Adı geçen bu beyanatı Yugoslavya'nın sulh kongresindeki murahhas heyeti tarafından 1920 senesi 8 Ocak'ındaki tanzim edilip, Arnavutluk'un 1913 senesi hudutları dâhilinde müstakil bir idareye sahip bulunmasını talep eden notayı ileri sürmektedir."

Tan gazetesi, sözüne devam ile bu konuda müttetik Yugoslavya ile İtilaf Devletleri arasında hiçbir şekilde prensip anlaşmazlığı mevcut olmaması cidden memnuniyet verici olduğunu açıkladıktan sonra diyor ki:

"Fransa'ya gelince: Bu fikre tamamen iştirak ettiğini ilave etmek fazladır. Çünkü hiçbir milletin istiklaline mani olunamayacağına kaniyiz. Memleketimiz gerek Adriyatik ve gerek Balkan yarımadası hakkında kıskanç emeller beslemekten uzaktır. Arnavutluk'ta ilim ve irfan, servet ve refahın yükselmesine bütün kalbimizle devam edeceğiz."

Daha sonra aynı gazete güya bütün memurların Avlonya bölgelerinin muhtariyetini ilana karar verdiklerine dair Yunan membalarında uydurulan haberlerden

bahisle, bunların Yunanlıların meseleye müdahale etmesi için bir bahane olduğunu düşünmektedir. Aynı gazete, Arnavutlar memleketin İtalyan bölgesinden ayrılmasını talep etmekteyse de bunun 11 Eylül'de Cemiyet-i Akvam Meclisinin kati bir karara bağlayacağını belirtip Arnavutluk meselesinin halledilmesinin tehir edilebileceğine ihtimal vermemektedir.

BEŞ LİSANLA BİR NİKÂH

-Dünya Magazini-

Almanya-Danimarka hududu üzerinde Hardeleben şehrinde Protestan mezhebine mensup bir kız Sibiryalı bir Müslümanla evlenmiştir. Erkek Birinci Dünya Harbi'nde (Harb-i Umumi) Almanların eline esir düşmüş ve adı geçen şehre yerleşmiştir. Nikâh, Felemenkli bir papaz tarafından kıyılmıştır. Şahitlerden biri Danimarkalı bir Fransızca muallimi, diğeri Litvanyalı bir amele olmuştur. Bunlardan her biri merasim esnasında belli sözleri kendi lisanıyla söylemiştir.

HAMİYET ERBABI

İsmet Paşa hazretlerinin Teşekkürleri

Dün Garp (Batı) Cephemiz kumandanlığından aşağıdaki iki raporu aldık:

Manavgat eşrafından Doğan-zâde Cemal Bey ile kayınbiraderi Fahri Bey'e, birer hayvan hediye etmek suretiyle ordu namına gösterdikleri teveccühten dolayı teşekkür ederim. 21 Ağustos 1337 Garp Cephesi Kumandanı İsmet.

Konya Vilayeti ahalisi bir müddet önce orduya yüz bin hayvanı bağışlamakla birlikte beş yüz araba da ordu hizmetine tahsis etmiştir. Konya'nın hamiyetli ahalisine ordu namına teşekkürlerimi takdim ederim. Garp Cephesi Kumandanı İsmet.

NAFİA (BAYINDIRLIK) İDARESİNİN GARİP BİR CEVABI

Geçen günkü nüshamızda şehrimizle Anbar arasındaki yolun bir müddetten beri yapıldığı ve yapılacağı hakkında birçok rivayet işittiğimizi, nihayet bizzat yaptığımız müşahedemiz üzerine ortada yapılmış bir şey olmadıktan başka, bilakis yolun tahrip edilmiş olduğunu yazmış, Nafia İdaresinin hiç olmazsa yolu eski haline getirmesini temenni etmiştik. Dün bu neşriyatımıza cevap olarak Nafia Mühendisi imzasıyla

gayrı resmî bir kâğıt üzerine yazılmış garip bir yazı aldık. Nafia İdaresi bu yazısında tabii ki hakikati itiraf etmekte, fakat bunun, amele ücretleri verilemediğinden geri kaldığını söylemektedir. Mademki amele ücretleri verilemeyecekti niçin işe başlandı da işler sonradan yüz üstü bırakıldı? Bu tek kelimeyle bu kadar. Evet, mademki amele ücretlerini tamamıyla temin etmediniz niçin işe başladınız? Nafia İdaresi işi ya tamam yapmalı ya da hiç başlamamalı idi. Yol hiç olmazsa eski halinde kalsa idi, oradan geçenleri daha ziyade memnun ederdi. Birçok kunduraların parçalanmasına, birçok araba tekerlerinin kırılmasına mani olurdu.

ZAVALLI ÖLÜLERİMİZ

İnsanın dünyada, sağlığında çektiği yetmiyormuş gibi, bir de ahirette çekeceğinden başka cesedinin çekeceği varmış. Geçici habercilerimizden biri Gültepe Bahçesi'nin civarındaki kabristanda (Garipler Mezarlığı) bir talihsizin cesedinin köpekler tarafından mezardan çıkarılarak parça parça didiklendiğine bizzat şahit olmuştur. Zavallı adamcağız ak sakalı ve ak kefeni ile hunhar ve haşın köpeklerin iğrenç ağızları arasında pek fena bir manzara arz ediyormuş. Umumi sıhhat durumuna pek fazla muhtaç olduğu ve buna özen gösterilmesi gereken böyle mühim bir zamanda kabirlerin lazım gelen

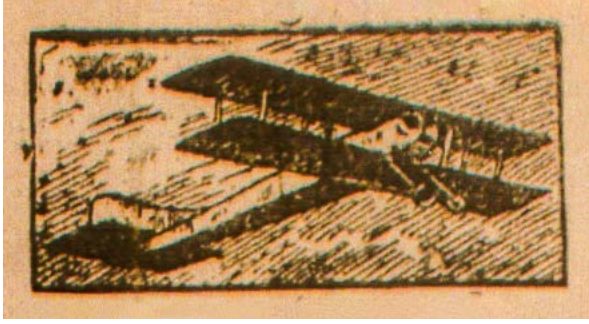
bir şekilde hazır edilmemesi ve mezar olacak toprakların iyi olmaması pek fena neticeler verebilir. Bir mevtanın kabrinden çıkmış olarak kokuşması gerek sıhhaten ve gerek dinen büyük bir cinayettir. Arzu ederiz ki bundan sonra lazım gelen ihtimam esirgenmez de bunun gibi vakaların önü alınır.

ZONGULDAK ŞER'Î MAHKEMESİNDEN

Zonguldak'ta oturmakta iken on beş sene-den beri katil suçundan dolayı firar halinde bulunan, yaşayıp yaşamadığı meçhul olan, Terakki Mahallesi'nden ... aleyhine, zevcesi Hatice Hatun tarafından nikah davası 23 Eylül 1337 Cumartesi günü öğleden sonra saat ikiye atılmış bulunduğundan, belirtilen gün bizzat hazır bulunması veyahut şer'î bir vekil göndermesi, aksi halinde mahkemeye devam olunmayacağı ilan olunur.

15 Eylül 1337 Perşembe 13. Sayı

BÜTÜN KUVVETLERİMİZ HER NOKTADAN SAKARYA'NIN BATISINA GEÇMİŞLERDİR, DÜŞMANI MUZAFFER OLARAK TAKİP EDİYORUZ.

Tayyare

KUVVETLERİMİZ SAKARYA BATISINDA

14 Eylül – (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafıdır): Düşman bütün cephede Sakarya'nın batısına atılmıştır. Birliklerimiz evvelce çeşitli yerlerde geçtikleri Sakarya'yı dünden itibaren her noktadan geçmişlerdir. Düşmanın Sakarya'dan atılırken verdiği ölü ve yaralıların miktarı beş-altı bini geçmektedir. Ordumuz düşmanın süratle takibine devam etmektedir.

ALDIĞIMIZ TAYYARE KULLANIŞI

14 Eylül – (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafıdır): Düşman gerilerinde kahraman birliklerimizin pek büyük faaliyetleri görülmektedir. Nitekim dün Sivrihisar'ın güneybatısında, İlyas Paşa civarında, imha edercesine mağlup ettiğimiz bir düşman kuvvetinden ele geçirdiğimiz üç tayyare ve dört otomobil ufak bir tamirden sonra kullanıma uygun bir hale gelecektir.

TAKİP VE TAZYİK HAREKÂTİMİZ GELİŞMEKTEDİR: KAHRAMANLARIMIZ SAKARYA'YI YÜZEREK GEÇMİŞLERDİR

Düşmanın çekildiği yerlerde terk ettiği birçok malzeme ve mühimmat arasında top, makineli tüfek, otomobil vesaire peyderpey toplanmaktadır. Alelacele firar eden düşmanın terk ettiği köprü malzemeleri ve tombazlar ele geçirilmiştir. Düşman çekilirken köylerimizi yakıyor, kardeşlerimizi beraber götürerek öldürüyor.

RESMÎ TEBLİĞ: 14 EYLÜL 1337

Sakarya'nın batısına atılan düşmanı takip ve tazyik hareketimiz genişlemektedir. Düşmanın çekildiği yerlerde terk ettiği birçok malzeme ve mühimmat arasında top, makineli tüfek ve otomobil vesaire peyderpey toplanmaktadır. Sakarya'yı çeşitli yerlerden yüzerek geçen askerlerimizin himayesinde köprüler yapılmış ve bazı parçalar da alelacele firar eden düşmanın terk ettiği köprü malzemeleri ve tombazlardan elde edilmiştir. Düşman çekilirken köyleri yakarak ahaliyi beraber götürmekte ve bunlara çeşitli zulümler yapılmaktadır. Bazı köylerde bir bina içinde toplanarak yakılmış insan kalıntıları bulunmuştur.

HARP VAZİYETİMİZ ÇOK OLUMLUDUR

Büyük Sakarya Muzafferiyeti'nin mühim neticeleri gün geçtikçe ortaya çıkıyor. Resmî ve hususi cephe telgraflarının bize verdiği haberler her surette memnuniyet vericidir. Ordumuz düşmanı Sakarya'nın batısına tamamıyla attıktan sonra askerlerimiz muhtelif noktalardan Sakarya'yı yüzerek geçmiştir. Bu cengâverlik kabiliyeti dünyanın hiçbir ordusuna nasip olmamıştır.

Bugünkü vaziyete göre Sakarya'nın doğusunda bulunan bütün ana topraklarımız düşmandan kurtarılmıştır. 13 tarihli

resmî tebliğe göre de akıncı kuvvetlerimiz Sivrihisar'ın güneyine kadar gitmişler ve yalnız orada akın yapmakla yetinmeyerek mühim miktarda harp malzemesi, tayyare ve otomobiller ele geçirdikten başka düşman kuvvetlerini de dağıtmışlardır. Bu hadise düşmanın perişan halini göstermiş olmak itibarıyla da özel öneme sahiptir. Çünkü önünde ve arkasında düşman bulunan bir kuvvetin mühim miktarda ve ağırlıklı ganimetler alacak derecede düşmanı mağlup etmesi şayan-ı hayrettir.

Ordumuz Sakarya'nın batısında ilerlemeye başlamıştır. Evvelce uzun uzadıya söylediğimiz üzere düşmanın artık Sarıköy-Sivrihisar hattında tutunması ihtimali kalmamıştır. Aziziye-Alpiköy hattına gelince, burada muharebeyi kabul edecek bir vaziyette olsa bile bu nihayet iki üç günlük bir çatışmadan ibaret kalacak ve zaten perişan edilen düşman yine kaçacaktır. O halde temin edebiliriz: Muzaffer ordumuz pek yakında Eskişehir'e girecektir. Askerî Mütahassıs

FRANSIZ MURAHHAS HEYETİ GELDİ

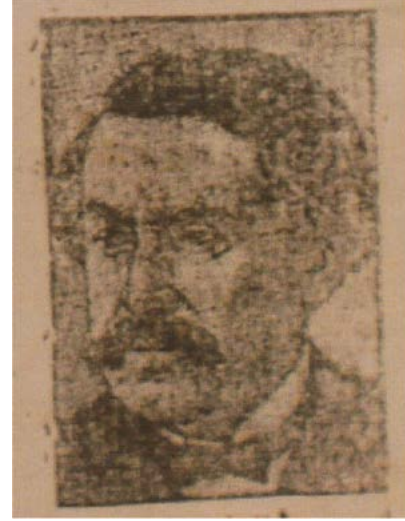
Mösyö Franklin Buyyon'un
Riyasetindeki Murahhas Heyet
İnebolu'ya Çıktı.

ANKARA: 14 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır): Şimdi İnebolu muhabirimiz-

den aldığım bir telgrafta, evvelce geleceğini bildirmiş olduğum Fransız Barış Murahhas Heyeti, Mösyö Franklin Buyyon'un riyaseti altında İnebolu'ya gelmişlerdir. Murahhas heyet birkaç güne kadar şehrimizde (Ankara) bulunacaklardır.

Ankara özel muhabirimizin yukarıdaki telgrafı özel bir öneme sahiptir. Malum olduğu üzere Londra Konferansı'na iştirak eden murahhas heyetimizin reisi bulunan Amasya Mebusu Bekir Sami Bey, Londra'dan dönüşü sırasında Paris'ten ve Roma'dan geçerken Fransız ve İtalyanlarla birer anlaşma yapmış, fakat bu anlaşmalar Büyük Millet Meclisi tarafından Misak-ı Millî'nin hedeflerine tamamen uygun görülmediği sebebiyle kabul edilmemişti. Bu karar verildikten ve murahhas heyetimiz Ankara'ya döndükten bir müddet sonra Fransızlarla aramızda mühim birkaç temas meydana geldi. Bunlar neticesinde her iki taraf az çok uyuştular. Daha doğrusu yeniden yapılacak anlaşmanın esaslarını kurdular. Başşehrimizde bulunanlar müzakereleri o kadar muvafakiyetle idare ettiler ki Fransız Başvekili Mösyö Aristid Briyan, Fransız Mebuslar Meclisinin gerek genel kurulunda, gerek hariciye meclisinde tekrar tekrar yapmış olduğu açıklamasında, Türklerin ilk anlaşmayı kabulde itiraza haklı olduklarını, bir bakıma her iki tarafın anlaştığını ve yakında

yeni bir anlaşmanın yapılacağını ve bunda her iki tarafın görüşlerinin nazarıdikkate alınacağını söyledi.

(Yakında bir anlaşma yapılması muhtemel olan Fransız Hükûmet Başvekili Mösyö Aristid Briyan)

İşte bu defa İnebolu'ya gelen ve bugünlerde Ankara'ya gelmesi beklenen Fransa murahhas heyeti yapılacak mukavelenin son müzakeresini yapmak ve belki de imzalamak üzere gelmişlerdir. Şu halde bugünlerde müzakerelerin yapılmasını ve pek yakında itilafnamenin (anlaşma) imzasını bekleyebiliriz. Çünkü bizim anladığımıza ve tahmin ettiğimize göre gelen zevatın bir murahhas heyet halinde olması ve Mösyö Franklin Buyyon gibi, Fransız Parlamentosu Hariciye Encümeni Reisi bulunan meşhur bir siyasinin başkanlığında bulunması heyetin

imzaya salahiyetli olduğunu düşündürüyor. Müzakerelerin icrasına tarafımızdan memur edilecek heyetin dikkatle hareketini şimdiden tavsiye eder ve inşallah pek yakın bir geleceğin güzel Adana'mızı bize kavuşturacağını ümit ve temenni ederiz.

ANKARA'YA GİDEN HARİCİYE MEMURLARI

Dün akşam Pozanti'dan şehrimize (Kayseri'ye) gelen eski Adana Sultanisi Müdürü Niyazi Bey, Ankara'dan yapılan davet üzerine bugün Ankara'ya gidecektir.

Niyazi Bey, malum olduğu üzere Londra Konferansı'na müşavir murahhas sıfatıyla iştirak etmişti. İki gün evvel şehrimizden hareket eden hariciye memurlarımız bugün Kırşehir'e ulaşmışlardır. Adı geçenler aldıkları emre bağlı olarak süratle Ankara'ya gitmektedirler.

BÜTÜN ANADOLU'DA SEVİNÇ VE MUTLULUK

ANKARA: 14 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafı): Büyük Sakarya Muzafferiyeti'nin Ankara'da meydana getirdiği sevinç, mutluluk ve yapılan büyük tezahüratı evvelce bildirmiştim. Bu büyük zaferimiz, aynı sevinci bütün Anadolu'da meydana

getirmiştir. Her dakika Başkumandan Mustafa Kemal Paşa hazretlerine, Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve muhtelif yüksek makamlara gelen yüzlerce telgraflar bütün Anadolu'muzun en büyük şehirlerinden en küçük kasabalarına kadar büyük zaferin hâsıl ettiğini fevkalade sevinç ve mutluluk ile yapılmış büyük toplantıların tafsilatıyla ve milletin orduya karşı beslediği büyük şükranla dopdolu olmuştur. Bu telgraflarda alındığı bildirilen kararlar, milletin millî mücadelemizdeki büyük azminin en parlak numuneleridir. Bütün millet, düşmanı İzmir'den de atasıya kadar bütün varlığını fedaya hazır olduğunu bildirmektedir. Sevinç ve mutluluk fevkaladedir.

MALUM TAHSİN İLE KEMAL'İN BAŞINA GELENLER

İstanbul gazetelerinin verdiği malumata göre Arnavutluk hükûmeti, eski İstanbul Balyosu Umum Müdürü Hasan Tahsin'in Arnavutluk'a gitmek niyetinde olduğunu haber almış ve kendisinin Arnavutluk limanlarına kabul olmaması için mutasarrıflıklarına bir tamim göndermiştir.

Birkaç gün evvel Arnavutluk'a doğru hareket eden eski Balyos Umum Müdür Muavini Kemal dahi bir müddet önce tekrar İstanbul'a dönmeye mecbur olmuştur. Asıl

teessüf edilecek cihet kendi memleketlerine bile kabul olunmayan bu gibi şahısların bir zamanlar kendi memleketimizde mühim mevkilerde bulunmuş olmalarıdır.

13. SAYININ ARKA YÜZÜ

BELEDİYE İŞLERİ¹

Kayseri'ye ilk defa gelen bir yabancı, şehrin mevki durumuna aldanarak Kayseri'yi belediye noktazarından pek gelişmiş zannetmekten kendisini alamaz. Hakikaten şehir civarında inşaat taşlarının bolluğu, yine kum gibi inşaat malzemesinin kolaylıkla tedarik edilebilmesi bu hususta en birinci sebeptir. Şehrin coğrafi mevkii, arazinin geniş ve düz olması itibarıyla gelişmeye ve ilerlemeye fevkalade müsait olduğu düşünülebilir. Liva merkezleri arasında Kayseri kadar imara müsait, iktisaden gelişmeye kabiliyetli pek az kasabalarımız olduğu halde, şehrin imarı hususunda değil, hatta her nasılsa bir iki faal idare memurlarımızın büyük himmetleriyle vücuda getirilen gelişmiş eserlerin bile iyi bir şekilde devam ve muhafazasına özen gösterilmemekte olması cidden teessüfe layıktır. Şehirlerde her şeyden evvel dikkat nazarına alınacak şeyler hayati meselelerdir. Şehrin mülki idaresi ile belediye idaresi birbirinden büsbütün ayrı işlerler. İşte bunun içindir ki mülki idaresini güzel surette tedvir edebilecek üstün vasıf sahipleri arandığı gibi, belediye işlerinde de büyük bir dikkat gözü ile hareket edebilecek

¹ Bu tarihte Belediye Başkanı Nakip-zade Ahmet Hamdi'dir. (M.Ç.)

mütehassıs zevat aranır. Şehir şehirlilerin-
dir. Yetki verilecek makama üstün değerler
sahibini seçebilen bir halka sahip şehirler
için bunlar geçerlidir. Yoksa halkın arasında
serveti, namus ve menfaati, herhangi bir
meslek grubu arasında tanınırlığı gibi yalnız
sosyal ve iktisadi değerlere sahip olmak,
şehir işlerini iyi şekilde idareye yetecek
üstün vasıflardan sayılmaz. Bir şehrin reisi,
temsil edeceği şehirlilerin sosyal, iktisadi ve
siyasi hayatlarına en fazla alakadar olması
icap eden bir mütehassıstır. Belediye reis-
lerinin idaredeki yeri, idare memurlarının
vazifelerinden ve hatta mevkilerinden de
daha mühimdir. Zira idare memurları (mülkî
idare) geçici, fakat belediyeçiler daimidir.
Halkın ihtiyaçlarını, şehrin imar ve geliş-
mesini temine muvaffak olan belediyeçiler
her yerde umumun teveccühüne mazhar
olarak daima seçilirler.

İlim ve irfan sahibi, Avrupa görmüş veya
çeşitli seyahatlerle şehir teşkilatı hakkında
bilgi sahibi olmuş faal bir belediye reisi,
şehrin en büyük devlet memurundan bile
daha fazla iş görebilir. Belediyeçilik göre-
nekle yapılacak bir iş değildir. Tesisat ve
imarlarda muhafazakâr davranmak da şehrin
her hususta geri bırakılması ile neticelenir.
Halk nazarında hoş görünmek veya mevkii
sağlamlaştırmak gayesiyle nüfuzlu kimseleri
memnun ve ahaliyi ihmal etmek düşünceleri

öteden beri memleketimiz belediyelerine
has bir sosyal eksiklik. Ve bunun içindir
ki belediye işleri daima beldenin nüfuzlu-
ları ve memleketin eşrafı elinden bir türlü
ayrılmaz. Hatta şehir işlerini yapacak
olanların arasında iyi olanlar bulunsa bile
bu gibilerin iyi niyetli ve namus erbabından
oldukları ileri sürülerek ilmî bir seviyeden
mahrumiyetleri hiç dikkate alınmaz. Hâl-
buki namuslu olma iş yapabilmek için bir
itibar olmadığı gibi, müteşebbis ve isabetli
anlayış sahibi olmadıktan sonra da yalnız
iyi niyete malik olmakla bir iş görülemez.
Bu iki hasletin sahibine kazandıracığı bir
şey varsa o da ancak hürmet ve takdirden
ibaret kalır. Basiret sahibi olanların da
belediyelerde iş görebildikleri pek nadiren
işitilmiştir. Hangi belediye reisi servetinden
bir kısım ayırarak hemşerilerinin refah ve
saadetini sağlayacak bir hayır müessesesi
vücuda getirmiştir? Hangi belediye reisi
şehrin sosyal ve sıhhi ilerlemesi hususuna
maddiyat sarf etmeye muvaffak olmuştur?
Bu iki sualin cevabını Anadolu'da gezdiğim
vilayetlerin hemen hiçbirinden alamadım...
Yalnız bir çeşme, mektep, cami inşa ettir-
mekle belediyelerin asıl millî vazifeleri bitmiş
olmaz. İçime müsait olmayan bir suyu en
süslü ve sanatlı bir çeşmeye bağlamak bir
iş yapılmış sayılmadığı gibi; sıhhatlerini
kaybetmiş, çocuk ölümleri çoğalmış şehirde
de mektep açılışından kim ne bekleyebilir?

Ezcümle İslam cemiyeti teşkilatı gibi memleketimizin en fazla muhtaç olduğu sosyal bir teşkilata malik olmayan şehirlerde belediyelerin hissesine isabet eden vazifeler pek büyüktür. Bu vazifelerin büyüklüğü ve önemi nispetinde bugüne kadar bu sahada hemen hiçbir teşebbüste bulunulmadığı eserleriyle sabittir. Kaldı ki bütün belediye işlerinin bu suretle gelişigüzel ve kayıtsız ellerle idaresinde muvaffakiyet hâsıl olmasına imkân tasavvur edilebilsin. Şehirlerin, kasabaların ve hatta köylerin bile belediye ihtiyaçları karşısında halkın seviyesini nazariyeye almamak mecburiyeti vardır. Halkın çoğunluğu münevver tabakalardan ibaret olmayan ve hatta aydınları azınlıkta bulunan bir zümrenin düşünemediği, tasavvur ve idrak edemediği hususlarda belediyelerin bütün teferruatıyla düşünmesi gereklidir. Halkı medeniyet sahalarına yönlendirmek için aydınlatmakla görevli olması lazım gelen hususları belediyeler tarafından yönlendirme ve teşvik etme gerekir. Hatta yalnız belediyenin aydınlatması bile bazı hallerde kâfi değildir. Bunun için belediye işleri ile uğraşanlar şehirlerin bütün medeni olma teşebbüslerine manen ve maddeten yardım etmeli, kurulacak şirketler, heyetler ve komisyonlarla gelişme odakları tesisi hususunda halka öncü olmalıdır. Aydınların yol göstermesini nazarıdikkate almak, hiçbir kötü niyete dayanmayacak tahsisatı

doğru kabul ederek şehirlerin ve şehirlilerin hayat ve geleceğini alakadar edecek icraatta umumi menfaat namına sürat göstermek asıl işlerdir. Hemşehrilik birliği ve samimiyetini destekleyecek tek kuvvet şehirlerin imarından, ilerleme ve gelişmesinden doğar. İşte ve ancak o zaman “Şehir şehirlilerindir” prensibinin tatbiki mümkündür. Lütfü Arif

YUNANİSTAN'DA KARIŞIKLIKLAR BAŞLADI

Askerler ve halk hemen harbi bitirip terhis bekliyorlar, fakat Yunanistan'da baş gösteren karışıklıklar yüzünden isyan ve ihtilallere ihtimal verilmektedir. Halk, ordularının acıklı vaziyetinden büyük bir hayal kırıklığına uğramıştır.

ANTALYA: 14 Eylül – (Özel muhabirimiz telgrafıdır): Yunan ordusunun çekilişi üzerine Yunanistan'da ve İzmir'deki Rum çevrelerinde baş gösteren telaş ve ümitsizliği evvelce bildirmiştim. Şimdi acele olarak aldığım malumata göre Yunan ordusunun kesin mağlubiyeti büyük bir hoşnutsuzluk meydana getirmiştir. Bilhassa harbi kazandıktan sonra (!) terhis edilmelerini bekleyen erler ve çocuklarının cepheden hemen geleceklerini düşünen halk, Türklerin zaferi neticesi karşısında hayal kırıklığına uğramışlardır. Bu vaziyet karşısında bütün Yunanistan'da

karışıklıklar başlamıştır. Tesalya ve Girit'te halkın olağanüstü taşkınlığı yüzünden yeni bir isyana çok fazla ihtimal verilmektedir.

BÜYÜK ZAFERİ KAZANANLARA MÜKÂFAT

Büyük Millet Meclisinin Dünkü Toplantısında Kabul Ettiği Kanun

Son muharebelerde fevkalade yararlıkları görülen subaylara teşekkürname verilecektir ki iki maaş ikramiye ödenmesini gerektirecektir. İki teşekkürname bir derece terfiye de esas tutulacaktır.

ANKARA: 14 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır): Büyük Millet Meclisi dünkü toplantısında son muharebelerde ve Büyük Sakarya Zaferi'nin kazanılmasında fevkalade yararlıkları görülen subayların taltif edilmesi için bir özel kanun kabul etmiştir. Şimdiden yürürlüğe girecek olan bu kanuna göre taltifi icap eden subaylara verilecek bir teşekkürname iki maaş ikramiye verilmesini sağlayacak, iki teşekkürname alan subaylar ise bir derece terfi hakkına sahip olacaklardır. Büyük Millet Meclisi bu kanunu büyük ekseriyet ve alkışlarla kabul etmiştir.

LOİD CORC'UN HÂLÂ AKLI BAŞINA GELMEYECEK Mİ?

İngiltere'nin Doğu'da Takip Ettiği Fena Siyaset ve Morning Post'un Hücumları

İngiliz gazeteleri artık son muvaffakiyetlerimiz üzerine umumiyetle lehimizde neşriyatta bulunmaya başlamışlardır. Bu meyanda Morning Post, İngiltere'nin takip ettiği fena siyasete şiddetle hücum etmektedir.

ZONGULDAK: 14 Eylül – (Özel muhabirimizin telgrafıdır): İngiliz gazeteleri şimdiye kadar daima Yunan lehinde neşriyatta bulundukları halde artık son Türk muvaffakiyetleri üzerine tamamen Türkler lehine makaleler ve haberler neşrine ve Anadolu'da fena bir siyaset takip eden Başvekil Loid Corc'a hücumla başlamışlardır. Bu meyanda Morning Post gazetesi yazdığı bir makalede Loid Corc'un yalnız Anadolu'da değil, bütün Asya'da takip ettiği siyasetin yol açtığı ve açacağı fena neticeleri uzun uzadıya izah ettikten sonra diyor ki: "Asya'da uzun zamandan beri devam eden başarılarımızı tehlikeye koyduğumuz yetmiyor mu? Loid Corc'un hâlâ akli başına gelmeyecek mi?"

ŞEHİRİMİZDEKİ İSTİKLAL MAHKEMESİ BİNASI

Geçen günkü nüshamızda yakında şehrimizde de teşekkül edecek olan İstiklal Mahkemesinin binasının burada bulunan Baş Kâtip Rıza Bey'in himmetiyle kiralanmış ve pek iyi bir surette tamir ve tefriş edilmiş olduğunu yazmıştık. Dün bu münasebetle Rıza Bey'den bir mektup aldık. Bu mektupta deniliyordu ki: "Geçen gün İstiklal Mahkemesinin tamir, tadil ve tefrişi hususunda takdiren yazdığınız yazıya müteşekkirim. Mezkûr hususlarda Reji Müdürü ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Reisi Faik Bey'le Hasan Bey'e ve Başkomiser Asım Bey'in gösterdikleri yardıma karşı, bu münasebetle alenen teşekkür ettiğimin belirtilmesini rica ederim."

TEŞEKKÜR ETME

Millet Temsilcilerinin Gazilerimizi Ziyareti

Yaralı gazilerimizin, Meclis namına hatırlarını sormak için Sinop Mebusu Rıza Nur Bey, Sivas Mebusu Emin Paşa, Aydın Mebusu Hoca Esat Efendi, Kırşehir Mebusu Muhyi Galip, Adana Mebusu Muhtar, Mersin Mebusu Yusuf Ziya Beylerden oluşan bir heyet, Ankara'da hastanelere giderek yara-

lılarımızı görmüşler, subaylar ve askerlere sigaralar hediye etmişlerdir.

GİDİŞ

Ankara Ziraat Mektebi Müdürü Nihat Bey, İktisat Vekâletinden aldığı emir üzerine bu sabah Ankara'ya doğru şehrimizden hareket etmiştir.

RESMÎ TÛTÛN SATIŞI MEMURLUĞU KURULMASI

Reji idaresinin gösterdiği faaliyeti takdir ederiz. Reji Müdürü Faik Bey dün bize gönderdiği bir yazı ile Zincidere'de haksız yere pahalı satan tütün satıcıları için mahkemeye müracaat eylediğini ve aynı yerde resmî bir satış memurluğu kurulmasına karar verdiğini bildirmektedir. Reji idaresinin halkın menfaatini dikkate alma hususunda gösterdiği süratin diğer dairelerimize ve yine Belediyeye de örnek olmasını temenni ederiz.

KAYSERİ GÜNDÜZ SULTANİSİ

Kayseri Gündüz Sultani Mektebi Müdürlüğünden:

Kayseri Sultani Mektebinin 1337-1338 ders yılı kayıt ve kabul muamelesine devam edilmektedir. Çocuklarını kaydettirmek isteyen velilerin aşağıda yazılı evrakları ile

birlikte mektebin bulunduğu Kömürlük Meydanı'nda (Dedeman Ortaokulu sahası) Darüledep binasında, mektep müdüriyetine müracaat etmeleri ve eskiden kayıtlı olan talebe efendilerin de nüfus tezkereleriyle birlikte kayıt yenilemeleri lüzumu ilan olunur.

1. Tezkere-i Osmaniye
2. Aşı ilmühaberi
3. Hastalıktan salim olduğuna dair tabip raporu
4. Nakil ilmühaberi veya tasdiknamesi

İLANLAR

Ruhsatname Kaybı

Kayseri Katolik Cemaati eski Murahhası Mir Piskopos Bağros Ememnaueyan Efendi namına yazılı bir kıta Katolik Mektebi ruhsatnamesi kaybolmuş olduğundan ve adı geçen mektep için yeniden ruhsatname çıkarılacağından, kaybolanın hükmü kalmadığı ilan olunur. Ser piskopos Andon Bahayan

MÜJDE

Doğurmuş ve doğuracak çocuk annelerine ailemin doğumundan önce ve sonra göstermiş olduğu fenni ve sıhhi dikkat, maharet ve ihtimamından dolayı Kütahya Baş Tabibesi Hayriye Hanım'a son derece

şükran borçluyum. Pek kolay ve gayet fenni bir tarzda, doğumunun ızdıraplarını duymamak ve tehlikesiz kurtulmayı arzu edenlerin hemen Kaleönü Şifa Eczanesine müracaat etmelerini hassaten tavsiye eylerim.

Muallim Cemal GÜLTEKİN

17 Eylül 1337 Cumartesi 14. Sayı

İSLAM ÂLEMİNDE SEVİNÇ

Afgan Sefirinin Başkumandanımızı Tebriki

Sakarya’da kahraman ordumuzun kazandığı büyük zaferin bütün memlekette hâsıl eylediği sevinç ve memnuniyet hakkında geçen günkü nüshamızda Ankara özel muhabirimizin telgrafı vardı. Anadolu Ajansı’nın bugün yayınladığı iki telgrafta bu zaferimizin İslam âleminde husule getirdiği memnuniyeti göstermek itibarıyla önemli bir açıklamadır. Afgan Sefiri Sultan Ahmet Han hazretleri Mustafa Kemal Paşa hazretlerine gönderdiği bir telgrafta, “Bu telgrafın tebliği, her hususta Türkiye’ye ilgi duyan Müslümanların kalplerini sevinç aydınlığı ile aydınlattı” buyuruyorlar. Diğer taraftan Batum’dan gelen bir telgrafta, ana vatanın bu en yakın noktasında yapılan muazzam nümayişlerin teferruatıyla doludur. Bu konudaki telgraflar aşağıdadır:

“Elhamdülillah ki muhterem Başkumandan hazretleri ve diğer millî kumanda heyetinin güzel idareleri, subaylar ve İslam askerlerinin kahramanca fedakârlıklarıyla Sakarya Muharebesi İslam ordusunun fetih

ve zaferiyle neticelendi. Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusunun bu zaferi, her hususta Türkiye ile alakadar olan Müslümanların kalplerini sevinç nuru ile aydınlattı. Elçiliğimiz Türkiye ordusunun bu fetih ve zaferi münasebetiyle gerek Başkumandan hazretlerine ve gerekse diğer muhterem kumanda heyeti üyelerine samimi tebriklerimi taktim eder ve Cenab-ı Hakk’ın koruma ve yardımından Türkiye ordusunun zaferinin devamını rica ve niyaz eyler.”

Afgan Büyükelçisi Sultan Ahmet Han

Trabzon: 15 Eylül (A.A)- Ordumuzun muzaferiyetini haber alan Batum Türkleri, bütün Müslümanların iştirakiyle muazzam nümayişler yapmışlardır. Bayraklar ve bando ile şehri dolaşan halk, Türk Konsoloslugu önünde Büyük Millet Meclisi ordusuna selam göndermişler ve dua etmişlerdir. Limandaki Türk gemileri ve tekneleri de donatılmış, merasime Gürcüler ve Ruslar da iştirak etmişlerdir.

ZAFER TELGRAFLARI

Muzaffer Ordumuz Düşmanı Takip Ediyor - Sol Cenahımız Sivrihisar'ı Geçti

15 Eylül Tarihli Resmî Tebliğ: Takip hareketimiz devam etmektedir. Sol cennahta Sivrihisar'ı işgal eden birliklerimiz düşmana ağır zayıat verdirerek, ikisi subay olmak üzere yüze yakın esir alınmış ve pek çok silah, mühimmat, erzak, hayvan, otomobil vesaire ele geçirilmiştir. Sivrihisar'daki düşmanın ahaliden toplayarak hapsettiği dört yüz kadar köylü kurtarılmıştır. Düşman çekilirken Sarılar ve civarındaki köyleri yakmıştır.

16 Eylül Tarihli Resmî Tebliğ: Takip harekâtı ilerlemektedir. Sivrihisar istikametine çekilen düşman kuvvetleri, güneyden ve Sivrihisar'daki birliklerimizden gördüğü baskı üzerine Sarıköy istikametine hareketini değiştirmiştir. Muharebe bölgesinde terk ettiği binlerce ölülerden ve esirlerin ifadelerinden düşmanın tahmini üzerine zayıat verdiği anlaşılmıştır. Düşman çekilirken rast geldiği köyleri yakmakta kadınlar dâhil olduğu halde İslam ahaliyi zorla beraber götürmektedir. Bu ahalinin akıbeti bilinmemektedir.

EVVELKİ AKŞAM GECE YARISINDAN İTİBAREN BÜTÜN VATANDA UMUMİ SEFERBERLİK - HERKES SİLAH BAŞINA

Başkumandanımızın Emirnamesi - Mağlup Düşmanı İmha Edeceğiz

14-15 Eylül 1337 gece yarısından itibaren bütün vatanda umumi seferberlik ilan edilmiştir. Mağlup düşmanı Anadolu içerisindeki en son neferine kadar imha için ilan edilen bu seferberlikte hedeflenen gayeye varıncaya kadar lüzum hâsıl oldukça silahlı bulunan sınıflardan başka diğer kurrarlar silaha çağrılacaktır. Silah altına alınacak sınıfları Mili Müdafaa Vekâleti tayin ve icap eden makamlara tebliğ edecektir. Bütün vekâletlere, ordu, müstakil kolordu ve mıntika kumandanlıklarına tebliğ edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Başkumandan Mustafa Kemal

BAŞKUMANDANIMIZ MUSTAFA KEMAL PAŞA HAZRETLERİNİN MİLLETE BEYANNAMESİ

İstiklal mücadelesinde samed vasfıyla yardımını Türk milletinden esirgemeyen Cenab-ı Hakk'a hamd ve sena etmeyi asla unutmayalım. Ordumuz sönmez bir azim ve yiğitlikle vazifesini ifa ediyor. Türk milletinin meşru hakkı nihayet insanlık âlemi

ve medeniyet âlemi tarafından teslim olunacaktır. Mesut ana kadar en büyük gayret ve fedakârlığımızı gösterelim.

BEYANNAME

Mukaddes topraklarımızı çiğneyerek Ankara'ya girmek ve memleketin istiklalinin fedakâr muhafızı olan ordumuzu imha etmek isteyen Yunan ordusu, yirmi bir gün devam eden pek kanlı muharebelerden sonra Allah'ın yardımı ile mağlup edilmiştir.

Ordumuzun karşı taarruza geçmesi üzerine yüz geri etmek suretiyle kahraman Türk Askeri'nin süngülerinden kurtulmak isteyen düşman ordusuna çekilme esnasında aman verilmemiş ve mühim kuvvetleri Sakarya doğusunda imha olunmuştur. Sakarya'dan geçerek şaşkın ve gayrı muntazam olarak batıya yönelen kısımlarının dahi arkasını bırakmayarak, masum Türk milletinin hayat ve istiklaline canavarca saldıranlara layık olan cezayı vermek için ordumuz sönmez bir azim ve yiğitlikle vazifesine devam ediyor.

İstanbul'da o zaman kendisine Türk hükûmeti namını veren fakat yabancılara hoş görünmek gayretiyle Türk milletinin en mukaddes menfaatlerini ayaklar altına alan, vatan sevgisinden mahrum birtakım kimselerin caniyane müsamahasından istifade ederek İzmir'e çıkan düşman, bundan evvel dahi İnönü'de ve Dumlupınar'da tekrar tekrar Türk azim ve imanı karşısında rezil ve mağlup edilmiştir. Ancak bu derslerden ibret almayan ve hiçbir hakka dayanmayarak mübarek vatanımıza taciz etmekte

**Anadolu'nun Millî Kahramanı
Reisimiz ve Ulu Başkumandanımız
Mustafa Kemal Paşa hazretleri**

ısrar eden Yunanlılar, bu defa Kral Konstantin'in saltanatını sağlama almak veya tatmin etmek için, memleketlerinin bütün imkânlarını açtılar, para, asker ve malzeme hususunda hiçbir fedakârlıktan çekinmeyecek aylarca hazırlandılar. Ayrıca doğudaki siyasi menfaatlerini muhafaza etmek için masum kanların dökülmesini arzu eden bazı yabancı dostlarının gizli ve açık yardımlarına, teşviklerine dayandılar. Bu suretle vücuda getirdikleri muazzam ve teçhizatlı büyük bir ordu ile pervasızca Anadolu içlerine saldırdılar. Düşünmediler ki Türk'ün vatan sevgisi ile dolu olan göğüsleri kendilerinin melun ihtiraslarına karşı daima demirden bir duvar gibi yükselecektir. Öyle de oldu, milletimiz düşmanın hazırlıklarına mukabele için hiçbir fedakârlıktan çekinmedi. Ordumuzu takviye için para, insan, silah, hayvan, araba velhasıl her ne lazımsa tam bir arzu ile bağışladı. Avrupa'nın en mükemmel araçları ile donatılmış olan Konstantin'in ordusundan teçhizat itibari ile geri kalmaması ve onu geçebilmesi gibi inanılmaz mucizeyi Anadolu halkının fedakârlığına borçluyuz. Millî amaçlar uğrunda millet fertlerinin kendi menfaatlerini feda etme emelinde gösterdikleri harikalar nesillerimizin ve insanımızın ebediyen iftihar sermayesi olacaktır. Bu umumi gayret sayesinde ki ordumuz mevkiini korumak için hiçbir dakika tereddüt etmeyecek surette yüksek

bir kuveri maneviye ile düşmanın üzerine atıldı. Canımızı, namusumuzu almak üzere Haymana ovalarına kadar gelen düşman askerleri esir düştükleri zaman, cömert askerlerimizden ilk istirham sözleri olarak bir parça ekmek istemeleri manzarası, mağrur düşmanımızın akıbetini gösteren manidar bir levhadır. Bu derece büyük bir fedakârlık hissi ile topraklarını müdafaa eden milletimiz ne kadar iftihar etse haklıdır. İstiklal mücadelemize Samed vasfı ile yardımını Türk milletinden esirgemeyen Cenab-ı Hakk'a hamd ü sena etmeyi asla unutmayalım. Bizler esasen bir kimsenin hakkını taciz etmedik. Etmediğimiz gibi diğerleri tarafından da hak ve istiklalimize riayet olunmasından başka bir davamız yoktur. Millî hudutlarımız dâhilinde yabancı müdahalesinden azade olarak her medeni millet gibi hür yaşamaktan başka bir gayesi olmayan Türk milletinin meşru hakları nihayet insanlık medeniyet âlemi tarafından teslim olunacaktır. Pek yakın olan bu mesut ana kadar eskisi gibi bütün millet fertlerinin azami gayret ve fedakârlık göstermelerini bekliyorum. Cenab-ı Hak yardımını daim eylesin, âmin. (14 Eylül 1337)

**Türkiye Büyük Millet Reisi Başkumandan
Mustafa Kemal**

SOL CENAHIMIZ SÜR'ATLE İLERLİYOR

Özel harp muhabirimizden telgraf:
Sivrihisar arkamızda kaldı, ilerliyoruz.

16 Eylül (Cephede bulunan özel harp muhabirimizin telgrafı)- Ordumuzun sol cenahtaki ileri harekâtı fevkalade artmıştır. Sivrihisar'dan çok fazla ileriye kadar gittik. Bütün geçtiğimiz yerlerde binlerce düşman ölüsü görülmektedir. Esir, mühimmat, harp levazımı büyük miktarda ele geçmiştir.

YENİDEN TOPLANIYORLAR

**Büyük Zaferin Müttefikler
Üzerinde Tesiri**

Ankara: 16 Eylül (A.A)- Roma'dan İzmir'e bildiriliyor. Türkiye-Yunan meselesine ait durumu ve müdahale şeklini kati surette kararlaştırmak üzere müttefikler Eylülün 15'inde (yani evvelki gün) Londra'da toplanacaklardır.

MAZHAR MUFİT BEY'LE

**Kayseri ve Havalisindeki Faaliyet
Hakkında Mülakat-Halkın Fedakârlığı-**

Yeni Silah Altına Alınan Kardeşlerimiz- Yükselen İki Memur

**Ya Misak-ı Millî Ya Ölüm- Kayseri Halkı
ve Misak-ı Millî**

Hakkâri Mebusu Mazhar Müfit Bey, malum olduğu üzere "Büyük Millet Meclisi namına teftişe memur" sıfat ve salahiyetiyle bir müddetten beri şehrimizde bulunuyorlar. Muhterem Mebusumuza bu memuriyetleri sebebi ile Kayseri ve havalisinde cereyan eden bütün işlere, buradaki faaliyetlere, Tekâlif-i Milliye emirlerinin tatbik derecesine, silah altına alınan kardeşlerimize ait işlemlere vesair bütün konulara tamamen vakıf ve esasen bu işlerle büyük bir faaliyetle meşguldür. Dün bu münasebetle kendilerini ziyaret ederek teftişe memur bulundukları Kayseri ve havalisine ait faaliyetleri hakkında malumat almak istedik. Mazhar Müfit Bey nazik ve çalışkan bir zat olduğu kadar malumat sahibi ve memleketin dâhili durumlarını pekiyi bilmektedir. Bizi yoğun meşguliyetine rağmen büyük bir nezaketle kabul etti. Yapmış olduğu beyanatı, cephede vazifesini ifa eden kahraman ordumuz için cephe gerisinde milletin azmini göstermek itibarıyla pek ziyade dikkate şayan ve o derece memnuniyet ve iftihar vericidir. Mazhar Müfit Bey Tekâlif-i Milliye emirlerinin uygulanma derecesinden alınan neticelere dair sorduğumuz ilk söze şu cevabı vermiştir:

Büyük Millet Meclisi kararıyla Başkumandanlığı üstelenen Mustafa Kemal Paşa kanun ve askerî kaide ve harbiyeye tam manasıyla vakıf, millî bilgilerini muharebe meydanlarında bizzat tamamlamış en iyi ve büyük bir kumandan olduğu kadar muzafferiyetin tek sebebi olan menzil ve levazım gibi geri hizmetleri de memleketimizin ruhuna göre düzenlemede ihtisas sahibidir. Bu sebeple Tekâlîf-i Milliye emirleri ona göre verilmiştir. Bu emrin iyi bir şekilde tatbik ve kabul edilebilir kaideleri temin ettiği ve edeceği şüphesizdir. Bir taraftan da Anadolu'nun Müslüman evlatları, eşrafı, tüccarı, zengini, fakiri millî mücadelemizin, hedeflediğimiz gayenin ve mecburen muharebe ettiğimiz aslına vâkıf ve anlamış olduklarından Tekâlîf-i Milliye emirleri büyük bir arzu ve istek ile karşılanmış, ordumuzun ihtiyaçları bu emirlere bağlı olarak hazırlanmakta. Rica ederim bunu hayata ait sözler olarak düşünmeyiniz. Hemencecik buraya bir, iki saatlik mesafede bir köyden, elindeki değneğine dayanarak yürüyen ve diğerinde de bir bohçacık taşıyan ve isminin Gülsüm olduğunu söyleyen muhterem bir annenin sözlerini zikretmek bunu ispata kâfidir zannederim.

Ben bu muhterem Anadolu kadınına, kızgın bir güneş altında bir saattir yol yürüyen bu anneye nereye gitmekte ve elindekinin ne olduğunu sorduğum zaman:

-Nereye olacak oğul, kızımın çeyizinden şu donları, şu gömlekleri şubeye götürüyorum. Ben şehit anasıyım. Fakat diğer askerler de evladımdır. Onlara çamsakızından çoban armağanı olarak vereceğim. Giysinler de dinimize, ülkemize saldıran haine saldırınsınlar, vursunlar, diyerek geç kalanlara mahsus bir acele ile Kayseri'ye gittiğini gördüm.

Bir canlı levhanın bir örneğine şahidim. Artık Tekâlîf-i Milliye emirlerinin büyük bir hamiyetle nasıl kabul ve tatbik edildiği hakkında fazla söze lüzum görmem. Anladığım bir şey daha varsa bu muhterem halkın dini, imanı ve istiklali için daha büyük fedakârlıklara hazır olduğudur.

Mazhar Müfit Bey burada sözü asker alma işlemleri hakkında izahata getirerek diyor ki:

-Silah altına alma maddesini eski zamanlara kıyas etmelidir. Çağırılan efrat şevk ve sürur içinde şubelerine geliyorlar. Bütün bakaya (kalanlar) son derece azdır.

Benden rakamlar istememelisiniz. Çünkü ordunun, kuvvetini alakadar eden bu meselede daha fazla tafsilat veremeyeceğimi takdir buyurursunuz. Yalnız şunu ilave edeceğim: Geçenlerde sevk olunan bir katile için araba tedarikine uğraşırken, askerler bir an evvel düğüne (muharebeye) yetişmek için derhâl harekete hazır olduklarını, söyleyip arabanın arkadan yetişmesi teklifinde bulu-

narak hemen hareket ettiler. Rica ederim, şubelere gidiniz, kendi kendine koşarak gelen efradı göreceksiniz. Nereye ve niçin gittiğini bilerek cepheye koşan bu müslümanoğlu müslüman, büyük yürekli arslanlardan müteşekkil ordu elbette haysiyetsiz Kosti sürüsüne haddini bildirdi ve bildirecektir. İşte Sakarya Büyük Meydan Muharebesinde yirmi bir gün çarpışan ve tamamen muzaffer olan ordumuz böyle arslanlardan teşekkül etmiş bir haysiyet sahibidir.

-Teftiş dairenizde iki memurun faaliyetlerini sorabilir miyim?

Memur olduğum sebebi ile asker alma işlemleri ile jandarmanın vazifelerini tetkik ve teftiş edebilirim. Memuriyet itibarıyla ilgili memurların vazifelerini yaptıklarını söyleyebilirim. Bilhassa jandarma ve polis, değişik yerlere örnek olacak bir faaliyette bulunmaktadırlar.

Jandarma kumandanı Hayri ve Serkomiser Atıf Beyler vazifede derece kazanmış memurlardandır.

Umumi vaziyetimizi nasıl buluyorsunuz efendim?

Dâhilî vaziyetimiz Allah’ın inayetiyle her zamandan daha güçlü ve daha mükemmel. Bütün gaye ve emeller millî mücadeleye yönelik. İşte bu gayeye doğru azamî bir gayretle çalışıldığından dâhilî vaziyetimiz

çok şükür, çok iyi durumdadır. Haricî vaziyetimize gelince, kendi kanaatim olarak arz edeyim ki, Batılilar malum “Sevr” anlaşması ile millî şeref, ahlakî vaziyet ve adalet velhasıl insaniyet namına ne varsa hepsinin iflas ettiğini ve bunların boş birer kelime olduğunu gösterdiler. İlmiyle, fazlıyla, edebiyatıyla ve sanatıyla, velhasıl medeniyetiyle iftihar eden Batı, pek kıymetli olan bu kelimelerin manalarının iflasına razı olduktan ve hayattan, istiklalden ve vatandan mahrum etmek için üzerimize icra memuru olarak Yunan’ı saldırdıktan sonra nice hariciye siyasetini iflas ettirmek, muzaffer olan ve daha nice benzerlerine bizi nail edecek olan ordularımızın süngüleri ucundadır. Mamafih batı devletlerinden bazıları daha makul ve mantıklı hareket etmekle halimizi ve niçin kan döktüğümüzü artık anlar bir vaziyete girmeye başladı gibi görüyorum. Fransa ve İtalyan basınında cihana ilan ettiğimiz gibi, Büyük Millet Meclisi de o mantığı tekrar tarif ederek dünya ya bildirmiştir. Misak-ı Milliden başka talebimiz yok, ya istiklal, ya ölüm!

-Kayseri halkı hakkındaki düşünceleriniz?

Kayseri halkının göstermekte oldukları vatanperver himmet ve hamiyetleri şükran sebebidir. Gerek Tekâlif-i Milliye emirleri dairesinde ordunun ihtiyaçlarını karşılamak ve gerekse silaha davet edilenlerin dini vazife

ve sorumluluklarını yerine getirmek için gösterdikleri kabul hızı, muhterem kayseri ahalisinin millî mücadelemizin sarsılmaz bir parçası olduğunu ispat etmektedir. Hülasa haklı bir davayı takip ettiğimiz bunun için mücadelede bulunduğumuzdan Cenab-ı Hakk'ın bizi daima muzaffer edeceği hususunda hiçbir zaman ümidimizi kaybetmedik.

14. SAYININ ARKASI

İSTANBUL'DA PEK MÜHİM BİR HADİSE

İngilizlerin Tevfik Paşa'ya Verdikleri Yedi Gün Süreli Bir Nota

Güya müttefikler aleyhinde gizli bir teşkilat keşfedilmiş, isim istiyorlar. İşin içinde Mustafa Sabri'nin riyasetinde toplanan hürriyet ve İtilaf Partisi denen grubun parmağı vardı. Tevfik Paşa İngilizlerin talebine karşı mukavemete karar verdi.

İnebolu: 15 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır)- İstanbul'da bir müddetten beri güya sakın gözüken İngiliz baskısı yine açıktan açığa başlamıştır. İngilizler çeşitli bahanelerle halkı tedirgin etmekte, birçok hadiselerle meydan vermektedirler. Son günlerde meydana gelen bir hadise pek fazla önem kazanmıştır. İstanbul'daki İngiliz kumandanlığı, güya başkentimizde bulunan İtilaf Devletleri kumandanlarına suikast yapmak, İtilaf devletleri askerleri arasında isyan çıkarmak, bu devletlerin kontrolünde bulunan silah depolarımıza ve kendi silah depolarına bomba atmak veya oralardan silah ele geçirmek gayesiyle gizli bir teşkilat keşfedildiğini, bu gizli teşkilata mensup şahısların listesini elde ettiklerini Tevfik Paşa hükûmetine bildirmiş, söz konusu şahısların yedi gün zarfında kendilerine teslimini,

aksi takdirde kuvvetleri kullanacaklarını tebliğ etmiştir. İngiliz kumandanlığı aynı zamanda hükûmete yaptığı tebliğin suretini bir beyanname ile İstanbul halkına da ilan etmiştir. İstanbul'daki Türk ve Müslüman ahali fevkalade endişe içerisindeyler. Bunu doğrulayan tamamlayıcı haberlere göre İngiliz kumandanlığının bu teklifinde meşhur vatan haini Mustafa Sabri'nin başkanlığı altında toplanan Hürriyet ve İtilaf partisinin parmağı vardır. İngiliz kumandanlığının tebligatı karşısında Tevfik Paşa kabinesinin karşı koymaya karar verdiği haber verilmektedir.

İtilafçılar Köpekçe Hizmete Koyuldular

Allah belalarını versin. Bu hainler bir taraftan İngilizlerin, diğer taraftan sarayın tarafında hükûmeti ele geçirmek için fırıl fırıl dolanıyorlar.

Mustafa Sabri, hükûmetin kendilerine geçmesi için saraya tekliflerde bulunduğ gibi İngilizlerle yaptıkları temaslarda dahi birçok tavizlerde bulunmuştur.

Karamürsel: 14 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır)- İstanbul'dan gelen sağlam haberlere göre son Hürriyet ve İtilafçılar tekrar birtakım hainane kararlar almışlar ve işe başlamışlardır. Kendi menfaatlerinden başka bir şey düşünmeyen bu alçakların başında Mustafa Sabri, Zeynel

Abidin Hoca, Vasfi vesaire birtakım reziller bulunmaktadırlar. Bunlar külah kapmak için bir taraftan İngilizlere köpekçesine hizmete koyulmuşlar Saraya, Yunanlıların Ankara'ya gireceklerinden bahsederek kabinenin kendileri tarafından teşkilini istemişlerdir. Hürriyet ve İtilafçıların vatan ve millet aleyhinde başladıkları bu hainane faaliyet nefretle takip edilmektedir. Hürriyet ve İtilafçıların isteklerine ne cevap verildiği henüz malum değilse de hainler İngilizler tarafında tesirde bulunarak hükûmeti ele almak için mütemadiyen teşebbüslerde bulunmaktadırlar. Gelen bazı haberlere göre, Mustafa Sabri İngilizlerle yaptığı temaslarında iktidara geldiği takdirde tamamıyla İtilaf devletlerinin arzu edeceği şekilde hizmete hazır olduğunu taahhüt etmiştir. İngilizlerin Tevfik Paşa hükûmetine karşı aldığı son vaziyet nazarı itibare alınacak olursa hainlerin bu teşebbüslerinde iyice ilerlemiş oldukları anlaşılacaktır. Bu konuda gelecek malumatı peyderpey bildireceğim.

ENDİŞELİ BEYANAT

Mağlubiyetten Evvel Gunaris'in Beyanâtı

Taarruzdan, şiddetten eser kalmaması kumandanlarının kararlarıymış, Askerî harekâtın durma ciheti hiçbir zaman aklına gelmemiş!

Ankara: 11 Eylül (A.A)- Batırıs gazetesi 10 Eylül tarihli nüshasında cepheden dönen Başvekil Gunaris'in, harbiye müsteşarı İstiranikos ile görüştüktan sonra gazetecilere beyanatının aşağıda olduğunu yazıyor

“Ordunun taarruzlarından bir hafta evvelki şiddetten eser kalmamış ise de bu hal kuvvetsizliğimizden değil harbi idare eden kumandanların verdiği kararlardan ileri geliyor. Günlerce çarpıştıktan sonra askerlerin biraz istirahat etmeleri lazımdır. Ordumuzun taarruz faaliyetleri sürekliedir. Tabii ki her harbin durgun ve hareketli hali vardır. Fakat hiçbir vakit askerî hareketin durdurulması yönü akla gelmemiştir. Sabırsızlık gösteren çevrelerin dedikodularına inanmamalıdır.”

Gunaris'in bu endişeli beyanatı, bütün ordunun mağlubiyetinden evvel yapılmıştır. General İstiranikos ise gazetecilerin suallerine cevap vermekten kaçınmıştır.

ÖLDÜRÜLMÜŞ BİR YUNAN TAYYARECİSİ

Selanik'teki Yunan Tayyare Mektebi müdürü bulunan ve Yunanların tayyareciliği bilen tek subayları olan Nikiforekin'in öldürdüğünü Yunan gazeteleri yazıyor.

ELEFTEROS TİPOS'UN NEŞRİYATI

Ankara: 17 Eylül (A.A)- Atina da yayınlanan Elefteros Tipos gazetesi 9 Eylül tarihli baş makalesinde diyor ki:

“Biz burada birbirimizi yiyoruz. Kimsenin kimseye emniyeti kalmadı. Halimizi gören Avrupa, Anadolu'da bizi hiç sevmeyen milletleri idare edebileceğimiz iddiasına tabii ki inanamayacaktır. Siyaseten mağlubuz. Eğer kralın başında bulunduğu ordumuz kesin zaferi kazanamazsa mahvolduk demektir.”

EMİR FAYSAL'IN ESKİ BAKANLARI

Emir Faysal'ın Irak bölgesine melikliği üzerine Faysal'ın eski bakanları Irak'a gelmeye başlamışlardır. Bunlardan evvelce kendisiyle beraber çalışmış bulunan maarif bakanı Salih Bey de Mısır'dan Bağdat'a hareket etmiştir

DÂHİLİ HABERLER

Kastamonu'da

Yaralılarımızın Ağırlanması

Milli Mücadele uğrunda düşmanla çarpışırken yaralı düşen muhterem gazilerimizden birkaçı, bir müddet önce Kastamonu'ya gelmiş..... Bahçesinde kumandan Muhiddin Paşa hazretleri tarafından çay ve simit ikram edilmek suretiyle ağırlandırlardır.

Muhterem yaralılarımızı halk fevkalade samimi karşılamıştır.

ORDUMUZ İÇİN YENİ BİR İMALATHANE

Memnuniyetle aldığımız malumata göre, daha önce İnebolu'da asker alma memuru Osman Bey'in teşebbüs ve himmeti ile ordumuzun kumaşlarını imal etmek üzere bir imalathane tesis edilmiştir. Çalışmalarına başlamak üzere olan bu teşebbüsü tebrik ederiz.

KAYSERİ SULTANİ MEKTEBİ

Kömürlük mevkiindeki Darüledep binasına nakledilen Kayseri Gündüz Sultanisinin altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu sınıflarının tedrisatı bugünden itibaren Allah'ın izniyle başlamıştır. Mektebin bir an evvel başlamasına Maarif Müdürü Bey'le, Mektep Müdürü Haydar Bey'in cidden büyük faaliyetleri görülmüştür.

İZMİT HAVALİSİNDE İHRACAT

Karamürsel: İzmit Karamürsel iskelesinden ihracat, kayıtsız şartsız serbest bırakılmış ve askeriye tarafından def edilen yasaklar kaldırılmıştır

KARANTİNA REJİMİ

(Orijinali deforme olduğu için bu kısım okunamamıştır.)

SADRAZAMLARINI, ŞEYHÜLİSLAMLARINI...

Hepsini kararlaştırmışlar, Zeynelabidin de polis müdürü olacakmış. İstanbul'da Hürriyet ve İtilafın rezilane mesaisi -Zavallı halka karşı yapılan propagandalar ve çıkarılan şayialar.

Karamürsel: 15 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafı)- Hürriyet ve İttihatçılar İstanbul'da iktidarı ele almak için giriştikleri hainane faaliyet hakkında evvelce malumat vermiştim. Şimdi aldığım yeni malumata göre Hürriyet ve İtilaf hükûmete geçtiği takdirde Mustafa Sabri'yi sadarete, Vasfi Hocayı Şeyhülislamlığa, parti umumi kâtibi Adanalı küçük Zeynelabidini de polis müdürlüğüne tayin edeceklermiş. Hürriyet ve İtilafçılar ilk günlerde kamuoyunu lehlerine çevirmek için birçok propagandalarda bulunmuşlar. Nihayet Kuvay-i Milliye'nin Yunan ordusu tarafından imha edildiği, Yunan ordusunun Ankara'ya bugün- yarın gireceği gibi birçok şayialar çıkarmışlarsa da bunlara kamuoyu zerre kadar ehemmiyet vermemiş ve Anadolu'nun, Allah'ın yar-dımı ile muhakkak muzaffer olacağına dair

imanı bir dakika bile sarsılmamıştır. Esasen İstanbul'daki basınımız muzafferiyetimizi muntazam takip etmekte ve günü gününe halkı haberdar etmekte olduğu cihetle, bil-hassa Büyük Sakarya zaferinden sonra bu gibi rezilliklerin, tamamen durdurulacağı ve önünün alınacağı tabiidir. Bununla beraber hainler teşebbüslerinde geri kalmamakta ve İngilizlerle Saray çevresinde tesir icra etmek için melunca faaliyetlerine devam etmektedirler.

BÜYÜK BİR MAARİFPERVERLİK

Vilayetimizin (Sivas) muhterem tüccarlarından Handan- zade Hafız Recep Efendi'nin, memleketimizin en seçkin yerinde ve her türlü sıhhi şartları haiz ve mektebe elverişli bir binayı, her kaç bin kuruşa olursa olsun satın alarak maarife bağışlamayı kararlaştırmış olduğu ve binanın tedariki için de şimdiden teşebbüste bulunduğunu memnuniyetle işittik. Dün Maarif Müdürü Bey kendileriyle temas ederek mektep binası hakkında düşüncelerini izah etmiş ve bu fikirleri Hafız Recep Efendi de tasvip ettiğinden, binanın bugün, yarın tedariki teminat altına alınmıştır.

Sivas İrade-i Milliye Gazetesi

FECİ BİR ARABA KAZASI

Geçen gün İnebolu'ya giden posta arabası, Küre'den bir saatlik mesafede İki Çay Kavuşumu isimli yerde feci bir kazaya maruz kalmıştır. Geceleyin yollarda bulunan çakallardan ürken hayvanlar aşağıdaki yara doğru fırlamış, araba parçalanarak hayvanlar telef olduğu gibi, içinde bulunan iki yolcudan birinin beyni parçalanmak suretiyle ölmüştür. Arabacı ile arabada bulunan diğer yolcu ağaç dalları arasında kalarak kurtulmuştur.

Açık Söz

AZARBAYCAN SEFARET HEYETİ GELİYOR

Trabzon: 16 Eylül (A.A)- Ankara'ya gelecek olan Azarbaycan Sefaret Heyeti Batum'a ulaşmıştır. Birkaç güne kadar Anadolu'ya doğru hareket edeceklerdir.

GİDİŞ

İnhisar vekâleti eski umum müdürü fen müşaviri Hüseyin Ferit Bey Ankara'ya doğru şehrimizden hareket etmiştir.

ANTALYA'DA RIHTIMIN YENİDEN İNŞASI

Antalya'dan aldığımız malumata göre şehir dâhilinde pek büyük mesai sarfeden mahalli belediye, bir müddet önce rıhtımın

mükemmel bir surette inşası için lazım gelen tedbirleri almış, bu hususta özel kararlar alınarak faaliyete başlanmıştır.

DEVELİ KAYMAKAMI

Develi kaymakamı Cavit Bey izinli olarak şehrimize gelmiştir.

Meşhur Bir Hırsızın Yakalanması

Yüncüler Çarşısında attar Kozme ve Sarraflar Çarşısında sarraf Niko'nun arka tarafından geceleyin zeminden dükkânları delerek süratle para ve eşyalarını çalarak firar etmiş olan meşhur hırsız, Kapan Mahallesinden Gazioğlu Mustafa yakalamıştır. Adı geçen evrakı ile adliyeye gönderilmiştir.

ANADOLU'DA YENİ GAZETELER

(Orijinali deforme olduğu için bu kısım okunamamıştır.)

FAYDALI BİR TEŞEBBÜS

(Orijinali deforme olduğu için bu kısım okunamamıştır.)

DİYARBAKIR VE ERZURUM SULTANİ MÜDÜRLÜKLERİ

Diyarbakır Sultanisi Müdürlüğüne, bir müddet önce şehrimiz (Kayseri) Darül-

muallimin müdüriyetine tayin ile buraya gelen eski Edirne Darülmuallimin müdürü, seçkin muallimlerimizden Rıdvan Bey tayin edilmiştir. Rıdvan Bey mesleğinde yetişmiş seçkin gençlerimizdendir. Muaffakiyetini temenni ederiz.

Erzurum Sultanisi Müdürlüğüne Konya sultanisi matematik muallimi, Darülfünun Fen Şubesi mezunlarından ve değerli muallimlerimizden Hüsnü Bey tayin edilmiştir.

ALLAH RAHMET EYLESİN

İstanbul Ziraat Bankası ikinci müdürü Rıfkı Bey'in vefat eylediği İstanbul gazetelerinde görülmüştür. Rıfkı Bey iktidar, liyakat namusunda temayüz etmiş en seçkin memurlarımızdandı. Kendisinden çok fazla hizmet beklendiği zamanda vefatı büyük kayıp olmuştur.

İLANLAR

GEYVE BİDAYET MAHKEMESİ İCRA MEMURLUĞUNDAN

Geyve istasyonunda Akkayalı Mehmet Ali Ağaoğlu Mustafa Asım Efendiye, adı geçen istasyonda oturan keresteci, fabrikatör Veltemaki ve ortağı Boyacıoğlu Yorgi Bey bir kıta kesinleşmiş ilam gereğince borcu olan

üç yüz lirayı ödemededen kaçınmakta ve adı geçenin oturduğu yer meçhul olduğundan, tebligat yapılması geçerli olduğundan icra kanununun kırkinci maddesi gereğince bir ay zarfında Geyve icra dairesinde hazır olmadıkları takdirde, rızası ile icradan kaçmış kabul edilerek icra muamelesi tatbik olunacağı ilan olunur.

YENİ HAN'DA YENİ BİR MUAYENEHANE

DİŞ TABİBİ SEZÂİ BEY

Meşhur diş tabibi, Eskişehir'deki muayenehanesini şehrimize (Kayseri) nakletmiştir. Kayseri halkı bu pek mahir dişçinin hizmetinden istifade etmelidir.

GEYVE BİDAYET MAHKEMESİ

Taraklı'da Ali Efendinin.... Akhisar Nahiyesinde oturan tüccar Panos aleyhine başlattığı alacak tahsili hakkında gönderilen davetiye evrakı, adı geçenin bahis konusu kasabada olmayıp ikametgâhı meçhul bulunması hasebiyle tebligat yapılamamış ve şimdi ilanen tebligat yapılmasını talep etmiş olması sebebiyle mahkemenin yapılacağı 1 Ekim 1337 Cumartesi günü, davalı bizzat mahkemeye gelmediği veya vekil göndermediği takdirde hakkında gıyabına muamele icra edileceği usul-i hukukiye

kanunun yirmi altıncı maddesine uygun olarak ilan olunur.

RUHSATNAME KAYBI

Şehrimiz Cafer Bey mahallesinde Lisavoriç kilisesindeki Ermeni Mektebinin ruhsatnamesi kaybolmuş olmasıyla, adı geçen mektep için yeniden ruhsat çıkarılacağından eskisinin hükmü kalmadığı ilan olunur.

Kayseri Ermeni Mektebi

18 Eylül 1337 Pazar 15. Sayı

SİLAH BAŞINA!

Milletin büyük ve muhterem reis ve başkumandanı Mustafa Kemal Paşa, millete hitaben mühim bir beyanname yayınladı. Millî mücadele tarihinde şimdiden müstesna bir mevki işgal etmiş olan bu beyanname ile bu emirnamenin bütün milletçe büyük alaka ve ehemmiyet ile okunduğuna şüphe yoktur. Büyük Millet Meclisinin tam ve kâmil salahiyette başkumandanlık yüce makamını işgal buyuran Mustafa Kemal Paşa “Pek yakın olan bu mesut ana kadar bütün millet fertlerinin azami gayret ve fedakârlık göstermesini beklemekte.” Ve bu suretle mağlup düşmanı Anadolu içerisinde son neferine kadar imha için bütün vatanda umumi seferberlik ilan eylemektedir.

Beyannamesinde Anadolu millî inkılabını büyük bir belagatle özetleyen Mustafa Kemal Paşa, milletin, millî gayeye ulaşma hususundaki azim ve fedakârlığını, bir şükran lisani ve övgü ile anmaktadır. Başkumandanımız millî mücadelenin sebeplerini izah ederken mübarek vatanımıza saldırtılan düşmana karşı milletin mukabelesini konu edinerek diyor ki:

“Milletimiz düşmanın hazırlıklarına mukabele için hiçbir fedakârlıktan çekinmedi. Ordumuza takviye için para, insan, silah, hayvan, araba velhasıl ne lazımsa büyük bir istekle temin etti.”

Zaten büyük milletimizin millî mücadelesindeki azim ve fedakârlığını dünya tarihi şimdiye kadar hiçbir millet için kaydetmemiştir. Anadolu yoktan bir varlık çıkarmış, yoktan meydana getirdiği koca bir orduyu, inanılmaz bir mucize göstererek Avrupa'nın en mükemmel araçları ile donanmış Yunan ordusundan daha üstün bir surette donatmıştır. Anadolu millî gaye uğrunda o derece fedakârlık etmiştir ki “Millet fertlerinin özel menfaatlerini feda etme emelinde gösterdiği harikalar torunlarımızın ve neslimizin ilelebet iftihar sermayesi olacaktır.” Allah'a bin şükür... Milletın gösterdiği azim ve fedakârlıktır ki artık mesut neticenin bize doğru başladığını, hatta bunu elde etmek için pek az mesafe kaldığını en yetkili bir sıfatla Mustafa Kemal Paşa bize müjde vermektedir:

“Millî hudutlarımız dâhilinde yabancı müdahalesinden kurtulmuş olarak her medeni millet gibi hür yaşamaktan başka

bir gayesi olmayan Türk milletinin meşru hakları, nihayet insaniyet ve medeniyet âlemi tarafından teslim edilecektir. Pek yakın olan bu mesut ana kadar eskiden olduğu gibi bütün millet efradının azami gayret ve fedakârlık göstermesini bekliyorum.”

Esasen mesut netice meydana gelmiştir. Bütün dünya artık Türklerin hakkını teslim etmeye başlamıştır. Binaenaleyh son bir gayret daha... Büyük Millet Meclisince ordunun muvaffakiyetini temin edecek bütün tedbirlere tam yetkili olarak donatılan Başkumandanımız ve Büyük Reisimiz “Mağlup düşmanı Anadolu içerisinde en son neferine kadar imha için umumi seferberlik ilan etmiş ve eskiden olduğu gibi bütün millet fertlerinin azami gayret ve fedakârlığı göstermesini beklediğini buyurmuştur.” Bugüne kadar bütün dünyaya karşı teslim ettirdiğimiz hakkımızı kuvvetlendirmek, anavatanımıza saldıran düşmanı boğmak için vatan bizden fedakârlık istiyor, durmayalım... Düşman işgali altında en vahşi tacizlere maruz kalarak inleyen kardeşlerimiz bizi bekliyor, durmayalım... Gaye düşmanın imhasından ibarettir. Güzel Eskişehir, Yeşil Bursa, biricik İzmirimiz bize bakıyor, durmayalım... Umumi seferberlik ilan etmeden düşmanı mağlup ve kahreden milletimiz, bütün mevcudu ile silaha sarılınca elbette

onu imha edecektir. O halde bütün millet silah başına!...

MUSTAFA KEMAL PAŞA HAZRETLERİNİN ANKARA ÖZEL MUHABİRİMİZE BEYANATLARI

**Ordumuzun Kahramanlığı- Kati
Zafer Yolundayız**

Başkumandan Ankara’da

Ankara: 17 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır)- Yüce Reisimiz ve Büyük Başkumandanımız Mustafa Kemal Paşa hazretleri şimdi cepheden dönerek Ankara’ya gelmişlerdir. İstasyonda bütün vekiller ve mebuslar ile erkân, askerî ve mülkî idareciler, binlerce halk hazır olduğu halde pek parlak bir şekilde karşılanmışlardır. Büyük Sakarya Zaferine fevkalade kutlama merasimi yapılmış, Anadolu’nun millî kahramanı şiddetli alkışlar arasında mütebessim ve gelecekte emin çehresiyle trenden inmişlerdir. Paşa hazretleri bu sırada “Yeni Gün” ün tebrikleri ve hürmetlerini kabul ve gazetemize şu açıklamayı yapmıştır:

“Milletin azim ve iradesini temsil eden ordumuzun kahramanlığı bu defa da muazzam kuvvetiyle gelen düşmanı bir daha mağlup etti. İstiklal inancı olan kesin zaferin yolundayız...”

SOL CENAHIMIZ BÜYÜK BİR SÜRATLE İLERLEMeye BAŞLADI

Evvelce Kartaltepe'yi işgal eden kahraman kıtalarımız bu defa da Asıldağ'ı fetih ve zaptetmişlerdir. Düşmandan bir tayyare daha aldık. Düşmanın kaçarken yaptığı zulümlerin Yunan ordusu başkumandanlığının talimatıyla olduğu anlaşılmıştır.

1. Takip birliklerimiz Mihalicçık'ın kuzey batısındaki Kartal Dağı'nı dün işgal etmiştir. Düşmandan bir tayyare daha ele geçirmiştir.
2. Düşman çekilirken bugün dahi köylerimizi yakmakta devam etmiş ve İslam ahaliye her türlü mezalimi uygulamıştır. Mun-tazam bir plan dâhilinde yapılan genel tahribatın ve imha siyasetinin Yunan ordusu başkumandanlığının talimatı dâhilinde yapıldığı esirlerin ifadelerinden anlaşılmıştır.

MUZAFFER KUMANDANLARIMIZIN ÖDÜLLENDİRİLMESİ-KAZIM VE FAHREDDİN PAŞALAR

Son muharebelerde büyük yararlıkları görülen Miralay Kazım ve Fahreddin Beyefendiler paşalığa terfi ettirilmişlerdir.

Ankara: 17 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır)- Son muharebelerde çok büyük

yararlıkları görülen kumandanlarımızdan Miralay Kazım ve Miralay Fahreddin Beylerin birer derece rütbe terfileri takdir ve icra edilmiştir.

Artık bu dakikadan itibaren Kazım ve Fahreddin Paşa ünvanlarıyla anacağımız bu iki muhterem kumandanlarımıza yapılan terfiyi büyük bir memnuniyetle kaydediyoruz. Millî ordumuzun bu iki kumandanının muharebe ve askerî kabili-

yetleri dirayet ve kahramanlığı herkesçe bilinmekte ve hatırlanmaktadır. Birinci dünya savaşı senelerinde doğu vilayetlerinde, mütarekeden sonra bütün Anadolu da "Miralay Kazım Bey" ismini işitmeyen ve hürmetle anmayan kalmamıştır denilebilir. Miralay Kazım Bey birinci dünya savaşından evvel, henüz kaymakam (yarbay) rütbesine sahip iken Van jandarma kumandanlığında, Van jandarma fırka kumandanlığında önemli

Bu defa Mirlivanlığa terfi buyuran Kocaili kıtalarımızın muhterem kumandanı Kazım Paşa hazretleri

faaliyetler göstermiş, daha sonra Birinci Dünya Savaşı'nda İran'ın doğu bölgele-
rinde düzenlenmiş ordu kuvvetleri nizam
harpine dâhil olan Kazım Bey, Ruslara karşı
seçkin fırkasıyla büyük darbeler indirmiştir.
Kazım Bey'in asıl idareciliği ve kudreti, Van
ihtilalinin çeşitli safhalarını tetkik edenlerce
bilinmektedir. Daha sonra miralaylık (albay)
rütbesiyle yeni kurulan birleşik fırkaya tayin
edilen Kazım Bey, ordumuzun sağ cenah
harekâtında büyük yararlıklar göstermiş,
eski hudutlarımıza kadar olan yerleri düş-
mandan geri almıştır. Aslen Köprülülü olan
Kazım Bey, memlekete yaptığı en büyük ve
en meşhur hizmeti, mütarekeden sonradır.
Kazım Bey denilebilir ki Millî Anadolu inkı-
labının ilk kurşununu atanlardan birisidir.
Balıkesir harekâtının bu seçkin kuman-
danı, İzmir'e çıkarılan Yunan'a karşı millî
kuvvetlerin toplanması, teşkilatlanması ve
idaresinde yalnız "büyüklük" ile vasıflan-
dırılacak harikalar yapmıştır. Daha sonra
Karesi (Balıkesir) Mebusluğuna seçilerek
Büyük Millet Meclisine katılan Kazım Bey,
bir müddet meşguliyetini askerlikten başka
vatanın bazı işlerine tahsis etmiş, İkinci İnönü
Harbinden sonra yine askerî vazifesine,
müstakil Kocaeli Mıntıkası Kumandanlığı ile
devam etmiştir. Halen aynı vazifede bulunan
Mirliva (Tuğgeneral) Kazım Paşa hazretleri,
bugün sağ cenahımızdaki harekâtı büyük
bir maharet ve dirayetle idare buyuruyorlar.

Fahreddin Paşa hazretlerine gelince,
kendisi aslen İzmirlidir. Millî Anadolu İnkıla-
bında ilk günden beri büyük fedakârlıklarla
çalıştı. Bu seçkin askerimizin Dumlupınar ve
Afyon Karahisar cephesindeki yararlıkları
herkesçe bilinmektedir.

Bu değerlendirme ve terfi münasebetiyle
her iki muhterem kumandanımızı da tebrik
ve en derin hürmetlerimizi takdim ederiz.

YUNAN MAĞLUBİYETİ İNGİLİZLERİ TELAŞA DÜŞÜRDÜ, ATINA'DA GÖRÜŞMELER

**Karamürsel: 16 Eylül (Özel Muhabi-
rimizin telgrafıdır)-** Yunanların Sakarya
Meydan Muharebesinde mağlup olmaları ve
galibiyetin ordumuzda olması İngilizleri pek
fazla telaşa düşürmüştür. Atina'da bulunan
İngiliz elçisi Lord Garanobil, Yunan Başvekili
Gunaris ile uzun bir görüşme yapmış ve
muharebenin acı neticesi hakkında fikir
alışverişinde bulunmuştur. Atina'daki İngiliz
çevrelerinin telaşı tabii İstanbul'a da daha
çok yansımalar yapmıştır.

PUANKARE İNGİLİZLER ALEYHİNDE

**Zonguldak: 16 Eylül (Özel muhabirimi-
zin telgrafıdır)-** Eski Fransız Reisicumhuru
Puankare bir müddet önce Matin gazetesinde

neşrettiği uzun bir başmakalede İngilizlere şiddetle hücum etmektedir.

MAHKÛM EDİLEN GÜNAHSIZLAR

İzmir'den Patris gazetesinde yazıldığına göre İzmir Yunan Harp Divanı, Bayramiç ahalisinden üç Türkü Kuvay-ı Milliye'ye yardımda bulundukları bahanesiyle müebbet küreğe mahkûm etmiştir. Mahkûm edilenler şunlardır: Bayramiç Belediye Reisi Edhemoğlu Sadık, kereste tüccarlarından Ahmet, bakkal Tufanoğlu Sıtkı Efendiler.

FON BLUD'UN VEFATI

Üç eylül tarihiyle Paris'ten çekilen bir telgrafnameye göre Feld Mareşal Fon Blut vefat etmiştir.

15. SAYININ ARKASI

14. sayının arkası tekrar edilmiştir.

19 Eylül 1337 Pazartesi 16. Sayı

İSMET PAŞA HAZRETLERİNİN BEYANATI

“Konstantin bizi mağlup edemeyecek, çünkü askerî mantık aleyhinedir.

Yunanlılar hiçbir zaman üstün olamayacaklar. Menbalarını tükettiler. Biz mütareke (Mondros) esnasında beş yüz bin kişilik bir ordu terhis ettik. Bunları tekrar askere alabiliriz.”

Esosiyetid Pres muhabiri Anadolu karargâh reisinden aşağıdaki mülakatı neşrediyor:

Millî hürriyetin iflas veya muvaffakiyeti, kendi vatanına bağlı olan Türk kuvvetlerinin şanlı genelkurmay başkanı İsmet Paşa, harp içerisinde Araplar, Kürtler, Ruslar, İngilizlerle muharebelerinde cengâverliğe alışmış olan askerî sınıfa mensuptur. Çanakkale’de genelkurmay başkanlığını yürütüyordu. Kendisi az söyler bir iş adamı olarak vasıflandırılmaktadır.

Yunan taarruzunun tam şiddetli zamanında İsmet Paşa cepheye davet etti. “Sizinle görüşmek isterim.” dedi. “Çünkü biz Türklerin samimiyetimizi izah etme imkânı elimize pek geçmiyor. Hiç olmazsa Amerikalı olduğunuz için tarafsızsınız.” İsmet Paşa bizimle kâh otomobilde, kâh cephede iş

arasında görüşüyor ve diyor ki “dünyanın hakkımızda ne düşündüğünü bilmek istiyoruz. Size söyleyebileceğim bir şey var ise o ada harbi kazanmak mecburiyetinde olduğumuzdur. Bütün çalışmamızı bu savaşa yönelttik. Davamız haktır. Mütareke-den sonra tekrar harbe girmek fikrinde değildik. Hiç kimse mecbur bırakılmadıkça harbi kabul etmemelidir. Fakat bu Yunanlılar tabii bu vaziyette bulunmuyorlar idi.

Bu harp beyaz yakalı diplomatlar tarafından dayatıldı ve havale edildi.

Muhabirinin Türk kuvvetlerinin şanlı kurmay başkanı diye vasıflandırdığı Garp cephesi Kumandanı İsmet Paşa hazretleri

Çok kereler biz askerlerin gaddar ve merhametsiz olduğunu söylerler. Tabii böyleyiz, fakat muharebeler bizden daha fazla gaddar ve merhametsiz diplomatlar tarafından hazırlanıp ve dayatılmaktadır.

Memleketimize neden Yunan köylüleri gönderiliyor. Tabii bu köylü kendiliğinden böyle hareket düşüncesinde değildir. Kendisine öğretilen tek şey Kral için harp etmektir. Kral onura ve askerî liyakata sahip olarak gözükmüyor. Fakat harbi kaybedecek.”

Gözleri ateş saçan bakışlarla parlayan Paşa bağırdı: “Kral muharebeyi bir oyun zannetti. Bizleri mağlup edemeyecekler. Çünkü askerî mantık kendi aleyhlerindedir. Yunanlılar büyük levazım ve harp malzemeleri ile ilerliyorlar. Yavaş yavaş bu malzemeleri ve levazımı ellerinden alacağız.

Farz edelim ki Yunanların toplamı 80.000’dir. Bizim de o kadar kuvvetimiz vardır ve bu kuvvetimiz Yunanlılardan ele geçirdiğimiz ganimetler ile donattığımız zaman daha fazla çoğalacaktır. Yunanlılar hiçbir zaman fazla sayıya sahip olamayacaklar. On sekiz yaşındaki çocukları silah altına alarak son insan kaynaklarını tükettiler. Muharebe (I. Dünya Harbi) esnasında 600.000 kişilik ordu terhis ettik. Bunları tekrar askere alabiliriz. Saflarımızda zinde, dinç delikanlılardan başka asker kabul etmiyoruz.”

Muhabir Türk ordusunda Almanlar veya Rusların bulunup bulunmadığı sorması üzerine İsmet Paşa şu cevabı vermiştir:

“Tabii yok, hem siz bunlardan bir neferini gördünüz mü? Onlara ihtiyacımız yok. Harp, iman ve itikattan mahrum olduktan sonra ne kadar iyilik ile ihsan edilirse edilsin davamızın mahvolacağını biliriz. Askerlerimiz zamanın ihtiyaçlarına göre teçhiz edilmiştir. Avrupalıların nazarında iyi teçhiz edilmiş değildir. Fakat kalpleri iyi haklar ve adalet ile çarpmaktadır ve dövüşmesini biliriz. Kendileri harbin kazanıldığının müjdesini alıncaya kadar çarpmaktadır. Harp senelerce devam edebilir. Biz bu ihtimale karşı hazırız. Birinci Dünya Harbi (harbî umumi) sonunda Rumlarla Ermeniler bize çivi çakmaya çalıştılar. Silahlarımızı ve toplarımızı teslim ettik. Gayri muntazam bir ordu ile topumuzu kullanılabilir bir hale getirdik. Kamalarını imal ettik. Yunanlardan levazım ve harp mühimmatı ele geçirdik. Ermenilerden evvelce bunlara verilmiş olan silah ve tüfekleri müsadere ettik. Mühimmat ve levazımın çoğunluğu elimize düşmüştür.”

Yarınki Nüşamızda

Askerî mütehasssımızın son harp durumu hakkında bir makalesi bulunacaktır.

BÜYÜK ZAFERDEN EVVEL YABANCI BASIN

**Düşman Taarruzu Kırılmadan Evvel
Fransız, İngiliz ve**

İtalyan Gazetelerinin Neşriyatı

Times gazetesi bir Yunan Kurmayının “Mustafa Kemal Paşa’nın her planı askerlik açısından bir şaheserdir”, dediğini yazıyor.

Düşman taarruzu kırılmadan evvel doğu haberleri hakkında İngiliz basınında yer alan görüşler ve tahminler tamamıyla lehimize-
dir. Tan gazetesi (Fransız) yayınladığı askerî bir makalede vaziyeti endişe verici olarak değerlendirerek aşağıdaki satırları yazıyor:

“Yunanlılar bütün kuvvetiyle cephede kesintisiz olarak yaptığı hücumlar neticesinde ancak birkaç yer ve mevzi işgal edilebilmişlerdir. Bu da harbin askerî neticesi üzerine tesir yapacak mahiyette değildir.”

Sakarya muharebelerinin görülmemiş bir şiddet ve ordumuz tarafından gösterilen hayret verici kahramanlıklarla devam etmesi, doğu sulhunun ancak, Yunan taarruzu ve onun karşılaması mümkün olmayan neticesi olan Yunan zaferiyle (!) olabileceğini ilan edip duran İngiliz basınına bile lisan değişikliğine mecbur etmiştir.

Londra’da çıkan Morning Post gazetesi “Doğu Alsas Loren” başlıklı baş makalesinde

Türk ordusunun Sakarya önünde Yunan taarruzunu durduran şiddetli mukavemetinden bahsederek diyor ki: “Yunanlılar bu müthiş mukavemete rağmen Ankara’ya girmeye muvaffak olsalar bile muharebe asla neticelenmeyecek, fakat Yunanlılar mağlup olursa Balkanlar derhâl karışacaktır.”

Times gazetesi son taarruzları yakından takip eden yetkili bir Yunan Kurmay Subayının: “Mustafa Kemal Paşa’nın her planı askerlik açısından bir şaheserdir”, dediğini yazmakta ve Türk mukavemetinin şiddet ve ehemmiyetinden bahsetmektedir.

İtalyan basını da Yunan taarruzunun başarısızlıkla neticeleneceğine inanmaya başlamışlardır. Koryarada Nalasa gazetesi Türklerin Sakarya’dan itibaren Ankara ve havalisini özel surette tahkim etmiş olduklarını beyan ile ordumuzun kuvvetli toplara ve çok miktarda yedek güçlere sahip olduğunu ve Yunanlıların haftalardan beri büyük kuvvetleriyle yaptıkları şiddetli hücumlara rağmen Anadolu’nun durumunda değişiklik olmadığını yazıyor.

EMİR FAYSAL TAHTA OTURURKEN

**Bağdat Binbir Gece Masallarında
Olduğu Gibi Donatılmış**

Tebrik merasiminde birçok heyetler bulunmuş, şenlikler üç gün devam etmiş-

Irak Kralı Emir Faysal

tir. Ziyaretçilerin miktarı üç yüz bin tahmin edilmiştir.

El- Muazzam gazetesinin Bağdat'tan tayyare ile aldığı malumata göre Irak kralı seçilen Emir Faysal'ın tahta oturması merasimi fevkalade bir ihtişam ile icra edilmiştir.

Tebrik merasiminde birçok heyetler hazır bulunmuştur. Bu münasebet ile üç gün devam eden şenliklerde bütün Bağdat, eski halifeler devrindeki özen gösterilerek binbir gece masalarında hikâye edildiği gibi donatılmıştır. Şenliklerde hazır bulunmak üzere Bağdat'a gelen ziyaretçilerin miktarı üç yüz bin kişi tahmin ediliyor. Ziyaretçilere hükûmet tarafından mükellef ziyafetler verilmiştir.

Tahran'dan alınan malumata göre Bağdat'ta Sünni Arap şeyhleri, hilafetin yüksek makamına sadık bir bağlılığı muhafaza şartı ile Emir Faysal'ın Irak tahtına oturmasına razı olmuşlardır. Kendileri muhtelif toplantılarda bu arzularını kesin surette ifade etmişlerdir. Irak meşrutiyete malik bulunacağı cihetle Millî Meclisin tanzim edeceği Anayasa'da bu durum açıkça belirtilecektir. Sünni Şeyhlerin büyük bir hararetle müdafaa ettikleri bu

görüş, Hint Hilafet Cemiyeti'nin müracaatı faaliyetine verilmektedir.

RESMÎ TEBLİĞ- 18 EYLÜL 1338

Gazetemiz Makinada İken Gelmiştir

Düşmanın batıda çekilişi ve birliklerimizin takip ve çevirme hareketi devam etmektedir. Birliklerimiz Seyit Gazi civarındaki Kırğız Dağı'na kadar ilerlemişlerdir. Dumlupınar civarına akın yapan süvarilerimiz İslamköy yakınlarında demir yolu üzerinde mühim tahribat yapmış, telgraf ve telefon hatları kesilmiştir.

16. SAYININ ARKASI

ATINA TELGRAFLARINDA

Şiddetli Bir Hayal Kırıklığı Mevcudiyeti Var

Kuryere Delasera'nın mühim bir makalesi – Atina gazetelerinin ilk yaygalarından sonra bugünkü feci vaziyet.

30 Ağustos tarihli Kuryere Delasera gazetesinde okunmuştur: Harbin gelişiminden değişik haberler gelmektedir. Bununla beraber Atina'dan gelen telgrafların hepsi şiddetli bir hayal kırıklığının varlığını hissettiriyor. Konstantin'e sadık olan gazeteler kamuoyunu sık sık muzafferiyet ümitleri ile oyalamış, Osmanlı kuvvetlerinin tamamıyla perişan edileceğini, Kemalcilerin başşehrinin az zamanda ele geçirileceğini halka vadetmiş olduklarından hayal kırıklığı daha feci olmuştur.

Paris çevrelerinde dolaşan görüşlere göre bu sıralarda Yunanlıların bir hezimeti Yunanistan için korkunç neticeler ortaya çıkaracaktır. Yunanistan'ın maliye işleri fena bir halde olup ancak hemen bir galibiyet Yunan hükûmetinin dışarıya karşı nüfuzunu koruyabilir. Atina hükûmeti için endişe duyulacak sebeplerden biri de Loid Corc'a sadık olan İngiliz basının da yeni Yunan siyasetini tedbir ve ihtiyatla karşılamaya

başlamasıdır. Askerî tenkitçilerin görüşlerine göre Türk orduları henüz ne mağlup olmuş ve ne de hezimete uğramıştır. Bu ordular yalnız düşmanı muharebeye daha müsait bir yere çekmek için gerilemiştir. Siyasi çevreler ise bu muharebenin doğurduğu garip vaziyetin tehlikeli neticelerini düşünmekte ve bu vaziyetin sonuçlanmasını harbin vukuatından değil müstakil hadiselerden beklemektedirler.

AVUSTURYA'NIN BUGÜNKÜ VAZİYETİ

Enternasijan gazetesi Avusturya Başvekili ile muhabiri arasında yapılan şu mülakatı neşretmiştir: “Avusturya ölmemiş ise de şaşırmış, cesareti kırılmıştır. Çok şükür tedricen kendine gelmiş, durumunu muhafaza ederek yaşama arzusunda bulunmuştur. Avusturya benzeri olmayan bir yokluk içinde çalışmakla iyi niyetini gösterdiğinden, ümit ettiği ve beklediği yardımı hak etmiştir.”

Başvekil göre Avusturya mükemmel alet, edevat ve malları kullanmak suretiyle İsviçre gibi yaşayabilecektir. Viyana batı ile doğu arasında büyük bir ticaret pazarı olarak kalacaktır. Başvekil, Avusturya'nın Alman birliği lehine birtakım hisler içinde olduğunu inkâr etmektedir. Birçok Fransız gençlerinin Avusturya mekteplerinde tahsil etmelerini arzu etmekte ve memleketlerini tanıtmak ve takdir etmek için turistler tarafından

Avusturya'nın ziyaret edilmesini temenni etmektedir.

SİLEZYA MESELESİ CEMİYET-İ AKVAM'DA

Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemiyeti) Meclisi Ağustos'un yirmi dokuzunda Cenevre'deki binasında toplanarak Silezya meselesine dair incelemelerine devam etmektedir. Silezya işinin devletler arasında aylarca süren müzakerelerden sonra Cemiyet-i Akvam Meclisine havale edilmesi, adı geçen meclis için yeni bir çalışma alanı açıyor. Kabul ettiği kararları fiilen tatbik ettirmek için Cemiyet-i Akvam'ın elinde henüz lazım gelen kuvvet mevcut değilse de ilgili devletler Silezya işinde yetkili olduğunu kabul etmişler ve vereceği karara uyacaklarını bildirmişlerdir. Cemiyet-i Akvam şimdiye kadar hemen hemen ikinci plandaki öneme sahip olan meseleler üzerine çalışmış ve bunlar hakkındaki kararlarını az çok tatbik ettirebilmiştir. Fakat Silezya meselesi, devletler arasındaki uzun müzakerelerden de anlaşılabilceği üzere pek çözümsüzdür. Meclis bu konudaki kararını ne vakit verecek? Verilecek karar kimin lehine olacak? Buralarını şimdiden kestirmek zordur. Meclis azası katiyen tarafını belli etmemek için gazetelere beyanatta bulunmamaya karar vermişlerdir. Cemiyet-i Akvam uluslararası

adalet mahkemesi gibi karar verecek ve kararının yerine getirilmesini devletlere bırakacaktır.

ALMANYA'DA

İrtica ve Hükûmet Darbesi Düşünceleri

Alman Başvekili'nin Almanlara hitabı: Ey milletim uyan ve seni tekrar sefaletle sürüklemek isteyenlerden ayrıl!

Alman Başvekili, Arjeberkir'in mezarı önünde verdiği nutukta özet ile demiştir ki: "Almanya demokratik bir hükûmet olacaktır. Ey Alman milleti, uyan ve seni tekrar sefaletle sürüklemek isteyenlerden ayrıl!"

Berlin'den Nevyork Herald'a bildirildiğine göre askerî çevrelerde özel bir faaliyet görülmekte ve krallık taraftarları tarafından, merkezi Münih'te bulunmak üzere bir harekette bulunulması muhtemel görülmektedir. Bu harekete önyak olanlar komünistlik tehlikesine atılmış olanlardır.

Efodiponi gazetesi Rusya'nın 1876'da dirilmesi gibi Almanya'nın da tekrar ayaklandığını ispat eden birtakım olayları zikretmektedir.

Fransız basını Arjeberkir'in katli üzerine Almanya'da cereyan eden olayları fevkalade bir alaka ve dikkatle takip ediyor.

Poti Parizyen gazetesi, gericiler bir hükûmet darbesi teşebbüsünde bulundukları takdirde amele sınıfının kati itirazlarına maruz kalacaklarını yazıyor.

Jurnal gazetesi dünkü nümayişin irtica taraftarlarına son bir ihtar teşkil ettiğini belirtiyor.

Doce Alkamate Çaytonuğ (Deutsche Allgemeine Zeitung) gazetesi, sosyalistlerin ekseriyetinin Kaynebe Prusya Mebuslar Meclisinin toplantısından evvel dâhil olacaklarını bildiriyor.

Alman İçişleri Bakanı mürteci gazetelerden onunu on dörder gün tatil ettirmiştir.

Almanya'daki militaristler ve monarşistleri teşvikten, eski Kayser'i menetmesini Felemenk (Hollanda) hükûmetinden talep etmiştir.

Alman Reisicumhuru kolluk güçlerinden başkasının askerî kıyafet giymelerini yasaklayan bir emirname neşretmiştir.

KAYSERİ DARULMUALLİMİNİ MESELESİ

Bu da garip meselelerden biridir. Maarif Vekâleti Kayseri'de Darulmuallimin (öğretmen okulu) olduğunu düşünerek buraya bir müdür gönderiyor, Müdür geliyor bakıyor ki Darulmuallimin bir seneden beri tatil edilmiş. Tabii ilgili daireye gidiyor, her iki

taraf çalışıyor, tekrar açılması için teşebbüslerde bulunuluyor. Fakat özel bütçe ile idare edildiği için tahsisat gelmiyor. Nihayet gündüzlü olarak açılmasına karar veriliyor. Bu da mümkün olmuyor. İmkânsızlık içinde civarda bir bina bulmak şartıyla mektebin açılışının mümkün olmadığı anlaşılıyor. Nihayet şimdilik açılmaması düşünülüyor. Karışık bir mesele... Dün elde ettiğimiz malumata göre Daulmuallimin meselesinin şimdilik çözümü mümkün olmadığı anlaşılacak bunun kararı birkaç ay sonra toplanacak olan Liva Umumi Meclisine bırakılmış. Yalnız ilgili makam, elde mevcut tahsisatla yerli olan talebenin en iyi darulmualliminlerden birisinde tahsiline devam ettirilmesini düşünüyor. Bakalım ne olacak.

MALATYA ELEKTRİKLE AYDINLANIYOR

Malatya'nın üç saat mesafesinden akan Deyrmesih Nehri'nden elde edilecek elektrik kuvvetiyle şehrin aydınlanması ve tramvaylar yapılması maksadının temini için mahallî bir anonim şirket tesisine teşebbüs edilmiştir.

BELEDİYE REİSİ BÖYLE OLMALI

Kayseri Belediye Reisi'nin çok iyi takdir edilecek bir hareketini işittik. Bize verilen malumata göre Belediye Reisi buraya nakledilen Ankara Sultanisine lazım gelen kâfi

miktardaki yatak takımının hazırlanmasında mesai sarf etmiş ve bunları mektebe vermiştir. Belediye Reisi’nin maarif severliğini takdir ederken şu şehir işleriyle de biraz daha fazla meşgul olmasını dileriz.

KONYA’DA

Vali Galip Paşa’nın Beyanatı

Cenab-ı Hak bizimle beraber – Geride kalanların vazifesi – Kuvvetli bulunmanın ehemmiyeti – Dervişlerin kıymet bilir sözü

Dün gelen son tarihli “Babalık” yayın arkadaşımız Vali Galip Paşa hazretleriyle yaptığı bir görüşmeyi neşretmektedir. Galip Paşa hazretlerinin pek dikkat çekici bulduğumuz bu beyanatını kısmen aşağıda naklediyoruz:

“Yapılan şiddetli hücumlar düşmana büyük zayıat, subay ve askerlerden esirler, büyük küçük silahlar, mühimmat ve bombalar terk ettirerek, Yüce Allah’ın yardımıyla ordumuzu sabır, sebat ve mukavemette gösterdiği iktidar ve itimad... mükâfatına nail etmiştir. Bundan sonra takibatın ve çevirme harekâtının, süvari akınlarının ulaşacağı muvaffakiyet meyvelerinin müjdelerini vereceğimizi güçlü şekilde ümit ederim.”

Cenab-ı Hakk’ın yardımı, hayat hakkı ve istiklal istemeyi ve onu sevmeyi ve sevdiği

için ölmeyi bilen millete vaat edilmiştir. Nitekim bu ilahi vaadin apaçık görülen eserlerine şahit oluyoruz. Düşmanı bozmak ne kadar mühim ise onu takip edip bitirmek de o derece mühimdir.

Şimdi geride bulunan ordumuzun her hususta takviyesine çalışan halkımız, malen ve ruhen imdada, yardıma acele ve sürat göstermelidir. Bu fırsat kaçırılırsa ikincisini ele geçirmek için şimdiye kadar yapılan fedakârlıkların birkaç misline yeniden katlanmak lazım gelecek, bununla beraber birçok zamana daha ihtiyaç hasıl olacaktır. Bu sakıncaları ortadan kaldırmak için yapacağımız iş fedakârlıklarda sürat ve azimle hareket ederek, zaten bu netice fiilen meydana gelmeden lehimize temayül etmiş olan Avrupa kamuoyunu tamamıyla kazanmaya çalışmak olmalıdır.

Bu iş muzaffer olma derecesinde ehemmiyetli ve barış antlaşmaları üzerinde büyük tesiri haizdir. Dostlarımız kuvvetlerimizden memnun olacağı gibi, düşmanlarımız da ancak buna karşı baş egecektir. Bu sebeple ordumuzun insan, nakliye vasıtaları, para ve malzemece bütün ihtiyaçlarını temin edelim. Büyük küçük demeyelim, zengin fakir bakmayalım, bütün varlığımızı feda edelim. Ta ki umumi ihtiyaçlar karşılansın.

Dervişlerin sözü vardır: “Feda-yı can etmeyen vasıl-ı canan olamaz.” İşte bu

hükûmete ... istenileni yaparsak, Cenab-ı Hak da bizi umduğumuza nail ve muzaffer eder. Bu şartlar altında emin olalım ki Hak bizimledir. Son zafer bizimdir. Şimdiye kadar çektiğimiz sıkıntılar, üzüntüler sevinçli zafere, hayırlı barışlara bedel olacaktır. Küllü âti karîb (Her gelecek yakındır).

KONYA'DA ZİRAATIN DURUMU

Geçen seneye göre ziraat arazisi eksik bir alanda olduğu halde Allah'a hamdolsun, zirai mahsulatın geçen seneden fazla olduğu anlaşılmaktadır. Gazetemize bildirildiğine göre bir buğday başağında yetmiş iki dane sayılmıştır. Şehrimizde meyve mahsulleri ve sebzeler emsaline ender tesadüf olunacak derecede boldur. Fakat bu bolluk karşısında gerek meyve gerek sebze fiyatları yüksek görülmektedir.

Babalık

TALAS NAHİYESİNDE FAALİYET

Talas'ta oturan birçok okuyucularımızın bize müştereken yazdıkları bir mektup mahalli Nahiye Müdürü Sabri Bey'in teşekkür edilecek faaliyetlerinden bahsetmektedir. Kendisinin gayretini takdir ederiz.

POLİSE TAARRUZ EDENLER

Geçenlerde silahlı dört kişi, hanımlarıyla polis devriyesine taarruz ederek firar eden ve aynı zamanda hanımlardan birisini de katleden Hacı İkiz Mahallesi'nden Eskici Kadir dün gece yakalanmıştır.

Hükûmet civarında kahveci Sarı Haliloğlu Çapar Mehmet adındaki kişi gece kahvesinde kumar oynatırken suç halinde yakalanarak derhâl kahvehanesi kapatılmış ve adalete teslim edilmiştir. Kumar esnasında 2125 kuruş kâğıt para, üç gümüş mecdiye, iki altın ve kumar alet ve edevatı elde edilmiştir.

AFERİN BOLULULARA

Hamiyetli Bolu Halkının Hami-yet Misalleri

Halkın orduya gönderdiği hedi-yeler ve ahalinin hürmetlerini tebliğ heyetinin dönüşü

Bolu livası ahalisinin hürmetlerini orduya tebliğ ve 1789 kilo tahin, 7600 paket sigara, 6000 sigara kâğıdı, 4000 adet iğne ve üçer bin adet mektupluk kâğıt ve zarftan ibaret hediyeleri takdime memur olan on bir kişilik özel heyet 8 Eylül'de cepheye doğru hareket etmiş ve büyük bir toplulukla bir saat mesafeye kadar yolcu edilmiştir. Heyetin hareketinden evvel Belediye Dairesi önünde

toplanarak vatani tezahüratta bulunan Bolu esnaf ve ahalisinden binlerce kişi galeyana gelerek vatan müdafaası yolunda sarf olunmak üzere nakit olarak beş bin lira ödenmesini gerçekleştirmek suretiyle memlekete ve orduya karşı taşıdıkları samimi bağlılığı bir kere daha göstermişler ve ispat etmişlerdir.

Bolu kasabasıyla Karasi ziraatçıları tarafından askeriye 60.000 kuruş kıymetinde 320.000 kıyye saman bağışlanmıştır.

POLİS İDARESİNİN FAALİYETLERİ

Kayseri'de içki satışında en başta olan, zabıtaca birçok defalar bu faaliyetinden dolayı adliyeye verilen İstakor namındaki şahsın dün akşam dahi evi basılarak icra edilen aramada adı geçen şahıs rakı dolu birtakım şişeleri alelacele evindeki kuyuya atmış ve rakı dolu damacanayı ayağıyla kırmak suretiyle imha eylediği bir sırada yakalanmıştır. Bundan başka yine adı geçeninin evinin yanında, aynı derecede içki satışıyla meşgul üç şahsın da evleri aranmıştır.

Evvelki gece sarhoş olarak sokaklarda bağırarak Hacı Topal Mahmut gözüne alınmıştır.

YENİ TRABZON VALİSİ

Trabzon vilayetine tayin olunan Sivas Eski Valisi Hadim Beyefendi bir müddet önce görev yerine ulaşmıştır. Trabzon gazetelelerinin verdiği bilgiye göre Vali iskelede özel merasim ile karşılanmıştır.

İLANLAR

MÜHÜR KAYBI

11 Eylül 1337 tarihinden itibaren Mustafa Sıtkı yazılı imza mührümü kaybettiğimden hükmünün olmadığı ilan olunur.

UGUZ VE NEFİS

Ziraat süthanesinin her çeşit mamulâtı rekabet kabul etmez bir nefasettedir. Bir defa tecrübe ediniz.

KAYSERİ HAT MENZİLİ KUMANDANLIĞINDAN

Hat menzili kumandanlığından ekmek alan, Kayseri'de oturan subayların ve askerî memurların aileleri, ellerindeki ekmek vesikalarında yazılı menzil erzak numaraları, sıra itibarıyla 1 ila 51, 19 Eylül 337 Pazartesi, 52 ila 101, 20 Eylül Salı, 102 ila 152, 21 Eylül Çarşamba, 153 ila 202, 22 Eylül Perşembe,

203 ila 275, 23 Eylül Cuma günleri alaturka saat ikide aile reisleri mühürleri ile beraber hat menzili kumandanlığına müracaatları ilan olunur.

Ortağım Hisarcıklı-zade Rifat Efendi ile aramızda yapılmış olan 23 Ağustos 1334 tarihli şirket senedi 30 Temmuz 1337 tarihinden itibaren feshedilip her türlü şirket işleri ile alakası kalmadığı gibi dükkân mülkünün 30 Temmuz 1337 tarihinden itibaren bir sene müddetle icarı için dahi kontrat yapıp, hiç kimse ile ortaklığım olmadığını, ticarethanenin sırf kendi hesabıma olduğunu ilan ederim

Hisarcıklı-zade

Mehmet Torun

20 Eylül 1337 Salı 17. Sayı

BÜTÜN CEPHEDE DÜŞMAN TAKİBİNDE DEVAM EDİYORUZ. ESKİŞEHİR'İN DÜŞÜŞÜNÜ BEKLEYEBİLİRİZ. VAZİYET FEVKALEDE LEHİMİZDİR

Sağ cenahımızın Kartal Dağı'nı geçmesi, sol cenahımızın da Kırız Dağı'na kadar ilerlemesi fevkalade ehemmiyeti haizdir. Artık düşmanın Alpiköy-Aziziye hattında tutunabileceğine ihtimal verilemez.

RESMÎ TEBLİĞ: 19 EYLÜL 1337

Bütün cephede düşmanın takibine devam edilmektedir. Sağ cihette batıya doğru çekilen düşman Mihalıççık kasabasıyla diğer köyleri yakmıştır.

ESKİŞEHİR'E OTUZ KİLOMETRE KALDIK.

Kırız Dağı- Alpiköy ile Seyitgazi arasında çizilecek bir doğru çizginin ortasına tesadüf eden Eskişehir aşağı yukarı otuz kilometre mesafededir.

DÜŞMAN ÇARESİZ ESKİŞEHİR'İ TERK EDECEKTİR

Askerî mütehasssımızın son harp harekâtına dair bilgileri

Kahramanlarımızın son harekâtı pek büyük bir muvaffakiyet teşkil etmektedir. Ordumuz Kırız Dağı'na kadar ilerledikten sonra belki bu dakikalarda, belki yarın veya öbür gün kuvvetlerimizin Allah'ın inayetiyle Eskişehir'e girmelerini tam bir itimatla bekleyebiliriz.

HARP VAZİYETİ VE ASKERÎ HAREKÂT

12 Eylül'den beri büyük bir şiddetle başlayan karşı taarruzlarımız çok tesirli neticelerini vermeye başladı. Beş altı günden beri yayımlanan resmî tebliğler her gün bize muzaffer olduğumuzu, ana vatana saldıran düşmandan kurtardığı yerlerimizi haber veriyor. Düşmanın hezimet ve perişanlığını müjdeliyor.

Dün ve evvelki gün gelen 17 ve 18 tarihli resmî tebliğlerimiz, bilhassa dünkü tebliğimiz pek ziyade manidar ve büyük bir ehemmiyeti haizdir. 17 tarihli tebliğ sol cenahımızın ileri

yürüyüşteki fevkalade süratini gösteriyor. Ordumuz, sağ cenahta bundan dört gün evvel Kartal Dağı'nı zapt etmiş, sol cenahımızda da 12 saat evvel Kırgız Dağı'na kadar ilerlemiştir. Üç günlük bir müddet zarfında Sivrihisar'dan Kırgız Tepe'ye kadar harp ede ede gitmek kadar bir ordu için muvaffakiyet tasvir olunamaz. Özellikle buralarda yolların imar edilmediği, menzil hizmetinin pek ziyade müşkülâtla yapılabilmiş olduğu nazariitibara alınacak olursa...

Düşman Sivrihisar'ı terk etmekle, evvelce tutunamayacağında ısrar ettiğimiz Sarıköy-Sivrihisar güçlendirdiği hattını kaybetmiş ve bu defa da ordumuzun Kırgız Dağı'na kadar ilerlemesiyle artık Alpiköy-Aziziye hattında harbi kabul edebilmesi de hemen hemen imkânsız bir hale gelmiştir. Çünkü Kırgız Dağı, Alpiköy'ün hafif bir meyille güneybatısına, yani Eskişehir'e daha yakın olan bir yöne tesadüf etmektedir. Bununla beraber böyle bir havalide ufak bir taarruz yapmaları muhtemeldir. Fakat bu taarruz gizli mahiyette olacağı ve esasen ordumuzun şiddetli mukabelelerine maruz kalacağı cihetle bunu düşünmek bile doğru değildir. Kuzeyde, yani sağ cenahımızdaki vaziyete gelince; oralarda şimdiden büyük bir harekât beklemek icap etmez. Bugünlerde ordumuz Eskişehir'i geçinceye kadar Yunanlılar oralardan kaçmaktan başka bir çare bulamaya-

caklardır. Şu halde güneyden ve kuzeyden ilerleyen kuvvetlerimizin Kırgız Dağı düş-tükten sonra belki de bu dakikalarda, belki yarın veya öbür gün Eskişehir'i düşmandan kurtarmaları kuvvetle beklenmektedir.

18 tarihli resmî tebliğimiz aynı zamanda mühim bir şeyi daha haber vermektedir: "Düşmanın batıya çekilişi ve birliklerimizin takip ve çevirme harekâtı devam etmektedir..." takip ve çevirme harekâtı, bu pek dikkat çekicidir. Resmî tebliğlerimiz düne kadar yalnız takipten bahsederken bu defa çevirme hareketimizi de ilave eylemiş olması ordumuzun pek büyük bir muvaffakiyet arifesinde olduğunu bize tahmin ettirmektedir. Bunun doğrudan doğruya en yetkili bir süratle ilan edilmesi, ordumuzun bu tarzdaki muvaffakiyetinin muhakkak olduğuna dair kumandanlarımızın kati kanaati bulunduğu delildir.

Artık şüphenin doğru olmadığı bir şey varsa o da düşmanın Eskişehir'i çaresiz terk etmek mecburiyetinde bulunduğuudur. Bu sebeple atlılarımızın Eskişehir sokaklarına girdiklerini, her dakika emniyetle bekleyebiliriz. Şimdi asıl mühim olan konu, düşman Eskişehir'i terk ettikten sonra acaba ne yapacaktır? Beş, altı günlük harbin gidişinden anlaşıldığına göre düşmanın çekilme istikameti, daha çok tren hattını takip etmektedir. Nitekim bir iki gün evvelki resmî tebliğimiz

Türk Askerlerinin Yunan Askerlerini Tekmelemesi
“Vur! Gökten Bak Allah Sana Vur Diyor!”

düşmanın Sivrihisar’dan Sarköy istikametine doğru gittiğini haber veriyordu. Yunanlılar şimdiki halde Eskişehir’e çekilmektedir. Eskişehir kapılarında savaş yapılacağı tabii beklenemez. Buraları harbe ve özellikle ileride bir “mukavemet vaziyeti” almak mecburiyetinde olan düşmanın hareketine hiçbir surette müsait değildir. Bu sebeple düşmanın Eskişehir’den sonra kuvvetlerini en çok kuzeye mi yoksa merkez veya güneye mi alacağını düşünmek icap eder. Bizim görüşümüze göre düşman Eskişehir’den sonra kuvvetlerinin büyük kısmını İnönü cihetlerine diğer kısmını da Eskişehir ile Kütahya arasında Alayunt önlerine çevirecektir. Esasen buradaki arazi harbin devamına pek ziyade elverişlidir. Bu sebeple düşmanın buralarda bir harbi kabul etmek suretiyle talihini bir

kere daha denemesi muhtemeldir. Fakat acaba düşman burada ordumuzun ilerlemesine mani olmak suretiyle mukavemete muvaffak olabilecek mi? Bundan da yarın bahsedebiliriz. Askerî Mütihassis.

MUSTAFA KEMAL PAŞA **HAZRETLERİNDEN TELGRAF**

Başkumandanımızın Şehrimizdeki **Mebuslarla Müdafaa-i Hukuk Riyasetine** **Cevabi Telgrafnamesi**

“Tebrikler ve teşekkürler.” Zaten düşmanı takip eylemekte olan ordu, mensuplarını ve kumandanlarını mütehassis ve müteşekkik bırakmıştır. Ordu, milletini böyle maddeten ve manen arkasında gördükçe gösterdiği fedakârlıkta daha pek çok ileri gidecektir.

BAŞKUMANDANIMIZIN TELGRAFLARI

Büyük Sakarya muzafferiyetinden sonra şehrimizde (Kayseri’de) yapılan olağanüstü tezahürat üzerine Müdafaa-i Hukuk Merkezî Heyet Başkanlığı ile burada bulunan mebuslar tarafından Reis Paşa hazretlerine bir tebrik telgrafı çekilmiş ve milletin sonuna kadar mücadeleye azmeylemiş olduğu arz edilmiştir.

Mustafa Kemal Paşa hazretleri, yukarıda naklettığımız telgrafını bu tebrik telgraflarına cevaben aşağıdaki zatlara açıklamıştır.

“Şehrimizde (Kayseri) bulunan Trabzon Mebusu Ali Şükrü, Gümüşhane Mebusu Hacı Mustafa, Hakkâri Mebusu Mazhar Müfit, Bursa Mebusu Şeyh Servet, Muş Mebusu Abdulgani, Muş Mebusu Said, Kozan Mebusu Fikret, Kütahya Mebusu Haydar, Genç Mebusu Celal, Yozgat Mebusu Feyyaz Ali, Burdur Mebusu Ali Ulvi, Erzurum Mebusu Salih, Antep Mebusu Abdurrahman, Erzurum Mebusu Asım, Van Mebusu Tevfik, Bitlis mebusu Vehbi, Siverek Mebusu Hakkı, Konya Mebusu Hacı Bekir, Genç Mebusu Fikri Faik, Canik Mebusu Nafiz ve Siverek Mebusu Mustafa Lütfi Beyler”

17. SAYININ ARKA YÜZÜ

REFET PAŞA

Refet Paşa'yı son Yunan taarruzu esnasında tanıdım. Dâhiliye Vekâleti'ne geçeli birkaç gün oluyordu. Fakat henüz yaverleri ve askeri ile çevrili, gölgesiz bir dağ tepesinde bir çadır altında oturuyordu. Kim bilir kaç seneden beri, kâh Arabistan çöllerinde, kâh Irak vadilerinde, Kâh Aydın Dağlarında, kâh Konya Ovalarında devamlı bir cenk ve cidal içinde yaşamaya alışmış bu büyük asker belli ki sivil bir hayatın icaplarına güçlükle boyun eğiyor. Çizmeleri henüz ayaklarındadır, silahı henüz omzundadır ve atları kendisinden biraz ötede bir derenin kenarında, her dakika sefere hazır, kişneyerek otluyorlar. Kendisine: “Çadırınız ne güzel! Tıpkı Romalı serdarın kampudasını andırıyor” diyoruz. Kahkahalarla gülüyor. “Hayır, ne güzel! Bir aşiret reisinin haymesi, bir aşiret reisinin haymesi...” diyor.

Evet, buranın her iki keyfiyeti hatırlatan bir manzarası var.

Fakat Refet Paşa, büyük bir itina ile taranmış, gümüş rengindeki saçlarını arada ince narin ve asi parmaklarıyla okşayarak sizinle konuşmaya başlar başlamaz, yumuşak Türk halısına basan tabanlarınızdan üzerlerine ipekli seccadeler atılmış, hasır koltukların

arkalıklarına yaslanan başınıza kadar bütün vücudunuzu tatlı ve munis bir salon havası sarıyor. Kendinizi birdenbire dağdan, dere-den ve derenin kenarında otlayan atlardan binlerce fersah mesafede bir büyük şehirde, eski bir konağın bir odasında sanıyorsunuz. Karşınızdaki adam lalalarla hizmetkârlarla bin türlü naz ve rahatlık içinde büyütölmüş paşa-zadelerden biri midir? Nasıl ihtimal verilebilir ki size kâh bir gümüş tabakadan sigara uzatan kâh bir nikel kutu içinden şekerleme ikram eden bu küçük boylu şuh ve nazik tavırlı, şık ve zarif adam senelerce savaşlarda çeşitli düşman kumandanlarına karşı tek başına kafa tuttu? Mütarekeden sonra İzmir’in işgalini müteakip Aydın Dağları’nda efelerle başlayan, nihayet bugünkü muazzam destanla neticelenen İstiklal Harbi’nin ilk kahramanlarından biri oldu. Bu mukaddes mücadele esnasında taraf taraf meydana gelen gerici isyanları bastırdı. Nazilli’de Demirci Efe’yi ezdi. Kütahya havalisinde Çerkez Ethem’i, binlerce kişilik avanesiyle darmadağın etti? Yozgat’taki, Bolu’daki ihanet hareketlerinin önüne geçti. Yanında altı kişi ile Konya ihtilalcilerinin üzerine yürüdü. Kıvılcımları ta Akdeniz sahillerine kadar saçılıp yankılar saçarken o tehlikeli fitne ve fesat cephesini bir nefeste söndürdü. Evet, bütün bunlara nasıl ihtimal verilebilir? İki kade bir kendisine: “Hakikaten bütün bu müthiş işleri yapan bizzat siz misiniz?” diye sormak istiyorum.

O havai birkaç söz arasında gülerek bize bu dehşet ve azametli maceralarına dair bazı olaylar naklediyor.

Sonra sıra silahlarına ve kılıçlarına geliyor. Bunlar arasında Demirci Efe’nin ta sapının ucuna kadar gelmiş halkalarla süslenmiş, şatafatlı bir Martin’i var. Bunu ve diğerlerini, bir çocuğun oyuncağına baktığı gibi elimizde evirip çeviriyoruz. Her biri bir kanlı hadiseyi hatırlatan bu “görölmemiş eserlerin” arasında adeta birer antika meraklısı gibiyiz. Çünkü Paşa’nın devamlı latifeleri, bunlara lazım gelen ehemmiyeti vermekten bizi men ediyor. Kim bilir onun yerinde başka birisi bu olayları ne büyük bir tantana ile anlatır ve bu olaylara şahit olan bu eşyaya ne kadar mübalağalı ne kadar esrarlı bir ehemmiyet vermeye çalışırdı. Hafif ruhlu, sade ve mütevazı kahramanlar anca bizim aramızda yetişebiliyor.

Yunan ordusunun Eskişehir’e girdiğini haber aldığımız gece Refet Paşa tesadüfen aramızda bulunuyordu. Kalbimizi demirden bir pençe sıkıyordu. Gözlerimizden yaşlar boşanmak üzere idi. Aklımıza bin türlü feci ihtimaller geliyordu. Önümüzü arkamızı simsiyah görmeye başlamıştık. Hiçbirimizin çenesini bıçak açmıyordu. İçimizde yalnız o konuşuyor, o söylüyor, söylerken kendince tebessüm etmek hatta gülmek kudretini buluyordu. “Bu kadar sıkılacak ne var diyordu, mademki ordu sapasağlam yeni bir mevkiye çekildi, ortada ne bir hezimet,

hatta ne de bir mağlubiyet var demektir. İşler ikinci bir safhaya giriyor, işte bu kadar...”

Ben dedim ki: “Lakin zafer iddiasındaki desiseci düşmanlarımız bu göstermelik muvaffakiyetten kim bilir ne kadar istifadeye kalkışacaklar. Eskişehir’in işgalini diplomasi âleminde kim bilir ne kadar pahalıya satmak isteyecekler ve sulha...”

Sözlerimi bir kılıç gibi kesti:

“Sahi katiyen! Asıl şimdi, asıl bundan sonra katiyen...” dedi. “Bizim için en fütursuz en azimkârane mücadele devri bugünden itibaren başlıyor.”

Ve işte o gece çadırda tanıdığım şuh, rind ve latifeci şahsiyetin asıl çelikten tarafını gördüm ve Anadolu’yu ta gönüllerinden sarsan muazzam millî zelzelenin yanar tepelerinden birini teşkil eden bu ufak tefek adamdaki kuvvetin sırrına erer gibi oldum. Bu sır, sıkıntı ve meşakkat kucağından köz ile ateş arasında dökülen kırılmaz, bükülmez karakterlerdeki tükenmeyen mukavemet kabiliyetidir. Mustafa Kemal Paşa ile ferdî şahsiyetlerinin çeşitli ve değişik görüşleri altında aynı zırhı, aynı silahı taşıyorlar. Bazen ya bir felaket altında ya bir saadet aydınlığında bir hançer gibi bilenmiş ruhlarının çelikten ucunu gösteriyorlar.

İkdam – Yakup Kadri

BAŞKUMANDANIMIZ MUSTAFA KEMAL PAŞA HAZRETLERİNİN YENİ BEYANATLARI

Muhterem Reisimiz diyor ki: “Mücadele senelerce de sürse yine Yunanlıları Anadolu’dan çıkarmak azim ve kararındayız.”

Dünkü nüshamızda Garp Cephesi Kumandanı İsmet Paşa hazretlerinin Asosiye Pres’in Ankara özel muhabirine verdiği beyanatını yayımlamıştık. Bugün de Başkumandanımız Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin aynı muhabire verdiği beyanatını ele aldık. Aşağıda kısmen neşrediyoruz:

“Senelerce çarpışma mecburiyetinde kalsak bile biz Yunanlıları Anadolu’dan çıkarmaya güçlü bir şekilde azmetmiş bulunuyoruz.”

Mustafa Kemal Paşa Ankara Ovası’na hâkim küçük bir kasaba civarındaki sayfiyesinde beni kabul ettiği sırada ilk söylediği söz bu idi. Sonra ilave etti: “Türkiye Türklerindir.” İşte millîcilerin kanunu.

“Biz hukukumuzun müdafaası için mücadeleye devam azmettik. Zaten tarih bir asır devam eden muharebeler bile kaydeder. Mağlup tarafın harp masraflarını ödemesi adalet icabıdır. Harp gayemiz açıkça tayin edilmiştir.”

“Trakya’ya gelince, Doğu Trakya bizim hinterlandımızın ayrılık kabul etmez bir kısmını teşkil eder ve ekserisi Türklerden

meydana gelir. Trakya’nın geri kalan kısmında halkın reyine müracaat usulünü memnuniyetle kabul edeceğiz. İstanbul bizimdir. Ancak boğaz ve Marmara için, başkentin emniyeti ve selametini temin ve kefil olunmak şartıyla bir düzenleme şeklini kabule hazırız.”

“Harbin masraflı, pahalı bir iş olduğuna her zamandan çok inanıyorum ve ortaya çıkardığı zorlukları biliyorum. Fakat harp etmeden silahları bırakmak, bu bizim için tam yıkım olur. Bizi sulh ve sükûn içinde bırakırlarsa millî faaliyetlerimizi, Türkiye’nin yenilenme ve yapımına tahsis edeceğiz. Zararlı içkilerin yasaklanması ve satışı hakkında şiddetli kanunlar tatbikine başladık. Kumar oynamayı yasakladık.”

“Bizimle ticari münasebette bulunmalarını, bize mallarını arz ve iş birliğine devam etmelerini arzu ediyoruz, biz hazırız.”

MADAM GULİS TEKRAR ANADOLU’YA GELECEK

Meşhur Fransız yazarı, Türkler lehindeki neşriyatıyla bilinmektedir.

Son gelen İstanbul gazetelerinden memnuniyetle okuduğumuza göre meşhur Fransız yazarı ve çeşitli Fransız gazetelerinin muhabiri Madam Gulis cenapları yakında tekrar Anadolu’da bir tetkik seyahati daha yapacaktır. Madam Gulis, malum olduğu üzere millî hareketin başlangıcında ilk defa

ve son zamanlarda bir defa daha olmak üzere iki kere Anadolu’ya gelmiş ve muhabir bulunduğu gazetelere lehimizde uzun uzadıya neşriyatta bulunmuştur. Madam Gulis’in bilhassa son bir iki ay zarfında yazmış olduğu yazılar Türk millî hareketi hakkında Avrupa kamuoyunda pek iyi tesirler bırakmış ve Türklerin hakları için mücadele eylediğini yabancılar nazarında bir kere daha pek kuvvetle belirtmiştir. Madam Gulis’in tekrar Anadolu’muzu ziyaretini memnuniyetle kaydederiz.

VENİZELOS EFENDİ

Eski Yunan Başvekili Venizelos’un bir müddetten beri Nis’te olduğu malumdur. Son gelen Avrupa gazetelerinin verdiği malumata göre Venizelos evlenmeye karar vermiş ve Matmazel Sıykıcı isminde birisiyle nişanlanmış. Evliliğin 9 Eylül’de Londra’da yapılması kararlaştırılmış olduğuna göre eski Yunan Başvekili şimdiye kadar evlenmiş demektir. Venizelos evlendikten sonra Amerika’ya gitmeyi düşünüyormuş.

TELSİZ TELGRAFTA YENİ BİR KEŞİF

Bir müddet önce ilk defa olarak bir Fransız âliminin keşfetmiş olduğu yeni bir usulle, el yazısıyla yazılmış bir evrakı telsiz telgrafla nakletme tecrübesi muvaffakiyetle neticelenmiştir.

RADOSLAVOF KABİNESİNİN MAHKEMESİ

Bulgaristan'da Eylül'ün 15'inde Radoslavof Kabinesinin mahkemesinin başlaması kararlaştırılmıştı. Yabancı memleketlere firar etmiş olan Radoslavof, Sirkof ve Boyacıyan'ın davet tebligatları resmî gazetede neşredilmiştir. Mahkeme "İslaviyan iskabesinde" salonunda yapılacaktır.

Bulgar ordusunun eski kumandanı General Sirkof, Bulgaristan'a dönebilmek için, Bulgaristan'ın komşu devletlerinin arazisinden geçiş izni verilmesini talep etmiştir. General Sirkof harbe sebep olanlar mahkemesinde bizzat bulunmak istemiştir.

BULGARİSTAN YUNANLILARI ALMIYOR

İstanbul Yunan Konsolosluğu, Bulgaristan'a gelmek üzere Trakya'dan geçmek isteyen Bulgar uyruklulara zorluk çıkarmakta imiş. Buna cevap olarak İstanbul Bulgar Sefarethanesi Bulgaristan'a gelmek yahut Bulgaristan'dan geçmek isteyen Yunan tebaasının pasaportlarını vize etmeyi reddetmiştir.

GENERAL KOVAS TÜTÜNCÜ

Viyana'dan bildirildiğine göre Avusturya-Macaristan orduları son başkumandanı olup Belgrat ve Karadağ'ın ele geçirilmesiyle

meşhur olan Kovas, Budapeşte'de bir tütüncü dükkânı açmıştır.

YUNAN TEBLİĞLERİ VE TAN GAZETESİ

Son posta ile gelen 1327 tarihli Tan gazetesinin (Fransız) baş makalesinden;

"Kral Konstantin'in kurmay heyeti birkaç günden beri pek ihtiyatlı tebliğler neşretmektedir. Kral Konstantin, harekâtın muvaffakiyeti ve memleketin şeref ve haysiyeti için muvaffak olduğunu tasdik ediyorsa esasen sessiz kalmaya hakkı da vardır. Fakat biz de beri taraftan haberin bütün safahatını tam bir dikkatle takibe mecburuz. Birkaç hafta sonra mevsim artık büyük taarruzlar icrasına müsait olmayacaktır. Nakliyatın yapılabilmesi daha zor olacak ve destek noktasından uzak bir ordunun geniş bir cepheyi işgal edebilmesi için büyük bir tahammül ve mukavemet göstermesi gerekecektir. İşte bahis konusu olan durum muharebenin bu müddet zarfında bitip bitmeyeceği ve gelecek sene de devam edip etmeyeceğidir."

DÂHİLİ HABERLER

HERKES VESİKASINI TAŞIYACAK

Asker Alma Sekreterliğinden;

1- 97 ila 1315 doğumlu yükümlüler için gerek sivil hükûmet memurları ve gerekse esnaf ve ahaliden her kim olursa olsun tecil ve istisna vesikasına sahip olanlar işbu

vesikaları ve 1297’den geri doğumlular dahi nüfus tezkerelerini daimî surette üzerlerinde taşıyacak ve bu gibi evrakı göstermeyenler polis, jandarma, inzibat memurları tarafından yakalanıp hüviyetlerini açıklama ve tespit etme hususunda askerî daireye sevk ve teslim edilecektir.

2- Emsali silah altında bulunan ve yeniden davet edilip de ait oldukları şubelere henüz gelip kanuna itaat etmemiş olan 1297 ile 1315 doğumlu vatandaşları şimdiye kadar resmî ve hususi dairelerde ve özel sanayi dükkânları ve mağazalarında vs. çalıştıran ve bulunduranlar görülür işitilirse vatana ihanet kanunu hükümlerinin haklarında tatbikinde tereddüt edilmeyeceği muhakkak bilinmelidir.

ASILSIZ HABER YAYANLAR

Dün gelen Ankara gazetelerinin verdiği malumata göre asılsız haberleri resmî tebliğ şeklinde yaydıklarından dolayı Duyun-ı Umumiye Sandık Emmini Muharrem ve Evrak Kayıt Memuru Mehmet Emin Efendiler tevkif edilmişlerdir. Adı geçenler tahkikattan sonra İstiklal Mahkemesine sevk edileceklerdir.

KÜÇÜK HABERLER

Sultani meselesi etrafında: Dünkü nüshamızda Kayseri Sultanisinin kapatılmasından, Ankara Sultanisinin yeni öğretim üyelerinin tayinlerinden bahsederken ufak bir yanlışlık

olmuş. Kayseri Sultanisinin kapatılmasıyla açığa kalan öğretim üyeleri arasından tayin yapılacak değildir. Ancak bunların bir kısmı Ankara Sultanisindeki açıklara yerleştirilecek ve diğerleri de ilk açılacak açıklara tayin olunacaktır.

Trabzon Polis Müdüriyeti: Trabzon Polis Müdüriyetine merkez memuru Mehmet Bey tayin edilmiştir.

Asker kaçaklarını himaye ettiği İstiklal Mahkemelerince yapılan yargılamada sabit olan, Isparta’nın Fandas köyü Muhtarı Halil Ağa’nın Diyarbakır hapisanesinde bir buçuk sene müddetle hapsine karar verilmiştir.

Konya Bidayet Ceza Mahkemesi Reisi İhsan Bey, aza Sabit ve Rifat Efendilerin tutuklu olarak mahkeme edilmelerine karar verilmiştir.

İLANLAR

Uğramadan geçmeyiniz: Ziraat süthanesi İstanbul Caddesi’ndedir. Her nevi süt ürünlerini orada bulacaksınız.

Mühür kaybı: Üst tarafı kırmızı taş üzerine bir tarafında “Es-Seyit Ali” bir tarafında “El-Hac Ali” diğer tarafında ise “beduh” yazılı zati mührümü dört gün evvel kazaen kaybettiğimden, bu tarihten itibaren hükmü olmadığını ilan eylerim.

Mahkeme Hanı’nda Nalbant-zade, nam-ı diğer Kuru-zade Ali

21 Eylül 1337 Çarşamba 18. Sayı

DÜŞMANA SON DARBİYİ İNDİRECEĞİZ HEM DE PEK YAKINDA

ZAFER BİZİMDİR

Askerî mütehasssımızın mütalaası: Düşman Eskişehir'i çaresiz bıraktıktan sonra ne yapacak?

Kütahya ile Eskişehir arasında muhtemel bir düşman mukavemeti karşısında ordumuzun vaziyeti.

Yakında Afyonkarahisar mıntıkasında mühim bir hareket bekleyebiliriz.

Türk Askeri. Düşmanı Takip Ederken: Yüce Kahraman Mehmetçimiz

HARBİN DURUMU VE ASKERÎ HAREKÂT

Dünkü nüshamızda fevkalade lehimizde bulunan vaziyeti gözden geçirirken Eskişehir'in kurtarılması arifesinde olduğumuzu yazmış ve en son da Eskişehir'i tahliye ettikten sonra düşmanın Eskişehir ile Kütahya arasında harbi kabul etmek suretiyle talihini bir kere daha denemesinin muhtemel olduğunu söyledikten sonra, fakat acaba düşman burada ordumuzun ilerlemesine mani olmak suretiyle mukavemete muvafak olabilecek mi, demiştik. Bugün de bunu mevzu edeceğiz:

Düşman malum olduğu üzere 12 Eylül'de tam zaferimizle neticelenen ve 21 günden beri devam eden Büyük Sakarya Meydan Muharebesi'nde çaresiz geriye çekilmeye mecbur olmuş ve tabii ordumuzun şiddetli taarruzlarına maruz kalmıştır. Düşmanın o zaman en ziyade ehemmiyet verdiği şey pek fazla hırpalanan ordusunu, mümkün olduğu kadar az zayıyla Sakarya'nın batısına intikal ettirmek gayesine matuf idi. Düşman bunun için Beğlik Köprü önlerinde örtülü taarruz yaparak ordusunun batıya intikalini temin için çok uğraştı. Fakat bunda istediği gibi muvaffak olamadı. Bazı kuvvetler diğer tarafa geçti fakat mevcudunun aşağı yukarı yarısını kaybetti. Geri kalan kuvvetler ise

Sakarya’ya döküldü, adeta imha edildi. Ertesi günü birliklerimiz pek büyük bir muvaffakiyetle bütün noktalardan düşmanı attılar. Sakarya’nın doğusunda bir tek Yunan neferi bırakmadılar. Kahramanlarımız nehri yüzerek geçti. O günden beri şiddetle takip ediyorlar. Nitekim evvelki gün Eskişehir’in kapılarına kadar geldiler. Şimdi bu güzel beldemizin Allah’ın yardımıyla geri alınmasını bekliyoruz. Bu özetten maksadımız, düşmanın çekilmesi esnasında fevkalade hırpalandığını, kuvvetlerinin yarısını belki de daha fazlasını kaybetmiş ve en doğru bir tabirle tamamıyla perişan olmuş olduğunu izahtır.

Böylece düşman çaresiz Eskişehir’i terk edecektir. Eskişehir ile Kütahya arasındaki arazi ise evvelce de biraz bahsettiğimiz gibi harp yapılmasına müsaittir. Öncelikle düşmanın çekilme istikametleri Bilecik ve İnönü’ne yani güneybatıya doğru olduğuna göre düşmanın oralarda bir İnönü-Alayunt müdafaa hattı tertip ederek mukavemet etmesine fazla ihtimal verilebilir. Tabii düşman bu müdafaa hattını Alayunt’tan itibaren Afyonkarahisar’a doğru güneye dahi devam ettirmek isteyecektir.

Acaba buna karşı ordumuzun vaziyeti ne olacak? Bu sadece bir kelime ile izah edilebilir: Hücum... Evvel ve sonra bir kahramanlar ordusundan başka bir şey olma-

yan ordumuz, düşmanın burada yapmak isteyeceği mukavemet hattını da kıracaktır. Şu kadar ki bunun daha kolay bir surette kırılması ihtimali de vardır. 18 Eylül tarihli tebliğimizin sonunda pek şayan-ı dikkat bir cümle vardır: “Dumlupınar önünde akın yapan süvarilerimiz, İslamköy yakınlarında demir yolu üzerinde önemli tahribat yapmış, telgraf ve telefon hatlarını kesmiştir.”

Demek ki Erkân-ı Harbiyemiz cephemizin bir başından diğer ucuna kadar düşmanın vaziyetine göre lazım gelen tertibatı almış ve kuvvetlerimizi bütün cepheye o süratle taksim etmiştir. Düşman Eskişehir’i terk ettikten sonra Bilecik-Inönü-Alayunt-Afyonkarahisar hattında derhâl çekilmeyip harbi kabul edecek olursa, Afyonkarahisar mıntıkasında ordumuzun önemli bir harekâtı beklenebilir. Tabii iki taraftan vaziyet bu merkeze geldiği sırada güneyden İslamköy tarafından yapacağımız bir hareket düşmanın gerilerini emniyetsiz bir vaziyete getirebilir ve işte o vakit düşmanın Kütahya’yı da ve daha aşağılarda Afyonkarahisar’ı da bırakıp kaçmasını pek kuvvetli bir ihtimalle beklemek lazım gelir. Çünkü düşman gerisini ancak böyle bir çekilişle teminat altına almaya çalışacaktır. Şurasını da unutmamak lazımdır ki böyle bir hareketin neticesi düşman için pek feci olacaktır. Sakarya’dan kuvvetinin yarısını ve belki daha

fazlasını kaybederek çekilen bir ordunun bu suretle bir kere daha çekilmeye mecbur olması, kuvvetini bir kat daha zayıflatması ve tamamıyla yerle bir olması demektir. Herhalde son darbeyi indirmek üzereyiz. Allah büyüktür. İnşallah yakın bir gelecek, kahraman ordumuzun büyük zaferini bize müjdeleyecektir. Askerî Mütahhasıs.

KIBRIS MÜSLÜMANLARI VE ANADOLU

Lefkoşa'da çıkan "Yeni Yol" yayın arkadaşımız diyor ki: Limasol ve Larnaka'daki Türk Kulüpleri idarehanemize gelen özel telgrafları aynı zamanda kendilerine de telgrafla bildirmemiz için müracaatta bulundular. Bu ada ahalisinin Anadolu harbi ile ne derece alakadar oldukları ve ana vatanın ta kalbine indirilmiş ve medeniyet diye öne sürülen darbelerden nasıl müteessir olduklarını ve eziyet çektiklerini açıkça gösteriyor. Muhterem halkımızın gösterdiği "mukaddes hisleri" takdir ve tam bir hürmetle selamlarız.

Geçen pazar (14 Ağustos) Kurban Bayramı olması sebebiyle Ayasofya Cami-i Şerifi (Kıbrıs) cemaat-i Müslimin ile tamamen dolmuş ve bayram namazını müteakip imam efendi tarafından Allah'ın yardımı için dua edilmiştir. Vakıflar Bakanlığından Baf İslam ahalisi namına getirilen Hazreti Peygamberin mübarek Sakal-ı Şerifi bayramın birinci gecesi Cami-i Kebir'de büyük merasimle

açılarak ziyaret edilmiş, vatan ve milletin selamet ve saadeti için Müderris Hafız Ali Efendi tarafından yapılan bir veciz duadan sonra özel yerinde muhafaza altına alınmıştır.

Doğru Yol

YUNANLILAR ORDUNUN TERHİSİNİ İSTİYORLAR

Kral ve hükûmet bugünkü müşkül vaziyetten nasıl kurtulunabileceğini düşünüyorlar. İstanbul gazetelerinin verdikleri malumata göre Yunanistan'da ordunun bir an evvel terhisi için hükûmete müracaatlar vaki olmuştur. Orduya mensup muhalif murahas heyetler de Kral'a müracaatla harbin ve terhisin kararının alınmasını talep etmişlerdir. Bu müracaatlar üzerine Yunanlılar son taarruzlarını acele ile yapmaya mecbur olmuşlardır. Kral Konstantin ile Papulas, ordumuzun mukavemetini kırarak Ankara'ya girmek ve bunu müteakip Avrupa'nın müdahalesini talep ile Ankara'yı tahliye ve orduyu terhis etmek fikrinde idiler. Bu surette o zaman Eylül nihayetlerine doğru terhise başlanacağını kati surette vaat etmiş oldukları için bu zor vaziyetten nasıl çıkılacağı bir türlü tahmin edilememektedir.

YENİ KONYA ORDUSU

**Konya'da eli silah tutanlar toplanıyor-
lar - Fevzi Paşa'nın bir tebliği üzerine Vali
ve Kumandan Galip Paşa'nın yayımla-
dığı beyanname:**

Büyük Sakarya Muzafferiyeti'nin kaza-
nılmasından sonra Genelkurmay Başkanı
Fevzi Paşa hazretleri tarafından Anadolu'nun
Yunanlılara mezar olmasının ve bu suretle
de Yunanlığa son darbenin vurulmasının
temini için eli silah tutanların düşman geri-
lerinde faaliyete geçmesi için vermiş olduğu
tebligat üzerine Vali ve Havalı Kumandanı
Galip Paşa hazretleri tarafından ahaliye
hitaben bir beyanname yayımlanmış ve
bütün eli silah tutanlar son millî ve vatani
vazifeye davet olunmuşlardır. Bu beyan-
name üzerine harp ve darbe elverişli bütün
Konyalılar müracaata başlamışlardır. Bu
suretle kurulacak yeni bir Konya ordusu
düşman gerilerinde faaliyette bulunacaktır.
Konyalıların vatanperverliğini takdir ederken
yukarıda bahis konusu ettiğimiz tamimle
Galip Paşa'nın beyannamesini aşağıda
veriyoruz. Fevzi Paşa hazretleri tarafından
verilen emirname şudur:

1. Üç haftadan beri devam eden meydan
muharebesi neticesinde ordumuz Sakar-
ya'daki bütün düşman ordusunu Allah'ın
yardımıyla mağlup etmiştir. Perişan bir

surette çekilen düşman her tarafta şid-
detle takip edilmektedir.

2. Anadolu'muzun bütün Yunanlılara mezar
olacağı saat gelmiştir. Yunanlılığa son
darbeyi vurmak ve ordusundan kalanları
Anadolu içerisinde imha etmek, tek bir
Yunan neferinin bile İzmir'e kaçabilme-
sine meydan bırakmamak için eli silah
tutanların tamamının askeri bir inzibat
altında düşman gerilerinde ve bilhassa
Uşak-İzmir hattında faaliyete geçmesini
rica ederim.

Fevzi Paşa hazretlerinin bu emirnamesinin
üzerine Vali ve Havalı Kumandanı Galip Paşa
hazretlerinin neşreyledikleri beyanname:

İşbu yüksek emrin derhâl tatbikine
başlanmıştır. Harp ve darbe gücü yetenler
silah ve bilhassa atlarıyla beraber, harbe
gücü yetmeyenler silah ve atlarını kullan-
maya iktidarı olanlara terk etmek suretiyle
merkezde kumandam altında toplanması
kararlaştırılan takip kuvvetlerine, merkez
kazasından silahlı süvari ve piyade ve bun-
lardan silahsız olarak katılacakların hemen
müracaat etmelerini ve Anadolu'dan Yunan
fecaatlarına ve zulümlerine kesin surette son
verilerek, son tarihi vatani ve millî vazifemizi
yapmaya acele etmelerini dinini, vatanını
seven evlad-ı vatana tavsiye eylerim.

KONYA İSTİKLAL MAHKEMESİ

Halen Konya'da faaliyette bulunan, Karesi Mebusu Hacim Muhyiddin, Urfa Mebusu Ali Saip, Bursa Mebusu Baha, Denizli Mebusu Yusuf Beylerden oluşan istiklal mahkemesinin yakında çalışma alanı dâhilinde bulunan Adana havalisine de gideceği haber alınmıştır.

MEDRESELERİN AÇILIŞI

Medaris-i İlmiye Nizamnamesi mucibince 1 Ekim'de tedrise başlamak üzere Anadolu'da mevcut bütün medreseler kayıt ve kabul muamelesine başlamışlardır.

Resmî Tebliğ son dakikaya kadar gelmemiştir.

18. SAYININ ARKA YÜZÜ

YETİMLERİMİZİ UNUTMAYALIM

Civardaki iki müessese münasebetiyle

Biri yeni şekliyle ancak iki yaşını bitirmiş, ötekisi daha pek toy. Biri büyük bir ayrımcılıkla verilen milyonların eseri, öteki birkaç ay Kayseri'nin idare işlerinin başında bulunmuş yardımsever memurun eseri. Biri Amerikaların yarım kolejden değiştirdikleri Hristiyan daruleytamı (yetimler yurdu) diğeri yüz otuz beş kadar şehit yavrusunu sinesine almış olan yetimhane. Bir günde ikisini de gezdim. Görülebilen her şeyi gördüm.

Amerika'da kim bilir kaç sene evvel Hristiyanlık namına tesis edilmiş Bord Şirketi Küçük Asya'nın birkaç bucağında kendine yalnız dinî bir rabıtaıyla bağlı olan bir kısım fakir çocuklarına hizmet ediyor. Türkiye'nin başka yerlerinde olduğu gibi Kayseri'de de bir daruleytam açmış, amacına göre çalışıyor.

Bizim daruleytamımız bir mutasarrıf azmiyle meydana geliyor. Fakat yine Bord Şirketinin yardımlarıyla yaşamak durumunda kalıyor. Kayseri'de bu daruleytama alaka gösteren kimse yok denilebilir. Birisinin yaptığı hayrı diğerrinin bozması kuralı nasılsa bu defa tatbik edilmemiş. Bunun için daruleytamımız elin yardımıyla henüz yaşıyor.

Aç ve çıplak yetimlerimize bakmak bizim en büyük borcumuzdur. Bunu Allah da Peygamber de emrediyor

188

Hâlbuki hayır müessesesi nedir? Tamamıyla İslamidir. Burada terbiye, tahsil görmek üzere toplanan yavrular, din uğrunda, vatan uğrunda, bizim refahımız uğrunda canını veren, kanını döken şehitlerimizin çocuklarıdır. Bunların hayatı bize emanettir. Bunları barındıracak kurumu vücuda getirmek bir yahut birkaç ferдин işi olabilir. Fakat onu Allah için yaşatmak ancak sosyal bir heyetin işidir. Zannediyorum ki Kayseri halkı iş birliği ile yüz otuz beş değil, belki beş yüz otuz beş yetimi refah içinde terbiye edecek, yaşatacak vasıtaları temin edebilir.

İşe yalnız bu taraftan bakılırsa, bu şehrin Türk halkına, bu işteki alakasızlıklarından

dolayı birçok ağır serzenişlerde bulunulabilir. Fakat bir de işin iç yüzüne dikkatle göz gezdirilirse Kayseri halkının zerre kadar manevi mesuliyetine hükümlenemez.

Bu gibi hayır müesseseleri ancak halk teşkilatlarıyla idare edilebilir. Birkaç memurun, yahut birkaç büyük adamın işlerinden arttırdıkları vakitlerde birleşmek suretiyle bu müesseseyi idare etme imkânı yoktur.

Evvela daruleytamın hem hükûmet hem de halk tarafından görevlendirilmiş bir heyeti olmalıdır. Bu heyet daruleytamla alakadar bulunmalıdır. Heyet muntazam bir teşkilat vücuda getirerek her haftanın muayyen bir gününde dükkân dükkân, ev ev gezmeli. Verilecek on para dahi olsa kabul etmelidir. Bu para görülecektir ki halka yük olmaksızın, hatta hiç kimse bile farkına varmaksızın yüzlerce çocuğa bakmaya kâfi bir miktara ulaşacaktır.

Bu bir misaldir. Maksudımız Kayseri daruleytamını Kayseri halkının kendine mal edinmesini temin etmektir. Bu temin olunur ise bu daruleytam hem yaşar hem de genişler. Bundan diğer şehirler de ilham alırlar. Oralarda da böyle daruleytamlar vücuda gelir. Devlet böyle işleri komisyonlarla idare ettiremediği gibi doğrudan doğruya da idare edemez. Hayır kurumları dünyanın her yerinde hususi halk teşkilatlarıyla idare olunuyor. Devlet ancak daruleytamların

sağlık, eğitim ve öğretim ile ilgili şartlarını denetler. Kusurlarını düzeltir ve talimat-namelere göre hareket edilmesini sağlar.

Başta iki müesseseyi mukayese etmek istediğim zannolunmuştur belki, hayır... Maksadım mukayese değil, özel olarak teşekkül eden yabancı bir kurumun dünyanın en uzak yerlerine bile yettiğini öne sürerek bizim kendi yurdumuza, kendi şehit yavrumuza karşı kayıtsız kaldığımızı göstermek, buna çare olarak da daruleytamı halka ait bir teşkilata sahiplendirmektir.

Kayseri halkı böyle sosyal bir faaliyeti seve seve yapmaya hazırdır inancındayım. Yalnız ilk adım için bir müteşebbis aranırsa gazetemiz ona da yardım etmeyi şeref bilir. K.A.

CEMİYET-İ AKVAM'DAN

Bu Defaki Devre Toplantısı Müzakereleri

Almanya'nın kabulü meselesi - Diğer bazı hükûmetler hakkında - Vaşington Kongresi etrafında - Arnavutluk, Yunanistan ve Sırbistan meseleleri

Poti Parizyen gazetesinin istihbaratına göre Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemiyeti) Meclisinin bu defaki devre toplantısı evvelkilerden daha kısa olacaktır. Yalnız sabahları bir celse yapılacak ve öğleden sonra komisyonlar mesailerini kısaca umumî

müzakerelerde ele alınacak konuların hal-line ayıracaklardır. Almanya'nın Cemiyet-i Akvam'a kabulü meselesinin bu celsede ele alınacağına ihtimal verilmemektedir. Çünkü Almanya şimdilik Meclisin Yukarı Silezya meselesi hakkında bir karar vermesini bekleyerek adaylığını istemekten vaz geçmiştir. Macaristan'ın Cemiyete kabulü meselesi küçük üyelerin itirazına maruz kaldığı cihetle, mecliste hararetli münakaşaya sebep olacaktır. Litvanya ve Letonya'nın hukuki ve mülkî idaresi kesinlik kazandığı için bunların adaylığı müsait bir surette karşılanacaktır. Çekoslavakya'nın Cemiyet-i Akvam dâhilinde siyasi menfaat ve iktisadi durumunun peyderpey muhafazası esasına dayalı olarak gruplar teşkili hususunda teklif ettiği değişiklik gündemin en mühim konularından sayılmaktadır. Cemiyet-i Akvam Meclisi silah ticareti ve harp malzemesi imali, silahların kontrolü ve kısıtlanması hususunda ayrıntılı bir rapor sunacaktır. Vaşington Konferansı için yapılan hazırlıklar büyük bir ihtimalle kati karar üzerine tesir icra edecektir. Her türlü harp tehlikelerini bertaraf etmek üzere icap eden tedbirlerin süratle tatbiki otuz kadar devletin iştirakiyle kurulmuş ve güvenliği sağlanmış bulunan Uluslararası Adalet Divanı'na gereken birtakım hâkimlerin tayini ile neticelenecektir.

Cemiyet-i Akvam Umumi Meclisi aynı zamanda Arnavutluk-Yunanistan ve Arnavutluk-Sırbistan anlaşmazlıkları ile de meşgul olacaktır. Meclis Avusturya'nın talebi bulunan Birleşmiş Devletler ve Romanya gibi hükûmetlerin Avusturya Yardım Komisyonu ile Viyana arasında bugün yapılan anlaşmanın tatbik sahasına uygulanmasına imkân vermek ve taleplerinden geçici olarak sarfınazar etmeleri için bunların muvafakatını temine çalışacaktır.

CEBEL-İ BEREKET'İN İDARESİ

Cebel-i Bereket (Osmaniye ve çevresi) sancağının askerî idaresi, bu kere doğu birinci fırka kumandanı Suriye Başkomiseri'nin Kilikya idari murahhası General Döfiyö'nün idaresine verilmiştir.

SIRP MAKEDONYA'SINDA

İslamlara Yapılan Baskı ve İsyanlar

23 Ağustos'ta kanlı çarpışma - Müslüman ahalinin çetelere yardımı - Sırp jandarmaların çekilişi ve büyük zayıat

Son zamanlarda Sırp Makedonyası'nda İslamlara karşı pek çok baskı yapıldığı malumdur. Bu baskı neticesi olarak birçok yerlerde isyanlar meydana gelmiştir. Sofya'da

çıkan Politika gazetesi 21 Ağustos tarihli nüshasında bu hususta şu malumatı veriyor:

Hüseyin Başkoviç ve Yusuf Mihroviş çeteleriyle jandarma müfrezesi ve imdada yetişen silahlı ahali arasında Ağustos'un 23'ünde bir çarpışma meydana gelmiştir. Çarpışma uzun müddet devam etmiş ve pek kanlı olmuştur. Komuran ve Yervadora nahiyeleri Müslüman ahalisi çetelere yardım etmiştir.

İsyan edenlerin adedinin çokluğu karşısında jandarma müfrezesi Komuran istasyonuna çekilmeye mecbur kalmıştır. Fakat isyan edenler sisten istifade ederek etraftaki Müslüman köylerinin yardımıyla tekrar jandarma müfrezesine iki taraftan hücum etmişlerdir. Jandarmalar buradan da çekilmeye mecbur kalmıştır.

İkinci çekilmede jandarma müfrezesi büyük zayıat vermiştir. Bundan sonra köylüler köye girerek istasyonu yakmışlardır.

Belgrat Müslüman kulübü Müslüman köylerine verilen zarar ve ziyanın tahkiki için uluslararası bir komisyon tayinini talep etmiştir.

Harbiye Vekaleti, Komuran havalisinde köylerin asker tarafından işgal edilmesine ve bu Şokoviçek çetelerine karşı takip müfrezelerinin görevlendirilmesine emir vermiştir.

Köylerde ikamet edecek asker, jandarma veya Çanatis Çetesi, köylüler tarafından beslenecektir. Sırp ahalisine silah dağıtılmıştır. Komuran'a bir alay piyade, bir batarya sahra topu gönderilmiştir.

Boşokoviç çetesinin Bosna Hersek'e firar etmeye muvaffak olduğu zannediliyor.

İSKENDERUN TELGRAF HATTI

Mütarekeden (Mondros) beri atıl bulunan İskenderun-Adana telgraf hattının tekrar çalışması için lazım gelen malzeme hazırlanmıştır. Pek yakında Ceyhan'dan itibaren faaliyete başlayacaktır.

ADANA'DAKİ CAMİLERİMİZ TAHLİYE OLUNUYOR

Birer suretle işgal olunarak müthiş tahribata maruz kalan Ermeni muhacirlerin oturduğu Adana'daki camilerimiz birer birer tahliyesiyle tamirine başlanmıştır.

YUNAN KORSANLIĞI VE İSTANBUL HÜKÜMETİ

Osmanlı bayrağını taşıyan gemilerin Yunanlılar tarafından Marmara ve Karadeniz'de aranarak içlerindeki eşyanın zapt ve müsadere edilmekte olduğu malumdur. Geçenlerde yine Girit vapuruna bir taarruz

vaki olmuş, içerisinde bulunan külliyetli miktardaki eşya zapt olunmuştur. Yunanlılar şimdiye kadar mevcut olan beynelmilel kararlara aykırı olarak kaçak olduğunu ileri sürdükleri eşya ve hatta paraları da zapt etmekte olduklarından kendilerinden ne gibi eşyanın kaçak olduğuna dair, İstanbul hükûmetince bir liste istenilmiştir. İstanbul gazetelerinin verdiği malumata göre bu liste Hariciye Bakanlığına verilmiş ve Lahey Anlaşması hükümlerine uygun olmadığı ve halen anlaşmanın hükümlerinin tatbik edilip edilmeyeceği tetkik edilmeye başlanmıştır. Girit vapurundan alınan eşya hakkında da İtilaf Devletlerinin dikkatleri çekilmiştir.

TAKDİR EDİLECEK BİR YARDIM

Kayseri Hilal-i Ahmer (Kızılay) Merkezi, tedavi için memleket hastanesine müracaat edip tahsisat olmadığı sebebiyle tedavisine imkân bulunmayan frengili şahısların tedavisi için lazım olan dört bin kuruşluk nesusa ve ersayı satın alarak hastaneye teslim etmiştir. Hilal-i Ahmer Cemiyetinin bu yardımını takdir eyleriz.

TALAS DARULEYTAMINA YARDIM

Talas daruleytamının ıslah ve mükemmel hale gelmesi için son günlerde mutasarrıf Kemal Bey'le Sıhhiye Müdürü Hakkı Nuri

Bey tarafından büyük çalışma yapıldığını memnuniyetle haber aldık. Bu cümleden olmak üzere daruleytamın merkezdeki bütün satın alma ve diğer işlerine tüccardan İbrahim Safa Efendi ile gazetemiz mesul müdürü Nurullah Sami Bey'in ve Talas'taki satın alma ve diğer işlerde Talas Nahiye Müdürü Sabri Bey ile mektebin müdürünün nezareti altında tedavilerinin yapılması kararlaştırılmış ve mutasarrıflık makamından adı geçenlere görevlendirme yazısı gönderilmiştir. İbrahim Safa Efendi'nin bu işlerde evvelce de güzel hizmet ve faaliyeti olmuştur. Muvaffakiyet temenni eyleriz.

İBTİDAİ MEKTEPLER (İLKOKUL) AÇILIYOR

Sivas Kapısı'ndaki Terakki, Camikebir Mahallesi'ndeki Hacı Kasım, Çandır Mahallesi'ndeki Hacı Kılınç mektepleriyle Kurşunlu Cami civarındaki Merkez İnas (kız) Mektebi açılarak erkek ve kız talebelerin kayıt ve kabulüne başlanılmış ve bulunduğumuz ayın yirmi dördüncü cumartesi gününden itibaren de derslere başlanması kararlaştırılmıştır.

KÜÇÜK HABERLER

Bolu'dan bir yardım örneği daha: Bolu Belediye Reisi Mithat Bey, orduya takdim edilmek üzere iki bin kutu kibrit ve altı bin adet sigara kâğıdı hediye etmiştir.

Yeni bir idadi (lise) mektebi: Bartın'da yeniden bir idadi mektebi açılmış ve Maarif Vekaletince öğretmenler tayin edilerek yerlerine gönderilmiştir.

Konya'da tatil obası: Konya Maarif Müdürlüğü mektep talebesinin sıhhatlerini geliştirmek için bazı tedbirler almıştır. Bu cümleden olmak üzere Konya'nın hava ve su itibarıyla en iyi bir yerinde bir tatil obası kuracak ve her sene mekteplerden, nispeten sıhhati yerinde olmayan çocukları buraya gönderecektir.

Tarsus'ta: Tarsus'ta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Reisi Sadık Paşa seksen bin kuruş kıymetindeki bir çift kadanasını (yük atı) orduya bağışlamıştır. Kendisini takdir ederiz.

Adana'da şiddetli sıcaklar: Adana geçen senelere nispeten bu sene oldukça hafif sıcaklar geçirmiş iken son günlerde esen poyrazların tesiriyle bölgede hararet 42-44 dereceye kadar çıkmıştır.

İLANLAR

SATILIK VELESPİT (BİSİKLET)

Son sistem, lastikleri yeni bir adet velespit satılıktır. Görmek ve almak isteyenler Sumoğlu Hanı (Kazancılarda) civarında Berber Artin Efendi'ye müracaat etsinler.

İBTİDAİ (İLKOKUL) MUALLİMESİ (HANIM ÖĞRETMEN) OLMAK İSTEYENLERE

Maarif Müdürlüğünden:

İptidai mekteplerin muallimeliğine tayinini talep eden muallime hanımların tayinleri yapılmak üzere hemen Maarif İdaresine müracaat etmeleri, bulunduğumuz ayın yirmi dördüncü cumartesi gününe kadar gelmeyenlerin müracaat etmemiş sayılacağı ve açıklara diğerlerinin tayin edileceği ilan olunur.

TEKÂLİF-İ MİLLİYE KOMİSYONUNDAN

Ordu için 2000 çift çarık, 2000 çorap, o konudaki şartlar içinde yirmi dört saat müddetle askıya alınmış (ilan edilmiş) olduğundan noksanına talip olanların Tekâlif-i Milliye Komisyonuna müracaatları.

KAYSERİ ASKER ALMA ŞUBE BAŞKANLIĞINDAN

Sevkiyat için kırk sekiz saat müddetle askıya alınan barutun kesin ihalesi yapılacağından askerliğe alakası olmayanların şubeye müracaatları ilan olunur.

KAYIP İLANI

Şahsi mührüm ve imzamı kazaen kaybettim. Hükmü olmadığını ilan ederim. Hacı Küçük-zade Cemaleddin.

22 Eylül 1337 Perşembe 19. Sayı

ORDUMUZUN ŞİDDETLİ TAKİBİ DEVAM EDİYOR

SÜVARİLERİMİZİN SEYİTGAZİYE AKINLARI

21 Eylül (Cephede bulunan özel muhabirimizin telgrafıdır.)

Kahraman ordumuzun ileri harekâtı devam etmektedir. Bütün geçtiğimiz yerlerde Yunanlıların terk ettiği binlerce mühimmat ve silahları ele geçiriyoruz. Akıncılarımızın düşman gerilerindeki muvaffakiyetleri Yunanlıları adamakıllı bunaltmıştır. Dün bir akıncı müfrezemiz Seyitgazi'ye kadar giderek şehre girmiş ve orada bulduğu birçok mühimmat ve silaha el koymuştur ve nakli mümkün olmayanları imha ederek geri dönmüşlerdir. Muzaffer ordumuzun yakında Allah'ın yardımı ile Eskişehir'imizi kurtarmasını bekliyoruz.

MUZAFFER BAŞKUMANDANIMIZA ANKARA'DA YAPILAN KARŞILAMA MERASİMİ

Bundan birkaç gün evvelki nüshamızda Ankara'da özel muhabirimizin bir telgrafı ile Sakarya Zaferi'nin büyük kumandanı ve milletimizin muhterem reisi Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin Ankara'ya geldiğini haber vermiş ve Paşa hazretlerinin Ankara özel muhabirimize yaptıkları açıklamaları yazmıştık. Çünkü posta ile gelen Ankara'daki yayın arkadaşımız Paşa hazretlerinin gelişine dair aşağıdaki tafsilatı vermektedir.

İstasyonun taş kapısı sağında bir piyade müfrezesi ve sol tarafında askerî inzibat memurlarından bir müfreze bulunuyordu. İstasyonun iç kısmının iki tarafında polis efendilerden oluşan bir heyet ihtiram duruşunda bulundu. İstasyon meydanlığında, başında bando olduğu halde talimgah subay adayları pek muntazam bir saf teşkil etmişlerdi. Paşa hazretleri talimgah efendilerine "Merhaba" diye iltifat etmeleri üzerine "Merhaba Paşa hazretleri" kelimelerini pek kuvvet ve samimiyetle haykırdılar.

İstasyonda vekil beyefendiler ile mebuslar hazır bulunduğu gibi Millî Müdafaa erkân ve ümerası, Vali İhsan Bey, Matbuat Umum Müdürü Hüseyin Ragıp Bey, Ankara Kumandanı Şükrü ve Merkez Kumandanı Avni Beylerle Hilal-i Ahmer'e mensup kişiler, polisten gelen heyet, Ankara eşraf ve önemli kimselerinden birçok kişiler hazır bulunuyordu.

Mustafa Kemal Paşa hazretleri beraberinde cepheden dönen Refet Paşa hazretleri olduğu halde İstasyon Meydanı'nda üç beş dakika durarak etrafındaki bazı zevatın samimi surette hatırlarını sordular. Bu sırada çeşitli fotoğraf makineleriyle resimleri alınıyordu.

Saat yediye on dakika kala, Başkumandan Paşa hazretleri otomobiline binerek, yollarında yaverleri olduğu halde kalacakları yere hareket buyurdular. Bu esnada İstasyon Meydanı'nın kenarlarına toplanan ahali tarafından pek büyük alkışlar yapıldı. "Yaşa Paşamız" sesleri her taraftı inletiyordu. Halk Muzaffer Başkumandanımızı görmekten pek memnun olarak evlerine döndüler.

RESMÎ TEBLİĞ - 20 EYLÜL 1337

Gazetemiz makinede iken gelmiştir.

Eskişehir doğusundaki mevziine kadar takip olunan düşmanın bu mevziinin ileri-

sinde terk ettiği geri kuvvetleri tazyikimiz neticesinde batıya kaçmaya mecbur kalmıştır. Düşman birlikleri arasında ve gerilerinde süvarilerimizin harekâtı devam etmektedir.

MÖSYÖ FRANKLİN BUYYON ANKARA'DA

Fransız Murahhasları Ankara'ya Geldiler, Müzakereler Başlamak Üzeredir.

ANKARA: 21 Eylül (Özel Muhabirimizin telgrafıdır): Geçenlerde İnebolu'ya geldiklerini haber vermiş olduğum Mösyö Franklin Buyyon'un başkanlığı altındaki Fransız Murahhas Heyeti şehrimize gelmiştir. Murahhaslarla bugünlerde müzakerelere başlanacaktır. Müzakerelerin kısa bir müddet içerisinde sonuçlanacağı ve Kilikya İtilafnamesinin imzasının yakın olduğu kuvvetle tahmin edilmektedir. Başlayacak müzakerelerin neticelerini bildireceğim.

MALTA'DAKİ KARDEŞLERİMİZİN FIRARI

Malta'da İngiliz esareti altında bulunan kardeşlerimizden on yedisi firar etmiştir. Firar edenler arasında Ali İhsan Paşa, Eski İaşe Nazırı Kemal Bey ve valiler bulunmaktadır.

ANKARA- 21 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafıdır): Malta'da bulunup İngilizler tarafından hâlen tahliye edilmemiş olan mazlum tutuklulardan on yedi zat-ı muhte-

remin, bu defa Anadolu'ya katılmak üzere firarı başardıklarını size müjdelerim. Firarı başaranlar arasında bilinen kumandanlarımızdan Ali İhsan Paşa ile Eski İaşe Nazırı Kemal Beyefendi, Eski Konya (Kayseri) Valisi Muammer, Eski İzmir Valisi Tahsin, Eski Elazığ (Mamuretilaziz) Valisi Sabit Beyler ve diğer henüz isimlerini ele geçiremediğim muhterem zatlar vardır. Bunlardan dördü Anadolu'ya iltihak etmek üzere Kuşadası'na gelmişlerdir. Diğerlerinin peyderpey gelişini beklenmektedir.

Bu defa Anadolu'ya katılmak üzere Malta'dan firar eden seçkin kumandanlarımızdan Ali İhsan Paşa hazretleri

YUNANLILAR BARIŞ İSTEMEYE BAŞLADILAR

Avrupa'daki Yunan Memurları Aracılık İçin Kapı Kapı Dolaşıyorlar.

Yunan memurlarının faaliyeti olumlu neticeler vermektedir. İngiltere aracılık fikrini muhafaza ve bunda ısrar ediyorsa da Fransa muhalif bulunuyor.

ZONGULDAK: 21 Eylül (Özel Muhabirimizin telgrafıdır.): Büyük Sakarya Muzafferiyeti'nden sonra Yunanlıların moralleri fevkalade kırılmış, hususiyle ordularının çekilişine dair her gün birbirini müteakip gelen haberler Yunan Vekiller Heyetinde ve kamuoyunda pek fena tesirler yapmaya başlamıştır. Yunan kabinesi son günlerde Gunaris'in başkanlığı altında yaptığı bir toplantıda, Avrupa'daki elçilerini Düvel-i Muazzama'nın Türk-Yunan mücadelesine aracılıklarını temin ile vazifelendirmiş ve derhâl bütün siyasi memurlarına durum tebliğ edilmiştir. Bunun üzerine Avrupa'daki Yunan siyasi memurları teşebbüslere başlamışlardır. Dolaylı olarak verilen malumata nazaran İngiltere aracılık teklifini uygun bulmuş, bunun üzerine Fransa ve İtalya nezdinde müştereken aracılık yapmak üzere teşebbüslerde bulunmuştur. İtalya'nın fikri henüz malum değilse de Fransa hükûmeti bu teklife muhalefet etmiştir.

SAKARYA ÖNLERİNDE

Genç Bir Şairimizin Hisleri

*Yedi yüz yıl kanamayan Sakarya
Yirmi gündür al kanlara boyandı
Türk askeri süngüsüne dayandı
Yunanlıya mezar oldu Sakarya*

*Yirmi gündür Sakarya'nın önünde
Çobanların kavalları susmuştu
Çiftçi kızlar saçlarını yolmuştu
Memleketin o karanlık gününde*

*Yirmi gündür ağlıyordu Sakarya
Türk güneşi doğdu şarktan yüceldi
Yüce Mehmet volkan gibi yükseldi
Şerayinle karşı öldü bir kaya*

*Arslan gibi kükreyerek Yunan'a
Saplanınca keskin yavuz bıçağı
Dalgalandı şafak renkli sancağı
Haykırarak dedi alçak düşmana*

*Ey Yunanlı şunu bil ki dünyada
Anadolu kabesine girilmez
Türk askeri yakar yıkar ezilmez
Çelik gibi bir arslandır dünyada*

Ankara 1-9-1337
Necmeddin Şahin

MİLLÎ MÜDAFAA VEKİLİMİZİN TEŞEKKÜRLERİ

Geçenlerde Konyalıların orduya yaptıkları bağışları yazmıştık. Muhterem Millî Müdafaa Vekili Refet Paşa hazretleri bu münasebetle Konya ahalisine hitaben aşağıdaki teşekkürnameyi göndermiştir.

“Konyalıların orduya yüz binek hayvanı bağışladıkları beş yüz arabayı da ordu emrine tahsis eyledikleri Garp Cephesi Kumandanlığının verdiği haberden anlaşılmıştır. Milletimizin İstiklal Harbi'ni zaferle nihayete kadar desteklemek hususundaki gayretine parlak bir delil olan şu alicenap harekete Büyük Millet Meclisi ordusu namına teşekkür ederim ve bu teşekkürümün bütün halka ilanını da rica ederim.”

Refet Paşa hazretleri Yenişehir ahalisine de aşağıdaki teşekkürnameyi göndermişlerdir:

“Yenişehir ahalisinden on altı bin liraya mukabil satın alınan seksen sekiz baş hayvan bedelinin orduya terk ve teberru edildiği, Garp Cephesi Kumandanlığından haber alınmıştır. Milletimizin İstiklal Harbi'ni zaferle nihayete kadar desteklemek hususundaki gayretine parlak bir delil olan şu alicenap harekete Büyük Millet Meclisi ordusu namına teşekkür ederim ve mümkün olduğu şekilde bütün halka ilanını da rica ederim.”

19. SAYININ ARKA SAYFASI

FEDAKÂR ANADOLU BÜTÜN VARINI YOĞUNU ORDUYA VERİYOR

Anadolu millî davanın gayesini bütün manasıyla anlamış, düşmanın imhası için azmetmiştir.

Millî davanın kazanılması yolunda her türlü fedakârlığı yapmaya azmetmiş olan milletimizin fedakârlık hislerini takdir etmemek elden gelmez. Biz milletin vatana karşı gösterdiği böyle fedakârlıkları işittikçe neşrediyoruz. Milletin azmi böyle devam ettikçe memleket yakın bir gelecekte millî gayesine vasil olacaktır. Bugün de haber aldığımız birçok hamiyet örneklerini iftiharla yayımlıyoruz:

Çumralı Mehmet Efendi'nin Hediyesi: Konya'nın Çumra nahiyesinde oturan Trab-lusgarp muhacirlerinin reisi Şeyh Mehmet Efendi fakir durumuna rağmen ordumuza bir tay bağışlamıştır.

Akşehir ve Karamanlıların Fedakârlıkları: Akşehir ve Karaman kazaları halkı vatan-perverane bağışlar yaparak ordumuza birer süvari bölümü hediye etmeyi karar altına almışlardır. Bölükler bir hafta içerisinde ikmal edilerek orduya hediye edilmiş olacaktır.

Kurban Bağışı: Kızıllar nahiyesi ahalisinden on altı zat geçen kurban bayramında kesilen kurbanları aynen ordumuz ihtiyacına sarf olunmak üzere nahiyeleri müdüriyetine vermişlerdir.

Aferin Yakup Ağa'ya: Geyve'nin Umurbey köyündeki muhacirlerden Yakup Ağa tarafından orduya bir çift koşu öküzü ile dört tekerlekli araba bağışlanmıştır.

Satsıraklıların Hamiyeti: İznik kazasının Satsırak ahalisi tarafından orduya yüz on kilo ağırlığında dört adet kasaplık dana, on beş takım iç çamaşırı, on beş çift çorap, on beş çift çarık ve üç organ hediye edilmiştir.

Safi Köylülerinin Bağışı: Geyve'nin Safi köyünden Molla Fehmi, Molla Hüseyin ve Siret Efendiler ile Kara Ağa'nın Mustafa, Hacı Mehmed'in Osman Ağalar ve Osman Efendi zevcesi Hanım tarafından orduya birer adet yemeklik tosun hediye edilmiştir.

Pehlivan Ağa'nın Hediyesi: Geyve'de oturan Pehlivan Hasan Ağa bir çift koşum öküzüyle bir arabasını orduya hediye etmiştir.

Antalya'da Mühim Bir Bağış: Antalya'da Manavoğlu Kırı sahipleri, eşraftan Ömer Ağa'nın kızları, hanımları ile Çalık-zade Abdurrahman Ağa tarafından askerî birliklerin ikametlerine mahsus binalar inşası için kırk dönüm arazi millî orduya hediye edilmiştir.

Konyalıların Mühim Bağışları: Ordumuzun ihtiyacı için Konya merkezinde on bin hane halkı, on bin çift çarık, on bin takım don ve gömlek, on bin çift çorap hazırlayarak kahraman ordumuza bağışlamışlardır.

KOZAN'DA İSLAM GENÇLİĞİ DERNEĞİ

Memnuniyetle aldığımız haberlere göre bir müddet önce Kozan'da gençliğin hak arama fikirlerinin gerçekleştirilmesi için çalışma yapmak, gençlerin ahlaki eğitim, fıkri eğitim, bedenî ve vatanî eğitimlerinin temini ile bu hususta icap eden teşebbüslerde bulunmak, millî ve vatanî duyguların temini ve takviyesi, genel sağlığın korunması, ekonominin gelişmesi ve yükselmesi için çalışmak üzere "İslam Gençliği Derneği" ünvanıyla bir dernek kurulmuştur. Kurucuları tebrik eder ve başarılarını dileriz.

BELEDİYE REİSLİĞİNİN (KAYSERİ) NAZARİDİKKATİNE

Bir okuyucumuz haber veriyor: Sasık Rum Mahallesi'nin baş tarafında birçok çöpler kokuşacak dereceye geldiği halde henüz kaldırılmamıştır. Yine yıkılmaya yüz tuttuğu öteden beri bilinen bir fırın hakkında hiçbir girişimde bulunulmamıştır. Ara sıra memnuniyet verici faaliyetlerine şahit olduğumuz Belediye Reisliğinin dikkatini çekeriz.

DÂHİLİ HABERLER

DELİBAŞI'NIN BAŞI

Geçenlerde Konya isyan olaylarının en mühim elebaşı bulunan Delibaşı'nın ölü olarak ele geçirildiğini yazmıştık. Dün gelen Konya gazetelerinin verdiği malumata göre Delibaşı'nın kesik başı Konya'ya getirilir getirilmez Hükûmet Meydanı'nda bir ibret sütununa geçirilerek asılmıştır. Adı geçenin layık olduğu cezayı gördüğünü müşahade etmek üzere bütün halk fevkalade bir ilgi göstermiştir.

KASTAMONU İSTİKLAL MAHKEMESİ

Kastamonu ve havalisi İstiklal Mahkemesi heyetini teşkil eden Saruhan (Manisa) Mebusu Necati, Trabzon Mebusu Nebi-zade Hamdi, Kengiri (Çankırı) Mebusu Neşet ve Samsun Mebusu Hamdi Beyler bir müddet önce İnebolu'ya giderek birkaç gün burada faaliyet gösterdikten sonra tekrar Kastamonu'ya dönmüşlerdir. İstiklal Mahkemesi İnebolu'da Şaki Kel Raif'in mahkemesini yapıp, adı geçeni idama mahkûm etmişlerdir. Kendisi o civarın en belli başlı şakisi idi.

ANADOLU’DA VEBA

Antalya’dan gelen malumata göre bir müddet önce şehir merkezinde üç veba vakası görülmüştür. Mahallî sağlık ekibi hastalığın yayılmasını önlemek için gerekli tedbirleri almışlardır.

ÇİNE KAYMAKAMINA SUİKAST

Asker kaçaklarının silahları ve hayvanlarının devlet tarafından zapt ve müsadere edildiği malumdur. Çine Kazası Kaymakamı tarafında zapt edilen bu çeşit silahlardan birinin Kıllı oğlu Hüseyin Ağa’nın adamlarından Kuruköylü Ahmet tarafından iadesi istenmiş ise de tabii Kaymakam ret cevabı verir. Bunun üzerine bahis konusu Ahmet, Kaymakam’ı, hükûmete gideceği bir sırada yaralayıp bir eve almış, bir müddet sonra bırakmıştır.

Kaçan müteccaviz şiddetle takip edilmekte olup yakalanması yakındır. (Muğla – İnkılap)

İHRACATIMIZIN ARTIRILMASI HAKKINDA

Anadolu’da bolluk ve bereketle yetişen hububat ile peyderpey sahile gelecek zahireye müsait bir çıkış temin edebilmek için Hanya, Cebel-i Lübnan ve Suriye tüccarlarının Antalya’ya gelmelerine ve

neticede ihracatın yapılmasına müsaade olunması Dâhiliye Vekaletince ilgililere tebliğ edilmiştir.

İZMİR’DE BİR GAZETECİNİN MAHKÛMİYETİ

Yunan’ın İzmir’deki Harp Divanı, orada yayımlanan “Sada-yı Halk” gazetesi mesul müdürü Hüsnü Bey’i yerel asayişe ait bazı haberler neşrettiği bahanesiyle beş sene hapse ve iki bin kuruş para cezası ödemeye mahkûm etmiştir. Kamuoyunu temsil eden gazetecinin neşriyatından dolayı hapsi pek mühim bir meseledir. Bunu Yunan zulmünün ne derecelere kadar çıktığını göstermek itibarıyla kaydederken, yakında kahraman ordumuzun Yunan zulmü altında ezilen zavallı kardeşlerimizi kurtarmasını bir daha Cenab-ı Hak’tan diliyoruz.

ASKER KARDEŞLERİMİZİN EKİMLERİ

Yardımcısız asker ailelerine ait ekinlerin hasat işlerinde bizzat bulunmak üzere bölgesi dâhilindeki köylere giderek bu kere geri dönen Elmalı ziraat mualliminin düzenleyerek verdiği cetveldən Kışla Kotan, Yalnız Adam, Eski Hisar, Mursel, Salur, Yuva, Koz, Tavlan, Beğler, Kaş Çiftliği, Armutlu, Bayat, Tekke, Karamık, Emir, Düden ismindeki on bir köyde yardımcısız yüz altı kişilik asker

ailesi ekinlerini kendi köylülerine hasat ettirecekleri anlaşılmıştır. (Antalya - Anadolu)

KASTAMONU'DA İRŞAT HEYETİ

Sevkiyat merkezlerinde asker adaylarının iyi beslenme ve iskânı ile beraber kendilerini bilgilendirmek ve gerekli telkinlerde bulunmak üzere İstiklal Mahkemesinden gösterilen lüzum üzerine Kastamonu vilayetince bazı kimseler seçilip tayin edilmiş ve yapılan tebligat gereğince bu kimseler nöbetleşme suretiyle her gün sevkiyat merkezlerinde bulunarak, Mahkemedan yazılan talimata göre askerlerin aydınlatılma ve bilgilendirilmelerine himmet ve gayret, yedirme ve yatırma işleri hususlarına da dikkat ettikleri anlaşılmıştır.

ANTALYA'DA GENÇ DERNEKLERİ KURULUŞU

Gençliğin fikren ve bedenen gelişmesi maksadıyla bir müddet önce Antalya'da memurlar ve halkın ileri gelenlerinin iştirakiyle mühim bir toplantı yapılmış ve Antalya'da genç dernekleri kurulması kararlaştırılmıştır. Toplantıda yönetmeliğin düzenlenmesi için bir heyet seçilmiş, programın yapımını müteakip ikinci bir toplantı yapılarak vilayete bilgi verilmesi kararlaştırılmıştır.

KONYA'YA ESİRLERİN GELİŞİ

Geçen gün gelip kışlada muhafaza altına alınan dokuz Yunan esirinden başka dün akşam da ikisi yaralı olmak üzere yedi Yunan esiri daha gelmiş ve yaralılar tedavi için Osmanlı Hilal-i Ahmer Yedinci Sıhhi İmdat Hastanesine gönderildikleri gibi diğer beşi de kışlada muhafaza altına alınmıştır.

Babalık

KONYA'DA ZAFERİN KUTLANMASI

Konya'da Büyük Sakarya Muzafferiyeti fevkalade tezahüratla kutlanmıştır. Son gelen Konya gazetelerinin verdiği malumata göre zafer haberi ilk defa geceleyin, İsmet Paşa hazretleri tarafından gelen bir telgraf ile etrafa yayılmış ve ertesi günü sabah ezandan evvel Askerî ve Sanayi Mektebi bandoları Hükûmet Meydanı'na gelmiş ve henüz güneş doğmadan meydanı binlerce halk doldurmuştur. Müteakiben mektep talebesi ve bütün Konyalılar orada toplanmış, birçok hatipler uzun ve vatanperverane nutuklar irad etmiş, halk fevkalade sevinç ve mutluluk içerisinde akşama kadar büyük zaferi fevkalade tezahürat ile kutlamıştır. İsmet Paşa hazretlerinin zafer müjdesini veren 12 Eylül tarihli gayet acele kaydıyla gelen telgrafı şöyledir:

1. “Hakk’ın yardımıyla düşman ordusu Sakarya Meydan Muharebesi’nde tamamıyla mağlup edilmiştir. Düşman yakından takibimiz altında bütün cepheden çekilmektedir.
2. Düşmanın menzil hatlarına taarruz edilecektir.”

Müteakiben açıklanan Resmî Tebliğ ve diğer hususi telgraflar üzerine halkın heyecanı bir kat daha artmış, geceleyin büyük bir fener alayı tertip edilmiştir.

BU SENEKİ HACILARIN MİKTARI

Hicaz Kralı Hüseyin’in oğlu Emir Ali, Vahhabiler tarafından kesilmiş olan Medine yolunu bunlardan temizlemiştir. Emir, Kolonel Lavrens ile görüşmek üzere Cidde’ye gelmiştir. İbni Mesud’un kuvvetleri İbni Reşit tarafından mağlup edilmiş imiş. Ayın yedisinden on altısına kadar devam eden hac müddeti tabii halinde devam etmiştir. Hacıların miktarı yüz bin civarında idi. Birçok kimseler sıcakların şiddetinden vefat etmiştir.

KONYA SÜVARİ ALAYI

Konya’da çıkan “Babalık” yayın arkadaşımız yazıyor: Konya kazasının yardımsever ahalisinin yaptıkları vatanperver hizmet ve

bağışlara bir teşekkür mukabelesi olmak üzere mukaddes ordumuzun şükür duygularına karşılık “Konya Süvari Alayı” adıyla adlandırılan alayın teftiş merasimi ve uğurlanması Hükûmet Meydanı’nda memnuniyetle icra edilmiş, merasimde meydanı dolduran büyük kalabalık hazır bulunmuştur.

Alay mensupları süvari olarak yerlerini almışlar ve vilayetimizin büyük kumandanı Ferik Galip Paşa hazretleriyle menzilin muhterem müfettişi Kazım Beyefendi tarafından ayrı ayrı teftiş edildikten sonra Müftü Efendi hazretleri tesirli bir dua okumuşlardır.

Daha sonra Vali Paşa hazretleri gözlerden yaş getiren ve derin duygular uyandıran, vatani hisleri coşturan bir hitabede bulunmuşlardır. Şecaat sahibi erlerimiz bu hitabın her bir cümlesini açıkça tasdik ve tekrar etmişlerdir. Netice itibarıyla din ve vatan uğrunda “Ölmek var dönmek yok.” şeklinde özeti mümkün olan büyük vakar ve samimiyeti haiz bu hitabeyi müteakip alayımız tekbir ve tehliller, bundan sonra da bandonun güzel terennümleri arasında vedalaşmıştır.

Cenab-ı Hak büyük muzafferiyete muvaffak buyursun.

KÜÇÜK HABERLER

Sultaniyelilerin Muhakemesi: Konya ve havalisindeki isyan hareketlerine iştirak eden Sultaniyelilerin (liselilerin) yargılanmasına Konya İstiklal Mahkemesi'nde devam edilmektedir. Mahkeme pek yakında sonuçlanacaktır.

İbrahim oğlu Asım'ın Mahkemesi: Konya isyan olayları elebaşlarından Delibaşı'nın en mühim arkadaşı İbrahim oğlu Asım'ın Konya İstiklal Mahkemesi'nde yargılanmasına başlanmıştır.

Su Getirilmesi: Öteden beri mühim bir merkez olduğu halde içecek suyu bulunmayan Konya civarındaki Sarayını İstasyonu'na Mahallî Menzil Kumandanı Kaymakam (Albay) Şükrü Bey'in teşebbüsüyle su getirmek için lazım olan çalışmalara başlanmıştır.

Trabzon Umumi Meclisi: Trabzon Vilayeti Genel Meclisi bir müddet önce yeni vali Hazım Bey tarafından açılmıştır.

Samsun'da Un Piyasası: Samsun'da yerli unun çuvalı 15-17, ikincisi 14-15, kara kırma 5-6 lira arasında değişmektedir. Ekmek fiyatlarına gelince birinci 24, ikinci 22, üçüncü 16 kuruşa satılmaktadır.

Seydişehir-Beyşehir Yolu: Seydişehir ile Beyşehir arasındaki yolun Seydişehir bölgesi tamamen, Beyşehir kısmının da dört yüz

metre kadar bir bölümünün toprak tesviyesi tamamlanmıştır.

Konya Havalisindeki Hastalıklar: Konya merkezine bağlı Karadikin köyünde çiçek ve dizanteri hastalıkları başlamıştır.

İLANLAR

Sıhhi Gıdalar Nedir? En sıhhi gıda süttten yapılan mamulattır. Bunların en nefis ve lezzetini yalnız Ziraat Süthanesinden bulabilirsiniz.

Cüzdan Kaybı: İçinde Kayseri Asker Alma Şubesi'nden almış olduğum hava değişikliği vesikası ile bir miktar kağıt para bulunan cüzdanımı kazaen kaybettim. Her kim buldu ise bahsedilen para kendisine ait olmak üzere vesikamı Kazancılar başında Mehmet Çavuş'un hanına getirmesi ve aksi takdirde hükmü olmayacağını ilan ederim. Hacı Kasım Mahallesi'nden Göncüoğullarından Mahmut oğlu Turhan

24 Eylül 1337 Cumartesi 20. Sayı

SEYİTGAZİ CİVARINDA DÜŞMANI TEPELEYEREK SÜRDÜK. DENİZLİ BÖLGESİNDE MÜHİM MUVAFFAKİYETLERİMİZ

23 EYLÜL TARİHLİ RESMÎ TEBLİĞ

Seyitgazi civarında küçük birliklerimiz şiddetli çarpışma neticesinde önemli zayıat verdirerek düşmanı geri atmış ve bir miktar esir almıştır. Esirler düşmanın gerideki kuvvetlerini kurtarmak için acilen getirip oluşturduğu fırkaya mensup olduklarını söylemişlerdir.

Denizli mıntıkasında düşman Karakıran ve Hasköy köylerinde mühim zayıatlarla geri atılmış ve şiddetli takip üzerine yakmış olduğu camilerden aldığı kilimlerle beraber hayli ceset terk ederek firar etmiştir.

KONSTANTİN ÇOK ÇALIŞMIŞ AMA...

Konstantin Çekiliştten Evvel Papulas'a Ordunun Her Ne Pahasına Olursa Olsun Çekilmemesini Emretmiştir.

Kralın düşünceleri – Papulas ve Gunaris ile görüşmeler – Gunarisin istifa kararı – Gunaris telgraf başında...

İstanbul gazeteleri yazıyor: Aldığımız sağlam haberlere nazaran son günler içerisinde Gunaris ile Kral Konstantin ve Papulas arasında hararetli bir telgraf haberleşmesi cereyan etmektedir. Bu haberleşme başlıca, Sakarya'da Yunan ordusunun düştüğü müşkül vaziyete ve yapılması lazım gelen hareket şekline dairdir. Papulas (Yunan Başkumandanı) çektiği telgraflarda taarruza devam etmek imkânı olmadığını ve acilen takviye birlikleri gönderilmediği takdirde çekilmenin lazım geleceğini bildirmiştir. Bunun üzerine Kral Konstantin yeniden bazı sınıfların silah altına davet edilmesini Gunaris'e (Başvekil) bildirmiştir. Başvekil seferberliğin devamı üzerine aleyhinde baş gösteren cereyanı dikkate alarak yeniden asker toplamaya imkân olmadığını, bununla birlikte ötede beride mevcut olan destek birliklerinin harbe sevk edileceğini bildirmiştir. Bu cevap Konstantin'in hoşuna gitmemiş ve Bursa ile Atina arasında hararetli müzakerelere sebebiyet vermiştir. Gunaris vaziyetin aldığı durum üzerine istifa arzusunu

açıklamış ise de şimdilik mevkiini muhafaza etmesinin daha uygun olacağını bildirmiştir.

Kral Konstantin Papulas'a çektiği telgraflarda da her ne pahasına olursa olsun mevkiini terk etmemesini ve mukavemete çalışmasını bildirmiştir. Yunan ordusunun çekilişi büyük bir siyasi tesir meydana getireceği, Yunanistan'da bir ihtilale sebebiyet vereceği de anlaşılmıştır. Bu sebeple Kral çekilişin önünü almak için çalışmaktadır.

Rumca gazetelerin Atina'dan aldıkları bir telgrafa göre Gunaris Eylül'ün sekizinci gecesini saat onda Maliye Nezareti ile birlikte postaneye giderek gece yarısına kadar doğrudan Bursa ile (Kral'la) muhaberede bulunmuştur. Gunaris, kendisinden bu haberleşme hakkında malumat soranlara Bursa ile doğrudan telgraf haberleşmesinin tesis edildiğini haber alması üzerine hattı tecrübe için Harbiye Nazırı'yla muhaberede bulunduğunu söylemiştir. İki saat devam eden bu muhaberenin son durum ile ilgili olduğu tahmin edilmektedir.

MUKAVEMETİMİZİ İTİRAF ETMİŞLERDİR

Potaris Gazetesi Yazıyor: İzmir'den bildirildiğine göre Türkler sağ cenah arkasında büyük bir şiddetle harp ediyorlar. Çünkü bu bölge mukavemet cephesinin en mühim dayanağını teşkil etmektedir.

YUNANLILARIN AĞIR ZAYIATI

Paris basını uzun uzadıya Anadolu'daki vaziyetten bahsetmektedir. Enterenizan gazetesi Yunan ordusunun Ankara'yı almak için başlattığı taarruzun devamı süresince gayet ağır zayiata uğradığını kaydediyor. Tük ordusu savaş hattından hariç bırakmadığı için Yunan ordusu, kendilerinin verdikleri haberlere göre Ankara'ya girmeye muvaffak olsalar bile muharebenin bitmeyeceğini yazıyor.

Paris gazeteleri, Ankara'nın, askerî görüşe göre önemli stratejiyi haiz bir noktada olduğuna inanıyorlar.

ZAFER TEBLİĞLERİ

21 EYLÜL TARİHLİ RESMÎ TEBLİĞ

Eskişehir istikametinde ilerleyen süvarilerimiz Bahtıkapan mevkiinde muharebeye tutuşmuş ve Ağapınar istikametinde ilerleyerek demir yolunu ve telgraf hatlarını tahrip etmiştir. Ağapınar'dan Seyitgazi'ye giden bir düşman otomobil koluna taarruz ederek ekmek yüklü on bir otomobili ele geçirmiş ve mürettebatı esir edilmiştir. Diğer birliklerimiz ufak çarpışmalardan sonra Seyitgazi'yi işgal ve burada düşmana ait mühim miktarda cephaneye, erzak ve eşyayı ele geçirmiştir. Düşman çekilirken Eskişehir

istikametindeki bütün köprüleri yıkmakta ve canlı bir şey bırakmayarak yağma ve katliamlar yapıp kadınlara her yerde tecavüz etmektedir. Cephede şiddetle takip edilip yanlardan çevirme ve baskın yapılmakta olan düşman kuvvetleri ordumuzun pençesinden kurtulamayarak, ezilerek tepelenmektedir.

22 EYLÜL TARİHLİ RESMÎ TEBLİĞ

Eskişehir doğusundaki düşman öncü birlikleri süvarilerimizin taarruzlarıyla çekilmeye mecbur edilmiş ve kısmen dağıtılarak bir miktar esir alınmıştır. Dumlupınar'a taarruz eden akıncılarımız düşmana bir hayli zayıat verdirmiş ve bu civardaki demiryolu muhtelif yerlerinden tahrip edilmiştir.

VENİZELOS “AMAN HARP BİTSİN” DİYOR

Eski Yunan Başvekili Endişe İçerisinde – Yunanistan'ın Acı Vaziyeti

Yunanistan'ın mali durumunu daha kötü bir hale sokmamalı, harbe nihayet vermedir – Ah şu kral olmasa idi...

Periüdos gazetesi Venizelos'un Yunanistan'ın son askerî ve siyasî vaziyeti hakkında beyanatını neşrediyor. Venizelos demecinin başında Yunanistan'ın siyaseten yalnız bir durumda bulunması ve Yüksek Meclis

müzakerelerine iştirak etmesinin acı verici olduğunu kaydettikten sonra demiş ki: Şunu bilecek bir vaziyetteyim ki askerî hareketin bir an önce sonuçlandırılması kesin surette lazımdır. Bunun da sebebi şudur ki bir taraftan Yunanistan bu kadar pahalıya mal olan bir harbi devam ettirerek mali vaziyetini daha fena bir hale sokmamalıdır. Diğer taraftan da muharebe ne kadar süratle neticelenirse Avrupa'da başarı elde etmek daha müsait olacaktır. Yunanistan Ankara'ya girerse devletlerin tavrının ne olacağını bilmiyorum. Bununla şüphesiz İngiltere'yi kastetmiyorum.

Kral Konstantin'in devletlerce tanınması meselesine gelince Venizelos diyor ki: İngiltere'de Kral Konstantin'in tanınmasını samimiyetle tavsiye ettim. Zira öncelikle Yunan milleti tarafından ortaya konan arzusunun tanınması lazımdır. İkinci olarak Kral Konstantin'in tabiatını bildiğim cihetle istifa etmeyecektir. Halbuki bir taraftan tanınmaması, diğer taraftan Kral'ın inat ve ısrarı Yunanistan'a birçok zararlar vereceğinden korkuyorum. Fakat Kral'ın tasdiki meselesi İngiltere'de zorluk çıkaracaktır. Fransa'daki nefret hemen hemen umumi hale gelmekte ve bu büyük memleketin kamuoyuna yansımaktadır. Kraliyet usulünün on seneden yahut ihtimal ki yedi seneden fazla sürmeyeceğinden eminim. O zaman

bir cumhurbaşkanımız olacaktır. İşte bütün dostlarımızın ve memleketin zinde halkının ciddi bir surette dikkat etmeleri lazım gelen mefkure budur.

Venizelos

TÜRK ORDUSUNUN KUDRETİ

**Hani Yunanlılar Ankara'ya
Gireceklerdi? – Yunan Tilinmari ve
Nirayest Gazetesi**

Son olaylar Türk ordusunun ancak şimdi bütün kuvvet ve kudretini gösterdiğini ispat etmektedir.

Eylül tarihli Nirayest gazetesi Anadolu harekâtına tahsis ettiği bir makalede netice olarak şunu diyor:

“Yeni Yunan taarruzunun başlangıcında yayımlanan Yunan harp tebliğleri Türk ordusunun tamamıyla mağlup ve perişan olduğu ve Yunanlıların Ankara'ya girmelerine mani son sebep ve engellerin ortadan kaldırıldığı zannını âleme verdirecek surette kaleme alınmış idi. Halbuki sonraki olaylar ile sabit olduğu üzere Türk ordusu ancak şimdi bütün kuvvet ve kudretini göstermeye başlamıştır. Bu ordu istediği zaman ve mekânda taarruza geçmek veya azami mukavemet göstermek kudretini halen muhafaza etmektedir.

VAH VAH! BÜTÜN TEDBİRLERİ ALMIŞLAR DA...

Bakınız 8 Eylül tarihli Yunan gazeteleri ne yazıyorlar: “Genelkurmay Başkanlığı Ankara'nın kısa sürede işgalini sağlayacak bütün tedbirleri almıştır. İleri harekât yeniden

başlamıştır. Yetkili makamların tahminlerine göre Ankara'nın işgali gecikmeyecektir. Ankara'nın işgalinden sonra Yunan ordusu Eskişehir hattına geri çekilecek ve Sakarya'yı geçilmesi imkânsız bir surette tahkim eyleyecektir. Ankara ile Eskişehir arasındaki sahada yollar tahrip edileceği ve tren hattı havaya uçurulacağından Kemalistlerin Ankara'dan bu tarafa doğru taarruz yapmaları mümkün olamayacaktır.”

En fazla merak edilen, acaba 15 Eylül'den sonraki Yunan gazeteleri ne yazıyorlar?

ARNAVUTLUK SINIRI

Arnavutluk sınırının 1913 senesinde kararlaştırılmış olan şekle döndürülmesi ile Birinci Dünya Savaşı'nda Yunanistan'a terk edilmiş olan Ohri ve Görice sancaklarının tekrar Arnavutluk'a iadesi hakkında Arnavutluk milliyetçilerinin teşebbüste bulunmakta oldukları yazılmıştı. Aldığımız bilgilere göre Arnavutluk hududunun 1912 öncesi kararlarına göre düzeltilmesi ile Ohri ve Görice sancaklarının Arnavutluk hududu dâhiline katılması kabul edilmiştir. Bu haber Arnavutluk'ta büyük bir sevinç meydana getirmiş ve her tarafta nümayişler başlamıştır.

ADANA KAHRAMANLARI KONYA'DAN GEÇERKEN

Adana bölgesinin gönüllü kahramanları, burada noksanlarını ve ihtiyaçlarını tamamladıktan sonra gidecekleri yere doğru hareket etmişlerdir.

Bir zamanlar istilacı Fransız ordusunu (Sinan Tekelioğlu'nun kumandasında) bir adım bile ilerlemekten meneden ve bugün diğer cephelerdeki mazlum kardeşlerinin kurtuluşu için kan dökmeye koşan bu yiğitler her tarafta selamlanmışlardır.

Babalık (Konya Gazetesi)

20. SAYININ ARKA SAYFASI

YENİ İSTİKLAL MAHKEMESİ İŞE BAŞLADI

Mahkemenin beyannamesi – Mahkeme Kayseri, Yozgat ve Kırşehir havalisinde faaliyette bulunacaktır – Asker firarilerine on gün mühlet

Geçenlerde Büyük Millet Meclisi kararıyla Kayseri, Yozgat ve Kırşehir havalisinde görev yapmak üzere teşekkül edeceğini yazdığımız beş numaralı İstiklal Mahkemesi bir müddet önce tayin edilmiş ve Eylül’ün yirminci gününden itibaren Muhterem Konya Mebusu Refik Bey’in başkanlığı altında faaliyette bulunmaya başlamıştır. Şehrimiz ve havalisinde İstiklal Mahkemesinin kurulması bizim için pek memnuniyetle karşılanacak bir husustur. İstiklal Mahkemesi geçenlerde bir mebusumuzun millet kürsüsünde söylemiş olduğu üzere halkın en fazla şükranını kazanmış, halkta daha ilk kuruluş günlerinden itibaren iyi bir tesir bırakmış teşkilattır. Bilhassa şu sıralarda bu havalide faaliyete başlamış olan yeni mahkememizin muvaffakiyetini samimiyetle temenni ederiz. Mahkeme işe başlarken halka hitaben aşağıda yazdığımız beyannameyi neşretmiş ve asker firarilerine fevkalade fırsat olmak üzere (teslim için) on gün mühlet vermişlerdir. İstiklal

Mahkemesi muhterem heyetinin dediği gibi milletimize her gün yeni yeni şeref ve zaferler kazandıran kahraman ordumuza tekrar katılma şerefini elde etmek üzere esasen miktarı pek az olan bu gibi firariler artık pişmanlık duymalı ve bu son fırsattan istifade eylemelidir. Firarilerin bu tarz hareketleri hem kendileri için şeref sebebi ve hem de memleket için pek fazla faydalı olacaktır. Aksi takdirde bütün milletin ve askerî ve mülkî memurların seçkini olan ve Büyük Millet Meclisini temsil eden İstiklal Mahkemesi, elindeki olağanüstü ve geniş salahiyyete dayanarak bunları en ağır cezalara çarptıracaktır. Muhterem mahkeme heyetinin neşrettiği beyanname şöyledir:

İSTİKLAL MAHKEMESİNİN BEYANNAMESİ

Vatan ve milletimizin istiklal ve hayatı için bir cihan düşmanlığa karşı canıyla başıyla uğraşüyor ve girdiğimiz bu mukaddes mücadelede milletin arzu ve kesin emirlerine tek başına tercüman olmak üzere teşekkül eden ve şimdiye kadar sebat ve millî azmini dünyalara karşı en güçlü eliyle gösteren Büyük Millet Meclisi hükûmeti istiklal ve kurtuluşumuz için vatanımıza karşı yapılan her nevi yöneliş ve tecavüzü tamamıyla gidermek ve yok etmek için mukaddes gayesine doğru ilerliyor. Uzun senelerden

beri milletimiz, katlandığı fedakârlıklar ve mahrumiyetler, yaptığı gayret ve faaliyetler neticesi olarak bugün mukaddes gayemize, vatan ve milletimizin kurtuluş ve tam istiklali hedefine koşmak üzeredir. Yüksek ve azim-kâr kumanda heyeti sevk ve idaresine bir kat daha kuvvet ve bağlılık gösteren necip ve kahraman ordumuz yılmaz ve yorulmaz azmiyle düşmanı kahru perişan etmektedir. Bir ay evvel Sakarya önünde başlayıp en yakın muharebelerden sonra kahraman ordumuzun muzafferiyetiyle nihayet bulan meydan muharebeleri milletimizin azim ve fedakârlığından doğmuş bir büyük muvaffakiyettir. Bugün kesin zaferlerin, millî ve meşru hakkımızın tanındığı günlerin arefesindeyiz. Mukaddes vatan hizmetini yapmada geri kalma ve tembellik gösterenlerle mensup oldukları askerî birlikten firar edenlere -miktarı pek az olmakla beraber- maalesef tesadüf edilmektedir. Kalbimize saldıran vahşi Yunan sürülerinin son defa uğradığı mağlubiyet ve hezimetin acısı, hâlâ işgal altında bulunan köy ve kasabalarımızdaki, her türlü savunma araçlarından mahrum dindaşlarımızdan çıkarılıyor. Köyleri yakıp masum yavrularımızı diri diri ateşe atan ve hemşerilerimizin namus ve temizliğine hayvani bir surette tecavüz etmek gibi insanîyet için ebediyen utanç duyulacak çeşitli zulümler ve fecaati yaptığı bir zamanda kalbinde namus duygusu, din kaygısı olanların

yegâne vazifesi varsa o da düşüncesizce alçak düşman karşısından kaçanları hemen vakit kaybetmeksizin hakkın yoluna ve silaha davetle mukaddes vazifelerine iade etmektir. Bu sebeple memleketin korunması ve maneviyelerini her ne suretle olursa olsun tehlikeye sokmaya çalışanlar, Büyük Millet Meclisinin emellerine ve maksadına karşı olarak düşman maksat ve gücünü destek yollu teşvikler, tahrikler, fesatlıkta bulunanlar ve davet olundukları halde askerî mükellefiyetlerini yerine getirmeyenlerle kıtasından firar eyleyenler, velhasıl millî mücadeleyi en küçük bir halle zora sokacak ifade ve durumda bulunanlar, haklarında lazım gelen cezalandırmanın tatbiki maksadıyla, çalışma alanı Yozgat, Kayseri, Kırşehir olmak üzere mahkememiz heyeti tayin ve teşkil edilmiştir.

Mahkememiz; vatan ve milletin çevrili olduğu bela ve tehlikelerden bir an evvel kurtulması ile, millet fertlerinin birliği gayesine yönelik bütün çalışmalarında yalnız Allah'tan korkar. Karar verdiği esnada heyetimiz nazarında büyük küçük millet fertleri eşittir. Milletın ruhundan doğan ve bütün hizmetlerimizde vatanın kurtuluş gayesini hedefleyen ve Büyük Millet Meclisi namına karar veren İstiklal Mahkemelerinin daima göz önünde bulundurduğu umdelerden en mühimi memlekette kanunu hâkim kılmaktır.

Yardım Allah'tandır. Mahkememiz heyeti özellikle bugünkü umumi vaziyetin kendisine verdiği vazifeleri kolaylık ve güzel suretle ifa etmek için aşağıdaki hususları muhterem ahali ile ilgililerin bilgisine arz eder:

1. Mahkememiz, her türlü icraatında Cenab-ı Hakk'ın yardımına dayanarak 20 Eylül 1337 tarihinden itibaren vazifeye başladığını ilan eder.
2. Özel kanununun verdiği geniş yetkiye dayanarak vazife yapacak olan heyetimiz milli gayenin gerçekleştirilmesini hedefleyen çalışmalarda mülkî ve askerî bütün memurlar tarafından azami derecede yardım edileceğinden emindir.
3. Mahkememiz heyeti, asker firarilerine olağanüstü bir müsaade olmak ve milleti-mize her gün yeni yeni şerefi kazandırmak üzere, tebliğ tarihinden itibaren on gün mühlet vermiştir. Bu müddet zarfında pişmanlık göstererek şubelerine gelen efrat, her türlü istirahatleri temin edilerek kıtalarına sevk edilecektir.
4. Silah altına davet olunan ve uymayan mükellefler ile üçüncü maddedeki mühletten istifade ederek şubelerine gitmeyen firariler, müddetin tamamlanmasından sonra muvazzaf ve gönüllü olarak mukaddes askerlik hizmetine dâhil olup da firar eden veya her ne suretle

olursa olsun firara sebebiyet verenler, firarilerin yakalanmasında ve sevinde ihmal gösterenler ve firarileri saklayan, yediren ve giydirenler en ağır cezalarla cezalandırılacaktır. Memleketin maddi ve manevi kuvvetinin azalmasına cüret edenlerle Başkumandanlığın emirleri ve tebliğlerini seri olarak harfiyen ifada kusur gösterenler şiddetle mahkeme edilip gereği yapılacaktır.

5. Sevk hükümlerine göre muayyen müddetler zarfında mahallî şube ve idarelerine gelen asker ve şahısların adedi, asker alma şube reisi tarafından derhâl mahkememize bildirilecektir.
6. Bu beyannamemiz köylere ve mahallelere: Özel İdare, Belediye Müdafaa-ı Hukuk azasıyla memleket aydınlarından ikişer kişiden müteşekkil heyetler gönderilerek anlatılacaktır. İcap eden çalışma ve aydınlatmada bulunulacaktır. Anlatılacak tebligat alınıp metinler gecikilmeden gönderilecektir. Altıncı maddenin seri ve mükemmel olarak yerine getirilmesi için Kırşehir, Yozgat, Kayseri mutasarrıflarıyla Müdafaa-ı Hukuk Cemiyetlerinin çalışmalarını tam olarak bekliyoruz.
7. Tebligatımızın seri surette en ücra mahallere kadar ilan edilmesinden ilgili memurlar sorumludur.

8. Mahkemelerde Divan-ı Harp'te görül-
mekte olan davalardan İstiklal Mahke-
mesine ait olanlar gecikmeden mahke-
memize devrolunacaktır.
9. Her asker alma şubesi şimdiye kadar
göreve davet olunanlardan firari, izinli,
sıhhi izinli, hayatta olup olmadığı meçhul
olan ve görev yerlerinde ve başka yer-
lerde bulunan yükümlülerin adedini
hemen bir cetvel ile ve haftada bir de
sevkiyat miktarını telgrafla mahkeme-
mize bildirecektir.
10. Belirli zaman içerisinde gelip teslim
olmuş efrat ve şahısların nüfus kayıtları
mahkememize derhâl bildirilecektir.
11. Bu beyanname genelge olarak Yozgat,
Kayseri, Kırşehir mutasarrıflıklarına ve
adı geçen sancaklar asker alma kalemi
başkanlıklarına ve savcılıklarına yazıl-
mıştır. Bu beyanname kaza kaymakam-
lıkları ile asker alma şube başkanlarına
gecikmeden telgrafla tebliğ edilecek ve
sancaklarda mevcut gazetelerle üçer
defa neşir ve ilan ettirilecektir.

Yozgat, Kırşehir, Kayseri İstiklal Mahkemesi Reisi
Konya Mebusu Refik

DÂHİLİ HABERLER

KATİL İLYAS ÇETESİ TEPELENDİ

Dün Sivas vilayetinden gelen resmî
bir telgrafa göre bir müddet önce Yozgat
havalisinde eşkıyalık yapan meşhur Katil
İlyas Çetesi, Akdağmadeni'ne bağlı Umur
Bey köyünde takip müfrezeleri tarafından
tamamıyla ele geçirilerek tepelenmiştir.

BELEDİYE HASTANESİ YAPILACAK

Otuz sene evvel Belediye adına inşasına
başlanıp şimdiye kadar bir türlü tamamlan-
ması nasip olmayan, Belediye ve daha
sonra devredilen Özel İdare tarafından
tahminen on beş bin lira civarında bir para
sarf edilerek halen tamamlanmamış olan
hastanenin (Memleket Hastanesi) kesin bir
şekilde tamamlanması müzakere olmak
üzere evvelki gün İdare Meclis Salonu'nda
Mutasarrıf Kemal Bey'in başkanlığı altında
İdare Meclisi, Sancak ve Belediye Encü-
meni, Fukaraya Yardım, Köy Bankası idare
heyetleri ve şehrimiz eşraf ve tüccarlarından
bazı kimselerin iştirakiyle yapılan mühim
bir toplantıda birçok müzakerelerden
sonra hastanenin tamamlanması hakkın-
daki teşebbüs takdir edilerek oy birliği ile
kabul edilmiş ve henüz tamamen teşekkül

edemeyen Köy Bankası'nca beş bin liranın Özel İdareye verilmesi uygun görülmüştür.

Memnuniyetle aldığımız tamamlayıcı bilgiye göre köy bankası kurucularından olup bahsedilen toplantıda bulunamayan kişiler, paranın ödemesini kabul etmişlerdir. Adı geçenleri takdir ederiz.

BATUM'DA YENİ GÜMRÜK TARİFESİ

Bir müddet önce Batum'da 1916 gümrük tarifesinin tatbikine başlanmış ve tarifiede paraların altın olarak alınmasına karar verilmiştir. Batum'da kağıt paramız seksen bin ve bir altın ruble otuz bin kağıt olarak kabul edilmiştir.

URFA'DA ÇEKİRGELERİN İSTİLASI

Geçen sene Urfa sancağı ile çevresinde çekirgeler yetmiş bin dönüm arazi üzerinde yumurta bırakmış ve pek fazla tahribat yapmıştır. İktisat Vekaletinin bu sancak dâhilinde tatbik ettiği çekirge mücadele teşkilatı sayesinde gerek hafriyat ve gerek toplama usulleriyle o zaman üç yüz elli beş bin kilodan fazla çekirge toplattırılmış ve geçen ilkbaharda iki bin kilodan fazla çekirge kurtçuğu telef edilerek sancağın mühim bir kısmında çekirgeden eser bırakılmamıştır. Bu sene gelen haberlere göre sancağın yerleşme olmayan güney taraflarında işçi

bulunamadığından beş bin dokuz yüz dönümlük bir bölgede çekirgenin yumurta bıraktığı anlaşılmış ve İktisat Vekaletince bu sene mücadele teşkilatına daha fazla önem verilerek çekirgelerin tamamıyla imhası gereği mahalline tebliğ edilmiştir.

KAYSERİ İLMİYE MEDRESESİ

Şehrimiz medresesi Ekim'in birinci gününden itibaren tedrisata başlayacaktır. Aldığımız bir yazıda kayıtlı talebe ile müderrislerin 26 Eylül Pazartesi günü alaturka saat üçte müftülüğe müracaatları ilanı rica edilmektedir.

CEPHEDEKİ KARDEŞLERİMİZİN MEKTUPLARI

Geçenlerde Millî Müdafaa Vekaletinin emriyle her asker alma şubesinde bir mektup odası teşkil edileceğini yazmış, cephedeki kardeşlerimize gönderilecek mektupların bu odalarda ücretsiz olarak yazılacağını haber vermiştik. Bu defa aldığımız bilgiye göre hükûmet bu mektupların yazımı için her pazar toplantısında Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin oturduğu daireyi tahsis etmiştir. Böylece pazar, cuma ve salı günleri asker babaları ve asker yakınları oraya müracaatla mektuplarını ücretsiz yazdırmalıdır.

Kâğıt ve zarf gibi lüzumlu kırtasiye tamamen hükûmet tarafından temin edilmiştir.

OSMAN ZEKİ BEY

Kayseri mebuslarından Osman Zeki Bey izinli olarak Ankara'dan şehrimize gelmiştir.

BİR DOĞUMDA ÜÇ EVLAT

Marmaris kazasının Bozburun nahiyesinin Sükut köyünde Gülce oğlu Hasan Hüseyin zevcesi Fatma, biri oğlan ikisi kız olmak üzere bir defada üç çocuk doğurduğu, birkaç gün sonra kızın biri vefat ederek diğer iki çocukla annelerinin sıhhatlerinin mükemmel bulunduğu mahallinden bildirilmiştir.

AÇIK HABERLEŞME

Şehrimizde bulunan Bilecik Mutasarrıflığı Baş Katibi Ahmet Refik Efendi'nin idarehanemize müracaatı...

İLANLAR

DİŞ TABİBİ HACI MUSTAFA

Osmanlı Tıbbiye Mektebinden diplomalı

Altın kaplanacak dişlerin her çeşidini yapar, ağız hastalıkları tedavi olunur. Ağrı

hissedilmeksizin çürük diş çıkarılır. Muayenehanesi Vakıf Hanı civarındadır.

MÜHÜR KAYBI

Üç tarafı kırmızı taş üzerine bir tarafında "Es-Seyid Ali" bir tarafı "El-Hac Ali" diğer tarafı ise "beduh" yazılı şahsi mührümü dört gün evvel kazaen kaybettiğimden, bu tarihten itibaren hükmü olmadığını ilan ederim.

Mahkeme Hanı'nda Nalbant-zade, nam-ı diğeri Kuru-zade Ali

SATILIK VELESPİT (BİSİKLET)

Son sistem, lastikleri yeni bir adet velespit satılıktır. Görmeyi ve almayı arzu edenler Sumoğlu Hanı civarında Berber Artin Efendi'ye müracaat eylesinler.

SAKIN ALDANMAYINIZ

Her güzel şeyi taklit ederler. Ziraat Süthanesinin başka şubesi yoktur. Süt mamulâtı tatlılarımızı yalnız İstanbul Caddesi'ndeki Süthanemizden satıyoruz. Geceleri açık ve hanımlara mahsus dairemiz vardır.

KAYSERİ MENZİL HAT KUMANDANLIĞINDAN

Kayseri’de bulunan cephedeki esir ve şehit subay ailelerine verilmekte olan ekmek ihalesinde yüz kilo una mukabil yüz kırk üç kilo ekmek alınması talipleri uhdesinde olup artış yaparak vermeye talip olanların şartları öğrenmek üzere Menzil Hat Kumandanlığı İdare Memurluğuna müracaatları ilan olunur.

25 Eylül 1337 Pazar 21. Sayı

KOMEDİ HALİNİ ALAN MALUM HADİSE

İstanbul Gazetelerinin Neşrettikleri Beyanname Sureti

Geçenlerde özel muhabirlerimizin telgraflarına dayanarak İstanbul'da Müttefiklerin tekrar baskılara başlamış olduklarını, İtilaf Kuvvetleri Başkumandanlığının bütün gazetelerle bildiri neşrederek Müttefikler aleyhinde güya bazı hafiye tertibatı keşfedildiğini ve bu tertipleri yapan şahısların isimlerinin bulunmuş olduğunu, bunların yakalanması için Türk hükûmetine yedi gün süre verildiğini bildirdiklerini yazmıştı. Tevfik Paşa hükûmetinin iktidarının sarsılması için tertip edilen bu hareketin Büyük Sakarya Zaferi'nin İstanbul'da haber alınması üzerine derhâl bir komedi halini aldığı ve İngiliz, Fransız, İtalyan temsilcilerinin olaydan haberleri olmadığını beyan ettikleri ve hadisenin böylece kapanmış olduğu malumdur. Dün gelen 13 Eylül tarihli İstanbul gazetelerinin neşrettikleri bu malum beyanname aşağıdadır:

T.H.R. Ajansı Tarafından Tebliğ Edilmiştir

İstanbul İşgal Birlikleri Kumandanı Müttefiklerin kuvvetlerinin huzur ve emniyetini

ihlal etmek maksadıyla bazı kötü niyetli kimseler tarafından İstanbul'da bir teşkilat vücuda getirildiğine dair kati birtakım delillerin ele geçirildiğini büyük esefle beyan eder. Bu teşkilat:

- İstanbul'da ihtilal çıkarmak,
- Evvelce Müttefiklerin askerî memurlarına teslim edilip halen bunların muhafazasında bulunan Türk alet ve harp malzemelerini ele geçirip dağıtmak,
- Haşmetli Hindistan İmparatoru ve Britanya'nın askerî birlikleri arasında memnuniyetsizlik çıkarmak.
- Müttefiklerin kuvvetlerinde mühim mevkiiler işgal eden bazı subayları katletmek için vücuda getirilmiştir.

Müttefiklerin İşgal Kuvvetleri Kumandanı bu teşkilat ile alakadar olmakla kendilerinden şüphe edilen şahısların isimlerini ele geçirmiştir. Bu isimler Türkiye'nin memurlarına verilmiş olup bunlar 11 Eylül 1921 tarihinden itibaren yedi gün zarfında bahsi geçen şahısların teslimi hususunda Müttefikler Başkumandanı tarafından sorumlu tutulacaktır. Bunların mahkemesi ve sorgulaması Müttefiklerin hukuki heyeti

tarafından icra edilecektir. Barışın uzun bir müddet gecikmeye düşmesinin sivil ahali üzerinde büyük sıkıntı teşkil edeceği takdir edilmiş ve bundan dolayı Müttefiklerin işgal kuvvetleri, İstanbul ahali üzerinde bu yükün araştırılması için kendilerinin son derece serbest olarak sakin şekilde günlük işleri ile meşgul olmalarına müsaade etmek suretiyle ellerinden geleni esirgememişlerdir. Mesela genellikle çalışma alanlarından belirli bir saatten sonra dışarı çıkmamak, seyahat ve düzenlemeleri sınırlamak, mecbur olarak polise kaydedilmek ve mutat olduğu üzere Örfi İdarenin kurallarına riayet etmek gibi tedbirlere İstanbul ahali mecbur tutulmamıştır. Gelecekte alınacak tedbirler ahalinin hareket durumuna bağlı bulunmaktadır. Müttefik Devletler dirlik düzenliğe kabul edilebilir bir suret temin etmek, ticaret ve diğer işletmelerin tekrar gelişmesini görmek arzusunu taşımaktadır. İstanbul'da maalesef gizli tertiplerin tatbik mevkiine konmasından bir gün evvel keşfedildiği durumu inkâr edilmez. Bu gizli tertip Müttefiklerin kuvvetlerinin emniyetini tehlikeye atmak maksadıyla vücuda getirilmiştir. Bu sebeple Müttefik kuvvetlerinin başkumandanı halen almaya mecbur kaldığı tedbirlerin Müttefik kuvvetler tarafından ahaliye verilen serbestliğin kötüye kullanmasından ibaret olduğunu bütün ilgililere ihbar ve davranışları ile bu gibi özel tertibatın tekrar etmemesini sağ-

lamanın kendilerine bağlı olduğunu ve bu hususta Müttefik Başkumandanı, Osmanlı memurlarının samimi çalışacaklarından emin olduğunu beyan eder. Müttefik Başkumandanı ikna olduğu takdirde haklarında gösterdiği hürmeti göstermekte devam edecektir. Aksi takdirde İşgal Kuvvetleri Başkumandanı sıfatıyla sahip olduğu yetkisini kullanmaya mecbur olacaktır.

YUNANİSTAN'DA

Mali Vaziyet Pek Fazla Fenalaştı

Anadolu harbi Yunanistan'a pek pahalıya mal olmuş, iç ve dış birçok zorluk meydana getirmiştir. Anadolu harbinin Yunanistan'daki mali tesirlerinin en mühim delili de Yunan Hükûmetinin bir müddet önce gümrük vergilerini önemli bir oranda artırmaya karar vermiş olmasıdır. Gunaris Hükûmeti bu hususta çıkardığı kanun teklifini Mebuslar Meclisinin tasdikine sunmaksızın tatbik sahasına koymak mecburiyetinde kalmıştır. İstanbul'da yayımlanan ve pek çok ihtisas sahibi kalemler tarafından idare olunan "Ekonomist Duryan" isimindeki Fransızca iktisat dergisi Yunanistan'daki gümrük resminin artırılmasından ve bunun Meclisin tasdikini beklemeksizin tatbikata geçirilmesinden bahsederek diyor ki: "Bu olay Yunan Hükûmetini sıkıştıran mali

zorlukların ne kadar şiddetli olduğunu gösterecek bir durumdur.”

İTALYAN VELİAHTI TRABLUS’TA

İtalyan Veliahtı Trablusgarp’a gelmiştir.

AFGAN ELÇİSİ HAZRETLERİNİN BEYANATI

“Bugüne kadar İslam Sancağını Türkler taşımışlar ve muhafaza etmişlerdir.”

“İman ediyorum ki Cenab-ı Hak daima bize muzafferiyet ihsan edecektir. Çünkü biz müdafaa ve Misak-ı Millî uğrunda mücadele ediyoruz.”

Afgan Sefiri Sultan Ahmet Han hazretleri bir müddet önce Ankara’da bulunan “Açık Söz” muhabirine bazı mühim beyanlarda bulunmuş ve demiştir ki:

“Harp birçok safhalar geçiriyor. Ancak hak bizdedir. Müslümanlar meşru haklarını müdafaa etmektedir. Bununla beraber iman ediyorum ki Cenab-ı Hak daima bize muzafferiyet ihsan edecektir. Çünkü ne Türkler ve ne de diğer İslam hükûmetlerinden hiçbir başka devletlerin haklarına müdahale etmeyi hatırlarından bile geçirmez ve hiçbir zaman insan kanı dökmeyi arzu etmez. Hâlbuki düşmanlarımız doğrudan doğruya hayatımıza

kastediyorlar. Biz de kendimizi müdafaa ve Misak-ı Millî uğrunda mücadele ediyoruz.

Afganlılar da diğer Müslüman hükûmetleri gibi Türkleri, bütün İslam âleminin öncüsü olarak tanır ve bilirler ki bugüne kadar İslam Sancağı’nı onlar taşımış ve muhafaza etmişlerdir. Bütün Afganlıların kalbi Türk kardeşlerine karşı samimi ve makbul bir hürmet hissi ile doludur.”

“TAYMIS” TÜRKLERİN KAHRAMANLIKLARINDAN BAHSEDİYOR

Londra’dan bildirildiğine göre nihayet Royter (Reuters) Ajansı da Yunan taarruzunun sarsıldığını açıklamıştır. Taymis (Times) Türklerin pek kahramanca bir surette harp ettiklerini yazıyor.

RESMÎ TEBLİĞ SON DAKİKAYA KADAR GELMEMİŞTİR.

YUNAN KABİNESİ DÜŞMEK ÜZERE

Son harekât Yunan kabinesinin iktidarını pek fazla sarsmıştır.

Ahali arasında büyük bir galeyan meydana gelmiştir – Buhran ihtimali pek fazladır – Yeni namzetler Teünatikis, Estranüs...

**Mevkiinin pek fazla sarsıntıda olduğu bildirilen
Yunan Başvekili Gunaris**

Bir buhran durumunun ortaya çıkması beklenmektedir. Başvekâlete Harbiye Nazırı Teünatikis ve parti ileri gelenlerinden Est-ranüs aday gösterilmektedir.

Hükûmet mevcut kuvvetlerle bir netice elde edemeyeceğini anladığı için seferberliği genişletme ve yeniden bazı sınıfları silah altına davet etme teşebbüsü yayılır yayılmaz ahali arasında o kadar büyük bir galeyan ve memnuniyetsizlik bırakmıştır ki Harbiye Nezareti derhâl seferberliğin genişletileceği haberlerini yalanlamaya mecbur kalmış ve yakında bazı sınıfların terhis edileceğini bildirmiştir. Ahali seferberlik kelimesinden fena halde sinirlendiği için sonradan yeni sınıfların silah altına

alınması hakkında neşriyatta bulunmamaları gazetelere ihtar edilmiştir.

Yunanistan'da ahali arasında protestoları mucip olan diğer bir mesele, son muharebelerde Yunanlıların uğradıkları büyük kayıplardır. Muharebenin başlangıcından beri Yunanistan'a binlerce yaralı gelmiş ve hastaneler tamamen dolmuştur. Diğer taraftan işgal altında bulunan yerlerde kurulmuş olan hastaneler de doludur. Binlerce yaralıdan başka yine binlerce ölen vardır. Yunanlılar kayıpların dehşetini anlamaya başladıklarından, bu kanlı harbe bir an evvel nihayet verilmesini istemektedirler.

Geçenlerde özel harp muhabirimizin gazetemize gönderdiği bir telgrafta Büyük Sakarya Muzafferiyeti'ni müteakip alınan Yunan esirlerin Gunaris kabinesinin düştüğüne, İşçi Partisi'nin iktidara geldiğine dair bazı ifadelerde bulundukları bildiriliyordu. Bunu müteakip gelen haberler, Yunan esirlerin ifadesini doğrulamamış olmakla beraber Gunaris kabinesinin durumunun pek fazla sarsılmış olduğunu göstermektedir.

Son taarruzun neticesiz kalması ve Yunan ordusunun çekilmesi üzerine durumun pek fena bir şekil aldığı ve esasen için için olan memnuniyetsizliğin alenen gösterilmeye başlandığı bildirilmektedir. Seri bir muvaffakiyet ümidiyle ortaya konan fedakârlıklara muvafakat gösteren Yunanlılar, ümit edilen muvaffakiyetin kazanılması

mümkün olmayacağını anlayınca birden bire fikir değişikliğinde bulunmuşlar ve bir an evvel harbe nihayet verilmesini istemeye başlamışlardır.

Ahali arasında büyük bir galeyan hüküm sürmektedir. Proüdos gazetesinin Atina'dan aldığı malumata göre Gunaris'in mevkii sarılmış, millî mecliste nüfuzu zarar görmüştür. Birçok mebuslar Gunaris'in partisinden çekilmişlerdir.

BULGARİSTAN'DA YUNANLILAR ALEYHİNDE GALEYAN

Bulgaristan'da Yunanlılar aleyhinde müthiş bir galeyan vardır. Yunan heyeti tercümanı Varna treninden inerken üzerine iki el silah atılmıştır. Bulgaristan'ın birçok şehirlerinde silah bırakma aleyhinde nümayişler yapılmaktadır. Tan gazetesinin (Paris) Sofya muhabiri Bulgar davası lehinde konferanslar vermekte devam ediyor.

HİNT İSYANI

Ekselesior'a Verilen Beyanat

Paris'te yayımlanan Ekselesior gazetesi Hindistan olayları hakkında yetkili bir zatın beyanatını neşrediyor. Bu zat Hindistan ayaklanmasının genel ve şiddetli bir şekil alacağını ve üç yüz elli milyon

Hintlinin yalnız yüz altmış bin İngiliz asker ve memuru tarafından idare edilmekte olduğunun unutulmaması lazım geldiğini söylemiştir. Birinci Dünya Savaşı esnasında İran, Afganistan, Irak, Filistin ve Mısır'da İngiltere'ye fevkalade hizmetler ifa eden Hint ordusunda şuurulanma ve hazırlanma yavaş yavaş meydana geldiğinden asiler üzerine sevk edilen askerler birçok kanunu bahane ederek vatandaşları üzerine ateş etmekten çekinmişlerdir. Bunun üzerine takviye birlikleri gönderilmişse de bunlar da aynı şekilde hareket etmişlerdir.

İRLANDA-İNGİLİZ SİYASETİ

İngiliz Başvekili Loid Corc İrlanda Cumhurbaşkanı Delera'ya bir mektup göndererek tekrar müzakerelerde bulunmak üzere İrlanda temsilcilerini Londra'ya davet etmiştir.

21. SAYININ ARKA YÜZÜ

İSTİKLAL MAHKEMESİ BEYANNAMESİ

(Geçen nüshada yayınlanan
beyannamenin tekrarı)

GALİP PAŞA GÖNÜLLÜ ALAYI

Şehrimizden (Konya) peyderpey harp cephesine gidecek gönüllü alayların, gösterilen umumi arzu ve vilayetimiz valisi ve havalisi yüksek kumandanı Galip Paşa hazretlerinin eski hizmetleri ve yeni vatanperverliklerini takdir etmek için ismi vilayet alayına verilerek “Galip Paşa Gönüllü Alayı” adıyla isimlendirildiği kulağımıza gelmiştir.

“Galip Paşa Gönüllü Alayı’nın” iftihar tarihimize şeref verecek muvaffakiyetlerle, muzafferiyetlerle anılmasını dileriz. (Babalık)

KUZEY EPİR

Arnavutluk’a İade Olunacak

Paris Sefirler Konferansındaki tetkikat neticesi - Ekseriyetle kabul edilen karar-Yunanlıların protestosu

Londra’dan gelen telgraflara göre Observer gazetesi Kuzey Epir Komisyonunun bu bölgenin Arnavutluk’a iadesini tavsiye etmeye karar verdiğini belirtiyor. Bu karar

İngiltere’nin hareket hattını değiştirmesinden dolayı alınmıştır.

İngiltere son iki sene zarfında bahsi geçen bölgenin Arnavutluk tarafından güzelce idare edilmekte olduğunu kabul etmiştir. Sandey Taymıs gazetesi yeni kararın 1919 senesinde yüksek meclis tarafından verilen kararı kaldırdığı ve karşı çıktığını yazmaktadır.

İtalya elçisi Mösyö Manzana geçenlerde Yunan Hariciye Nazırını ziyaret ile bir saat kadar hususi surette görüşmede bulunmuştur. Yunan Hariciye Nazırı İtalya elçisi ile yapılan görüşmeyi bakanlar kuruluna arz etmiştir.

Kuzey Epir meselesinin şimdiki durumu hakkında aşağıdaki malumat verilmektedir: Paris Süfera Kongresi Kuzey Epir meselesinin tetkikini bir fenni heyete havale etmiş idi. Bu heyette bütün Düvel-i Muazzama’nın temsilcileri vardı. İtalya temsilcisi tarafından Ohri ile Görice’nin Arnavutluk’a, Senjan adasının da İtalya’ya verilmesi hakkında verdiği teklifi İngiltere temsilcisi de benimsemiştir. Bu teklif ekseriyetle kabul edildiği için, komisyonun raporu buna uygun kaleme alınmış ve Sefirler Konferansına gönderilmiştir.

Ohri ve Görice’nin Arnavutluk’a verilmesi hakkındaki bu karara gayrı resmî surette haberdar olan Yunan hükûmeti, bunu

protesto etmeye karar vermiştir. Yunan hükûmeti Görice ve Ohri üzerindeki Yunan hukukunu Sevr'de açıklayacaktır.

Yunanistan yabancı memleketlerdeki temsilcilerine bu mealde talimat göndermiştir. Yunan protestosu müttefiklerin hükûmetlerine verilecektir.

MERDİTA İSYANI BASTIRILDI

Arnavutluk'tan alınan haberlere göre Merdita'dan başlayan isyan bastırılmıştır. Arnavutluk'tan gönderilen askerî kuvvetler ile isyancılar firara mecbur olmuş ve hemen de tamamı Sırp hududuna geçmişlerdir.

ALMANYA'DA DEVAMLİ NÜMAYİŞLER

Almanya'da karışıklık devam etmektedir. Cumhuriyetçiler ve Monarşistler bütün şehirlerde birbirini takip eden nümayişler tertip edip iki taraf arasında kanlı çarpışma olmaktadır.

İSPANYA'DA İŞÇİLERİN MUHALEFETİ

Yapılan asker naklini protesto için bütün İspanya işçileri grev ilan etmiştir. İşçiler askerlerin gemilere bindirilmesine muhalefet etmektedirler. Birçok yerlerde tren rayları havaya uçurulmuştur.

İBRET LİK BİR MAHKÜMİYET

Gerçek dışı olarak düşman geliyor diye tahkik etmeden görevli bulunduğu noktayı terk eden ve Koçhisar'a firar ettiği mahkeme ile tespit edilen Kulu Köyü Nokta Kumandanı Yüzbaşı Hasan Tahsin Efendi'nin Konya İstiklal Mahkemesince bir daha devlet hizmetine alınmaması şartıyla askerî memuriyetinden çıkarılmasına ve altı ay hapsine karar verilmiştir.

TALAS DARÜLEYTAM MÜDÜRLÜĞÜ

Talas Darüleytam (Yetimler Yurdu) Müdürlüğüne, Karasi (Balıkesir) eski maarif müdürü Rasih Bey tayin edilmiştir.

Rasih Bey yirmi beş seneden beri birçok vilayet idadi, sultani ve maarif müdürlüklerinde bulunarak faaliyet göstermiş, bilhassa Kayseri İdadisinde yedi sene devam eden müdürlüğü süresince sancak (vilayet) maarifine hakkıyla hizmet eylemiştir. Muvaffakiyetini dileriz.

BİR KAHRAMANLIK MENKİBESİ

Matbaamızı cepheden gelen bir yaralı subay ziyaret etti. Bu aziz arkadaş ruhunda çoktan beri söylemek için sakladığı bir kahramanlık hikâyesini anlatmaya başladı:

“Son Sakarya Muharebesi esnasında idi. Düşman Sakarya’yı geçmeye uğraşıyor fakat askerlerimizin aslanca hücumları onların önüne büyük bir set çekiyor. Ben bütün harekâtı takip ediyorum. Düşmanın çekilişi önünde Üçüncü Süvari Fırkası, Yirmi sekizinci Alayın takım zabiti Osman Ağa, hemen ateş gibi bütün tehlikelere rağmen düşmanın piyade ve makinalı tüfek ateşlerine karşı takımıyla yalnız ilerledi. Arkadaşlarından evvel soyundu, Sakarya’ya atladı ve yüzerek öte tarafa geçti. Düşman bu kahramanca hareket karşısında şaşırıldı. Tek bir adamın ölüme ve tehlikelere doğru yürümesi onları ürküttü. Düşman bir an evvel Sakarya’dan öteye firar mecburiyetinde kaldığını hissetti. Orada kurulu olan dört köprü tombazlarını bırakıp firar ettiler. Kahraman Osman Ağa bir taraftan takımını idare ediyor, diğer taraftan tombazların götürülmemesine gayret ediyordu. Düşman bu hareket karşısında kendisinin kapan içine girdiğini zannetti. Gece oldu Osman Ağa arkadaşlarının yardımıyla sudan geçerek tombazları aldılar ve beri tarafa geçtiler.”

Orduda böyle nice kahramanlar var. Millet bunları tekrar tekrar görmek, bilmek ister ve bunlarla iftihar eder. (Ankara-Öğüt)

İSTİKAL MAHKEMESİ KÂTİBİ

Beş numaralı İstiklal Mahkemesi kâtipliğine, Paris Siyasi İlimler Mektebinden mezun, Peruza eski başkolonsu Sait Hikmet Bey tayin olmuştur.

DÜŞMAN OTOMOBİLİ KONYA’DA

Düşmandan ganimet olarak alınan büyük yük otomobillerinden biri, bayraklarımızla donatılmış olduğu ve içinde birçok sıhhi malzeme bulunduğu halde Konya’ya gelmiş ve hükûmet meydanında halk tarafından seyredilmiştir.

MAARİF HABERLERİ

Sultani, İdadi, Darümuallimin ve Darülmüallimat (kız öğretmen okulu) mekteplerinde Perşembe günü öğle namazını müteakip Fetih Suresi okunması, şehitlerin ruhlarına bağışlanması ve haftanın uygun bir gününde fazilet sahibi bir kimsenin Kur’an-ı Kerim’de akaide ve fezaile dair mukaddes ayetlerin tefsiri suretiyle vaaz verilmesi, Yüksek Maarif Vekâletinden tamim edilerek bildirilmiştir.

Şehrimizde (Kayseri) bulunan ve halen Darüledep binasında eğitim yapan Ankara Sultani Mektebi’nin yakınlarda asıl Sultani

Mektebine (Kayseri Lisesi) nakledileceği haberi alınmıştır.

Muğla Sultanisi Türkçe muallimliğine genç şairlerimizden Suat Salih Bey tayin edilmiştir. Muvaffakiyetini dileriz.

SULTAN'İ TALEBELERİNE

Sultani Mektebi Müdürlüğünden:

İkinci kısmın bütün sınıflarının tedrisatına devam edilmekte olduğundan, gerek kapatılmış Kayseri Sultanisinde ve gerek Ankara Sultanisinde kayıtlı olan ikinci kısım talebesinin derslerine devam etmeleri...

KIRŞEHİR BİDAYET MAHKEMESİNDEN

Merhum kondüktör Şakir Efendi zevcesi Lütfiye Hanım'ın vekili Celal Efendi'nin Mecidiye Kaymakamı Ziya Bey zevcesi Şerife Hanım aleyhine yapılan taşınmaz mallarının taksimi hakkındaki davanın üzerine merhum kondüktör Şakir Efendi oğlu Ziya Efendi'nin oluşturduğu yer bilinmediği için, ilgili kanuna uygun olarak ilanen tebliği karar altına alınmış ve mahkeme günü dahi sene 27 Eylül 1337 tarihine tesadüf eden Salı gününe ertelemiş olduğu, aynı günde mahkemede hazır bulunması ve aksi halde davanın gıyaben yapılacağı ilan olunur.

26 Eylül 1337 Pazartesi 22. Sayı

MİLLÎ MÜCADELEMİZ VE AMERİKALI BİR MUHABİRİN NEŞRİYATI

Türkler millî varlıklarının müdafaası için harp ediyorlar, Anadolu harbi Amerika'nın İstiklal harbine benzemektedir.

Türkiye'de bir müddetten beri Amerikalı bir muhabir bulunmaktadır. Esosaytîd Pres'i temsil eden bu zat mücadelenin ilk günlerinde Anadolu'ya gelmiş, Türklerin yalnız hakları ve istiklalleri için mücadeleye girdiklerini o zamandan beri anlamış, lehimize birçok neşriyatta bulunmuştur. Kendisi bu defa yapmış olduğu ikinci seyahatinde artık Anadolu'da teşekkül etmiş bir hükûmet ve halkı temsil eden bir millet meclisi bulmuş, bütün kumandanlarımız ve siyasi önderlerimizle görüşerek onların beyanatını telgraflarla Amerika'ya bildirmiştir. Mustafa Kemal ve İsmet Paşalar hazeratının kendisine verdikleri beyanatlarını geçenlerde sütunlarımıza almıştık.

Esosaytîd Pres Muhabiri en son yazdığı telgraflardan birisinde diyor ki:

“İki seneden beri Ankara'yı ikinci defa olarak ziyaret ettim. İlk ziyaretim Sivas'ta Türk Milleti hukukunun ilanı zamanına

tesadüf eylemiş idi. Bu defa Anadolu'da aynı sarp araziye, tarlalarda çalışan köylüleri, manzaraları hazin olan aynı kasaba ve köyleri gördüm.

Ancak bölgenin havası tamamıyla değişmiştir. Anadolu toprağına ayak basan yabancı, yeni bir hava teneffüs etmektedir. Anadolu'ya girmek herhangi bir kimseye lütfedilen bir ayrıcalık değildir. Memleketin kapıları, ancak yabancıların iyi niyet sahibi olduktan sonra kendisine açılır. İşte o zaman yabancı istediğini yapabilir ve istediği yere gidebilir. Büyük Mecliste Mustafa Kemal Paşa, Halide Edip Hanım, Yusuf Kemal Bey vesaire siyasi kişiler tarafından kabul edildim ve kendileri ile birkaç saat konuştum. Kendilerini zaten iki sene evvel Sivas'tan tanıyordum. Bugün muhataplarım bana eskisi gibi beyanatta bulunuyorlar.

Onlar topraklarının ve millî varlıklarının müdafaası için harp ettiklerini söylüyorlar. Kendileri bundan ne fazla, ne eksik bir şey istemiyorlar.

Dikkat çekecek bir şey varsa oda muhataplarımın tamamının Amerika tarihini bütün teferruatlarıyla tetkik eylemiş bulunmalarıdır.” Yusuf Kemal Bey bugün Türkiye

tarafından yapılan harbi Amerika'nın istiklal harbiyle karşılaştırmaktadır. Kendisi diyor ki:

“Bizim yeni üniformalara ve yeni çizme-
lere ne ihtiyacımız vardı? Askerlerimizin
teçhizatı noksandır ve eski ayakkabı giy-
mektedirler. Fakat kalpleri vatan sevgisiyle
dolu ve davaları haklıdır. Harbi biz istemedik.
Mağlubiyetimiz neticesi olarak Suriye ve
Irak'ı terk ettik. Bu eski Osmanlı arazisini
kendi kaderine bıraktık. Mağlubiyetimi-
zin sonucu olmak üzere bizden daha ne
istenebilirdi?”

“Türklerin Bolşeviklerden silah ve mühim-
mat aldıkları doğrudur. Fakat kendileri
Bolşeviklerden çekiniyorlar ve onlarla
temastan kaçınıyorlar. Türkler yabancı hiçbir
denetim istemiyor. Maksatları Yunanlıları
Anadolu'dan kovmaktır.”

Kendileri iyi yollarla, mükemmel bir
talim ve terbiye ile ve parlak bir dış ticaret
ile memleketlerini yükseltmek istiyorlar.

Muhabirin Millî Meclisi ziyaret günü
müzakereler, mali meseleler hakkında
yapılmakta idi. Muhabir burada diyor ki:

“Türk Milliyetçileri şimdi tedavülde olan
resmî parayı kıymetten düşürmek korku-
suyla ortak ihracattan çekinmektedirler.”

DÜŞMAN ESKİŞEHİR DOĞUSUNDA TOPLANARAK TAHKİMAT YAPMAYA ÇALIŞIYOR

Diğer taraftan Afyonkarahisar bölgesinde
Çay ve Bolvadin'de düşman çekilmeye
mecbur edilmiştir. Oralarda yeni ve mühim
harekât bekleyebiliriz.

24-25 TARİHLİ RESMÎ TEBLİĞLER

**Bu günkü Harp harekâtının yapıldığı yerleri
gösterir harita**

Garp Cephesinde düşman çekilişi- Düşmanın seçkin birliği büyük zayiata uğradı - Çay ve Bolvadin'in tahliyesi - Sandıklı bölgesinde muvaffakiyetimiz - Düşman çekiliyor

24 EYLÜL TARİHLİ RESMÎ TEBLİĞ

Garp Cephesinde çekilen düşman Eskişehir'in doğusunda toplanmaktadır. Seyitgazi Muharebesinde mağlup edildiği dün bildirilen düşmanın, bir müddet önce Trakya'dan getirilen seçkin birliği olduğu ve fazla zayıat verdiği anlaşılmıştır.

Afyon mıntıkasında Çay ve Bolvadin Kazalarındaki düşman baskı neticesinde çekilmeye mecbur olmuş ve iki kasabamız geri alınmıştır. Takibe devam edilmektedir.

Sandıklı bölgesinde birliklerimiz Kara Arslan-Paşaköy hattını işgal etmiş ve oradaki düşman Balmahmut istikametine çekilmeye mecbur edilmiştir.

Eskişehir doğusunda düşmana mühim zayıat verildi - Afyon bölgesinde düşman çekilmeye mecbur edilmiştir - Çok miktarda ganimet.

25 EYLÜL TARİHLİ RESMÎ TEBLİĞ

Tahkimat yapmakta olan düşmana topçu ve makinalı tüfek ateşi baskısıyla zayıat verildi.

Afyonkarahisar Bölgesinde Çay ve Bolvadin'den çekilmeye mecbur edilen düşmandan beş makinalı tüfek, birçok cephane ve erzak ganimet alınmıştır.

YUNAN KARARGÂHINDA BİR İNGİLİZ GAZETECİ

Muhabirin gazetesine bir mektubu - Bir Yunan neferinin dikkat çekici sözleri: "Açıktan, susuzluktan, sıcaktan, yorgunluktan o kadar bizarız ki ölüm bizim için artık kurtuluştur. Türkler son derece dayanıklılıkla muharebe ediyorlar."

Yunan umumi karargâhında Deyli Telgraf gazetesinin muhabiri bir müddet önce gazetesine, Eskişehir'den aşağıdaki dikkat çekici mektubu göndermiştir:

"Hariciye Nazırı Mösyö Teonikis buraya geldi. Sakarya muharebesinin neticesinde kanaatini açıklamakta ve millî ordunun (Türk) pek fazla kuvvetlenmiş olduğunu, son zamanlarda Kafkasya ve hatta Kilikya'dan takviye birlikleri geldiğini beyan ediyor. Millî ordu başlangıçta Yunanlılarca elli bin tahmin edilmişti. Şimdi daha fazla tahmin edilmekte ise de yetmiş beş binden fazla olması düşünülemez. Sakarya'nın doğusunda başlayan ilk çarpışmalarda Yunanlılar kuzey ve merkezdeki birlikleriyle bir cephe hücumu yapmışlar ve aynı zamanda güney-

deki kuvvetleriyle Millî kuvvetleri çevirmeye çalışmışlardır. Kemal Paşa bunu anlamış ve manevralarını ona göre yapmıştır. Merkezde kuvvetli mukavemet göstermekle beraber Ankara'ya kadar yüksek tepelere büyük kuvvetler toplamıştır. Bu sebeple Yunanlıların ilerlemeleri ümit edildiği kadar seri olamıyor. Yunan askerlerinin taarruzlarıyla bazı yerler zapt edilmiş ise de Kemalilerin geride birçok müstahkem mevkilleri vardır.

Zapt edilen yerler büyük fedakârlıklar mukabilinde elde edilmiştir. Ancak karar-gâh umumi muharebenin neticesinden emindir.(!) Geriden, en uzak yerlerden bile takviye birlikleri getirilmiştir. Yunanlıların sıkıntı yerleri hayret edicidir. Müthiş zayıat veriyorlar ve mahrumiyetler içinde bulunuyorlar. Bir neferin ağzından işittiğim sözleri aynen naklediyorum:

“Bizim birliğimiz iki aydan beri pek az aralarla daima harp halindedir. 21 ve 22 Temmuz Eskişehir muharebesine iştirak ettik. Çok zayıat verdik. Az bir istirahatten sonra yine ileri hareket emri aldık. Bir Türk köyüne girdiğimiz zaman suyumuz yoktu. Bütün kuyular taşla ve hayvan cesetleriyle tıkanmıştı.

Çoğumuz senelerden beri sefer halinde bulunuyoruz. Artık her ne olursa olsun, bir defa da ölelim de bu meşakkatlerden kurtulalım diyoruz. Açlıktan, susuzluktan,

sıcaktan, soğuktan, yorgunluktan o kadar yıldık ki, ölüm artık bizim için kurtuluştur.

Türkler son derece dayanıklılıkla muharebe ediyorlar. Bir siperi zapt etmek emri aldıkları zaman o siperin önünde sabit duruyorlar. Biz siperi geri almak için süngü hücumuna mecbur oluyoruz.”

Bu sözler muharebenin ne kadar şiddetli olduğu ve Kemalilerin ciddi mukavemetlerini gösteriyor.

ATİNA'DA

Sariyanis neler söylemiş - Harekâtın tatil edilme sebebi - Yunanlıların taarruz haberleri doğru çıkmıyor

Aşağıya İstanbul'da yayınlanan Rumca gazetelerin Atina'dan aldıkları telgrafları eğlence olarak okumaya değer olduğu için naklediyoruz. Bu telgraflar Yunan ordusunun büyük mağlubiyete uğradığı günlerin arefesine tesadüf etmekte ve Yunanlıların o zamanki duraklamalarıyla çekilmeye başladıklarına dair olan haberlerin Atina'dan nasıl değiştirilmekte olduğunu göstermektedir.

Atina 10 (Peruia) - Dün gece yarısı ansızın cepheden buraya, Anadolu ordusu İkinci Genel Kurmay Başkanı Miralay Sariyanis gelmiştir. Kendisi cephede vaziyetin memnuniyet verici olduğunu ve tabii birçok günlük

çetin bir muharebeden sonra askerlerin istirahat etmesi ve ordunun ihtiyaçlarının tamamlanması ihtiyacı ortaya çıktığını açıklamıştır. Harp harekâtının tekrar ne zaman başlayacağı hakkında bir şey söylememiştir.

Atina 9 (Peruia) – Müstahkem mevkiller işgal eden Yunanlıların ileri hareketleri birkaç gün için tatil edecekleri kesin görülmektedir. Buna da sebep Türklere kati darbeyi indirmek için lazım gelen dilenmeyi yapmaktır.

Atina 9 (Neologos) – Ankara'ya karşı genel taarruzun başladığı haberi doğrulanmaktadır. Gazetelerin verdikleri haberlere göre bu taarruz, iki taraf hedeflerine ulaşmadan başlamayacaktır.

22. SAYININ ARKASI

BULGARİSTAN'DA BAŞVEKİLİN YENİ MÜHİM BEYANATI

İstanbuliski'nin vaziyeti- Bulgaristan'da Ankara Temsilcileri - Ankara ile münasebet-Trakya meselesi vesaire

Bulgar Başvekili İstanbuliski, Millî Meclisin son toplantılarından birinde Bulgaristan'ın dâhili ve harici vaziyetine dair mühim bir konuşma yapmıştır.

Bulgar baş vekili öncelikle Avrupa'daki son seyahatinden bahsedip, bu seyahatten pek iyi intibalar ile döndüğünü söylemiştir. Sonra Çiftçi Partisi'nin ne için iktidar mevkini terk ettiğini izah edip demiştir ki:

“Bizi buraya gönderen millet, bizim iktidardan çekilmemize müsaade etmiyor. İki aydan beri iktidar mevkii bize bilhassa daha ağır gelmeye başlamıştır. Siyasi birtakım müzakereler ve münakaşalar olmuştur. Bu ağırlığı meydana getiren sebeplerin başlıcası şudur: Bizde Mustafa Paşa hazretlerinin bulunmaması...

Biz bu yabancı temsilcilerini memleketimizden kovabilir miyiz? Biz müstakil bir devlet değil miyiz? Bizde iki Bolşevikliğin temsilcileri varmış, bunları nezaret altında bulundurmalı imişiz. Trakya Bulgar teşki-

latına mensup olan Dr. Sihelçef, Mustafa Kemal temsilcileri ile görüşme yapmış. Bu adam bir siyasi şahsiyet olmadığı için o temsilciler ile pek ala görüşme yapabiliyor.

Guruzkof'un Ankara'da olan seyahati macerası dahi başımıza bela oldu. Gruzkof İstanbul'a gitmiş, oradan da Anadolu'ya atlamış. Gruzkof İstanbul'a kendisinin reisi olduğu sendikanın işi için ve o sıralarda İstanbul'da bulunan Karaçova konsorsiyum işlerine yardım etmek için gitmişti. Onun oradan kendi teşebbüsü ile Ankara'ya gitmesi birçok gürültüye sebep oldu. Yunan'ın işi iyi gitmiyormuş. Bu yaygarada ondan çıkıyormuş.

Bizi zor duruma sevk eden sebeplerden biri de bizim yarı resmî gazetemizde "nizahlı arazi" hakkında yazılan makaledir. Bu makaleyi ben yazdım. Böyle arazi olduğunu inkâr etmek bugün mümkün mü? Trakya bugün öyle değil mi? Barış anlaşmasının bize söz verdiği Akdeniz çıkışı hakkında bizim fikri çalışma yapmamız lazımdır.

Diğer bir sebep de memleket dâhilinde sermayenin bizim tarafımızdan takip edilmesiymiş. Bu suçlama doğru değildir. Biz yabancıya alet olan sermayeyi takip ediyoruz. Biz böyle sermayeyi takipte devam edeceğiz. Kooperatifleri teşvik edeceğiz. Bir taraftan üreticileri, diğer taraftan tüketicileri koruyacağız.

Birde Bolşevikliğe karşı müsait davranıyormuşuz. Hâlbuki biz elimizden gelse Komünistleri bir kaşık suda boğacağız. Vaktiyle onlarla pek çok mücadele ettik ve uğraştık. Fakat şimdi neden uğraşalım? Onlar rahat rahat oturuyorlar. Sol taraf cereyanlardan (müfritlerden) bizim için sıkıntı yok. Asıl sağ cereyanlardan tehlike vardır. Almanya'nın bugünkü haline ve oradaki bugünkü mücadeleye bakınız. Bu tehlikeli insanlar sağ ve onlara mensup olanlardır."

Bundan sonra İstanbulski Uluslararası Çiftçi Birliğini temsil eden yeşil enternasyonalde küçük çekişmelerden vesaireden bahsetmiştir.

ATINA CADDELERİNDE SALDIRILAR

Son gelen Atina gazetelerinde okunduğuna göre Yunan ordusu hakkında bazı anlaşmaları neşreden Venizelos taraftarı Elefteros Tipos gazetesinin müdürü ve yazı heyetinden biri öğle vakti Atina'nın en büyük ve kalabalık caddelerinden birinde, hükûmet taraflarının fedaileri tarafından saldırıya maruz kalmışlardır. Hadise Atina'da birçok dedikoduyu mucip olmuş ve firariler arasındaki karşı çıkma, öfke ve kinlerin tekrar gelişmesine vesile olmuştur. Atina polisi yeni inzibatı tedbirler almıştır.

İSTİKLAL MAHKEMESİNİN BEYANNAMESİ

(Üçüncü Defa Tekrar Yayınlanmaktadır)

YUNAN MALİYE BAKANININ İSTİFA SEBEBİ

Atina gazetesinin haberine göre bir müddetten beri Başvekil Gunaris ve Maliye Nazırı Protopapatakis arasında bulunan anlaşmazlık iktisadi buhranın genişlemesinden dolayı şiddete dönmüştür. Protopapatakis yeni para basmakta ısrar etmektedir. Bu anlaşmazlık üzerine Maliye Nazırı dün istifasını vermiştir. Hükûmet istifayı aşağıdaki gibi açıklamıştır. “Maliye Nazırı Protopapadakis bazı iktisadi meseleler hakkında başvekil meydana gelen anlaşmazlık sebebiyle istifasını vermiştir. Bu nezareti bu günden itibaren Başvekil Gunaris üzerine almıştır.”

DÂHİLİ HABERLER

İdama mahkûm bir dindaş, iki ay evvel Nemerun'dan Tarsus'a gelen, Arap milletinden Baba Şükrü oğlu Kebapçı Mahmut, Tarsusluları kışkırtıyor diye tutuklanmıştır. Kendisinin Fransız Harp Divanında mahkemesi yapılmış ve 18 Ağustos 1327 de idama mahkûm edilmiş ve kumandanlık tarafından idam hükmü resmen ifa edilmiştir.

Araç'ın hediyesi- Kaza memurları ve yardımsever ahalisi tarafından gazilerimize 531 paket tütün hediye edilmiştir.

Çorum Darülmuallimini - Çorum Darülmuallimini (öğretmen okulu) açılarak tedrisata başlamıştır. Mektep müdürlüğüne eski maarif müdürü Şükrü Bey tayin edilmiştir.

Mazgirtlilerin yardımı - Mazgirt Kazası yardımsever ahalisi tarafından üç yüz yirmi lira Hilal-i Ahmer'e (Kızılay) yardım toplanmıştır.

Üzüntü verici vefat-Genç Mebusu Celal Bey'in kayınpederi İbrahim Salim Bey'in, bir müddettir yakalandığı hastalıktan kurtulmayarak vefat ettiği büyük bir üzüntüyle haber alınmıştır. Merhumun cenazesi dün polis ve jandarmaların katılımıyla, birçok mebuslar, Sancak ileri gelenleri ve belde halkı hazır bulunduğu halde Şeyh Burhaneddin Efendinin türbesi civarına defnedilmiştir. Kederli ailesine baş sağlığı dileriz.

İLANLAR

HALI TİCARETHANESİ

Vezir hanında Hasağa-zade Nuri her çeşit yün ve ipekten mamul Anadolu halıları, Acem seccadeleri, muhtelif cins ve ebatta salonların döşenmesine mahsus taban halıları ve kilimler ehven fiyatla satılmaktadır. Teşrif buyuracak değerli müşterilerin memnun kalacakları ilan olunur.

27 Eylül 1337 Salı 23. Sayı

MİLLET MECLİSİ, BÜYÜK REİSİMİZ VE BAŞKUMANDANIMIZA GAZİLİK VE MÜŞİRLİK (MAREŞALLIK) VERDİ

Büyük Millet Meclisi Reisi Başkumandan Mustafa Kemal Paşa hazretlerine Gazilik Ünvanı verilmesi ve Müşirlik Rütbesine Yükseltilesine Dair Kanun

Madde 1- Türkiye Büyük Millet Meclisi, Mustafa Kemal Paşa hazretlerine Gazilik ünvanı vermiş ve Müşir Rütbesine yükseltmiştir.

Madde 2- İşbu kanun yayınlanma tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Madde 3- İşbu kanunun tatbikine Büyük Millet Meclisi görevlidir.

BAŞKUMANDAMIZIN ORDUYA BEYANNAMESİ

Büyük Reisimiz diyor ki: Sizin gibi kumandanları, subayları, askerleri olan bir milletin yabancı eller altında köle olması mümkün değildir.

Büyük Reisimiz ve Başkumandanımız Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretleri, büyük

Sakarya muzafferiyetini kazanan kahraman ordumuzun kumandanlarına, subaylarına ve erlerine karşı aşağıdaki beyannameyi yayınlamıştır:

Arkadaşlar!

Milletimizi yabancılar elinde köle olmuş görmemek için giriştiğimiz bir muharebede Sakarya Muzafferiyeti gibi, adı daima anılacak yeni ve büyük bir zafer kazandınız.

Benim gibi ömrünü senelerden beri saflarınızın yanı başında geçirmiş olan bir silah arkadaşınız olarak ezilmiş, kahredilmiş düşmanın çekilişinden sonra hakkınızda duyduğum takdir ve hayreti, minnet ve şükranı, ordunun her ferdine, memleketin her tarafından duyulabilecek kadar yüksek bir sesle söylemeye lüzum gördüm.

Sakarya boyunda verdiğiniz muharebe, birçok evvelki muharebelerimizde olduğu gibi Anavatanın yalnız bir köşesini ufak veya büyük bir parçasını tehlikeye düşürmüyordu.

Orada biz bütün memleket, bütün varlığımız ve istiklalimiz pahasına denecek kadar ehemmiyetli büyük bir muharebeye giriştik. Yirmi bir gün, yirmi bir gece, bir milletin istiklal fikriyle, bir milletin istila ve

yağma fikri birbiriyle boğuştu. Sizin başınızı eğmeye razı olmayan istiklal fikriniz ilerleyen düşmanı çekilmeye mecbur etti.

Kızgın bir ufuk üzerinde tüten ve yanan köylerimizi arkasında bırakan düşman ordusu ceza önünde kaçan bir canı gibi geldiği yerlere gidiyor. Hâlbuki o bir muharebe değil, yalnız bir akın düşünüyordu.

Fikir ve imanın kadir ve mutlak kuvvete, kazandığınız zafer kadar büyük bir delil olmaz.

Mazlum milletimizi tarihimin en zor bir zamanında ışığa ve kurtuluşa kavuşturan bu muharebede kumandanınız olmaktan dolayı, bir insan için.....miktar olabilecek en derin saadet....duydum.

Kıymetli arkadaşlarım !

...Yüksek azim ve tedbiriniz..... zekalarınızla muharebenin muvaffak birordunun sevki ve idaresinde gösterdiğiniz harika.... liyakat için...

Subaylar:

Trablusgarp, Balkan ve Cihan Harbinden henüz çıkmışken bir ateşten diğerine geçerek, milletin istiklal mücadelesinde tuttuğunuz yer genç ve aziz başlarınızın üstünde dönen yeni ölüme karşı gösterdiğiniz kararlılık ve kalplerinizde ışıldayan ve bize zafer yolunu

aydınlatan millet aşkı ve bütün heyecanıyla beraber.... kahramanlıklarınız için....

Askerler!

Kurtuluş için yaptığınız bu savaştan çok daha evvel sizi başka muharebe meydanlarında tanıdım.

Dünyanın hiçbir ordusunun yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelmemiştir. Her zaferin mayası sendedir. Kanaatınla, imanınla, itaatinle hiçbir korkunun yıldıramadığı demir gibi pek kalbinle düşmanı nihayet alt eden büyük gayretin için minnet ve şükranımı söylemeyi nefsime en aziz bir borç bilirim. Sizin gibi kumandanları, zabitleri, neferleri olan bir milletin yabancı eller altında köle olması mümkün değildir. Bu defa Türkiye Büyük Millet Meclisinin hakkımda yeni bir rütbe ve ünvan ile yapılmış olduğu iltifat ve teveccühü doğrudan doğruya size aittir. Milletin verdiği bu rütbe ile yükselen ordu, en şerefli, en ulu bir gaza ile seçkin olan yine bu ordudur.

Zaferlerden dolayı sizin kahramanlığınızla, sizin gösterdiğiniz nihayetsiz fedakârlıklar pahasına kazanılan bu büyük muzafferiyetin millet tarafından takdirine delalet eden bu ünvanı ve rütbeyi ancak size ithaf ederek bütün askerlik hayatımın en büyük iftihar sermayesi olarak taşıyacağım.

Cenab-ı Hak giriştiğimiz kurtuluş müca-
delesinde şerefli silah arkadaşlarımıza
kendilerini yücelten asaletin civanmertliğin
kahramanlığın hakkı olan kesin kurtuluşu
nasip etsin.

RESMÎ TEBLİĞ - 26 EYLÜL 1337

KUVVETLERİMİZ KUZEYDEN ESKİŞEHİR'İ GEÇTİ

Düşmanı çevirme hareketimiz Allah'ın
yardımıyla muvaffakiyetle devam ediyor.
Eskişehir'in doğusunda düşman birliklerine
taarruz edilerek kayıplar verdirerek geri
atılmıştır. Akıncılarımız Eskişehir'in kuzey
batısındaki Keskin Köyünde düşman müf-
rezesine baskın yaparak dağıtmış ve birçok
hayvan ele geçirmiştir.

Süvarilerimiz Bozüyük'ün kuzeyin-
deki Karaköy istasyonuna baskın yaparak
düşmana zayıat verdirmiş ve bir miktar
esir alınmıştır.

Düşman âdeti olduğu üzere çekildiği köy-
leri yakmakta ve küçük çocuk ve kadınları
dahi katletmektedir. Zulüm olaylarını giz-
lemek için köylerden önceden iyi muamele
olduğuna dair zorla tutanak almaktadır.

BİZİM KATILMAMIZLA YENİ BİR KONFERANS MI?

ANKARA: 25 Eylül (A.A.) Rumca Neo-
logos gazetesi Yüksek Meclisin yakında
toplanacağını ve Türk-Yunan anlaşmazlığını
halletmek için savaşanlarında bu toplantıya
davet edileceğini haber veriyor.

ANKARA: 25 Eylül (A.A.) Taymıs gazetesi
Yunanlıların giriştikleri taarruzda tamamıyla
başarısızlığa uğradıklarını ve bu şartlar
içinde Şark Meselesinin savaşanlar arasında
halledileceğini açıklayarak müttefiklerin
aracılığı lüzumundan bahsediyor.

Rumca Neologos gazetesinin haberleri-
nin ne dereceye kadar doğru olduğu henüz
bilinmiyor ancak bunun bir gerçek olduğu
pek fazla ihtimal dâhilindedir. Mesele gayet
basittir: Evet, mütarekenin ilk günlerindeki
vaziyet ile bu gün ki halimiz göz önüne geti-
rilirse, bugün bize sulh heyetleri gönderen,
bizim yüzümüze gülen, bizim hakkımızı
teslim eden Avrupa'nın o zamanki tavrı
düşünülürse mesele gayet basittir. O zaman
bütün Avrupa ileri gelenleri resmî beyanat-
larında bile daima bize hakaret edici sözler
sarf ederlerken, daha birkaç ay evvel aynı
makamlardan birisini işgal eden diğer bir
siyasi şahıs da "Türkler doğunun en sevimli
milleti..." demişti. Bunun sebebi malum.
Çünkü biz hakkımız için silahımıza sarılmış

ve onların gönderdiği vekile yani Yunanlılara kahredici yumruklarımızı vurmuştuk.

Son Yunan taarruzu başladığı zaman biz harbin gerçeklerine uygun olarak geri çekildik. O zaman bazı Avrupa gazeteleri aracılık lehinde yayında bulundular. Türklerin hakkı ortaya çıkmıştır dediler. Bağırıldılar, çağırdılar... Loid Corc hiç aldırmadı. Hatta Avam Kamerasında açıklamada bulunarak, “Şimdi araya girme sırası değildir.” dedi. İngiliz Başvekili hiç şüphesiz demek istiyordu ki “Yunanlılar muvaffak olursa, hele Ankara’ya da girerlerse...” o vakit Loid Corc’un işleri yolunda olurdu. Fakat hayır. İşte bugün Yunanlılar Eskişehir’i tahliye etmek üzere-dirler. Biz onlara yeni ve yaman bir yumruk daha indirdik. Bu sebeple artık Avrupa’dan yine yeni yeni tebessümler, yine yeni yeni baş eğmeler, yine yeni yeni konferanslar göreceğiz. Neologos’un yukarıdaki haberi de bu cümledendir. Ve çok muhtemeldir ki artık Avrupa Yunanlılara, “Fazla oldunuz, hadi bakalım artık yerinize...” diyecektir. Eğer demeyecek olursa işte bizim silahımız elimizde. Türk Milleti sonuna kadar, gayenin hedefine kadar silahını elinden bırakmayacaktır, buna azmetmiştir. Bakınız ikinci bir telgrafa göre de Taymıs gazetesi Yunanlıların girdikleri taarruzda başarısızlıkları üzerine artık Şark Meselesinin halli için müttefikler aracılık lüzumunu ileri sürüyor. Bu sebeple

bu haberlere fazla bir ihtimalle itimat edilebilir ve yeni bir sulh konferansına davet edilmemiz beklenebilir. Şunu ilave edelim ki biz tekrar bütün âlemde ilan ettiğimiz üzere sulhu bütün varlığımızla arzu ediyor ve bunun en hararetli taraftarıyız. Şu şartlardaki hakkımız teslim olsun ve bize verilsin.

MUHTEREM OKUYUCULARIMIZA

Telgraf hatlarının bozukluğundan dolayı iki haftadan beri gelemeyen ajansın telgraf-ları bu günden itibaren gelmeye başlamıştır. Bunun bundan böyle devam edeceği bize taahhüt edilmiştir.

Özel cephe telgraflarımızın ve diğer özel muhabirlerimizin telgraflarının da hatların tamiri itibarıyla bundan böyle muntazaman geleceği tabiidir.

YARINKİ NÜSHAMIZDA

Yarınki nüshamızda Büyük Reisimiz ve Muhterem Başkumandanımız Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin bir müddet önce Büyük Millet Meclisinde vermiş oldukları çok önemli ve geniş bir nutukları yayınlanacaktır. Son muharebe hareketlerini de izah eden ve tarihi bir öneme sahip bulunan bu teferruatlı ve mühim nutkun tamamıyla yayınlanabilmesi için gazetemiz yarın büyük ebatta yayınlanacaktır.

23. SAYININ ARKASI

İSTANBUL BASININDA MADAM GULİS'İN HATIRALARININ YUNAN ZULMÜNE AİT KISMININ YAYININA MÜSAADE EDİLMİYOR

Madam Jorjbert Gulis

ANKARA: 25 Eylül (A.A.)- Paris Teşkilat ve İktisadi İstihbarat Cemiyeti bundan bir müddet evvel Anadolu'da bir seyahat yapmış olan meşhur Fransız Muharriresi Madam Gulis'in hatıralarını neşretmiştir. İstanbul gazetelerinde tercüme ve neşredilmekte olan bu hatıraların bilhassa Yunan zulmüne

ait kısımlarının itilaf sansürü tarafından neşrine müsaade edilmemektedir.

SANKİ ONLAR İŞ KARIŞTIRMİYORLAR MI?

ANKARA: 24 Eylül (A.A.) - İstanbul'da Düvel-i Muazzama temsilcilerinin bir toplantısında İngiliz temsilcisi, İstanbul'da bulunan Fransız ve İtalyan polislerinin işleri karıştırmaktan başka bir şey yapmadıklarından bahisle polise ait işlerin tamamen İngilizlere devredilmesini teklif etmiştir.

BİZ KIŞ HARBİ DE YAPABİLİRİZ

ANKARA: 25 Eylül (A.A.)- Hâkimiyet-i Milliye gazetesi baş makalesinde Avrupa kamuoyunu bugünkü vaziyet ve yalanlarıyla kandırarak gelecek ile oyalamak isteyen Yunanlıların, kış harbi ihtimaline dair ortaya sürdükleri haberlerden bahisle Konstantin'in Ankara'ya girmek, Türk ordusunu kırmak ve buna muvaffak olamazsa bile Sakarya boyunda istihkâmlar kurarak askeri Eskişehir'de kışlatmak maksadıyla kırk elli bin insan kaybına mal olan son taarruzuna giriştiği ve maksadına asla eremediğini açıklıyor ve Konstantin'in emperyalizmi için Yunan milletin hayatından ve malından daha fazlasını sarf etmeye takati kalmadığını söyleyerek, "Harp topraklarımızda oluyor,

elimizden gelen bütün fedakârlıkları, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da seve seve göstereceğiz. Askerimizin gözü Yunanlılar gibi ocak başında değil, düşman peşindedir ve bu askerin kış harbi de, yaz ve bahar harbi gibi mükemmel ve yüksek olacaktır. Bundan şüphe edenler varsa geçen sene doğu ordumuzun kış ortasında kazandığı zaferi düşünsünler.” (Gazetenin baş makalesini genellikle Atatürk yazıyor idi, M.Ç).

KISMEN TERHİSİN SEBEPLERİ

ANKARA: 25 Eylül (A.A.)- Rus kumandanlarından Yoldaş Koronez, Ukrayna Ajansı muhabirine demiştir ki “Kızıl ordu erlerinden bir kısmını terhis etmemizin sebebi meydandadır. Romanya ile münasebetimiz gergin olmakla beraber, diğer komşu devletler ile aramız iyidir.”

ALMANYA'DAKİ FRANSIZ BİRLİKLERİ GERİ ALINIYOR

ANKARA: 24 Eylül (A.A.)- Roma'dan bildiriliyor: Berlin'den bildirildiğine göre Fransa hükûmeti, Alman hükûmetine resmen tebligatta bulunarak işgal bölgelerindeki Fransız birliklerinin geriye alınacağını bildirmiştir. Tahliye başlanmış ve bir hafta içerisinde tamamlanması kararlaştırılmıştır.

KADINLARIMIZ BİLE GÖNÜLLÜ YAZILIYOR

Bütün millet Millî Mücadelenin mukaddes hedefini takdir eylemiştir.

Söke ve çevresindeki tezahürat- Asker Alma Şubelerinde akıncı defterleri- Manavgatlıların Yardımı- Fedakârlık müsabakaları

ANKARA: 24 Eylül (A.A.)- Söke ve çevresinden gelen telgraflarda Sakarya Muzafferiyetimiz münasebetiyle yapılmasına başlanan vatanperverane tezahüratın halen devam etmekte olduğu bildiriliyor. Asker alma şubelerinde açılan akıncı defterlerine kadınlar da gönüllü yazılmaktadır.

MANAVGAT: 22 Eylül (A.A.) - Ordumuza naçizane bir armağan olarak kazamız ahali Tekâlif-i Milliye suretiyle verdikleri nakil vasıtaları ve iâşe bedeli olan bir milyon üç yüz bin kuruşu, kahraman ordumuza bağış ve hediye eylemek suretiyle yardımseverlik göstermişlerdir.

MOSKOVA ANTLAŞMASININ KARŞILIKLI DEĞİŞİMİ

22 Eylül'de Kars'ta fevkalade şatafatlı bir surette icra edildi. Merasim salonunda çay ziyafeti ve nutuklar- Yoldaş Guzinof'a hediye edilen bayrak-Türk ve Rus bayrakları üzerinde hatıraların tespiti

KARS: 22 Eylül (A.A.) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetiyle Rusya Sovyet hükûmeti arasında yapılan Moskova Antlaşmasının karşılıklı değişimi merasimi bugün (22 Eylül) öğleden sonra saat dörtte şehrimizde askerler ve ahalinin iştirakiyle fevkalade şatafatlı bir surette icra edildi. Merasim salonunda Kars yerli ahalisi ve memurları ile amirler ve subaylar, Rus Sovyet hükûmetinin Doğu Vilayetleri Murahhası ve arkadaşlarından oluşan bir heyet, askeri idadi talebesinden yirmi kişilik bir grup, Kars'taki silahlı birliklerden birer asker hazır bulundu. Kars kalesinden atılan toplarla merasim kutlandı. Çay ziyafeti esnasında mektep talebesi tarafından Rus heyeti reisi Yoldaş Guzinof'a hediye edilen bir bayrağın takdim merasimi, gerek kendisini ve gerek diğer davetlileri pek fazla duygulandırdı. Birbirine bağlı bir Türk ve bir Rus bayrağı üzerinde, Rus bayrağına Türkçe ve Türk bayrağına Rusça olarak Moskova Antlaşmasının Kars'ta teslim alınma hatırasını tespit eden cümleler yazılmıştır. Türk ve Rus heyet reisleri tarafından daha sonra konuşmalar yapılmış ve merasim fevkalade samimi olmuştur.

İSMİ VAR, FAKAT KUVVETİ?

Yarı resmî Bulgar gazetesinin Cemiyet-i Akvam'a (Birleşmiş Milletler) şiddetli hücum-

ları, "Eğer yarın ordusu terhis edilen Bulgaristan'a bir saldırı olursa Cemiyet-i Akvam'ı teşkil eden bütün devletler tarih huzurunda kendilerini nasıl savunacaklardır?"

ANKARA: 25 Eylül (A.A.)– Bulgar Hükûmetinin yarı resmî gazetesi olan Remledeleskorna gazetesi, Bulgaristan'ın silahtan arındırılması münasebetiyle yayınlandığı bir makalede Cemiyet-i Akvam'ın yetersizliğinden bahsederek diyor ki: "Cemiyet-i Akvam, kendi azasından bulunan Bulgaristan'ı yine azasından sayılan komşularının silahlı işgallerine karşı müdafaa edecek bir vaziyette midir? Eğer yarın ordusu terhis edilen Bulgaristan'a saldırı olur ve yağma edilirse Cemiyet-i Akvam'ı teşkil eden büyük devletler tarih huzurunda kendilerini nasıl savunacaklardır? Galipler Navi Antlaşması ile bizden her şeyi istiyorlar. Biz taahhütleri yerine getireceğiz. Fakat Cemiyet-i Akvam dahi azasının haklarının korunmasına kefalet eden nizamnamesinin üçüncü maddesini muhafaza etmelidir. Silahsız Bulgaristan, dişine ve tırnağına kadar silahlı komşularının işgaline uğrarsa, bu facianın galip devletler karşısında teşkil edeceği lekeyi hiçbir şey silemeyecektir."

İTALYA VELİAHTI RODOS'A GELECEK

ANKARA: 25 Eylül (A.A.)– Bildirildiğine göre Trablusgarp'a bir seyahat yapmakta

olan İtalya Veliahtı ayın yirmi beşinde Rodos'a gidecektir.

DAĞISTAN'DA YENİ ŞEHİR İSİMLERİ

ANKARA: 25 Eylül (A.A.) Provaguzya gazetesinin verdiği malumata göre Dağıstan'ın büyük şehirlerinden Emel kale Şehrinin ismi Mohaçkale'ye Demirhanşura Şehrinin ismi de Bonbafesan'a çevrilmiştir.

YÜZ ON BİN KİŞİ İMİŞLER

Alman gazetelerinin verdikleri malumata göre, Sakarya'daki muharebeye iştirak eden Yunan kuvvetlerinin miktarı yüz on bin kişi imiş.

BOLU HEYETİ GERED'DE

GEREDE: 22 Eylül (A.A.) Bolu Sancağı ahalisinin selam ve hediyelerini orduya takdim ederek geri dönen heyet gelmiştir. Heyet azasından Doktor Mithat Bey, Belediye Dairesi önünde toplanan binlerce halk önünde, heyetin şahit olduğu devam eden muzafferiyetlere, düşmandan alınan ganimet ve mühimmata ve üzerinden çiğneyip geçtikleri binlerce Yunan cesetlerine dair izahat verdi. Ordumuzun muvaffakiyetinin devamı için dualar yapılarak toplantıya son verilmiştir.

VETERİNER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bir müddet önce Ankara'ya gelen İstanbul Ticaret ve Ziraat Nazırlığı Veteriner Genel Müdürü Ali Rıza Bey, Türkiye Büyük Millet Meclisi hükûmeti İktisadi İşler Vekâleti Veteriner Genel Müdürlüğü'ne tayin edilerek Ankara'da işe başlamıştır.

MEDİNE KAHRAMANI FAHRİ PAŞA SİVAS'TA

Sivas'ta yayınlanan İrade-i Milliye yayın arkadaşımızdan okunmuştur: "Dün şehrimizde bulunan Medine Muhafızı Fahri (Fahreddin) Paşa hazretleri Sivas'ın kendisine karşı gösterdiği hürmet eserlerine karşı, memleket namına Meclis Reisi Rıza Bey'i ziyaret ederek teşekkür etmiştir. Reis tarafından memleketin kendilerine karşı daima hürmet ve muhabbetle mütehasıs olduğu ve Medine'de gösterdikleri kahramanlığın Sivaslıların ve bütün milletin kalbinde ilelebet yaşayacak bir şeref destanı teşkil ettiğini söyleyerek memleket namına bilmukabele şükranlarını arz etmiştir. "Hakkımda gösterdiği teveccüh ve itimattan dolayı lütfen idarehanemize kadar gelerek büyüklüğünü bu surette de belirtmiştir. Bugün memleketinize şeref veren Paşa hazretlerine memleketimiz hakkında gösterdiği bu yakınlık ve muhabbetten dolayı teşekkürlerimizi

arz eder memlekete, millete daha faydalı hizmetlerle şeref ve nam ifa etmelerini umut eder ve bekleriz” demiştir.

SİVAS SULTANISI MÜDÜRLÜĞÜ

Geçenlerde Diyarbakır Sultanisi Müdür-lüğüne tayin edildiğini yazdığımız eski Edirne Darülmuallimin (Öğretmen Okulu) Müdürü Rıdvan Bey, bu defa Maarif Vekâle-tinden gelen bir telgrafa göre Sivas Sultanisi Müdürlüğüne tayin edilmiştir. Rıdvan Bey genç ve çok değerli muallimlerimizdendir. Muvaffakiyetlerini dileriz.

BİR ARZUHALCİNİN YARDIMSEVERLİĞİ

Kayseri’de Hükûmet Caddesinde Balıke-sirli arzuhalci Celal Efendi’den şu mektubu aldık: “Kayseri’de Hükûmet Caddesinde bulunan yazıhanemde bir vatani hizmet olmak üzere her Cuma günleri, sabahdan akşama kadar asker babaları ve bütün asker yakınlarına ve şehit ailelerine, zarf ve kağıtları yazıhanece tedarik edilmek üzere meccanen mektup ve dilekçe yazılacağının gazetenizde ilanını rica ederim.”

ALLAH RAHMET EYLESİN

Dün büyük teessürle haber aldık. Kozan Mebusa Fikret Bey’in, Henüz bir yaşında bulunan küçük ve sevimli çocuğu “Kande-

mir” bir müddetten beri muzdarip olduğu dizanteriden kendisini kurtaramamış ve vaadedilmiş eceliyle vefat etmiştir. Fikret Bey’e ve muhterem ailesine, çocuklarının bu kederli ve elim akıbetinden dolayı samimi taziyelerimizi arz ederiz.

İLANLAR

KAYSERİ MERKEZ HASTANESİ

Kayseri Merkez Hastanesi Baştabipliğinden:

Hastane Kayseri’ye nakledilmiştir. Subay-lar, asker ve şehit aileleri mensupları bundan böyle her gün alaturka saat üçten beşe kadar Sultani Mektebi civarında, garnizon binasındaki hastanede muayene edileceği bilgi edinilmesi için ilan olunur.

KAYSERİ TEDAVİHANESİ

Doktor Operatör Mahmut Ragıp

Cilt hastalıkları (yırtık) ... Kale önünde Şifa eczanesi bitişiğinde yeniden açtık.

28 Eylül 1337 Çarşamba 24. Sayı

BÜYÜK REİSİMİZ VE GAZİ BAŞKUMANDANIMIZ MAREŞAL MUSTAFA KEMAL PAŞA HAZRETLERİNİN ÖNEMLİ BEYANATI

Eylülün on dokuzuncu gününde Büyük Millet Meclisinin tarihi bir toplantısında Başkumandanımızın önemli açıklamaları, Büyük Sakarya Meydan Muharebesiyle şanlı zaferimizin tafsilatı: Vatanımız dâhilinde bir tek düşman neferi bırakmayıncaya kadar takip, tazyik ve taarruza devam edilecektir. Bütün cihanın bilmesi lazımdır ki Türkiye halkı, Büyük Millet Meclisi ve onun hükûmeti uşak muamelesine tahammül etmez.

DÜŞMANI NASIL MAĞLUP ETTİK

Gazi Başkumandanımızın tarihi nutuklarından bir parça: “Bu teferruatlı malumatı özetlemek istersek diyebiliriz ki, düşman ordumuzun sol cenahını çevirmek suretiyle seri ve imha edici bir netice almak istiyordu. Düşmanın bu stratejik harekâtını iptal ettik. Düşmanı tabya dairesinde muhabereye dâhil etmek suretiyle, evvela stratejik olarak mağlup ettik. Onu müteakip merkezimizi yarmak istedi. Bunda da muvaffak olamadı.

Ondan sonra müdafaaya çekilerek kalmaya karar verdi. Taarruz hareketlerimizle buna da mani olduk ve bu suretle yirmi bir gün ve gecesiyle beraber devam etmek üzere Sakarya Meydan Muhaberesi kahraman ordumuz tarafından kazanıldı. Efendiler! Türkiye Büyük Millet Meclisi ve ordusunun Sakarya’da kazanmış olduğu meydan muharebesi pek büyüktür. Harp tarihinde benzeri belki olmayan bir meydan muharebesidir.”

Portre: Büyük Reisimiz ve Muhterem Baş Kumandanımız Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretleri

BÜYÜK VE MUHTEREM REİSİMİZİN MİLLÎ MECLİSTEKİ BEYANATLARI

“Efendiler! Sulhen haklarımızı temin etmek için her vasıtaya tevessül ettik. Bu hususta hiçbir kusur etmedik. Fakat bizim iyi niyetlerimizi, ciddiyetimizi medeniyet âlemi gözünde gizlediler ve ancak ilkel milletlere tatbik edilebilir muameleler ile ve çocukça birtakım manasız tehditler ile bizi karşıladılar.

Efendiler! Bütün cihanın bilmesi lazımdır ki Türkiye halkı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve onun hükûmeti, uşak muamelesine tahammül edemez. Her medeni millet ve hükûmet gibi varlığının, hürriyet ve istiklalinin tanınması talebinde kesinlikle ısrarlıdır. Ve bütün davası da bundan ibarettir. Biz savaşçı değiliz, barışçıyız ve biran evvel barışın yapılmasını görmek ve ona yardım etmek isteriz.”

Büyük Millet Meclisi eylülün on dokuzuncu günü gayet önemli bir toplantı yapmış ve bu toplantıda Büyük Sakarya Meydan Muharebesi’ni idare ederek kahraman ordumuza şanlı zaferi kazandıran Büyük Reisimiz ve Muhterem Başkumandanımız Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretleri, aşağıdaki geniş ve tarihi konuşmayı yapmışlardır:

“Muhterem Arkadaşlar!

Milletimizi imha etmek kastında bulunan düşmanlarımız, Harb-i Umumi’de (Birinci Dünya Savaşı) dâhil bulunduğumuz gurubun mağlubiyetinden istifade ederek maksatlarını seri bir surette faaliyet alanına çıkarmak teşebbüslerinde bulundular. Cümlece malumdur ki mütareke zamanında memleket ve milletin hayatını müdafaa etmek için elimizde mevcut bütün vasıtaları almak hususunda teşebbüs etmedikleri hiçbir şey kalmamıştı.

Hakikaten ordumuz halledilmiş, elimizde silahımız, topumuz hemen yok denilecek bir hale gelmiştir. İşte böyle bir zamanda idi ki düşmanlar, maksatlarını tamamen temin etmek için, Yunan ordusunu memleketimize saldırttılar. Bu sırada düşman karşısına çıkabilenler, yalnız kalp ve vicdanları millî onur ateşiyle dolu millet fertleri olmuştur.

Hakikaten Yunan ordusu, karşısında yalnız millî kuvvetlerden ibaret zayıf bir hat bulmuştur. Fakat bunun gerisinde millet ve memleketin temsilcilerinden oluşmuş millî heyetimiz, varlığımızı müdafaa etmek için yegâne vasıtanın ordu olduğunu takdir ederek, böyle bir orduyu meydana getirmek için bütün himmet ve gayretlerini sarf etmeye başlamıştır. Ancak düşmanlarımız, bize bu fırsatı vermek istemediklerinden derhâl millî kuvvetlerimizin üzerine hücum ettiler. Ve bunun neticesinde Bursa, Uşak

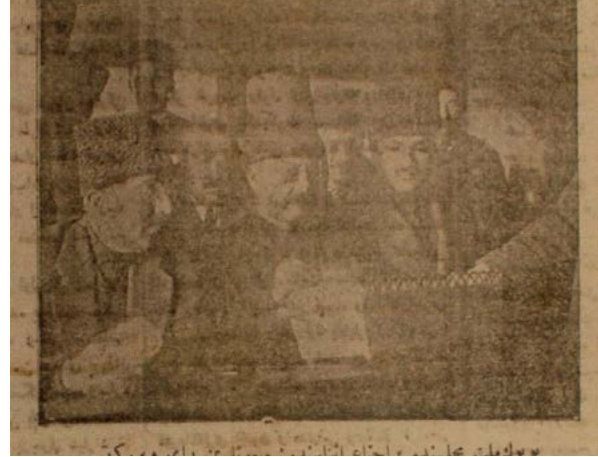
gibi kıymetli şehirlerimiz dahi – İzmir gibi- düşmanın haksız olarak eline geçti. Fakat hükûmetimiz bundan etkilenmedi ve biran tereddüt göstermedi. Ve ordusunu meydana getirmek için hazırlıklarına devam etti.

Ve bu gayret ve yardımlarla memleketimizin batı kısmında ordunun esas ve başlangıcı denebilecek bazı teşkilat düzenlenmeye başlanmıştı. Fakat düşman, buna kesin olarak mani olmak için fırsatçı idi. Ordunun ortaya çıkmasını kendi menfaatlerine aykırı gören bazı hainler, İstanbul ileri gelenlerinin, İstanbul'un daima gafil ileri gelenlerinin tavır ve hareketlerinden istifade ederek hükûmetimize isyan etti ve düşmanlara katıldı. Bunu pek müsait durum olarak gören düşmanlarımız, derhâl baskın tarzında Bursa'dan Eskişehir istikametinde taarruza geçtiler.

Öyle bir zamanda idi ki kuvvetlerimiz, Gediz ve Simav taraflarında meşgul bulunuyorlardı. Fakat bu meşgul olan kuvvetlerimiz, derhâl İnönü'nde toplandı ve düşmanın taarruz ve tecavüzünü emniyetle kabul etti ve ordumuz, milli tarihimize Birinci İnönü Zaferi'ni kaydetti.

Gerçi İnönü'nde bu zaferi kazanmıştık fakat arzu edilen orduyu vücuda getirmek için muhtaç olduğumuz zamanı geciktirmişti. Bu sebeple artık bundan sonra yeniden ordumuzu teşkil ve geliştirebilmek

için çalışmaya başlandı. Düşmanlarımız bu hazırlıkları da önlemek istediler. Bu defa daha çok kuvvetle ve daha büyük ölçüde çeşitli yönlerden yeni bir baskın harekâtı gerçekleştirmişlerdi. Ve bu baskın harekâtı da yine ordumuz tarafından emniyetle karşılanmış ve neticesinde de İkinci İnönü Zaferi'ni kazanmıştık. Tıpkı birincisi gibi bu ikinci zafer kazanılmış olmakla beraber, ordunun hazırlanması için yine gecikme meydana gelmişti. Bunun üzerine üçüncü defa yeniden pek büyük çalışma ve gayretle ordunun hazırlanmasına devam edilmeye başlandı.

(Büyük Millet Meclisi'nde Bir Toplantı Esnasında Mebuslarımız Rey Verirken)

Ordumuza saldıran Yunan kuvvetleri ile çarpışarak parçalandıkça hakikaten bizi imha etmek isteyen düşmanlarımız, daha büyük oranda tedbirler, teşvikler düşünmekle ve

hırsar uyardırmakla meşgul oldular. Ve bütün bu çalışmalar neticesinde Yunanistan'ın hemen bütün silahlı kuvvetlerinden oluşan, fevkalade mükemmel, techizatlı, kuvvetli büyük bir orduyu Anadolu'nun içersine saldırttılar. Artık düşmanlarımız kanaat getirmişlerdi ki bu kuvvetli ordu, kurulmakta olan ve hazırlığını tamamlamaya vakit bulamayan Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusunu tamamen ortadan kaldıracak ve memleket ve milletimizi imha hususundaki kararlarının tatbikine hiçbir mani kalmayacaktır.

Bu düşman ordusu, temmuz ortasında taarruz hareketlerine başlamıştı. Ordumuz, bu hareketlere karşı malumunuz olduğu üzere İnönü, Kütahya ve Altıntaş'ın kuzey ve kuzeybatısında bulunan uzun bir hatta bulunuyordu. Bu hatta düşmanla muharebe temasını kabul etmiştik. Fakat daha ilk temasta düşmanın sayıca ve araç itibarı ile üstünlüğü görölüyordu. Bu sebeple bu hal üzerinde kesin muharebeyi kabulden çekinerek yalnız mevzi muharebeler verip düşmanı daha fazla zarara uğratmakla iktifa ettik. Bunun neticesinde ordumuz, Eskişehir'in doğusu ile Seyitgazi hattına çekildi. Yine bu hatta dahi görüldü ki düşman ordusunun üstünlüğü devam ediyor. Bu sebeple Meydan Muharebesi vermedik. Yalnız düşmanı zarara uğratmak için muharebeler

yaptık ve bundan sonra ordumuzu biraz daha ikmal etmek ve memleketimizin bazı bölgelerinde bulunan ihtiyat kuvvetlerinin getirilmesine zaman bırakmak ve herhalde bizim için müsait ve düşman için müsait olmayan bir yerde Meydan Muharebesi'ni kabul etmek uygun görölmüştü. İşte böyle bir kararla ordumuzun asıl kısımları, düşman ordusu ile olan temasını kesmiş ve uzak bir mesafeye doğruya çekilmiş, aşağı yukarı 26 Temmuz'da Sakarya gerisinde toplanmıştı. Düşmanlarımız ve düşmanlarımızın kullandığı Yunan ordusu, ordumuzu sıkıştırıp mağlup edemeyince elde yalnız birkaç şehir ve biraz arazinin kaldığını gördü. Ve bunun bir maksat temin edemeyeceğine tabii ki ikna oldu. Herhalde tasavvur ettikleri maksada ulaşmak için ordumuzla mutlaka kesin sonuç verecek bir Meydan Muharebesi yapmak zorunda bulunuyordu. İşte biz bu zarureten dolayı düşmanın muhakkak doğruya yöneleceğine kani bulunuyorduk ve Sakarya doğusuna gelecek olan düşmanı emniyetle karşılamak için lazım gelen hazırlıkları yaptık. Hakikaten düşman, Eskişehir'de o güne kadar meydana gelen kayıplarını tamamlamak ve ileri yürüyüş esnasında uzayacak menzil hatları üzerinde lazım gelen tertibatı almak için 15-20 gün kadar bir zaman sarf ettikten sonra 13 Ağustos'ta ileri yürüyüşe başladı. 13 Ağustos'tan 17 Ağustos'a kadar Porsuk Suyu'nun kuzeyinden ve

güneyinden ve Sakarya'nın yüksek kısmının güneyinden olmak üzere toplam on piyade tümeni ve bir süvari tümeninden meydana gelen kuvvetli ordularını yürüttüler. Ağustos'un 17'nci ve 18'inci günleri bu düşman Sakarya Nehri'nde asıl ordumuzla temasa geçti. Düşman, ihtimal bizim Mihaliççık ve Sivrihisar'da ciddi bir mukavemette bulunacağımızı farz ederek bu hat kuvvetlerini merkezi olarak harekete geçirmişti. Halbuki bu sahada düşmanla temasta bıraktığımız kuvvetler, yalnız süvari birlikleriyle hafif ve küçük piyade müfrezelerinden ibaretti. Ve teması muhafaza ederek geriye çekilmişlerdir. Bilhassa düşman ordusunun sağ cenahı ve sağ cenahının gerisinde faaliyetler gösteren süvari birliklerimiz, düşmanın harekâtını fevkalade müşkilata uğrattı. Bu suretle düşmanın bütün stratejik yapılanmasını meydana çıkarmıştı.

Düşman, Sakarya başına geldikten sonra almış olduğu tertibatı ordumuza taarruza ve ordumuzu arzu ettiği gibi mağlup etmeye müsait olmadığını anlamış olacaktır ki 13 Ağustos'tan 23 Ağustos'a kadar mühim bir hareket yapamadı. Bu müddet zarfında yalnız stratejisini değiştirmekle meşgul oldu. Düşmanın bu yeni strateji tertibatında tatbik ettiği ana görüş, askerî kuvvetleri ile ordumuzun sol cenahını çevirerek ordumuzu imha etmek ve ondan sonra Ankara'ya gelip

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve hükûmetini dağıtmak ve bütün Anadolu'ya hakim olmak idi. İşte bu maksada dayanarak strateji planı yaparken bizim gözümüzde meydana gelen gelişme şu idi: Düşman bir-iki tümenini Sakarya'nın batısında terk ettikten sonra geri kalan sekiz tümenini güneye ve doğuya kaydıracak Ilıca Vadisi'nin güney sahasında doğuya doğru yürütecekti. Tabii ki biz de daha çok evvelinden düşmanın bu maksadını keşfetmiş bulunduğumuz için ordumuza ona göre tertibat aldirmış bulunuyorduk. Daima düşmanın sağ cenahı karşısında hareket halinde olan süvari birliklerimiz, hafif piyade birliklerimiz düşmanın çekilme hattı üzerine, menzil hatları üzerine birçok hücumda ve mütemadiyen taarruzlarda bulundular. Birçok kollarını vurdular, birçok otomobillerini ve sair nakliye vasıtalarını tahrip ettiler. Veyahut ele geçirdiler. Ve netice olarak düşman, Çeltik civarından geçen menzil hatlarını kuzeye nakletmek zaruretinde kaldı. Düşman, 23 Ağustos sabahına kadar tasavvur ettiği planın bütün tatbikatını tamamlamıştı. O gün sabahleyin bütün doğuya gitmekte olan kuvvetlerini kuzeye yöneltti ve ileri harekâta başladı.

Bizim İnler, Katrancı güneyinde ve onun doğusunda Kirizoğlu ve daha doğusunda Mangaloğlu denen bazı mevzilerde ileri birliklerimiz vardı. Düşman bu ileri bir-

liklerimize hücum etti. Bazı yerlerde hafif bazı yerlerde ciddi ve kanlı muharebelerle müdafaa yapıldı.

Nihayet 23- 24 Ağustos gecesi zaten karar verildiği üzere, evvelce aldıkları talimat gereğince oradaki kuvvetlerimiz geriye, asıl mevzilerine alındılar. Düşman aynı günü takiben gecenin sabahında Beğlik Köprü civarında da hafif postalarla gözetlenmekte bulunan kısımda bir ila bir buçuk tümenini nehrin doğusuna geçirmeye başladı. Ağustosun yirmi dördüncü günü düşmanın Beğlik Köprü'den doğuya geçmiş bulunan kuvvetleri üzerine, o civarda bulunan birliklerimiz kuzeyden ve güneyden taarruz ettiler. Muharebe akşama kadar ve gece devam etti. Bunun neticesinde düşmanın doğuya geçirmiş olduğu birlikler fevkalade zayiata uğratıldı ve hemen köprü'nün civarında ve doğusunda tesis etmiş olduğu mevzilere kadar sürüldü. 25 Ağustos günü düşman, Beğlik Köprü'den Haymana'nın 20-30 kilometre daha doğusuna kadar devam eden bütün cephe üzerinden umumi taarruza geçti.

Bu taarruzlar daha başlangıcında umumi surette, yalnız bir nokta hariç olmak üzere büyük zayıat ile geri atıp durduruldu. Yalnız hattın güney sahasında, Alaçık kuzeyinde Türbe Tepe denilen bir mevzimiz vardı ki düşman burayı geçici bir surette işgal etmiş

bulunuyordu. Fakat aynı günde o civarda bulunan ihtiyat birliklerimiz, karşı taarruza geçti ve pek kahramanca taarruz ve hücumlarla düşmanın oraya gelmiş olan birliklerini hemen tamamen denilebilecek şekilde imha etmiş, buradaki düşman askerinin küçük bir kısmını teşkil eden kalan kısmını güneye atmıştır. Ve bu suretle aynı günde orası tekrar geri alındı. Bugünkü muharebede düşman bu tepede ve Yıldız Dağı civarında fevkalade zayiata düşar edildi.

Ağustosun yirmi altıncı günü düşman yine bütün cephe üzerinde umumi taarruzuna devam etmiştir. Bu taarruz harekâtında bulunan düşman kıtaları ve bunların kısımları şöyle idi: Bir buçuk tümen kadar kuvvet Beğlik Köprü ve bunun kuzeyinde hücum ediyordu. İki tümen kadar bir kuvveti Yıldız ve bunun doğusundaki Deri Demir mevzilerine taarruz etti. Bunun doğusunda Sapanca sahasında da 4-5 tümen kuvveti taarruz etti. Düşmanın bugünkü taarruzu dahi umumi surette her yerde geri atıldı ve durduruldu. Ve pek çok zayıat verdirildi. Yalnız Haymana civarında Yamak doğusunda bir miktar arazi kazanmaya muvaffak oldu. Fakat kısa bir mesafe dâhilinde ilerleyen düşman kuvvetleri derhâl alınan tedbirler ile durduruldu. Bunu müteakip günde, 27 Ağustos'ta, düşman ordusu Sapanca-Yamak arasındaki kısım

hariç olmak üzere yine hiçbir yerde en ufak bir muvaffakiyet dahi kazanamadı.

28 Ağustos'ta yine düşman gündüz ve gece devam etmek üzere bütün hattımıza taarruz etti. Bu taarruz neticesinde Beğlik Köprü civarında ve sol cenahımız karşısında düşman bir kısım arazi kazanmaya muvaffak oldu, fakat buna mukabil bilhassa sol cenahımız karşısında telafisi mümkün olmayacak büyük zayiata uğratıldı. Ancak düşman taarruzlarında ısrar ediyordu. Ağustosun yirmi dokuzuncu günü Beğlik Köprü'den ta Dikili Taş ve onun daha doğusunda Büyük Gökgez mevkiine kadar bütün kuvvetiyle umumi taarruza kalkıştı. Bugünkü muharebe neticesinde Dikili Taş civarında onun biraz daha batısında fazlaca bir kısım arazi kazanmaya muvaffak oldu. Bunu müteakip ordunun merkezini Sarı Halil ve Kursak mevkiinden geçen hatta almayı münasip gördük. Dikili Taş civarında ilerlemeye muvaffak olan düşmana karşı tertibat almış olan kuvvetlerimizle bir hizaya gelmesi için bütün cepheye böyle bir değişikliği uygun gördük. Hakikaten vaziyet harita üzerinde mütalaa buyurulursa görülüyor ki bugüne kadar birliklerimizin müdafaa ettiği hattı tamamen bir dik açı teşkil etmek üzere kuzeyden güneye uzanan Sakarya hattı ve tamamen batıdan doğuya devam eden Ilıca hattından oluşuyordu. Şimdi biz bu dik açığı

olarak müdafaa hattının merkezini geriye almak suretiyle daha kısa ve daha yoğun bir müdafaa hattına sahip bulunmuş oluyorduk. Yani düşmanın Dikili Taş istikametinde bir arazi kazanmış olması bize cephe değişikliği yaptırdı. Bu değişiklik düşmanın aleyhine ve bizim lehimize olmuştur. Tabii ki böyle bir cephe değişikliği manzarası düşmanı çok ümitlere düşürdü. Bunun için 30 Ağustos'ta tekrar düşman, Beğlik Köprü bölgesinde ve Sarı Halil ile Kursak mıntıkasında ve buradan daha doğuda Büyük Çalış istikametinde, ordumuzun sol cenahı aleyhine olmak üzere umumi taarruza geçti. Bugünkü harekâtı neticesinde düşmanın bütün taarruzları hemen her yerde muvaffakiyetle geri atıldı. Yalnız Çaldağı batısında hafif birlikler ile savunulmakta olan araziye kolaylıkla girmiş oldu.

24. SAYININ ARKASI

Bu sebeple düşman biraz da zannedirim ümitlendi. 31 Ağustos'ta tekrar bütün cepheye taarruzunu devam ettirdi ve bu taarruz, gecesinde de sürdü. Ve bunun doğusunda bulunan Çaldağı sahasında bir kısım arazi kazandı. Bugüne kadar cereyan eden muharebelerde ortada görülen vaziyet şöyledir: Düşman düştüğü büyük zayıat yüzünden artık bizim sol cenahımız aleyhine olan taarruzdan tamamen vazgeçti. Fakat merkezde hafif tutulmuş yerlerde taarruzunu yenilemekle birlikte, belki bir gece olabileceğini zannettiği kanaati hasıl oldu. Hakikaten eylülde düşman, doğudan kaydırabildiği kuvvetlerin katılması ile sağ cenahımız aleyhine Dikili Taş'a kadar olan sahada umumî taarruz yaptı. Bu taarruz 2 Eylül'de yine sağ cenahımıza ve merkezimize karşı yenilendi. Bugünkü taarruz neticesinde düşman Çaldağı üzerinde bulunan bazı birliklerimizin dahi daha doğuya çekilmesine sebebiyet verdi.

Bu elimizde bulunan harita Kipert'in tercüme olunmuş haritasıdır. Bütün dünya bu harita ile hareketlerini takip ediyor. Hakikaten bu haritaya bakınca Çaldağı, bütün o sahaya fevkalade hakim bir mevki gibi görünüyor. Görünüşte böyle bir yerin düşman eline geçmesi muharebenin artık aleyhimize döndüğü gibi bir fikir verebilir.

Fakat Efendiler! Bu çok yanlış bir fikirdir. Daima cevherini muhafaza eden, aklını ve ferasetini muhafaza eden bir ordu için mevziin ehemmiyeti yoktur. Bu asker her yerde muharebe eder. Tepenin ortasında, tepenin altında, derenin içinde de muharebe eder. Bu sebeple bu kurala bağlı olarak hareket eden ordumuz Çaldağı'nın düşman eline geçmesinden de hiç endişe etmedi. Çaldağı'nın 500 ila 1000 metre doğusunda bulunan müdafaa görüşüne göre daha ehemmiyetli ve daha sağlam bir hat üzerinde birleşti.

3 Eylül'de düşmanın bütün cepheye sessizliği görülüyordu. Yorgunluk görülüyordu ve birtakım tedbirler almakta olduğu hissediliyordu fakat eylülün dördüncü günü düşman toplayabildiği kuvvetlerle, sağ cenahımız ve merkezimiz karşısında bulunan mevzilerini takviye etti ve oradan tekrar taarruza geçmek istedi. Fakat bu defa düşmanın bütün kuvvetleri fevkalade zayıatla her noktada durduruldu ve geri atıldı. Düşman hakikaten mağlup olmak üzere idi. Veyahut mağlup olmuştu. Fakat garip birtakım emeller peşinde o kadar hayaller arkasında geziyordu ki bu mağlubiyeti bir türlü kendi kendine itiraf etmek istemiyordu. Onun için eylülün beşinci günü dahi toplayabildiği son ihtiyatlarıyla son bir taarruz ile perişan bir harekette bulunmaktan kendini men edemedi.

Hakikaten bütün bu kuvvetlerle yalnız ordumuzun merkezine taarruza kalkıştı. Fakat bu taarruz dahi büyük zayıat ile durduruldu ve geri atıldı. Artık düşman bütün cephe üzerinde taarruzdan kaçınmak mecburiyetinde kaldı ve müdafaaya geçmek zaruretini hissetti. Papulas'ın (Yunan Başkumandanı) resmî olarak neşrettiği raporunu burada okudum. O rapora göre Papulas zannediyorum ki bugüne kadar cereyan eden muharebelerden bahsediyor ve 6 Eylül'den sonra kendisince muharebeyi bitiriyor ve raporda özet olarak diyor ki: "Türkiye ordusunu mağlup ettim, nehrin doğusunda birleştim." Halbuki bizim planımızın yalnız birinci safhası sona ermişti. Henüz ikinci safhasına başlamamıştık. Hakikaten Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusunun planı, düşmana istediği yerde muharebe vermek ve evvela onu çarpışmaya mecbur etmek ve çarpıştıkça kırmak, daha sonra üzerine atılmaktı. Bu sebeple maksadımızın birinci safhası tamamen düşündüğümüz gibi olmuştu. Bunun için ikinci safhası başlıyordu. 6 Eylül'de artık düşmanın hareket ve faaliyete mecali kalmadığı tamamen görülüyordu. Fakat mukavemetin ne dereceye kadar kırıldığını anlamak için derhâl cephemizin merkezinden karşı taarruza geçildi. Ve takriben iki tümenlik bir cephe üzerinde bir taarruz hareketi yapıldı ve muvaffak olundu ve mümkün olduğu derecede ileriye

gidildi. Eylülün sekizinci günü bu harekete devam edildi ve yine hazırlanmış sevkıyat artırıldı. Artık anlaşıldı ki düşman ordusunun tepelenmesi zamanıdır. Bu sebeple daha planlı ve daha umumi surette hazırlıklara başlandı. Eylülün dokuzuncu günü bütün ordu cephesinde ve bilhassa düşmanın sol cenahı aleyhinde, Beğlik Köprü doğusunda bulunan kuvvetlerine umumi taarruz yaptık. Bu taarruz pek kısa bir zamanda gayet büyük neticeler verdi. Düşman ordusunun ölüm-kalımıyla ilgili ve fevkalade mühim olan mevki kahraman askerlerimiz tarafından derhâl işgal edildi. Ve buraları işgal eden düşman, topunu, tüfeğini terk ederek perişan bir surette Beğlik Köprü istikametinde kaçmaya başladı. Düşman Alpi Ali köyünde durmaya ve burada bir mukabil hareket için hazırlanmaya karar vermişti. Bu köyden de düşman ordusunu çekilmeye mecbur ettik. Hakikaten 11 Eylül'de düşman sağ cenahından başlamak üzere batıya doğru çekiliyordu. Fakat bizim yaptığımız taarruz o kadar tesirli, o kadar imha edici idi ki buna karşı düşman ordusu, Yunan milletinin gösterebileceği azami cesaret, yiğitlik ve kahramanlık ne ise onların hepsini göstermek suretiyle mukabele ve müdafaada bulunmak mecburiyetinde idi. Hakikaten öyle olmuştur. Düşman sağ cenahından getirmiş olduğu kuvvetlerle takviye bulmuş ve ordusunun çekilme hareketini yapabilmek için karşı

taarruza geçmiştir. 11 Eylül günü düşmanın yaptığı bu taarruzu tamamı kırıcı ve ezici bir surette defedilmiştir.

12 Eylül'de ordumuz yine şiddetli hareketlerle taarruzuna devam etti. Ve düşman, bütün gayretine rağmen en mühim mevzilerini süngülerimize terk etmek mecburiyetinde kaldı. Kartal Tepe, Beş Tepeler onun civarında uzayan mevzilerini bırakmış idi. Zaten düşman ordusunun maddiyat ve maneviyatı bozulmuş ve sarsılmıştı. Bu darbenin tesiri altında artık muntazam bir çekilme manzarasını da kaybederek perişan bir halde biran evvel nehrin batısına atılmaktan başka bir şey düşünmedikleri anlaşılıyordu. Nihayet 13 Eylül'de bu saha düşmandan tamamıyla temizlenmiş bulunuyordu.

Bu sahada Meydan Muharebesi devam ederken Afyonkarahisar ve Dinar taraflarında bulunan birliklerimiz dahi, Uşak- Karahisar hattına taarruz ettiler. Hat ve köprüleri tahrip ettiler. Düşmanın menzil hizmetlerine engel olmak suretiyle buradaki Meydan Muharebesi'nin kazanılmasına yardım etmişlerdir.

Düşmanın çekilme harekâtı olurken daha önce düşmanın sağ cenahı arkasında bulunan hafif birliklerimiz, derhâl düşmanın çekilme hattı istikametine taarruz etti ve önüne gelen düşman birliklerini perişan etti, dağıttı ve biliyorsunuz Sivrihisar'a kadar

girdi. Yunan ordusu başkumandanlığının şahsi eşyasına varıncaya kadar ki, bugün 19 Eylül'dür, geçen safhayı kısa arz edeceğim;

Düşman nehrin batısına atıldıktan sonra tamamen çekilişe devam edecek halde değildi. Onun için evvela toplanmak ve ondan sonra yürümek mecburiyetinde kaldı. Bu sebeple mümkün olduğu kadar kuvvetle nehrin geçitlerini tutmuş ve onun gerisinde toplanmakla meşgul bulunmuştu. Bizim ona mukabil tatbik etmek istediğimiz hareket nehir boyunca yalnız işgal harekâtı yapmak, düşmanın kuzey ve güney cenahları haricinden çekilme hattını kesmek. Bu hareketimiz şimdiye kadar muvaffakiyetle cereyan etmiş ve muvaffakiyetle devam etmekte bulunmuştur (Elhamdülillah sadaları). Yalnız çok arzu ederdim ki düşman daha çok burada uğraşmış bulunsun. Ancak bu hareketin tehlikesini fark etmiş bulunacaktır ki artık nehrin müdafaasından vazgeçerek batıya doğru süratle çekilmeye başlamıştır.

En son vaziyet şudur: Düşman ordusu Mihaliççık ile Sivrihisar arasında ve daha çok tren hattı boyunca toplanıyor ve oradan çekilmek istiyor. Ve bizim birliklerimiz, nehri her noktadan geçmiş Mihaliççık-Sivrihisar hattına yaklaşmakta bulunuyor. Çevirmeye memur olan kuvvetlerimizden bir kısmı Hamidiye-Mahmudiye-Arap Evren civarındadır. Yani Seyitgazi'nin kuzeydoğusunda

ve Alpiköyünün güneyindedir. Kuzeyden gelen diğer çevirme kuvvetlerimiz Kartal Tepe'yi işgal edip ve doğru Alpi istikametinde hareket halinde bulunuyor. Tabii bu vaziyete göre düşmanın hali pek de memnuniyet verici olmasa gerektir (Allah daha fena etsin sesleri). Bu teferruatlı malumatı özetlemek istersek denilebilir ki düşman ordumuzun sol cenahını çevirmek suretiyle seri ve imha edici bir netice almak istiyordu.. Düşmanın bu stratejik harekâtını iptal ettik. Düşmanı tahrik dairesinde muharebeye mecbur etmek suretiyle, evvela stratejik olarak mağlup ettik, muharebeyi cephe muharebesine çevirdik. Onu müteakip merkezimizi yarmak istedi, onda da muvaffak olamadı. Ondan sonra müdafaaya çekilerek kalmada karar kıldı. Taarruz hareketlerimizle buna da mani olduk. Ve bir suretle 21 gün ve gecesiyle beraber devam etmiş olan Sakarya Meydan Muharebesi kahraman ordumuz tarafından kazanıldı (Şiddetli alkışlar).

Efendiler! Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusunun Sakarya'da kazanmış olduğu Meydan Muharebesi pek büyük meydan muharebesidir. Harp tarihinde misli belki olmayan bir Meydan Muharebesidir. Yüksek bilgilerimizce malumdur ki büyük meydan muharebelerinden biri olan Mukdan Meydan Muharebesi dahi 21 gün devam etmemiştir. Bu sebeple ordumuzun harp tarihine bir

örnek olarak bıraktığı bir zaferi kazanmış olması itibarıyla yüksek heyetinizi tebrik ederim (alkışlar). Bu parlak muzafferiyeti gerçekleştiren kimseleri yüksek huzurunuzda, bu kürsüden büyük hürmet ve takdirler ile anmayı bir vicdan vazifesi sayarım. Genel Kurmay Başkanımız Fevzi Paşa hazretlerinin bu Meydan Muharebesi'nde yapmış olduğu hizmetler pek büyük övgülerle anılmaya layıktır. Pek muhterem, faziletli ve kıymetli olan bu zati-âli, muharebe meydanlarının hemen her noktasında gece gündüz hazır bulunmuş ve pek isabetli ve kıymetli tedbirleri, yerinde ve icap edenlere tebliğ etmiş ve daima ferahlık vererek kuvve-i maneviyeyi yükseltecek nasihatlar vermiştir (Allah razı olsun sesleri). Kendisinin hizmetleri fevkalade takdire değer ve güzeldir.

Garp Cephesi kumandanı İsmet Paşa hazretleri, derin bir zeka, yorulmaz bir azim, iman ve faaliyetle gece gündüz harekâtın en ufak noktalarına varıncaya kadar faydalı olmuş ve fevkalade bir görüşle ordusunu sevk ve idare ederek bu muvaffakiyet ve muzafferiyete ulaşmıştır. Diğer grup ve kolordu ve fırka, alay ve diğer birlik kumandanları, birbirleriyle yarışma edercesine fedakârlık, kahramanlık ve dirayet göstermişlerdir (alkışlar).

Subaylarımızın kahramanlıkları hakkında söylenebilecek söz kalmamıştır. Yalnız ifa-

dede isabet edebilmek için diyebilirim ki bu muharebe subay muharebesi olmuştur (alkışlar). Bu sebeple subay arkadaşlarımın en ufak rütbelisine kadar kıymet ve fedakârlıklarını bütün kalp ve vicdanıyla takdirle yad ederim (alkışlar).

Askerlerimizi methüsenadan çok yüksek görürüm. Zaten bu milletin efradı başka türlü tasvir edilemez. Bu milletin evlatlarının fedakârlıkları, kahramanlıkları için ve benzeri olmayan erlerimiz hakkında yeni birşey ifade etmek isterim: Kahraman Türk Neferi, Anadolu muharebelerinin manasını anlamış yeni bir mefkure ile muharebe etmiştir (şiddetli alkışlar).

Efendiler! Böyle evlatlara ve böyle evlatlardan meydana gelen ordulara malik olan bir millet elbette hakkını ve istiklalini bütün manasıyla muhafaza etmeye muvaffak olacaktır (şiddetli ve sürekli alkışlar). Böyle bir milleti istiklalinden mahrum etmeye kalkışmak hayal ile uğraşmaktır (kahrolsun sesleri)

Efendiler! Millî Müdafaa Vekilimiz Refet Paşa hazretleri, muharebenin başlangıcında ve muharebenin bütün süresi esnasında ordunun ihtiyaç duyduğu ve duymadığı her şeyi muvaffakiyetle ve zamanında yetiştirmiştir (Allah razı olsun sesleri). Ve bu muzafferiyetin elde edilmesinde başta gelenlerdendir (alkışlar). Bu sebeple kendisine teşekkürlerimi takdim ederim.

Efendiler! Düşmanın pek büyük gayretlerle, fedakârlıklarla vücuda getirdiği ve diğer bazı devletlerin de büyük yardımlarıyla destekledikleri, hakikaten mükemmel ve kuvvetli ordularını mağlup etmek için kendimizde bulduğumuz kuvvet ve kudret, davamızın meşruluğundandır. Hakikaten biz millî sınırlarımız içinde hür ve müstakil yaşamaktan başka birşey istemiyoruz. Biz Avrupa'nın diğer milletlerden esirgenmeyen haklarımıza tecavüz etmemesini istiyoruz. Birinci Dünya Savaşı'nda dâhil olduğumuz gurubun mağlup olması yüzünden başımıza gelmemesi lazım gelen cezayı, Suriye ve Irak gibi büyük memleketlerimizden, idaresi ve geleceğini tayin etme hakkını o memleketler halkına terk etmek suretiyle hükümlanlık haklarımızdan feragat ederek çekmiş bulunuyoruz. Hiçbir mağlup devletten bu kadar geniş ve bu kadar zengin memleketler almamışlardır. Bu araziye bizden almak için idaremiz aleyhinde söylenen hususların tamamı asılsızdır ve zahiri sebeplerden ibarettir. Çünkü bugün işgal altında bulunan bu memleketlerdeki halkın, medeni olduğu iddia olunan idarelere karşı fikren isyan etmekte olmaları ve bütün kalp ve vicdanlarıyla tekrar bizim idaremizde bulunmak arzusunu göstermeleri, bizim kötü idaremiz hakkında ileri sürülen hususların ne dereceye kadar hakikate aykırı olduğunu ispat eder.

Hükûmetimizin ve milletimizin Hristiyan unsurlara karşı kötü muamelede bulunduğu hakkındaki isnatlar dahi hakikate aykırıdır. Bütün Hristiyan halklara karşı adilane bir surette hareket etmeliğimiz ananemiz icaplarındandır ve dinimiz gereğidir ve hakikaten Hristiyanlara adilane muamele edildiğine en büyük delil, memleketimizin her noktasında en ufak köyünde bile Hristiyan halkın müslümanlardan fazla huzur, refah ve servete malik olmalarıdır. Eğer bunlar hakkında zulüm ile gasp ile adaletsizce muamele etmiş bulunsaydık tabii bugünkü hal ve vaziyette bulunmamaları lazımdı. Bu sebeple bunun için başka delil ve isabet göstermeye lüzum görmüyorum.

Fakat bu Hristiyan halktan, dışarının teşvikleriyle veyahut ekmegini yediği toprağa nankörlük ederek millî varlığımıza zarar vermek, yok etmek teşebbüslerinde bulunacakların fenalıklarına set çekmek pek tabii ve zaruridir. Bu sebepten dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisi hükûmetini kınamak hiç kimsenin hakkı değildir. Bugün en büyük, en kuvvetli ve en medeni milletlerin bu gibi meselede bize nispetle pek şiddetli ve zorlayıcı muamelelere teşebbüs etmekte olduğu cümlece malumdur.

Fakat bütün cihan bilmelidir ki sakın ve devlete bağlı azınlıklar daima himaye edilmiştir ve daima himaye edilecektir. Hristiyan

halktan olanların İslam vatandaşlardan bir farkı yoktur. Aynı haklara sahiptir ve sahip kalacaktır.

Düşmanlarımızın diğer iddiaları da, bu arz ettiklerim gibi asılsız ve esassızdır. Yunanlılar, gasbetmek suretiyle işgal altına aldıkları bölgelerin ekseriyetten Rumlardan olduğunu iddia ederler. Halbuki hakikat tamamen aksidir. Bütün tarafsız istatistikler bunu böyle göstermektedir ve uluslararası komisyon raporlarının neticesi bunu doğrulamaktadır. Nihayet Londra'da harp bölgelerinde tahkikat yapılmasını teklif ettikleri zaman, bunu temsilci heyetimiz kabul ettiği halde Yunan hükûmeti reddetmiştir. Çünkü tahkikat neticesinin onların değil, bizim lehimize olan hakikati tespit edeceğine şüphe yoktur. O halde Yunanlılar, bizim memleketimizin servetini çalmaktan başka bir gaye beslemiyorlar.

Yunanlıların bizim idareimiz aleyhinde yaymaya devam ettikleri isnatlar maatteessüf bazı yerlerde kolay kabul görüyor. Fakat sormak lazım gelir ki onların gösterdikleri medeniyet eserleri nedir? Yunanlıların medeniyeti Efendiler; yangın, mazlum insanların kanına, malına, canına, her şeyine tecavüz ve masum kadın ve çocukları katletmektir. İtilaf devletlerinin gözleri önünde cereyan eden bu vahşetler, hakikaten Yunanlıların Anadolu'ya getirmek istedikleri medeniyetin

menfur eserleridir. Evet Haçlı kahramanları arasına girmek isteyen Kral Konstantin'in Anadolu'ya getirmeye memur olduğu medeniyetin eserleri: Yangın yerleri, ihtiyar, kadın ve çocuk cesetleridir (kahrolsun sesleri).

Mazlum kanı dökmekten zevk alan Yunanlıların icra edegelmekte oldukları mezalime, neden büyük devletler göz yumuyorlar? Ve neden bizim millî varlığımıza zarar verenlere karşı aldığımız tedbirlere kıyametler koparıyorlar? Bu سوالin cevabını medeniyet alemi versin.

Kral Konstantin, bazı hükûmetlerin hoşuna gitmek için Venizelos tarafında açılan sefere daha büyük bir hareket vermek istediği zaman bu gasp ve istila seferine gayet derin bir dini taassup ile girişmişti. Haçlıların asırlarca evvel takip ettiği dini gayeleri ihya etmek için Hz. İsa tarafından kendisi memur edilmiş zannetti. İzmir'de ilk karaya çıktığı zaman, İzmir şehrine değil, vaktiyle Haçlıların çıktığı yeri seçerek oraya çıkmıştır. O yerin, Eskişehir ve diğer Müslüman Türk şehirlerinin isimlerini değiştirdi.

Kral Konstantin, Mareşal Foş ve General Guru gibi askeri kıymet ve şöhretleri bütün dünyaca tanınmış büyük kumandanların sahip oldukları değerleri gurur ile reddetti. Kral Konstantin'in arzusu Haçlıların kahramanları arasına girmek ve eski istilacı zalimleri taklit etmek idi.

Avrupa, bu serserilikleri uzaktan seyretti. Fakat Efendiler, Cenab-ı Hak bize yardım etti (Elhamdülillah sesleri). Ve Yunan ordusu Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusu karşısında yüzgeri edildi (Sırrı Bey (İzmir)-senin dehan karşısında).

Şüphesiz haklarımızı temin edinceye kadar silahımızı elden bırakmayız. Fakat bundan bizim müfrit harp tarafları olduğumuz zannolunmasın. Böyle bir anlayış kadar büyük haksızlık olamaz. Biz bilakis herkes ile sulh yapmak istiyoruz.

Efendiler! Sulhen haklarımızı kazanmak için her vasıtayı denedik. Bu hususta hiçbir kusur etmedik. Fakat bizim iyi niyetimizi, ciddiyetimizi medeniyet alemi gözünde gizlediler. Ve ancak ilkel milletlere tatbik edilebilir muameleler ve çocukça birtakım manasız tehditler ile bizi karşıladılar. Efendiler, bütün cihanın bilmesi lazımdır ki Türkiye halkı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve onun hükûmeti uşak muamelesine tahammül edemez. Her medeni millet ve hükûmet gibi varlığının, hürriyet ve istiklalinin tanınması talebinde kesinlikle ısrarlıdır (hay hay sesleri). Ve bütün davası da bundan ibarettir. Biz savaşçı değiliz, barışı severiz ve biran evvel barışın yapılmasını görmek ve ona yardım ve hizmet etmek isteriz.

Rusya ile dostuz. Çünkü Rusya herkesten evvel bizim millî haklarımızı tanıdı ve ona

riayet etti (alkışlar). Bu şartlar dâhilinde bugün olduğu gibi yarın da ve daima Rusya, Türkiye'nin dostluğundan emin olabilir (alkışlar). Bu sebeple İtilaf Devletleri dahi varlığımızı ve millî istiklalimizi tanıdıkları durumunda onlarla da aramızda hiçbir anlaşmazlık sebebi kalmayacaktır ve derhâl barış ve münasebetler kurulabilir.

Açık ve hukuki cephemizi tamamen arz edebilmek için, işte bu kürsüden, kanun yapma ve yürütmenin geniş yetkisine sahip olan yüksek heyetimize, başkan sıfatıyla açıklamak isterim ki biz, savaş değil barış istiyoruz ve barış yapmaya hazırız. Bence buna mani hiçbir sebep yoktur. Eğer Yunan ordusunun, bizi meşru olan haklı davamızdan vaz geçireceği düşünülüyorsa, bu mümkün değildir.

Böyle bir görüşün haksızlığını anlamak için pek basit bir muhakeme kafidir. Loid Corc 16 Ağustos'ta Avam Kamarası'nda yaptığı konuşmada Başarılı bir harbi göze almış olan memleketin lehinde muamele etmek lüzumunu kabul ediyordu. Bu sebeple başarılı bu muzafferiyeti elde eden Türkiye olmuştur. Buna göre Loid Corc'un sözünden dönmeyeceğini ümit etmek isterim. Ancak bizi imha etmek görüşü karşısında varlığımızı silahla muhafaza ve müdafaa etmek pek tabiidir. Bundan daha tabii ve daha meşru bir hareket olamaz (hay hay sesleri).

Efendiler! Askerî hareketimiz hakkında son bilgileri ve son sözü söylemiş olmak için arz ederim ki ordumuz, vatanımız içinde bir tek düşman neferi bırakmayıncaya kadar baskın ve taarruza devam edecektir." (yaşasın sesleri, devamlı alkışlar).

RESMİ TEBLİĞ 27 EYLÜL 337

Eskişehir'in doğusunda, baskınlarımızla düşmanı birçok noktadan attık.

Eskişehir'in kuzeyinde Matap köyünde ve kuzey batısında Elif Burnunda ve Bilecik'in kuzeyindeki düşman kuvvetlerini dağıtarak esir aldık. Bir düşman tayyaresini sağlam olarak ele geçirdik.

Eskişehir'in doğusunda düşman birliklerine yapılan baskınla bir çok noktadan çekilmeye mecbur bırakılmıştır. Süvarilerimiz Eskişehir'in kuzeyindeki Matap köyünde ve bunun kuzey batısında Elif Burnu'nda ve Bilecik'in kuzeyinde Cumali ve İlyasca arasında bulunan düşman birliklerine baskın yaparak bunlar dağıtılmış ve esir alınmıştır. Afyonkarahisar mıntıkasında Bal Mahmut ve civarında akıncılarımız demir yolunu tahrip etmiştir. Cephemiz gerisinde düşmanın bir tayyaresi durdurularak sürücüleri esir alınmış, tayyare sağlam olarak ele geçirilmiştir.

ÖZÜR

Bugün Reis Paşa hazretlerinin nutuklarının tamamen verilmesi sebebiyle telgraflarımız maalesef neşredilememiştir.

319 DOĞUMLULARA

**Asker Alma Kalem Heyeti
Başkanlığı'ndan Liva Makamına
26.9.1337 Tarihiyle Aşağıdaki
Telgraf Gelmiştir:**

1. Kalemimiz bölgesinde 319 doğumlu silahlı hizmet sahipleri 1 Ekim 1337 tarihinde şube merkezinde bulunmak üzere çağırılıp, davet edilecektir.
2. İşbu efradın Müslüman olanları tamamen Karaman'da bulunan Dördüncü Depo Alayı'na, Hristiyanlar Yahşi Han'da amele taburuna sevk olunacaklardır.
3. Her on günde bir sevkîyat durumundan malumat verilecektir.

KAYSERİ TEDAVİHANESİ

Doktor Operatör Mahmut Ragıp – Dâhiliye Hastalıkları Cildiye ve Frengi Mütahassısı
Doktor İsmail İbrahim

Kale önünde Şifa Eczanesi yanında yeniden açtıkları hususi muayenehanede dâhili, harici, göz, kulak, çocuk ve kadın

hastalıklarıyla Frengi, yeni ve eski bel soğukluğu, fennin en son usulleriyle ve görüşme suretiyle teşhis ve tedavi olunur. Bilhassa cerrahi ameliyat icra edilir. İdrarını tutamayan çocuklar ile iktidarsızlığa düşmüş gençler ve ağrı ve regl hastalıklarına karşı bel kemiği şerbetleri tatbik edilerek kesin netice alınır.

HALİS KAŞAR PEYNİRİ

Bu defa Konya'dan almış olduğumuz kaşar peyniri, ehven fiyatıyla Vezir Han'ı civarında Bedestani-zadelerin ticarethanesi karşısında Bakkal Mehmet Ağa'nın dükkânında toptan ve perakende suretiyle satılmakta olduğu ilan olunur.

29 Eylül 1337 Perşembe 25. Sayı

NASIL OLDU DA AKILLARI BAŞLARINA GELMEYE BAŞLADI?

Yunanlıların Barış İçin Sarf Ettikleri Çalışmalarının Vaziyet ve Mahiyeti Hakkında Fikir Verecek Bazı Telgraflar

ANKARA:26 Eylül (A.A.) Yunanlılar Sakarya hezimetlerinden beri devletlerin müdahalelerini davete ve meseleyi sulhen halle yönelik faaliyetlerini artırmışlardır. İstanbul'daki Rumca gazetelerin, Atina ve Londra'dan alıp neşrettikleri aşağıdaki telgraflar, düşmanlarımızın Anadolu macerasından biran evvel kurtulmak için sarf etmekte oldukları mesainin vaziyet ve mahiyeti hakkında bir fikir verebilir.

Londra'dan 18 Tarihli Perkevdos'a Bildiriliyor: Şark meselesinin halli için hararetli bir faaliyet vardır. Zannedildiğine göre herhangi bir müdahaleye niyetleri olup olmadığı müttefiklerden öğrenilmeye çalışılmıştır. Mevcut kanallara nazaran sol müttefikler, şuanki duruma nihayet vermeye ve her iki savaşı üzerinde baskı yapmaya meyillidirler. Bu fikir etrafında müzakereler yapılmaktadır. İtilaf devletleri, mümkün olursa barış yüksek meclisini toplantıya davet

edecek, yapılan müzakereler muhariplere tebliğ edilecektir.

Atina'dan 22 Tarihiyle Neologos'a Bildiriliyor: Avrupa'daki gazete muhabirlerinden ve Yunan memurlarından gelen malumata göre muharipler üzerinde aracılık yapılması fikri devamlı olarak gelişmekte olup yakında açık bir teşebbüs şeklini alacaktır.

Yine Aynı Tarihte Atina'dan Neologos'a Şu Telgraf Çekiliyor: Yunanistan'ın ne gibi şartlarda sulh antlaşmasına yakın bulunduğu, geçen pazartesi günü kendisine bildirilen İngiliz Büyükelçisi Lord Garanoildün (21 Eylül) yeniden Başvekil Gunaris'i ziyaret etmiştir.

FRANSIZLARLA MÜZAKERELERİMİZ DEVAM EDİYOR

Fransız Basını'nın Yayını: Yakında Türklerle anlaşmazlık kalmayacaktır.

Mösyö Buyyon'un Açıklaması: Doğuda Fransız menfaatinin Türkiye dostluğuyla mevcut ve kalıcı olabileceği kanaati Fransa için sürekli bir siyasettir.

ANKARA: 26 Eylül-(Özel muhabirimizin telgrafı) Şehrimizde Fransız Murahhas Heyeti Reisi Mösyö Frankin Bayyon ile cereyan eden müzakereler devam etmektedir. Fransız basını bu müzakereler ve Murahhas Heyetin, Anadolu'ya gelişleri sebebiyle aradaki anlaşmazlığın pek yakında hal- ledileceğine dair yayında bulunmakta ve her iki tarafın iyi niyetle hareket etmekte olduğunu yazmaktadırlar. Fransız Başvekili Aristid Periyon, bir müddet önce vermiş olduğu beyanatında doğu işlerinin iyi bir şekilde, yani Türkiye'nin lehine hallinde ısrar ettiğini söylemiş ve beyanatına ilave olarak "Doğuda Fransa menfaatinin Türkiye dostluğu ile mevcut ve kalıcı olabileceği kanaati Fransa için sürekli bir siyasettir." demiştir. Tan gazetesi, Fransız Başvekilinin beyanatını memnuniyetle kaydetmekte ve uzun uzadıya yorumlamaktadır.

AVRUPA GAZETELERİNİN NEŞRİYATI- RUSYA, ALMANYA, AMERİKA ARASINDA İTTİFAK ARAYIŞI

ANKARA: 26 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafı): Avrupa gazetelerinin birçoğu, şu sırada büyük devletler arasında yeni bir ittifakın esaslarının kurulmak üzere olduğuna dair bazı neşriyatta bulunmaktadırlar. Bu gazetelerin verdiği malumata göre bu ittifak Almanya, Rusya ve Amerika Devletleri

arasında yapılacak ve arada birçok mühim ve karşılıklı anlaşmalar olacaktır. Estandaret gazetesi bunu konu ederken diyor ki:

"Fransa, bu ittifak neticesinde yalnız kalmaktan çok fazla endişe etmektedir."

GAZİLİK VE MAREŞALLIK VERİLİRKEN...

Büyük Millet Meclisi'nde localar hıncahınç dolmuş, Rus büyükelçisi ve Afgan Müsteşarı da hazır bulunmuş ve Paşa şiddetle alkışlanmıştır.

Mustafa Kemal Paşa, sade ve basit bir asker elbisesi giyinmişlerdi. Meclise bu teveccühten dolayı teşekkür etmişler ve kısa bir konuşma yapmışlardır.

Mustafa Kemal Paşa hazretlerine, Büyük Millet Meclisi'nce Gazilik ve Mareşallık verildiğini ve bu konudaki özel kanunu geçen gün neşretmiştik. Son gelen malumata göre bu tevcihe karşılık şu suretle olmuştur: Paşa hazretleri konuşmalarını yaptıktan sonra Riyaset Makamı, Başkumandanımıza Gazilik ve Mareşallık rütbesinin verilmesine dair seksen kişilik bir takdirle beraber, Genel Kurmay Başkanlığı Reisi ve Kozan Mebusu Fevzi, Garp Cephesi Kumandanı ve Edirne Mebusu İsmet Paşalar hazretleri tarafından verilmiş takdirnameler olduğunu açıklamış ve bunlar okunduktan sonra bu husustaki

kanun pek şiddetli alkışlar arasında daha sonra kabul edilmiştir.

Büyük Millet Meclisi'nin aynı gündeki toplantısında dinleyici locaları hıncahınç dolmuş, mülkî ve askerî erkandan başka Rus Şuralar Cumhuriyeti temsilcisi Nacaranus Yoldaş ile Afgan Sefareti Müsteşarı da hazır bulunmuşlardır. Üzerlerinde sade ve basit bir asker elbisesi bulunan Mustafa Kemal Paşa hazretleri, ikinci celse açıldığı zaman Meclis'in kendilerine vermiş bulunduğu ünvan ve rütbe münasebetiyle aşağıdaki teşekkür konuşmasını yapmıştır:

“Muhterem Arkadaşlar! Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusunun Sakarya'da kazanmış olduğu muzafferiyet sebebiyle birkaç gün evvel Yüksek Meclisinizden yapılan tebrikata ancak bugün teşekkürlerimi arz etmek fırsatına nail oluyorum. Aynı zamanda bugün aciz şahsıma vermek lüt-funda bulunduğunuz ünvan ve rütbeden dolayı dahi özel surette minnet ve şükranımı arz ederim (Estağfirullah sözleri ve şiddetli alkışlar). Kazanılmış olan bu muvaffakiyet, değerli heyetinizin iradesiyle kuvvet bulan ordunuzun iradesi, düşman ordusunun iradesini yok etmesi suretiyle tecelli etmiştir. Bu sebeple iltifatınızın gerçek muhatabı yine ordunuzdur. Bunun için ordu namına da, kendi adıma arz ettiğim teşekkürleri, ilaveten tekrar etmeyi bir vazife bilirim.”

Mustafa Kemal Paşa, şiddetli alkışlar arasında kürsüden inmiştir.

REİS PAŞA'NIN KONUŞMASI

Büyük reisimiz Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin yapmış bulundukları tarihi konuşmanın aslı ile birlikte Fransızca olarak basılması ve yayınlanması Büyük Millet Meclisi'nce daha sonra uygun görülmüştür.

BULGARLARLA ARNAVUTLAR ARASINDA

ANKARA-26 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafı): Yunanistan'ın Bulgar ve Arnavut hudutlarındaki son durumu üzerine Bulgar basını birçok makaleler neşrederek, Arnavutlarla anlaşma lüzumunu ileri sürmekte ve hükûmetin derhâl bir ittifak anlaşması yaparak Yunanlılara karşı Arnavutlarla birlikte hareket edilmesini tavsiye etmektedirler.

ANKARA-26 Eylül (Özel muhabirimizin telgrafı): Bulgaristan ile Yugoslavya arasında bir ittifak için müzakereler başladığına dair Romen basınının neşriyatında haberler bulunmaktadır.

YUNAN TEBLİĞİNDE

Hani Sakarya'ya kuvvetlice yerleşmişlerdi?

Bir İngiliz Binbaşısı” Az daha Papulas esir oluyordu” diyor.

Deyli Telgraf'ın muhabiri ne diyor?

-Yunan yaralıları çoğalıyor.

ANKARA-26 Eylül (A.A.): Taarruzunun kırılmasını müteakip ordusunun kuvvetli surette Sakarya'nın doğusuna yerleştiğini, Sakarya'dan öteye atıldıktan sonra Sakarya batısında yerleşmiş olduğunu resmî tebliğleriyle ilan eden Papulas, 21 Eylül tarihli tebliğiyle ordusunun Eskişehir'in doğusundaki mevziine yerleşmeye başladığını ilan ediyor. Bu şekilde Yunan tebliğlerinin asılsızlığını bizzat General Papulas ortaya koymaktadır.

BİR İNGİLİZ BİNBAŞISININ BEYANATI

ANKARA:26 Eylül (A.A.): Son Yunan taarruzunda Yunan karargahıyla beraber harekâta iştirak eden ve sonra İstanbul'a dönen bir İngiliz binbaşı, süvarilerimizi pek fazla övüyor. Bu zat ordu gerisinde karargahla hareket ederken birden bire, süvarilerimizden oluşan bir akıncı müfrezesi tarafından baskına uğrayarak yakayı güç hal ile kurtarmış olduğunu, Papulas'la beraber bütün kurmayların esaretine ramak kaldığını söylemektedir.

NEREYE KADAR ÇEKİLECEKLERMİŞ?

ANKARA-26 Eylül (A.A.): Deyli Telgraf gazetesinin cephe muhabiri, Yunan kurmay heyetinin çekilmenin Eskişehir'e kadar süreceği fikrinde olduğunu gazetesine bildiriyor.

ANKARA-26 Eylül (A.A.): 430 subay ve askerden oluşan bir yaralı kafilesinin daha İzmir'den Pire'ye nakledildiği Atina'dan İstanbul'a bildiriliyor.

ARTIK RESMEN İTİRAF ETTİLER Kİ:

Yunanlılar Türk ordusu karşısında galip gelemeyeceklerdi. Yunanistan'da kamuoyu endişe içerisinde.

İtaya'daki elçilerinin sözleri ve Avrupa basını Sekulu'nun dikkat çeken yayını

ANKARA-26 Eylül (Özel muhabirimizin Telgrafı): Son durum Yunan hükûmeti ve Yunan kamuoyunu pek fazla endişeye düşürmüştür. Evvelce çok yüksekten atan Atina'daki hükûmet gazetelerinin şu sıradaki neşriyatı da bilhassa dikkat çekicidir. Hatta bu gazetelerden bir kısmı artık muhalifler sırasına bile geçmiş, hükûmeti şiddetle tenkit etmeye başlamıştır. Yunan gazeteleri umumiyetle artık Anadolu meselesinin, ordularının kuvvetiyle halli imkânı olmadığını, Türk ordusunun iyi donatılmış ve zindeliğini muhafaza etmekte olduğunu

itiraf etmeye başlamışlardır. Bilhassa geçenlerde Roma'daki Yunan elçisi Metaksas'un Şark meselesinin savaşıla halline imkân kalmadığına dair verdiği beyanatı, Avrupa basınında pek fazla mevzu edilmiş ve bu sözün resmî ve yetkili bir Yunan ileri gele-ninden söylenmiş olmasının sahip olduğu önem münakaşa edilmiştir. Sekulu gazetesi bunu mevzu ederken diyorki "Yunan elçisi Metaksas'ın bu beyanatı pek fazla dikkat çekicidir. Artık Yunanlılar resmen itirafa mecbur olmuşlardır ki Türk ordusu karşısında galip gelemeyeceklerdir ve Avrupa'nın aracılığına muhtaçtırlar."

Resmî tebliğ son dakikaya kadar gelmemiştir.

25. SAYININ ARKASI

DÂHİLİ HABERLER

Kardeş milletlerin zaferimizi tebrikleri –Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti Başkanı'nın ve Kafkas Siyasi Komiseri'nin Telgrafı–Doğu Milletleri Anadolu'nun zaferlerini bekliyorlar.

KARS:(20 Eylül)–Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti Başkanı Nerimanof ve Kafkas Siyasi Komiseri Orjeni Kiyerze yoldaşlar tarafından Doğu Cephesi kumandanlığına, Sakarya zaferimizi tebrik için aşağıdaki telgrafları göndermişlerdir.

"Telgrafınızı şimdi aldım. Türkiye'nin hayat ve hürriyetini müdafaa eden ordunun kazanmış olduğu parlak muzafferiyetten doğan memnuniyet ve bahtıyarlığını layıkıyla zat-ı alilerine arz için kelime bulmaktan acizim. Kahraman Türk askerinin kazandığı bu galibiyetten dolayı, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne aciz tebriklerimi arz eder ve tebliğini zat-ı alilerinden istirham eylerim.

Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti
Reisi Nerimanof"

**Kafkas Siyasi Komiseri Örjeni Kiyerze
Yoldaş da Şu Telgrafı Göndermiştir.**

"Garp Cephesi'nde harp etmekte olan Türk ordusu ile millete ve zat-ı alilerine, Sakarya Nehri'nde doğu milletlerinin menfur

düşmanı aleyhine olarak kazanılmış olan parlak muzafferiyetten dolayı tebriklerimi arza müsaade buyurmanızı rica eder, Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusunu, insaniyeti tahrip için uğraşanlara karşı vurmuş olduğu bu kahredici darbeden dolayı kutlar ve selamlarım.”

MAHZAR MÜFİD BEY

Bir müddetten beri şehrimizde bulunan Hakkari Mebusu ve Büyük Millet Meclisi Mali İşler ve Dâhiliye Encümenleri Reisi Mazhar Müfid Bey, bir süre önce Başkumandan Mustafa Kemal Paşa hazretlerinden aldığı emir gereği Kayseri, Yozgat ve Kırşehir Havalisi İstiklal Mahkemesi'ne tayin edilmiştir. Bu sabah halen Yozgat'ta bulunan mahkemeye katılmak üzere hareket kararı alan Mazhar Müfid Bey'in, yeni vazifesinde de muvaffakiyetini dileriz.

SULTANİ'NİN İBTİDAİ KISMI

Ankara Sultanisi İbtidai kısmının birkaç güne kadar açılarak öğrenime başlayacağı memnuniyetle haber alınmıştır. Sultani ibtidai kısmının başmuallimliği bu sene değerli muallimlerden Hilmi Bey tarafından ifa edilecektir.

Sultani'nin üçüncü kısmı bilindiği üzere daha evvel açılmış ve halen öğrenime devam etmektedir.

Mekteb-i Sultani (Kayseri) bu günlerde kendi binasına nakledilecektir

İKİ EŞKIYA KURŞUNA DİZİLDİ

Sakarya cephe harbinden firar ederek silahlı olarak teşkil ettikleri çetelerle Araç Kazası civarında dağlarda yol keserek halkın mal ve parasına el koydukları deliller ve vicdani olarak tespit edilen Araçlı Mustafa ile Redevli Osman oğlu Mustafa'nın kasten ve isteyerek yaptıkları bu işlerden dolayı kurşuna dizilmek suretiyle idamlarına, Kastamonu İstiklal Mahkemesi'nce karar verilmiştir.

BİR FİRARİNİN İDAMI

Sinop'un Osmaniye Köyü'nden Topaloğullarından Haluk oğlu Hurşit'in, muhtelif birliklerden altı defa firar ve son defa dört ay süresinde firar edip eşkıyalık yaparak maddi ve manevi kuvvetini çoğalttığından, askerlik görevinden çıkarılıp Sinop'ta asılarak idamına, Kastamonu İstiklal Mahkemesi'nce karar verilmiştir.

PAPULAS NİŞANLARINI DA BIRAKMIŞ

Papulas'ın ele geçen nişanları zafer hatırası olmak üzere saklanmaktadır.

Sivrihisar'daki Yunan kaçıışı, o kadar feci olmuştur ki birçok Yunan kumandanlarının özel eşyası bile ele geçirilmiştir.

Dünkü nüshamızda Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin beyanatı arasında, "Ordu-muzun, Sivrihisar'a girdiği zaman Yunan ordusu başkumandanlığının özel eşyalarına varıncaya kadar birçok şeyler ganimet olarak alındığına" dair olan kısmı elbette dikkat nazarından kaçmamıştır. Hakikaten Yunanlılar Sakarya'dan kaçarken o kadar perişan halde dağılmışlardır ki bu perişanlık başkumandanlarının eşyasını bile bırakacak dereceye varmıştır. Sonradan bu hususta aldığımız tamamlayıcı bilgilere göre Mustafa Kemal Paşa hazretleri, o zaman Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na çekmiş oldukları bir telgrafta bu hususta açıklamada bulunmaktadır. Bu açıklamaya göre, Sivrihisar'da ganimet olarak alınan malzemeden başka, birçok düşman kumandanları ve zabitlerinin eşyası ele geçmiş ve bu arada düşman ordusu başkumandanı Papulas'ın beş adet nişanı bulunmuştur. Bu nişanlar zafer hatırası olmak üzere oradaki kumandanımız tarafından orduya takdim edilmiştir.

VELIAHD DA, KRALIN KARDEŞİ DE...

Papulas kaçarken beraber imişler, zavalılar çamura da batmışlar.

Papulas apoletlerinden başka kamçılarını da alamamış, onlar da yağma edilmiş. Kaçış çok zorlukla yapılabilmiş.

Sakarya bozgunu Yunan tarihinde en mühim ve acı hatıralarla kaydedilecek bir hadisedir. Kral, vaktiyle Bursa'ya giderek başkumandanlarının ve akrabalarının uğradığı akıbetten kurtuldu. Türk kuvvetlerinin ani darbeleri, bütün Yunan kumandanları üzerinde tesirli etkiler bıraktı. Türklerin hareketi önünde Yunanlılar, o kadar şaşkınlığa uğradılar ki Yunan başkumandanının kaçıışı buna en güzel bir misaldir. Ankara'dan alınan bilgilere göre Papulas, otomobiline binemediği gibi Anadolu yiğitleri önünden yarı beline kadar çamura battığı halde kaçabilmiştir. Bunu gözleri ile görenler vardır. Papulas kaçarken beraberinde Kralın kardeşi de, Veliahd da birlikte bu zor vaziyet içerisinde firar edebilmişlerdir. Papulas'ın apoletlerinden başka kamçıları da ele geçmiştir.

BELEDİYE ECZANESİNDE İHTİKAR (KAYSERİ)

İdarehanemize verilen malumata göre depodan on yedi kuruşa alınan kinin ampulleri Belediye Eczanesi'nde elli kuruşa satılmaktadır. Belediye Eczanesi'nin daima diğer kuruluşlardan daha düşük fiyatla satış yapması lazım gelirken, bu suretle asıl bedelinden iki misli fazlaya satmasına, yani hakiki tabirle ihtikar yapmasına nasıl müsaade ediliyor? Acaba belediye bilmiyor mudur ki, kendisinin en mühim ve en mühim olduğu kadar en fazla fayda sağlayacak vazifesi ihtikare mani olmak ve ihtikarda bulunanların cezalandırılmasını sağlamak ve buna destek olmaktır. Ve acaba belediye unutuyor mudur ki diğer yerlerdeki fiyattan -ki kârı da olabilir- üç misli fazla fiyatla satış yaparak ihtikar yapan eczanenin adı "Belediye Eczanesi"dir. Belediye böyle fakir halkın, kendi ismiyle iş gören eczanelerle de mi soyulmasına müsaade edecek? Reis Bey'in önemle dikkatini çekeriz.

TIRTILLARIN ÖLDÜRÜLMESİ İÇİN

Bahçelere, bostanlara musallat olan tırtılların öldürülmesi için geçen sene Ziraat Müdüriyeti tarafından tavsiye olunan tütün suyunun pek iyi tesiri görülmüş ise de, bu ilacı serpmeye yarayan pulvarizatör (püskürteç)

makinesinin Ziraat dairesinde bir taneden başka bulunmaması yüzünden her tarafa tatbik edilemediğini dikkat nazarına alan Liva (vilayet) Encümeni, Ziraat Müdürünün müracaatı üzerine bu makinadan on adedinin siparişini karar altına almıştır.

ERKİLET (NAHİYE) MÜDÜRÜNÜN FAALİYETİ

Erkilet Nahiyesi Müdürü İhsan Bey'e son zamanlarda göstermekte olduğu teşekkürü haiz faaliyetlerini takdiren Tekâlif-i Milliye Komisyonu Başkanlığı'nca kendisine bir takdirname gönderilmiştir. İhsan Bey'i tebrik ve bu faydalı faaliyetini biz de takdir ederiz.

BÜTÜN ANADOLU'DA YARDIM MÜSABAKALARI

-Kahraman askerlerimizin elbiselerini koymak üzere sandık imalatı için, Safranbolu'nun en itibarlı tüccar ve eşrafından Antep-zadelerle Asmaz-zadeler tarafından dört yüz tahta hediye edilmek suretiyle cidden takdir edilecek bir vatani vazife ortaya koymuşlardır.

-Kastamonu'ya gelen yaralı gazilerimize dağıtılmak üzere Araç Kazası memurları ve ahalisi tarafından yedi yüz otuz paket tütün hediye edilmiştir. Kaş Kazası'nda Tekâlif-i

Milliye'ce el konan 311 keçi, 15 kuzu, 64 sığır, 80 okka sade yağın sahipleri tarafından alacakları senetlerinden vazgeçilmek suretiyle yardımseverlik gösterilmiştir. İlgilileri tebrik, bu önemli yardımlarını takdir ederiz.

-Urfa'da Beziki Aşireti ileri gelenlerinden Ali Ağa, beşinci fırka ihtiyaçlarına, ihale suretiyle verilmiş olan bin seksen meci-diyelik buğday ve arpasını tamamen ordu kasasına terk ettiği ve ayrıca orduya dört yüz lira kıymetinde iki at bağışlamak suretiyle yardımseverlik ve fedakârlık etmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

Kastamonu'da Kadınlar Sergisi

Kastamonu'da Kadınları Çalıştırma Cemiyeti daha önce ikinci sene sonu münasebetiyle yapılan işleri sergi halinde teşhir etmiştir.

Ağaoğlu Ahmet Bey

Daha önce Trabzon'a giden muharrir ve mütefekkirlerimizden Ağaoğlu Ahmet Bey, bugünün önemli siyasi meseleleri hakkında Trabzon'da konferanslar vermektedir.

MEMLEKET HAYVAN HASTANESİ

Ankara'da bulunan Millî Müdafaa'ya ait Memleket Hayvan Hastanesi bir müddet önce şehrimize (Kayseri) nakledilmiştir. Bize

verilen malumata göre bu hastane cumadan başka her gün öğleden sonra ahaliye ait hayvanların, her nevi cerrahi ameliyatları ile düzeltilme ve tedavilerini parasız olarak yapacaktır. Şu kadar ki tedavi esnasında lazım gelen aletler sahipleri tarafından temin edilecektir.

İLANAT, HALI TİCARETHANESİ

Vezir Hanı'nda Hasağa-zade Nuri, her nevi büyük ve ipekten mamül Anadolu halıları, Acem seccadeleri, muhtelif cins ve ebatta salonların tefrişine mahsus taban halıları ve kilimlerini ehven fiyatla satmaktadır. Teşrif buyuracak değerli müşterilerin memnun kalacakları ilan olunur.

HANIMLARA MÜJDE

Kadın iskarpinleri ve ipekli fildekoz çorapları ile erkek fanilaları ve çocuk ayakkabılarımız gelmiştir.

Maarif Hanı yanında Cingilli-zade Ömer Efendi mağazasına teşrifleri.

SENET KAYBI

İmalat-ı Harbiye İnşaat Taburu'na eylül ayı içerisinde vermiş olduğum 7544 kilo ekmeğin, cismani olarak 27801 kuruş yirmi paradan ibaret, 25 Eylül 337 tarih ve

12 numaralı ismi geçen taburdan aldığım senedi kazaen kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan, adı geçen senedin hükmü olmadığı ilan olunur.

Ekmek müteahhidi Araboğlu İsmail Ağa

KAYSERİ TEDAVİHANESİ

Doktor Operatör Mahmut Ragıp, Dâhiliye Hastalıkları Cildiye ve Frengi Mühassısı Doktor İsmail İbrahim

Kale önünde Şifa Eczanesi yanında yeniden açtıkları hususi muayenehanede dâhili, harici, göz, kulak, çocuk, ve kadın hastalıklarıyla Frengi, yeni ve eski bel soğukluğu, fennin en son usulleriyle ve müşavere suretiyle teşhis ve tedavi olunur. Bütün cerrahi ameliyatlar yapılır, idrarını tutamayan çocuklar ile iktidarsızlığa düşmüş gençler ve ağrı ve regl hastalıklarına karşı hususi belkemiği şorbataları tatbik edilerek kesin şifaya kavuşturulur.

SATILIK OTUZ ÜÇ HAYVAN

Müdafaay-ı Milliye Memleket Hayvan Hastanesi Müdürlüğünden;

Bir müddet önce Ankara'dan Kayseri'ye gelen ve Müdafaay-ı Milliye Hayvan Hastanesi askerî hizmetlerinde çalıştırılmaya elverişli olmayan otuz üç adet hayvanın,

önümüzdeki cuma günü At Pazarı'nda ihale ile satılacağı ilan olunur.

UN İHTİYACININ TEMİNİ İÇİN

Tekâlif-i Milliye Komisyonu Başkanlığından;

Kayseri ve civarında bulunan birlik ve askerî kurumların un ihtiyacını temin etmek için, buğday, çavdar ve diğer tahıllardan verilecek zahireye mukabil, fabrikada temizlenmiş ve yıkanmış, yabancı cisimlerden temizlenmiş olarak hazırlanıp, Kayseri'de teslim etmek üzere, kararlaştırılan yüzde bir miktar tenzilatla, taleplilere ihale olunacağından, yalnız yüz kilosuna mukabil seksen iki kilo verileceğinin kırk sekiz saat müddetle askıya alındığı ilan olunur.

1 Ekim 1337 Cumartesi 26. Sayı

DÜŞMAN ESKİŞEHİR YAKININDA İKİNCİ BİR HATTA TUTUNMAYA ÇALIŞIYOR- HAREKET LEHİMİZDE DEVAM EDİYOR

Düşman sol cenahta tutunamadığını ve çekilmeye mecbur olduğunu anlayınca sağ cenahta yani Afyonkarahisar mıntıkasında karşı taarruza geçmiş, fakat orada da büyük zayıatla geri atılmıştır. Düşmanın bu defa ikinci bir hatta tutunmaya çalıştığı anlaşılıyor. Allah'ın yardımı ile iyi günlerin arifesindeyiz.

28 Eylül Tarihli Resmî Tebliğ: Alpiköyü güneyinden başlayarak Aziziye-Lütfiye istikametinde devam eden sırtlarda esaslı tahkimata teşebbüs eden düşman, siperlerini tamamlamaya muvaffak olamadan mevzilerini terke mecbur edilmiştir. Afyonkarahisar mıntıkasında çarpışma devam etmektedir. Bu bölgede düşman, köylerimizi mutad olduğu üzere yakmakta ve bu maksat için özel müfrezeler kurmaktadır.

29 Eylül Tarihli Resmî Tebliğ: Düşman ordusunun sol cenahı taarruzlarımızla Eskişehir istikametine itilmiştir. Afyonkarahisar doğusunda karşı taarruza geçen düşman büyük zayıat ile geri atılmıştır.

30 Eylül Tarihli Resmî Tebliğ: Eskişehir yakınında çekildiği ikinci hatta tahkimat yapan düşmanla birliklerimiz arasında lehimize çarpışma devam etmiştir. Afyonkarahisar mıntıkasında topçu ateşi olmuştur. Düşman Çobanlar köyünü yakmıştır.

BÜYÜK ZAFERİMİZ BÜTÜN AVRUPA VE DÜNYAYA YAYILDI

İngiliz ve Fransız gazetelerinin önemli neşriyatı – Morning Post, İzmir'in Türkiye'ye iadesi için Mustafa Kemal Paşa'nın iddiası gerçektir diyor.

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- Bütün Avrupa basını Yunanlıların Sakarya'da mağlup olduklarına tamimiyle kani olmuş ve Yunanlıların propagandaları tesirsiz kalmıştır. İngiliz gazeteleri Yunanlıların artık silahla davalarını kabul ettirebilmelerine imkân kalmadığını yazmakta ve İngiltere hükûmetine açık bir politika takip etmesini tavsiye etmektedir.

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- Deyli Ekspres gazetesi Yunanlıların Ankara'yı işgale muvaffak olamamalarından bahisle diyor ki "Türkler sayı ve teçhizatça her hususta yüksek bir düşman karşısında bulunuyorlardı. Türk

muzafferiyetti, kahramanlık ve hakiki yiğitlik ve mükemmel kumanda sayesinde kazanılmıştır.” Yine İngiliz basınından Morning Post, “Büyük Britanya, İslam aleminin hissiyatını dikkate almalıdır. İzmir’in Türkiye’ye iadesi için Mustafa Kemal Paşa’nın ortaya koyduğu iddia gerçektir.” diyor.

ANKARA: 28 Eylül (A.A)– Paris basını, Sakarya’nın beri tarafında cereyan eden muharebenin, Yunan ordusu için gerek asker ve gerek harp levazımatı hususunda pek ağır zayıyata mal olduğunu açıklamaktadır.

Tan gazetesi, muhاریplerin çarpışmaları durdurmak için anlaşımadıkları takdirde Sakarya’daki gibi büyük muharebelerin ancak kıştan sonra başlayabileceğini yazıyor.

ANAKARA: 28 Eylül (A.A)– Enteransijan gazetesi Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin beyannamesini yayınlayarak Türklerin Yunan ordusuna karşı hakiki bir zafer kazanmış olduğunu yazmaktadır.

ZATEN KRALIN VARLIĞI FAYDASIZ...

ANKARA: 28 Eylül (A.A)– İstanbul’da yayınlanan Rumca Batiris gazetesinin Atina’dan 23 tarihiyle aldığı telgrafa göre Konsantin yirmi gün sonra Atina’ya dönecekmiş. Yunan basını Kralın döneceğini yazdıkları sırada Yunan ordusu asıl mevzilerine çeki-

leceğinden kralın Anadolu’da varlığının faydasız olduğunu ilave ediyorlar.

YUNANİSTAN’DA MALİ BUHRAN ŞİDDETLENDİ

ANKARA: 26 Eylül (A.A)– Yunanistan’da mali baskı şiddetlenmiştir. Bakanlar uzun toplantılar yaparak dışarıda borç alma imkânı aramaktadırlar. Londra’daki Yunan elçisine bu hususta uzun bir telgraf çekildiği Atina’dan bildiriliyor.

YELKENLER SUYA İNDİ - YUNANLILAR MÜDAHALE İÇİN CEMİYET-İ AKVAM’A MÜRACAAT ETMİŞLER- KRAL ATİNA’YA DÖNÜYOR

Yunanlılar hemen ve mutlaka araya girilmesini istiyor – Gunaris’in mevkii pek ziyade sarsılmıştır.

ANKARA: 28 Eylül (Özel Muhabirimizin Telgrafı)– Anadolu meselesinin barışla düzeltilmesi için siyasi faaliyetlerine pek fazla yoğunluk vermişlerdir. Gunaris kabinesi Londra’daki Yunan elçisine aracılık yapmaları için İngiltere’nin Cemiyeti Akvam’da (Birleşmiş Milletler) teşebbüslerde bulunmasını temin etmesini bildirmişlerdir. Verilen belgeli malumata göre Yunan elçisi bu teşebbüsü yapmıştır. Netice hakkında

henüz bilgi gelmemiştir. Gunaris kabinesinin aracılık yapılması suretiyle barışa kapı açmak hususunda göstermekte olduğu faaliyeti, ordunun terhisi ve Anadolu macerasından vazgeçmesi için Yunan kamuoyunda galeyana sebebiyet vermektir. Aynı zamanda mali vaziyetin uygun olmayan bir durumda olması Gunaris kabinesini pek fazla düşündürmektedir. Kabinenin durumu pek fazla sarsılmıştır.

ARACILIK MESELESİ ETRAFINDA

Taymıs (Times) Bir Başmakale-sinde Diyor ki...

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- Atina'dan İzmir'e Bildiriliyor: Taymıs gazetesi Küçük Asya (Anadolu) hakkında yazdığı bir başmakalede diyor ki: "Artık harp edenlerin silahları bırakarak faaliyet alanını diplomasiye terk etmeleri zamanı gelmiştir."

ELÇİLER KONFERANSI TETKİK EDEBİLECEK Mİ?

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- Türk ve Yunan anlaşmazlığından bahseden Fransız basını ekimde toplanacak olan Elçiler Konferansının bu anlaşmazlığı ele alıp almayacağı konusunun şimdiden tahmin edilemeyeceğini yazıyorlar.

İKDAM'IN ÖNEMLİ İSTİHBARATI

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- İkdam gazetesinin (İstanbul) istihbaratına göre Yunanlılar hemen ve mutlaka bir aracılık istemekte ve Cemiyet-i Akvam'ın müdahalesini ümit etmektedirler.

ANKARA-28 Eylül (A.A): Paris'te yayımlanan Deba gazetesi diyor ki: "Yunan hükûmeti Türk-Yunan anlaşmazlığına müdahalesini sağlamak için Cemiyet-i Akvam'a Lord Robru vasıtasıyla müracaat etmiştir. Bu haber İngiliz resmî mahfillerinde hayreti mucip olmuştur. Yalnız Türkiye Cemiyet-i Akvam'a dâhil olmadığı için bu aracılık mümkün olsa bile zorlukla karşılaşılabileceği takdir olunmaktadır. Kral Konstantin şimdi Sevr Antlaşması'nın tekrar tetkikinden doğacak vaziyeti kabule mecburdur."

GUNARİS KABİNESİNDE SARSINTILAR

Yunan Etiliniki gazetesinin İstihbaratı

Atina'da çıkan Etiliniki gazetesi Yunan kabinesinde değişiklik olmak üzere olduğunu ve Gunaris'in istifa etmek üzere Kralın Atina'ya dönüşünü beklediğini beyan ile diyor ki "Çeşitli rivayetler varsa da yeni kabinenin Harbiye Nazırı Teotakis tarafından teşkil edileceği daha çok ihtimal dâhilindedir."

GUNARİS İSTİFADA ISRARLI OLACAK

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- Rumca Etnos gazetesi şu haberi veriyor: “Yunan ordusunun uğradığı başarısızlıktan, büyük zayıttan ve hükûmetin süratle terhisi vadettiği halde yeni sınıfları silah altına davete hazırlamasından dolayı Yunanistan’ın her tarafında hiddet ve infial artmıştır. Bu galeyana karşısında Guna-ris kabinesi istifada ısrarlı olacak, İstiryadis yakında yeni bir kabine teşkil edecektir.”

KONSTANTİN’İN DÖNÜŞ MESELESİ

Londra Gazetelerinin Fikri

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- Londra gazeteleri Konstantin’in Atina’ya dönüşünün Şark meselesinin hallini gerçekleştirme hususunda siyasi teşebbüslerin yoğunlaştığı bir zamana tesadüf ettiğini yazıyor.

AVEROF’LA GİDECEKMiŞ

ANKARA: 26 Eylül (A.A)- Atina’da 22 Eylül tarihiyle Pataris gazetesi yazıyor: “Kral Konstantin Harbiye Nazırı ile Mudanya’dan Averof Zırhlısına binerek Atina’ya dönecektir.”

T.H.R.’DE DOĞRULUYOR

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- Türkiye Havas Royter Ajansı Kral Konstantin’in yakında Atina’ya döneceğini doğruluyor.

KARS KONFERANSI AÇILDI

**Kars Konferansında Murahhas Heyetimiz Başkanı
Ve Doğu Ordularımız Kumandanı Kazım Karabekir
Paşa hazretleri**

Rusya, Ermenistan, Gürcistan ve Azerbaycan murahhasları 26 Eylül’de Kars’a gelmişlerdir. Konferans o akşam açılmıştır.

Konferans özel merasimle açılmış, dostluk ve muhabbet hisleriyle dolu konuşmalar yapılmış ve o gece şenlikler düzenlenmiştir.

KARS: 27 Eylül (A.A)– Kars Konferansına iştirak edecek Sovyet Rusya, Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan murahhas heyetleri 26 Eylül öğleden evvel saat on bir buçukta Tiflis'ten Kars'a gelmişlerdir. Sovyetlerle Türkiye arasında var olan dostluğa ve samimiyete layık merasimle karşılandılar. Misafirler, askerler, mülkiye memurları ve ahali tarafından hararetle selamlanmıştır. Ziyaret ve istirahatlerini müteakip aynı gün öğleden sonra yedi buçukta Kars Konferansı hususi merasim ile açıldı. Türkiye, Rusya, Ermenistan murahhasları başkanları tarafından dostluk ve cemiyet meseleleriyle dolu konuşmalar yapıldı. Rus ve Kafkas heyetleri şerefine gece şenlikler düzenlendi.

26. SAYININ ARKA YÜZÜ

DARÜLEYTAM MESELESİ

Talas'ta bulunan Darüleytamın (Yetimler Yurdu) ıslahına teşebbüs edildiğini ve hatta bu teşebbüsler cümlesinden olmak üzere heyet idaresinin değiştirildiğini haber aldım. Aynı zamanda Darüleytamın mevcut kadrosu da genişletilmiş olarak beş yüz yetim çocuk alınacakmış.

Birinci Dünya Harbi içinde ve ondan sonra Darüleytam meselesi her memlekette olduğu gibi bizim memlekette de mühim bir mesele oldu. İstanbul'da, vilayetlerde birçok Darüleytamlar vücuda getirildi, bunlardan bir kısmı muvaffak oldu fakat çoğunluğu faydalı olamadı.

Bir defa Darüleytamları yedirmek, içirmek, yatırmak kurumu olarak kabul etmek doğru değildir. Bu işin kurumu Darüleytam değil imarettir. Atalarımız fakir çocukları imaretlerde giydirirler, yedirirler ve hatta ellerine birkaç kuruş para da verirlerdi.

Halbuki Darüleytam denilince orada yetimleri yedirmek, içirmek yatırmaktan başka bir de eğitmek, yetiştirmek bahis konusudur. İşte asıl mühim mesele budur. Yetimleri nasıl ve niye yetiştireceğiz?

Beş yüz kişilik Darüleytam düşünülünce zihnimde derhâl büyük bir çocuk kışlası geliyor. Bu ana baba himayesinden mahrum çocukları bir kışla içinde yaşatmak, yetiştirmek mümkün müdür? Bu tarzda belki bir Yeniçeri Ocağı yapabiliriz fakat modern bir milletin istediği şekilde adamlar yetiştirmek için Darüleytamları çocuk kışlası halinde düşünmeyerek, onları birer aile ocağı haline sokmak lazımdır.

Nitekim İstanbul Darüleytamları ancak Darüleytam idaresinde bu inkılabı yaptıktan sonraki çocukları kurtardı. Onları birer ana baba çocuğu haline koydu. İnsanlığın en büyük hassaları olan şefkatle, kardeşlikle, hamiyetle doldurdu.

Darüleytam idaresini üslenenler de bilirler ki bir ana, bir baba çok defa beşten fazla çocuğunu geçindirmekten acizdir. Hele bu çocuklar birbirlerine yakın yaşlarda bulunuyorlarsa o zaman idare çok daha zor olur. Ailede çocuk, tabiatıyla ananın, babanın salahiyetine daha itaatkardırlar. Bu durum düşünülünce Darüleytamlarda yapılması gereken inkılap derhâl kendiliğinden ortaya çıkar. Darüleytamlar mutlaka aile ocağı haline sokulmalı, aile sahibi bir öğretmen yanına, otuzu geçmemek şartıyla çocuk verilmeli, bu öğretmenin emrinde kafi miktarda kadın hizmetçi bulundurulmalıdır. Ancak bu suretledir ki çocuklar cemiyete

faydalı birer unsur olarak yetiştirilebilirler yoksa meydana getirilecek küçük bekarlar ocağında ne adam akıllı bir dini eğitim ne içtimai eğitim verilebilir ne de çocuklar istenildiği gibi sıhhatli bir halde öğretimde yetiştirilebilir.

İstanbul'da beş yüz, hatta beş bin kişilik Darüleytamlar vardı. Fakat onlar da kışla tarzında idare edildiği için çocukları ne bittten, ne uyuzdan kurtarmak mümkün olmadı.

Bizde kötü bir adet vardır, o da kendi çocuğumuz için düşündüğümüzü, mektepteki çocuklar için düşünmeyiz. Halbuki ikisi de çocuktur. İkisinin de ihtiyaçları vardır. Ben hareket noktası olarak kendi çocuğumu, kendi çocuklarımı dikkate alırım, onların hayat şartları neden ayrı olmalıdır? Evdeki çocuğumuz ana terbiyesine şiddetle lüzum duyarken, neden Darüleytamlara bir ana baba ocağı ruhu sokmayı düşünmeyelim.

Çocuk için bu en önemli ihtiyacın önüne geçmek, onun hayat anlayışını değiştirmek olur. Bekarlığı evliliğe tercih edenlerin çoğunda mekteplerimizin "Bekarlık" taşıyan ruhunun eserlerini seziyorum. Cemiyetin bu tarzdaki mektepler yüzünden kaybettiklerini siz hesap ediniz.

Nafi Atıf

ALMANYA'DA YUKARI SİLEZYA'YA HAREKET HAZIRLIKLARI

Hinderburg gönüllüleri her gün takviye birlikleri alıyor - Umumi galeyan fazladır - Özel muhabirimizin ve Ajansın telgrafları.

ANKARA: 28 Eylül (Özel Muhabirimizin Telgrafı)- Yukarı Silezya meselesinin halen neticelenmemiş olması ve Cemiyet-i Akvam'da sürmekte bulunan müzakerelerin Almanya'dan ziyade Lehistan (Polonya) lehine bir şekil almakta olduğu haberleri, Almanya'da fevkalade galeyan

**Büyük Bir Gönüllü
Ordusu Teşkil Etmekte
Bulunan Meşhur Alman
Kumandanı Feld Mareşal
Fon Hindenburg**

husule getirmiştir. Bilhassa Bavyera'da millî heyecan pek fazladır. En küçük kasabalara varıncaya kadar bütün şehirlerde yapılmakta olan büyük mitinglerde, bütün eli silah tutanlar gönüllü yazılmakta ve Feld Mareşal Hindenburg kumandası altında teşekkül eden gönüllü ordu-suna katılmaktadır.

Milliyetçi gazeteler her gün makaleler ve heyecanlı neşriyatla halkın galeyanını bir kat daha tahrik etmektedirler. Yakında kuvvetli bir ordu halinde teşekkül edecek Alman gönüllülerinin Silezya'ya karşı şiddetli bir

hareket yapacaklarını Avrupa basını haber vermektedir.

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- Almanlar yukarı Silezya'da şiddetli bir hareket yapmak için hazırlıklarda bulunuyorlar. Gönüllü kaydına devam edilmekte Hinderburg gönüllülerine her gün takviye birlikleri katılmaktadır.

İNGİLİZ- AFGAN SULH MÜZAKERELERİ

**Deyli Telegraf gazetesinin Bu
Konudaki Neşriyatı**

ANKARA: 27 Eylül (A.A)- Londra'da yayınlanan Deyli Telegraf gazetesi İngiliz- Afgan müzakereleri hakkında diyor ki: "Müzakereler henüz kesintiye uğramadı. Afganistan ile kararlaştırılmakta olan sulh şartları haftaya başka bir şekle giriyor. Müzakerelerin cereyan tarzı üzerinde en fazla tesir yapan harici rekabettir. Afganistan'daki tarikatçılar büyük bir faaliyetle çalışmakta devam ediyorlar. Bunlar aynı zamanda halkın dini ve hissi eğilimlerinden azami istifadeler temin ederek kuvvetli akımlar meydana getiriyorlar. Şu zamanda Türk-Yunan harbi ile yakından alakadar olan bu hareket ve akımlar Afgan kamuoyu üzerinde, İngiliz-Afgan münasebetleri konusunda büyük bir tesir ortaya koymaktadır. Türk-Yunan anlaşmazlığı İslami hisleri sarsmayacak şekilde olsaydı,

bir İngiliz-Afgan uzlaşmasına doğru pek büyük bir adım atılmış olurdu. Afganistan'da Türk ve Bolşeviklerin yaptığı propaganda halen çok faalidir. Sovyet hükûmetinin en kabiliyetli özel memurları İngiliz-Afgan müzakerelerini kesintiye uğratmak için her türlü vasıtaları kullanmaktadır.”

İSTANBUL RUMLARININ MECBURİ YARDIMI

ANKARA: 28 Eylül (A.A)- İstanbul Rum ileri gelenleri Patrikhanede olağanüstü toplantı yaparak Yunan ordusu için bütün Rumların mecburi yardıma tabi tutulmalarına karar vermişlerdir. Gücü nispetinde yardım vermeyen Rumlar için siyah listeler düzenlenmiştir.

DÂHİLİ HABERLER

NUREDDİN PAŞA HAZRETLERİNİN TEŞEKKÜRLERİ

Merkez ordusu komutanı Nureddin Paşa hazretleri, Büyük Sakarya Zaferinde büyük katkısı bulunan, Merkez ordusu bölgesindeki memur ve halkın yaptıkları kıymetli hizmetlere aşağıdaki teşekkürünü bildirmiştir:

“İnayet-i Hak ile düşman ordusunun mağlup ve çekilmeye mecbur ve Sakarya Meydan Muharebesinde zafer kazanılma-

sında, Merkez ordusu bölgesinde süratle teşkil edilen ve tam zamanında muharebe sahasına yetiştirilen birliklerin büyük katkısı olduğuna dair Genel Kurmay Başkanlığından telgraf alınmıştır. Bu vesile ile ordumuz bölgesinde bulunan bütün memur ve büyük ulema, ümera ve subay arkadaşlarıma yaptıkları kıymetli dini ve vatani hizmetlerinden dolayı ve bütün muhterem ahaliye de gösterdikleri iman, hamiyet fedakârlıklarından dolayı teşekkürlerimi bildirir ve meşru davamızın başarıyla sonuçlanmasını Lütuf-ı Subhaniye'den dilerim.”

SANCAK-I ŞERİF TESLİMİ

Şehrimizde (Konya) meydana geliş şeklini geçen nüshamızda bildirdiğimiz Gülnar'da Şeyh Ali Semarkandi hazretlerinin mübarek kabirlerinde bulunan ve bundan dört asır evvel Yunan topraklarında kazandığımız muzafferiyetin şahit ve timsali olan Sancak-ı şerif, bizzat muhterem Mevki Kumandanı Bey ve bir askerî müfreze refakatiyle ve özel bir merasimle Hükûmet Dairesi'ne getirilmiş ve orada garp cephesine harekete gecen Galip Paşa gönüllü alayının süvari kısmı, selam ve ihtimam duruşlarında bulunarak hükûmete karşı birçok sadık hizmetlerde bulunan Konyalı Hamza Efendi-zade Ali Efendiye teslim töreni yapılmıştır.

Konya Babalık

FRANSIZ ESİRLER ADANA'DA

Şehrimiz civarındaki garnizonlarda bulunup geçenlerde gitmelerine müsaade edilen Fransız esirlerden Binbaşı Menil ile diğer esirlerin Adana'ya geldikleri haber alınmıştır.

İSTİKLAL MAHKEMESİ

Halen Yozgat'ta faaliyetine başlamış olan Kayseri, Yozgat ve Kırşehir havalisi İstiklal mahkemesinin muhterem heyetinin yakında şehrimize geleceği haber alınmıştır.

VASIF BEY

Maarif Vekaleti Özel Kalem Müdürü Vasıf Bey evvelki akşam şehrimize gelmiştir. Kendisi birkaç gün sonra tekrar Ankara'ya dönecektir.

ELGEZİRE HAVALİSİNDE HALKIN YARDIMI

- Siverek eşrafından Odabaşı-zade Mahmut Efendi orduya iki yüz otuz kilo sadeyağ bağışlamak suretiyle hamiyetini göstermiş ve fedakârlıkta bulunmuştur.

- Nusaybin Kaymakamı Kadri Bey hastaneler için on beş kat iç çamaşır ve Memurlar Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti de askerî birlikler için yirmi dört adet keçe hediye etmişlerdir.

- Diyarbakır'da Kurban Bayramında kesilen kurban derilerinden yüz otuz iki adedi Belediye Başkanlığı vasıtasıyla cephe sanayi takımlarına teslim edilmiştir.

MÜDAFAA-İ HUKUK CEMİYETİNE TEŞEKKÜR

Kayseri Hastanesi Baştabipliğinden: "Kayseri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti namına Cemiyetin Reisi Faik ve azadan İbrahim Safa Beyefendiler hastanemize teşrifle yaralı subaylar ve erlere sigara dağıtarak hatırlarını almış olmaları sebebiyle açıkça teşekkürlerimizi arz ederiz."

1297 - 1316 DOĞUMLULARA

Kayseri Asker Alma Şubesi Başkanlığından: Eskişehir ve havalisinden muhacir olarak gelmiş olanlar içerisinde emsali silahaltında olan 1297-1316 doğumluların şubeye müracaatla isimlerini kaydettirmeleri lüzumu ilan olunur.

İZİN VERİLMESİ

Bilemedik'te inşaat şirketinde müstahdem olup Avusturya ve Alman uyruklu memurlardan arzu edenlerin Adana yoluyla memleketlerine dönmelerine izin verilmiştir.

ADANA'DA YİYECEK VE MESKEN SIKINTISI

“Yeni Adana” basın arkadaşımızın verdiği malumata göre Adana’da ekmeğin kilosu yirmi beş, etin kilosu yüz, yağ iki yüz, domates yirmi beş kuruşa satıldığı gibi yakıt fiyatları da son derece yükselmiştir. Mesela bir merkep yükü odun iki liraya kadar satılıyor-muş. Evlerin aylık kirası ortalama olarak on sekiz liraya kadar fırlamıştır. Buna mukabil alışveriş kesinlikle durgundur.

KARS'TA HAYIRLI BİR MÜSAMERE

KARS: 26 Eylül (A.A)- Batı cephesinde şehit olan kardeşlerimizin terk ettikleri ailelerine yardım olmak üzere Kars Müdafaa-i Hukuk Merkezi Heyeti tarafından tertip edilmiş müsamere esnasında Sakarya Zaferi’ni müjdeleyen 14 Eylül 1337 tarihli Resmî tebliği gösteren bir tablo açık artır-maya sunularak seyircilerin iştirakiyle bin lira toplanmıştır.

TRAKYA'DAKİ ZAVALLI KARDEŞLERİMİZ

ANKARA: 28 Eylül (A.A) – Trakya’da Müslüman gençlerin Yunanlılar tarafından zorla silah altına alındığını ve cepheye gönderilmeyerek Yunan mülkî idareleri emrinde ve ağır hizmetlerde çalıştırıldıkları İstanbul’dan bildirilmiştir.

İSTANBUL'DA İNGİLİZ BASKISI ARTIYOR

ANKARA: 28 Eylül (A.A) – Son zaman-larda İstanbul’da İngiliz baskısı artmıştır. Kahvehaneler ve buna benzer yerler sık sık İngiliz polisleri tarafından basılarak silah aranmaktadır. Her gün kara ve deniz İngiliz askerleri Beyoğlu’nda, Dolmabahçe önünde bando ile talim ve nümayışlar yapmaktadırlar.

KÜÇÜK HABERLER

Suya Atlayarak İntihar- Bor kasabasının Saray Mahallesi’nden kırk beş yaşlarında, Hacı Mahmut Efendi oğlu Halil, eylülün beşinci günü kasabaya yakın su bendine kendini atmak suretiyle intihar etmiştir. Kendisinde küçüklükten beri sara has-talığı varmış.

Bir Hayır Cemiyeti- Konya’da gayri siyasi bir hayır cemiyeti teşkili için mahalli aydınlar tarafından belediyede bir toplantı yapılmıştır. Yönetmelik hazırlanmaktadır.

Konya’da Büyük Bir Tabakhane- Kon-ya’da daha önce Almanya’da uzun müddet tabakçılık tahsil eden bir Türk gencinin nezareti altında Köprübaşı Karakolu civa-rında, Askerî idari tarafından büyük bir tabakhane açılmıştır.

Bağış- Konya'nın Dibek nahiyesi
ahalisi Süvari Gönüllü Alayı için on at
bağışlamışlardır.

(senet kaybı ilanı tekrar)

2 Ekim 1337 Pazar 27. Sayı

GAZİLERİMİZİN ÖDÜLLENDİRİLMESİ

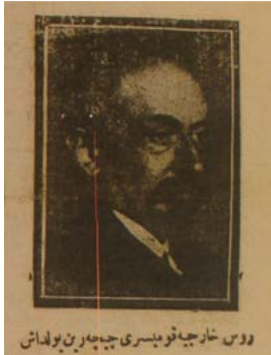
**Ateş Altında Hizmet Gören
Kahramanlarımız - Büyük Millet
Meclisinin Kararı**

ANKARA: 30 Eylül (A.A)- Büyük Millet Meclislisinin dünkü toplantısında Sakarya Muharebelerinde ateş altında olağanüstü hizmetleri tespit edilmiş olan Genel Kurmay Başkanı Fevzi Paşa ve Batı Cephesi Kumandanı İsmet Paşa'yla Batı cephesinde yapılan muharebeler esnasında ateş altında fedakârlık göstermiş olan yüz yirmi dokuz kişinin Büyük Millet Meclisi takdirnamesiyle ve iki yüz otuz dört kişinin İstiklal Madalyası ile taltiflerine karar verilmiştir.

RUSYA'NIN ZAHERİMİZİ TEBRİKİ

**Yoldaş
Çiçerin'in Tebrik
Telgrafnamesi**

**ANKARA: 30 Eylül
(A.A)-** Rus Şuralar Cumhuriyeti Hari-
ciye İşleri Komiseri
Yoldaş Çiçerin Ankara
Rus Elçiliğine telgraf
göndererek ordumu-

**Rus Hariciye Komiseri
Çiçerin Yoldaş**

zun Sakarya'da kazanmış olduğu zaferi
tebrik etmiştir:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti’ne

Türk muzafferiyeti münasebetiyle içten
tebrikatımızı, Türk Milletinin emperyalizme
karşı olan mücadelesinde devamlı muvaf-
fakiyeti hususundaki temennimizi tebliğ
etmeniz rica olunur.”

Çiçerin

MÜCAHİT PRENS ŞAMİL VE HÜSREV BEYLER

Mücahitlerden Prens Şamil ve eski
Azerbaycan mebuslarından Hüsrev Beyler
Erzurum yoluyla Trabzon'a gelmişlerdir.

BANDO SUBAYLARININ TERFİİ

Orduda bulunan bando subaylarının ve
usta sınıflarının terfileri için Millî Müdafaa
Vekaletine yapılan müracaatla verimli bazı
neticeler alınmıştır. Bu cümleden olmak
üzere Zat İşleri Başkanlığı'ndan daha önce
alınmış olan bir telgrafa göre bu subay-
ların terfii için meşhur musikişinas Yekta
Bey'in (Rauf Yekta Bey) Başkanlığı altında

bir komisyon kurularak subayların imtihan edileceği bildirilmiştir. Bu suretle Yekta Bey'in başkanlığında kurulacak bir imtihan heyeti huzurunda subayların imtihanları yapılacak ve terfiye layık olanlar terfi ettirilecektir.

Musikide pek büyük bir ihtisas sahibi olan ve memlekette varlığıyla iftihar edilen Yekta Bey gibi seçkin ve mahir bir sanatkardan istifade etmek hususunda Millî Müdafaa Vekaleti'nin aldığı bu kararı takdir ederiz.

AFYONKARAHİSAR KURTARILMANIN AREFESİNDE

**Geceli Gündüzlü Yağmurlara Rağmen
Düşmanı Şehrin Kenarına Attık**

1 Ekim Tarihli Resmî Tebliğ: Geceli gündüzlü devam eden yağmurlara rağmen birliklerimiz Afyonkarahisar bölgesinde Sülmanlı-Kara Aslan hattından düşman şehrin kenarına kadar atıldı ve takip edildi.

YUNANLILARIN ARACILIK İSTEDİKLERİ GERÇEKLEŞİYOR

İstanbul hükûmetinin Paris temsilcisi Nabi Bey'in beyanatı:

"İzmir ve Edirne'nin Türkiye'ye iadesi ve siyasi ve iktisadi istiklalimizin temini lazımdır."

ANKARA: 30 Eylül (A.A)- İstanbul

**İstanbul Hükûme-
tinin Paris Temsil-
cisi Nabi Bey**

hükûmetinin Paris temsilcisi Nabi Bey Eklisior gazetesine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur: "Konstantin'in Cemiyet-i Akvam'ın müdahalesini istediği her tarafta kabul ediliyor. Mustafa Kemal Paşa'nın Cemiyet-i Akvam'ın hakemliğini kabul edip etmeyeceğini bilemem. Şu kadar ki barış için esas şart, İzmir ve Edirne'nin Türkiye'ye

iadesi, siyasi ve iktisadi istiklalimizin sağlanmasıdır."

ATINA'DA ATEŞLİ FAALİYET: YUNAN HEYETİ AVRUPA'YA GİDİYOR

ANKARA: 30 Eylül (A.A)- Yunanlılar çekildikleri yerleri yakıp yıkmakta devam ediyorlar. Atina'dan İzmir'e bildirildiğine göre Türk-Yunan anlaşmazlığının barış içinde düzeltilmesi için Atina'da ateşli bir faaliyet hüküm sürmektedir. Resmî çevrelerin tekrar tekrar yalanlamasına rağmen bir Yunan heyetinin Avrupa'ya gideceği ve Başvekil Gunaris'le İngiliz Elçisi Garanobil'in diğer elçilerle yaptığı mülakat ve müza-

kerelerin hep barış maksadına dayandığı bildirilmektedir.

KARDEŞ AZERBAJCAN'IN TEMSİLCİSİ GELDİ

Azerbaycan Temsilcisi İbrahim Ebilof Beyefendi Anadolu'ya Ayak Bastı

Hariciye Vekilimize kardeş millet temsilcisinin gönderdiği telgrafa Hariciye Vekilimizin cevabı:

ANKARA: 30 Eylül (A.A)- Azerbaycan Sosyalist Şuralar Cumhuriyeti Temsilcisi İbrahim Ebilof Bey ile Hariciye Vekilimiz Yusuf Kemal Bey arasında telgraflar teati edilmiştir:

“Hariciye Vekili Muharrem Yusuf Kemal Beyefendiye,

Mazlum doğunun her türlü acısıyla elemelenen bir diyar olan Azerbaycan'ın temsilcisi sıfatıyla bu an önemli bir yürüyüşle mukaddes Anadolu toprağına ayak basmak şerefine nail olmaktan dolayı kendimi pek mesut ve bahtiyar sayar ve Azerbaycan halkının öz kardeşleri olan Anadolu'nun kahraman ve azimli Türklerine selamlarımı takdim ile iftihar ederim.”

Azerbaycan Ankara Temsilcisi İbrahim Abilof

“Azerbaycan Sosyalist Şuralar Cumhuriyeti Ankara Temsilcisi İbrahim Abilof Beyefendi'ye:

Derin ve samimi kardeşlik hisleriyle bağlı olduğunuz Azerbaycan Türk halkının muhterem temsilcisinin kurtuluş ve istiklalimiz için giriştiğimiz muhteşem ve şanlı mücadelenin mesut bir anında topraklarımıza ayak basmasını, kurtuluş yolunda hayırlı bir hal olarak kabul eder ve bilmukabele Anadolu Türkleri namına kardeş Azerbaycan Türklerine ve yüksek şahıslarına selam ederim efendim.”

Hariciye Vekili Yusuf Kemal

MACARLAR VE AVUSTURYALILAR ARASINDA ÇARPIŞMALAR

Macaristan'ın Doğusundaki Arazinin Avusturya'ya Terki Esnasındaki Kanlı Çarpışmalar

Batı Macaristan'daki karışıklığın, eski Kral Şarl'ı yeniden Macaristan'a getirmek arzularıyla alakadar olduğu söyleniyor.

Macaristan'ın batısında şimdiye kadar Macar işgali altında kalmış olan bazı arazinin Terbiyanun Anlaşması gereğince Avusturya'ya terki gerektiğinden Müttefik Devletler bu hususta Macar hükûmetine yedi günlük bir ültimatombibliğ etmişlerdi. Arazinin

tahliyesi esnasında Macarlarla Avusturyalılar arasında muharebe sahnelerini arattırarak kanlı arbedeler meydana gelmiş ve mesele genişlemeye yüz tutmuştur. Viyana'dan bu hususta Morning Post gazetesine verilen malumatı aşağıya alıyoruz:

Kirişalag yakınında meydana gelen çarpışmaya iki bin beş yüz Macar iştirak etmiş, bunların asker menşeli oldukları, manevra hareketlerinin idare şeklinden anlaşılmıştır. Macaristan'da halen eski muharip askerlerden pek çoğunun bu gibi çarpışmalara iştirakle gönüllü oldukları herkesin malumudur.

Eylülün altıncı günü başlayan çarpışmalar yedinci günü dahi yine Macarların taarruzu üzerine devam etmiştir. Bu sabahki çarpışma saat ona kadar sürmüş, daha sonra Macarlar eski sınırın ötesine kadar çekilmiştir. Avusturya subayları karşısındakilerin muntazam asker olduklarından şüphe etmiyorlar. Ölülerin ceplerinde bulunan evrak dahi bu kanaati doğruluyor. Gerek işgal edenler, gerek Avusturya müdafileri siperler inşa etmişlerdir.

Macarların çekilme esnasında beraberrinde götürdükleri cesetlerden başka savaş meydanında Avusturyalılar tarafından yirmi bir ceset daha bulunup defnedilmiştir. Avusturyalıların kaybı beş ölü ve yirmi yaralıdan ibarettir. Avusturyalı esirlerden

birini Macarlar ağaca asmışlardır. Anlaşmazlık alanı olan Lorgaland'dan çekilen ahali günden güne artmaktadır.

Batı Macaristan'daki karışıklık eski kral Şarl'ı yeniden Macar tahtına geçirmek arzularıyla alakadar bulunduğunda dahi şüphe yoktur. Müttefikler Macaristan'da krallığın değişimine itiraz etmiyorlarsa da Habusbürg Hanedanının saltanatının iadesine, İtilaf Devletleriyle İtalya yardımcı olacaktır.

NIĞDE'DE FAALİYET

Yeni Bir İstihbarat Salonu Açılışı

Niğde'den Gelen Bir Yolcunun Verdiği İzahat – Yeni Mutasarrıf Muhtar Bey İşe Başlamıştır

Niğde Mutasarrıflığına tayin edilmiş olan Dâhiliye Vekleti Memurlar Müdürü Muhtar Bey'in, geçenlerde memuriyet mahalline gitmiş olduğunu yazmıştık. Dün Niğde'den gelen tanıdığımız bir yolcu bize Niğde'de son günlerdeki işlere dair şu malumatı verdi:

“Yeni Mutasarrıfımız Muhtar Bey on beş yirmi

Yeni Niğde Mutasarrıfı
Ahmet Muhtar Bey

günden beri işe başlamış bulunuyor. Muhtar Bey daha ilk günlerinden beri kendisini hem halka, hem memurlara sevdirdi. Herkesin hürmetini kazandı. Geldiği günden itibaren yorulmaz bir gayretle faaliyetlere başladı. Sabahları erkenden hükûmete gelmekte ve geç vakit çıkmaktadır. Hükûmetten ekseriya mektepleri, inşaatı, belediyeyi ve sair hususları teftiş için çıkıyor. Ben gelmeden birkaç gün evvel orada bir istihbarat salonu açtı. İstihbarat salonu Niğde için pek fazla lazım idi. Aynı zamanda ajan telgraflarının şehir dâhilinde de yayımı için birçok levhalar imal ettirerek Niğde'nin muhtelif yerlerine yerleştirdi. Bu günlerde bazı faydalı inşaata başlamak üzere olduğu, oradan çıkarken söyleniyordu. Herhalde size şu kadarını söyleyebilirim ki Muhtar Bey cidden büyük bir faaliyetle mesai sarf ediyor.”

27. SAYININ ARKA YÜZÜ

MEKTEPLERİMİZ

TİCARET ODASINDA HAYIRLI BİR TOPLANTI

Evvelce başlayıp yarım bırakılan mekteplerimiz hemen yapılacak - Geçen gün mühim kararlar verildi ve bir saat içerisinde 920 lira toplandı.

Tacettin, Göllü, Çeşme, Bozatlı Paşa mevkilerinde altı yedi seneden beri inşaatı durdurulmuş bulunan mektep binalarının ikmal inşaatı için evvelki gün Ticaret Odası'nda, Mutasarrıf Kemal Bey'in başkanlığı altında Maarif Müdürü Şahabettin Bey, bazı seçkin kimselerin katılımıyla mühim bir toplantı yapılmış ve uzun süre bu konuda fikir alış verişinde bulunulduktan sonra aşağıdaki kararlar alınmıştır:

Mekteplerin inşaatlarının tamamlanması için hemen işe başlanacaktır.

İnşaatın tamamlanmasını kontrol için aşağıdaki şahıslardan bir komisyon kurulmuştur: Muhterem Maarif Müdürü Şahabettin Bey, İbrahim Safa Efendi, Taşçı-zade Hacı Mehmet Efendi, Behçeli-zade Ahmet, Ömer, Nuh Naci Efendiler, Özel (idare) Muhasebe Müdürü Nuri Bey.

Evvela Gölge (Göllü) Çeşme Önü mektebinin tamamlanması sağlanacaktır. Bu konuda şehrimiz Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nden iki yüz lira alınmış ve özel idareye verilmiştir.

Her üç mektebin inşaatının tamamlanmasını sağlamak üzere Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin maliyede bulunan bin beş yüz lirasının alınması için Müdafaa-i Hukuk Heyeti üzerinde teşebbüslerde bulunulacaktır.

Hamiyet sahiplerinin bağışlarda bulunması için müracaatlarda bulunulacaktır.

Bu kararın alınmasını müteakip derhâl orada bulunan şahıslardan bir saat içerisinde 92000 kuruş yardım toplanmıştır. Yardım veren hamiyetli kimseler şunlardır: 10000 Germirli Ali Efendi, 10000 Nuh Naci Bey, 5000 Cıngıllı-zade Ömer Efendi, 2500 Bahçeli-zade Ahmet Efendi, 2500 Ata-zade Kamil Efendi, 2500 Dıraz-zade Reşit Efendi, 2500 Nafiz Ağa, 5000 Çerkezoğlu Mustafa Efendi, 5000 Taşçı-zade Mehmet Efendi, 3000 İbrahim Safa Efendi, 500 Miralay Mustafa Hilmi Bey, 3000 Mutasarrıf Kemal Bey, 3000 Mehter-zade Osman Efendi, 2500 Demirci-zade Mustafa Efendi, 1000 Kösehalil-zade Osman Efendi, 2500 Narin-zade Hacı Bey, 2500 Hoca-zade Kamil Efendi, 3000 Alaybeyi-zade Mehmet Efendi, 3000 Muhsin Bey-zade Mehmet Ağa, 1500 Hacı Halil Ağa, 1000 Hamurkâr-zade Mustafa

Efendi, 1000 Yahya Bey-zade Hacı Bey, 2500 Hacı Rıfat Efendi, 2500 Avarancı Mustafa Efendi, 3000 Hacı Nuh-zade Musa Ağa, 2500 Samancı-zade Ahmet Ağa, 1000 Hisarcıklı-zade Mesut Efendi, 2000 Torun-zade Mehmet Efendi.

Bu toplantıyı tertip ve bu kararların alınmasında, geldiği günden beri cidden faaliyet gösteren Mutasarrıf Kemal Bey'in himmet ve gayreti takdire şayandır. Yine Maarif Müdürü Şahabeddin Bey'e de bu hayırlı işlerde ön ayak olması itibarıyla mühim bir takdir ve iftihar hissesi ayırmak lazımdır. Gazetemiz bundan sonra da yardım verecek hamiyetli kişilerin isimlerini memnuniyetle yayınlayacaklardır.

1297-1316 DOĞUMLULARA

Kayseri Askeralma Şubesi Başkanlığından:

Eskişehir ve havalisinden muhacir olarak gelmiş olanlar içinde, emsali silahaltında olan 1297-1316 doğumluların şubeye müracaatla isimlerini kaydettirmeleri ilan olunur.

İSPANYALI BİR PRENS

Yakında Anadolu'ya Gelecek – Memleketimiz Hakkındaki Düşünceleri

Bir müddetten beri çeşitli memleketlerde bir tetkik seyahati yaparak İngiltere, Fransa, İtalya ve Yunanistan'ı ziyaretten sonra İstanbul'a gelen Don Lui Burbon, kendi kararıyla Amerika hükûmetinin vatandaşlığına girmiş ve Burbonlar arasında birinci defa olarak Amerikan vatandaşı olmuştur. Kendisi bir müddet önce İstanbul'da Prens Dosvar gazetesi başyazarını kabul ederek dikkat çekici açıklamada bulunmuştur. Prens Dosvar başyazarı gazetesine yazdığı makalede diyor ki -yazının başında Prens'e Türk davasının hararetle bir müdafii olarak takdim edildim- Prens bana, "Mademki siz Türkiye'nin kalbi misafirperverliğine mazhar oluyorsunuz nasıl başka türlü hisler besleyebilirsiniz?" demiş ve sözlerine şu suretle devam etmiştir: "Bu memlekette başlayıp da sizi o kadar candan kabul eden kimseleri sevmemek mümkün değildir zannındayım. Ben birçok Avrupa hükûmetlerini ziyaret ettim. İtalya'da hakkımda fevkalade izzet-ü ikram gösterildi. Fakat Türkler bana özel surette nezaket göstermişlerdir."

Daha sonra Prens, kalpten geldiği hissedilen heyecanlı sözlerle, Türk milletinin ızdırabından dolayı üzüntüsünü belirtmiş

ve "Zannederim ki bir büyük millet için felaket, onun ruhunu kuvvetlendirmiştir. Bu mağlup milleti pür silah yapan hissiyatı takdir etmemek bence haksızlık olur." tarzında fikir beyanında bulunmuştur.

Mösyö Perimi'nin "Bir defa boğazın öte tarafına geçerseniz kendinizi canlı, cesaret, ümit ve vatanperverlikle kalbi çarpan bir Türkiye karşısında bulunacaksınız." demesi üzerine Prens, "Buna tamamıyla inanıyorum. Biz Burbonlar imtihan ve ızdırıp mektebinde hislerin ve fikirlerin nasıl terbiye edildiğine herkesten daha iyi vakıftır." sözleriyle mukabele etmiştir.

EMEKÇİLERİN (ASKERLİKTEN) TECİLİ

Memleketin ihtiyaçlarının temini için her fırında bir usta ve bir de hamurkârın askerliğinin ertelenmesine, Millî Müdafaa Vekaleti tarafından karar verilmiş ve o suretle tebliğde bulunulmuştur.

BOLU HAVALİSİNDE MENZİL MÜFETTİŞLİĞİ

İzmit, Bolu ve Zonguldak civarları mıntıkları Menzil Müfettişliği Bolu Askeralma Kalemi Reisi Osman Bey'e, ilave memuriyet olarak verilmiştir.

BOLU HEYETİNİN DÖNÜŞÜ

Ordumuza Boluluların selam ve şükranlarını tebliğ için Ankara'ya ve oradan cepheye giderek, aynı zamanda Boluluların birçok hediyelerini gazilerimize takdim eden heyet, bir müddet önce vazifesini ifa ederek Bolu'ya dönmüştür.

ARAÇ'TA BÜYÜKÇE BİR YANGIN

- Geçen pazartesi gece saat yedi sularında Araç'ın Başköy köyünde kazaen meydana gelen yangında yetmiş üç hane ev eşyasıyla ve samanlıklar, ambarlar zahiresiyle tamamen yanmış olduğu gibi köyden Sarde isminde bir kadınla on beş hayvan yanmıştır. Yangınzedelere lüzumlu yardımda bulunmak üzere teşebbüslerde bulunulduğu haber alınmıştır.

- Açık Söz basın arkadaşımızın verdiği malumata göre Safranbolu'da, Aktaş nahiyesinin, Sorgun Yaylası'nın Kuru Doruk isimli mevkiinde 16.9.1337 günü, avcılarının bıraktığı ateşten yangın çıkmış, söndürülmesi için kafi miktarda jandarma ve çevre köylerden amele sevk edilmiştir.

- Tosya ormanlarının beş bölgesinde yangın çıktığından söndürülmesi için tedbirler alınmıştır.

TÜRK KADININDAKİ HAMİYET VE İMANA ÜÇ MİSAL

Trabzon'da Bir Hanımımız Altın Saatini Verdi – İskilip'te Bir Annenin İmanındaki Büyüklük – Tosyalı Bir Hemşehrimiz Cepheye Gidiyor.

- Trabzon'da yüzbaşılıktan emekli Sabri Bey'in zevcesi Hanım, harp cephesindeki asker kardeşlerine bir hediye olmak üzere altın saatini Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ne vermiştir. Bunun için de şu mektubu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Başkanlığı'na göndermiştir: "Hain Yunanlılar memleketimize girdiler. Girdikleri yerlerde ocaklar söndürüyorlar. Bunları kahraman ordumuz tepeliyor, canavarın gözlerini çıkarıyor. Bu seferde Sakarya önlerinde onlara üçüncü bir kahraman ve yok etme tekmesi vurdu ve belini kırdı. Allah'a çok şükür. Fakat şanlı ordumuz bize zaferler hediye ederken bizim duygusuz kalmamız tabii ki olmaz. Ancak bir altın saatim var. Ben bunsuz da olabilirim. Bunun bedeli cepheye bulunan asker kardeşlerimden bir yaralının yarasına merhem ve sargı olabilirse nice bir hizmet teşkil etmiş olur. Bu sebeple bu saati takdim ediyorum. Lütfen sattırılarak bedelinin orduya verilmesini istirham eylerim efendim."

- Diğer taraftan İskilip'te bir Türk kadınının gösterdiği ruh ve imana tercüman olan

şu mektubu okuyunuz. Bu mektup İskilip Müdafaa-i Hukuk Başkanlığı'ndan Çorum gazetesine gönderilmiştir: “Dünkü kazamız şube dairesi önünde uğurlama merasimine müteakip sevkolunan askerler arasında, merkez kazadan on altılı bir nefer, annesinin elini öpmek üzere yanına varır. Büyük saygıyla elini öper. Etrafın tesiriyle olacak ağlamaya başlar. Annesi Türk kadınına has bir ruh ve iman ile ağlayan oğluna hitaben, “ Oğlum Ali, seni ben bugünler için doğurdum, büyüttüm. Gâvurun topu kapımızda patlarken kadın gibi burada durmak olmaz. Haydi yavrum. Allah ordumuza yardım, vücudunuza kuvvet versin. Haydi git, git de (Seferberlikte şehit olan diğer büyük oğlunun iki yetimini göstererek) bu yetimlerin babası gibi vatan kahramanı ol.” diyerek ve yüzünü saklayarak zerre korku ve teessür eseri göstermeksizin bu şefkatli ana oğlunu göndermiş ve kendisi de geri dönmüştür.”

- Konya'da yayınlanan Babalık basın arkadaşımız yazıyor: Tosyalı Nazife Hanım fiilen cephe vazifelenmesi için Kastamonu Kumandanlığı'na sureti aşağıda bulunan dilekçeyi takdim etmiştir: “Ana vatanımıza bütün varlığıyla ve istiklalimizi mahvetmek hayaliyle hücum eden rezil Yunan Palikaryalarının namusumuz ve pek kirli ayaklarını mukaddes topraklarımız üzerinde görmesini hiçbir zaman arzu etmeyen hemşireleri,

vatanın kurtuluşu uğrunda cephelerde kahramanca çarpışan erkek kardeşlerimle beraber bu mukaddes dini vazifede benim de bulunmam için fedai olarak cepheye hareketime müsaade buyrulması...”

Yaşasın büyük Türk annesi Nazmiye Hanım!

ÜÇ HAINİN AKİBETİ

- Aslen Osmanlı tebaasından oldukları halde Yunan ordusuna dâhil olup, esir olarak şehrimize (Konya) gelen ihanet ve vatan hainliğini kabul ve itiraflarıyla sabit olan İzmir'in Ponta Mahallesi'nden otuz iki yaşında Kosti oğlu Suturi ve Samsunlu on sekiz yaşında Ksenefon oğlu Todori ve İstanbul'un Sakız Ağacı Mahallesi'nden Mihal oğlu, yirmi dokuz yaşında Doka isimli şahıslar İstiklal Mahkemesi'nin kararı ile Konya Hükûmet Meydanı'nda asılarak idam edilmişlerdir.

-İdam- şimdiye kadar altı defa kıtasından firar ederek eşkıyalığı meslek edinmiş ve birçok askerin dahi vatani vazifelerini yapmalarına mani olmuş olan Devrek kazasının Dönekler köyünden Şeyh oğullarından 1313 doğumlu Ahmet oğlu Mustafa Askerî Ceza Kanunu ikinci maddesinin yedinci fıkrası metnine dayanarak Divan-ı Harp kararıyla Bolu Belediyesi Dairesi önünde asılarak idam edilmiştir.

MERİH GEZEGENİNDE

Hayat Araştırması İçin Tecrübeler

Amerikalı bir âlim dünyanın en büyük teleskopunu yapmak için çalışmaktadır.

7 Eylül tarihli Yuni Pariziyen'den: Merih (Mars) gezegeninde insan yaşıyor mu? Soruya bir Amerikalı âlim olan Mister Makafi'nin denemesi başarıyla neticelenirse 1924'te cevap verilebilecektir.

Amerika ilim heyetine ait çalışmasıyla bilinen bu âlim, Harvard Üniversitesi Profesörlerinden Mister Denibednud'un yardımıyla halen Fransa'da dünyanın en büyük teleskopunun planlarını tanzimle meşguldür.

Makafi diyor ki: Bu alet vasıtasıyla Merih Gezegenini, adeta 3-5 kilometrelik bir mesafede bulunuyormuş gibi görmek mümkün olacaktır.

Gayet büyük bir aksettirici aynanın verdiği mahzurlara mani olmak için Mister Makafi, böyle bir ayna yerine cıva ile dolu 5 adım çapında madeni bir kap koymaktadır. Bu kaba bir devir hareketi yaptırılınca istenilen yakınlık elde edilmekte ve aksetme vazifesi görülmektedir.

Bu teleskop ile alınan fotoğraflar sayesinde Gezegeni 15.000.000 defa daha büyötmeye muvaffak olunacaktır. Yani bizden 25.000.000 mil uzaklıkta olan Merih

Gezegeninin yüzü yerden 1-7 milden biraz daha fazla uzaklıkta gibi görülecektir.

Mister Makafi, bu alet vasıtasıyla Merih'te hayat olup olmadığının anlaşılacağını söylemektedir. Kendisi orada hayatın mevcut olduğuna kanidir. Şimdilik Mister Makafi ile müşterek çalışmaları için aynı meselede fenni gözlemlerde bulunmak üzere Şibil Sanarol şehrine gideceklerdir.

İLANLAR

KİRALIK EV: Hunat Kalpaklıoğlu Mahallesi'nde tam müstemilatlı, üst katı mazbut iki odaya sahip olan müstakil ev yirmi liraya bir seneliği olmak üzere kiralanacağından Adliye İstinaf Mahkemesi Baş Katibi Veysel Efendi'ye müracaat etmeleri ilan olunur.

YERLİ MAKARONYA (Makarna):İtalya mallarından daha nefis ve yüzde elli nispetinde ucuz her çeşit makaronya, çorba vesaire Katip-zade Nuh Naci Bey'in imalathanesinde imal olunmakta, toptan ve perakende satılmaktadır.

Satış Yeri: Sumaoğlu Hanı (Kazancılarda) yanında un mağazasıdır.

KAYSERİ TEDAVİHANESİ

**Doktor Operatör Mahmut Ragıp-
Dâhiliye ve Frengi Hastalıkları
Mütehassısı Doktor İsmail İbrahim.**

Kale önünde Şifa Eczanesi yanında yeni-
den açtıkları hususi muayenehanede dâhili,
harici, göz, kulak, çocuk ve kadın hastalık-
larıyla Frengi, yeni ve eski bel soğukluğu
fennin son usulleriyle ve görüşme suretiyle
teşhis ve tedavi olunur. Bütün cerrahi ame-
liyat yapılır. İdrarını tutamayan çocuklar
ile iktidarsızlığı olan gençler, elem ve regl
hastalıklarına karşı hususi bel kemiği şer-
betleri tatbik edilerek kesin şifa elde edilir.

3 Ekim 1337 Pazartesi 28. Sayı

AFYONKARAHİSAR MINTIKASINDA TAARRUZ ETMEK İSTEYEN DÜŞMANI ZAYIATLA GERİ ATIYORUZ

2 Ekim Tarihli Resmî Tebliğ

Bal Mahmut civarındaki faaliyetlerimiz-Topçumuzun başarılı ateş baskınları.

Eskişehir doğusunda keşif faaliyeti olmuş ve topçumuz tarafından düşman ordugâhına ateş baskını yapılarak zayıat verdirilmiştir. Afyonkarahisar mintikasında Susuz köyü doğusundaki Güzelim Dağı'na taarruz eden düşman zayıatla geri atılmıştır. Bal Mahmut civarındaki düşmana taarruz eden birliklerimiz düşmanı tren hattının kuzeyine atmıştır.

KURTULAN KARDEŞLERİMİZ

Malta'dan Fırar Edenler- Kuş Adası'na ve Münih'e Kimler Geldi?

Geçenlerde Ankara özel muhabirimizin telgrafına dayanarak, Malta'da İngiliz esareti altında bulunan muhterem şahıslardan önemli bir kısmının fırra muvaffak oldukları ve bunlar arasında Ali İhsan Paşa hazretleri ile İaşe eski bakanı Kemal Bey'in bulunduğunu

yazmıştık. Dün bir doğrulanmış kaynaktan aldığımız tamamlayıcı bilgilere göre bu suretle İngiliz mezaliminden kurtulanlar arasında evvelce yazdığımız muhterem şahıslardan başka Mahmut Kemal Paşa hazretleri ile İttihat ve Terakki Murahhaslarından Abdülgani, Macit ve Yüzbaşı Nevzat Beyler de bulunmaktadır. İttihat ve Terakki Murahhaslarından Abdülgani, Macit ve Yüzbaşı Nevzat Beylerle Faik Bey Kuşadası'na gelmişlerdir. Diğer fırrar edenlerin isimleri henüz elde edilememiştir.

MÜDAFAA-İ HUKUK CEMİYETİ'NİN HİMMETLERİ

Yeni durum dolayısı ile Ankara'dan Kayseri'ye gelenlerden, ihtiyaç sahibi oldukları tahkikat neticesinde ortaya çıkan şehit aileleriyle, yetim ve cephe harbinde tedavi için gönderilen subay ve asker yaralı gazilerimize Kayseri Müdafaa-i Hukuk Cemiyetince hizmet ve külfetleri nispetinde yardım parasında bulunduğunu memnuniyetle haber aldık. Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti bilhassa gazilerimizin hatırlarını almak için devamlı olarak hastanede ziyaret ederek sigara dağıtmaktadır. Hamiyetli Kayseri halkının

yapmış olduğu bu yardımını ve Müdafaa-ı Hukuk Başkanı ve İdare heyetinin faaliyetlerini takdir ederiz.

VAZİYET-İ HARBİYE VE HAREKÂT-I ASKERİYE

Son Haftalık Harp Durumu- Sağ ve Sol Cenahlarımızda ve Merkezdeki Askerî Vaziyetimiz

Son on günden beri Harp Cephemizde Eskişehir ve Afyonkarahisar önlerinde cereyan eden kanlı muharebeleri şüphesiz bütün millet, ehemmiyet ve hususi dikkatle takip ediyor. Düşman yirmi bir gün devam eden Büyük Sakarya Meydan Muharebesi'nde mağlup olduktan sonra, bu mağlubiyeti harice karşı gizlemeye muvaffak olabilmek için Eskişehir önünde tutunmaya çalışıyor. Düşman ordusunun bu gayretine mukabil Yüksek Kumanda Heyetimiz lazım gelen tertibatı almıştır. Nitekim bir haftadan beri gelen resmî tebliğler ordumuzun, düşmanın vaziyetine göre tertibat almış olduğunu, pekiyi izah ediyor. Düşman bugün Eskişehir önlerinden aşağıya doğru biraz çıkıntı yaparak Afyonkarahisar'a kadar giden mevziler üzerinde bir müdafaa hattı tertip etmiş, orada tutunmak istiyor.

Acaba ordumuzun hali vaziyeti ne merkezdedir? Bunun tetkiki için sağ cenah,

merkez ve sol cenah mıntıklarımızı ayrı ayrı tetkik edelim:

Sağ cenahımızda dört beş günden beri mühim bir hareket olmamıştır. Resmî tebliğlerin dört beş gün evvelki olaylara ait verdiği tafsilata göre orada ordumuz bilhassa akın hareketleriyle düşmanı taciz etmektedir. Bu cümleden olarak akıncılarımız geçenlerde Bozöyük'e kadar ilerlemişler, oradaki düşman kuvvetlerini dağıtarak birçok ganimet ve esir almışlardır. Bozöyük, malum olduğu üzere, kuzeyden Eskişehir'in ilerisinde bulunmaktadır.

Merkez mıntıkamızdaki vaziyete gelince, bu hususta 28 ve 30 Eylül tarihli resmî tebliğlerimiz iyice malumat vermektedir. Düşman Eskişehir doğusunda Alpiköyün güneyinden başlayarak Aziziye-Lütfiye istikametinde devam eden sırtlarda esaslı tahkimata teşebbüs etmiş ve fakat ordumuzun taarruzları karşısında siperlerini tamamlamaya muvaffak olamadan mevzilerini terk etmeye mecbur kalmıştır. Düşman burada çekilme mecburiyetinde kalınca Eskişehir yakınında ikinci bir hatta tahkimat yapmaya başlamıştır. Burada düşmanla birliklerimiz arasında halen çarpışmalar devam etmekte ve her gün keşif faaliyeti olmaktadır. Diğer taraftan topçumuz ateş baskınlarıyla düşmana büyük zayıat verdirmektedir.

Sol cenahımızda, yani Afyonkarahisar mıntıkasında, bilhassa iki üç günden beri devam eden kanlı muharebeler daima muvaffakiyetimizle neticelenmektedir. Nitekim 1 Ekim tarihli resmî tebliğe göre birliklerimiz devamlı hücumlarla Yunan Palikaryalarını Afyonkarahisar'ın kenarına kadar sürmüşlerdir. Düşman ertesi gün ordumuzun bu hareketine karşı -bilhassa ilerlemesine mani olmak ve mühim bir menzil yeri olan Afyonkarahisar'ı kurtarmak için olacak- Susuz köyü doğusunda Güzelim Dağı istikametine taarruz etmiş ve ağır zayıatla geri atılmışlardır. Bu sebeple netice itibarıyla ordumuzun vaziyetinin mükemmel olduğunu söyleyebiliriz.

Bizim bu mükemmeliyetimize mukabil düşmanın vaziyeti ise herhalde iyi değildir. İki üç günden beri gelen telgraflar bunu tamamiyle ispat etmektedir. Yunanlılar çok acı ve çok fena bir vaziyete düşmüşlerdir. Şimdiden Avrupa'ya aracılık için, müdahale için ve tabii sulh için heyetler gönderiyorlar. Mütemadiyen çalışıyorlar. Dünkü nüshamızda da okunmuş olacağı gibi Atina'dan İzmir'e bildirildiğine göre Atina'da hummalı bir faaliyet vardır. Gunarıs mütemadiyen İngiliz elçisi Garanovil ve diğer elçiler ile görüşmelerde bulunuyor ve bütün bu görüşme ve müzakereler hep barış maksadına dayanıyor. Düşmanımızın

bu vaziyete düşmesi bizim için memnuniyet vericidir. Herhalde ve mutlaka Hakk'ın inayet ve milletimizin azmi sayesinde Yunan Polikaryaları en son derslerini pek yakında alacaklardır.

Askerî Mütahhasıs

SEVR TETKİK VE TADİL EDİLMELİDİR

Tan gazetesinin (Fransız) Dikkat Çeken Bir Makalesi

Türk-Yunan anlaşmazlığının halli ve düzeltilmesi için Sevr'in makul ve adalet esasına göre tetkik ve değiştirilmesi lazımdır.

ANKARA:30 Eylül (A.A)- Tan gazetesi mühim bir baş makalesinde aşağıdaki görüşlerde bulunuyor: "Atina Hükûmeti iki maksatla askerî faaliyete başlamıştı. Ankara'nın zaptı, Anadolu ordusunun imhası. Halbuki Ankara zaptedilmediği gibi Kuvay-ı Milliye o kadar az hasara uğramıştır ki çekiliş halinde bulunan Yunan ordusunu hırpalamaktan geri kalmıyor. Türk-Yunan ihtilafının halli ve düzeltilmesi için Sevr Antlaşması'nın makul ve adalet esasına göre telif ve değiştirilmesinden başka çare yoktur."

AFFEDİLDİLER

Hükûmeti Değiştirme Maddesinden Mahkûm Olanların Affına Dair Kanun:

Dün Adliye Vekaleti'nden aşağıdaki kanun sureti çıkarılmıştır:

Hükûmeti değiştirme maddesinden dolayı Ankara İstiklal Mahkemesi'nce on beş sene kürek cezasına mahkûm edilen Tokat eski Mebusu Nazım, eski baytar Binbaşı Salih ve Matbuat ve İstihbarat Müdürlüğü eki memuru Zeynullah Nuşervan, üçer seneye mahkûm, Emek gazetesi eski müdürü Behram Lütfü ve gazete muharrirlerinden Mustafa Nuri, sekiz seneye mahkûm, gazete muharrirlerinden Nizamettin Bey ve Efendilerin kalan cezaları affedilmiştir.

İş bu kanun neşir tarihinden itibaren yürürlüktedir.

İş bu kanunun tatbikine Adliye ve Dâhiliye vekilleri memurdurlar.

ANKARA BAYTAR MÜFETTİŞLİĞİ

Tekâlif-i Milliye suretiyle Konya şehrine bir don, bir gömlek, bir çarık ve bir çift çoraptan ibaret olan on bin takım çamaşırdan beş bin beş yüzü teslim edildiği ve kalan dört bin beş yüz takımın da memleketin zenginlerinden, hali vakti yerinde olanlar tarafından hazırlanması ve temin edilmesi

kararının Belediye Dairesi'nce yürütüleceği haberi alınmıştır.

Babalık

1297-1316 DOĞUMLULAR

Kayseri Askeralma Şubesi Başkanlığından:

Eskişehir ve havalisinden muhacir olarak gelmiş olanlar içinde, silahaltında olan 1297-1316 doğumluların emsallerinin şubeye müracaatla isimlerini kaydettirmeleri lüzumu ilan olunur.

VARLIK GAZETESİ

Bir müddet önce Sarıkamış'ta "Varlık" ismiyle haftalık bir gazetenin neşrine başlanmıştır. Milliyetçi bir gazete olarak neşredilen yeni basın arkadaşımızın baş muharrirliğini Feyzullah Sacit Bey üstlenmiştir. Basın arkadaşımızı tebrik eder, muvaffakiyetini dileriz.

AYLIK ABONEYE BAŞLADIK

Gazetemiz bugünden itibaren yapılan devamlı müracaatlar üzerine aylık aboneye başlamıştır. Aylık abone olma, uzak yerlerde oturan okuyucularımız için pek fazla kolaylık sebebi olacak ve aylık verilecek 150 kuruşa,

olan olay ve vakalardan günü gününe ve muntazam haberdar olunabilecektir.

Aylık aboneler, ayların birinci veyahut on beşinci gününden itibaren yapılacaktır.

28. SAYININ ARKA YÜZÜ

YETİMLERİMİZ

Yeni Talas Darüleytamı (Yetim Yurdu) Hakkında

Gaziantep Mebusu Abdurrahman Lami Efendiden Aldığımız Bir Mektup Münasebetiyle: Kayseri idaresi maalesef öteden beri Talas’taki Darüleytam ile hiç uğraşmamış, hiç alakadar olmamış, gelip geçen memurlar ona ara sıra yüzlerini göstererek gülmüşler fakat ekseriya başlarını öte tarafa çevirmişler. Bizim için kanlarını döken mübarek şehitlerimizin bize bıraktığı yavrular binlerce mahrumiyet içinde yaşamaya –evet güya yaşamaya– başlamış... Talas’taki Darüleytamın maruz kaldığı acıklı vaziyeti geçenlerde yazmıştık. Bugün artık maalesef bir facia olan o vaziyetten bahsetmek istemiyoruz. Yalnız son günlerde yeni Mutasarrıf Kemal Bey’in Darüleytamın ıslahı için bazı teşebbüslerde bulunduğunu işittik. Bu teşebbüslerin muvaffakiyetle neticeleneneğini, yapılan gayretleri nazarıitibara alacağını şüphesiz düşünüyoruz. Fakat bu vesile ile bu işlerle uğraşan, uğraşmak isteyen veyahut uğraşmamayı vazife edinen ilgili memurlara geçen gün Gaziantep Mebusu Abdurrahman Lâmi Efendi’den aldığımız bir mektubun bazı bölümlerini naklederek

dikkat nazarlarını çekmek istiyoruz. Maalesef öyle yolsuzluklar, öyle manasızlıklar olmuş ki insanın bunları işitip ve öğrenip müteessir olmaması imkân dâhilinde değildir.

Muhterem Mebus mektubunda yeni Mutasarrıf Kemal Bey'in son günlerdeki gayret ve faaliyetlerini övgü ile naklettikten sonra bir müddet önce Sıhhiye ve Sosyal Yardım Vekâleti'nin bu hayır idaresi için şimdilik umumi bütçeden üç bin lira tahsisat ayırt ettiğini söyleyerek Darüleytam hakkındaki bazı tetkiklerinin neticesini bize haber veriyor.

Abdurrahman Lâmi Efendi bu müessesede şahidi olduğu müessif ahvali bahisle diyor ki: "Darüleytamda yüz üçü erkek ve otuzu kız olmak üzere yüz otuz üç yetim vardır. Bu zavallılar üç aydan beri yıkanmamış, hatta diyebilirim ki elleri yüzleri bile su ile temizlenmemiş... Benizleri bir hasta benzinden farksız. Bunların çamaşırları kirden siyahlaşmış, pislik içindedir... Çocukların yarısının ayakkabıları bile kalmamıştır. Yatakhanelerinde altmış küsur adet yatak vardır. Bu yataklarda yüz otuz üç çocuk yatırılıyor. Yataklar, yanlarına gidilemeyecek derecede fena... Hâlbuki buna mukabil ambarda kullanılmamış birçok battaniye mevcut olduğunu haber aldım."

Mektubun diğer bir yerinde, "Darüleytam dâhilinde bir ayakkabı, bir terzi, bir de

marangoz imalathanesi var, faaliyet halinde. Gördüğüm bu üç atölyenin her birinde ancak beş, altı yetim mevcut. Diğerleri bahçede dolaşıyorlar. Tetkikatta bulundum, mevcut talebenin üç kısıma ayırt edilerek bu sanat odalarında çalıştırılmaması, odaların dar ve havalandırılmasının mümkün olmasından ileri geliyormuş. Burada en fazla şayan-ı dikkat olan şey, yetimler yalın ayak dolaşırken faaliyet halinde bulunan kundura atölyesinde bazı memurlar ve tanıdıklar için ayakkabı imalatında bulunulmasıdır!"

Mektubun devamında çocukların tahsilden hemen tamamen mahrum oldukları, yemeklerin yağsız ve etsiz patates haşlamasından ibaret bulunduğu, hastalara ve küçüklere verilmesi lazım sütte birçok yolsuzluklar yapıldığını söyledikten sonra diyor ki: "Hele hastane denilen işkencehaneden bahsetmeye dilim varmıyor. Burada yirmi küsur zavallı ve bedbaht öksüz, çeşitli hastalıklara uğramışlardır. Onların manzarasını görmeye insanlık vicdanı dayanamaz. Bu zavallıların ikisi üçü bir yatağa yatırılmışlar ve tabii ki diğerlerinin hastalıklarını kapmışlar. Darüleytam idaresinin doktora ve muayeneye verecek parası olmadığından bunlar tedavi edilemiyormuş. Biz bu sene üzerinde birazcık durmak isteriz. Öyle zannediyoruz ki Darüleytam idaresi Sıhhiye'ye bağlıdır. Sıhhiye Müdürü de doktordur.

Acaba bu hastaların muayene ve tedavileriyle meşgul olamaz mı?”

Şayan-ı dikkat bir mesele daha, “Ağustos ve eylül masrafları karşılığı olarak Darüleytama bağışlanan dokuz yüz beş lira Kayseri Osmanlı Bankası’ndan tamamen alınmış olduğu halde Darüleytam idaresinin yevmiye defterine yalnız dört yüz lirası yazılmış... Gerisi olan 575 lira hakkında inceleme ve sağlam tahkikat neticesinde bunun eski Mutasarrıf İbrahim Bey zamanında alındığı, fakat Darüleytam idaresine teslim edilmediğini haber aldım. Mutasarrıf hakkında ortaya çıkan zan ve şüphe üzerine, temmuz sonunda memuriyetlerine son verilen ve hâlâ haklarında işlem yapılmayan eski Darüleytamın görevden alınmış heyetine verilmiş. Bu suretle bunlar, gıdasız ve devasız, çeşitli mahrumiyet ve sefalet içerisinde çırpınan zavallı yetimlerden daha çok merhamet görmüşlerdir. Sırf yetimlere ait olan bu meblağ, bu düşen heyetin haziran ve temmuz maaşlarına sarf edilmiş.”

“Size bir şeyden daha bahsedeyim: Darüleytamın satın alma işleri de pek yolsuzca yapılmaktadır. Mesela bundan birkaç gün evvel satın almaya lüzum görülen yüz küsur batman yaş kavak odununun Darüleytam Müdüriyetince batmanı on üç kuruşa kabul edilmiş iken o esnada tesadüfen orada bulunan Gaziantep Müdafii Arslan Beyefendi

o yakıtın pek pahalı alınmakta olduğunu görmüş ve işe müdahale ederek odun sahibine Darüleytamın ne demek olduğunu izah ettikten sonra aynı odunun batmanını yedi kuruşa indirerek Darüleytama teslim etmiştir. Darüleytam idaresinin pazarlıksız satın almada bulunması acaba ne dereceye kadar doğrudur? Diğer mühim bir mesele de veresiye muamelesidir. Mesela eski Kayseri Mutasarrıfı İbrahim Bey’in, birkaç ay evvel Darüleytamda yaptırmış olduğu altı sandalye bedeli olan on iki lira, buradan ayrıldığı halde ondan tahsil edilmiş değildir.”

Gaziantep Mebusu, Darüleytama karşı elinden gelecek her türlü yardım ve hizmette bulunacağını beyan ederek mektubuna nihayet veriyor. Öyle zannediyoruz ki son günlerde Darüleytamın ıslahı hususunda atılan adımlar faydalı neticeler verecektir. Bu yazıların onların mesuliyetinde bulunanların yukardaki hususları nazarıtibare almaları bize emanet olan bu zavallıların daha ziyade perişan olmalarına, sefil düşmelerine meydan vermemelidir. Bunu bilhassa rica ederiz.

DÜZELTME

Dünkü nüshamızda mekteplerin ikmal inşaatı için yardım verenlerin isimleri sayılırken on bin kuruş yardım veren Taşçı-zade Mehmet Efendi’nin hizasına bir şey yazılmamış olduğunu düzeltiriz.

TAN GAZETESİNİN MÜHİM NEŞRİYATI

Yunan Ordusu'nun Şimdiki Vaziyeti Son Derece Endişe Vericidir

Yunan Ordusu'nun Anadolu'da, değil zafer kazanmış gibi hareket etmesi, acilen yapmakta olduğu çekilme hareketini, önemli olaylara maruz kalmadan ikmal edebilmesi bile meçhul ve şüphelidir.

ANKARA: 30 Eylül (A.A)- Paris'ten bildiriliyor: Tan gazetesi 26 Eylül tarihli baş makalesinde diyor ki: "Yunan ordusunun, değil zafer kazanmış gibi harekette bulunması, hatta acilen yapmakta olduğu çekilme hareketini, mühim olaylara maruz kalmadan tamam edebilmesi belirsiz ve şüphelidir. Anadolu'dan alınan malumata göre Türk kuvvetleri Eskişehir'den otuz kilometre mesafede bulunan Kırgız Dağı üzerinde bulunuyorlar ve Eskişehir'in en yakın çevreleriyle temastadırlar. Bu haber doğrulanırsa Yunanlıların mühim miktarda harp malzemesi terk etmeye mecbur olarak çekilmelerini batıya doğru hızlandırmaya yahut kendileri için hiç müsait olmayan şartlar altında yapılacak büyük bir muharebeyle karşı karşıya gelmek ve talihlerini bir defa daha tecrübe etmekte mecbur kalacakları anlaşılıyor. Yunan ordusunun şimdiki vaziyeti son derece endişe vericidir. İhtimal ki Yunan milleti olayların hakikatini

teslim ve Kral Konstantin'in vermiş olduğu hayal ve ümitlere veda ederek bu maceraya bir netice verir. Ancak bu da olayların gelişmesini değiştiremeyecektir."

ANTLAŞMALARIMIZIN BÜYÜK MİLLET MECLİSİNCE KABUL VE TASDİK EDİLDİĞİNE DAİR KANUNLAR

Millî Hükûmetimizin Rusya ve Afganistan hükûmetleriyle yapmış olduğu antlaşmaların Büyük Millet Meclisince kabul ve tasdik edildiği malumdur. Bir müddet önce Dâhiliye Vekâleti Mutasarrıflık Makamından 13 Eylül 1337 tarihiyle bu kanunların suretleri alınmıştır. İnkılap tarihimizde mühim bir yer işgal edecek olan bu kanunların birer sureti aşağıdadır:

AFGAN ANTLAŞMASININ KABULÜ

Madde 1- Türkiye Büyük Millet Meclisi hükûmeti ile Afgan hükûmeti arasında 1337 senesi martının birinci günü kabul ve imza olunan antlaşma Büyük Millet Meclisince de kabul ve tasdik olunmuştur.

Madde 2- İş bu kanunun yürütülmesine Vekiller Heyeti memurdur.

RUS ANTLAŞMASININ KABULÜ

Madde 1- Türkiye ve Rusya Devletleri arasında 16 Mart 1337 tarihinde Moskova'da kabul ve imza olunan yardım antlaşması Büyük Millet Meclisi tarafından kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2- İş bu kanunun yürütülmesine Vekiller Heyeti memurdur.

ESİRLER ANTLAŞMASININ KABULÜ

Madde 1- Türkiye ve Rusya Devletleri arasında 16 Mart 1921 tarihinde Moskova'da kabul edilen yardım antlaşmasının 13. maddesi gereğince tanzim edilmiş olan 28 Mart 1337 tarihli esirlerin iadesi mukavelesi Büyük Millet Meclisi tarafından kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2- İş bu kanunun yürütülmesine Vekiller Heyeti memurdur.

KÜÇÜK HABERLER

Halk Mektepleri Programı- Maarif Vekâletince tatbiki tasarlanan Halk Mektepleri programının bu senelik tehir edildiği öğrenilmiştir.

Bir Tamim- Yedek subay olarak silah altına çağırılan muallimlerin hakkı saklı kalmak şartıyla, yerlerine münasiplerinin

tayininin uygun olduğu Maarif Vekâletinden tamim edilmiştir.

Samsun'da Bir Amerikan Kruvazörü- Amerika'nın Sen Luiz Kruvazörü 22 Eylül'de Samsun limanına gelmiştir.

İLANLAR

KİRALIK EV- Hunat Kalpaklıoğlu Mahallesi'nde tam müstemilatlı, iki odalı üst katı bulunan müstakil ev, bir seneliği yirmi liraya kiralanacağından taliplilerin Adliye İstinaf Mahkemesi Baş Kâtibi Veysel Efendi'ye müracaatları ilan olunur.

YERLİ MAKARONYA- İtalya mallarından daha nefis ve yüzde elli nispetinde ucuz her nevi makaronya (makarna), çorba vesaire Kâtip-zade Nuh Naci Bey'in imalathanesinde imal olunmakta, toptan ve perakende satılmaktadır.

Satış Yeri: Sumaoğlu Hanı yanında un mağazasında.

KAYSERİ SULH MAHKEMESİNDEN

Kayseri'nin Keyfiye Mahallesi'nden Çakoğlu Hacı İbrahim Ağa'nın, Kayseri Güpgüp-zade Ömer Ağa ve Akçakayalı Hacı Mehmet Ağa-zade Emin Ağaoğlu Daniş Bey ve Gülükoğlu Agop varislerinden zevcesi Nikita ve Camketrin oğlu Loğutet ve Mar-

diresi ve Leon aleyhlerine, Kayseri Merkez Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülmekte olan, Kayseri'nin Gezirler (Karpuzatan) mevkiinde bulunan arazinin taksimi davası üzerine davacılarardan Mardiresi ve Leon ve Loğutet'in ikametgâhları meçhul bulunması sebebiyle tebligatın gazete ile ilanına karar verilmiş ve mahkemesi 15 Ekim 1337 tarihine tesadüf eden cumartesi günü saat yedide olması kararlaştırılmış olduğundan o gün mahkemeye bizzat gelmeleri veyahut taraflarından bir vekil göndermeleri, aksi takdirde davanın gıyaben görülüp karar verileceğine dair tanzim edilen davetiye evrakının birer nüshaları mahkeme divanhanesine gönderilmiş olmakla Usul-i Muhakeme-i Hukukiye Kanunu'nun yirmi altıncı maddesinin son fıkrası mucibince durum ilan olunur.

(Evvelki “Kayseri Tedavihanesi”, “Hanım Ayakkabıları”, “Halı Ticarethanesi” ilanlarının tekrarı)

4 Ekim 1337 Salı 29. Sayı

RESMÎ TEBLİĞ: 3 EKİM 1337

Eskişehir Doğusunda Keşif Faaliyeti - Afyonkarahisar'da Çarpışmalar - Düşman Kuzeye Sürülmüştür.

Eskişehir doğusunda keşif faaliyeti olmuştur. Devam eden yağmurlara rağmen Afyonkarahisar mıntıkasında çarpışmalar devam ediyor. Güneyden ilerleyen birliklerimiz düşmanı ilk mevzilerinden atarak kuzeye sürmüştür.

MEŞHUR BİR HİNT MÜSLÜMANININ BEYANATI

Hint Müslümanları Murahhas Heyeti azasından Şeyh Keydavi Morning Post gazetesine İngiltere'nin takip ettiği siyaset hakkında dikkat çekici sözler söylemiştir.

Anadolu Ajansı Bildiriyor:

Sevr Antlaşması'nda Türkiye lehine değişiklik yapmak üzere bir müddet evvel İngiltere'ye gelerek sonra geri dönen Hint Müslümanları Murahhas Heyetinden Şeyh Keydavi Londra'dan ayrılışı esnasında Morning Post gazetesine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

“Anlaşılan iki taraf arasında bir uyumluluk ve birlik meydana getirmek üzere, bazılarımızca sarf edilen ciddi emekler, beslenen arzu ve ümitlere rağmen İngiltere ve İslam âlemi birbirine zıt ve muhalif bir vaziyette kalacaklardır. Ben yaratılış olarak bedbin değilim. Fakat İslamların ruh hallerini bildiğim için geleceği son derece zulümler içinde ve korkunç görüyorum. İngiltere hükûmetine Hint Müslümanlarının görüşlerini izah için buraya gelen iki heyet, İngiliz hükûmetinden çözüme yarayacak bir cevap alamadılar. Britanya hükûmetinin en büyük destekçilerinden biri olan Ağa Han'ın başkanlığındaki heyet bile hiçbir şey yapamadı. Geri dönüyor ve bundan dolayı büyük bir hayal kırıklığına uğramış bulunuyor. Dünya'nın en fazla Müslüman halkına sahip olan İngiltere'nin, Türkiye'ye karşı dostane davranmasını ve bizzat Loid Corc'un 5 Ocak 1919 tarihli teminatını yerine getirmesini beklemekteyiz. Müslümanlar bu taahhüdün yerine getirilmesini talepten vazgeçmeyeceklerdir. Türkiye'nin itibar ve haysiyeti iade edilmedikçe İngiltere ve İslam âlemi arasında hiçbir barışma meydana gelemez ve Hindistan'daki yetmiş beş milyon Müslüman arasında bir memnuniyet

hissi hüküm süremez. Hindistan'ın Malabir havalisinde meydana gelen karışıklığın çıkış sebebi henüz bilinmemektedir. Lakin bütün Hindistan'ın şimdi galeyan içinde bulunduğu, İngiliz adaletine ve İngilizlerce verilen söze karşı, evvelce beslenen itimadın artık kaybolduğunu saklamak abes ve lüzumsuzdur. Zannettim ki yeni Hindistan Valisi Lord Reding'in oradaki vaziyeti düzeltmeye gücü yetsin. Kendisinin Hindistan vaziyetinin vahametini ve iç yüzünü İngiliz Kabinesine anlatmaya muvaffak olacağını zannetmiştik. Hâlbuki bu vahametın İngiliz Kabinesince anlaşılıp takdir olunduğuna dair ortada henüz hiçbir emare yoktur. Bilakis şimdiki İngiltere hükûmeti eskisinden daha şiddetli bastırma vasıtalarını kullanmaya meyilli görünüyor ki bu siyaset bizi cebir ve şiddet devresine götürecektir. İngiliz milletinin bir türlü anlamak istemedikleri bir şey varsa o da meselenin milyonlarca Hint Müslümanı için bir hayat ve ölüm meselesi olduğudur. Bu siyasi değil dini ve hissi bir mesele olduğu için bu hususta pazarlığa girişmek veya diğer tarafın görüşlerine başkaldırmak katıyen doğru değildir. Bugün Hindistan'da gittikçe genişleyen hareket ve cereyan zannedildiği gibi birkaç tahrikçinin yönlendirme eseri değildir. Bu gün öyle olsaydı Ağa Han ve Emir Ali gibi şahıslar bu harekete dâhil olmazlardı.

İngiltere şimdiki halde Türkiye'ye nasıl yardım edebilir? Evvela Yunanistan'a mânen ve maddeten yardım etmekten vazgeçmekle. Zira artık görülmüştür ki Türk-Yunan harbine karşı ilan olunan sahte ve görünüşte tarafsızlık esasen Yunanistan'ı, taarruza devam için bir teşvikten başka bir şey değildir. İkinci olarak Mustafa Kemal Paşa ile açıkça bir beraberliğe varmak gerekir. İngiltere ile Türkiye ve dolayısıyla İngiltere ile İslam âlemi arasında sulh tesisine mani olan tek engel Yunanistan'dır. Emin olunuz bütün İslam âlemi Mustafa Kemal Paşa'ya taraftar ve yardımcıdır. Çünkü biz İslamlar kendisine İslam âleminin, namusu ve hürriyeti için harp eden bir kumandan gözüyle bakıyoruz. Türkiye'nin ülke bütünlüğünü muhafaza lüzumuna dair Hindistan'da duyulan ve düşünülen şeyler, aynen Arabistan'da, Mısır'da da düşünülüyor ve hissediliyor. Adaletle uygun bir harekette bulunmakla İngiltere bütün doğuda barışa kavuşabilir. Bakalım kendisinden böyle bir hareket ortaya çıkacak mı?"

ÇEKİLMEDEN EVVEL YUNANLILARIN HÂLİ

Atina'daki Tan Muhabirinin gazetesine Dikkat Çekici Bir Mektubu

Tan gazetesi (Fransız) Atina muhabirinden ağustos tarihiyle aldığı bir mektubu 9 Eylül tarihli nüshasında neşretmiştir. Bu mektubun önemli bölümlerini aşağıda özet olarak naklediyoruz:

Son seçimlerin arefesinde Venizelos, o kadar ahali tarafından dost ve muzaffer görüldüğü zaman, Yunan milletinin düşüşünü hazırlıyordu. Bu günde buna benzer bir hadise karşısındayız. Kral Konstantin ile bakanları, parlamentosu ve kurduğu idare şekli, kendilerini halk nazarında sevdirmeyecek olan bütün uygun olmayan olaylar sebebiyle askeriye ve maliyeye şimdiye kadar karşı koymuşlardı. Fakat işte bugün tam bu zorlukların giderilmiş gibi görüldüğü, talihin kendilerine güldüğü Yunan siyasetinin zaferlere mazhar olduğu bir zamanda (!) yeni idare şeklinin başındakiler, ahalinin teveccühünden mahrum kalmaktadırlar. Hiçbir tarafsız kimsenin inkâr edemeyeceği gibi, bugün gerek parlamento ve gerek Kral, günden güne teveccühten düşmektedirler. Buna Anadolu zaferi de mani olamıyor. Konstantin lehine yapılan büyük propagandalara rağmen halk kitle-

sinde, itiraz kabul etmeyen bir yorgunluk ve hoşnutsuzluk vardır.

Geçen kasımda halk, tiyatrolarda Kral'ın marşını on beş defa çaldırmak, onu ayakta dinlemek ve alkışlamak istediği halde, bugün ara sıra yine bu marş çalındığı zaman ayağa kimse kalkmıyor ve kimse alkışlamıyor.

Eski nazırlardan, Perugorsist Partisi Reisi Mösyö Dimitrakopulos, Mösyö Gunaris Kabinesi aleyhine açık bir hareket hattı meydana getirmiştir.

Kendisi, dokuz ay tecrübeden sonra, bir taraftan kamuoyu, diğer taraftan Millî Meclis ve hükûmet arasında tamamıyla ayrılık meydana geldiğini, Mösyö Gunaris ile arkadaşlarının dâhili barışı, her zamandan fazla imkânsız kıldığını ve bugün kurtarılması mümkün olanı kurtarmak için insanları ve yöntemi değiştirmek icap ettiğini kaydetmektedir. Bu suretle kendisi kamuoyunun büyük ekseriyetine dayanarak 1911 senesi idare şekline dönülmesini, Millî Meclisin derhâl dağıtılarak yeni seçimler yapılmasını, memleketi bitkin bırakan dâhili istihbaratın bitmesini istemektedir.

YUNANİSTAN'I ZORLAYAN PARASIZLIK

Kredi bulamadılar, fazla vergi de toplayamadılar, şimdilik 450 milyon açıkları

var, bu halin devamına kendileri de menfi cevap veriyorlar.

Yunanlılar müthiş bir para buhranı içinde bulunuyor. Bütçeleri her gün sefer dolayısıyla açılıyor ve bu açılışı kapatmak için başvurdukları kapılar kendilerine kapanıyor. Bu halin meydana getirdiği heyecanı Yunan Maliye Nazırı gidermek için teminat vermek istemiş fakat kimseye dinletememiştir.

Nitekim Atina'da çıkan Elefteros Tipos gazetesi Maliye Nazırının ikna beyanatı için diyor ki:

“Maliye Nazırımız şimdiye kadar inatla sessizliğini korumuştur. Adeta zannetti ki sessizlik yalnız gümüş değil bir de paradır. Şimdi mali durumun pembe olduğunu söylemek için sessizliğini bozdu. Fakat bu açıklamalarından, kendileriyle kredi müzakerelerinde bulunduğumuz sermayedarlar ne anlayacaklar ve Yunan ahalisi kendi mali işlerini idare edenler hakkında ne fikir edinecek?

Yunanistan bugün mali zorluk içindedir. Bundan daha tabii bir şey olamaz. Çünkü kendi merkezlerinden yüzlerce kilometre uzaklarda bir sefer yapıyor. Bu mali buhranın düzeltilmesi ise kolay değildir. Bunun için ölçülü olmak, çalışmak ve ehliyet lazımdır. Maliye Nazırımız bu sıfatlara sahip midir? Günün adamı mıdır? Onu bilmiyoruz. Bunu

bilmemize de lüzum yoktur. Fakat Nazırın ta kendisi, bundan evvelki beyanatında Maliye Nezaretinin kendisi için bir büyük yük olduğunu hissettiriyordu. Maliye Nazırı paraya ihtiyacımız olmadığını, bu sebeple para bulmak endişesiyle kendimizi üzmenin gerekmediğini beyan etti. Beyanat görünüşte güzel ve safdilânedir, fakat hakikatte ne kadar yıkıcı? Çünkü bu yolda beyanat hükûmetin ve devletin ciddiyetine yakışmıyor. Yunan hazinesinin bir bol para içinde olduğuna hangi yabancı inanır? Hükûmet ile alışverişte olan hangi Yunanlı bu beyanatın münakaşa edilebileceğine inanacak? Maliye Nazırı delilsiz, karşılıksız iki kelime söylemekle mucize kabilinden olarak Yunanistan'ın bir mali uçurum içinde bulunmadığına kimi ikna edebilecek? Bu kadar nazik bir meselede doğruyu söylemeyen bir hükûmet diğer meselelerdeki sözlerine de inandıramaz. Şimdi geçirmekte olduğumuz zaman o kadar naziktir ki hükûmetin bunun ciddiyetini, ağırbaşlılığını muhafaza etmesi icap eder. Ciddiyetin, hükûmetin Maliye Nazırının beyanatı gibi gerçek olmayan beyanatı ile ihlali, yalnız hükûmet için değil devlet için de zararlıdır.”

YUNAN MALİ BUHRANI

ZONGULDAK: 2 Ekim (Özel Muhabirimizin Telgrafı)- Pire Gümrükleri'ne İttifak

Devletleri tarafından el konulması Yunan mali çevrelerinde pek fazla endişe uyandırmıştır. Mali karışıklıkların fevkalade fazla olduğu şu sıralarda Pire gibi en mühim bir gelir kaynağından mahrum kalması, Yunan mali buhranını bir kat daha artırmıştır. Yunan hükûmetinin zorunlu harcamaları ne şekilde kapatacağı düşünülmektedir. İngiltere hükûmeti nezdinde bir borç anlaşması için yapılan mükerrer müracaatlara henüz bir cevap verilmemiştir.

VENİZELİSTLERLE KRALCILAR ARASINDA

ANTALYA: 2 Ekim (Özel Muhabirimizin Telgrafı)– Yunanistan'da Venizelistlerle Kralcılar arasındaki sürtüşme son günlerde pek hat bir dereceye girmiştir. Yunanistan'ın en küçük kasabalarına varıncaya kadar her yerde, hemen her gün birçok sürtüşmeler olmakta ve Kral taraftarları Venizelist kuruluşlara girerek birçok tahribatta bulunmakta ve sürtüşmeler çoğunlukla çatışma seviyesine varmaktadır. Gunaris hükûmeti Venizelistlerin muhtemel bir ayaklanmasına karşı birçok tedbirler almıştır. Ezcümle Venizelist taraftarı olmakla tarif edilen kimseler tutuklanmış, cephede bulunan subaylar arasında şüpheli olduğu bahane edilerek, yine altmış küsur subay tutuklanmıştır. Hatta bu subaylardan üçü Yunan Harp

Divanınca yapılan mahkeme neticesinde, orduya nifak sokmak bahanesiyle bir kaç gün önce İzmir'de kurşuna dizilmiştir.

KONSTANTİN NELER YUMURTLAMIŞ

ANKARA: 24 Eylül (A.A.)– Taarruzlarının kesilmesi ve mağlubiyetleri ile neticelenmesi üzerine Yunanlıların resmî ve yarı resmî vasıtalarla güya Ankara'nın askerî ve siyasi bir hedef teşkil etmediği ve Yunan ordusunun Ankara'yı işgal fikrinde olmadığını ilan etmeye ve yaymaya ve bu şekilde hezimetlerinin dışarda ortaya çıkaracağı kötü tesirini kısmen olsun gidermeye çalışıyorlar. Hâlbuki Yunan taarruzu devam ederken Kral Konstantin tarafından bir İngiliz subayı ile yapılan ve Deyli Telegraf'ta yayınlanan aşağıdaki beyanat taarruzun hedefini ve bu günkü Yunan çekilişinin manasını pekâlâ göstermektedir: "Askerî vaziyetimiz ve ordumuz takdire şayandır. Eğer Türkler bir meydan muharebesi kabul ederlerse Yunan ordusu hareket üssünden uzaklaşmış olmasına rağmen Kemal Paşa kuvvetlerini mahvedecek ve Ankara'yı alarak tren hatlarını ve cephanelikleri tahrip ettikten sonra Ankara'nın otuz kilometre batısındaki tahkim edilmiş mevkillerine çekilecektir!"

29. SAYININ ARKA YÜZÜ

KAYSERİ BELEDİYESİ

Belediye işleri hakkında yazılacak o kadar çok şeyler var ki bunları sıraya koymak cidden zordur. Kayseri şehrinin imar kabiliyeti ve bilhassa yükselmeye olan maharetine rağmen kasabanın sosyal hayatı belediyesizlik yüzünden acınacak bir haldedir. Belediye işlerinin, en mühim ve tesirli hayatiyete ait işlerden olduğunu idrak ve itiraf edenler bile şehrin cansız bir şekilde çırpınmakta olan sönük hayatına karşı ilgisizlik göstermekte devam edip duruyorlar. Belediye reisimizin iyi niyet ve namusuna hiçbir diyecek söz yok. Şu kadar ki şehir işlerinden, şehrin temizliği noktasından belediye işleri müdürlüğünün biraz faaliyete geçmesini, Kayseri'nin geçici bir misafiri sıfatıyla temenni etmeyi bir medeni ve insani vazife olarak düşünmekteyim. İşte bunun içindir ki yalnız iyi niyet, namus ve doğruluğun belediye işlerini çevirecekler için kâfi olmayan birer özellik olduğu ve belediyeci olabilmek için yorulmak bilmez bir gayret ile memleketin sosyal durumunu düzeltmeye güç sarf etmek icap eylediği kaydedilmektedir. Bugün Kayseri şehrinin Saat Kulesi meydanlığından, Yenigün Matbaası önünden gayri sokakları, mahalleleri, hatta şehrin şaheseri olan Kapalı Çarşı bile

pislikten, kötü kokudan ve bilhassa bu iki sebeple, sene sene milyonlarca artmakta olan sineklerden geçilmez bir haldedir. Mesela, Vezir Hanı'nın önünde ve Gümrük Caddesi üzerinde, dış muayenehanesinin yanındaki mezbelelik ne kadar çirkin! Sebze pazarı Bostan dükkânlarının civarı fırınlar, kasap dükkânları ve nihayet köfteci ve şiş kebabçıların lokantaları! Hep bir mikrop yuvası halini almıştır. Sokak aralarında, çıkmaz sokaklarda tesadüf edilen pislikler daimi bir koku peyda etmekte ve bunlara ilave olarak öteye, beriye serpilmiş insan pislikleri gelen geçene lanet ettirmektedir. Hele İstanbul Caddesi'nde özel muhasebeye ait gazino yerine bitişik umumi helanın nihayetsiz pisliği ve kokusu ne kadar iğrenç ve kerih bir manzaradır.

Gönül arzu eder ki Belediye Reisimiz bütün bu mahalleleri bir bir gezip görsün de belediyenin sosyal başarısı için, hiç olmazsa şehir işlerinde daha çok yakından ilgili olsun.. Şehrin güzelliğinin, genel sağlık durumunun mükemmelliği şerefi daima belediyeye ait olacağına göre, bunun aksi hali de doğrudan doğruya belediyeye aittir. Uzağa gitmeye ne hacet... Belediyeye gitmek için hükûmet kapısından girer girmez sizi kerih bir koku karşılar. O girişteki helanın pis kokusunu belediyeciler acaba hissetmiyorlar mı? Belediyenin temizlik teşkilatı ile

yalnız Belediye Reisi değil, hatta belediye tabibi bile alakadardır. Bir fen ve umumi sağlık müdafii olması lazımken belediye tabipliği, şehrin hayatını bozan ve tehdit eden sebepleri tetkik ve imhasını başaramazsa insani ve memurluk vazifesini güzel yapmış sayılır mı?

Şehirde hissolunan ve oldukça ehemmiyetli tahribat yapmakta olan sıtma hastalığını doğuran ve bu hastalığın meydana getirdiği sıhhi durum hakkında belediyenin ne gibi düşünceleri olduğunu ve halkın sosyal hayatını tehdit eden diğer hastalıkların yayılması hakkında ne gibi tedbirler alınmakta olduğunu doğrusu öğrenmek isterdim. Tavlusun'da tifonun başladığını söylüyorlar. Hâlbuki Germir ile civarındaki köylerin biricik hamamını yıkıp merkeze naklederek hastaneye hamam yaptılar. Acaba belediye ve sıhhiye müdürü bu mesele ile ne derece alakadar olabilmişlerdir? Bit köylerde ve hatta şehirde bile herkesle samimiyet hâsıl etmiştir. Herkesi teklifsizce ziyaret ediyor ve misafir oluyor. Bu sebeple şehrin umumi sağlığı namına belediyeyi ikaz eylemek hepimizin bir vatani vazifesi olduğunu inkâr etmemek lazım gelmez mi?

Lütfi Arif

YUNAN ESİRLERİ GELDİ

İkisi subay olmak üzere elliden fazla Yunan esirleri garnizonlarına sevk edilmek üzere şehrimize getirilmişlerdir.

DIŞ HABERLER

CEMİYET-İ AKVAM'DA

Cemiyet-i Akvam Genel Meclisi azası ayrı ayrı dairelerde toplantı yaparak Milletlerarası Adalet Divanı'na tayin edilecek hakimleri seçeceklerdir. Doksan adayı ihtiva eden listeden on bir hakim, dört yardımcı seçilecektir.

Millî gruplar tarafından aday gösterilen Mösyö Edar, Mösyö Burjuva, Mösyö Dührani, Mösyö Kurumaju, Mösyö Hetyorna, Mösyö Hemas, Mösyö Lanej, Mösyö Mark, Mösyö Devronmir, Mösyö Puankare, Mösyö Roç aday olmak istememişlerdir.

YUKARI SİLEZYA ANLAŞMAZLIĞI

Mösyö Leon Burjuva'nın Cemiyet-i Akvam'da yapmış olduğu konuşmada sonuç olarak Yukarı Silezya hakkındaki beyanatı dinleyicilerin olağanüstü dikkatlerini çekmiştir. Bununla beraber Fransız Murahhas Heyeti, Yukarı Silezya anlaşmazlığının memnuniyet verici bir düzelme şekline

dönüşeceğiinden emin bulunduklarını açık-
lamakla iktifa etmişlerdir.

İNGİLTERE’NİN TASARRUF PROJELERİ

İngiltere’de gelecek senenin bütçesinde masraflarını mümkün olduğu kadar azaltmak üzere şimdiden projeler yapılmaktadır. Ticaret Bakanı Gades’in başkanlığı altında, ticaret ve sanayi mesleklerinden oluşan bir iktisat encümeni teşkil edildiği evvelce yazılmıştı. 9 Eylül tarihli Deyli Meil gazetesinde okunduğuna göre encümen, Irak ve Filistin’de İngiltere’nin yapmakta olduğu ağır masrafların azaltılması ve sınırlandırılmasını talep etmiştir.

PRUSYA VE BAVYERA ANLAŞMAZLIĞI

Bavyera kabinesinin tamamının istifalarını verdiği bildiriliyor. Milliyetçilerin çekilmesine rağmen iktidar mevkiinde kalan partilerin Bavyera halkçılarından ve köylülerle demokratlardan müteşekkil, önemli bir ekseriyete sahip oldukları zannedilmektedir. Partilerin birleşmelerine, çoğunluk Sosyalistlerin dâhil olmasına şimdilik ihtimal verilmemektedir. Fransız basını Mösyö Fonkar’ın çekilmesi olayının sahte bir hareket olmasından şüphe etmekte ve Prusya Meclisi Bakanlarından, Mösyö Senegemveld’in, Alman ahaliden yüzde sekseninin imparatorluğun ihyasının

mümkün bulunmadığına kanaat belirttiğinden bahisle, sakinlik ve sessizliği birleştiren son beyanatını hatırlatmaktadır. Felaket, ahaliden eski idarenin geri dönme imkânını gören yüzde yirmisinin siyasi cinayetlerden bile çekinmeyen tehlikeli ve faal bir ekseriyet teşkil etmesindedir.

BATI MACARİSTAN VE İTALYA

Yarı resmî bir İtalyan açıklamasında İtalya için Batı Macaristan’da bir askerî nümayişte bulunmak mecburiyeti hâsıl olduğu takdirde, buna diğer müttefiklerin bile müştereken katılacağı belirtilmektedir. İtalya, arazi meselelerinin halledilmesi ve düzeltilmesi için Tersanun Anlaşması’nı kabul ettiren ve bu anlaşmaya uyulmasını temin etmek büyük devletlere ait olduğu için İtalya’ya böyle küçük bir işe karışmaması tavsiye edilmektedir.

Elçiler Konferansı olaydan önceden haberdar edildiği için Cemiyet-i Akvam Meclisi Burgland’da Macar çetelerinin taarruz meselesine müdahale etmeye karar vermiştir.

DRAHMİ GİTTİKÇE DÜŞÜYOR

ZONGULDAK: 2 Ekim (Özel Muhabirimizin Telgrafı)– Yunan ilerleme hareketi devam ettiği esnada 165 kuruşa kadar çıkan

Drahmi fiyatı, çekilmeden sonra derhâl yirmi kuruş fark etmiştir. Drahmi'nin dün İstanbul Borsasında 137 kuruşa düşmüş olduğu belirtilmektedir.

CEZAYİR GENEL VALİSİ'NİN AÇIKLAMASI

PARİS: 13 (SHR)– Yakında görevine gidecek olan Cezayir Genel Valisi Setig, İçişleri Bakanı Mösyö Marut tarafından verilen bir ziyafette programı hakkında izahatta bulunarak Fransa ile sömürgeleri arasında manen bir uyumluluk mevcut olduğunu belirterek Cezayir'de yerli ahalinin harp esnasında Fransa'ya güven ve itimat gösterdiklerini ve bunların sadakatleri ile birtakım hileli propagandalara kanmadıklarını, idare şeklinin sadeleştirilmesi ve ziraatı geliştirecek vasıtaların temini, nakliye araçlarının çoğaltılması sayesinde, gerek eski ve gerek yeni Fransa'nın faaliyeti için memleketin iktisaden geliştirilmesi emir gereği yapılmış olacaktır.

DÂHİLİ HABERLER

AFGAN ELÇİSİ HAZRETLERİ HİLÂL-İ AHMER'E BİN LİRA BAĞIŞLADILAR

Afgan Elçisi Sultan Ahmet Han hazretleri şehit çocuklarının ihtiyaçlarına sarf edilmek üzere Hilal-i Ahmer (Kızılay)

Hanımlar Şubesi'ne (Kayseri'de) bin lira bağışlamışlardır. Kardeş memleketin muhterem temsilcisine yetim çocuklar namına teşekkürlerimizi arz ederiz.

TUTANAK DÜZENLENİYOR

Geçen günkü nüshamızda, evvelce başlanıp tamamlanamayan üç mektep için Ticaret Odası'nda Mutasarrıf Bey'in başkanlığı altında hayırlı bir toplantı yapıldığını ve inşaatın tamamlanması için hamiyetli bazı kişiler tarafından, bir saat içinde 920 lira bağışta bulunulmuş olduğunu yazmıştık. Dün edindiğimiz malumata göre, bu yardımların kabulüne müsaade edilmesi için Liva İdare Meclisi'nin düzenlediği tutanak Dâhiliye Vekâleti'ne gönderilmiştir.

SULTANİYE VE BOZKIR GÖNÜLLÜLERİ

Konya'da teşekkül eden Galip Paşa Gönüllü Alayına iltihak etmek üzere Sultanîye kazasında elli yedi kişi, kendi atlarıyla gönüllü kaydolunmuşlar, Kaymakam ve Belediye Reisi Beylerle birlikte Konya'ya gelip alaya katılmışlardır.

Hamiyetli Bozkır ahalisi tarafından da teşkil olunan 213 süvari gönüllü, Kaymakam Hâşim Beyle birlikte Konya'ya gelmişledir.

KONYA'DA DEPREM

Eylülün yirmi altıncı günü öğleden evvel, alafranga saat on biri beş geçe Konya'da kuzeyden güneye doğru orta şiddette deprem meydana gelmiş ve yarım dakika devam etmiştir.

İÇİŞLERİ MEMURLAR MÜDÜRLÜĞÜ

İç İşleri Bakanlığı Memurlar Müdürü Muhtar Bey'in Niğde Mutasarrıflığına tayini üzerine açık olan bu müdüriyete Kırşehir Mutasarrıfı Sait Bey tayin olunmuştur.

DOKTOR TEVFİK RÜŞTÜ BEY

Geçen sene Moskova'ya giden Doktor Tefik Rüştü Bey ve Fuat Beyler bir süre önce Trabzon'a gelerek buradan Ankara'ya doğru hareket eden Azerbaycan Elçilik heyetiyle birlikte harekete geçmişlerdir.

KIRŞEHİR MUTASARRIFLIĞI

Kırşehir Mutasarrıfı Sait Bey'in Dâhiliye Vekâleti Memurlar Müdürlüğü'ne tayini üzerine boş kalan bu mutasarrıflığa Dâhiliye Vekâleti Bütün Vilayetlerin İşleri Müdürü Fatin Bey tayin olunmuştur.

SAĞLIK MÜDÜRÜNÜN ÖDÜLLENDİRİLMESİ

Şehrimiz Sağlık Müdürü Hıfzı Nuri Bey'in maaşına bin kuruş zam suretiyle Sıhhiye Vekâletince ödüllendirildiğini memnuniyetle haber aldık. Hıfzı Nuri Bey çalışkan ve vazifesinin ehli bir memurdur. Kendisini tebrik eder ve faaliyetinin devamını dileriz. (Hıfzı Nuri Bey'in Kayseri'nin sağlık durumu hakkında geniş raporu-kitabı bulunmaktadır. Mehmet Çayırdağ)

AYLIK ABONE YAPILMASI

Gazetemiz bugünden itibaren meydana gelen devamlı müracaatlar üzerine aylık abone yapmaya başlamıştır. Aylık abone yapılması, uzak yerlerde oturan okuyucularımız için pek çok kolaylık sebebi olacak ve aylık verilecek 150 kuruşa karşılık olaylar ve vukuattan günü gününe ve muntazam bir şekilde haberdar olunabilecektir.

Aylık aboneler ayın birinci veyahut on beşinci gününden itibaren yapılacaktır.

KÜÇÜK HABERLER

Tutuklama– Konya isyan hareketi elebaşlarından Dereli Kürt Mustafa yakalanmıştır.

Antalya Vergi Dairesi Müdürlüğü'nde– Ankara Vergi Dairesi Merkez Müdürlüğü

Muhasebe Başkâtipliğine, İstatistik ve Memurlar Genel Müdürlüğü Memuru Fevzi Bey tayin olunmuştur. Fevzi Bey eski vazifeşinas memurlarımızdandır. Kendisi takdir görecektir.

TEDAVİ MEKANİĞİ VE ELEKTRİK KURUMU

Kayseri Merkez Hastanesi Baştabipliğinden:

Tedavi Mekanîği ve Elektrik Kurumu bugünden itibaren işe başlamış olmakla, bu kurumda tedavi edilecek olan ve halen Kayseri'de bulunan subay ve askerlerin merkez kuruma iki gün içinde müracaatla kaydedilmeleri ve bu süre sonunda yapılacak müracaatın kabul edilmeyeceği ilan olunur.

AÇIK MUALLİMLİK

Kayseri Encümen-i İlmi Başkanlığı'ndan:

Medrese-i İlmiyenin birinci kısım dördüncü sene matematik muallimliği açık olup talip olanların Kayseri Encümen-i İlmiye Başkanlığı'na müracaatları ilan olunur.

İLANLAR

KİRALIK HANE, KAYSERİ TEDAVİHANESİ-YERLİ MAKARONYA (MAKARNA)

(Eski ilanlar tekrar edilmiştir.)

6 Ekim 1337 Perşembe 30. Sayı

BOZDAĞI'NDA BİRLİKLERİMİZE KARŞI DÜŞMANIN YAPTIĞI TAARRUZ GERİ ATILMIŞTIR

Afyonkarahisar mıntıkasında süvarileri-miz ve hafif birliklerimizle düşman arasında çarpışma devam etmektedir.

4 Ekim Tarihli Resmî Tebliğimiz: Eskişehir'in kuzeyinde Bozdağı'nda bulunan düşmanın, sol cenahını kuzeyden zorlamakta olan birliklerimize karşı taarruzları geri atılmıştır. Süvarilerimiz ve hafif birliklerimiz ve düşman birlikleri arasında Afyonkarahisar civarında çarpışma olmaktadır.

YUNANLILAR YENİ BİR TAARRUZ YAPAMAZLAR

ANKARA: 2 Ekim (A.A)- Paris'te yayınlanan Tan gazetesi "Yunanlıların mali zorlukları sebebiyle yeni bir taarruz yapabilmeleri mümkün değildir." demektedir. Yunanistan'ın bir kış harbi yapabilmek için gerekli paraya sahip olmadığını yazıyor.

CEPHEDE KIŞ BAŞLADI

ANKARA: 3 Ekim (A.A)- Atina'dan 26 Eylül tarihiyle İstanbul'a yazılıyor: Cepheде şiddetli kış başlamış ve harekâtın tatil edilmesi mecburiyeti ortaya çıkmıştır. Bursa'daki Keşiş (Ulu) Dağı'na ve Eskişehir'in Bozdağı'na kar yağmıştır.

YUNAN ZAYİYATINDA DEHŞET

ANKARA: 3 Ekim (A.A)- Proidos gazetesini resmî raporlara dayanarak Sakarya Muharebesi'nde Yunan yaralılarının on altı bin kişiden fazla olduğunu yazıyorsa da Tevhid-i Efkâr'ın Bursa muhabiri yalnız Bursa'ya otuz bin yaralı geldiğini bildiriyor.

KRAL ATİNA'YA DÖNDÜ, KABİNE DÜŞÜYOR, YENİ BAŞVEKİL KİM OLACAKMIŞ?

İzmir'deki komiserleri Esteryadis'in Başvekâlete geleceği ısrarla rivayet edildiğine ve kendisinin Atina'ya gittiğine bakılırsa Başvekil olacağına ihtimal verilebilir - Tinu cenapları yaman bir beyanname neşretmiştir (!)

ANKARA: 3 Ekim (A.A)- Kral Konstantin Maiyet Erkânı ve Harbiye Nazırı Teodokis ile birlikte, bir hastane gemisiyle 27 Eylül'de Atina'ya doğru Mudanya'dan hareket etmiştir.

ANKARA: 3 Ekim (A.A)- 1 Ekim tarihli Proidos gazetesinin aldığı malumata göre Yunanistan'da vaziyet vahim olmaktadır. Gunaris'in istifaya mecbur olduğuna ve İzmir Komiseri Esteryadis'in kabineyi kurmayı üstlendiğine dair ısrarlı şayialar vardır.

ANKARA: 3 Ekim (A.A)- İzmir Yunan Komiseri Esteryadis'in Atina'ya hareket ettiği haber alınmıştır.

(Başvekâlete geleceği ısrarla söylenen ve Atina'ya dönen İzmir'deki Yunan Komiseri Esteryadis)

KONSTANTİN'İN BEYANNAMESİ

ANKARA: 3 Ekim (A.A)- Bursa'dan Atina'ya dönen Kral Konstantin, hareket

ettiği gün orduya hitaben şu emri neşretmiştir: “Subaylar, küçük subaylar, askerler: Bugün ana vatana dönüşüm vesilesiyle takdirlerimi ve teşekkürlerimi tebliğ etmek istiyor fakat korkuyorum ki sözlerim kalbi hayatımı tasvire kâfi gelmeyecektir. Sizin parlak zaferinizi gördükçe Yunanlı olduğuma şükrediyorum. Her ferdiniz Yunan azminin büyük kahramanlarına layık evlat olduğunuzu gösterdiğini tarih bu asırda altın kalemle yazacaktır. Bir vakitler ecdadımızın sahip olduğu yerlere medeniyet getirmek için kan döktünüz. Hiçbir ordu bu imarı sizin kadar seri yapamazdı. Sizin Ankara'ya, Ankara'ya diye bağırdığınızı işitiyorum. Fakat oraya gidip de azim ve müşkülata maruz kalmanızı istemedim. Şimdiye kadar elde ettiğiniz gayeler, tahminime uygun ve yeterli olmuştur. Vatanın size emanet ettiği vazifeyi, pek parlak surette yaptınız. Çalışmamıza bir son vermek için yaptığınız vazifelerin neticelerini teminden başka yapacak işiniz kalmadı. Bu kadar zahmetler, mücadeleler, fedakârlıklar ve zaferler zayi olursa yazıktır. Pek az kalan vazifelerinizi tamamladığınız gün aziz vatanımızın şerefini büyütmüş olacak ve hizmetlerinizden mesut ve iftihar ederek yurtlarınıza döneceksiniz. Süngüleriniz ve toplarınız daima asalet ve zaferler saçmalıdır.”

Kral İkinci Konstantin

TEMİNATLAR DA TESİRSİZ KALİYOR

ANKARA: 3 Ekim (A.A)- Anadolu savaşlarının geldiği durum Yunanlılar arasında büyük bir felaket ve endişe doğurmuştur. Hükûmet taraftarı basının neşriyatı ve hükûmet taraftarı makam sahipleri bu memnuniyetsizliği gidermeye yönelik beyanat ve tebligatları tesirsiz kalmaktadır. Estace gazetesi diyor ki “Hükûmet çeşitli vasıtalarla yaptığı açıklamalarla taarruz hedefinin Ankara olduğunu belirtiyor çünkü Ankara işgal edilirse ve düşerse Türk ordusunun karargâhı ve iaşeleri tahrip edilerek harbin bitirileceğini ilan ediyordu.”

ARTIK İNGİLTERE CİDDİ SURETTE İLGİLENECEK

İcabederse Bizimle Ayrı Barış Yapacak

Çünkü doğuda bugünkü karışıklığın devamı bütün Avrupa barış ve düzenini bozacak bir durumdadır. Bu sebeple İngiliz çevreleri Sevr’de esaslı değişikliğe taraftardır.

ANKARA: 3 Ekim (A.A)- Vakit gazetesi Haber Veriyor: Aldığımız doğrulayıcı malumata göre İngiltere hükûmeti son zamanlarda doğu meselesi ile ciddi surette ilgilenmeye başlamıştır. Doğuda bugünkü karışıklığın devamı bütün Avrupa barışı ve

düzenini bozacak durumda olduğu anlaşıldığından İngiliz çevreleri bir an evvel barış ve selametin tesisini arzu etmektedir. Bu maksatla Sevr Antlaşması’nda esaslı değişiklik yapılması fikri kabul edilmeye başlanmıştır. İngiliz gazetelerinin çoğunluğu bu yönde yayında bulunmaktadır. Yunanistan pervasızca görüşlerinde ısrar ettiği ve kabul edilebilecek barışa yanaşmadığı takdirde büyük ihtimal kendi başına bırakılacak ve Türkiye ile ayrıca barış yapılması yolunu seçebilecektir.

BİR ATINA TELGRAFINA GÖRE MÜTTEFİKLER SAVAŞANLARI LONDRA’YA DAVET EDECEKLERDİR

ANKARA: 5 Ekim (A.A)- Atina’dan Bildiriliyor: Yüksek Meclisin toplantısından evvel Anadolu meselesinin müttetikler tarafından müzakere ve tetkik edileceği belirtilmektedir. Hükûmet çevrelerinden öğrenildiğine göre bu tetkikler ve müzakereler esnasında savaşanlar Londra’ya davet edilerek dinlenecektir. Yunanistan’ın tekliflerini bu günlerde Londra’ya gidecek olan Gunaris ve Baltaris götürceklerdir.

ERMENİCE BİR GAZETE

“Bugün Anadolu’da mağlup olan yalnız Yunan değildir, Dünya’nın değişimine mani olmak isteyen İngiltere’dir. Mağlup olmuştur.”

ANKARA: 2 Ekim (A.A)– Kafkas Ermeni basınından Karmiras gazetesi Anadolu askerî harekâtından bahseden bir baş makalesinde şu satırları yazıyor: “Telgraflar Yunanlıların Ankara önünde mağlup olduklarını haber veriyorlar. Türk-Yunan harbini takip edenler belirtiyorlar ki Türkler Sovyet Rusya’nın Denikin ordusuna karşı takip ettiği harp usulünü tatbik ediyorlar. Gerçekten Sovyet Rusya Çar için ve Tombaz mıntıkalarında düşmana geniş arazi terk ederek Denikin ordusunu boylu boyunca Moskova hattına çektikten sonra, orada demir pençesine alarak eritmişti. Fakat bugün Anadolu’da yenilen Atina meydanda yoksa sebep, ona her türlü yardımı büyük bir isteklikle vermekten çekinmeyen maceracı İngiltere’dir. Şüphe yok ki mağlup olan yalnız Yunan değildir. Bilakis, bütün dünyanın sefalet ve bedbahtlığına sebep olan ve ümitsiz bir kumarbaz gibi son kozunu oynayarak, bu suretle dünya inkılabına mani olmak isteyen İngiltere de mağluptur. İngiltere Büyük Rusya’nın Sibiryâ dersinden ibret almadı. Şimdi Yunan vasıtasıyla doğudaki vaziyetini düzeltmeye çalışıyor. Lakin Doğu Meselesi

zulüm silahıyla değil, inkılapçı halkın kudret ve maneviyatıyla hallolunacaktır.”

TAYMIS’IN MÜHİM BİR MAKALESİ

“Mademki doğu barışı Sakarya Muharebesi’yle meydana gelmiştir. Paris veya Londra’da müzakere edilmelidir.”

ANKARA: 2 Ekim (A.A)– Taymıs gazetesi bir makalesinde diyor ki: Mustafa Kemal Paşa, Yunanlıların çalışma ve gayretlerini tamamıyla neticesizleştirmiştir. Kral Konstantin’in ordusu Sakarya Nehri’nde on sekiz bin kişi kaybederek çekilmeye mecbur kalmıştır. Bu suretle muharebe, Yunanlıların çekilmesiyle nihayet bulmuş, Anadolu’da Türk muzafferiyeti meydana gelmiştir. Türk ordusu kış esnasında noksanlarını giderip takviye edilebilecektir. Müttefiklerin (İngiltere–Fransa–İtalya) meşgul olacakları çalışma bundan ibarettir. Artık doğuda şimdiye kadar takip edilen hareket hattına nihayet verilecek ve savaşın kabul edecekleri hâl şekli, müttefikler tarafından hazırlanacaktır. Mademki doğu barışını tesis edecek bir hâl şekli Sakarya Meydan Muharebesi’yle meydana gelmiştir, Paris veya Londra’da müzakere edilmelidir. İtilaf hükûmetleri Yunanlıların karşı koymaya muktedir olmadıkları zor bir meselenin hallini üstlenmek için daha fazla cesaret ve cüret göstermelidirler.

30. SAYININ ARKA YÜZÜ

GARİP BİR CEVAP

Sıhhiye Müdürlüğü'nden Mektup Aldık..

Geçen günkü nüshamızda tabii okudunuz. Talas Darüleytami'nda şimdiye kadar zavallı yetimlerimize çektilen en doğru tabirle “azaplar” hakkında, tetkikler ve müşahe-
deler neticesinde yazılmış bir mektuptan bahsediyor ve ilgililerin dikkat nazarlarını çekiyorduk. Bu münasebetle dün Sağlık Müdürlüğü'nden bu yayınıma cevap olmak üzere bir rapor aldık. Meseleye temas etme-
mizden evvel birkaç söz söylemek isteriz. Gazeteler kamu fikirlerini temsil ederler. Halkın ve Hakkın savunucusudurlar. Özel-
likle “Yenigün” ün hayatını tetkik edenler vazifesini ne kadar müdrik olduğunu pek iyi bilirler. Biz emanet olarak darüleytama bıraktığımız yetimlerin, bu memleket uğruna canlarını veren şehitlerimizin çocuklarının iyi bakılmadığını işittik. Yaptığımız tahki-
katla bunu ispat ve teyit ettik, ediyoruz ve edeceğiz. Şayan-ı şükrandır ki iş başında bulunanlarımız bu neşriyatımızı nazarı-ı itibare aldılar, gereğini yapmaya giriştiler. Biz onların işini kolaylaştırmak için bir mebusumuzun bize gönderdiği mektubun sadece bazı kısımlarını -çünkü daha acı ve feci parçaları var- neşrettik. Maalesef haber

alıyoruz ki bu neşriyatımız ilgili bazı görev-
lileri infiale sevk etmiş. Hakkın müdafaası söz konusu olurken tepkilerin nazarımızda zerre kadar ehemmiyeti olmadığı ve olma-
yacağı şüphesizdir. Sağlık Müdürlüğü'nün -tarafsızlığımıza rağmen- aşağıya aynen aldığımız mektubundaki -buna garip bir cevap diyoruz- “darüleytama ait makale-
nin dayandığı istihbarattan bazıları doğru değildir” tarzındaki sözleri bunu doğruluyor. Garip cevap şudur, okuyucularımız biraz gülerek de okuyabilirler:

“Kıymetli gazetelerinin dünkü nüsha-
sında darüleytama ait makalenin dayandığı istihbarattan bazıları gerçeklere uymuyor. Sokaklarda dolaşan ve şurada burada sürü-
nen yetim muhacir çocuklarının öncelikle yedirilme, yatırılma, giydirilme ve imkân elverirse sanat öğrenmesi ve biraz da okuma, yazması gayesiyle açılmış olan bu darüleytamin Yüksek Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti'ne devredildiği günden beri hâl ve zamanın müsaadesi nispetinde iyileştiril-
mesine ve mükemmel hale getirilmesine gayret edilmekte olduğu gibi Kayseri adına eşraftan iki hamiyetperver kimse dahi fiilen yardım etmekte bulunduğu ve belediye ve Müdafaa-ı Hukuk Cemiyetince de nakden yardımda bulunularak bu kurumun devamı için ilgi gösterildiği basit ve yüzeysel bir araştırma ile meydana çıkar. Talebe ara-

sında endişe verecek bir hastalık da yoktur. Dışarda çektiği sefalet neticesi bazılarının uğradığı cilt hastalıkları da tedavi edilmektedir. darüleytam işlerinde mütehassıs olan kimselerin neşriyat ve aydınlatmalarına tabii ki karşı değil isek de ortaya konan ifadelerin hakikatlere dayandırılmasını bilhassa rica ederiz.”

Nasıl, beğendiniz mi? Satırların arasındaki hakikati keşfedenler, Sağlık Müdürlüğünün bu raporunun ifade ettiği manaları da pek acil ve pek çabuk anlayabilir. Evvela raporun başlangıcında, farkında olmayarak yapılmış olan bir itiraf var: “Makalenin dayandığı istihbarattan bazıları gerçeklere uymamaktadır.” Biz evvela şunu cevaplayalım ki makalenin baştan aşağı her kelimesi, maalesef gerçeklere uyuyordu. Ve maalesef daha nice hakikate uyan şeyler var ki onların neşrinden utandık. Şükürler olsun ki yeni Mutasarrıfımızın geldiği günden beri sarf ettiği faaliyet bunları yavaş yavaş ortadan kaldırıyor. Bununla beraber Sağlık Müdürlüğünün cevabındaki bu başlangıç da bir itiraftır. Demek ki darüleytamda epey yolsuzluklar vardır.

Darüleytamın niçin açıldığından ve hedefinden bahsederek, “Yetimlerimizin yedirilme, yatırılma, giydirilme ve imkân elverirse sanat öğrenmesi vs.” gibi hususlardan bahsediliyor. Garip cevabın sahibine

sorarız: Yetimler çoğunlukla ikişer kişi yatırılıyorsa, sıhhi bir şekilde iskân edilmiş olurlar mı? Ayaklarında ayakkabı, sırtlarında elbise olmazsa giydirilmiş olurlar mı? Suda haşlanmış sebzelerle öğle ve akşam yemeklerini yerlerse hakkıyla yedirilmiş olurlar mı? Evet, kir içerisinde, pislik içerisinde bulunurlarsa “sıhhi şartlar” içerisinde yedirilip, bakılmış olurlar mı? Sağlık Müdürlüğünü temsil eden zatın doktor olması, bu sorulara cevap verebilecek salahiyeti de pek âlâ sahip kılmaktadır.

Eşraftan iki hamiyetperver zat ile belediye ve Müdafaa-ı Hukuk Cemiyeti’nin yardımlarını tam bir şükranla kayıt ve takdir ederiz ve bunu bize bildirdiği için Sağlık Müdürlüğüne de müteşekkirimiz.

Garip cevabın diğer bir yerinde, “talebe arasında endişe edilecek hastalık da yoktur” diyor. Evet, bu da olabilir. Eğer “henüz ölecek derecede değil” tarzında mana çıkarılacak olursa.. Talebe arasında velev ki endişe edilecek derecede hasta olmasın, hasta var ya.. Biz de bunu iddia etmiştik ki bunlar sefalet içerisinde diriler. Bakacak doktorları yok. Doktor olsa bile ilaç temin edilemiyor.

Özet olarak Sağlık Müdürlüğü bize bu tarzda rapor yazacağına -çünkü bildiklerimizin büyük kısmını sükût geçerek- doğrudan doğruya “Evet, hakkınız var, bundan sonra faaliyetlerimize daha çok hız vereceğiz, daha

iyi çalışacağız, işleri yoluna koyacağımızı ümit ediyoruz... vd” yolunda cevap vermeli veyahut bu tarzda yazı yazarak kendisini garip bir vaziyete düşürmemeli idi. Çünkü darüleytam meselesine ait istihbaratımız o kadar kuvvetli ve sağlam vesikalara dayanmaktadır ki bunlar meydana çıkacak olursa kirli çamaşırların iç yüzü görünecektir. Bunu biz de istemeyiz ve temenni ederiz ki onlar da istemesinler.

Gaziantep Mebusu Abdurrahman Lâmi Efendi’nin darüleytam işleriyle yakından meşgul olduğu malumdur. Geçenlerde bize yazdığı mektubunda “darüleytamın yeni İdare Heyetine, burada bulundukça elinden gelen yardım ve hizmeti yapacağını...” beyanatını ve bu beyanatını sözlü olarak da pek kuvvetli şekilde bize tekrar eden muhterem mebusun nakdi yardımda bulunmak suretiyle de darüleytamın düzeltilmesi için mesai sarfedeceğini memnuniyetle haber aldık.

MİLLÎ TARİHİMİZDE ŞEREFLİ BİR KAHRAMANLIK SAYFASI

Antep’in Kahramanca Müdafaası Hakkında Kahraman Müdafi ile Mülakat

Anadolu’da üç seneden beri harikalar yaptı. Millî tarihimizde yeniden yüzlerce şan ve şeref sahifesi açtı ve hâlâ da açıyor.

Bugün Büyük Sakarya Zaferi’ni kazandıktan sonra Eskişehir ve Afyonkarahisar önlerinde yeni bir zafer hazırlayan bu kahramanlar ordusunun şimdiye kadar yaptıkları ayrı ayrı bir kahramanlık destanıdır. Bunlar arasında Antep müdafaası o kadar büyük, şanlı ve kahramanlık levhalarıyla doludur ki Büyük Millet Meclisi, bu kahramanca müdafaadan dolayı şehre “Gazi” yüksek ünvanını bile vermiştir. Gaziantep müdafaası o kadar parlaktır ki geçenlerde bir zat bunun için pek doğru olarak, “Antep müdafaası tarihin üzerinde ayrı bir tarih olarak yaşamaktadır” demişlerdir. Dün Gaziantep müdafaası hakkında bilgi almak için, mühim bir fırsata kavuştuk. Antep’in kahraman müdafii Kilisli Arslan Bey bir müddetten beri şehrimizde bulunuyor. Kendisiyle görüştük ve kendisine, bize bu hususta malumat vermesini rica ettik. Arslan Bey’in ismi, takma adıdır. Bu isim kendisine kahramanlığı sebebiyle verilmiştir. Asıl ismi Yusuf Ziya Bey olan bu kahraman muvazzaf bir jandarma subayıdır. Arslan Bey, müdafaaya ait günü gününe tuttuğu kıymetli notlarını, müdafa esnasında önüne gelen düşman mermisi yüzünden kaybetmiştir. Kendisi bize özet olarak en anlamlı noktalar hakkında şu açıklamada bulundu:

“Gaziantep muhasarası on ay sekiz gün devam etmiştir. Bu müddet esnasında

kadınlara ve çocuklara varıncaya kadar bütün Antepliler, bir an için kendilerine düşen vatani vazifeyi yapmaktan geri kalmamışlardır. Müdafaa siperleri arkasında kahraman müdafilere cephaneye taşıyan kahraman Antep kadınları ile dışarıdaki milli kuvvetlerle haberleşmemizi sağlamak için hayatlarını tehlikeye atan mini mini Antepliler, Antep müdafaa tarihinin en parlak sahifelerini yazmışlardır. Cidden üstün ve her türlü tahrip vasıtalarına sahip çeviren düşmanların hücumlarına, altmış yaşındaki ihtiyarlar bile sinelerini siper etmişlerdir. Diyebilirim ki Antepliler düşman istilasını sopa ile karşılamışlardır. On ay sekiz gün süren müdafaa esnasında siperlerdeki müdafiler kadar gerideki heyetler de vazifelerini en üst derecede yapmaktan geri kalmamışlardır.

Şehri her an tehdit eden düşman mermileri altında mağaralarda çalışarak cepheye erzak yetiştirmek hususunda faaliyet gösteren Anteplilerin başlarında bulunan Ferit, Mehmet Ali, Abdürrezzak, İnce-zâde Hüseyin Efendilerin fedakârlıklarını burada hürmetle anmaktan kendimi alamıyorum. Antepliler ve Antep müdafileri bunlarla haklı olarak iftihar edebilirler. Antep’in müdafaaasını sürdürebilecek her şey yapılmıştır. Fakat düşmanın şiddetlendirdiği muhasara hatları karşısında hariçten cephaneye ve erzak

gibi ihtiyaçları temin etmek imkânı kalmamıştı. Buna rağmen son fedakârlığı da sarf ederek acı zerdali çekirdeği ve at eti yiyerek müdafaaya seksen bir gün daha devam edebildim. Fakat nihayet bunlar da bitti. Üç gün şehirdeki halk ve müdafiler ağızlarına bir lokma bile yiyecek koyamadılar. Çaresiz düşman hatlarını yararak dışarı çıkmaya karar verdim. 6-7 Şubat gecesi altı yüz silahlı adamımla, Küçük ve Büyük Salavat Yokuşu adlarındaki mevkilerden, yedi kademedan ibaret düşman hatlarını yararak, düşmanın mermileri altında, bir taş yığınından ibaret kalan ve birçok kahramanlık destanlarına sahne olan Antep’i terk ettik.”

Antep’i savunan muhterem kumandanım Kılıç Ali Bey’in açtığı Antep müdafaası işte bu suretle sona erdi. Kayserili kahraman Hasan Efe dâhil olduğu halde, Boyunun oğlu Gazi Memik Ağa, Rum ülkeli Gazi Hacı Paşa, Maho Paşa, Nezili kahraman Hasan Ağa ve Kilis havalisinde Kilisli İslam, Müslüman Kartal, Mücahit Ahmet Rota, Hacı Hannan Ağa, Hacı Şerif-zade Hacı Hasan Ağa, Besni eşrafından Hasan Bey ve daha isimlerini hatırıma getiremediğim yüzlerce kahramanın gösterdiği fedakârlıkla, isimleri millî müdafaa tarihimizin kahramanları arasında yer almıştır.

Antep Müdafii, bundan sonra, orada yaptığı fevkalade fedakârlığından, milletin tam

bir takdirle andığı yüksek kahramanlığından dolayı kendisini tebrik ettiğimiz zaman büyük tevazu ile diyor ki: “Hayır malları ve bedenleri ile fedakârlık yapanlar kahraman Anteplilerdir. Ben de onlarla birlikte çalıştım ve bununla iftihar ederim.” Sonra Antep’in maruz kaldığı tahribattan ve şehrin yeniden ihyası hususunda yapılması lazım gelen fedakârlık ve hamiyetten bahsetti:

“Gaziantep’in eskisinden daha iyi bir şekle getirilecek şekilde ihyası bütün Türk ülkesinin ve bilhassa Antep’in civarında olan kaza ve sancakların vazifesidir. Çünkü Sevr Antlaşması’yla Mardin’e kadar genişleyecek olan Fransız işgaline Antep’in müdafaası set çekti. Antep müdafaasıdır ki Mardin, Viranşehir, Birecik, Suruş, Rumkale, Urfa, Kilis ve Pazarcık şehirlerini kurtarmıştır. Bu uğurda hayatını ve bütün mal varlığını feda eden Anteplilere karşı minnet borcunu ödeyebilmemiz, gösterebileceğimiz yardım ile olabilir. Bir zamanlar mühim bir ticaret merkezi olan Antep, bugün bir harabeye dönmüş, bu şehrin sermayedarları ve ahalisi ekmek parasına muhtaç bir vaziyettedir. Antep’in kurtarılması ile müdafaası tarihimizin şanlı ve şerefli bir abidesini vücuda getirmeye milletimizin büyük bir istekle iştirak etmekte gecikmeyeceklerini şüphesiz beklerim!”

DÂHİLİ HABERLER

GENEL MECLİS SEÇİMLERİNE BAŞLANIYOR

Liva (sancak) Umumi Meclisi (Özel İdare) seçimlerine başlanması mutasarrıflık makamından bütün kaza ve nahiyelere tamim edilmiştir. Seçimlere birkaç gün içinde başlanacağı ve Genel Meclisin bu ay sonunda toplanacağı haber alınmıştır. Genel Meclislerin herhangi bir sancak veya vilâyetin idaresinde ne kadar mühim bir unsur oldukları malumdur. Bu sebeple halk kendi idaresi için seçimde, teşkil edeceği Genel Meclisteki azanın kendi hakkını düşüneceğine, müdafaası edeceğine emin olduktan sonra reyini vermeli ve o suretle seçmelidir.

GÜLE GÜLE BEYLER, SELAMETLE

Geçenlerde Anadolu’ya gelen ve kendilerine yolluk verilmiş olan Darülfünun müderrislerinden İsmail Hakkı ve Mehmet Emin Beyler Samsun yoluyla İstanbul’a gitmişlerdir.

BOLU’DA İSTİKLAL MAHKEMESİ

Geçenlerde Kastamonu’dan Bolu’ya gitmiş olduklarını yazdığımız Kastamonu İstiklal Mahkemesi, oraya gelerek işe baş-

lamıştır. Azadan Canik Mebusu Hamdi Bey Kastamonu'da kalmıştır.

MALİYE VEKÂLETİNİN DİKKAT NAZARLARINA

Talas Darüleytami'na bu sene bütçesinden ayrılarak Sağlık ve Sosyal Hizmetler Vekâletince, Kayseri Muhasebeciliğine havale edilen 3000 lira ile Kayseri Müdafaa-ı Hukuk Cemiyeti'nin maliyeye yatırıp bu kere darüleytama havale ederek bağışladığı 500 liranın muhasebece hâlâ ödenmemiş olduğunu haber alıyoruz. Darüleytam gibi paraya şiddetle ihtiyacı olan ve şehitlerimizin bize bıraktığı yavrularla meşgul olan böyle kuruma ait ödemenin geciktirilmesi kadar yanlış bir hareket olamaz. Maliye Vekâleti'nin önemle dikkat nazarını çekeriz.

İZMİR LOKANTASI

Kayseri'nin iyi bir lokantaya şiddetle ihtiyacını dikkat nazarına alan müteşebbis bir kimse (Nuh Naci Bey olabilir), geçenlerde Kazancılar Çarşısı'nda temiz ve muntazam bir lokanta açmıştır. "İzmir Lokantası" ismini taşıyan ve sahibi Müslüman olan bu lokantayı herkese tavsiye ederiz. Nefasete, temizliğe ve servislerdeki sürata bilhassa itina edilmektedir.

İLANLAR

MEMLEKET HASTANESİNDE MUAYENE GÜNLERİ

Sıhhiye Müdürlüğünden: Memleket Hastanesi muayenehanesinde cumartesi, pazartesi ve perşembe günleri müracaat eden bütün hastaların muayene ve frengililerin tedavisi yapıldığı gibi Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti ile Kayseri Hilal-i Ahmer Merkezi'nden hastanemize Neusalvaran verilmiş olduğundan muayene günlerinde fakir olan hastalara bedava bu ilaçtan tatbik edileceği ilan olunur.

KAYSERİ TEDAVİHANENESİ

(Eski ilanın tekrarı)

7 Ekim 1337 Cuma 31. Sayı

BOZDAĞI'NDA DÜŞMANIN TEKRAR ETTİĞİ TAARRUZU ZAYIATLA GERİ ATTIK- BEĞ GÖLÜ'NDE YAPTIĞIMIZ TAARRUZLA DÜŞMANI DAĞITTIK VE ESİR ALDIK

Afyon'da Topçu Ateşi Devam
Ediyor- Döğer İstasyonu Güneyinde
Muvaffakiyetlerimiz

Resmî TEBLİĞ- 5 Ekim 1337

Düşman Eskişehir'in kuzeyinde bulunan Bozdağı'nı tutmak için iki defadır yaptığı karşı taarruzda muvaffak olamamış ve ordusunu zayıyata uğratarak çekilmek mecburiyeti karşısında kalmıştır. Afyon-karahisar'daki harekât devam etmektedir.

(Son Harekâtı
İdare Edenlerden
Genel Kurmay
Başkanı Fevzi
Paşa Hazretleri)

Eskişehir cephesinde Bozdağı mıntıkasında taarruzunu tekrar etmek isteyen düşman zayıflatı geri atılmıştır. Afyon-karahisar mıntıkasında, taraflar arasında piyade ve topçu ateşi devam etmiştir. Döğer istasyonu

Eskişehir cephesinde Bozdağı mıntıkasında taarruzunu tekrar etmek isteyen düşman zayıflatı geri atılmıştır. Afyon-karahisar mıntıkasında, taraflar arasında piyade ve topçu ateşi devam etmiştir. Döğer istasyonu

güneyinde Beğgöl civarında, cephane nakleden düşman kollarına taarruz eden süvarilerimiz, pek çok zayıat verdirerek bu kolları dağıtmış ve düşmanın On İkinci Fırkasına mensup bir miktar esir alınmıştır.

DEVLETLER BARIŞ İÇİN ARAYA GİRECEKLER Mİ?

Birbirini müteakip gelen haberler aracılık meselesini doğrulamaktadır- Etnos gazetesine göre önümüzdeki hafta içinde devletlerin aracılıklarına muhakkak gözüyle bakılıyor.

ANKARA: 1 Ekim (A.A)- Atina'dan Bildiriliyor: Etnos gazetesi, resmî bilgilere göre önümüzdeki hafta içinde devletlerin barış için aracılıklarını muhakkak görmektedir. Yunan hükûmetinin görüşünü açıklamaya davet edileceğini ve Doğu Meselesi'nin kesin halledilmesi için yakında Londra'da yeni bir toplantı yapılacağını yazmaktadır.

NİTİTİ'NİN GÖRÜŞÜ

ANKARA: 5 Ekim (A.A)- Eski İtalyan Başvekili Nititi, Doğu Meselesi'ne dair neşrettiği bir makalede Yunanistan'ın hayal ve şöhrat için ve fetih rüyalarıyla ancak kendi

Eski Başvekil Nititi

kendini zarara sokarak askerî ve iktisadi kaynaklarını yok etmekte bulunduğunu ve Yunanistan'ı bir kendine gelmeye sevk etmenin lazım geldiğini açıklamaktadır.

GUNARIS LONDRA'YA GİDİYOR

ANKARA: 5 Ekim (A.A)- Atina'dan Bildiriliyor: Bakanlar Kurulu toplantısında Gunaris'in seyahati de görüşülmüş ve müzakere olmuş, cumartesi günü hareketi kararlaştırılmıştır. Gunaris, Londra'ya gitmesi konusunda Kral ile de görüşmüştür.

İTALYA ARACILIĞA HAZIR

ANKARA: 5 Ekim (A.A)- Paris'ten Çağadamared Gazetesine Bildiriliyor: Paris basınının Roma gazetelerinden aktardığı haberlere göre İtalya hükûmeti, acele bir toplantı yapmak üzere, Türk-Yunan mücade-

lesinde aracılık etmeye hazır bulunduğunu açıklamıştır.

LONDRA GAZETELERİNİN GÖRÜŞLERİ

ANKARA 1 Ekim (A.A)- Londra'dan bildiriliyor: Doğu Meselesi'ni konu eden Londra gazetelerinin görüşlerine göre İtilaf Devletlerinin siyasi ve iktisadi menfaatleri, bu meselenin düzeltilerek halledilmesinde bulunmaktadır.

MECLİSLERİ KARAR VERECEKMİŞ...

ANKARA: 1 Ekim (A.A)- Ajans İstifani Yunan milletvekilleri meclisinin Anadolu harbinin devam veya devam edip etmemesi hakkında kesin karar vereceğini Atina'dan bildiriyor.

YUNAN ORDUSU MÜTHİŞ ZAYİATA UĞRADI

Kendi karargâhları Sakarya Muharebeleri'nde 14 bin yaralımız var diyor. Fakat telefât hakkında sessizliklerini muhafaza ediyorlar - Atina'da Kralın başkanlığında harp meclisi ve bakanlar kurulu- Drahmi düştükçe düşüyor.

KARARGÂHIN CEVABI

ANKARA: 1 Ekim (A.A)– Atina’da çıkan Perueya gazetesinin yazdığına göre, Alman Hükûmeti son Sakarya Muharebelerinde Yunan ordusunun uğradığı zayıat miktarını genel karargâhtan sormuştur. Karargâh cevap olarak yaralı toplamının on dört bini geçtiğini bildirmiş ve ölenler hakkında malumat vermemiştir.

DRAHMİ DÜŞTÜKÇE DÜŞÜYOR

ANKARA: 5 Ekim (A.A) – Yunan Drah-misi iki gün zarfında on yedi kuruş daha düşerek yüz yirmi sekiz kuruşa gerilemiştir.

KRALIN BAŞKANLIĞINDA BAKANLAR KURULU

ANKARA: 20 Eylül (A.A) – Atina’dan bildiriliyor: Kral Konstantin perşembe günü Mudanya’dan hareketle Atina’ya dönecektir. Atina’ya gelmesini müteakip yakında Bakanlar Kurulunu toplayacağı ve Yunan Milletine hitaben bir beyanname neşredeceği haber veriliyor.

BU DA KRALIN BAŞKANLIĞINDA

ANKARA 29 Eylül (A.A)– Bursa’dan bildirildiğine göre Atina’dan gelen Genel Kurmay Başkanı Tayisi Esteranikos’un iştirâ-

kiyle Atina Hükûmeti Kral’ın başkanlığında bir harp meclisi toplayacaktır.

YENİ BİR RUS-LEH (POLONYA) HARBİ İHTİMALİ VAR MI?

Rus ve Leh hükûmetleri arasında teati edilen notalara göre arada mühim bir itilaf mevcuttur. Troçki, “Lehlerle anlaşacağımızdan ümitliyim.”

ANKARA: 5 Ekim (A.A)– Rus Harbiye Komiseri Troçki “Pravda Gururba” gazetesine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

“Ukrayna hududuna yaptığım son seyahatimde anladım ki Paşavra ile Madinkof Fransa tarafından himaye ve teşvik edilmektedir. Yine Fransa’nın emriyle Lehistan bize bir nota verdi. İçinde bulunduğumuz zor durum sebebiyle bu notayı reddetmemiz imkânsız zannediliyordu. Çünkü aksi takdirde Fransa Hükûmeti Lehistan ve Romanya’ya geniş yardımlar vaat etmişti. Bu notayı alan bizler, uzun münakaşalar neticesinde kabul imkânı göremiyoruz. 5

(Beyanatını yayınladığımız Rus Harbiye Komiseri Yoldaş Troçki en son ve yeni resmî)

Ekim'de vadesi dolmak üzere verilen bu nota karşısında Rus diplomatları düşünceleridir. Fakat nihayet Leh askerlerinin değil, Leh burjuvasının da barışa dönük bir siyaset takip edeceğinden ve yakında anlaşacağımızdan ümitvarım.”

ANKARA 5 Ekim (A.A)– Batum’dan haber aldığımızı göre Lehistan’ın tekliflerini kabul etmeyen Rusya, karşılık olarak bazı tekliflerde bulunmaktadır:

1. Rus ihtilaline aleyhtar olup Lehistan’da faaliyet gösteren politikacıların çalışmalarına son verilmesi.
2. Saznikof ve Pladoviça’nın Lehistan’dan çıkarılması.
3. Riga Anlaşması gereğince Lehistan’ın Rusya’dan istediği para vadesinin uzatılması.

YUNANLILAR KAPI KAPI BARIŞ DİLENİYORLAR

Bütün Yunan basınının neşriyatı bunu gösteriyor – Rizos Pasidis’in çok dikkat çeken makaleleri– Atina basınına göre Yunanlılar bir taraftan gayri resmî ve gizli sulh teşebbüslerinde bulunmakta, diğer taraftan işgal edilmiş arazimiz için hukuki çalışma yapmaktadırlar.

ANKARA: 5 Ekim (A.A)– Atina’da yayınlanan Rizospasidis gazetesi, “Fransa

Yaklaşıyor” başlıklı bir makalesinde şu satırları yazıyor:

“Harp seçeneği tercih edildikten, silah sözü ortaya atıldıktan ve herkesin bütün ümitlerini bağladığı taarruz yapıldıktan sonra hükûmet “barış” dileniyor. Fakat bu dilenci sesine karşı her taraf susuyor ve cevap veremiyor. Ümitlerini Cemiyet-i Akvam Meclisi’ne bağlayan hükûmet kendisi için yapılacak bir şey kalmamış olduğu yönüyle, basın marifetiyle başka şahısların müdahalesi lazım geldiğine, bilmeyiz kimleri iknaya çalışıyor. Hükûmet bu suretle yakınlarının arkasında saklanmaya, iflasını saklı tutmaya çalışarak hakikatin sesini duyurmamaya gayret ediyor. Fakat bu tedbirleri de artık para etmez. Bulutlar memleketin ufuklarını sardı, fırtına pek yakındır.”

31. SAYININ ARKA YÜZÜ

KARA HABERLER

VAHŞİ YUNAN SÜRÜLERİNİN MASUM VE SİLAHSIZ HALKIMIZA YAPTIKLARI ZULÜMLER

**Ey Türk ve Ey Müslüman:
Bunları Unutma**

ANKARA: 29 Eylül (A.A)– Ordumuzun geçenlerde geri aldıkları yerlerde vahşi Yunan sürülerinin masum ve silahsız ahaliye reva gördükleri mezalim ve vahşiliğe dair tespit edilen olaylar uzun ve hazin sahifeler teşkil ediyor. Resmî rapora dayanarak bu facialardan bir kaçını aşağıya alıyoruz:

Yunanlılar Güzelcekale'yi tahrip ile cami-i-şerifi yakmışlar, Kur-an'ı Kerim'i yırtarak bu hareketlerine mani olmak isteyen iki genç Müslümanı öldürmüşlerdir.

Sezikli, Katrancı, Bayır, Kırbeyi ve Mehmetli köylerini yıkıp yakmışlardır.

17 Eylül'de Mihaliççık Kasabası tamamen, 19 Eylül'de Bilecik tekrar Yunanlılar tarafından yakılmış, ahalinin malları yağmalanmıştır. Yunanlılar Sarıköy'ü de yakmışlardır.

İnler, Katrancı'dan Kurt Hacıköyü'ne kadar olan tarlaların tamamı, Sivrihisar-Mi-

halıççık hattının doğusundaki köylerin ekinleri tamamen yakılmıştır.

Eylülün üçünde Üzümbeg'de bulunan Prens Andorya ve General Papulas süvarilerimizin bir gece baskınında bin müşkülâtla yakalarını kurtarmışlardır. Bunun üzerine Üzümbeg köyü civarındaki Karaoğlu köyünün ahalisi, Yunan karargâhını Türklere haber vermekle itham edilerek köylüler evlere doldurulup diri diri yakılmışlardır.

BEŞ KURBAN DAHA

ANKARA: 1 Ekim (A.A)– Edirne civarında Karaağaç Köprüsü'nün havaya uçurulması teşebbüsüne katıldığı iddia edilen beş Türkün idam olunduğunu Atina'dan Kiryakis gazetesini bildiriyor.

İKİ HAMİYETLİ KİŞİNİN BAĞIŞI

Bayezid Mebusu Şevket Bey 61300 kuruş ve tüccardan Nasreddin Efendi 23000 kuruş kıymetindeki hayvanlarını ve bir kısım eşyayı orduya terk ve teberru etmişlerdir.

ANKARA: 1 Ekim (A.A)– Atina'da yayınlanan Rizosiyastis gazetesi bir baş makalesinde diyor ki: "Hükûmet harbi kullandı, muvaffak olamadı. Şimdi sulh için nasıl bir usul takip edecek? Hükûmet için kendi kendini yoklama zamanı geldi. Bu fırsatı

kaçırmamalıdır. Sonra pek geç kalınır. Aksi takdirde hükûmet Yunanistan'la beraber kurtulmak değil, Yunanistan'la beraber harap olacaktır.”

ANKARA: 5 Ekim (A.A)- Bir müddet-ten beri Atina basınının neşriyatı, harbi kesinlikle kaybeden Yunan hükûmetinin, devletlerin aracılık ve müdahalesini sağlamak için diplomasi teşebbüslerine giriştiğini göstermektedir. Açıktan açığa devletlerin aracılık ve müdahalesini talep ettiği takdirde, mağlup şekilde barış masasına oturacağını dikkat nazarına alan Yunan hükûmeti, bir taraftan kirli ve gayri resmî bir surette barış teşebbüslerinde bulunmakta, diğer taraftan işgal altındaki topraklarımız hakkında bazı kararlar almaktan ve bu suretle hukuki çalışmalar yaparak devletlerin müdahalesine yol açmak niyetinde bulunduğunu hissettirmektedir. Yunan kamuoyunun galeyanı karşısında makamını muhafaza için galip rolünü takınan Gunaris, halkın hayalciliğinden istifade ederek zapt ve ülkesine katma suretiyle hem kamuoyunu oyalamak hem de devletlerin müdahalesini almaya çalışmak istiyor. Bu cümleden olarak Uşak, Afyon, Kütahya ve Eskişehir'e, İzmir Komiserliği temsilcileri sıfatıyla birer mülkiye memuru gönderdiğini Atina gazeteleri yazıyor.

İSTANBUL'DAKİ MEŞHUR KOMEDİNİN İÇ YÜZÜ

İşgal kumandanlığının yapılacağını iddia ettiği suikast meselesi hakkında yapılan soruşturma neticesi - Hürriyet ve İtilafçıların Rumlarla birlikteki çalışmaları.

Bu hain ve adi herifler, zan ve temenni ediyorlar ki Yunanlılar beş günde Ankara'ya gelecekler! ...

ANKARA: 29 Eylül (A.A)- İstanbul Müttefik Devletler İşgal Orduları Kumandanlığı'nın bir beyanname neşriyle olacağını iddia ettiği suikast meselesi hakkında yapmış olduğumuz araştırma neticesi aşağıdadır:

Bir müddetten beri iktidar mevkiine gelmek için mesai sarfeden Hürriyet ve İtilaf Partisi erkânı, Anadolu bazı Rumların katılımıyla İngiliz istihbaratının mıntıkası dâhilinde olan Beyoğlu'nda toplantılar yaparak faaliyette bulunmakta idi. Harbi, Anadolu'nun kaybedeceğini zannetmeye ve Yunanlılar Sakarya'ya geldikleri zaman en yetkili başkanları ağzıyla, Ankara'nın işgalinin beş günlük bir mesele olduğunu ileri süren İngilizler, kendi kolluk noktalarında yapılan bu faaliyetleri biraz müsamaha ile teşvik ediyorlardı. Maksatlarına ermek için memleketin en kutsal menfaatlerini fedadan çekinmeyen Hürriyet ve İtilafçılar, yaptıkları

toplantılar neticesinde aşağıdaki kararları almışlardır:

İstanbul'da kalıp hükûmete geçmek.

Yunanlıların yardımıyla işgal altındaki topraklarda faaliyette bulunmak ve bu havalide, mebus seçtirecek, iç ve dışa karşı milleti temsil eden bir heyet halinde görünmek ve Anadolu Millî Hükûmetini yıkmak için Yunanlılara ve millî müdafaa düşmanlarına yardım etmek.

Bu gayretlere ulaşabilmek için İstanbul'da hakimiyet ve nüfuzlarını takviye ve tatbika vesile arayan İngilizleri Tevfik Paşa Kabinesi ve Anadolu aleyhine tahrik etmek.

İşte Yunanlıların Sakarya'da zafer kazanacakları hayallerine dayanan bu planları tanzim eden Hürriyet ve İtilafçılar, bir taraftan Damat Ferid'in geri dönmekte olduğunu yaymaya ve hükûmet değişikliğinden sonrası için tutuklama listelerinin hazırlanmasına çalışılırken, diğer taraftan İngilizlere takdim ettikleri jurnaller ile suikast efsanesini ortaya atmışlar, hatta ordumuzun zaferi için İstanbul camilerinde dua için toplanılmasını ayrıca ihbar etmişlerdir.

Elde ettiğimiz bilgilere göre İngilizlerin suikast masalına süre vermeleri de hadisenin tertip edilmiş ve uydurma olduğunu desteklemektedir. Güya bir Türk, Anadolu'dan kendisine gelen suikast ve ihtilal

tertibatını ihtiva eden mektubu iki bin İngiliz lirası karşılığında teslim edeceğini bir Ermeni vasıtasıyla İngilizlere bildirmiş, beş yüz lirası peşin verilerek mektup birkaç saat içinde alınır. Fotoğrafı çıkarılır. Daha sonra mektubu aracılara teslim eden Türk aranır da kaybolduğu anlaşılır ve İngilizlerce bu adamın milliyetçiler tarafından yok edildiğine kanaat getirilir. Mektupta İngiliz askerî erkânından bir kaçının öldürüleceği bildiriliyormuş.

Gerek bu ayrıntılara gerekse yapmış olduğumuz araştırmalara göre suikast meselesinin gizli ve özel gayelerle meydana getirilen tertip edilmiş bir efsane olduğunu ve İngilizlere verilen vesika ve jurnalın Hürriyet ve İtilafçılar tarafından tertibedildiği ortaya çıkmıştır.

ARNAVUTLARLA SIRPLAR ARASINDA HARP BAŞLADI

Arnavutlar bütün sınıfları askerliğe davet ederek şiddetli çatışmaya girmişlerdir.

Roma telgrafları vaziyetin tehlikeli bir devreye girmiş olduğunu bildiriyorlar-Sırbistan Makedonya'da faaliyette bulunan çetelere yardım ediyor.

ANKARA: 5 Ekim (A.A)- Roma'dan bildirildiğine göre Arnavutlar Yugoslavlara karşı

taarruzda bulunmuşlardır. Aldıkları esirler arasında Verenkil'in eski askerleri de vardır.

ANKARA: 5 Ekim (A.A)- Berat hükûmeti silah taşıyabilen bütün sınıfları askerliğe davet etmiştir. İlk imdat kuvvetleri cepheye gelerek Sırlarla şiddetli muharebelere girişmiştir. Roma telgrafları vaziyetin tehlikeli bir devreye girdiğini bildiriyorlar.

ANKARA: 1 Ekim (A.A)- Sırbistan hükûmetinin Makedonya'da faaliyette bulunmak üzere teşekkül eden çetelere geniş ölçüde yardımda bulunduğu Atina'dan bildirilmektedir.

İKİ KARDEŞ MEMLEKET ARASINDA

ANKARA: 29 Eylül (A.A)- Azerbaycan Sosyalist Şura Cumhuriyeti Ankara Elçisi İbrahim Abilof Beyefendi'nin ordumuzun Sakarya Zaferi ve kendilerinin Türkiye toprağına girmeleri münasebetiyle çektikleri telgrafa, Büyük Millet Meclisi Reisi Başkumandan Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretleri hoş geldin beyanında bulunmuşlar ve gösterilen güvene katıldıklarını bildirmişlerdir.

HOCALAR FİGANI

*Eşrefin evinde yidik beyazı
Vekâlet önünde çektik ayazı
Makamına vardık yaptık niyazı
Vefayı umduk muhasiplikten*

*Yokluklar içinde geçirdik yazı
Bitmesin mi gayrı bu kara yazı
Biz çok isteriz vermezler azı
Usandık artık bu saillikten*

*Lakin bu aşk coşarsa bazı
Eline alır da püsküllü sazı
Söyler dinletir yamandır ağzı
Hoşlanmaz amma mübarizlikten*

BOZKIR GÖNÜLLÜLERİ

KONYA: 27 Eylül (A.A)- Dün Bozkır'dan (Konya) 213 gönüllü gelmiştir. 120 kişi de gelmektedir. Gönüllüler özel merasimle karşılanmış ve Vali Galip Paşa tarafından taltif edilmişlerdir.

BİR ASİ DAHA ASILDI

İsyan olayı elebaşlarından ve Sultaniye Kazası ahalisinden Durmuşoğlu Kasım İstiklal Mahkemesi kararıyla Konya'da asılarak idam edilmiştir.

ÜÇ HAINİN İDAMI

Osmanlı uyruğundan oldukları halde Yunan ordusuna katılan İzmirli Sesveri, Samsunlu Todori ve İstanbullu Duma İstiklal Mahkemesi kararıyla asılarak idam edilmişlerdir.

TEŞEKKÜR

Kayseri Askerî Merkez Hastanesinden:

Muhterem Müdafaay-i Milliye Murahhası Musa Kazım Beyefendi hastanemizdeki yaralı gazileri ziyaretle, mücahitlerimizin hatırlarını sormuş ve sigara dağıtımını suretiyle onları sevindirmiş olmaları sebebiyle şükranlarımızı arz ederiz.

ADANA'DA SEVİNÇ

Zafer fevkalade sevinç ile karşılandı ve her tarafta şenlikler yapıldı.

Pek yakında güzel Adana'mıza kavuşacağız.

POZANTI: 29 Eylül (A.A)- Sakarya Zafirimize dair olan resmî açıklama ve ajans telgrafları Adana şehrimizde fevkalade sevinç ile karşılanmış, her tarafta hususi şenlikler tertip edilmiş ve camilerde dua okunarak ordumuzun zaferi kutlanmıştır.

VESİKALARINIZI ÜZERİNİZDE TAŞIYINIZ

Bütün halkın bilmesi lazım gelen bir tamim- Beşinci Kolordu Askeralma Heyeti Başkanlığı'ndan Liva Makamı'na dün aşağıdaki telgraf gelmiştir:

Göç ve başka sebepler dolayısı ile kuvvet ve kayıt harici kalmış, askerliğe bağlı birçok er ve hatta ihtiyat subayları mevcut olduğu anlaşılmış ve bunun üzerine aşağıdaki hususlar dikkat nazarına alınarak Genel Kuvvetlerimizin artırılması için bu konuda devamlı tetkikler ve takipler yapılması önemli ve lüzumlu görülmüştür:

1. Her şeyden evvel Askeralma Şubeleri tarafından kanuni sebeplere ve tamim emirlerine dayanarak istisna, tecil veya sevkleri ertelenen, hava değişikliği ve izinli bulunan, ilanlar ve diğer usullerle subeye müracaata mecbur olan bütün yerli ve yabancı askerler, müslüman olmayanlar, silahlı, silahsız ne olursa olsun mükelleflerin tamamına birer vesika (kimlik) verilecektir.
2. Şubelerden bilhassa memurlar kısmına ait onay ve kısımlarca tasdik edilecek vesikalara, mümkün ise fotoğraf konması, değilse mükellefin şekli tamamen kaydolunacaktır. Bunlar seri surette yapıldıktan sonra ilgili bulunan Askeralma Subayları ve mahalli zabıta memurları her ne

zaman olursa olsun her şahıstan vesika ve aynı zamanda Osmanlı Nüfus Cüzdanı isteyebileceklerdir. Ve kendilerinden vesika aranılan kimseler dahi daima üzerlerinde taşıyacakları askerî vesika ve Osmanlı Nüfus Cüzdanlarını derhâl görevli memurlara göstereceklerdir.

3. Bu gibi resmî vesikayı göstermekten imtina edenlerle vesikasız dolaşanların İstiklal Mahkemelerine gönderileceklerinin de halka ilanı lazımdır.

İLANLAR

(Evvelki ilanların tekrarı)

Kayseri'de Yenigün

Yunus Nadi'nin Anadolu'da Yenigün Gazetesinin Kayseri'de Yayınlanan Sayıları

HAZIRLAYAN

MEHMET ÇAYIRDAĞ

Mondros Mütarekesinin o karanlık günlerinde işgalcilerden vatani kurtarmak ve yeni bir devlet kurmak üzere Anadolu'da harekete geçen milli güçleri ve başlarındaki Mustafa Kemal Paşa'yı desteklemek üzere, İstanbul'da Yunus Nadi (Abalıoğlu) tarafından 2 Eylül 1918'de yayınlanmaya başlayan "Yenigün" Gazetesi, birkaç defa işgalciler tarafından kapatılıp açıldıktan sonra, 16 Mart 1920'de İstanbul'un fiilen işgali, Misak-ı Milliye kabul eden son Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın basılıp kapatılması ve ele geçen milletvekillerinin Malta'ya sürülmesi üzerine Yunus Nadi tarafından baskı makinaları kaçırılarak bu defa Ankara'da 10 Ağustos 1920'den itibaren "Anadolu'da Yenigün" ismi ile yayınlanmaya başlamıştır. Bu defa Sakarya Savaşları sebebi ile Ankara'daki meclis ve kurumların, bir tedbir almak üzere Kayseri'ye taşınması kararı üzerine, Mustafa Kemal Paşa'nın kendisinin çıkarmış olduğu "Hâkimiyet-i Milliye" Gazetesinin Ankara'da kalması, Yenigün'ün Kayseri'ye taşınmasını istemesi ile Yunus Nadi, gazetesini Kayseri'ye göndermiştir.

İşte bizim burada "Kayseri'de Yenigün" ismi ile yayınlamakta olduğumuz, Anadolu'da Yenigün Gazetesinin Kayseri'de yayınlanan 31 sayısı ile Kayseri'nin o kısa dönemdeki durumunu, milli tarihimizin bir dönüm noktası ve ölüm kalım mücadelesi olan Sakarya Savaşı safahatını takip etmek imkânına kavuşmaktayız. Bilhassa dönemin belgelerinin eksik olduğu bu devre ait Kayseri'nin profesyonel gazeteci gözü ile değerlendirilmesi, belediyesinin çalışma kabiliyeti, sıtma hastalığı gibi acil durumları, şehit çocukları için Talas'ta açılan "Darüleytam" hakkındaki acıklı tespitten ve asayiş konuları hakkında çok değerli belgelere ulaşmış bulunuyoruz. Orijinalleri İstanbul Beyazıt Kütüphanesi ve Ankara Milli Kütüphane'de bulunan gazeteyi her gruptan okuyucunun istifade edebilmesi için sadeleştirerek yayınlıyoruz.

